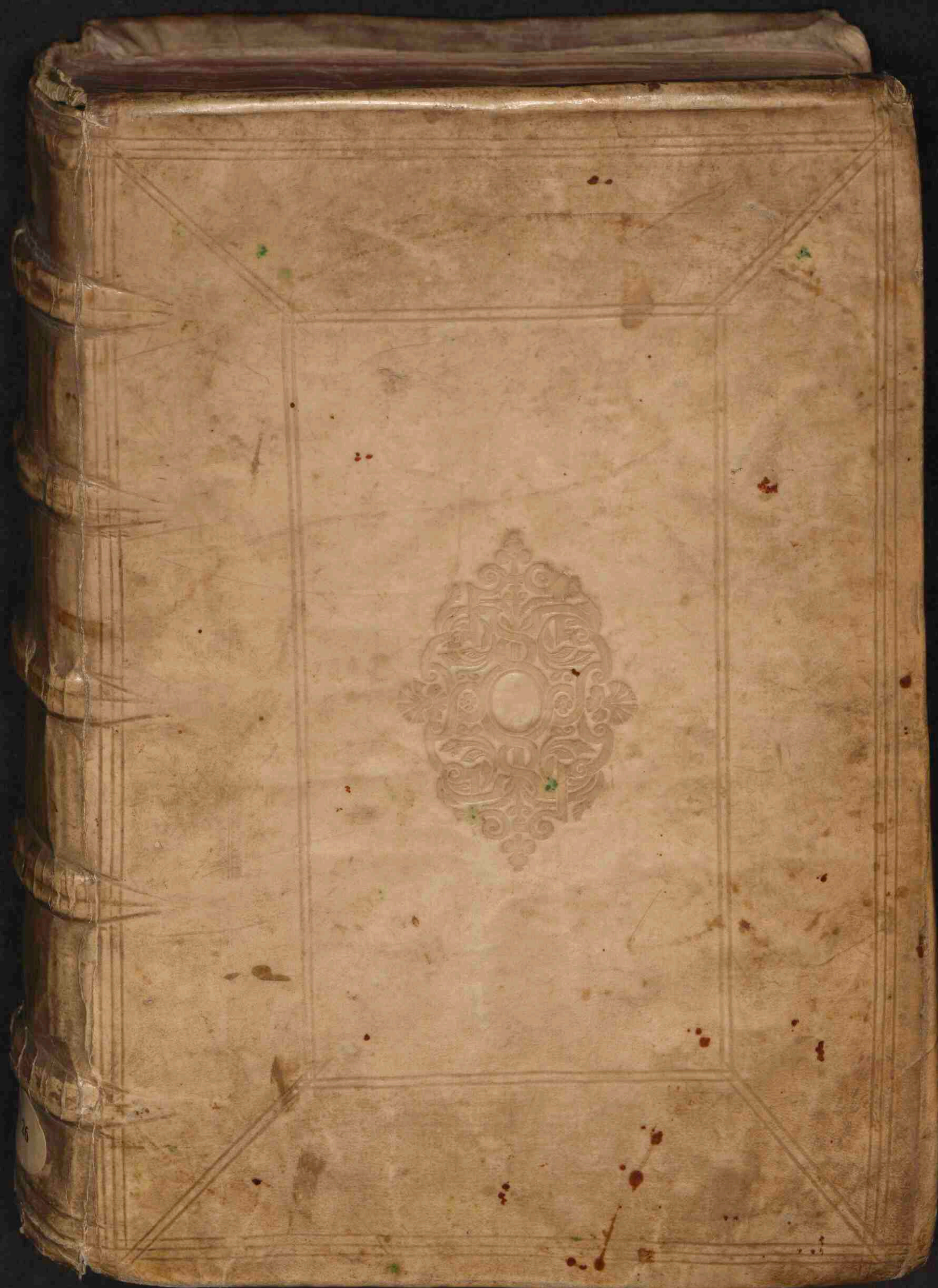

Sinte Bernaerts sermonen : somerstuc.

<https://hdl.handle.net/1874/339810>

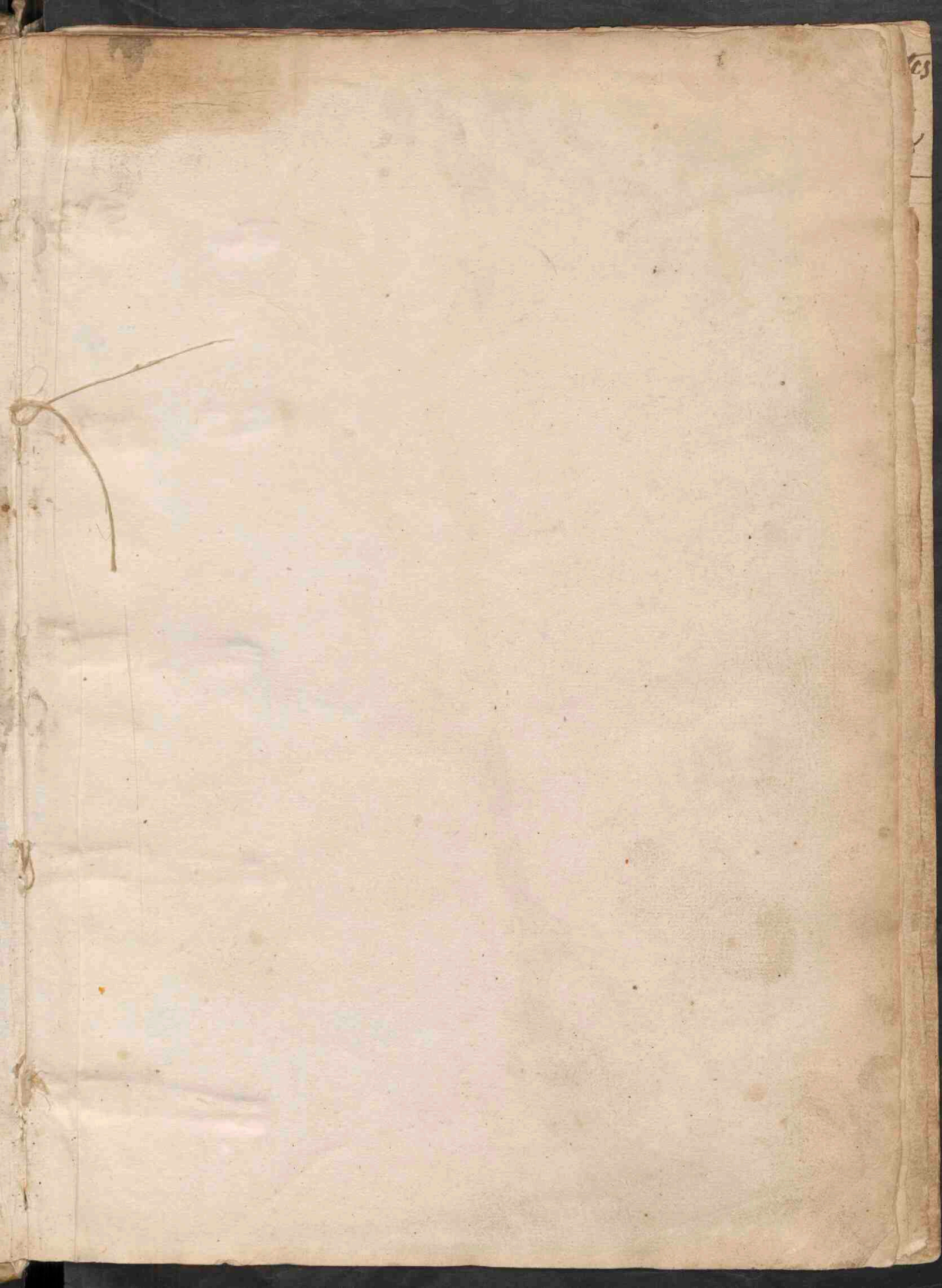

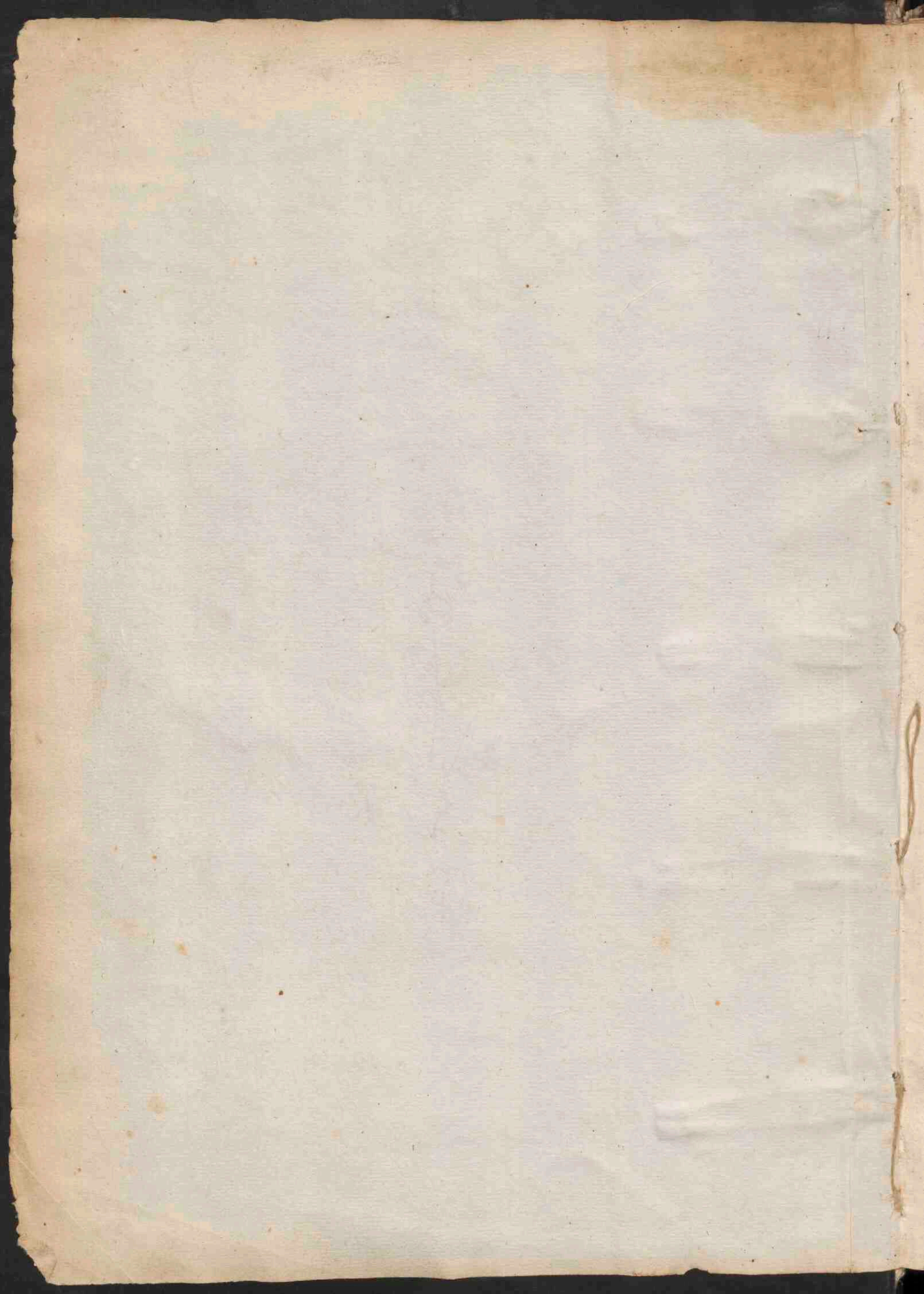
117

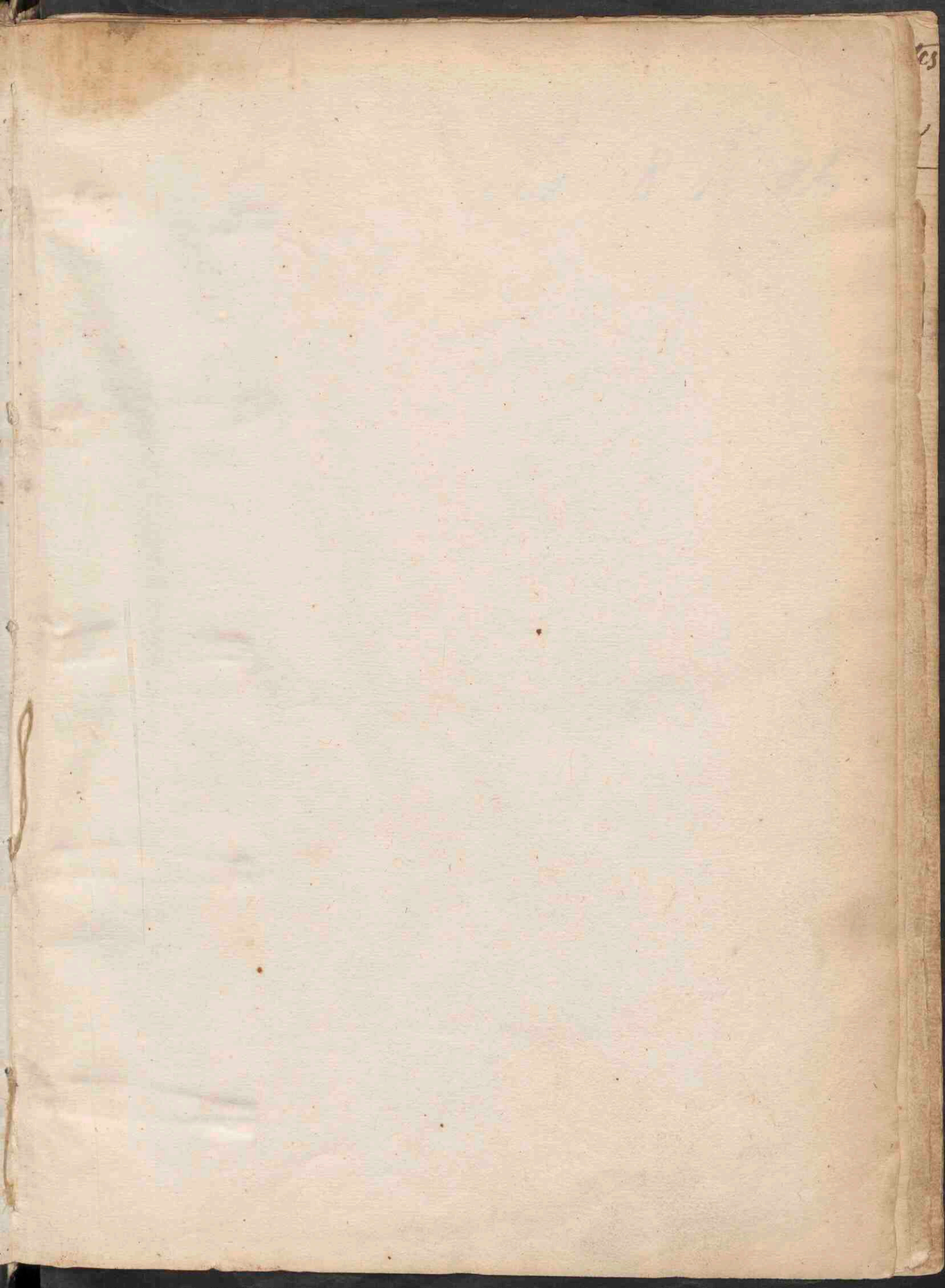
Handwritten scribble

Hs.
8 K 26

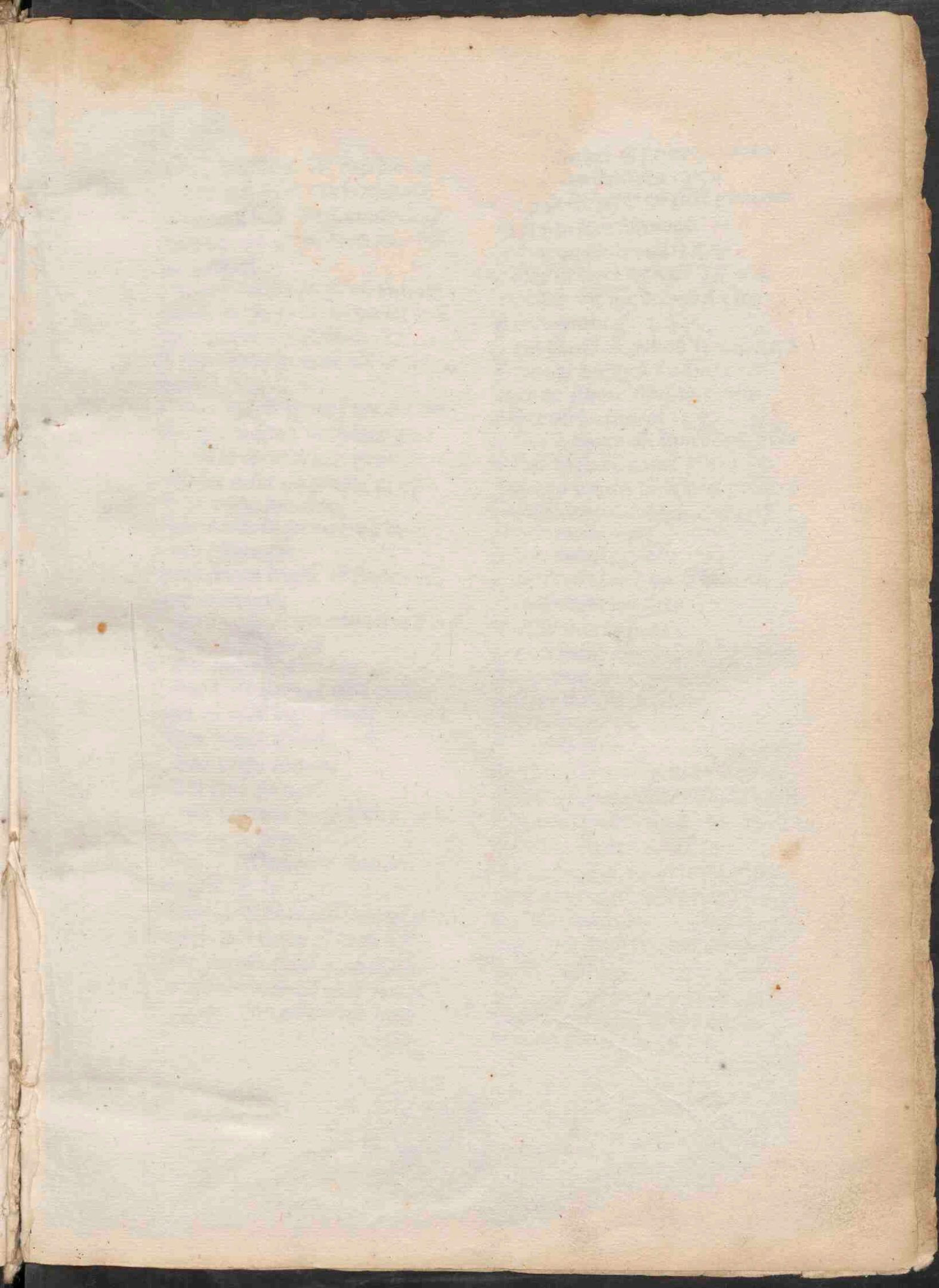
EX BIBLIOTHECA
J. W. SIX.

Ns 8 K 26

- Hier beghint die tafel van
dat somer seue der sermonen
Bernardus des honichuloep
ende leeres en vaders abt van
clarendael
- pag 1. **O**pte praesdach sij in simone
17 **D**at eerste sermoen vande ewa
gel. maria magdalena. 17.
26 **D**at derde sermoen van naamas
malaetstap. 26.
34 **D**at vierde sermoen hoe dat xps
somighe mesthe noch niet gebo
ren en is en noch niet gepassyt en is
36 **O**p die octue van paesthe sij in s
43 **D**at anderde sermoen van drier
hande ghetughe
47 **I**nde cruus dighē eē smoen van
dien ewangeli
49 **O**p ons here hemeluaerts d' in s
52 **D**at eerste sermoen
58 **D**at derde sermoen vād' vstade
nisse en vād' begheerlich
66 **D**at vierde sermoen. 66.
79 **D**at vyfte sermoen
92 **D**at seste sermoen
95 **O**pte heilighe pinxtdach sij in s
100 **D**at eerste sermoen
107 **D**at anderde smoen vanden
helighe gheest
114 **O**ps iohā baptiste dach in s
123 **D**at eerste smoen vande lāverne
die s' ian van gode vdiēt heeft

- O**p sūte pet' en sūte pouwels
auont een sermoen. 139.
Op sūte peter en sūte pouwels
dach sijn rive sermone
Dat eerste sermoen. 142.
Dat anderde sermoen Jre vādē
woerden dit sijn die mād' i der
g' barmherticheit. 147.
Vā dauid en goliath Jsmoē. 152.
Wandē ewāgel' an onserme
ouer die schare sijn due smone
Dat eerste sermoen. 157.
Dat h' smoen van dancbheit. 160
Dat in smoen vande stuchte die
dner ou' vlieten vādē seue brode. 163.
Vādē arbeide des bouwes in s
Dat eerste smoen. 168.
Dat anderde smoen. 171.
Dat derde smoen vande hoechheit
en nederheit des hten. 173.
Dat vierde smoen
Van maria magdalena Jf. 184.
Op onser lieue vrouwe hemel
vaerts dach sijn v smone
Dat eerste smoen. 196.
Dat anderde smoen vādē woerde
des heilighe ewāgelies. 200.
Dat in smoen vādē selue. 208.
Dat in smoen vādē seluen. 215.
Dat v smoen vādē selue
Een smoen s' bnaerts sup cātica
daer hi in wert vādē tode sijn
vueds gherardi - ~~352~~ 373.
Opte sterfdach des peer eerbue
vaders hūberti. 344.
Vā die hoechtyt van onse lieue
vrouwe geboerte en ho si geliket
is ewe goten. 236.

251. **E**en sermoen totten abten die gheco-
men waren te capitel tot asserciē
Op sūte michiels dach n̄ simonē
256. **D**at eerste sermoen
261. **D**at anderde sermoen vādē ewāgeli
264. **O**p tē kernus dach sū v̄ simonē
269. **D**at eerste sermoen
272. **D**at ander simoē vāndē seluē
276. **D**at derde simoē vāndē seluen
282. **D**at vierde simoen vādē seluen
292. **O**p alre heilighē dach n̄ simonē
308. **D**at eerste sermoen
308. **D**at ander simoen vādē seluen
308. **D**es sōnendaechs bi die kelē
de van nouember vā vsayas
352. **V**isioē sūn viyf sermōnen
Dat eerste sermoen
Dat anderde simoen
Dat derde sermoen
Dat vierde sermoen
Dat vyfte sermoē
320. **O**p s̄ martyns dach I simoē
vā dat ceēpel d̄ ghehoersamheit
337. **E**en sermoen vā s̄ clemens
pawes en̄ martelaer

Sinte Bernaerts
honilia vanden
loff der h. maghet
Maria. 390.

1 Digne Souvenir aux Religieuses Trappistes
 de Monsieur Vanthone ^{de Bruges} ~~Stijlenghien~~ & c
 le en peu moi, p. Werner, Bruges 6. 10. 1518

Hier beghint dat soni stuc vā
 sūte vūnerts smome dat
 eerste smoe opte praesdach

D

ie leeme
 van uitas
 gheslach
 te heuet
 vūnert
 slaetlike
 die wylst
 heuet ver

wōnen die hoeshen · reykende
 vanden euen crude totten anden
 crude sterckelike en schickende
 alle dinc suetelike **A**lter voer
 mi sterckelike en mi suetelike **H**i
 iuwā die blasphemie der ioden
 inder galgken des cruce · en hi
 baut den stercken ghewapende
 inden voerburch · en hi vacht
 zeghe teghen die moghentheit
 des doots **O** du ioede waer sin
 in dinc onhouessche woerden en
 dinc blasphemie **E**nde du boese
 viant waer sin in die vate dū
 re vaughemisse · en waer is in die
 victorie des doots **D**ie wroegh
 is confus ghe worden die rouer
 is berouet en die doot diet also
 langhe al beheert heuet verwon
 der hoer van dier nywer mo
 ghentheit **W**at wast o du ioede
 dattu eergysteren voer dat cruce
 stoudes ende scuddeste din sūdi
 ghe onghelouighe hoeft **W**at wa
 stu den salighen hoefde alre ghe
 louigher menschen crusto alsoe

bedraelic mit dinc onhouessche
 woerden segghende **cr**istus die
 coninc van isrl dync neder vā
 den cruce **O** veynde tonghe
 o bose woert o bedraelicke rede
 ne **S**apphas dit en wast niet
 dattu een luttel hier te voren
 seides **I**s noot datter een mē
 sche sterue · en al dat volc niet
 en vigne **A**lter want die gheen
 loghen en was · soe en hadstu
 dit niet wt di seluen · noch du
 en spracste die woerde niet wt
 dinc selues herte **I**s hi een co
 ninc van isrl in dync neder vā
 den cruce **P**onder ewuel dat sū
 dinc woerden · of meer des gres
 woerde die van beghinc loghen
 achticht heeft gheweest **W**at
 wat schūt dat daer nae te vol
 ghen dat hi neder dync soude
 waer hi een coninc en niet mē
 op en soude dync **D**us en ghe
 denckestu niet du ende serpen
 hoe confus dattu welmeer van
 hem ghinghes doe du di niet en
 schaeundes tot hem te segghen
 seide di nederwt en al dese din
 ghen wil ic di gheuen wilstu
 nederuallen en mi aenbeden
Ende du iode ist di dat vgheten
 dattu ghehoert hebste dat die hē
 sel regneren vanden houte · soe
 dattu hem voer gheuen coninc
 houden en wilst want hi bluet
 inden houte **A**lter hi aentuerē
 du en hebste die niet ghehoert

want ten is niet den ioden in
den heydenen gheboetscap **W**ant
daer staet ghescreuen segghet
den heydenen want die heer
heeft gheregneret vande houde
Hier om wast wel recht dat
die heydensche rechter den titel
aenden cruce scriuen soude. en
die ioden en hadden gheen ma-
cht te vruwenden als si gheen
ne gheten hadden. op dat niet
als gheschiet worde die pas-
sie ons heu dat dan oer ghelun-
dere worde onse vrisinghe **S**y
riepen hi dñme of vande cruce
is hi een coninc van isrl **O**mer
want hi inder waerheit een co-
ninc is soe en laet hi niet den
titel des rikes. en hi en legghet
niet of die roede sijnre moghet
heit **W**ant sijnre moghentheit
heeft hi op sijnre scouder. als
die pphet ysayas van hem
ghepphetiert hadde **D**ie iode
seiden tot pilato. en wil niet
scriuen den coninc der ioden.
mer dat hi seide hi waer een
coninc der ioden **E**n pilato ant-
woerde **D**at ic ghescreuen heb-
be dat heb ic ghescreuen. en
en sel cristus niet volbrēghen
dat hi beghonen heeft **W**ant
heeffet begōnen en hi sel ons
salich maken **W**er si segghē
hi heeft ander mensche ghe-
sont ghemact. en kan hi he-
selue niet ghesont maken **O**m

mer ist dat hi of dñmet vanden
cruce soe en maect hi nyemant
ghesont **W**ant als niemant ghe-
sont noch salich en mach werden
hi en volherde totten eynde. hoe
veel te min mach hi een salich
maker of een ghesontmaker we-
sen **H**ier om soe maket hi and-
menschen ghesont. en want hi
selue die ewighe salich is. soe
en behouet hi gheue salichma-
kinghe **H**i werket onse salich-
niden cruce. en hi en wil niet
dat sijnre salighe sacrificie sond-
stert si **D**u hofe hi weet wel wat
du denckes. hi en sel di gheue oer-
salke gheue onse dat volherden
te benemen dat alleen ghecroet-
sel werden **H**i en sel niet stom-
maken die tonghe sijnre predi-
kers die die deymoodighen ple-
ghen te troesten segghende tot
enē yeghelike **E**n wil niet late
dñre stede **D**at daer ~~na~~ sonder
twiuel nae ghevolghet soude
hebben. hadde men daer op ant-
woerden moghen dat cristus sijnre
stede ghelaten hadde **W**ant die
sijnre en die ghedachten der men-
schen sijn al bereet totte quaden
Du hofe du hebste te vghewe-
dñre schutte bereet inden koch
en du maecte den discipulen
ons heu droefheit intte laster-
liken woerden der ioden **D**ie
tonghen ons heu sijn binae in
mistroeste en die ioden blasphemē

mieren mer ghoen van desen be-
 den gheschutte sellen cristo scha-
 den. **H**i heeft een ander tyt daer
 toe verkozen sine discipulen te
 troesten en een ander tyt sine
 wederfaken te uwinen. **H**ier en
 binen soe bewiset hi sine vduel-
 cheit. en hi set voert sine oetmoe-
 dicheit. en hi volbreughet sine
 ghehoersamheit. en hi maket
 volcomen sine minne. **M**it desen
 vier duerbaren gemen der doech-
 den werden suuerlike vciert
 die vier hoernen des cruce. en
 die godlike minne is in dat ou-
 ste deel. die ghehoersamh^t aen
 die rechter side. en aen die lach-
 ter side is die vduelicheit. mer
 die wortel alre doechden is in
 dat nederste deel. **M**it desen ga-
 uen is begaue dat heilighe
 cruus oimits der passien ons
 hen die totten lasterliken woer-
 den der ioden oetmoedich was
 totten swaren wonden vduelich
 was doe hi van binen oimits
 den bosen tonghe. en van bute
 mitten yseren naghelen seer ghe-
 steken en ghewont wert. **E**nde
 die godlike minne was in hem
 volcomen want hi sine siele vo
 sine viande sette. **E**n hi volbrocht
 die ghehoersamheit. want mit
 neder gheueychden hoefde gaf
 hi op sinen gheest. ghehoersam
 sinen hemelschen vader heut tott
 doot toe. **D**ese gauē en dese glo-

rie wouden si der heilighe ker-
 ken beuueu die daer seiden
 en riepen bistu een coninc van
 isel soe elym neder vanden cruce
 op dat hi sinen gheloughen
 niet en soude wesen ene forme
 der rechter ghehoersamheit
 noch een vierich ontfelke der
 minen. noch gheen exempel d'
 vduelicheit. noch ene maniere
 der ghewaerre oetmoedicheit
 en men wt doen soude mogen
 witten heilighe ewagelic die
 alre suetste woerde die soeter
 sijn bouen homich en seem. **E**ne
 mant en heuet merre minen
 dan dat een mensche sine siele
 sette voer sine vriende. **E**n doe
 hi seide tot sinen vader. **I**c heb-
 be dat wert volbrocht dat ghi
 mi hebt ghegheuen te volbreu-
 ghen. **V**ader oec dat hi seide tot
 sinen discipulen. **L**oert van mi
 want ic sachtmoedich bin en
 oetmoedich van hetten. **E**nde
 ist dat ic vheuen werde vand'
 eerden. ic sel alle dinc tot mi
 trecken. **W**ant dat ist daer die
 venijnde scallheit des serpens
 droouich om is. dat die mactale
 serpent uider woestme vhe-
 uen is. oimits welken aensie
 die wonden ghenesen souden
 die hi mit sijn venijnde gheste-
 ken hadde. **W**ant wie wast
 anders die den raet gaf dat pi-
 latus wijf tot hem sende enen

bode die hem segghen soude.
Siet en si di en den rechtuwer
 dighen manne. want nu sijn
 veel visionen voer ghetomen
 in minne slape van sinne we
 ghen. **W**ant hem beghā al doe
 te gruuelen. mer nu beghint
 hi volcomeliker te voelen dat
 hi oūmits die crichte des cru
 ces sine moghentheit soude vlie
 sen en hem berouwet nu alte
 late. dat hi onwislake hadde
 ghedaen. **E**n die selue die hi eer
 ste daer toe riet dat si onsen he
 cruce soude. dien gheest hi nu
 in dat si hem raden sellen vāde
 cruce te clūmen. **W**ant si riepen
 en seiden. **J**e hi een coninc vā isrl
 hi clūme vanden cruce. en wifel
 len in hem ghelouen. **D**it is cla
 like die cloechheit des serpeuten.
 dit is die lose vout der gheeste
 liker boesheit. **D**ie bose gheest
 hadde wel ghehoert dat onse he
 ghesent hadde. **J**e en bin niet ghe
 sent dan totten scapen des huses
 van isrl die vlozen waren. en hi
 wiste wel hoe seer dat onse here
 dies volcs salicheit begheerde. en
 daer om soe leerde hi wt sinne
 groter boesheit die tonghen der
 gheene die blasphemierde dat
 si segghen souden. **E**n clūme van
 den cruce wi sellen hem gheloue
 als of hi dan vmer of clūme sou
 de. die hoer salicheit also seer be
 gheerde. **M**er wat maket hi of

wt wien leit die bose scale sinen
 laghen. **S**ender twiuel dien daer
 die bose viant niet teghens en be
 druen en mach. en dien die soen
 der boesheit niet schaden en mach.
Hi en wert niet beruert vā hore
 vdelen lofnisse. die hoerre alre her
 ten wel bekende. alsoe als die alre
 sachtmoedichste niet beruert en wt
 van hore onhouesscheu woerden
 en van al hore blasphemien.
Want dat was hoer menighe in
 desen bosen woerden. niet dat si
 seluen ghelouen soude. mer dat al
 onse gheloue die wi in hem had
 de te niete soude ghaen. **W**at als
 wi lesen dat alle die ike gods vol
 comen sijn. hoe soude wi gheloue
 dat hi god waer die dat grote werc
 onser salicheit onvolcomē hadde
 ghelaten. **M**er laet ons horen wat
 onse here hier toe seit doer den p̄
 pheten. **D**u iode du begheerste ter
 kenē. **V**erwacht nu inden dage
 der minne verrisinghe die toeco
 mende is. **W**ilstu ghelouen. ic heb
 be di veel merre werken ~~verre~~
 ghecoent. ic hebbe vmenichuou
 dicht minen tekenē. ic hebbe die
 mensche ghesont ghemaect ghusten
 en eerglusten. mer huden behoert
 nu toe gheevudet te werden. **E**n
 waren dat niet merre tekenē dat
 tu sagheste die bose gheesten wt
 gaen wotten beseten menschen
 en dat die gichtighe mensche op
 stonden van hore bedden. dan of

die naghelen wt spronghen wt
 minen handen en w voeten die
 ghi daer in gheslegghen hebt **M**er
 tis nu tijt te liden en niet wonder
 like dinghen te wken **E**n also als
 ghi te vghenes voer come woude
 die tijt nuire passien alsoe en
 moechdise nu niet hinderen **M**er
 die bose en onsiuere gheslachte
 willen noch teykenen suchen mer
 hem en sel anders gheen teyke ghe
 gheuen wden dan dat teyken des
 ppheten ionas **N**iet dat teyken der
 nedercluninghe vanden cruce in
 dat teyken der vrisinghe witten gen
 ue **E**nde al ist dat die wden dat niet
 en soeken die kersten vbliden hem
 daer van en omcuaughen dat mit
 groter beghaerten **D**ie locuwe
 van iudas gheslachte heeft vwo
 nen **D**at ionghe welpen des leu
 wen is uwecker mitten steine des
 vaders **H**i quam voert witten be
 slotenre grauen die vander gulge
 des cruces om hoers roepens wille
 niet neder clymen en woude of
 dat vet een meerre teyken si dat
 oerdelen onse vianden die alsoe
 ueerstelike dat graf bewaerden en
 toe seghelden en ridders daer bi
 setten diet bewaerden souden **W**at
 desen steen seer groot was daer die
 heilighe vringhe vrouwen vachlaech
 geden wie datten hem vanden graue
 doen soude dede die enghel of doe
 onse he vresen was en als dat
 ewangelui tughet soe sat hi da

op **D**aer om soe en is daer ghee
 twiuel nen te hebben dat onse
 heer vrees en wt ghinc wt den
 besloten gruce die behouden sijn
 re moeder maghedom in desen
 werlt was ghebozen en mit
 beslotenen dozen tot sine iongen
 inghinc in dat huus daer si te
 samen waren **M**er dat was
 ene stede daer hi niet wtghaen
 en woude mit beslotene dozen
 dat was sonder twiuel die ker
 ker der hellen **W**ant daer te brae
 hi alle die vseren grondelen en
 te wreef al dat hem inden we
 ghe mochte wesen op dat hi
 vriliken wleiden soude die hi
 vlost hadde witten handen der
 vianden en die witten scharen
 onghhindert wtgoen soude die
 hoer stolen ghewasschen hadde
 inden bloede des lamnes **D**anni
 die altmael wit waren ghewo
 den inden selue bloede **W**ant mit
 ten bloede ghinc te samen wt sijre
 side oer water dat wit wasschet
En hi gheuet daer ghetuuch va
 diet sacht **O**f oer die wit ghewo
 den waren inden bloede des ion
 ghen lamnes dat wit bloet hadde
 alsoe melc en oer root was als
 inder minen boeke ghestreuen
 staet **M**ijn ghemide seit die ghe
 estelike braut is wit blenckende
 en root weicoden wt dusende
Hier om wast dat die heilighe
 enghel die een tuuch was der

vrsinghe ons hen hem open
 baerde in enen witten dede. en
 mit enen blenckende aensichte
Su ist sake dattet niet ghenoech
 en is om die onredelike woerde
 en die blasphemie der ioden me
 de te iurmen dat hi vresen is en
 wtghegauen witten beslote grane
 dien si spotteliken toe riepen
 doe hi henc aenden cruce. **I**s
 hi een coninc der ioden hi dymie
 vanden cruce. si hadden doch
 mit meere neersticheit ende
 sochtuoudicheit dat graf bewa
 ckt en toe gheseghelt dat die si
 naghete in gheslegen hadden
Daer om soe heeft verwoeden
 die vrouwe van iudis gheslachte
 te. en heeft in desen wegane we
 te grane een veel meere werc
 bewijst dan si van hem beghe
 den **D**it wonderlike werck der
 vrsinghe ons hen. wner mo
 ghen wi dat teghen gheliken
Wi hebben wel ghelesen van
 sommighe die vander doot vresen
 waren of meer die vader
 doot uwecket waren mer die
 vrsinghe ons hen voer mede
 bewijst was. dien die vrsinghe
 ons hen mit twee vordelen
 hoghe bouen gaet **W**ant die
 andere sijn al op uwecket van
 der doot. dat si vmer weder
 moesten steruen **M**er cristus
 is soe vresen vander doot. dat
 hi voert aen niet sterue en sel

en die doot en sel voert aenghe
 ue heerscappe ouer hem heb
 ben **D**ie ander sijn alle weder
 ghestoruen en behouue weden
 van cristus andwer. ve. uweck
 ket te werden **M**er dat cristus
 eens ghestoruen is. dat is hi
 den sunden ghestoruen. en dat
 hi nu leuet dat leuet hi gode en
 leuet inder ewicheit **W**el te recht
 te daer om soe is cristus een peme
 der vrsinghe. die soe opghestaet
 is dat hi voert aen niet weder
 vallen en sel **W**ant hi is alle
 ghecome totter onsterlicheit
Daer is noch een ander punt
 daermen in bekennen mach die
 sonderlinghe ghe deser vrsinghe
 ons hen **W**ie heeft en ve gheueest
 die hem seluen vander doot
 uwecket heeft **I**s een onwt
 sprekelic mirakel. dat hi hem
 seluen uwecken soude vander
 doot die daer sloop inder doot.
 tis een sonderlinghe werck.
 daer en is niemant die dat doen
 can tot enen toe **H**elzens die
 heilighe phoet uweckeden ene
 doden. mer enen anden ende
 niet hem seluen **W**ant siet hi
 heeft dus menich ier in sine
 graue doot ghelegen. en wat
 hi hem seluen niet uwecken
 en can. soe hopet hi van ene
 anden uwecket te werden. va
 dien sonder twiuel die die mo
 ghentheit des dodes in he selue

inwonen heeft. Hier om ist dat
wi vanden anden segghen dat
si inweket sijn vander doot. in
van onsen here. ihū cristū seggē
wi dat hi vresen is. Want hi
allene oinnits sijn selues cracht
te opghestien is en witen graue
ghegauen is. Want in dien see
heuet sonderlinghe inwonen die
leeuwe van uisde gheslachte.
Hoe oigroot is sine mooghentht.
Dinner wat en sel hi niet mo
ghen leuende en segghede tot sine
vader. ic bin vresen en noch bin
ic mitti. die alsoe mooghende heeft
gheweest mitten doden. mer vi
ouder al den doden. Hi en heeft
sine vrasinghe niet vtoghen ouer
den derden dach. op dat die pphet
waerachtich en ghetrouwe ghe
uonden soude werden die ghesait
hadde. Hi sel ons leuendich make
nae twee daghen en inden derden
daghe sel hi ons inwecken. Want
het is betamelic dat alsoe als dat
houet voerghegaen is. dat die ledē
see nae volghen. Inder galghē des
cruces opten sesten dach vander
weke vlesste hi den mensche. op
den seluen dach dat hi die mēsche
ghemaket hadde inden beghinne
Des daghes daer nae hēte hi sine
sabbotich. dat is sinen viertdach in
den graue doe hi dat weert volbracht
hadde dat hi voeghenomen hadde
te doen. Des derden daghes daer nae
dat die eerste dach is vander weke

soe heeft hi een nywe mensche
vshemen die eerste en die beste
der gheure die gheslapē hebbe
als een inwone des doots. Also
sel wi oec doen wie wi sijn die
onse houet willen volghen. al
desen dach laue in welke daghe
wi gheschapen en vlesset sijn en
sel wi niet op houden penitēcie
te doen voer onse sunden. ende
onse cruus te draghen en daer
in te volherden en daer vā niet
scheiden. alsoe als onse he ihū
cristus daer aen bleef totter
doot toe. hēte dat die gheest
ons segghe dat wi sellen rusten
van al onsen arbeide. Menāt
en sel wi horen mine lieue brue
ders noch vleysch noch bloet noch
gheurehande gheest die ons dat
raden wil dat wi vanden cruce
ons souden scheiden. Laet ons
volherdende bliuen inden cruce
soe dat wi oinnits anter mensche
handen daer van ghenomen wden
en niet we onser lichtuerdicheit
en onghestadicheit. Onse heeft
ihū cristū namen vande cruce
die heilighe rechtuerdighē mā
ne ioseph van arimathia ende
nicodemus. mer die heilighe en
ghelen sellen hem inweerdighē
ons daer of te nemen. op dat als
wi mālike voerbi ghebrocht
hebben den dach des cruces. des
daghes daer nae dat is op dien
daghe die me deser doot comet

sueteliken moeten rusten en salich
 like moeten slapen inden graue
 uwachende die salighe hoep en
 die tweedenste der ghen des gro
 ten gods die onse lichaem invec
 ken sel op den derden daghe die
 ghelyc fornicch sellen wesen den
 lichame sijner claerheit Die vier
 daghen doot gheweest hebben die
 beghinen te stincken als van
 lazarus ghescreuen staet **H**eer
 hi stincket want hi heuet vier
 daghen doot gheweest **A**nnus
 kynder hebben hem desen vierden
 dach ghenonden dien si van onsen
 here niet en hebben ontfanghe
 en daer om sel si stinckende
 en hatelic gode gheworden alse
 beesten die vuilich sijn in hore
 drecke Die drie daghen daer wi
 van ghesit hebben die heb wi
 ontfanghen vander ordinancie
 gods als in arbeyde in ruste
 en inder vrsinghe **D**en kynden
 der menschen en behaghet niet
 dese ordinancie gods mer si
 willen gheerne horen nach voer
 setten en verrecken te doen pen
 tencie op dat si hoerre vleysche
 liken wellusten ghenoech moech
 te wesen **D**it en is die dach niet
 die god ghenaket heeft **I**n sijn
 van vier daghen die sijn sijn
 en daer om stincken si **D**at he
 lighe dat van marien ghebor
 is en bekene desen vierden dach
 niet hi vrees opten derden dach

op dat hi ghene vervuilinghe
 en soude sien **D**aer om soe heeft
 uwoenen die leeuwe van iudas
 gheslachte **H**i is als een lam
 ghedoot mer als een leeuwe
 heeft hi uwoenen **D**ie leeuwe
 brueschet en wie en sel niet ver
 uert wesen **D**ie leeuwe is die
 stercke van allen beesten die
 voer niemant vuert en is die
 hem moeten mach mer die leeu
 we van iudas gheslachte **S**i mo
 ghen wel vuert wesen die hem
 vsaecten en seiden wien hebben
 anders ghenen conic dan den
 keiser **S**i moghen wel vuert
 wesen die seiden wien willen
 niet dat dese regnere ouer ons
Want hi sel weder comen als
 hi sijn ryc ontfanghen heeft
 en sel die quade qualiken vlesse
Wiloi weten dat hi weder come
 sel als hi sijn ryc ontfanghen
 heeft **H**i is ghegheuen alle
 macht seit in hemel en in eer
 de **S**ij die vader spreket inden
 psalm **P**uschie van mi en ic sel
 di gheuen die heidene die erf
 nisse en dine besittinghe die
 eunden der eerden **D**u sel dese
 regnere mit eenre vseren roe
 de en als een eerden vat selstese
 te braken **D**ese leeuwe is seer
 sterk mer hi en is nochtans
 niet wroet mer sine toernicht
 is seer swaer en die toernicht
 der duuen is onidrachlic **M**er

dese lewe van iudas gheslachte
 briesert al voer ~~die~~ die sine die
 hem toebehozen en niet teghens
 die sine Die vroude die hem
 niet toe en hozen moghen wel
 uveert wesen mer iudas ghe
 slachte si seer volue Di vlieden
 hem die dat belyen aenghetoge
 hebben dien al hoer ghebeente
 segghen heer wie is di ghelue
 Een lewe van iudas gheslachte
 dauids wortel Dauid be
 duut alsoe veel als begheerlich
 of sterck van handen En die
 selue dauid seit inden psalme
 Al mijn begheerte is voer di
 en mine sterckheit sel ic tot di
 bewaren In dauids wortel
 want dauid en is sin wortel
 niet mer hi is dauids wortel
 want hi draghet en hi en wil
 niet ghedraghen Wel te rechte
 o heilighe dauid heestudine
 soen dyn heer te wesen wat
 du en drachste die wortel niet
 daerstu wtghesproten biste
 mer die wortel draghet
 di Die wortel dinnre sterckheit
 en dinnre begheerten die be
 gheerlike wortel die stercke
 wortel Die lewe van iudas
 gheslachte heeft inwonnen die
 dauids wortel is op te doen
 dat boec en te ontbinden sine
 seuen teykenen Dese woerde
 sin in apocalipsi ghescreuen
 Diet niet ghehoert en hebben

 David be-
 diet beghe-
 erlyckheit
 off sterck
 van dan-
 den.

die lerent Diet doch wel we
 ten die ghedenckens Ic sach
 seit iohanes inder recht hat
 des gheens die ~~dat~~ sat opte
 hoghen thronen sat een boec
 dat ghesloten was mit seue
 segghelen en daer en was nye
 mant die den boec las of
 op loer en ic screeve seer dat
 ter niemant weerdich ghe
 uonden en wert den boec op
 te luken En een vanden ou
 desten seide mi toe En wil
 niet scryuen sich die lewe va
 iudas gheslachte heeft inwo
 nen En ic sach en siet inden
 middel des thronens stont een
 lam dat schree oft ghedodet
 hadde gheweest en dat lam
 quam en nam dat boec wter
 rechterhand des gheens die
 daer sat inden thronen en loet
 dat boec op en daer wort gro
 te bliscap en lof gods Johan
 nes hoerde ene lewe mer hi
 sach een lam Dat lam is ghe
 dodet dat lam nam dat boec
 en loet dat op en die lewe
 loet dat boec mee op Want
 die ouden seiden dat lam dat
 ghedodet is dat is weerdich
 niet sine sachtmoedicheit of
 te legghen uer sterckheit aen
 te nemen soe dat hi een lam
 bliue en werde eec een lewe
 Ic segghe noch meer die selue
 is oec dat boec dat niemant

op lukken en mochte **W**ien sou
 demen vinden die dat boec
 op soude lukken **W**ant iohan
 baptist belvet hem onweerdich
 te wesen die nochtans soe groot
 was dat ouer den sonen ter
 wuen gheen meere opghe
 shen en is **W**ant hi seide **I**
 en bin niet weerdich tontbyn
 den die rieme van sine schoen
Die hoghe moghentheit godes
 is tot ons gheschoeyt neder
 gheromen die godlicheit heeft
 vleysch aenghenomen en die
 wysheit godes is tot ons ghe
 comen mer niet in enen boec
 lie dat ghesloten en toe besegelt
 is **D**at die riem der schoen hat
 dat besloten die slote des boeckes
Mer wat seg wi van desen se
 uen sloten of seghelen **O**men
 die driehande crachten der
 sielen als die reden die gheschick
 nisse en die wille en die vier
 derhande sinnen settinghe des
 lichaems als vanden vier ele
 menten bi desen seuen sloten
 des boeckes yet vstaen mach
 soe dat wi daer wt leren datt
 niet aen en ghebrac aen die
 ware menscheit in onsen ghe
 sountmaker **O**f wi moeghen
 vden boeke oec die menscheit
 ons hen vstaen en sucke noch
 die seuen sloten daer dit boec
 mede besloten was **W**ant mi
 duncket datmen seuen dinghe

vinden mach in welken alre
 meest vborghen heeft gheweest
 inden vleysche die moghentheit
 godes **W**aer om datmen dat
 boec niet oplukken en mocht
 en bekennen die wysheit die
 daer in vholen was **S**u alst mi
 nu voer comet soe sijn dese als
 ten eersten dat sijnre moeder
 der ewighen maghet marien
 een man ghegruen wort daer
 mede bedeckt wort die ioncfrou
 welike gheboerte en die puer
 heit sijnre ontfanghemisse alsoe
 datmen hem een sinetes soe hete
 te wesen die al die werlt ghema
 heeft **S**u oec die crancheit sijn
 lichaems in welker hi als
 een kint screyde en sijnre moe
 der borsten soec en sloop en had
 te die ander ghebreckheden en
 noetdrusticheden die ghewoen
 lie sijn der menscheitliker nature
 soe dat sine godlike moghentheit
 daer al vborghen was **D**es ghe
 likes toe hi besuden wort dat
 ene ghesciette boec was voer die
 sinnen en als ene medicie te
 ghen die siecken **D**ese medicie
 ontfeue hi die ghene ghebreec
 in hem en hadde en daer om
 gheromen was in dese werlt dat
 hi al onse siecken en al onse sin
 den of nemen soude **I**tem doe
 hi vloech in egypten voer den
 coninc herodes doe en mochte niet
 niet wel bekennen dat hi die go

des soen was en een coninc der
hemelen. **I**n die drie becom-
ghe die hi leet vanden duuel.
inder woestinen. opder pynen
des tempels en opten hoghen
berghen. doe die bose gheest seide
tot onsen here. segghe dat de
se stene broot weriten. **I**n die
nae. **V**al neder van bouen.
Cristus en dede gheen van dese
op dat dit boec besloten soude
bliuen. en dat die lose mant
bedroggen soude wden. **I**n hi
was also seer bedroggen. dat
hi dat vastelike meende te heb-
ben dat hi een puer mensche
waer. en sine vblinde hoedie
quam daer toe. dat hi voert
aen met en seide bistu die go-
des sone. mer hi seide hem toe.
alle dese dinghen wil ic di ghe-
uen wiltu nederuallen voer
en aenbeden mi. **D**at seste segghel
daer dit boec mede doe besegelt
was. is dat cruce daer hi henc
onter die moerdenaers. ende
was gherekent mitten bosen
die een heer is der moghentis.
In dat hi begrauen wort dat
besloet en beseghelde dit boec
en daer en was gheen van alder
anden segghelen daer dit boec
also vast mede besloten ende
beseghelt was want en dat
alsoe bedecte dat godlike sacra-
ment. **W**ant doe onse heer be-
grauen was. doe en mocht

men voert aen met sien dinal-
leen in mistroeste te vallen. soe
dat somighe van sinen discipu-
len doe seiden. wi hadden gheho-
pet dat hi isrl vlost soude hebbe.
Wie en soude doe met screven
dat dit godlike boec doe so vast
ghesloten was datter niemant
en was die dat opluken mochte.
Mer en wil niet screyen heilighe
iohannes en du maria en wil oec
niet screyen veer si alle wec
moet. en alle die neuel der
dwoefheit gae te mete. **V**blit
v ghi verduerdighen inden
heer. en glorieert alle gherech-
ten van herten. **D**at lam dat
ghedoodt is dat is weerdich
en die lewe die opijstaen is.
ten lesten dit boec is weerdich
hem seluen op te liden. **W**at
in dien dat hi opijrees vand
doot. en dat onmits sijns
selfs crachte en na drien da-
ghen als hi voer gheseyt had-
de des sine manten tughe sin
en dat hi vrees in also groter
moghentheit en in also groter
glorien dat bewijst openbaer-
like dat alle dese deefle ende
sloet en segghelc willende en
met van noede gheweest en heb-
ben. en dat huse niet als van
natuewen sins wesens ghele-
den en heeft. mer dat hi wt
godliker minen hem gheue-
dighet heeft die aen te nemen

ghi

en te liden **W**at ist dattu du
 iode soe vlteliken den steendes
 graues toe besegheldes **W**at
 die vleyder hadde gheseyt doe
 hi noch leuede. ic sel in drien
 daghen vrsen **H**i is inder wa
 heit een vleyder. en gheen bo
 se vleyder **W**ant die pphet
 seit in den persoen der ioden.
 du hebste in here vleit. en ic
 bin vleit. du hebste in te sterre
 ghewoest en du hebste in d'won
 nen **H**i heeft v vleit oghi iode
 in synre passien. want in synre
 vrsinghe is hi sterre gheworden
 en heeft inwonnen als een lewe
 van uitas gheslachte **W**ant had
 den si hem bekent si en hadden
 inmermeer den comit der ghen
 ghecrust **M**er wat selstu nu
 doen. hi heeft voer gheseyt
 dat hi vrsen soude. en hi is
 vrsen **O**nder sicut noerbelike
 dat segghel des graues want het
 is opghedaen **D**i wert ghege
 uen dat teyken des pphete ionas
 want soe hadde hi v selu toe
 gheseyt **J**onas quam witten
 buke des walussches. en cristo
 comet des derden daghes voert
 witten herte der eerden. dan
 dat openbaerlike dese meure
 is dan ionas die hem selu ma
 like wt den buke des dodes wt
 gheleit heeft **H**ier om sellen
 die manen van wintre teghes
 v opstaen in den oerdel. ende

daer om sellen si v rechters
 wesen die den pphete ghehoer
 saem waren mer ghi en wilt
 niet ghehoersam wesen den
 he der ppheten **W**aer ist nu
 dat ghi seidet hi d'yme neder
 vanden cruce en wi sellen hem
 ghelouen **D**at segghel des cru
 ces wout ghi te breken. en
 ghi loefden dat ghi soe in ghe
 wout totten heilighen gheloue
 mer siet tis nu gheopenit ende
 niet te broken gaet nu in **I**n
 ders ist sake dat ghi niet ghelo
 uen en wilt dien die vrsen is.
 sonder twiuel ghen soude oer
 niet ghelouet hebben al hadde
 hi voer v neder ghelouen van
 den cruce **E**n waerdi ghesan
 dalisieret in den cruce ons here.
 want die apostel seit dat woert
 des cruces is die iode scande ghi
 soude doch ghetoghen werden
 vanden uywen mirakel der
 vrsinghe **W**i vunden in den
 cruce gle. en tis ons oimits
 den cruce salich wden die crach
 te godes. en ene volheit als
 wi bewust hebben **O**us moet
 een deel wesen inder vrsin
 ghe ons here **M**er machschen
 vmer die alre meeste die scan
 dalisieret v. en die roke des le
 uens daer wi leuendich van
 werden. is v een roke des dodes
 daer ghi an steruet **M**er wa
 voer coemtet dat wi arbeiden

dese oudste brueder mach niet
 horen dat pupen en dat dan-
 sen. hi is daer toernich om dat
 ons dat ghemeste calf ghedw-
 det is. hi bliuet buiten staen.
 en hi en wil te nael niet in-
 gaen. Daer om laet ons in-
 gaen. laet ons u'scappen in
 den onghelighsten broeder
 claerheit ende der waerheit wat
 onse paesschen is cristus gheof-
 fert. laet ons mit groter minne
 dine helsen die duechden die
 ons inden cruce beruyft. en
 ghepust sin. die oetmoedich-
 en vduidlichheit ghehoersamb-
 en minne. laet ons oec neerste
 liken aendendcken wat ons in
 deser alre hoechster en glozio-
 ester hoechtut beuolen ende
 gheleert wert aen te merken.
 dat is die vrisughe en een ou-
 gaen. en een vernaren. Wat
 minne lieue brueders cristus en
 is huden met alleue leuendich
 gheworden. mer hi is vresen.
 hi en is niet weder ghegaen.
 mer hi is oughegaen. hi is
 ouuaren. en hi en is niet wed-
 ghegaen. Want die hoechtut
 die wi begaen is ghehete paes-
 schen. dat een ougaen bedu-
 det. en niet een wedergaen. In
 galilea daer hi ons gheloeft
 wert te sien die vresen is en
 beduut gheen wedergaen.
 mer een ougaen. Ic vermoec

de datter vele sin onder v die
 in horen sinen. wel merke
 wat ic hier mede mene. Wi
 willent nochtans mit costen
 woerden segghen sonderlighe
 op dat in deser glorioser hoech-
 tut niemant beswaert en w-
 de vander alre groter lanch-
 onser sermoens. Hadde cristo
 ihesus onse vloesser nae der pas-
 sie des cruce weder in die onsa-
 lichheit deser sterflichheit gheco-
 men. en hier weder een sterf-
 lic leuen gheleit. ic en soude
 niet segghen dat hi oughegaen
 waer. mer dat hi wederghegaen
 waer. ic en soude oec niet seg-
 ghen dat hi een ouuaret ghe-
 daen hadde tot wat hoghers
 mer dat hi weder ghewandt
 waer tot sinen eersten staet.
 Mer nu die ougaen is in een
 minne leuen. die noedet ons dat
 wi oec ougaen sellen en roepet
 ons tot galileam. Daer om
 dat hi ghestorue is den sunden
 dat is hi eens ghestorue. Wat
 dat hi nu leuet dat en leuet hi
 niet den vlesche mer gode.
 Mer wat sel wi segghen van
 dien die die heilighe vrisemisse
 ons hen berouen van horen
 rechten name. hi welken name
 si paesschen te beten plegghet dat
 enen ouganc bedudet. In leid
 dese heilighe hoechtut is ons
 meer in enen wederganc dan

in enen ouganc **W**i hebben
 in desen voerledenen daghen
 ghescrevet en ons ghegeuen
 tot compūcie en tot swaerheit
 en tot abstinencie. op dat wi
 al onse vsimelheit des helen
 iaers in deser heiliger tijt moch
 ten ofwasschen en verbeteren
Wi hebben ons ghepūt deel
 achtich te wden der passien on
 hen. en wi sijn van uures
 ghedoper inder dope der con
 pūctie en der tranen. **E**n ist
 dat wi dus den sunden ghe
 storuen sijn. hoe sel wi daer
 weder in leuen. **H**eb wi onse
 vsimelheit in deser heiliger
 bescrevet. waer om ~~soe~~ sel wi
 nu weder toegaen. soe dat wi
 nu weder curioes en menich
 woudich van woerden gheuo
 den werden als wi te voerren
 plagen te wesen. tnech tot al
 len goeden werken en vsime
 de als wi plaghen te wesen.
Wel en vol suspicien en acht
 clappers en toornich. en mit
 menghen anden onducheden
 en ghebreken becomert. die
 wi alsoe sochuwoudeleke in
 deser heiligher tijt bescrevet
 en castiet hebben. **I**c hebbe
 mine voeten ghewasschen.
 hoe sel icse nu weder onreyn
 maken. **I**c hebbe minen rock
 wtghetoghen. hoe sel icken
 weder aentrecken. **L**ieue brue

ders dit en is gheen ouerua
 ringhe. dus en machmen
 niet comen **crisius ihu** te
 sien. dit en is die wech niet
 in welken ons god sijn
 heyligher tonen wil. **W**at
 die weder achtwert omesiet.
 die is onweerdich des riken
 godes. **A**ldo doen dese miwes
 deser werlt. die viande sijn
 des cruces cristi. daer si te ver
 gheues den name van hebbe
 dat si kersten menschen ghehe
 ten sijn. **A**l die tijt doer der heyl
 igher vasten. vlanghet hem
 nader hoechtijt van paesche
 leider alleen daer om op dat
 si dan te bet ghenoech wesen. vnooghe
 horen vleyscheliken welluste.
Die bliscap der alre heilichster
 hoechtijt wert vdonckert ou
 mits deser dzouigher materien.
 mer wi bescreuen dat onrecht
 dat der heiligher hoechtijt ghe
 daen wert dat wi niet vsinge
 en moghen oec in deser groter
 hoechtijt vmer min nider hoech
 tijt dan ~~en~~ anden tiden. **O**ch
 leiden die vasinghe ons heren
 is gheworden een tijt die sun
 den weder aen te nemen. ende
 een eynde die sunden of te suide
 en te beteren. **W**ant van nu
 voert want paeschen ghecome
 is. soe vscaptmen weder aen
 en drincken dzoncken. en men
 gheuet den vleyscheliken beghe

ten horen rimen ganc recht of
 onse here **Is** **cr**istus daer om
 vresen waer. en niet meer om
 ons rechtidich te maken. **G**hi
 onsalighe is dit die ere die ghi
 onsen here doet dien ghi ontfan-
 ghen hebt. **G**hi haddet hem die
 herberghe uwes herten berey-
 det. op dat hi tot v come sou-
 de ommits biechten uwer sin-
 den. en mit vasten en mit such-
 ten en screven. en mit castien
 uwer lichaem. en mit aelmiss-
 sen te gheuen en mit anderen
 goeden wken der penitencien
 en siet als hi tot v comet. soe
 vradet ghi hem inden handen
 sijne vianden. vmer ghi iaget
 hem weder wt in dien dat ghi
 weder aen nemet v oude sunde
Want het is onmoghelic dat
 liche te wonen mitter duyster-
 nisse. dat cristus soude wonen
 mitter houdien. mitter ghueric-
 heit mitter begheerlicheit der
 tycliker hoerheit. mit vrueder-
 liken hate en mitter onsuulh.
Wat betaemmet myn hem ere
 en weerdich te bewisen als hi
 tot ons ghecomen is. dan als
 wi ons bereyden tot sijne toe-
 comiste. **W**aer om en behoert
 der tyt der vrsinghe ons hen
 niet alsoe grote eer en weer-
 dichheit toe als der tyt sijne pas-
 scien. **M**er tis openbaer dat
 ghi gheen van beiden weerde-
 liken en eert. **W**ant waert sa-

ke dat ghi mit hem lidē wout
 ghi soudet oec mit hem reg-
 nieren en wout ghi mit hem
 steruen ghi sout sonder twi-
 uel mit hem vresen. **M**er tis
 openbaer dat ghi die voerseide
 werken der duechten en die
 voetmoedighe alleen wt ghe-
 woenten der tyt en wt ghe-
 uenstheit gheuen hebt. en
 daer om van gode gheen loen
 ontfanghen en selt. **H**ier om
 ist als die apostel seit datter
 veel menschen sieck en cranc
 wden. en veel oec slapen ind
 doot. **H**ier om ist dattet dicke
 gheschiet datter grote plaghe
 van gode en steruighe come
 in vele landen. sonderlinghe
 in deser tyt. **W**at wil ic segghe
 ghi outreders. ghi siet begrepe
 inder nauwichheit. **I**c en segge
 niet die welneer ouerghetredē
 hebt en nu gheerne daer van
 beteren wilt. mer ic segghe de
 ghenen die in hoerre quaccht
 bliuen. en noch al meer qua-
 des willen doen en te mael ghe-
 berou daer of en hebben. of
 alsoe laculic van horen sunde
 penitencie doen. datse va gheen
 re groter weerde can wesen
 voer den oghen godes. **E**n oec
 niet en willen schuwen die
 oersake der sunden al ist dat
 si dicke onderuonden hebben
 die hundere die daer in ghele-
 ghen sijn. daer men wel van

segghen mach datse die want
 in sijn nette beuaghen heeft
 en hoer ghemachte bestricket
 heeft. **I**st dat si mit sulker qua
 der consciencien schuuen te
 gaen tot onsen here om te ont
 fanghen sijn heilighe sacramēt
 mit rechte en sellen si niet ge
 meens hebben mit onsen he
 en si en sellen gheen leuen i
 hem hebben. **H**oer hoe onse
 here daer selue van seit. **F**en
 si dat ghi eiet dat vleysch des
 menschen soens en dincchet
 sijn bloet. ghi en selt ghen
 leuen in v hebben. **E**nde ist
 dat wi onweerdeliken ontfa
 ghen dat lichaem ons here
 soe ontfanghen wi dat tot on
 sen oerdel. en en oerdelen niet
 te rechte dat heilighe sacramēt
 ons heren. **G**hi oütreiders gaet
 weder tot uwen herte. en
 sucket den here mit al uwer
 herten. en hatet dat quade
 en doet v penitencie. niet
 alleen mitten woerden en
 mitter tonghen. mer mitte
 wiken en inder waerheit.
In dat schijnt dattet dien
 mensche niet ghenoechen
 berouwet dat quade dat hi
 ghedaen heeft. die die oersa
 ke des quades niet en pijn
 te schuuen. en dattet hem
 niet seer en berouwet dat
 hi ghedwaelt heeft die noch

ghenē leidsman en sucket.
 soe si dat ene bewisinghe des
 ghewaren berouwes dat wi
 voert aen die oersake der sin
 den vlien. **I**s anders seer te
 duchten dat dese heilighe hoech
 tyt want si oec gheset is in
 enen val en in eenre vrisin
 ghe veelte menschen ons
 uwerpen sel als mit allen
 vzeemde van cristo in dien
 dat wi niet ontfanghe sijn
 heilighe sacrament. of alle
 iudas dat onweerdelike ont
 fanghen. en dat ons dan ghe
 schie als van iudas ghescre
 uen staet. dat naden brode
 sathanas in hem ghinc. **M**er
 wat gatet ons aen lieue brue
 ders te oerdele die ghene die
 veer van ons sijn. dan also
 veel dat wi bescreyen mogē
 dat wi in die selue stricke
 oeck gheweest hebben. daer
 ons alleen die berniticheit
 wt vlost heuet dat wi sien
 dat si also iamerlike in ghe
 houden werden. en wt brue
 derliker minen medeliden
 mit hem hebben. **M**er op
 dat wi volcomelike ghehei
 lighet moghen wden en ve
 van deser quader hateliken
 ghewoente gheuonde wden
 en wi niet met acht en la
 ten inder vrisinghe ons hen
 van onsen goeten oefenige

die wi inder heiligher vasten
 aen ghenomen hadden. soe is
 ons noot dat wi altoes pnie
 voerwerts te gaen en toe te
 nemen inden goeden. Want
 so wie dat nae dien dat hi sine
 sunden bestreyet heeft. niet
 weder achterwert en keert
 te soeken vleyschlike of werla
 like troesten. mer altoes toe
 nemet in goeden betrouwen
 der barmherticheit godes. en
 gact daer mede in enen ny
 we vmeicheit en vrolicheit des
 heilighen gheestes. en en wt
 voert aen soe niet gheprekelt
 van berou sijne sunden. mer
 heeft meer oütedencken dat
 ewighe loen dat inden hemel
 alden wticorenen bereit is.
 en begheert dat mit vuerig
 minen. **Dit** is die ghene die
 mit cristo vreset. en die die
 hoechtijt van paeschen te
 rechte viert. en die hem haef
 tet te gaen in galilea. Daer
 om minn alte lieffte brueder
 want ghi mit cristo opiare
sen sijn soe sucket die di
 ghen die bouen sijn en niet
 die opter eerden sijn. daer
 cristus is sittende aen die recht
 terhant ~~sine vaders~~ godes
 en smaket die dinghen die
 bouen sijn en niet die opter
 eerden sijn. op dat gheliker
 wys ale cristo vresen is van
 der doot oümits die glorie
 sijns vaders dat wi oec wan

deren in nowichheit des le
 uens op dat ghi vri van al
 re wldliker bliscap en van
 alden troesten deser werlt v
 vbliden moghet ouer te gaen
 oümits waer berou dat van
 gode is totter heiligher gheeste
 liker vmeicheit. **Dat** hi ons moet
 gheuen die wt deser werlt ghe
 gaen is tot sinen vader. ende
 hem gheueerdighe ons nae
 hem te roepen en te trecken
 in galilea. op dat hi ons. da
 hem seluen tonen moghe.
 die leuet bouen al ghebene
 dilt in ewicheit. **Amen. Ind**
hoechtijt vā paesche vanden
ewangeli. maria magdalena

Wat anderde sermoē
 hebben ontfanghen
 vanden heilighen apostel dat
 cristus in onsen herten woct
 oümits den gheloue. waer
 om dat wi niet onbetamelic
 vstaen moghen dat cristus
 also langhe in ons leuet alsoe
 langhe als die gheloue in oē
 leuet. **Mer** als die gheloue
 in ons doot is. soe is cristus
 na eenre manieren in ons
 doot. **En** dat leuen des ghe
 louen betughen die wken als
 daer ghescreuen is inden
 ewangelio daer onse heer sel
 ue seit. **Die** wke die mi mi
 vader ghegeuen heeft te doe
 die gheuen ghetuuch vā mi
En het oüdraghet mit desen

sinne dat een ander seit dat die gheloue sonder wert doot is in hem seluen. Want ghe-
liker wijs als wi wotten be-
ueren des lichaems bekennen
dat dat lichaem leuet. alsoe
bekennen wi dat die gheloue
leuet wt den goeden werken
des menschen. Aldus is dat
leuen des lichaems die siele.
oümits welke dat lichaem
hem mach rueren en gheuo-
len. en dat leuen des gheloue
is die minne. want daer mede
wket die gheloue en ruert
hoer als wi lesen inden apos-
tel. Die gheloue die oümits
der minnen werket. Hier om
als die minne vcoude soe sterft
die gheloue. ghelikerwijs
als dat lichaem steruet als
die siele daer wt gaet. Daer
om als du enen mensche siekste
die neerstich is in allen goe-
den wken. en mit vueriche-
den blide is inden gheeste.
soe en selstu daer aen niet twi-
uelen die gheloue en leue in
hem. want du sieste daer wa-
achtighe teyken van. **M**er het
valket soüwilen dat sömghe oü-
mits den heilighen gheest
wel beghinen. mer leyder na
inden vleysche eynden. **E**nde
wi weten wel dat die gheest
des leuens dan in dien men-
sche niet en bliuet. want
daer is ghescreuen dat die he

seide. **M**ijn gheest en sel niet
bliuen inden mensche inder
ewicheit. want hi vleysch is.
Sit als die gheest daer niet in
en bliuet. daer en is gheen twi-
uel aen die minne en gae daer
alte niete. want die minne is
in onsen herten ghestort ou-
mits den heilighen gheest die
ons ghegeuen is. **D**at leuen
des ghelouen als wi te hants
gheseit hebben. sette hi dat
inder minnen die dat tughet.
dat die gheloue wket oümits
der minnen. **H**ier wt mach
men merken dat als die heili-
ghe gheest wech gaet. dat da
die gheloue stuet. want die
gheest is daer dat leuen of co-
men soude. **V**oert meer ist
smake dat smake naden vley-
sche die doot is. daer en is ghee-
twuel aen dat die gheen da
wi ons van vbliden dat si sa-
lichliken leefden alsoe lange
als si die werke des vleysches
oümits den gheeste in hem
doden. dat si te bescreuen sijn
als of si al doot waren. wa-
neer si naden vleysche leuen.
Hier van ist dat wi inden
seluen apostel lesen. **I**st sake
seit hi dat ghi naden vleysche
leuet ghi selt steruen. mer
ist dat ghi oümits den gheest
die wke des vleysches dode.
soe sel di leuen. **W**ee di soe wie
du biste die ghelyc wulste.

wesen enen honte. die weder
lopet tot dat hi eens wtghe
spoghen heuet. en der soghen
die als si ghewasschen is we
der hoer wernicelt inden mod
der. **Ic** en segghe dit niet al
leen die mitten lichame we
der keren in egypten. dat
is inder werlt weder gaen.
mer oec segghe ic van dien
die mitter herten hem keren
totter werlt. en werelike en
vleschelijke troeste sucken also
veel als si moghen. en dat le
uen des ghelouen dat die min
ne is niet en hebben. **En** wie
is meer doot te rekenen. dan
die vier in sinen schoet heuet
dat is grote dootlike sünden
in sinre consciencien. en en
wil dat niet voelen noch en
is daer van niet beangtet.
noch en pyntet niet van hem
te werpen. **Siet** daer om hoe
dat cristus doot leit inden gra
ue. en die gheloue doot is in
sielen. **Wat** sel wi dan daer toe
doen wat deden die heilighe vrou
wen die allene van al sinen
vrienden bi onsen here mit
meerre minnen stonden in
sinre passien. **Si** costen salue
op dat si comen ~~mochte~~ soude
en saluen **ihm**. **Si** en quamen
niet om dat si hem vander
doot uwecken souden. **Heue** brue
ders wi weten dat wel dat va

der doot te uwecken ons niet
toe en hoert. mer te saluen
hoert ons wel toe. **Waer** om
Op dat hi niet en stricke die
soe doot is inder sielen. ende
den anderen si een strickende
roke des doots. en op dat hi
niet mit allen en veruilde
en vgae. **Dese** drie vrouwen
sellen daer om copen hoer sal
uen daer si den doden mede
saluen sellen. als dat herte.
die tonghe. en die handen.
Hier van is als ic vmoede dat
onse here drierwerf sinre pet
gheboet sin scapen te hueden
of hi hem segghen woude. **Hue**
dese mit gheheclre herten.
mit goeden woerden. en mit
goeden werken. **Huedese**. v
nichlike daer voer biddende.
en huedese mit goeder lernighe
en vmaninghe. en ganc hem
voer mit goeden exempelen.
Dat herte en die siele sel eerste
sucken hoer salue en bereiden
bouen al een mededoghende
herte. daer nas die neerstighe
manc der gherechticheit. en
ouder desen en selse niet acht
laten den gheest des onderscheuts
want alsoe dicke als du sieste
dat dyn brueder sunde doet.
alte hants sel ten eersten in di
opstaen dat minlike mededo
ghen als tot dinen naesten
want dit leerstu wt di selue

Hier van ist dat die apostel
 seut **G**hy gheestelike mensche
 leert sulke crancke mensche
 inden gheeste der sachtmoedich
 en sich di seluen aen op dat
 tu oec niet becoert en wdes
En doe onse here wtghinc
 tot sumre passie draghende sijn
 selfs cruce. en op hem scry
 den. noch niet alleen die ghe
 slachte der eerden. mer som
 mighen vrouwen doe keerde
 hi hem omme tot hem en seide
 hem toe **G**hy dochteren van
 iherusalem en wilt ouer mi
 niet scryuen. mer scryuet ou
 v seluer en ouer v kinder.
Merck wijslike die settinghe
 der woerden **E**erste scryuet ou
 v seluen. en daer nae ouer v
 kinder **S**ich di seluen aen. en
 leer wt di seluen medeliden heb
 ben mit anderen menschen.
 en op dattu ander menschen
 moghste leren berispen als
 des noot is inden gheeste der
 sachtmoedicheit. soe sich di
 seluen aen op dattu oec niet
 becoert en werdes **E**n want
 dat exempel alre beste leert
 en diepste mit herte prentet
 soe sende ic v toe dien oude va
 der die doe hi hoerde segghen
 datter een vanden brueders
 ghesondicht hadde seer bit
 like scryde. en seide **H**i ist
 huden. merghen bin ict **D**ie

soe scryden op hem seluen.
 meendi dat hi gheen medeli
 den mit sinen brueder en had
 de **D**usdancich mynlic mede
 doghen helpt den menighe
 harde seer want een mensche
 die een hart in sinen lue
 heeft. die beschamet hem als
 hi siet dat een ander mit he
 beganghen is **M**er wat sel
 wi doen als wi sien dat som
 ghe alsoe hartnecker sijn en
 alsoe onschamel. dat hoe si
 sien dat wi hem meer te moe
 te gaen en medeliden mit hem
 hebben. hoe si meer onser ver
 duldicheit en goedertierenheit
 misbraken **E**n ist niet reden
 dat gheliker wys als wi mede
 liden hadden mit onsen brued
 dat wi oec medeliden sellen heb
 ben mitter gherechtich die wi
 sien dat alsoe onschamelike
 iworpen wort. en alsoe onwys
 like vermoept wort **I**c weet
 dat wel is in ons enighe god
 like minne wi en sellens niet
 mit gheliker moet conen dra
 ghen dat god soe vsmaet sel
 werden en vtoernit **D**it is die
 neerstighe minne der gherech
 ticheit daer wi mede ontfeste
 wden teghens die ghene die
~~in~~ misdoen witter godliker
 minen. die wi hebben totter
 gherechticheit. die wi sien dat
 soe vsmaet wert **S**ochicams

soe ist behoerlic dat dat guet
like mededoghen altoes voergae.
want anders soe te breke wi mit
enen groter onweder die scepe
van charsis. en te breke oec dat
ghequetsede riet. en doen mit
allen wt dat roliende vlasse. **Mer**
als een mensche beide heuet als
guetelic mededoghen en die neer
stighe minne totter gherechtichit.
soe ist noot dat hier mede bi si
die gheest des onderscheits. op
dat hi wete die rechte tijt wan
neer hi elc van desen te werck
sel setten. op dattet die onbeschei
denheit niet al te samen en ver
derue. **Hier** om soe sel onse lide
hebben den gheest des onderscheits
op dat wi elc ghebruken moe
ghe als die tijt cysthet. en dat
wi neerstich wesen conen als
des noot is. en oec vghenue en
medeliden hebben alst soe beste
is. als wi lesen vanden goede
samaritaen. die die tijt wel
wiste wāneer dat hi die olve
der goedertierenheit in storte
soude. en oec wāneer hi den
wijn der neerstichheit besighen
soude. **En** op dat ghi niet en
doen menen dat ic dit ghe
uifert en eerste gheuonden
hebbe. hoert hoe die heilighe
pheet dese dinghen van gode
bide. en nae oec der seluer
wisen als wi nu gheset heb
ben. **Soetheit** seit hi en disci

plinc en wetenheit leer mi.
Mer waen sellen ons dese gra
cie comen. want die eerde onse
herten en brenghet sulke vrucht
der wechden wt hoer sellen
niet voert. mer si wil lieuer
dystel en doorn voert brenge
Hier om soe is ons noot. dat
wise copen. **Mer** van wien
sel wise copen. **Van** dien soud
trouel die seit. **Comet** tot mi
en copet sonder siluer en soud
enighe iuwisselinghe. wijn en
melt. **Ten** is v niet onbekent
wat die melc der sueticheit
bedudet. en wat die scerpheit
des wijns meent. **Wat** is dan
dat copen sonder siluer en
sonder enighe iuwisselinghe.
Onder den mures deser wlt
en plechtmen soe niet te cope
mer teghens den ghenen die
alle die werlt ghemaket heuet
en machmen anders niet co
pen. **want** die pheet seit also
Heer du biste mijn god. en
du en behoueste mijnre goe
den niet. **Wat** weder wissel
o mensche selstu gode weder
gheuen voer sine gracie die
hi di gheuet die gheens din
ghes en behoebet. en dien al
dat ghesapen is toe behoert.
Die gracie wert te v gheef
ghegheuen. en als mensche copet
soe coept mensche te v gheue
want dat wi mer voer gheue

dat bliuet ons al het behoude
 Daer om dese drie saluen des
 liden selmen copen mitten pen
 mine des eyghen willen. Ende
 als wi onsen eyghen wille dus
 laten. soe en vlyese wi niet.
 Vmer wi wijnen veel. en wi
 maken beter dan hi was. soe
 dat hi ghemeeu wde. die eyge
 was. Want die ghemeeu wille
 is die mine. Dus copen wi son
 der weder wisselinge. en wi
 ontfanghen dat wi niet en had
 den en dat wi hadden dat be
 houden wi veel het dan wut
 te voren hadden. Mer hoe sel
 sulken mensche medeliden
 hebben mit sinen euen men
 sche die in sinen eyghenen wil
 le en in sinen eyghenen mine
 mit niemant medeliden en
 can hebben dan mit hem selue.
 Of hoe sel een mensche die al
 leen hem seluen minnet. die
 gherechticheit minnen en die
 boesheit laten. Hi mach hem
 wat vensen voer den mensche
 oft sulkes wat in hem ware.
 en hi mach oec wel hem sel
 uen bedrieghen. soe dat hi als
 wt sonderlinge liefden of wt
 sonderlinge hate ghetoghen
 wert tot goedtierenheden. of
 wt minnen der gherechticheit
 ghetoghen wde tot wreetheit

Mer tis goet te behenen hoe
 veer dat die godlike mine is
 vsheden vanden eyghenen
 wille. Want dese twee sijn recht
 contrarie teghens malliander.
 want die mine is goedtieren.
 en si en vbliden hoer niet ouer
 die boesheit. Nu voert vande
 gheeste des onderscheits soe
 weet wi dat wel dat hi ner
 ghent meer mede en wert wt
 gheden. dan mit enen eyghe
 nen wille daer dat hie des me
 schen mede omghekeert wt
 en die oghen der rechter re
 den mede besloten werden.
 Dus selmen dese drie saluen
 des herten als dat minlike
 mededoghen. en die noerstige
 mine der gherechticheit. en
 den gheest des onderscheits
 copen mitten penne des ey
 ghens willens. Die saluen d'
 tonghen sijn oec dierande
 als saticheit inden berispen.
 oiuuloedicheit inden vmanen.
 die en werckende cracht in vroet
 te maken. Wilstu oec dese
 drie saluen. soe coeptse van
 dinen hien gode. Ic segghe dat
 tuse copen selste als ic van
 den voerghenoemden salue
 gheset hebbe. sonder enich
 weder gheuen. soe dattu wat
 goedes ontfanghes en mee

daer om en bliesc **S**oep van
den here matighe en fatighe
vmaninghe **W**ant het is te
mael een groot goet en ene
vanden alre besten gane. dat
luttel luden volcomelike heb
ben **W**ant siunte iacop die
apostel seit dat die tonghe
niemant teinen en mach.
Men vint veel menschen
al ist dat si goede meninghe
hebben en godlike beuert w
den te spreken. dat si nochtas
wel so wilen lichtelike segge
dat seer swaerlike ghehoert
wert **D**ie woerde vlien da'
heue diemen niet weder ro
pen en mach. en die ghesont
maken soude die ghene diese
hozen **W**ant si alsoe sueteli
ke niet ghesent wden. soe ver
tuieren en wonden si meer en
se ghesont maken want die
te voren vsimende was en
daer om berispet wt die wt
oec onuiduldich en onscamel.
en soe die in die onreynicht
der sunden was. die wt noch
meer onreyn en keert he
tot woerden der boesh' he
seluen te onsculdighende in
sinen sunden en als een wo
dende mensche en wiset hi

niet alleen van hem die hat
des meisters die sine wonde
ghesont maken soude. mer
si wilse oec biten mit sinen
tanden **M**en vint der oec
veel die niet veel segghen
en konnen. en hem duncket
rechte als of hem die tonge
inden monde ghehouden
waer dat den ghenen diet
hozen souden harde seer ple
ghet te hinderen **S**omighe
ander menschen sijn daer.
die woerde ghenoech hebbe
mer dat si segghen dat en is
niet bequaem en ten smakket
niet den ghenen diet hozen
Want si die gracie niet en
hebben. en daer om soe en
vorderen si oec niet veel.
Sich hoe groot noot dattet
is te copen vanden ghenen
daer alle goet van comet
en alle wetenheit. goede
matichheit. en ghesatichheit
inden vmanen. en dat toe
uloen der goeder slichtigh
woerden. en die gracie den
mensche vroet te maken
datmen hem segghen wil
Hier om soe coep alle dese
nuttigen penne des oetmoec
dighen belvens. soe dattu

Ate

eerste oetmoedelike belies
 duns selues sunden. eer du
 di onderwindest ander men
 schen sunden te beten. **T**is te
 mael een groot werc en een
 wonderlic sacrament een siel
 vanden doot inwecken sich
 dattu daer niet onzern toe
 en gaeste. **H**ier ist dattu daer
 niet onnosel toegien en mo
 gheste. vmer dattu gheen
 macht en hebste. soe wassche
 onder die onnoselen dine
 handen eer du di vmeeste
 te gaen totten graue ons
 heren. **W**ant oimits dat
 oetmoedighe belven wden
 alle dinghen ghewasschen.
 en dit belven en dese was
 schinghe sel di voer onnoe
 sellheit gherekent wden dat
 tu soe onder die onnoselen
 moechste staen en ghere
 kent werden. **N**iemant en
 gaet totten dienste des al
 taers in ghemene cleden
 mer soe wie daer toe gaen
 gaen sel die trecke alien
 aen. **H**ier daer om wilstu gae
 totten graue ons heren soe
 wassche di eerste en wde
 wit. en trecke aen die cle
 dinghe der glen. op datme
 di toe segghen moghe. du
 hebste aenghetoghen belv
 en en tierheit. **w**ant daer
 belyen en biechte is. daer

daer is suilicheit voer den
 oghen **g**ods ons heren. **D**ie
 segt ic daer om datmen die
 salue der tonghen. dat is
 matighe en satighe beris
 pinghe. oimloevende en
 goede vmaninghe en cracht
 tiche vroetmakinghe co
 pen sel mitten peninghe
 des oetmoedighen belves.
Mer wi lesent en onder
 vinderit alle daghe. dat
 soe wien sileuen vsmact
 wert. dat sine leinghe
 oec vsmact wert. **H**ier
 om soe sel oec die hant ho
 salue bereiden. op dat wi
 vanden wisen mannen
 niet bespot en wden alse
 craghe mensche dient groot
 arbeit is hoer hant aen
 hoer mont te reuken. en
 hi ons niet en segghe dien
 wi berispen willen. **D**u
 die ander menschen lere
 wilste. leer di seluen. **D**u
 leggheste grote borden en
 die ondrachtelic sijn op
 anden lude scouderen mer
 du en wilste dinen vinght
 selue daer niet aen slaen.
Ic segghe u dat een goet
 exempel des werkers is
 een leuendich en een crach
 tich sermoen. en soe ma
 ken wi enen anderen alre
 eerste vroet dat hi doe dat

wi hem leren. als wijt mit
 ten werken betwisen dattet
 nütte si datmen soe doe ~~hier~~
~~of seut die apostel.~~ Hier om
 soe ist noot dat die handen
 oec hebben hoer saluen. en
 die saluen sellen wesen ont
 houdinghe inden vleische.
 berrilichheit tot onsen euen
 menschen. en goddienstighe
 vduid. ~~vduld~~ ~~vduldicheit~~ Hier of
 seut die apostel. laet ons sober
 like en rechueerdlike ~~leuen~~
 en goddienstlike leuen. **Dese**
 drie sijn onser wandringhe
 seer noetdurftich. want dat
 ene vandesen drie sijn wi oec
 seluen sculdich. dat ander on
 sen euen menschen dat derde
 onse here gode. **Want** die on
 suicheit doet. die sundighet
 in sijn selfs lijf. en beroeft dat
 vander groter eren der reyne
 heit. en werpet dat in enen
 vuerlike en confuselike onere
 en omweerdicheit. **Want** hi
 nemet die lede cristi en maket
 se lede des meenwires. **Ic** en
 segghe niet alleen datme ont
 houden sel van dien openbaer
 re onsuiderheit die alsoe lelic
 is en alsoe hatelic is. niet dat
 men oec onthouden sel van
 alre wellust des vleisches.
Doert alsoe selstu ten pmen ^{eerste}
 te hebben die volcomene ont
 houdinghe die du di seluen

sculdich biste. want niemant
 en is di naerre dan du di sel
 uen biste. **Daer** na doe daer
 toe die berrilichheit die du
 dinen euen mensche sculdich
 biste. want du begheerte mit
 hem behouden te werden. **En**
 daer nae doe noch daer toe
 die vduidicheit die du gode
 sculdich biste. want du van
 hem behouden begheerste te
 werden. **Want** alle die ghene
 die godlike willen leuen in
 cristo ihesu. die moeten ver
 uollinghe liden. en oimmit
 veel tribulacien moeten wi
 ingaen int rijk der hemelen.
Daer om sich wel toe dattu
 om dinen oniduldicheit niet
 vlozen en werde. **nier** al dat
 di oucomet. dat lide goederniet
 like om dies willen die noch
 veel meer om dinen wille ghe
 leden heuet en bi wien dine
 vduidicheit niet onwzuchtba en
 sel wesen. als die psheet inden
 psalm seut. **Die** vduidicheit der
 armen en sel mit ewide niet ven
 lozen werden. **Dese** salue die
 der hant toe horen. selmen
 copen mitten pennic der ond
 danicheit. **Want** die onderda
 micheit beleidet al onse wan
 deninghe. en vdiert van gode
 die gracie eens heilighen leues
 want ist sake dat die vkeer
 de ewe des vleisches in onsen
 leuen gheuonden is om die

sijnde den ongheloesamht.
 wie en weet dat niet dat ou
 nits die ghehoersamheit oē
 die doechden der reynicheit
 en der onthoudinghe ghege
 uen werde. **E**n si can die ber
 berticheit schicken en ordne
 ren. en si loert oec en gheuet
 die vduidicheit. **M**it desen
 costeliken cruden en saluen
 ganc tot dien daer die ghelo
 ue doot in is. mer sien wi te
 rechte aen hoe groot dattet si
 sulken mensche te uwecken
 en leuendich te maken inder
 sielen. hoe swaer dattet is in
 sinen herte te comen dat beslo
 ten is mit eenrehaender vhar
 der stemicheit en onschamelh
 ic meen dat wi oec wel sou
 de moghen segghen dat die
 heilige vrouwen biden ghe
 ons hē. seiden **W**ie sel ons de
 sen steen of doen vanden in
 ganc des. **M**er als wi dus
 staen en sijn seer beghaen
 twiuelende om die grootht
 des mirakels. soe gheuallet
 sōwilen. dat die heer wt sijn
 re ghewoenliker goedertie
 renheit mit sinen godliken
 oren vhoert die begheerte
 onser herten. soe dat hi ou
 nits die steme der godliker
 crichte opstae. die al doot
 was. **E**n siet die enghel go
 des en ene vrolicheit des aen

sichts wert daer ghesien in
 den inganc des graues. en
 wt deser blenckinghe der vro
 lichheit sijn aensichts soe be
 kēnen wi dat hi vresen is die
 te voren doot was. **W**ant wi
 sien dat sijn aensicht en alle
 sinen wesen uwandelt is. soe
 dat hi ons weder tot hem en
 toent ons sijn herte en iypet
 selue of den steen sijne vher
 dicheit en gaet daer op sitten.
En als dat gheloue dus leuen
 dich is gheworden. soe toent
 hi selue die docke daer hi in
 was verwonden. dat waren
 die snede twelike dinghen.
 daer die mensche in ruste
 en al sijn ghenuechte en
 sijn vrede in sette. **E**n als hi
 dus selue opent en beliet al
 dat hi te voren in sijn herte
 plach vborghen te hebben en
 hoe hi hem seluen daer in
 begrauen hadde. soe beken
 hi nu sijn selfe laculheit en
 quaetheit. of hi segghen
 woude. comet ende siet
 waer die heer gheleit ~~is~~ was

Inder hoetsijt vā paesche
vā nathanias malaerscap
dat derde sermoen

O helikerwijs als men
inden medicinē des
lichaems eerst ple
ghet te gheuen purgacien
en daer nae medicinē en spi
se die den sieken nutte sijn.
op dat dat lichaem eerste ge
purgiert wde van allen qua
den humore die die saken wa
ren der siecken en der onghie
sontheit. en hem dan sma
ken en helpen moghen die
spise en die dranc diemen
hem dan gheuet. Aldus heeft
oec gheden die ouste meest
der sielen onse he die cristus
die al dat hi inden lichame
op der eerden gheden en
gheleden heeft. om salicheit
onser sielen gheden heuet.
En daer om soe heeft hi ons
in sijn leuen voer sijnre pas
sien ghegheuen seuen pur
gacien. en nae sijnre vrsin
ghe heeft hi alsoe menige
spise ghegheuen die beide se
ghenuechlic en salich waren
onser sielen. Duse helzeus
dat is cristus ihesus. die hi
den yhoet helzeus beteyket
was. heeft gheboden dat me
den malaetschen naaman
seuen wue soude inden o ior
dane. **¶** Die een neder gac
bedudet. Want inden neder
ghanghe ons heu ihu cristi.
dat is in die oetmoedighe
vergaderinghe die hi in sijnē

leuen voer sijnre passie bewis
de. werden wi ghepurgiert
en ghereynighet. mer in
sijnre vrsinghe en in dien
leuen dat hi in die viertich
daghen na sijnre vrsinghe
bewisde. werden wi wed
ghesterket en mit seer ghe
mechtliken spisen ghespiset.
In seuen manieren waren
wi becomert mitter ma
laetschap der holdien. in
evghendom der tuchtiker
goeden. in glē der cleden.
in wellusten des vleysches.
In twierhande manieren
inden monde. en in twee
uwe manieren des herten.
Die eerste is gheheten ma
laetschap des lufes dat wi
gheerne rye waren in deser
werlt. Mer daer van wden
wi ghereynighet als wi
ghewasschen wden in der
iordanen. die is in cristus
neder ganghe. Want daer
vinden wi dat hi doe hi rye
was en een heer alder wlt
om onsen wille arm ghe
worden is. en is neder ghe
comen van dien onspre
keldre rcheden des hemels. **¶** ^Wer
en doe hi in deser werlt was
en woude hi met hebben
desse rcheden deser eerden. **¶** ^A snode
mer hi quam in alsoe grot
armo den. dat doe hi eerste
ghebozen was die cribbe.

sijn bedde most wesen daer
 men op legghen soude wāt
 in dien ghemenen huse gheen
 bequamer stede te vinden en
 was dat cleyn kintdeken in
 te legghen **Want** wie en weet
 dat niet. dat d' es menschen
 soen niet en hadde daer hi
 sijn hoeft op legghen mochte
Soe wie dat te rechte in des
 iordanen ghewasschen wert
 hoe soude moghen suckendie
 rycheden deser werlt **In** tis
 waerlike ene grote wanwise
 en oec alte grote. dat een sno
 de wormkijn sel begheere ryc
 te wesen. om welker wille
 die almachtighe god en die
 heer der hēn arm woude we
 sen **Item** liden malaetscap
 der clederen selmen vstaen die
 pompose ydelheit deser werlt
In van malaetscap selstu ghe
 ghewasschen werden als du
 aen sieste dat cristus in snode
 dolieren woude ghewonden
 werden. en dat hi was ghe
 worden vsmadensse der men
 schen. en vwarpinge des volcs.
Vander malaetscap der licha
 men werden wi ghereynicht
 in cristus vnederinghe als wi
 wel mit goeder herten aen
 dencken die passie ons heren
 en daer wt ons schamen te
 volghen die wellust onses
 vleisches **Juden** monde als
 voer gheseyt is. is twierhan

de malaetscap **want** als daer
 wat gheschiet dat ons cotran
 is. soe wil wi gheerne murn
 ieren. en die woerde der ouer
 duldicheit vloeyen dan wt
 ghelyc den etter eens malaet
 schen menschen **Nier** van des
 werden wi ghereynighet als
 wi aen sien den ghenen die als
 een scaep gheleit wort totter
 doot. en sinen mont niet op
 en loec. en doe hi vmalediet wt
 hi en vmalediede niet. en doe
 hi alsoe veel pine leet. en drey
 ghede hi niet **In** alst ons wel
 gaet in tytelike voerspede. soe
 doe wi teghens die ghene die
 ons leert en seit. die en is die
 beste niet die hem seluen priset
 mer dien god pryst. en wi pri
 sen daer teghens ons seluen en
 voert setten ons. niet in groet
 vduldicheit. mer in groter v
 metelheit. en werden soe be
 smet mit eenre onreynre ma
 laetscap. mitten houeer dighe
 vmetelen woerden **In** op dat
 wi daer van ghereynighet mo
 ghen wden soe sellen wi ons
 wasschen in deser wordaen. en
 sellen ons pinen nae te volgen
 den ghenen die sijn selues gle
 niet en sochte. mer die glorie
 des gheens die hem ghesent had
 de **In** hier om als die diuelen
 wotten besetenen menschen rie
 pen. dat si wel wisten dat hi
 godes soen was. soe gheboet

hi hem dat si swighen souden.
 en den blynde die hi siende ghe
 maect hadde. vboect hi dat sye
 niet segghen en souden. **I**nder li
 ten is oech twee hande malaet
 scap. als die eyghen wille ende
 die eyghen wijsheit. **D**u sijn twee
 die alre quaetste malaetscappen
 die wesen moghen. en sijn soe
 veel te quader als si meer van
 binnen sijn. **D**at liet ic enen ey
 ghenen wille te wesen die niet
 ghemeeen en is mit gode. ende
 mitten menschen daer wi mede
 sijn. mer alleen ons eyghen
 wille is waneer dat wi willen
 en voernemen. niet om die ere
 godes noch om orber ons euen
 menschen mer alleen om ons
 selues willen soe hebben willen
 en daer in niet aen te dencken
 gode te behaghen noch onsen
 euen menschen te vorderen.
 mer alleen ons seluen en onsen
 eyghen wille ghenoech te we
 sen. **H**ier is die godlike minne
 recht teghens die god selue is.
Dese eyghen wille heeft eene
 stadighe vianetscap teghens go
 de en enen ewighen wreden
 strijt. want wat hatet god
 anders inden menschen. ende
 wat pynghet dan den eyghen
 willen. **V**aet of dmen eyghene
 wille. en daen en sel wesen ghes
 gheen helle want waer in sel
 dat helliche vuer anders berne

dan inden eyghenen wille.
In oec nu in deser tyt als
 wi koude of hongher of an
 ders wat dat is liden. wat
 offer dat ons wec doet. dan
 alleen die eyghenen wille.
Ende ist dat wut gheerne wil
 len liden. soe is die wille en
 die minne ghemeeen. mer daer
 is noch wat crancheit mede
 ghemenghet des eyghenen
 willes. en dat doet ons al
 le die pijn liden. hent dat
 die eyghen wille te mael te
 niete gaet. **W**ant dat liet
 onse eyghen wille daer wi
 volcomelike onse consent toe
 gheuen. en daer die vrie wil
 le hem toe keert. **M**er die
 gheneichheden en begheer
 ligheden daer wi teghens on
 sen wille in ghehouden wer
 den. dat en is gheen wille.
 mer eenre hande crancheit
 des willen. **M**it hoe groter
 uwoetheit die eyghene wille
 vechtet teghens den here der
 moghentheit. dat sellen horen
 en ontfruchten die knechte
 willen wesen hoers eyghens
 willes. **T**en eersten soe ontrec
 ket die eyghen wille hoer
 seluen gode en en wil van
 hem niet bekeert wesen.
 dien si van rechts als horen
 stepper dienen souden. want

si hoert selues wil wesen
Mer die grote onrecht gode
 te doen en is hoer met ghe
 noech. si gaet noch al verre
 en also vele alst in hoer is.
 soe benemet si gode al dat hi
 heuet **W**ant wat mate set
 die begheerlichkeit des men
 schen **I**n sie wi niet die een
 luttel gheldes winnet mit
 woekeren dat hi voert alle
 die werlt wonne hadde hys
 macht of waert hem moge
 lic **I**c segghe dat mit goeden
 betrouwen dat enghen men
 sche die op sinen eyghenen
 wille staet al die werlt niet
 ghenoech wesen en soude **M**er
 och of si mit desen eertsehen
 dinghen hoer ghenoeghen la
 ten woude. op dat si niet wou
 dede en waer dat uverlic is
 te horen teghens den almach
 tighen scapper. mer nu alsoe
 veel alst in hoer is soe wou
 de die eyghen wille god geer
 ne te niet maken **W**ant si
 woude te mael geerne dat
 god hoer sunden niet en mocht
 te wreken. of pninghen of dat
 hi dat niet en woude doen of
 dat hi hoer sunden mit allen
 niet en wisten **D**us woude
 si dat god gheen god en waer
 want also veel alst in hoer
 is soe woude dat god omach
 tich waer. of dat hi onrecht
 ueerdich waer. of dat hi

onwys waer **D**it is sonder
 twiuel ene wrede boesheit die
 allen goeden herten seer te ha
 ten is. die dat wil dat die macht
 godes en die gherechticheit
 godes en wysheit godes te
 niete soude gaen **D**it is ene
 wrede beest. een alte quaden
 dien een gripende wolfone en
 ene alte wreden leeuwe **H**et
 is ene alte onreine malaet
 scap der sielen. en tis groot
 noot datmese pnie of te was
 schen in deser iordanen. en dat
 wi ons pmen dien nae te vol
 ghen die niet ghecomen en was
 syn eyghen wille te doen. mer
 den wille des gheens die hem
 weghesent hadde. die oec seide
 doe acustacende was sine pnie
 en sine passie **V**ader niet mine
 wille. mer din wille gheschie
Die malaetscap der eyghenre
 wysheit is noch veel schadeli
 ker als si vborghenre is. ende
 hoe een mensche daer meer
 mede besietet is. hoe hi hem
 seluen ghesonder hout te wesen
Dese is der gheentre die die
 neerstighe mine godes schme
 te hebben tot allen dinghen
 die gode toe behoeren. mer si
 en hebben daer gheen wysht
 bi. want si willen altoes vol
 ghen hoers selues sin en hoer
 begrip dat si voer nemen. en
 si staen daer alsoe vast op dat
 si niemants niet volghen en

willen **S**ulke menschen pleghen die eendrachticheit der heiligher vergaderinghe te vscheiden en sin vianden des vreden en si en hebben ghene godlike minne mer si sin op gheblasen mit ydelheden en belaghen hem seluen en sin groot in hoere selues oghen en si en bekennen niet die gherechticheit godes mer si sette voert hoere selues gherechticheit **I**n hoe mach meerre hoer die wesen dan dat een mensche sinen sin wil setten voert dat gheuoelen der ghemeyne vergaderinghe als of hi allene den gheest godes hadde **D**ie ene sunde die ghelyc is der afgodien dat een mensche niemant volgen noch ghelouen en wil dan hem seluen en oec alsoe grote sunde als kokelic **I**aetse in gaen die hem seluen gheeste liker houden dan alle die anderen sin die niet en syn als ander menschen **D**iet si sin kokelaes en aenbeders der afgoden gheworden of si oec hebghelouen willen die dat gheseyt heeft dan hem seluen **W**ant die oüdraghet mitten woerden die die waerheit selue ghesproken heeft die die heilige kerke niet hoere en wil die seker wesen als een heyden en een publicaen **M**er waer mach dese hatelike malaetscap

ghereynghet werden anders dan in deser seluer worden **D**aer pijnde te wasschen soe wie du biste die mit deser quaeder malaetscap becömet biste en aen merc wat die enghel des groten rades heeft ghedaen hoe hi sinen raet achter gheset heeft den vuer den wille eens wues ic segghe ~~maria~~ die heilige maghet maria sine ghebenedide moeder en eens armen suedes dat was ioseph **W**ant doe hi gheuonden waert van hem inden tempel onder die leerers en hoerde se en vragheden hem soe wort hi in eene manieren berispet van sinre moeder doe si hem toe seide soen waer om hebstu ons die ghedaen wi hebben di mit groter droefheit ghesocht da hi hoer goetelike op antwoerde **I**nde wat wast dat ghi nu socht te en wist ghi niet dat ic wese in dien dinghen die nimen vad toe behoren en si en vstonden sinen woerde niet **I**n wat dede dat woert doet niet vstaen en wort in hem seluen doe ghinc hi neder mit sinen ouders en was hem onderdanich **W**ie isser nu die hem niet en schamiet vherdet te wesen in sinre selues wylheit als die ewighe wylheit godes alsoe ghebeellike hoer seluen weghinc en verwardelde alsoe volcomelike sinen

traet

raet. dat hi die dinghen die hi doe begonnen hadde ghehe like achterwegghen leet hent dat hi quam tot sinen dertichsten iare. **W**ant van dier tijt dat dit gheschiede en hi **g** twalef iaer out was. voert hent tot sinen dertichste iare. en vonden wi niets niet van sijnre leringhe en van sinen werken. **A**l machschien men mochte hem wel vrage in wat maniere hi sinen wille en sinen raet achter liet. **D** here **I**hu die wille daer of **du** seides datse niet gheschien en soude. en was se niet goet hoe was se dan dme. offe goet en oec dme waer om is se dan achter ghelaten. **I**n oec die raet en was si niet goet hoe wast dan dyn raet. en wast goet raet waer om is die goede raet dan achter ghelate. **B**eide dese als die wille ons heren ihu cristi en sijn raet waren goet. en nochtan wast goet dat si beide achter ghelaten soude wden. om des willen dat si noch beter souden wden. want die eygheneen soudenmen niet setten voer dat gemeen. **H**ier om soe was dat cristus wille ende twas goet dat hi seide. vad' macht wesen soe laet desen keel van mi gaen. mer dat hi seide dyn wille gheschiede dat was veel beter. **W**ant

dat was een gemeen wille met alleen des vaders mer oec des soens. want hi is ghe offert want hnt woude. **I**n het was onse alre wille. wat en hadde dat weyten coerne dat inder eerden gheualle was met ghestoruen het alleen gebleuen. mer doet ghestoruen was doe brochtet vele vruchten. **I**n dit was die wille des vaders op dat hi hebben soude die hi vkiesen mochte in sine kinderen. **H**et was oec cristo wille. op dat hi die eerst gheboren soude wesen van veel brueders. het was oec onse wille. **W**ant het is al om ose wille gheeten. op dat wi verlost souden werden. **V**anden rade segghen wi dat selue. het was cristus raet en ~~het~~ twas goet raet dat hi seide. inden dinghen die inmen vader toe behoren moet ic wesen. mer want si dat niet en vstonden soe uwandelde hi sinen raet. op dat hi ons vlossen soude van der malaetschap der eyghene wylheit. **W**ant hi heeft ons een exempel ghegeuen dat wi oec soe doen sellen. **W**ant hi wist van begijne wel wat hi doen soude. mer hi woude ons dese forme der oetmoedicheit en der ghelatenh' in hem sel

uen bewisen · en woude ons
 in hem seluen bereiden enen
 godliken worden · daer wint
 alle quade ste malactscap in
 wasschen souden en vernuyghen
Si sellen beide te samen horen
 die onvern sijn mitter malact-
 scap des eyghens willens ende
 die eyghente wysheit · si horen
 beide toe wat die gheest den h-
 ken seit · diese beide vdoemt
 mit enen deynen veersken
Die wysheit seit hi die van bo-
 uen is die is ten eersten scha-
 mel · teghens die onpuerheit
 des eyghen willes daer nae
 soe is se vreedsam teghens
 die hartsinighe vkeertheit
 der eyghente wysheit **A**ls die
 siele van desen seuen sietten vol
 comelike ghereynicht is als
 nae dien dat hi seuen stoelen
 heeft ghehat · soe sel hi sucke
 suuen bequame spisen daer
 hi weder van ghesterket mo-
 ghe wden · en daer verstaen wi
 mede die seuen gauen des hei-
 ghen gheestes en dese mach-
 men vanden inden seuen open-
 barmighe ons hen nae sijnre
 vrisemisse en ghelikerwis als
 wi inden leuen ons heren voer
 sijnre passie vanden seuen pur-
 gacien · alsoe moghen wi oec
 inden seuen openbarmighe die
 nae sijnre vrisinghe gheschiet
 sijn vanden die seuen gauen des
 heilighen gheestes **J**uden eerster

openbarmighe moghestu
 merken en vstaen den geest
 des anptes doe die heilighe
 vrouwe quamen totten ghe-
 en die enghel quam vanden
 hemel · ende daer grote eert
 bevinghe waert en si worden
 alle seer iueert en beangtet ·
 soe datse die heilighe enghel
 troesten moeste **J**uden gheeste
 der goedertierenheit · openba-
 de hi sijnre peter **W**ant het
 was te mael grote weerde goe-
 dertierenheit ons hen **J**hu **x**p
 dat hi hem als hi sonderlinge
 en voer al die ander openbaer-
 de die hi wel wiste dat hi son-
 derlinghe beschaemt was en
 hem sculdich bekende dat hi
 sijnen lieuen meester vsaket had
 de **I**n dus heeft die gracie da-
 oiuoedich gheueest daer die
 sinde groot was **J**uden geeste
 der wetenheit openbaerde hi
 ten twee ionghen inden we-
 ghe die in emais wanderten ·
 en hi bedude hem die scrift be-
 ghinende van moyses en van
 alden ppheten **J**uden gheeste
 der stercheit openbaerde hi
 sijnen ionghen daer si te same-
 waren inden huise daer hi tot
 hem quam in besloten duere
 en twende hem sijn hande ende
 sijn ~~side~~ e voete en sijn side ·
 als men pleghet in een teyken
 der stercheit te tonen die gace
 die inden schulde gheslaghen of

gheschoten sin **J**uden gheeste
des raets openbaerde hi hem
doe si alden nacht gheuuffchet
hadden en niet gheuughen
en hi hem raet gaf dat si
aen der rechter side des sche
pet hoer nette wtwerpen sou
de en doe si soe deden vengen
si veel groter visschen hon
dert en drie en vinfich **J**ude
gheeste der vstandnisse op
baerde hi hem opten vier
tichsten dach sinre vrisinghe
doe si saghen dat hi opghe
nomen wort en voer daer
hi eerste plach te wesen **W**at
tot dien daghe toe soe hadde
hi oimitt die dwaesheit der
predikinghe salich ghemaket
die ghene die in hem gheloue
den mer doe hi voer horen
eghen opclam tot sinen he
melschen vader doe wert
die godlike wysheit gheo
penbaert

**Hoe dat cristus somighe
menschen noch niet ghe
boren en is en noch niet
ghepassit en is**

Hat dat wi lesen van on
sen ghesontmaker ihu
cristo dat is al medi
cine teghens die siecten onser
sielen **D**aer om laet ons wel
toe sien dat ons niet toe ghe
seit en werde dat der stat van
babilonien toe ghesent wort
Wi hebben babilona ghemei
stert en ten heeft hoer niet
gheholpen si en is niet ghe
nesen van hoere siecten **E**n
vghelic die dencke in hem sel
uen hoe vele dat die godlike
medicene in hem ghevrocht
heeft die god om salicheit onser
sielen ons vanden hemel neder
ghesent heuet **W**ant daer sin
somighe menschen dien cristo
nocht niet gheboren is somi
ghe sunder dien hi niet ghepas
sit en is en somighe dien hi
nocht niet vresen en is **N**och
sunder somighe andere dien
hi noch niet ten hemel gheua
ren en is en die somigh dien
hi den heilighen gheest noch
niet ghesent en heeft **W**ant
hoe veel werket die grote
oetmoedicheit des gheens die
doe hi inder formen gods was
gheen roef en rekende hemte
wesen gode gheluc en noch
tans hem seluen voetmoe
dicheit en nam aen die for
me eens knechtes **I**c segghe
wat werket die oetmoedich

godes in enen houerdighen
 mensche **W**at teykene mach
 men sien van dier groten oec
 moedicheit die die sone godes
 ons bewust heeft in dien men
 schen die noch mit al horen
 begheerten gapen nae tytli
 ken goede en tytlike ere **E**n
 wdet ghi nu niet vblit mine
 lieue brueders in uwer con
 sciencien dat ghi vriliken seg
 ghen meghet mit enen goe
 den betruwen dat cleyne kin
 deken is ons ghebozen en de
 se soen is ons ghegheuen
Somighe sinder die cristo
 noch niet ghepassit en is
Dat sijn al die ghene die al
 dat vlien dat arbeitelic schint
 te wesen en noch te mael
 seer iureert sijn voer den
 doot als of si dat niet aenni
 ken en konsten dat hi in
 dien dat hi ghearbeit heeft
 den ewighen doot dien wi
 vdiert hadden en allen ar
 beit en onsalicheit **D**aer sijn
 oec somighe dien cristo noch
 niet vresen en is die als si
 wat arbeides liden sellen en
 wke der penitencie doen **S**i
 sellen cleywoedich wden en
 ter doot toe benaunwet wden
 want si noch ghene gheeste
 liken troest van gode ontfan
 ghen en hebben **M**er ten si
 dat dese daghe hem vcoertet

wden wie selt langhe mo
 ghen liden **S**omighe ander
 sijn die cristo al vresen is
 en hi en is hem noch niet te
 hemel gheuaren mer hi is
 noch oimits sine godlike
 teghenwoerdicht mit hem
 inder eerden **D**it sijn die ghe
 ne die altoes sijn in stadigh
 vlncheit en inwendigher
 iubilacien en hebben grote
 deuocien en screeuen veel in
 horen ghebede en al hoer
 gheedachten sijn vol begheer
 ten en tis altoes hoechtit in
 hoerte herten en alsoe lan
 ghe als dese daghe dueren
 soe singenmen in horen biten
 alleluva **M**er tis hem noot
 dat dese sueticheit en dese
 melc ontoghen wde op dat
 si oec leren eten crachtighe
 spise **T**is hem noot als cristo
 seide tot sinen ionghen dat
 hi van hem gae en dese
 tytlike vlncheit wat onto
 ghen wde **M**er hoe sellen si
 dat wnen draghen **A**ls si sul
 ke vlncheit niet in hem ghe
 uoelen soe duncket hem dat
 se god mit allen ghelaten
 heeft en dat si die gracie
 godes mit allen vloze heb
 ben **M**er si liden hem goed
 tierlic en wachten eenwer
 mich als die apostelen ons
 heren deden en si sitten ind

godlike

hem

en

stat heut dat si aengheduen
 wden van bouen mitter god
 liker cracht. en vdieneu mo
 ghen noch veel meerre gracie
 des heilighen gheestes. daer
 si tot noch veel meerre volco
 menheit vheuen moghe wden.
 als den heilighen apostole ons
 hen ghestuet is. die ouermits
 der toecoenst des heilighen
 gheestes enen hogheren wech
 der godliker minnen inghe
 ghaen sijn. dat si niet alleen
 forchtuoudich en waren binnen
 huus besloten te sitten ende te
 scryuen om hoer souden. mer
 hem meer pinden mit groter
 victorien den ghemenen viant
 te iuwinnen en sathanas ond
 horen voeten te treden. **Op die**

octaue vā paesche s vnaeits

sermoen

Al dat wt gode ghe
 boren is dat iuw
 net die werlt. **S**lae
 hier tūt dat die een
 ghebozen soen godes ghenen
 roef gherekent en heeft gode
 ghelyc te wesen. soe heeft hi
 hem iuweerdighet eens men
 schen soen te wesen. en is in
 allen sinen habite gheuoden
 als een mensche. **T**en is voert
 den gheen wonder dat die de
 heit der menschen van deser
 godliker gheboerte wat betru
 wens heeft. **W**ant ten is gode
 niet onweerdich hoer vader

te wesen die cristus hem ghewee
 dicht voer sine brueders te hou
 den. **H**ier van ist dat die heili
 ghe iohanes die ons dicwile
 seer neerstelike priset dese ver
 kiesinghe als dat wi kinder go
 des moghen wden inden begi
 ne sijn ewangelium seit. **A**lle
 die ghene die hem ontfanghen.
 dien heeft hi macht ghegheue
 kinder godes te wden. **I**n dese
 woerden **sijn** ghelyc dat ons
 luden ghelesen is wt sinre epis
 tolen. **A**l dat wt gode gheboze
 is seit hi. iuwmet die werlt. wāt
 alle die ghene die cristo toe beho
 ren die wden mit cristo vander
 werlt ghehatet. en die werlt
 wert mit cristus hülpe van hem
 iuwonen. **S**i wilt v niet iuwon
 deren seit hi ist dat v die wt
 hatet. weet datse mi voer v
 ghehatet heeft. **S**i op een and
 stede seit hi. **H**ebt betruwen
 want ic hebbe die werlt iuwō
 nen. **D**us wertet openbaer
 dat die woerden waer sijn die
 die heilige apostel ghesproken
 heeft. **D**ie voer gheueten heeft
 seit hi. sonder twiuel god die
 vader die heeft hi voert gheoz
 dimiert ghelyc te wden den
 beelden sijn soens. **D**ie andie
 ghelyc makinghe. **S**lae hem
 wden si vcozen. op dat hi die
 eerste ghebozen si in veel brue
 deren. **S**lae hem soe hatetse die

die werlt · nae hem soe uwin
 nen si die werlt · daer om seit
 hi wel te rechte **D**at wt gode
 ghebozen is dat uwinnet die
 wilt · op dattet een tuuch si
 dat wi wt gode ghebozen sijn
 als wi manlike uwinen onse
 becoringhe **I**n alsoe als die ghe
 ne die een soen is van natie
 ren die werlt uwoenen heeft
 mit hozen prince · dat wi oec
 alsoe uwinnes gheuonde wden
 wi alle die daer toe ucozen sijn
 kundes godes te wesen **I**c seg
 ghe uwinnes · mer inden gheue
 die ons sterket · in wien wi al
 le dinghen vmoeghen **I**n dit is
 die victorie die die werlt uwin
 net · onse gheloue **O**uermits
 den gheloue wden wi vcozen
 kunder godes te wesen **S**ide
 onse gheloue hatet en volget **D**er
 die werlt · die inden quaden
 gheset is · en oimits den ghe
 loue wert die werlt uwon
 nen · als daer ghescreue staet
 inder epistolen ad hebreos ·
Die heilighen hebben ouer
 mits den gheloue die rike d'
 eerden uwonnen **W**at won
 der ist datmen den gheloue
 dat uwinen toe scriuet · wat
 dat leuen daer wt comet ·
Die rechtueerdighes seit hi
 leuet witten gheloue **H**ier
 om alsoe dicke alstu weder
 staeste dme becoringhe alsoe
 dicke als du den bose geest
 uwineste · en wil dat din

selues crachten met toe scriuen ·
 en en wil in di seluen niet glorie
 ren · mer alleen inden here
Wanneer soude die sterke die
 alsoe vast ghewapent is di
 re crancheit wiken **H**oer wel
 hoe hi ons vmaent die ghe
 set is een herde te wesen sijn
 heren scapen **O** wederfaken
 seit hi die duuel gaet ome als
 een brieschende lewe en sue
 ket wien hi vslinden moghe
 dien seldi wederstaen sterck
 inden gheloue **Z**iet hoe die
 ghetughe ouer een draghe
Paulus seit dat die heilighen
 oimits den gheloue die rike
 uwoenen hebben **P**etrus seit
 datmen den prince der wt
 oimits den gheloue weder
 staen sel · en iohanes seit · dit
 is die victorie die die werlt
 uwinnet v gheloue **D**oe vol
 ghet daer nae **W**ie is die die
 werlt uwinnet dan die ghe
 louen · dat ihesus die godes
 soen is **D**at is seker minne
 lieue brueders dat soe wie
 niet en ghelouet inden godes
 soen · dat hi in dien selue dat
 hi niet en ghelouet · niet al
 leen uwonnen en is · mer
 oer voerdelt **W**ant het is
 omoghelic gode te behaghe ·
 sonder den gheloue **M**er dat
 mach ons machsien iue
 ren dat wi alsoe veel men
 schen sien die ghelouen dat
 ihesus godes soen is · en noch

tan herde seer becomert sy
 mitten begheerlicheneden des
 werlt **W**at ist dan dat hi
 seit **W**ie ist die die werlt
 iuwmet · dan die ghelouet
 dat ihesus die godes soen
 is · als die werlt mit ghemeē
 en alle die weerlike men
 schen dat ghelouen **S**i en
 louet oec dat met die daue
 len al beuende **M**er ic seg
 ghe hier op **A**leenstu dat
 die mensche ghelouet ende
ihiu hout voer die soen go
 des · soe wie hi is die van
 sinen dzeighen niet buert
 en wert · noch van sine lof
 missen niet ghetoghe en wt
 noch niet en wil onderda
 nich wesen sine gheboden
 noch en wil niet volghen
 sinen rade **A**l ist dat sulke
 mensche seit dat hi gode be
 kent · en ist niet contrarie
 dat hi mit sinen wken bewist
Want als die heilighe apos
 tel sunte iacob seit die ghe
 loue sonder wken is doot in
 hem seluen **S**i ten is gheen
 wonder datse niet en iuw
 met die en lenet **M**er ist dat
 tu vraghste wie die leuedi
 ghe en crachtighe en iuw
 nende gheloue si · dat is son
 der twiuel die gheloue ou

mits welken cristus in onsen
 herten woent **W**ant cristo
 is onse leuen en onse crachte
Die apostel seit · als cristus
 openbaert die v leuen is ·
 soe sel di mit hem openba
 ren in sinre glorien **W**aer
 van coemt anders die gle ·
 dan vander victozien **S**ide
 waer om sellen wi mit hem
 openbaren inder glen · dan
 daer om dat wi mit hem
 iuwmen **S**i ist sake dat die
 alleen macht ghegheuen is
 kynder godes te werden die
 cristu ontfanghen · des ghe
 likes is dat oec alleen van
 sulken menschen te vshen
 datter ghescreuen **s**iet is ·
 alle die ghene die wt gode
 ghebozen sijn · die iuwmen
 die werlt **H**ier om ist dat oec
 op dese stede doe hi gheseit had
 de wie ist die die werlt ver
 wmet · dan die ghene dat **d**ie gelooff
ihs die soen godes is · op dat
 hi openbaerliker bewisen
 soude dat hi alleen dien ghe
 loue meende oiu mits welke
 is cristus woenende in onse
 herten · soe seide hi daer voert
 van sinre toecoenist **D**it
 is hi die oiu mits den wat
 en den bloede ghecomē is

Ihesus cristus In hi toent
 noch enen hogheren wech
 en seit. Die heilighe gheest
 ist die tughet dat **ihc** godes
 soen is. In dat hi weder ha
 lende voert seit. niet alle
 inden water. mer inden wa
 ter en inden bloede. dat mee
 ic dat hi seit in een onder
 scheid tusschen moyses en
 onsen he **ihu cristu**. Want
 moyses quam alleen inden
 water. daer hi oec sine na
 me van ontfanghen heeft
 dat hi oec moyses hiet. Die
 die historie der bibel kundich
 is die ghedencken hoe dat
 inden lande van egipten
 doe die coninc ghebode had
 de datmen alle die ionghe
 kinder des volcs van isrl
 als si eest ghebozen worden
 mit water soude wpen en
 vorencken. In hoe moyses
 doe hi ghebozen was om dat
 ghebode des conincs van
 egipten van sinen ouders
 in een corfken gheleit was
 dat al dichte ghepekert was
 en soe mit water gheset was.
 en soe gheuonden vanden
 van des conincs dochter en op
 gheuodet. In siet hoe dit
 openbaerlike een figuer ghe
 weest heeft ons hen **ihu xpi**

Want die coninc pharao en
 die coninc herodes waren
 beide mit eenre boesheit be
 grepen. en beide name si vo
 ene maniere van wreethe
 den en van boesheden. en
 si sijn beide oimts die vo
 siencheit godes in eenre ma
 niere bedrogghen. Beide do
 den si veel kinderkens. en
 hem beide ontpiam. die dien
 si sonder ionghe sochten. In
 alsoe als moyses opghenome
 wort van des conincs doch
 ter pharao. alsoe oec wort
 cristus ihc ontfanghen van
 den lande van egipten. dat
 wel die conincs pharaons
 dochter gheheten mach wde
 Mer tie openbaer dat dese
 meerre is dan moyses. Wat
 hi is ghecomen niet alleen
 inden water. mer inden wa
 ter en inden bloede. Wat veel
 wateren betekene veel vol
 kes. Moyses quam alleen in
 den water. want hi vgaeder
 de die volke die hi leide wte
 lande van egipten. mer hi
 en vlossede se niet. Want dat
 die kinder vlost worde wt
 egipten. dat is gheschiet ou
 mts den bloede des lames.
 en niet mit moyses bloet.
 Daer mede voer bewust wt
 dat van onser vdelic wande

va isrl

ringhe des quaden weerlike
 leuens vlost soude wden
 mitten bloede des onbeulec
 ten lamis **ihu cristi** Dit is
 die ghevarighe morgghen
 sterre · bi welke ouervolle
 vlossinghe is **Want** hi is
 ghestoruen niet alleen voer
 dat vole van isel · mer op
 dat hi die kynder godes die
 wide ghestroeyt waren vga
 deren soude in een **Ghedet**
 lie dat dit die selue iohannes
 is diet sarch en ghetuuch da
 van gaf · en wi weten wel
 dat sijn ghetuuch waerach
 tich is · dat wterre siden ons
 heren doe hi inden cruce sloop ·
 wt liep bloet en water te sa
 men · **o** op dat als die nywe
 adam sloop · een nywe heilige
 kerke wt sinre siden ghesce
 pen en vlost soude wden **al**
 soe coemt hi oec luden tot
 ons mit water en mit bloe
 de · op dat beide water ende
 bloet ghetuuch si sinre toe
 coemst tot ons · en des sterke
 verwinnende gheloues **Ende**
 niet dat alleen · mer daer is
 ghetuuch dat noech meere is
 en dat is ghetuuch dat die
 gheest der waerheit gheuet
Dese drier ghetuuch is waer
 achtich en seker · en salich is
 die siele die dat vdiert te heb
 ben **Want** daer sijn drie die
 ghetuuch gheuen inden eerden

die gheest · dat water · ende
 dat bloet **Juden** water ver
 staetmen die heilige dope ·
 inden bloede die martel · in
 den gheeste vstaetmen die
 minne **Die** gheest is die leuen
 dich maect · en dat leue des
 ghelouen is die minne **Ende**
 ist dattu wilt vraghen wat
 die gheest en die minne ghe
 meens hebben · daer antwoert
 die apostel op **Die** minne seit
 hi is ghestort in onsen hten
 oimies den heilighen gheest ·
 die ons ghegheuen is **Ende**
 tis noot datmen den gheest
 sette biden water en biden
 bloede **Want** als die selue
 apostel tughet · soe en mach
 ons niet helpen · wat wi heb
 ben sonder die minne **Ende**
 want wi biden water die
 heilige dope vstaen · en biden
 bloede segghen vstaen te wesen
 die martelic · soe ghedencke
 datter een enighe en princi
 pale dope is · en oec ene daghe
 lice dope **in** des gheluckes
 seg ic oec vander martelic ·
Want alsoe ist noot den dey
 nen en den deymuedighen
Ist dat si soe sterck niet en sijn
 dat **hi** hoer bloet voer crista
 storten moghen · den doot en
 ander pmen vduidelike te lide
 dat si doch mit minre pmen
 mer mit langher vmer daghe
 lizer martelien hoer bloet en

al hoer leuen hem pinen te of-
feren **D**es ghelikes ist vanden
sacramenten der heiligher doper
wantmen dat niet weder ha-
len en mach nae dien dat een
mensche eens ghedoper is. soe
ist den ghenen noot die alle da-
ghe veel misdoen dat si mit
hozen daghelixen tranen en
mit anderen goeden werken
hoer sielen weder pinē te was-
schen en te reynighen **H**ier
van seit die pphete **J**c sel op
elker nacht mijn bedde was-
schen. en mit minen tranen
sel ic nat maken mijnghespre-
de **W**ilstu dan weten wie
hi is die die werlt iuwinet.
soe sich aen wat daer al mis-
te iuwinnen. en dat beruist
ons die heilighe sunte iohan
† daer hi seit **A**lle lieffte. en
wilt die werlt niet minne
noch die dinghen die inder
werlt sijn want al dat inder
werlt is. dat is begheerlicheit
des vleisches. en begheerlic-
heit der oghen. en begheer-
licheit der hoecheit deser werlt.
Dit sijn die drie scharen die
die saldei ghemaect hadde.
si den heilighen man iob
berouen wouden **H**ier ic
ghedencke dat die heilighe
patriarcha iacob oec drie
scharen ghemaket hadde.

doe hi seer beaurtet was
voer sinen brueder esau.
en weder quam wt meso-
pottanien **H**ier om soe
is ons noot dat wi teghes
dese voerseide drie manie-
ren van becozminghen ons
weder in drien manieren
daer teghens pinen te wa-
penen. en dat wi die beghe-
licheit des vleisches ons
sellen pinen te doden. wel
ken arbeit hebdu wel ont-
houden wi dat ghetuuch des
bloedes bi vstonden **D**ie be-
gheerlicheit der oghen sel
wi pinen te iuwinnen on-
mits dat berou des liden en
conpūrie. en die statelike
wtstortinghe der tranen voer
onse sinden. en voer die me-
nichfoudighe onsalicheit des
lyt **J**tem die vdele begheerlicheit
der tyrliker hoecht. sel wi pi-
nen buten te sluten mitter
doecht der minnen. welke mi-
ne alleen die macht heuet die
siele reyn te maken. en die
menighe des liden te recht te
setten **D**it sel di dan een seker
ghetuuch wesen dattu die
werlt iuwonen hebste. ist
dattu din lichaem castes en
onderdanch maerste dengheeste.
op dattet niet mit quader scha-
bi

deliker valheit en diene den
 vleyscheliken begheerten. en
 ist dattu dyn oghen meen pi
 ste te gheuen tot screpen om
 dine sunden dat tot wtiven
 dicheit en curiosicheit. en ist
 dattu ommes die vuerighe
 godlike minne alle vdelheit
 pinste buten te sluten. **Ende**
 wel te rechte seit hi datter
 een is. die beide inden eerden
 en inden hemel ghetuuch ghe
 uet. als die gheest. **Want** dat
 casteel der lichame sel eenem
 de nemen. en die fonteyne der
 tranen sellen vdroghen. mer
 die minne en begheeft ons niet
 want die en sel gheen eynde
 nemen. **In** deser sterflike tyt
 machmen daer wat voersma
 kes van hebben. mer dat vol
 comene ghebruken der waer
 re minnen uwaicht mi inden
 toecomenden leuen. **Nochtas**
 al bluft den gheest naden wa
 ter en naden bloede. want
 dat water en dat bloet en
 sellen dat rye der hemelen
 niet besitten. soe en sel allike
 wel die gheest selden of nimen
 meer gheuonden wden sond
 dese twee. als dat water en
 dat bloet. **Want** als daer
 voert staet. dese drie sin een
 soe dat waert sake datter een
 van hem drien ghebrake. dat
 wi niet dencken en souden mo
 ghen dat enich vanden anden

mit ons soude wesen. **Want** als
 si alle drie te samen tughen.
 soe is dat ghetuuch seer vast.
 en gheloefflic. en soe wie sul
 ken ghetuuch voer hem heb
 ben mach nider eerden. hem en
 sel gheen ghetuuch ghebreken
 inden hemel. **Soe** wie dat den
 sone godes belvet voer de men
 schen. en dat niet alleen mitten
 woerden en mitter tonghen.
 en mitten riken en mitter wa
 heit. die sone godes sel hem
 oec belven voer sinen heilighe
 enghelen inden ewighe leuen
 hemel. **En** mach hem dat ghe
 tuuch des vaders ontbreken.
 als die vader siet dat die soen
 voer hem tughet. **Sonder** twi
 uel hi sel oec tughen dat hi mit
 vborghen ghesien heeft. **Ende**
 die heilighe gheest en sel son
 der twiuel anders niet voelen
 dan die vader en die soen. wat
 hi hoere beider gheest is. **Wat**
 hoe soude hem dat ghetuuch bre
 ken inden hemel. die dat vdiert **Aghic**
 heeft nider eerden. **Hier** om soe
 isser drie die ghetuuch gheuen
 inden hemel. die vader. ende
 die soen. en die heilighe gheest.
En op dattu gheen twiuelach
 tighhe ghedachten en crighes.
 van dien drien namen. soe seit
 hi voert. **En** dese drie sin een.
Si hebben sonder twiuel een
 groot ghetuuch voer hem. die
 die vader inden hemel

ontfaughet als sine kinderen
 en sine erfghenamen Die sone
 nemetse tot hem als sine brue-
 ders en sine mede erfghenamen.
 en die heilighe maket die **gheest**
 ghene die gode aenhanghen.
 een gheest te wesen mit hem
Want die heilighe gheest is
 een oniganclic baut der heili-
 gher drieuoudicheit. ommits
 welke die vader en die soe een
 sijn en alsoe sijn wi oec een in
 hem wt sinre groter berrich-
 ticheit die dat selue badt voer
 sinen discipulen **als crista onse**
heer ende onse god Amen Ite
opte selue dach wt drierhande
ghetuge s' vnaerts smoe
us is hiden een lesse
O ghelesen wt sinre iohas
 epistel. in welcher lessen wi ghe-
 leert wden dat drierhande ge-
 tuuch ghegheuen wert inden
 hemel. en drierhande inder
 eerden **En** uae dien dat ic
 gheuoelen can. dat ghetuuch
 dat inden hemel ghegheuen wt
 is een. teken der stantachtich
 en dat inder eerden ghegheue
 wert. dat is een teken der we-
 der malinghe **Dat** ghetuuch
 hoert den heilighen enghelen
 toe. en dit hoert den mensche
 toe **Dat** onderscheydet den
 salighen vanden onsalighen
 en dit onderscheydet die recht-
 ueerdighe vanden besen.

Want tis wel reden dat die
 heilighen enghelen die in die
 eerste oütrdinghe doe lucifer
 ommits sinre houdien viel
 stantachtich inder waerheit
 staende bleuen ghetuuchghe-
 uen dat besouwen der heili-
 gher drieuoudicheit. mer die
 mensche die de godlike berrich-
 ticheit salich maket ghe-
 tuuch gheue. die gheest. dat
 water. en dat bloet **Waer**
 om en soude die vader dien
 gheen ghetuuch gheue. die
 hem euen als horen vader
Mer du bese lucifer hi spre-
 ke di aldus toe **En** ic dijn
 vader. waer is die vaderli-
 ke eer die du mi sculdich bist
 te te bewisen **Tis** recht dat
 tu derues dat ghetuuch des
 vaders. dien du berouen
 wilste van dien ere die hem
 toebehoert. die du niet en
 wilste euen als dinen vader.
 mer du wilste hem gheluc
 inder glorie **It** sel sitte seit
 hi inden berch des testament
 en ic sel gheluc wesen des al-
 re ousten **O**nsalighe du
 bistu nu cortelike ghescepen.
 en wilstu alrede sitten in die
 glorie hiden vader der gheeste
Die vader en heeft di noch
 niet toe gheseit. sitte tot mi

re rechterhant **D**u onschame
le den een gheboren soen godes
ist van sinen vader ommits
sine ewigher gheboerten
ghegheuen hem gheluc te we
sen. en mit hem inder ewe
heit te sitten **D**u denckeste
ommits ene roue gode gheluc
te wesen. en du benidec den
enighen ewighe sone sine glé
daer hi sinen hemelschen va
der gheluc in gheboren is.
en daer om en hebstu dat
niet vdiert dat die sone **g**
godes voer di ghetuuch ghe
ue **I**n die vanden vader en
vanden soen ghewaaket en
vsmact is. hoe soude hoer
beider gheest voer hem ghe
tuuch gheuen **S**onder twivel
die heilighe gheest sel mit
grotten onwaerdicheit vsmac
den den hoedighen en den
onrustighen. die opte oetmo
dighen en op den rustighen
rusten wil **D**ie minne des
vreden en der eendrachtich
sel di mit neersticheit wed
staen. en dat hem toebehöt
dat sel moghentlike bescerme
Wat wonder ist mine lieue
brueder dat wi beanghet sijn.
dat dese sonderlinghe quade
beest dese clerne wingaert
des hen soude moghe vder
uen en te treden als wi sien
dat die eerste wonderlicheit
ende sonderlicheit alsoe men

ghe schone telghe des hemel
schen wingaerts heuet ver
deruet en te treden **M**er het
machschuen dat ghi wel mer
ke sine houerdicheit. niet
dat ghi sine sonderlinheit
alsoe wel niet en koent mer
ken **I**ck segghe daer om. wät
wi lesen dat alle die enghelen
stonden. en wast niet ene gro
te sonderlinheit. dat hi hem
inmeten woude daer te sitten
Machschuen ghi wel vraghe ^{wilt}
hoe ic dat weet. dat alle die
enghelen stonden **D**aer heb
ic twee waerachtighe ghetu
ghe toe die beide tughen mo
gghen dat si ghesien hebben
Psayas seit **I**c sach den heer
sitten op den hoghen en vlie
uen **s**ame stoel. en scruplin
die stonden **I**n daniel die pro
pheet seit **D**usent dusent en
ghelen dienden hem. en tien
dusent wue hondert dusent
stonden voer hem **I**n wildi
noch den eerden tuuch heb
ben. op dat inden monde
sulker drie tughen die sake
seer vast si **I**c brenghe voert
den heiligghen apostel sinte
pauwel die op ghenome was
inden derden hemel. en doe
hi weder neder ghecome was
doe seide hi **I**n sint met alle
dienstachtighe gheesten. die
te dienste ghesent wden den
ghenen die erfinsse der ewigh

salicheit ontfanghen sellen
Sich nu viant des vredens sel
 stu daer sitten daer alle die
 heilighe gheesten dienen **S**oud
 twiuel du bedroeffte den heili
 ghen gheest. die te samen doet
 woenen die ghene die cendrach
 tich van desen sijn **D**u misdoef
 te teghens die minne. want du
 schoerfste die eenheit en du bre
 kes den bant des vredens. ende
 hier om ist wel recht dat die
 heilighe gheest ghetuuch gheue
 dien heilighen enghelen die ho
 steden in minnen en in vreden
 ghehouden hebben. die mit gro
 ter redene dine wydicheit ende
 dine sonderlinchheit. en dine
 oncuusheit wraket en vdoet
In dit is gheseyt van dien
 ghetughe die inden hemel
 ghegheuen wert **D**aer is
 noch een ander ghetuuch
 dat inder eerden ghegheue
 wert daer mede onderscher
 den wden die ghene die hem
 hier ellendighe ~~pelgrims~~ pel
 grims bekennen te wesen. ende
 die ghene die horen ghenuech
 te en horen vrede in desen tyt
 liken dinghen setten en dat
 hemelsche vaderlant niet en
 sicken noch en begheren **D**it
 ghetuuch onderscheidet die bur
 ghers des hemels en des hemel
 schen iherusalem. vande bur
 ghers van babiloken. **n**ien wat

hoe soude die goede heer sine
 wticorene soe moeghe laten
 in deser ellendicheit hi en ga
 ue hem vmer wat ghetuges
 daer si hi ghestroestet mocht
 ten wden inder onsalich deser
 leuens **O**f hoe souden si hem
 moghen lieden die tusschen den
 anet en hope in deser werlt
 sichten en seer beghanghen
 sijn waert sake dat hem god
 niet wat ghetughes en gaue
 ghenaden tot hoerre salicheit
God die bekent die sime. en
 hi weet allene die hi vcoren
 heeft van beghine **I**n wie
 isser van allen mensche die
 dat weten mach of si weer
 dich is der minnen godes of
 des hates **I**n wantet onmoe
 ghelic is dat sekerlike te we
 ten. daer om ist ons soe veel
 te ghenuechliker als wi wat
 teykene der vkesinghe godes
 in ons moghen bekennen.
Wat ruste mach onse gheest
 hebben als hi ghene teykene
 der vkesinghe godes in hem
 bekennen mach **H**ier om sijn
 dat ghetrouwe woerde ende
 weerdich alre ontfandicht
 daer ons in gheseyt wort va
 den ghetughe onser salicheit
 want in sulken woerden wt
 den wticorenen godes een
 groot ghenuechlich troest

ghegheuen en den vlieden
 wert alle onschout ontoghen
Want als in ons die teyke
 nen der salicheit en des leues
 belient werden. soe wie dat
 die teykenen niet en achtet en
 se vsinact. dat wert dat selue m
 openbaerlike inwonen dat
 hi ydelike sine siele ontfange
 heeft. en dat hi dat begheerli
 ke vaderlant des hemelschen
 rikes als voer niet en rehent
Hi seit datter drie sijn die ghe
 tuuch gheuen inder eerden. die
 gheest. dat water. en dat bloet
Brueders ghi wetet wel
 dat wi in onsen eersten vader
 adam alle ghesundighet heb
 ben. en alle seer gheuallen sijn
 want wi sijn gheuallen in ene
 diepen kerker die vol silies en
 modders was. en daer veel
 harde stene in laghen **D**us la
 ghen wi in enen donckere ker
 gheuanghen en waren seer on
 reyn gheworden. en daer toe
 seer swaelike ghewont en ghe
 quetset **H**i daer laghen wi al
 soe hent dat die begheerde vlos
 sen quam. die ons van dier
 vanghemisse des vuerlike ker
 kers crachtelike vlossede. en of
~~wiesch~~ wiesch onse onreynicheit
 en maecte ghesont al onse se
 richheit. en quam te hulpe onse
 crancheit **D**it heeft die vlosser
 gheueest die sijn eyghen bloet
 voer ons ghegheuen heeft om

ons te vlossen. en wt sinne siden
 heeft hi mitten bloede oec water
 wt ghestort. om ons te wassche
 van onsen sunden en wit te ma
 ken **D**aer nae heeft hi ons van
 den hemel neder ghesent sinen
 heilighen gheest. die helpen en
 sterken soude onse crancheit.
Wilstu weten of dese gauen en
 weldaden godes vet in di wken
 op dattu oec niet sculdich en
 werdes des bloedes cristi dat voer
 di wtghestort is. en dattu alsoe
 veel als in di is dat mette niete
 en makes en daer en boue dat
 water dat wterre siden ons here
 liep dat hi wasschen en reynge
 soude. want du noch in dinre
 onreynicheit wilste bliuen. soe
 selt di vmenichsoudighen ende
 vhopen die ewighe vdoemnisse
 en die heilighe gheest die du
 wederstaeste en sel die maledy
 te niet vlossen van sine lippen
Het is di herde saer te besorgen
 dat di dese gracie en weldaden
 godes niet onruchtebar ghe
 uonden en werden. want anders
 souden si di wesen tot vdoemisse
Hi wie is hi die daer ghetuuch
 van heeft dat dat bloet cristi
 niet te vghenes voer hem ghe
 stort en is. dan die hem onthout
 van sunden. want soe wie dat
 sunde doet. die is een knecht d'
 sunden **H**i ist dat hi die sunde
 laten can. en dat onsalighe uich
 der sunden van hem werpen can.

en. dat is een seker teyken
 sijnre vlossinghe die oümits
 den bloede cristi gheschiet is
 Mer ten is niet ghenoech dat
 die mensche die sünde laet.
 mer tis noot dat hi daer be-
 rou van hebbe en se bestreue
 Die mensche heeft ghetuich
 des waters die arbeit in sine
 sichten en wasschet op elker
 nacht sijn bedde mit sine tra-
 nen want also als dat bloet
 cristi ons vlosset van onsen
 sunden. op dat die sünde niet
 en regnier in onsen sterflike
 lichaem. alsoe wasschet dat
 water of die sünde daer wi in
 gheuallen sijn Mer hoe sel wi
 doen want wi alsoe langhe
 in dese wrede kerker ghelege
 hebben en in desen sware ysere
 banden soe vmoert sijn dat
 wi alsoe cranc gheworde sijn
 dat wi niet wanderen en mo-
 ghen die weghe des leuens
 laet ons aentropen den heili-
 ghen gheest die ons leuedich
 maken mach en ons helpen
 en sterken mach. en laet ons
 goet betruwen hebben. dat
 die almachtighe vader die
 inden hemel is. een goeden
 gheest ghenen sel dien die
 die hem bidt. En dat die
 nywe gheest vanden hemel
 in ons ghecomen si. dat sel
 tughen en bewisen onse ny-
 we wandringhe. En op dat

ict nu mit costen woerden
 weder hale datter voer ghe-
 seit is. dat is vanden gheeste
 en vanden water. en vanden
 bloede ghetuich te hebben.
 dat wi ons onthouden van
 den sunden en doen weerdige
 vaucht der penitencien. en
 dat wi wken goede werke
 des ewighen leuens ihuen

**Inde crans daghe sijnre vnaeris
 smoen vande ewangeli**

Wie is van v die een vriet
 heeft en gae tot hem
 des middernachts en segghe
 hem. vrient leue mi die bro-
 de want mijn vriet is tot
 mi ghecomen vanden wege
 en ic en hebbe niet dat ic he
 voer setten mach. Wat ist
 dat hi seit dat hem een vriet
 oucomen was. en nochtas
 en wast hem niet ghenoech
 om een broet te bidden. mer
 hi begheerde drie brode. Of
 hi meende dat si vrient die
 tot hem ghecomen was al-
 soe veel eten mochte dat he
 een broot niet ghenoech en
 waer. Want een mensche
 drie brode voer te setten dat
 en schijnt soe niet ghewoen-
 lic te wesen. Of machstuen
 dat die vrient ghecomen
 was mit sine wiue en mit
 enen knape. en hi soe enen
 yghelike enen broet voer
 legghen woude. Hi desen

vrient die dus tot mi co
 met vanden weghe en ver
 stae ic anders niemant dan
 mi seluen. en niemant en
 mach mi naerre wesen. **Mij**
 vrient coemt daer om tot mi
 vanden weghe. als ic alle
 die tuchtliche dinghen achterla
 te en gaec nuwert tot minen
 herten. alser ghescreue staet
In oitreders. keert weder
 tot ~~mi~~ uwen herten. **In** dan is ee
 vghelic sijn selues vrient als
 hi hem nuwert tot hem selue
 keert. en comet vanden wege
 want die die boesheit minet
 die haect sijn siele. en en heeft
 se niet lief. **Daer** om van dier
 tijt dat ic mi eerste bekeerde
 soe quam tot mi een vrient.
Hi quam leider van vzen lan
 de daer hi die verken te lueden
 plach. en daer hem onuisadel
 ken te hongheren plach. nade
 dz. oue dat die verken aten.
Hi quam seer beswaert mit
 groten hongher. daer hi seer
 vteert was. en van veel vas
 tens seer magher ghe worden.
In als hi in dusdanghe setme
 quam. soe wast hem wel noot
 dat hi enen goeden ghetruwe
 vrient vunde. **Mer** leider hi he
 uet mi enen armen brode tot
 sijn vriende en tot sijn weert
 en hi coemt in enen roudde her
 berghe daer hi niet en vint
 des hem wel noot waer. **Wat**

sel ic nu desen vriende doen
 die dus onghenallich is. wat
 ic heb te mael niet dat ic he
 voer setten mach. **Je** belve dat
 hi mijn vrient is. mer ic bin
 een arm brootbidder lieue vrient
 waer om coemste tot mi in
 alsoe groter noot. **Je** en bin
 gheen meester van medicinen
 en minen huise en is ghee broot.
Hi antwoert. **haeste** di. loep
 dine wecke op den grote vrient
 dien niemant ghelue en is in
 minen. noch in richeden. **Sue**
 ke. bidde. cloppe. want alle
 die sucken die sellen vunden.
 en die bidt die sel ghegheue
 werden. en die cloppet die sel
 op gheloken viden. **hoep** hem
 toe en segghe. **lieue** vrient
 leue mi drie broden. **lieue**
 brueders wat vstaec wi bi
 desen drie broden. **Gaue** god
 dat wise mochten ontfan
 ghen. want het machsche
 datse oec niemant kemin
 en mach. dan diese ontfan
 ghet. **Je** gheloue nochtans
 dat ons noot is dat wi ueer
 stelken bidden om dese drie
 broden. dat is dat broot d'
 waerheit. dat broot d' minne.
 en dat broot der sterck. **Je**
 belve. dat ic alle dese drie bro
 de behoene. als mijn vrient
 dus tot mi coemt vanden
 weghe. en als ic voer ghe
 seit hebbe als hi tot mi coet

mit sinen wille en mit sine
 knape Want die reden die
 biden mane beteykent is. ghe
 brect in dien dat si die waer
 heit niet en weet Die wille
 is cranc om ghebrek d' minne
 dat vleesch is seer reden om
 dattet ghene stercheit en heeft.
 want die reden en vstaet niet
 volcomelike wat si doen of
 laten sel. en die wille en heeft
 ghene grote minne tot dien
 dinghen die si wel vstaet. en
 hiet en bouen dat lichaem
 dat ghebrek is dat vswaert
 die siele soe dat wi die wille
 niet en doen al dat wi weten
 dat wel goet ghedaen waer
 Myn herte is dorre ghewor
 den en oec mijn lichaem wat
 te vgheten heb mijn broot
 te eten Dit ghebrek en sou
 de ic niet liden hadde hoer
 die reden stadelike gheoefet
 inden ondersueken der wa
 heit. en waer die wille wel
 gheoefent inder begheerten
 der minnen. en waer dat
 lichaem wel gheoefent in
 goeden doetdeliken wken
 Daer om mijn lieue vrient
 leen mi drie brode. op dat ic
 moghe bekennen en minne
 en mitten wken volbrengē
 dine alre liefste wille want
 also leestme en in sulke is dat
 leuen mis gheestes na dien
 dat die heilige scrift se. Wat
 onse leuen is in sine wille

Op ons hēn hemeluaēts dach
 S' bernaerts eerste sermoen

Doe die elue dis
 cipulen ons hēn
 saten en aten.
 doe openbaerde
 hem ihesus.

Waerlike die goeder tier
 heit en die menscheit des
 behouders openbaerde. Iet
 gheuet ons goet betrouwe
 dat onse here ihesus cristus
 gheerne biden ghenen die
 in horen ghebede sin. wat
 hi hem niet en heuet von
 weerdighet sinen ionghen
 te openbaren doe si saten en
 aten Die goederniecheit
 des gheens die onse crancheit
 wel kundich is seg ic dat
 openbaerde. want die goede
 heer en vonweerdet niet on
 se crancheit en onse nootdurf
 ticheit mer hem vbermt di
 ouer. sonderlinghe als wi
 die sorghe onses lichaem niet
 en doen nae dat die wellust
 erschiet Dit sach die apostel
 wel aen doe hi seide Of wi
 eten of wi drincken. of wat
 wi anders doen. al sel wint
 doen totter ghe godes Dat
 onsen here sinen iongheren
 openbaerde doe si aten. dat
 machmen oec wel daer toe
 trecken dat hi den ioden op
 een ander stede antwoerde
 doe si qualiken spraken sine
 discipulen dat si niet en vaste

daet hi seide **D**ie luyden der
bruloft en moghen niet vaf-
ten noch screyen. alsoe langhe
als die brudegom mit hem is.
En onse here inweet hem haer
onghelouicheit en vertheit
van herten. dat si den ghenē
niet en gheloesden diet ghe-
sien hadden dat onsen here vze-
sen was. **D**u hoerste wel dat
cristus sine discipulen berispete
vmer dat noch herder ludeet dat
hi hem inweet hoer onghelouicheit
en dat naculike doe hi lichaem-
like van hem scheiden soude. dat
hi sonderlinghe op die tuit alst
schijnt beleden soude hebben. **D**a
om mine lieue brueders en wil-
tet oec niet qualiken nemen of
die ghene die in cristus stede bo-
ngen di is. di somvilen berispet
Want dat doet di cristus vianus
dat cristus selue sinen discipu-
len deden. doe hi van hem ten
hemel varen soude. **N**ier **wa**st
wat ist alre liefsten dat hi seide.
den ghenen diet saghen dat cris-
tus vzesen is niet en gheloesde
wie waren die ghene die soe
salighe oghen hadden. dat si
dat saghen dat onse heer vand'
door vzesen. **W**ant wi en lesene
niet noch wi en ghelouens oec
niet. daer enich sterflic mē-
sche sacht. **H**ier om soe selmen
dat vstaen vanden heilighe
enghelen die dat tughe. den
dat onse here vzesen was.

en nochtant soe waren disci-
pulen alsoe cleymoedich dat
sijn niet volcomelike ten
eersten consten ghelouē. **N**ier
nu op dat hi selue doe als da'
ghescreuen is. goetheit en
discipline en wertenheit leer-
ni. nae dien dat hi se guete-
like gheuisitert hadde en
soe oec scerpelike berispet had-
de. soe volghede daer nae die
goede leringhe. als hi voert
seide inden ewangelie. die ghe-
louet en ghedopet wert die
sel salich wesen. **W**at sel wi
hier toe segghen mine brueders
het schijnt dat den weerlike
menschen in desen woerden
alte groot betruwen ghege-
uen wert. en te hebbe angst
dat si daer oersaken wt neme-
sellen naden vleische. en mit
hem seluen smeken sellen wt
desen woerden meer dan mitte
is. want si ghedopet sijn en
ghelouen al ist dat si niet veel
goedes gheden en hebben.
ster als wi voert aensie die
woerde die daer volghen in
den ewangelio. dese teylene
sellen volghen den ghenē die
ghelouet en die woerde die
daer volghen. soe moghen
die goede gheestelike mēsche
alsoe wel in mustroeste vallen
als die weerlike vleischelike
menschen. witten woerden
die voer gheset sijn alte groot

betruwen nemen **W**ant wie
 isser nu in desen tiden die die
 teykene des ghelouen heeft
 die hier ghescreuen staen
 sonder welken gheloue nie
 mant behouden en mach
 werden want soe wie dat
 met en ghelouet die sel ver
 doemt werden en tis dno
 ghelic datmen gode behaghe
 soude sonder gheloue **W**ie is
 nu seg ic die die duuelen wt
 wpen die mit nywen tonge
 spreket die die serpente
 wech nemet **S**u isser vernat
 die dese gracie heuet of dat
 men seer luttel mensche vut
 in desen tiden die dese gracie
 selmen te hebben d dan nie
 mant behouden bliuen of
 allene die ghene die dese ghe
 van gode ontfanghen hebbe
Daer nochtans ghe vdiensst
 in gheleghe en is dan dat
 tet teykene sijn der vdiensst
Soe datter somighe segghe
 sellen als si voer onsen he
 conen en hebben wi niet
 in dmen name die duuele
 wt gheworpen en veel
 duechden ghedaen die noch
 tans gheantwoert sel wer
 den van onsen here ic en ke
 ne v niet gact van in ghe
 werkers der boesheit **S**u
 waer ist dan dat die apostel
 seide doe hi sprac vanden
 gherechten rechter dat hi
 soude loen gheuen ene vge

liken nae sijnen wken ist
 dat veer moet wesen dat
 inden oerdel gods meer
 teykene en mirakelen ghe
 erschiet sel werden dan v
 dienste **N**ochtans sijn die
 selue vdiensst oer teykene
 en mirakelen te heten en
 die noch sekerre en saligher
 teykene sijn dan die wt
 wendighe mirakelen **S**u
 ic meen dattet niet swaer
 te vstaen en is hoemen die
 teykene nemen sel dattet
 waerachtighe teykene
 sijn des rechten gheloues
 en der salicheit **W**ant dat
 eerste des ghelouen dat wt
 minnen weret dat is con
 pincie en waer berou des
 herten oumits welken
 berouwe sonder twiuel die
 duuel wt gheworpen wt
Want die sinde daer die
 duuel sijn rust in heuet
 wden daer mede wt ghero
 det wt der sielen **D**aer na
 die ghelouich is die spre
 ket mit nywen tonghen
 want die oude woerde v
 ghaen wt sijnen monde
 en hi en spreket voert aen
 niet mitter onder tonghe
 onser eerster ouders die he
 keerden tot woerden der
 boesheit om te ontsculdi
 ghen hoer sunden **S**u als
 oumits dat berou des her
 ten en belven des mondes

Awert

die voergheledene sunden
 vghenuen en of ghedne sijn
 op dat die mensche niet we-
 der in die sunde en valle en
 dat leste quader valle dan
 dat eerste. soe is hem noot
 dat hi die serpente wech
 neme. dat is dat hi alle
 venynde rade diuelen van
 hem rope. **Ihu** hoe sel die men-
 sche doen of die quade wor-
 tel noch vmer wt spruten
 wil. en men al dat quade soe
 gheringhe niet wt roeden en
 mach. mer die oude ghewoen-
 like vleischelike ghenuechte
 vmer die sielen des menschen
 noch preken willen. **Voer**
 waer al drincken si wat dat
 in hem seluen dootlic is. ten
 sel hem niet schaden want si
 doen daer mede als onse ghe-
 soumaker dede. doe hij suac-
 te en woude hys niet drincke
 dat is als si die quade beco-
 ringhe en ingheuen des viats
 voelen soe en willen sijn niet
 consentieren. en soe en sellen
 se hem oec niet schaden. **Wat**
 ghene vdoemisse sel wesen te
 ghenen die bliuen in cristo. **Ihu**
 al ist dat si berueringhe voe-
 len der vleischeliker wellusten
 en der sunden dien si niet en
 consentieren. **Mer** wat wil
 wi segghen sulke langhe wof-
 stelinghe mitter ghebrecht
 der crancher begheerten is

seer vdrictlic en suuer. en
 oec seer sochtlic. mer die valt
 sijn inden gheloue die sellen
 op die sicken hoer hande leg-
 ghen en si sellen bet hebben
 dat is si sellen die cranchheit
 hoerre gheneghelicheit in
 goeden wken bedecken. en
 soe sellen si behouden bliuen
 werden. **Dat anderde smoen va**

Die hemelruert
Min alre lieffte brueder
 dese teghenwoerdighe hoer-
 tyt is seer gloriose. en dat ic
 soe segghen sel si is vol bliscap-
 pen. in welken **cristo ihesu**
 sonderlinghe. ere bewesen
 wort. en wi mit groter vro-
 licheit vblit wden. **Dese**
 hoertyt is een eyndinghe
 en ene volmakinghe alder
 ander hoertiden die wi be-
 gaen van onsen he **Ihu xpo**
 en ene salighe eyndinghe
 en beslatinghe alle des we-
 ghes dien die godes soen om
 onsen wille ghevander
 heeft. **want** die ghene die
 neder ghecomen is. die is
 die selue die opghedomen
 is op desen dach van huden
 op dat hi alle dinc vullen
 soude want doe hi bewyft
 hadde dat hi heer was ouer
 al dat inder eerden en inder
 wateren en inder helle was
 soe en ghebrac daer niet dan
 dat hi oec mit gheliker be-
 wisinghe vmer mit . . .

veel openbaerre tonen soude dat in waer der lichte heere en der hemelen Die eerde bekende hoer heer te wesen. Want doe hi mit synre cracht eliker stemmen lude riep lazare com wt. soe gaf hi alte handes die doden weder die begrauen was Die see bekende he horen here. want si leet dat hi ouer hoer ghinc. soe dat die apostolen diec saghen ghevaent hadden dattet een sceem of een fantasie gheue est hadde Die helle bekende wel sine heerlicheit. doe hi di matalen poorten en al die yseren grundelen te brac. en hi den onuisadeliken dootflagher vant die sathanas en die duuel gheheten is. Ende sonder twiuel die die doden uweckede en die malaersche vernichde. en blinde sien maecte en die crippele gaende. en vdtrees alrehande sieeten. hi is wel mit rechte te heten heer ouer al want mitten seluen hant daer hi alle dinc mede ghemacete hadde inden beghinc. daer weder maecte hi mede dat ghebrecht ghe worden was Des ghelikes die dat voerseide dincmen daer enen visch soude vinden die enen pennic in sinen mont hadde. die bewysde daer sonder twiuel mede dat hi heer was ou die see en ouer al dat

daer in was In die den pit ten deser licht hoer macht mochte benemen en aen sinen cruce naghelen dat is openbaer dat in ouer die hellsche woninghe moghet heit hadde ontfanghen hi is die ghene die onse ghinc wel doende en ghesont makende alle die vanden bosen gheesten bedrucket waren Die inden campe stont en leerde dat volc. en voerden rechter stont en wert bi sinen kinnebacken gheslegghen Die alle die tyt dat hi opter eerden ghesien is ende mitten menschen onbeghegac heeft in groten arbeide was. staende en werkede der menschen salicheit in dat middel der eerden In op dat din onghenapde rock volcomen soude werden he ihu en onse gheloue volmaect worde. soe wast nu tyt dat ghi voer den oghen uwer discipulen doer die lucht op sout varen bouen al die hemelen als een gheweldich he der lucht In van dier tyt voert soe machmen volcomelike heynsen dat ghi aelmachtich heer sit alre creatueren. want ghi al in allen dinghe veruullet hebt. en dat recht is en reden dat in uwen name alle kinren gheboghet sel werden. der gheene die mede hemel syn en inder eerden en

oec inder hellen en alle ton
ghe belien sellen dat ghi
syt inder gle en aen der
rechter siden gods es uwe
almachtighen vaders. **I**n de
ser rechter siden syn ghenuech
ten hent inder ewicheit. **H**ier om vmaent ons die apos
tel dat wi sellen sueken die
dinghen die hier bouen syn
daer cristus is sittende aen
die rechter side gods sijne
vaders. **W**ant sonder twiuel
onse schat is als cristus
daer alle die ruycken der wys
heit en der wetenheit binen
vborghen syn en daer alle
volheit der gotheit hehach
like in woent. **W**at meedi
nochtans hene brueders hoe
groot die rouwe was en die
angst daer die herten der hei
ligher apostolen doe mede
beuanghen waren. doe si
saghen dat hi van hem op
ghenomen ~~waren~~ wort in
lichtemit ghenen ledren
opclimende noch mit ghe
nen selen opghetoghen.
mer mit groten sauen der
enghelen die hem nae vol
gheden als horen almachtighen
here daer hi gheen
hulpe van hem en behoef
de. want hi selue almach
tich was en hi opnoer in
die groetheit sijne gotli

ker cracht. **D**oe worde die
woerden vinnlet ~~die~~ hi vo
ghesat hadde. daer ic gae
en meechdi mi nu niet vol
ghen. want waer hi opter
eerden voergheghen had
de. daer hadden si hem onu
scherdelike nae ghenolghet
al hadden inder see te doen
gheweest als sunte peter
mitte werken wel bewysde.
Mer des weghes daer hi nu
hene ghinc daer en mochte
si hem niet volghen. want
dat lichaem dat ghebreclic
is beswaert die siele. en die
eertse inwonighe vdruc
ket die dinghen die veel
dinghen dencken. **H**ier om
soe was hoer droefheit alte
seer groot. want si saghe
dat die ghene om welkes
wille si alle dinghen acht
ghelaten hadden van hore
oghen opghenomen wert
soe dat die kinder des bru
degoms doe die brudegom
van hem ghenomen was.
voert aen vasten en scrye
mosten. **S**i waren oec her
de seer vneert. want si wor
den arme weeskens acht
ghelaten onder den bosen
toden. en si en waren noch
niet volcomelike ghesteret
oumits die crachte des hei
lighen gheestes. die hem
noch van bouen come sou.

Hi benedide se en wort
 op ghenomen inden hemel.
Ic meen dat sin sonderlinge
 goedertierne barmhertighe
 herte barmert wert vā me
 dedoghen dat hi doe mit hē
 hadde. en dat hi sine arme
 schoellijnderkens soe laten
 soude. **M**er hi ghinc hem ee
 stede te bereyden. en hi wiste
 wel dattet hem mitte was
 dat sine lichaemlike teghen
 woerdicheit hem ontoghen
 werde. **O**ch hoe salich en hoe
 eerweerdich was dese proces
 sie die onse here luden heeft
 ghehadt. daer die heilighe a
 apostolen met mede en mos
 ten wesen. daer hi mitte siele
 die hi witten voerborch der hel
 len vloest hadde. en mitten he
 melschen anchten als een glo
 rioes ruyne tot sinen hemel
 schen vader wort ghebrocht.
 en sit tot sinre rechter siden.
Du heuet hi alle dine vuullet
 en volbrocht. want hi is ghe
 boren onder der menschen. hi
 heeft mitten menschen omē
 ghegaen. hi heeft vande men
 schen veel gheleden. en hi is
 ghestoruen voer den mēsche.
 hi is vresen vander doot. en
 hi is opghenaren tottē hemel.
 en sit ter rechterhant sinre
 vaders. **I**c bekenne den rock
 ons heren die van bouen ne
 der te mael gheuenet is. die
 die hemelsche woninghe vol
 maect heeft. daer hi al volco

men is. en heeft alle dine
 volcomen ghemact onse he
 ilis cristus. **M**er wat is my
 mit desen hoechtiden. wie
 sel mi troesten hē ihūs cristo
 want ic v niet ghesien en
 hebbe hanghen aenden cruce
 vol wonden. bleec mider doot.
 en ic en hebbe gheen mede
~~de~~ liden ghehadt mit uwer
 passien. en ic en hebbe in
 uwen doden niet dienstach
 tich gheweest dat ic doch mit
 minen tranen v heilighe
 wonden ghewasschen hadde.
Hoe hebdi mi dus onghē
 troest ghelaten doe ghi schoē
 mider stoelen uwer ewighen
 glen een comē der hemelen
 in dat hoechste des hemels
 weder ghegaen. **S**it **M**ine
 siele soude te mael ghenen
 troest hebben moghen ont
 fanghen. hadden die heilige
 enghelen mi niet voer ghe
 comen mit eenre stemen d'
 hogher vrolicheit segghede.
Ghi māne van galilea wat
 stadi opsiende inden hemel.
Dese ihūs die van v opgheno
 men is inden hemel. die sel
 so weder comen als ghi hem
 ghesien hebt opclinnende mē
 hemel. alsoe sel hi comē seide
 si. **H**i sel dan comen om ons
 te sueken in die grote ghemē
 ne processie. daer alle die
 enghelen voer gaen sellen.
 en alle die menschen nauol

ghen sellen. **D**ner hi sel oerde
 len die leuende en die doden.
 Hi sel sonder twiuel comen.
 mer als hi opghenaren is. en
 niet als hi eerst neder qua.
Want hi quam eerst oetmoe
 delike om die sielen salich te
 maken mer hi sel in groter
 ghen comen als hi onse sterf
 like lichame inwecken sel.
 en ghelijc maken den ~~h~~
 lichame sijner claerheit. soe
 dat ic desen cranchen vaer
 lens meer eeren doen sel. **D**a
 sel hi ghesien wden in groter
 moghentheit. die eerste on
 bekent was en sculde ond
 die cranchheit des vleischs.
Ic sel hem oec sien mer nu
 niet. ic sel hem beschouwen
 mer niet nae hi. soe dat de
 se ander glorie om veel meer
 re hoerheit. **S**choemre blende
 sel. **H**i is eerste op ghenome
 totter siden sijn vaders. en
 hi staet nu voer den aensichte
 godes en spreket voer ons.
En hi sit aen die rechter side
 godes. en hi heeft in sine rech
 ter hant bermherticheit en
 in sijner lusterhant gherecht
 oerdel. en sine bermhertich
 is seer groot. en sijn gherech
 ticheit des ghelikes. en hi
 heeft in sine rechter hant
 dat water. en in sijner luster
 hant dat inder onwan del
 baerlike. **E**n hi maket sterk
 sine bermherticheit ouer

veel

die ghene die hem ontsien al
 soe groetelike als die hemel
 hoghe is bouen der eerden
 soe dat sine wtuerroze meer
 te hopen sellen voelen sijner
 bermherticheit dan dner ru
 mer is tusschen hemel ende
 eerde. **W**ant dat goede opset
 godes dat bliuet onwand
 haen op sine wtuerrozen. ende
 die bermherticheit godes is
 van ewen tot ewen ouer die
 ghene die hem ontsien. **V**an
 ewen in sine voersinicheit en
 inder ewicheit inder glorie.
En des ghelikes is ouer die
 vdoende inuerlic dat oerdel
 godes. en in beiden staet vast
 die sentencie en dat oer del d'
 ewicheit. beide inder salighe
 en inder vdoenden. **W**ie mach
 dat weten of alder gheemre
 namen die ic nu hier sie
 inder hemel ghescreuen sijn
 en gheterkent inder boeke
 des leuens. **I**c late mi danc
 ken dat ic somighe terken
 sie dat ghi alle van gode
 gheroeppen sijn. en gherecht
 uerdighet. in dien dat ghi
 v goedertierlic lidet in desen
 oetmoedighen en onderda
 nighen leuen der penitencie.
Mer mit hoe groter bliscap
 meendi soude alle mine in
 nersten inullet worden.
 mocht ic dat waerlike wete
Mer die mensche en weet
 niet of hi weerdich is van

gode. gheniet wesen of ghe-
 hater. **D**aer om mine alre
 liefte bliuet volliedende in
 den goeden leuen dat ghi aē
 ghenomen hebt. op dat ghi
 oūmits deser oetmoedicheit
 moghet. comen totter he-
 melcher hoeheit. **W**ant die
 is die rechte wech en daer
 en is anders gheen wech
 dan dese. die enen anderen
 wech gaen wil dan desen hi
 sel daer bi meer nederwert
 vallen dan opwert clymen.
Want alleen is die oetmoe-
 dichheit die ons opwert voert
 alleen is si die ons leidet tot
 ten ewighen leuen. **C**ristus **i**hs
 onse heer en onse god doehl
 in sijnre gotliker natueren
 niet en hadde daer hi in was
 fen mochte of hogher comen
 dan hi was. want daer en is
 niet bouen god. soe heeft hi
 in dien dat hi neder ghecome
 is. en hem vnedert. heeft
 ghenonden daer hi in wassen
 mochte en opclymen. **W**ant
 hi quam neder om mensche-
 like natuer aen te nemen.
 te liden en te steruen. op dat
 wi den ewighen doot oetgā
 souden. **H**ier om soe heeft
 hem god vheuen want hi is
 vresen vander toot. en hi is
 te hemel gheuaren. en sit ter
 rechter side sijn vaders. **E**n
 du doe oec alsoe. want du
 en moghste niet opclymen

ten si dattu di eerste verne-
 derste en voetmoedichste
Want als inder ewighen ewe
 godes vast gheset is alle
 die ghene die hem vheffen
 die sellen vnedert wden.
 en die hem vnederen sellen
 vheuen wden. **O** verkercht
 o wannise van adams kin-
 den. want al ist soe arbeij-
 delic op te clymen. en alsoe
 licht nederwert te clymen
 nochtans willen wi alsoe
 gheerne opwert clymen.
 en alsoe seer node willen si
 nederwert clymen. en si sū
 alsoe bereyt tot hoeheit.
 en tot hoghen graden in
 heiligher kerken daer den
 heilighen enghelen billics
 voer grauvelen souden. in
 di nae te volghen sic. **I**hu
 en can men nauwe yemat
 vanden diemen daer toe
 trecken mach. of die hem
 wil laten leiden doer dijre
 gheboden. **W**ant sommige
 werden ghetoghen. en die
 moghen wel segghē tot
 onsen here trecke mi nae
 di. **S**ommighe andē wden ghe-
 leidet. en die segghē. **D**ie
 cominc heeft mi ingheleit
 inden wijnkele. **S**ommighe
 andē wden op ghegrepen
 als die apostel sinte pau-
 wels op ghegrepen wort
 inden derden hemel. **D**ie
 eerste sijn salich die in ha-

re vduidicheit hoer sielen
 pmen te besitten Die ande
 sijn noch saligher die wt ho
 ren vren wille den here behy
 en en nae volghen. Mer
 die derde sijn alre salichste
 die alle die macht hoers
 eyghens willen in die afgro
 dighe vernierticheit godes
 begraven hebben. en in die
 ruchteit der glorien oimits
 den vuerighen gheest opghe
 grepen wden. soe dat si selue
 niet en weten of si inden
 lichame of wten lichame
 waren. mer alleen soe wisse
 si dat si opghenomen ware
Salich is in here in criste
 die di altoes tot ene leidsma
 hebben mach. en niet en
 volghet den. vragheden bo
 fen gheest. die alte hants
 doe in van gode ghescrepen
 was opwert elsmen woude.
 en mit alder machte der
 rechterhant godes weder ne
 der ghesle. ghen is. Mer
 wi die dijn volc sijn en scape
 dijne werde. wi sellen di vol
 ghen oimits dine hulpe:
Want du biste die wech. die
waerheit. en dat leuen Du
biste die wech oimits dinen
goeden exempelen die du ons
bewijst hebste Du biste die
waerheit. in dinen lofusse
Du biste dat leuen in de loue
des ewighen leuens Want
du hebste woerden des ewige

leuens. en wi belien en ende
 ghelouen dattu biste **cristus**
 des leuendighen godes soen.
 die bouen al is ghebenedyt
 god inder ewicheit i luen **Dat**
derde sijn vande vstandnisse
en vander begheerlicheit

Huden is die heer der he
 melen oimits sijn sel
 ues godlike moghentheit
 doer ghegaen dat hoerchste
 den hemelen. en heeft die
 crancheit des vleysches als
 ene lichte wolke van hem
 gheworpen. en heeft aen ge
 toghen die stole der ewigh
 ghen. hi opulheuen als die
 sonne in horen opganc. hi
 is sterre en machtich heer ge
 worden. en heeft wt ghebrey
 det en vmenchvoudicht sine
 radien en sine schone blenche
 ouer al eertrike. en niemot
 en mach hem vshuden van
 sijne hette. Die wysheit go
 des is weder is weder ghegae
 inden lande der wijsheit daer
 alle die daer sijn al dat goet
 is. en sonderlinghe dat ewi
 ghe goet vstaen en sucken
 en begheeren. daer van ver
 stande en bereyt en vuerich
 van begheerten te horen en
 te begripen die woerde godes
Wi sijn hier inder werlt da
veel boesheden sijn is en lut
tel wysheden Want die ghe
breckelike lichame beswaert
die siele. die eerstye nuom

ghe vdrucket die sinnen die
 veel dencken **B**i dien sinnen
 vmoede ic datmen vstaen
 sel die vstaendemisse die dan
 neder ghedrucket wert als
 si veel dinghen dencke wil
 als si hoer niet en pinc te
 venghen mit dier enigher
 ghehuuechmisse die van dier
 slat godes ontfanghe wort
 welke hoer mede dele in dat
 selue **S**ullic vstaendemisse
 moet van noede vdrucket
 en in vele dinghen vtoghe
 wden mit mengherhande
 manieren **B**ider sielen n
 meen ic datmen hier vstaen
 sel die begheerlichkeiten die
 om die onbeschuettheit des
 lichaems mit mengherhan
 de passien vtoghen werden
 en nimmermeer vfaet en
 moghen wden ic en wil
 niet segghen ghenesen het
 dat die wille een sucke ende
 alleen een meue **D**us sunter
 twe dinghen in ons die des
 behoenen dat si ghepurgiert
 wden als die vstaendemisse
 en die begheerte **D**ie vstaen
 demisse op dat si wete en be
 lieue die waerheit en wat
 men doen of laten sel die
 begheerte op dat si willich
 si doen dat si doen sel **S**alich
 sijn si en weerlike salich die
 twe manne enoch en helias
 die alle materien en oersake

of ghenomen sijn daer ho
 vstaendemisse mede ghehin
 dert moghe wden of oec
 hoer begheerte want si
 leuen alleen gode en si en
 weten anders niet dan god
 en si en willen nocht en be
 gheren anders niet dan god
Want van enoch lesen wi
 dat hi daer om opghenome
 is op dat die boesheit sine
 vstaendemisse niet uwande
 le en soude noch die ghe
 venstheit sine siele niet be
 dreeghen en soude **O**nse ver
 staendemisse was seer turbiet
 ic en segghe niet mit allen
 vblint en onse begheerlich
 was besmittet en te mael
 seer besmittet mer **c**ristus
 als heeft onse vstaendemisse
 vlichtet en die heilighe
 gheest maket nu repue on
 se begheerten **W**ant die so
 ne godes is inder werlt ghe
 comen en heeft alsoe veel
 en alsoe grote wonderlike
 wken ghewrocht dat hi
 mit rechte onse vstaendemis
 se van allen ydelen weerli
 ken dinghen tot hem ghe
 toghen heeft soe dat wi
 altoes moghen dencken en
 nimmermeer te vollen en
 moghen oüdencken hoe gro
 te wonderlike dinghe dat
 god ghedien heeft waerli
 ke soe heeft hi ons die alre

breestse velde ghelaten da
 wi mit onsen ghedachten
 en mit onsen vstandemisse
 in moghen wanderen ende
 spaceren. en die beke deser
 gheduckenisse is alsoe seer
 diep dat mensche niet on wade
 en mach. Want wie mach
 dat te vollen oidencken en
 begripen hoe die heer alre
 dinghen ons voer ghecome
 heeft. tot ons ghecome is.
 soe dat die ouste moghent
 woude steruen op dat wi
 soude leuen. woude dienen
 op dat wi soude regneren.
 woude in ellendicheit wesen
 op dat wi weder comen sou
 de tot onsen vaderlande. en
 hi woude hem seluen totten
 wken der alre nederste
 knechtelicheit voetmoedige.
 op dat hi ons coninghe maec
 te ouer alle die wke sijre ha
 den. **S**ule heeft hi hem den
 apostolen bewiset die alder
 apostolen heer was. soe dat
 men voert aen met die onsen
 like dinghe godes vstaende
 sien en soude bi dien dinghen
 die ghescreuen sijn. mer dat
 men dien van aensichte tot
 aensichte sien. soude. die
 alle dinc ghescreuen heuet.
En want die discipulen noch
 vleischelike menschen ware
 en god een gheest is. en den
 gheeste en den vleische niet
 ghemeeus en hebbe is. soe

heeft hi hem onder die sche
 me des lichaems ghematicht
 dat si sien souden onder den
 schijn des leuendighen lichaems
 dat woert godes. die somie
 onder den wolken. dat licht
 in enen eerde vate. die was
 keerse inder lanternen. **W**at
 die gheest onses mondes is
 cristus onse heer. dien wi
 toe seiden. in dinen scheme
 sel wi leuen onder die herde.
 ne. niet onder den enghelen.
 daer wi dat alre claerste licht
 mitten alren puersten ogen
 schouwen sellen. **H**ier om w
 wast dat die craste crachte
 des alren ousten der ionefrou
 wen omme beschemede. **w**at
 die sonderlinghe aerne dat
 blendken sijre godliker
 claerheit bi auentueren niet
 en hadde moghen vdraghe.
Daer om sette onse heer sine
 apostolen voer sijn vleisch.
 op dat hi al hoer ghedachte
 en al hoer begheerten van
 allen tijdeliken dinghe trecke
 soude tot sinen heilighen vley
 sche. daer hi wonderlike din
 ghe in vrochte en oec in de
 de. en dat hi se soe vanden
 vleische mochte trecken tot
 ten gheeste. **W**ant god is een
 gheest. en die ghene die god
 aenbeden willen. die sellen he
 aenbeden in den gheeste. **E**n
 duncket da di niet dat hi
 hoer vstandemisse vlichte?

doe hi hoer sinne op dede.
 op dat si die scrift verstaen
 souden. doe hi hem seide dat
 tet noot was dat cristus
 liden en steruen soude. ende
 weder opuerstaen vanden doot.
 en soe gaen in sine glē. **M**er
 si waren alsoe wel gheuenet
 mit ghenuechten totten al
 ren heilic hsten vleische. en
 menscheit ons heren. dat
 si ghene woerden en hozen
 en mochten daer van. dat hi
 van hem gaen soude. en dat
 hi se laten soude. om wies wil
 le si alle dinc achter ghelate
 hadden. **W**aer om was dat:
Her was al daer om sonder
 twiuel. dat hoer vstande
 misse vlichtet was. mer ho
 begheerte was niet ghepriet
Hier om leerde se die goe
 dertieren meester suetelike
 en vriendelike en seide hē
Eis v nutte dat ic van v
 gae. want gae ic niet van
 v soe en comet die heili
 ghe gheest niet tot v. **M**er
 want ic v dese dinghen ghe
 seit hebbe. soe heeft die
 droefheit v herte vuullet.
Wat bedint dat. dat alsoe
 langhe als ih̄s cristus mit
 sinen ionghen was inder
 eerden die heilighe gheest
 niet in hem comen mochte
Hadde die heilighe gheest

mislaghen op dat heilige
 vleisch cristi dat oūmits de
 heilighen gheest inder alre
 heilichster ioncfrouwen
 ontfanghen was en ghebo
 ren. **D**at si veer. **M**er die
 seide onse heer op dat hi oō
 ene forme en enen wech
 bewisen soude daer wi nae
 wanderen souden. en die
 wi ons souden pmen te ghe
 liken. **E**nde doe si screepeden
 en seer droouich waren.
 soe voer hi op inden hemel
 en sende hem weder den
 heilighen gheest. die hoer
 begheerte puer en iern
 maecte. vmer veranderde
 soe dat si nae meer woude
 dat onse heer op te hemel
 gheuaren was dan sūt eer
 ste begheerden. dat hi bli
 uen soude. **E**is veruullet
 dat hi hem gheset hadde.
 ghi selt bedroeft werden.
 mer v droefheit sel uwan
 delt wden in bliscap. **D**us
 is hoer vstandemisse oūmits
cristū ih̄m vlichtet. en ho
 wille oūmits den heilige
 gheest uwandelt. dat si dat
 goede alsoe als si dat bekē
 nen. alsoe oec willen ende
 minen. dat alle volcomene
 gheestelicheit is en gheeste

like volcomenheit **Ic** ghe
dencke nu des heilighen
ppheten helzeus doe hem
helyas gheseyt hadde doe
hi van hem opghenome
soude wden. dat hi hem
bidden soude wat hi wou
de. hoe hi hem daer op ant
woerde **Tis** ene swaer sa
ke dattu biddeste. nochtans
ist dat diuit sieste als ic va
di opghenomen wde. her
sel gheschien dattu biddeste.
In duncket di dat met dat
helyas bedudet die persoē
ons hē die opclime soude
inden hemel. en helzeus
bedudet dat choer der apos
tolen. die seer beganghen
waren doe onse heer te he
mel waren soude **Want** al
soe als helzeus in gheerne
wijs van sinen lieuten meist
scheiden en woude. alsoe en
wouden die apostolen in **Ic**
gheerne wjs deruen die be
gheerlike teghenwoerdicht
ons hē **Dan** ten lesten soe
en const hūt hem nauwe
vroet maken dattet omoe
ghelic waer gode te behage
sonder ghelone **Mer** wat is
dese dubbelde gheest die do
seer begheert wert **Dat** is
sonder twiuel die vlichtin
ghe des vstundes. en die p
puerheit der begheerten
en des willen **Dit** is wel
ene swaer sake en ene **Ic**

grote bede. want men vint
ter alsoe luttel inder eerde.
die dese bede vdiēnt hebbe
te ontfanghen **Nochtans** soe
seide helyas die pheet **It**
datstunt sieste wāneer ic
opghenomen wde van di.
soe sel di gheschien dat du
begheerste **Ten** is met dit
dme kinderen daer om ver
liesen sellen here **Wu**. dat si
sien dat du van hem opghe
nomen wdes inden hemel.
en si di mit begheerlike **Ic**
oghen nae sien dat du op
uaerste in die grootheit der
godliker crachten **Of** men
mach bi desen dubbelden **Ic**
gheest daer die pheet of
seit wel vstuen dat onse ge
fontmaker seide tot sinen
discipulen **Die** in mi ghelo
uet die wken die ic doe die
sel hi oec doen. en hi sel noch
meere wken doen **In** dede
sunte peter met meere wer
ken dan cristus en nochtans
einnits der hulpe cristi. da
men van leset dat se die siec
ken opter straten leiden op
beddeken. op als dat sunte
peter daer hene ghinge **Ic**
doch sine scheme. sonnghe **Ic** soude
van hem bestemmen. en si
souden soe ghesont wden
van al horen siecten **Wien**
lesen dat nergent dat onse
here mit sinen scheme en
ghe sieken ghesont heeft

heilig

helyas

den

ghemaect **J**e en twiuel daer
 niet aen van allen den ghe
 nen die hier vergadert sijn
 die uwer alre vstandnisse
 van gode vlichtet si. mer dat
 uwer alre begheerte noch
 niet puer en rein en si. dat
 machmen wt openbaere t
 teykenen pruenen **A**lle weet
 ghi wel wat goet of quaet
 is. en dien wech weet ghi
 wel dien v toebehoert te
 wanderen. en hoe ghi daer
 in wanderen selt mer uwer
 alre wille en ~~by begheerte~~
~~by~~ begheerte en is niet
 allike goet en vuerich wat
 somghe sijn alsoe willich
 en alsoe vuerich dat si alle
 die oefeninghe deses leuens
 niet allene gheerne en wa
 deren. mer meer daer in
 lopen. **O**f ic mach bet seg
 ghen dat si daer doer vlien
 soe dat hem die ~~ver~~lage
 mettenen cort duncken
 wesen. en die groue spi
 se der oerden seer wel
 smaket. en die groue de
 dinghe ghenoechlic is. en
 die ~~hande~~ arbeit der han
 de niet alleen vdrachtlic
 en is mer oec begheerlic
Niet mit somghen anden
 ist alander. want mit
 enen droghen onbegheer
 liken herte gaen si al we
 der schorende tot al dat si
 doen sellen. soe dat se die

angst der hellen daer
 nauwe toe brenghen en
 can. dat te doen dat si v
 niet moeten doen **D**at
 wel onsalighe en onghe
 uallighen menschen moege
 vreen te wesen **W**ant si moe
 ten vmer wesen ghesellen
 der tribulacien. mer si en
 moghen ghesellen wesen
 der troesten **J**e die hant
 godes vcoert dat hi hem
 allen niet gheuen en mach
 sulke hope en sulke troeste
 als hi somghe gheuet.
 daer of ghesaxien staet
 dat hi sine hant op luket
 en veruullet alle dieren
 mit sine benedixie **I**n geerne
 wijs **W**at is dan die sake
Sonder twiuel dat is die
 sake. dat si cristu in
 niet en sien als hi van
 hem ghenomen wert.
Dat is. si en dencken noch
 aen merken niet hoe hi
 se arme weesten ghelate
 heeft. en dat si ~~weerde~~
 vreende pilgrime sijn
 opter eerden en dat si so
 iamerlike ghehouden
 werden in desen onreine
 kerken der sterfliker
 lichamen. en alsoe vree
 sijn van cristu is **D**ie
 sule sijn ist dat si soe lan
 ghe bliuen. tis te duchten
 dat si onder die sware
 borden te vallen sellen.

en mit allen te ghebreken
 of ist dat si soe bliuen soe
 is sulken leuen ene sware
 helle soe dat si nimmermeer
 des godliken troestes deel
 achtich en moghen wesen.
 noch die vlichtinghe des he-
 lighen gheestes moghe ghe-
 brouken die alleen dat me-
 des hēn soet maket en sijn
 borde lichte Daer van co-
 met die schadelike en ver-
 drietlike laenheit want
 hoer begheerte en hoer
 wille en is niet ghepuert
 en ghereynicht van allen
 tijcliken en lichaemliken
 begheerlichkeiten en dat si
 wel weten dat goet is da-
 en hebben si gheen begheer-
 te noch minne toe want si
 werden meer ghehoghen
 van hoere vleischeliken
 gheneyghelicheit daer si
 noch alte seer aen ghehef-
 tet sijn Si hebben noch gro-
 te ghenuechte inden vley-
 scheliken en inden eersche
 troesten het si in vdelen
 woerden of tekenen of
 menighen anderen dinghe
 en al ist dat si dese dinghen
 laten si en pinense niet
 mit allen of te sinden als
 hem noot waer en daer
 om soe is hoer begheerte
 alsoe selden tot gode en bi
 godliken dinghen en al ist

dat si somwilen wat conpuz-
 tie hebben ten duert niet
 langhe Want het is omo-
 ghelic dat die siele die noch
 mit desen vdelen en vgonc-
 liken dinghen becomert is
 dat si vnuillet soude moghe
 wden mitten godliken ver-
 lichtinghe en troesten Si
 hoe si hoer meer puer en
 reyn pynit te houden vande
 quaden hoe si meer die god-
 like troest ontfanghe sel
 Ist veel sel hi veel hebben
 mer ist oec luttel so sel si
 luttel hebben Of ist dattet
 v oec so duncke soe en sellen
 si inden ewichheit niet te sa-
 men moghen ghenenget
 wesen Want als die vate
 niet ledichen sijn soe moet
 die olve van node staende
 bliuen Si men en mach
 den nywen wijn niet doen
 anders dan in nywen vate
 op dat si beide behouden
 moghen bliuen Want die
 gheest en dat vleisch die
 vuericheit en die laeuht
 en moghen niet te samen
 wesen Want als ghi wel
 weten soe pleghet die laeu-
 heit somwilen onsen here
 walgtinghe te maken
 Want wast sake dat die
 apostoken also langhe als
 si aenhanghen den vleische

ons heren dat alleen heilich
 was want het was dat
 vleisch des alren heilichsten
 den heilighen gheest met
 en mochte ontfanghen een
 hi van hem ghenomen w
 de. meenstu dat du die aen
~~gheluyt biste~~ aenghetef
 tet en aengheluyt biste
 dmen vleische dat so onry
 is en mit soe menghen
 onreynen fantasien vuul
 let is dien alre chaersten
 en dien alre heilichsten
 gheest te ontfanghen.
 ten si datstu di ghebelike
 pynste alle die vleische
 like croeste en ghenuechte
 di te ontslaen. Doen waer
 ist datstu begheemste te
 te doen. die droefheit sel
 sijn dyn herte vuullen
 men volherdestu daer in.
 die droefheit sel in bliscap
 uwandelt wden. Dan sel
 dyn begheerte puer ende
 reyn wden. en dyn wille
 sel vernywet wden. of di
 sel een nywe wille ghege
 uen wden. soe dat al dat
 di eerste al te swaer en bi
 nae omoghelic scheen te
 wesen. dat selstu voert
 aen doen lopen mit grot
 begheerten en mit grot
 vrolichheit. Die pphet seit

inden psalm he wt dmen
 gheest en si sellen wden
 ghesoepen. en dat aensicht
 der eerden selstu vernywet.
 Also als viden aensicht
 den mensche bekent wt. *Avā vucē*
 alsoe wert die inwendighe
 mensche bekent bi
 sinen wille. Daer om als
 god sinen gheest wt sen
 det. soe wert dat aensicht
 der eerden vernywet. wat
 die eertsche wille wert
 hemelsch. en wert bereit
 tot enen wendke. ende
 noch gheringhen gheho
 sam te wesen. *Halichsijn*
 si die sulc sijn. want si
 en sellen niet alleen ghee
 quaet ghenoecken. mer si
 sellen woemen in ene wo
 derlike breedheit hoers
 lken. *Allen vanden anden*
 die laen en traech sijn.
 daer ic voer of gheseyt
 hebbe seit die heer. seer
 vuerlike. *Mijn gheestbr*
 seit hi sel desen mensche
 niet bliuen inden ewichst.
 want si vleisch sijn. dat
 is vleischelic in horen be
 gheten. en al dat in hem
 gheestelic was dat is
 al in vleisch uwandelt.
Ahier om mine alre lief
 te want huden die dach

is in welken die weerde
brudegom van ons ghenomen
wordt en niet sonder
grote berueringhe onser
sielen. en nochtans daerom
dat hi ons weder soude den
gheest der waerheit. Laet ons
screuen en bidden dat hi ons
bequaem moet vinden. vni
niet bequaem moet maken.
op dat hi **w** dit huus wil
vullen daer wi te samen
in sieten. op dat niet die moe
velike onderuindinghe. in
sine godlike salunghe ver
standnisse gheue en ons lere
in allen dinghen. op dat on
se vstandnisse gheglorificiet
moet wden. en onse begheer
ten ghereynghet moeten
wden. en die heilige gheest
tot ons moet comen. ende
sine woninghe in ons moet
maken. **I**n alsoe als moyses
serpent vslan. al die serpen
ten den kokelaers des conincs
van egipten. dat alsoe die
heilige gheest als hi in ons
comet vslinden moet alle
die vleischelike begheerten
en alle die vleischelike troes
ten. soe dat wi onniet sine
hulpe in al onsen arbeide
rust moeten hebben. in alle
liden bliscap. en in alle ver
smadensse ghe. also als hi ^{die}
vuller hadde blideliken ^{gheue}
ghinghen van scriben en der
^{die}
mid der

phariseen. Want si des weerde
dich ghehad waren om **his**
name vsmadensse te liden. **W**at
his gheest is een goet gheest
en een principael gheest. en
al dat in deser boeke wilt ou
comet dat ons swaer is en
daer wi in benaueet wden
dat can hi licht en riuum ma
ken soe dat onse vsmadensse
bliscap dincke. en als wi
vnedert werden dat ons da
dincke dat wi vheuen wde
Daer om laet ons als die pro
phet seit. ondersuelken onse
weghe en onse oefeninghe.
laet ons onse herten ophes
fen mit onsen handen tot on
sen he. op dat wi inder toeco
mender hoectijt des heili
ghen gheestes ons moghen
mitten heilighen apostolen
vbliden. en onuluedelike ver
bliden die ons moet inleiden
als die soen godes ons ghe
loeft heeft in alle waerht.
Dat vierde sermoen vanden hemel

vaert ons heren

Hoe als wi die weerde
hoechtiden vanden ghe
boerten ons hen en vnsyne
vrisensse mit alle ymicheit
vieren en begaen. soe betae
tet oeck dat wi dese teghen
woerdighe hoectijt der
hemeluaert ons hen mit
niet mine ymicheit en weerde
dicheit begaen sellen en

vieren Want si en is in ghe-
nen stucken minre dan die
ander hoechtiden ons herē
sin. mer si is een eynde en
salighe vullinghe der an-
deren hoechtiden Wel te rech-
te houtmen enen vierdach
van groter hoechtideliker
feesten en bliscappen als die
sone die bouen allen heme-
len blencket die sone der ghe-
rechticheit onse oghen hoer
openbaerde en mitten wolken
des vleisches en mitten sache
der sterflicheit hoer schone
blencken en hoer ontoeganc-
like licht matichde onsen an-
ken oghen **Si** dit was ene
grote bliscap en ene alte ouer-
hoghe vrolicheit als hi nae
dien dat dese sache ghescoert
was mit soe groter ewigher
bliscap omc ghehanghen is
en bliuende die substantie en
dat wesen des sakes. te niet
ghemaket heeft die outheit
en die ghebreclicheit en die
onsalichheit en die suoetheit
des seluen sakes. en beglū-
net ons in hem seluen die
salighe vrsinghe daer wal-
le sonderlinghe na hopen.
Mer wat is mi mit alle desen
hoechtiden. ist sake dat mine
wanderinghe noch inder eer-
den ghebonden bliuet **Ende**
wie soude dorren begheeren
of hope moghen hebben op
te clymen inden hemel hadde

hi niet die vanden hemel
neder ghecomen was eerst
opghedōmen inden hemel
Je segghe v dat mi dese ellen-
dighe pilgriaedse deser eer-
den niet veel myn onidrach-
lic en waer dan dese helle-
hadde ons die heer der hem-
met achter ghelaten doe hi
op clam ten hemel en saecte
des goeden betruuens en
des sekeren uwachens da-
in alle den ghenen die in
hem ghelouen goede hope
in ghegheuen heeft **Hi** had-
de sinen discipulen alte vo-
re gheseyt. ten si dat ic van
v gae die heilighe gheest
en sel niet tot v comen **Mer**
wie is dese heilighe gheest
en dese troester **Sonder** twi-
uel dat is oūmits welken
die minne in onsen herten
ghestort wert. en die goede
hope met confus en wert
Dat is die heilighe gheest
oūmits welken onse wan-
deringhe inden hemel is.
het is die crachte die van
bouen comet oūmits wel-
ke onse herten opghetoghe
iden **Onse** heer seide tot
sinen iongheren **Ich** gae om
v een stede te bereyden. en
ist dat ic van v gae ic sel
weder comen en sel v tot
mi nemen **Want** daer dat
lichaem is daer **daer** sellen
die aeruen vgaeren **Sietu**

wel hoe die hoechtit die
 wi huden begaen al den
 anderen hoechtiden ene vol
 comenheit gheuet en die v
 vrucht bewiset en die gra
 die vmenichuoudicht **W**at
 alsoe als al dat hi ghedaen
 heeft die ons gheboren is
 en ons ghegheuen is om
 ons ghedaen en gheleden
 heeft alsoe is oec sijn he
 meluaert om onsen wille
 gheschiet en is voer ons
Want in onsen leuen dat
 wi in deser tijt leuen schyn
 nen wi veel te doen bi ghe
 valle en veel van noede
 mer cristus die die cracht
 godes en die ewighe wijsheit
 godes is die is veer van
 beiden desen ofghescheiden
Want wat noetdurftucht
 soude die cracht godes mo
 ghen dwinghen of wat
 soude die wijsheit godes
 doen bi gheualle **H**ier om
 al dat hi ghesproken heeft
 en al dat hi ghedaen heeft
 of gheleden en twiuelt da
 niet aen ten si al gheschiet
 als hi woude en het was
 al vol van godliken sacra
 menten en gheesteliken sin
 nen en vol salicheden **A**ls
 wi dit te voren weten wa
 neer wi dan wat horen of
 lesen van sinen werken of
 van sinen liden soe en sel

wi dat niet horen oft wat
 nywes waer dat ons ghe
 seit wert of dat wi lesen
 mer wi sellen dit voerwaer
 weten dattet wt redeliken
 saken soe gheschiet is ende
 soe van gode gheordiniert
 is al ist dat ons alle die
 saken niet kundich en sijn
 dat gheen noot en is ende
 oeck niet moghelic en is
 ons al te weten **W**ant al
 soe als die ghene die scriuet
 elke letter set daer hoer toe
 behoert te staen alsoe sijn
 alle die werken godes gheschiet
 ket als hem toebehoert
 en sonderlinghe die werken die
 die moghentheit godes in
 menscheliker natueren
 ghewrocht of gheleden he
 uet **M**er wee der nauwicht
 en der armoeden onser ghe
 dachten wee der armoeden
 onser wijsheit die alleen
 een luttel en oeck een seer
 luttel huer van vstaen of
 begripen conen **N**auwe
 ist dattet soninghe ~~von~~ dey
 ne vonskens ons voer
 comen en ons lichten van
 dien claren lichte en vander
 schoen lichtende d' keerssen
 die opten kandelaer is ge
 set **H**ier om hoe wi elc bi
 sonderlinghe myn begripē
 en verstaen conen hoer wil
 godliken

deliken den anderen mede
 te deylen is dat enen yghelike
 bi sonderlinghe gheopenbaert
 wert en ghegheuen te bekennen
Side daer om mine lieue
 brueders dat selue dat wy van gode
 tot uwer stichtinghe ghegheuen
 wert en vander opclyminghe
 vmen van menigher hande
 opclyminghe ons hen dat en wil
 ic noch en sel ic v niet ontrecken
 noch v houden **W**ant dat is een
 groot vordel der gheesteliker
 gauen godes dat si daer niet van
 en vmynen dat wise wt rechter
 minnen onsen euen menschen
 ende onsen bruederen mede deylen
Machschyn daer sijn sominghe
 van v dien wel kundich is dat ic
 segghen wil dient god mede
 gheopenbaert heeft nochtans om
 die ghene die daer niet op ghe-
 docht en hebben **W**ant si machschyn
 mit hogheren dinghen becom-
 mert waren of oec om die ghene
 die noch cleyn sijn van vstande
 soe behoert mi wel toe te spreken
 dat ic voele **C**ristus die neder
 ghecomen is hi is die ghene die
 opghedomen is **D**ese woerden
 heeft die heilighe apostel ghesproken
 mer ic ghelo

ue dat cristus in dien dat hi neder
 ghecomen is oec mede opghedomen is
Want alsoe wast ons noot dat
 cristus ommits sinen neder dymen
 ons soude leeren opclymen
want wi hebben alle grote
 gheerten op te dymen alle waren
 wi gheerne vheuen **w**i sijn edel crea-
 tueren en wi hebben enen groten
 moet en daer om soe begheer wi
 wt natuerliken gheneychlicheit
 hoghe te wesen **A**lles wec ons
 ist dat wi dien willen volghen
 die seide ic sel sitten inden berghe
 des testaments inden siden
 des noordens **D**och leiden
 onsalighe midsiden des noordens
Dat is een cout berch wien
 volghen di niet du begheerste
 grote macht te hebben du vmeeste
 di groten dinghen **H**oe menich
 vyntmen daer noch huden te
 daghe die dese onreynen en
 onsaligen voetstappen nae
 willen volghen vmer hoe luttel
 vyntmen daer die begheerte
 der hoetheit gheen heerscapie
 ouer en heeft **H**ier om ist
 dattet sal wel ghedne is dat si
 doen die bouen

sijn en sinder wert ghepruyst
 inden begheerten sijner sielen.
 mitten machtighen smeket al
 man mede. en al man benidet.
Wien wildi volghen ghi
 onsalighe. wien wildi volgen
En sie di niet dat sathanas
 als een bliem neder vallet
 vanden hemel. **E**n is dit die
 berch niet daer die engel op
 clam en is een duuel ghewor
 den. **M**ercket doch doe hi ghe
 uallen was en hi wt sijner
 nydicheit die mensche te val
 le woude brenghen. dat hi
 soe koen niet en was hem te
 raden dien berch op te climen
 daer hi om sijne quader be
 gheerlicheit der hoetheit also
 swaerliken van gheuallen
 was. **M**er den scalken bosen
 viant en ghebrac niet een
 bose niet dien hi doen soude.
Hi wuysde die mensche enen
 anden berch. ghi selt wesen
 seide hi also gode. wetende
 goet en quaet. **D**it is oet ene
 seer schadelike en quade op
 climinghe. **V**mer tis meer
 een neder climinghe van
 ihrlin tot iherico. **H**et is een
 seer quaet berch die opbla
 sende. **K**unsten. daermen
 alke daghe alsoe veel van
 adams kinderen nae sien
 mach crupen en arbeiden. of

niet weten noch aemliken en
 wouden hoe swaerlike hoer
 eerste vader van desen ber
 ghe gheuallen waer. en hoe
 seer dat sijn gheslachte nide
 valle ghequetset en ghewo
 det waer. **N**och en sijn die
 wonden niet ghenesen die
 du in dien eersten valle heb
 ste ghecreghen al waerstu doe
 noch onghetoren en wilstu nu
 noch in dijn eyghen persone
 die berch der onnuter wete
 heit begheeren op te climen.
Sonder twiuel het is te
 duchten dat die leste dwa
 linghe quader sel wesen dan
 die eerste. **E**n hoe macht we
 sen dat die menschen alsoe
 seer becōmert sijn mit de
 ser wreder begheerlicheit.
Ghi kinder der menschen
 hoe langhe sel di die ydelhe
 minnen en die loghene sie
 ken. **E**n weet ghi niet dat
 god die cranche deser wlt
 wticozen heeft. op dat hi
 die stercke confus maken.
 en die dwaesheit deser wlt
 vcozen heeft op dat hi die
 wusheit deser werlt cōfus
 maken soude. **E**n can v niet
 weder roepen dat godlike
 buerlike dreyghen daer
 hi seit. dat hi te niete ma
 ken wil die wusheit der

wiser van deser werlt. en dat hi wraken wil hoer vroetsap. noch oec dat ere pel uwes vaders en dat noch meere is uwes selues gheuoelen. en die sware noot daer ghy toe ghecomen sijt. ouermits die dwase begheerte der onnutter wijsheit. **S**iet brueders ic heb v noch ene anderen berch ghewiset. met dien ghy op clymen selt. met dien ghy schuuen selt. en daer ghy van vlien selt. **D**at is die berch daer hi opclam die wesen woude alse gode wetende goet en quaet. die sine kinderen noch luden te daghe groot maken en ophessen. soe datter bi nae niet alsoe snode en is daer si niet den berch der wetenheit van maken en willen. **W**ant men siet den enen alsoe seer arbeiden nader kunst der letteren. den anderen nader weerliker wijsheit. en den anderen nae die cloetheit des gheesteliken rechtens en des pleytens dat gode mislaghet. den anden alsoe seer begheeren te vercrighen die kunst eene snoden ambochts dat hem

alle arbeit licht duncket wesen dien hi daer om doet op dat hi die andere bouen gaen mochte en wiser in die kunst gheerhent werden. **D**us tymeten adams kinderen babel. dus menen si te comen tot ghelijcheit godes. dus setten si al hoer begheerte op in onnutten dinghen. en laten achter dat hem veel nutter waer. **W**at wildi op desen berghe doe daer mit alsoe groten arbeide op te comen is. ende daer alsoe groot perikel is. en alsoe luttel orbers. **D**at die enghel gheerne groot en hoghe hadde gheweest dat heeft hem berouft van die groter enghelschen salicheit daer hi van gode toe ghescreuen was. **D**ie begheerte der onnutter wijsheit heeft den eersten mensche berouft vander glorien der onsterflichkeit. **E**n alser yemant is die gheerne opclymen woude opten berch der moghentheit. meendi hoe menich sel hi daer vinden die hem wederstaen sellen. en hem sellen daer of schuuen. want si daer selue gheerne op wesen souden. hoe veel kinderen meendi sellen hem ~~ghewaken~~ **ghewaken** moeten. hoe swa

ren wech sel hi daer vinden
En of hi al vāeghe daer hi
 soe langhe nae gheslae heeft
En alsoe veel om ghearbeit
 heeft. soe sel hi horen wat
 die heilighe scrift seit Die
 machtighe sellen machtlike
 ghepinicht wden Dat ic
 nochtans swighe die grote
 sorghe en die grote inenich
 uoudighe beganghenheit
 en sochtuoudicheit die die
 hocheit in heeft **E**n ander
 staet nader opblasender lūf
 ten. wat sel hi arbeides daer
 om doen. en hoe suer selt he
 diavle wden die hi daer om
 arbeidet en lidet. en nochtans
 sel hi moten horen **A**l soer
 des lu di seluen duen selste
 niet verghen al datstugger
 ne hadste **H**i siet groot herr
 were alsoe dicke als hi yemāts
 siet die hem duncket dat van
 den luden wiser gherekent is
 dan hi **M**er ic sette dat een
 mensche seer toe name en
 seer wys worde. soe sel hi
 nochtans horen dat die heer
 seit **I**c sel die wysheit der wi
 ser bliesen. en ic sel wraken
 die vroetheit der vroeder lude
Mer op dat ic in dese materie
 niet te langhe en merre. du
 hebste wel ghemerit hoe seer
 beide dese ~~berde~~ berghe te schu
 wen sijn ist sake dattu wijsli
 ke aenghesien hebste wt wat
 glorie die enghel ghestoren is

die een diuel gheworden is.
 en hoe swaerlic die eerste men
 selie witen paradise gheual
 len is **H**i berghe van gelboe
 noch dou noch reghen en come
 op v. **M**er wat sel wi doen
 op dese berghe te dymen als
 wi wel ghehoert hebben.
 en is ons gheen orber. ende
 vmer heb wi grote begheer
 ten op te dymen. wie sel
 ons dan leren die opdymen
 ghe die ons salich waer **I**c
 segghe wie sel dat wesen.
 dan die daer wi van lesen. **D**ie
 neder ghecomen is. hi is die
 selue die op gheclōmen is op
 dat hi alle dinc vnuellen sou
 te **I**c ons noet dat hi ons
 lere hoe wi opdymen sellen.
 op dat wi niet en volghen
 die voetschappen of den tract
 des bosen leysman vmer des
 vercladers **E**n daer om wat
 die alre ouste niet en hadde
 daer hi hogher dymē mocht
 te. soe bereyde hi en bewijs
 de ons mit sinen neder dym
 men ene ghenuechlike ende
 ene salighe opdyminghe.
Hi is neder gheclōmen van
 den hoghen berghe sijnre
 moghentheit. en heeft aen
 ghetoghen die crancheit des
 sterflichen vleisches **H**i is
 oec neder gheclōmen vanden
 berghe der wetenheit. doe
 hem behaghede oūmits die
 predikinghe salich te make

die ghene die in hem ghelouē
woude. Want mach armcker
en omachtigher wesen. dan
een cleyn onsprekende kijn.
deken. **Wie** mach onwiser
schijnen te wesen dan een su-
kende kijnt. dat alleen sijne
moeder borsten bekēnet. **Wie**
is onmachtigher dan die na-
ket hanghet anden cruce.
die sine hande en sine vote
doer gheslaghen waren. **+**
mit yseren naghelen en die
men al sine ghebeente tellen
mochte. **Wie** is onwiser dan
die sine siele inder doot gaf.
en dat hi niet gheroeft en
hadde woude betalen. **Die**
di wel hoe veel dat hi ned-
ghedōmen is. hoe seer hi
sine moghentheit en oeck
sine wijsheit vnedert heeft.
mer hi en mochte niet hog
opclymen en vheuen wden
inden berghe der goetheit.
noch hi en mochte ons niet
openbaerliker bewisen en
tonen sine godlike minne.
Den is gheen wonder dat
cristus nederclymende op-
clam. want beide die twe
daer wi voer of gheseyt
hebben als die enghel en
die eerste mensche. **Dit** sijn
opclymende alsoe seer ned-
gheuallen. **En** mi dunctet

dat hi ene opclymmer deses
berghe sochte die seide.
wie sel opclymen inden
berch des heren. en wie
sel staen in sine heilighe
stede. **En** machschien die
spheet ysayas doe hi sach
datter veel menschen neder vie-
len doe si gheerne opghedō-
men hadden. soe weder ropet
hi se tot desen salighen berghe
en hi seir. **Comet** laet ons op-
clymen inden berch des heren.
En en berispet hi oec mer ope-
baerlike die opclymers. **D**eer-
ster quader berghe. en wed-
roepet se tot desen salighen b-
ghe. en toent hem sine grote
vruchtbaerheit als hi seir in
den psalme. waer om heb di
suspicie of quade ghedachten
vanden te samen gheronnen
berghe. **Die** te samen gheron-
nen berch is een vet berch.
Daer om dit is die berch des
heren. die bereit is in dat ou-
ste alre berghe. **Op** welken
berghe si sach den brudegom
springhen en seide in canticis.
Siet hi comet springhende in
den berghe. en ouerspringhe-
de die houelen. want hi leide
die ghene die den rechte wech
mer en wisten. hi toechse nae
hem die noch cleyn waren
en hi leide vider hant die noch
kijnder waren. **Want** dus gaet
men van voetstappen tot voet

stappen vander eenre duechte
 totter ander hene dat wi come
 te sien den ousten god die bo
 uen alle goden is in syon wat
 sine gherechtheit is alsoe ber
 ghe godes **N**er duncket v
 goet soe laet ons nu aensien
 sine spronghe in welken hi
 hem verblide als een ruese te
 lopen den wech welkes wt
 ganc is van dat ouste des he
 mels en ommits somighen
 graden is hi weder opgheclo
 men totten ousten des hemels
Nem daer om eerste voer de
 berch daer hi opclan mit sūte
pete en sūte iacob en sūte
iohan daer hi voer hem ou
 formet is en sijn aensichte
 blenckede als die sonne en
 sine cledeve schenen wit als
 die snee **H**ier is in bewyst
 die glē onser vrsinghe en
 dese verrisemisse sel wi besou
 wen inden berghe des hopes
 Want waer om clam hi op
 ten berch doe hi ouerformet
 woude wesen dan daer om
 dat wi mit onsen ghedachte
 opdynen sellen dicwile sou
 wende die toecomede glē
 die in ons ghewent sel wer
 den **H**alich is hi dien sine ghe
 dachten altoes sijn voer den
 oghen godes die die genuech
 te die inder rechterhant gods
 is en die ewelike dueve sel
 stadelike in synre herten heeft
 wat soude hem swaer moghe

wesen die altoes in sijre her
 ten oudenet dat alle die lide
 ne deser tyt niet weerlich
 en sijn gherekent te werden
 teghens die toecomende glē
 die in ons gheopenbaert sel
 werden **W**at mach hi beghe
 ren in deser boser werlt dat
 sijn oghen altoes sien die goe
 te des heren inden lande d'leue
 der en schouwet altoes die e
 ewighe loue **M**ijn herte sei
 de di spreker die pphet tot
 onsen here di seide mij herte
 mijn aensicht wtsochte di ic
 sel heer dyn aensicht wtsoken
Wie sel mi dat gheuen dat
 ghi alle moer opstaen mit ho
 ghe en scouwen die hoge vrou
 de die v toecomende vanden is
 here laet v niet vdruten des
 bidde ic v dat wi wat lang
 in desen berghe merren wat
 wi moeghen die ander wel
 wat spoedeliker ougaen **W**at
 wie mach hier wesen die niet
 ghehouden en wert vande wo
 den des heilighen apostels sū
 te pete die hi sprac in desen
 berghe en van desen seluen b
 ghe doe hi seide **H**eer is ons
 goet hier te wesen wat wat
 mach soe goet wesen vimmer
 wat mach anders goet wese
 dan dat die siele rustet inden
 goeden des heren want die
 lichame daer noch niet in rus
 ten en moghen **J**e meen dat
 die ghene die inghinc inder

steden des wonderlike taber
 nakels hent totten huse des
 hēn inder stēnen der hogher
 vrolicheit en des belyens wel
 spreken mochte dat gheluint
 des wscaps. tis ons goet hier
 te wesen **W**ie is van v die in
 hem seluen ouerdencket van
 den toecomenden leue. van
 die bliscap en vollicheit. en
 ghenuechlicheit en salicheit
 en gle der hunderen godes.
Wie isser seg ic die sulke dm
 ghe mit satigher conscien
 tien in hem seluen oudenet
 die niet alchante wt der
 volheit der inwendigh soe
 ticheit op en ruspet **H**eer
 tis ons goet hier te wesen
Jc en segghe niet in deser d
 gheualligher pilgriaed se da
 hi noch mitten lichame ghe
 houden werr. mer in die n
 sueten en salighen ghedach
 ten die die mensche van bin
 nen in sinre herten beuoelt
Wie sel mi gheuen vederen
 als een dume heeft. en ic
 sel daer vlien in rusten **A**
 ghi kinderere der mensche
 vmer des mensche die ned
 clam van ihrlm in iheriche
 ghi kinder der mensche hoe
 langhe sel di wesen swaer
 van herten **E**lymet op totte
 hoghen herten. en god sel v
 heuen werden **D**it is die
 berch daer cristus in oufor

met is **E**lymet hier op en ghi
 sele weten dat die here sinen
 heilighen wonderlic gemaect
 heuet **J**c bidde v mine lieue
 brueders en laet v herte niet
 beswaert werden mit weerli
 ker sochtuoudicheit en beco
 mernighe **W**ant vā lecker
 nye en van dronckenscap:
 god sus gheloeft en behoeue
 ic v niet seer te vmanē **V**
 lichtet en oncladet v herte
 des bidde ic v van die sware
 borden der certscher ghedach
 ten. op dat ghi moghet wete
 dat god sinen heilighen won
 derlic ghemaket heuet. hef
 fet op uwe herte mit hande
 der ghedachten. op dat ghi
 onsen he ouergheformet siē
 moghet formiert in uwen
 herten niet alleen die taber
 nakelen der p̄arcken en d'
 p̄pheten. mer alle die men
 gherhande woeninghe des he
 melschen huses als hi dme
 ghinc offerende inden taber
 nakel ons hēn offerhande
 des yinghen loues singhen
 de den here psalmē die seide.
Hoe minlic sin dyn taber
 nakelen heer der duechden.
 mine siele begheert en ont
 breket inden voerhoue des
 huses des hēn **S**aet ghi oer
 dme mine alre lieffte. mit
 goddienstigher ymicheit en
 visitiert mit uwer herten

en mit uwer sielen dat he
 melsche huus en die meng
 hande woeninghe en vallet
 mit ocanoedigher herten ned
 voer den throen godes en des
 lames en aenbedet mit gro
 ter weerdicheit die neghe cho
 ren der enghelen dat ghemel d'
 patriarchen en die schare der
 pheten en gruetet vinctlike
 den raet der apostolen en siet
 mit groten iuwonderen aen die
 crone der martelaren hoe schoe
 die blendken mit roten purper
 bloemen en iuwondert v noch
 meer die choren der ioncfrouwe
 die alse witte lelven seer soete
 wike wtgheuen en alsoe veel
 als die arancheit uwes herten
 en uwes lichaems vermach so
 recht v op te horen den homich
 soeten sanc dien si alte samen
 gode singhen Dese dnghe heb
 ic ghedocht seit die pheet en
 ic hebbe in mi wtghestort mi
 ne siele Waer dine War ic sel
 in gaen in die stede des wonder
 liken tabernakels hent totten
 huse godes En op een ander ste
 de seit hi Ic was godes gedach
 tich en ic hebbe daer grote ghe
 nuechte in ghelade Dien die
 heilighe apostolen saghen die
 sacht oec dese en als ic vmoede
 soe en wasser gheen groot ond
 schiet tusschen dan dat du visi
 oen alleen inden gheest was en
 niet lichaemlikes daer mede en

was hi en sach hem te mael
 met als een ander dede die
 spreekt Wi saghen hem en in
 hem en was ghene ghedaente
 noch schoenheit hi sach hem
 sonder twiuel oughesormer en
 schoen van ghedienten boue
 alle kinder der menschen die
 sulke ghenuechte daer in had
 de als die apostolen die seiden
 Als ons hier goet te wesen En
 op dat aen dier ghelike mte
 niet en ghebreke vanden a
 postolen lesen wi dat si neder
 vielen ter eerden en dese seit
 dat sijn gheest ghebraec O he
 hoe groot en hoe menichuou
 dich is die sueticheit diestu v
 bozghen hebste den ghene die
 ontsien Als ghi dus opclime
 in desen berch en mit oepenen
 aensichte scouwer die gle des
 herten soe en is daer ghee twi
 uel aen ghi en selt oec wel ro
 pen Trecke mi na di Mer wat
 batet te weten waer men gaen
 sel ist dattu die wech niet en
 weetste daer men doer wande
 ren sel hier om soe is di noot
 noch enen anderen berch op te
 dymen daer du onsen he mo
 gheste horen prediken daer hi
 ene leder opclime oprechtet
 van welker dat ouerste reyket
 aen den hemel en heeft achte
 sporten of graden Salich sijn
 si seit hi die veruolghinghe lide

om die gherechticheit: want
 dat rijk der hemelen is hoer:
 hebstu nu den eersten berch op
 gheclōmen stādlike denckende
 op die hemelsche glē. soe en selt
 di oec niet swaer wesen desen
 berch op te clymen denckende
 in die ewe godes daghes ende
 nachtes. Want alsoe lesen wi
 van desen seluen ppheet dat hi
 niet alleen dochte op dat hemel
 sche loen. mer hi dochte oec in
 die ghebode godes die hi minde.
Soe selstu oec horen dat die apof
 tolen hoerden van onsen he. **W**a
 ic gae dat weet ghu wel om
 die eerste opclyminghe. Hier
 om sette in dyn herte te sieken
 die weghe der waerheit. op dat
 tu niet en sijste vanden ghetale
 der gheure die den wech niet
 vynden en consten die daer lei
 det totter stat der saligher wo
 ninghe. Mer wese meer socht
 uoudich op te clymen. mer al
 lene denckende om die hemelsche
 woeninghe. mer oec alsoe te
 leuen dattu vdieneu moghestē
 die hemelsche woeninghe te
 vāghen. **I**c lese oec noch van
 enen derden berghe daer onse
 heer alleen op clam om te be
 den. **S**ich daer om hoe wel dat
 tet passet dat die bruut seit
 inden sanghe der minen. **S**iet
 seit si hi comet spranghende
 inden berghe. **I**nden eerste ber
 ghe is hi ouergheformet. op

dattu weten mochtet wat du
 begheren soudest. en waer du
 nae arbeiden soudest. **I**nden an
 deren berghe heeft hi ghesproke
 die woerde des leuens. op dattu
 den wech soudeste weten daer du
 in wanderen soudeste. **I**nden derde
 berghe bede hi. daer hi di mede
 leert. dattu oec selfe beden. op
 dattu vāghen moghestē van
 gode enen goeden wille. en goe
 den spoet te wanderen en te co
 men daerstu gheerne waerste.
Want soe wie dat goede weet
 en niet en doet. het is he sūde.
En wantstu wel weetste dat
 inden ghebede van gode ghege
 uen wert die goede wille. als
 du wel weetste wat du doen
 selste. op dattu stere en willich
 werdes te doen dat goede dat
 du weetste. soe clym op inde
 berghe des ghebedes en bidde
 vuerdlike en en laet niet of.
 en nym exempel aen onse he
 die benachtete in sinen ghebe
 de. en die vader sel ene goede
 gheest gheuen den ghenen die
 hem bidden. **E**n sich hoe mit
 datter is dat een mensche ee
 heymelike en eenlike stede sie
 ke als hi gheerne ymchlike
 soude beden. want onse here
 ons dat gheleert heeft. niet
 alleen mit sinen woerde daer
 hi seit. **A**s du beden wilste soe
 ganc in dme slaepkamer ende
 slute die duere toe en bidde

soe dmen hemelschen vader
 mer hi heeftet oec mit sinen
 exempel bewyft soe dat hi nye
 mant van sinen discipulen
 bi hem hebben en woude doe
 hi beden soude. mer hi clam
 alleen opten berch. **A**veendi
 of wi yet meer vanden opely
 men ons hen souden moghen
 vunden. **J**a wi. **J**e wil dattu
 den esel niet en vghetes. daer
 onse he op clam en weet te ihe
 rusalem doe hi sine passie vol
 brenghen woude. **J**e begheer
 dattu oec niet achter en lates
 dat cruus daer hi opgheclom
 men is. want daer van ist ge
 screuen datter noot was dat
 des menschen soen vheue sou
 de werden. **E**n daer hi oec selue
 van seide. **J**e dat ic verheuen
 werte vander eerden ic sel alle
 dme nae mi trecken. **E**n als du
 dus weetste dat goet is. en du
 daer goeden wille toe hebste.
 hoe doestu dattu dmen goede
 willen niet te wert en konste
 setten. mer die beestelike ende
 ezelijke begheerte en ghewoe
 ten die willen gheerne bliuen
 sulc als si syn. en en laten de
 menschen niet doen. dat hi wel
 weet dat goet ghedien waer.
Je segghe hoe doestu mit dese
 onredeliken begheerlijcheden
 die du voelste in dme leden.
 want als du gheerne wou
 deste vasten soe trecket di

die ghulsicheit. en als du gheer
 ne woudeste waken soe moey
 et di die slapericheit. **W**at sellē
 wi desen ezēl doen. want die en
 deser ghelike syn ezelijke dinge.
 en hebben wat ghelikes mitte
 mitten ezelen. want die mēsche
 is ghelyc gheworden den onre
 deliken beesten. dien hi hem sel
 uen ghelyc maket. **H**e ihu xpi
 clym op desen ezēl. en verdruc
 ke dese beestelike begheerten
 want tis noot dat si gheeren
 niet en onderghetreden vā di.
 op dat si ons niet en verherē.
Want ten si dat si onder die
 voeten ghetreden werden. si te
 treden ons. en ten si dat si ver
 drucket werden. si verdrucket
 ons. **H**ier dme mine siele vol
 ghe oec in deser opelminghe
 cristus nae. en hebbe di onder
 dme vleischelike begheerliche
 den en behere die. **W**ant selstu
 tot emgher tyt opelshimen in de
 hemel. di is noot datstu di eer
 ste vheffeste bouen di selue on
 dertredende alle dme vleische
 like begheerlijcheden. die in di
 vechten teghens di. **V**olghe he
 oec daer hi in den cruce vheue
 is vander eerden soe dat du
 di verheffes niet alleen boue
 di seluen. mer oec bouen al
 dat inder werlt is. en al dat
 inder eerden is. soe aensiestu
 als dnghe die veer beneden
 di syn en snode van di gheach

tet syn. daer of ghescreue staec
Hi sellen die eerde van vres aē
 sien **G**hene ghenucchlicheit de
 ser werlt en drucke di neder
 wert. ghene wederstote deser
 werlt en wpe di alte seer ned
Het si di veer in emghe dighe
 te gloueren. dan alleen inden
 cruce ons hēn **ihu cristi.** ouer
 mits welken di dese werlt ghe
 cruust si. soe dat die dinghe
 die dese werlt begheert duēē
 cruus rekenes te wesen. ende
 dat du der werlt ghecruust
 sijste aenhanghende mit ghe
 heelre minen aen die dinghe
 die die werlt een cruus reket
 te wesen **E**n waer volghet hi
 dan nae anders dan dattu op
 clymes tot dien die ghebādyt
 is inder ewicheit **O**nbonden
 te werden van desen vleische
 en mit cristo te wesen. dat is
 veer dat alre beste **D**ie ipheet
 seit. salich is die man dien si
 ne hulpe is van di he. hi he
 uet opclyminghe in synre her
 te gheschicket **W**ant hi sel
 gaen van duechden tot duech
 den henc dat hi sie den ousten
 god die bouen allen goden is
 in syon **D**it is die leste opcl
 minghe daer alle dinc in vruul
 let wert als die apostel seit.
Cristus die neder gheclōmē is
 hi is die selue die op ghedom
 men is. op dat hi alle dinc

vruullen soude **M**er wat sel
 ic segghen van die opclym
 minghe. waer sel wi opcl
 men **W**i sellen opclymē daer
 cristus is. op dat wi oec daer
 sijn **W**at is daer **G**heē oghe
 en heeft dat ghesien he god bu
 ten di. dattu bereit hebste den
 ghenen die di minen **l**aet oē
 dese opclyminghe begheren
 mine alce lieffte brueders:
 laet ons stadelike hier nae
 suchten. en hoe wi daer myn
 van verstaen moghen. hoe
 wi daer meer nae begheren
 sellen **D**at vyfte sijnen van
der hemeluaert ons heren
Huden wert den oude van
 daghen die daer sit in
 den throen gheoffert des mē
 schen soen. die mit hem inden
 throne sitten sel. en voert aen
 soe en sel met alleen dat ghe
 slachte des hēn in moghenche
 den en in glouen wesen. mer
 du vruchte der eerden sel oec
 hoghe en glouoes wesen **E**s
 ene salighe vennghe. en die
 sacrament deser onsprakelike
 bliscap is mit groter begheer
 ten dinc te helsen. want die
 selue is dat gheslachte des hēn
 en die hoghe vrucht d'eerden
Die selue is die soen godes:
 en die vrucht des bukes der
 heiligher maghet marien:
Die selue is dauids soen en
 dauids heer. daer die bliscap

huden van buullet is. daer hi
 in voertiden van ghephletiet
 hadde doe hi seide Die heer sei
 de minen he sate tot mijne rech
 tersiden En en is die heer niet
 dat gheslachte des heu Nocht
 cans is die selue syn soen. en
 die hoghe vruchte der eerden
 die vrucht der roeden die van
 yesses wortel wtghesproken
 is **H**uden heeft daer om die va
 der desen sinen soen en oec des
 menschen soen bi hem seluen
 gheclarificiert miter claerlyt
 die hi bi hem hadde eer die
 werlt ghescrepen wort **H**ude
 is daer glorie van inden hemel
 dat die waerheit die vander
 eerden ghebozen was weder
 ghegheuen is inden hemelen
Huden wert die brudegō van
 den kinderen ghenomen. en
 voert aen moeten si screpen
 en vasten als hi hem te vore
 gheseyt hadde **W**aer sijn nu die
 woerde peter die du sprakes
 inden berghe **T**is ons goet hi
 te wesen. laet ons hier drie
 tabernaculen maken **S**iet hi
 is nu in ghegaen in een meer
 re en volcomene tabernakel
 dat mit ghenen handen ghe
 maect en is. dat is. ten is nu
 van deser scheppinghe. hoe
 macht daer om goet wesen
 ons hier te wesen vmer tis
 seer verdruetlic en swaer en

periculoes hier te wesen **W**at
 hier is leider veel boesheit en
 quaetheit. en luttel wysheit.
 ofment oec segghen mach
 datter wat wysheden si. daert
 al slymich en onweyn is. bedec
 ket mit doncherheden. ende
 ouer al beset mit stricken
 der sunden. daer die siele in
 alsoe groter sorgghen sijn. da
 die gheeste stadelike ghequel
 let werden onder der somen.
 daer alleen ydelheit is. ende
 quellinghe des gheestes **D**a
 om mine lieue brueders laet
 ons onse herten opheffen mit
 onsen handen. en ons minen
 onsen he na te volghen. als
 mit vootstapen der ymcheit
 en des ghelouen **W**ant die
 tyt sel comen dat wi sonder
 merren en sonder arbeit op
 ghenomen sellen werden he
 te ghemoete inden wolken.
En dan sellen wel moghen
 die gheestelike lichamen dat
 nu om horen sunden wille
 die vleischelike gheeste geen
 macht en hebben **W**ant hoe
 seer moet wi daer ouer arbei
 den sel wi onse sielen yets wat
~~opheffen~~ opwert heffen die
 als wi ghenoech lesen inden
 boeken des onderuydens mit
 ter ghebreeclikeit der lichame
 alsoe seer beswaert werden
 en vander inwoeninghe al

alsoe seer nederwert ghedru-
 ket werden. En machschic is
 te segghen wat dat is. dat hi
 te opwert te heffen. en hoene
 dat doen sel. mer dat behoert
 meer den heilighen apostel su-
 te pauwel toe dan ons. Ist dat
 ghi mede vresen syt seit hi mit
 cristo. soe sucket die dinghen
 die hier bouen syn. daer cristo
 is sitende aen die rechter side
 godes. smaket die dinghe die
 hier bouen syn. en met die di-
 ghe die opter eerden syn. Of
 hi openlike segghen woude:
 Ist dat ghi mede vresen syt so
 chymet oec mede op inden he-
 mel. ist dat ghi mit he leuet.
 soe regniert mit hem. Brue-
 ders laet ons pmen dat lam-
 te volghen waert hene gaet
 laet ons hem volghen in sine
 liden. laet ons hem volghen
 als hi bruset. en noch lieuet
 laet ons hem volghen als
 hi ten hemel vaert. Laet onse
 oude mensche mit hem ghe-
 truuft werden. op dat dat lich-
 aem der sunden vderuet wde
 en wi voert aen den sunden
 met en dienen als onse lede
 ghedode wden die opter eerde
 syn. En alsoe als hi vresen is
 vander doot. oimids die gle-
 suns vaders. dat wi oec soe wa-
 deren in nyvicheit des leuens
 Want in dien is hi storue en
 verresen. dat wi den sunden

steruen soude en leuen der ghe-
 rechticheit. En want dat nywe
 leuen oec eyschet ene sekere
 stede. en die weerdicheit der vri-
 semisse begheert ene hogheren
 graet. laet ons ~~da~~ he nae vol-
 ghen daer hi opchymet. sina-
 kende die dinghe die hier bo-
 uen syn. wilstu vraghe wie
 die stede is. Hoer wat die a-
 postel daer of seit. Die stad
 iherlm die hier bouen is seit
 hi die is vri. die onse moeder
 is. wilstu weten wat daer is.
 Daer is scouwen des vreden:
 Iherlm loue den he. syon loue
 dinen god. die dinen eynden
 vrede heeft gheset. O vrede die
 bouen gaet alle sinne. vrede
 ouer vrede. o mate ou die
 mate. volle mate en toe ghe-
 dructe mate en opgheliepte
 mate. O korstene siele lide mit
 cristo. vrese mit hem. en vaer
 mit hem te hemel. Dat is:
 laet dat quade en doe dat goe-
 de. sucke den vrede en volghen
 hem nae. Soe lese wi dat pau-
 lus in den werken d'apostole
 leerde sine discipulen vander
 onthoudinghe en vanden hope
 des ewighen leuens. Alsoe ver-
 maent ons oec die waerheit
 onse he ihs cristus in de ewan-
 gelie. dat wi onse liden ome-
 gorden sellen en onse lateerne
 onsteken. en dat wi ghelyck

sellen wesen den menschen
 die horen he uowachten als
 hi weder comen sal vander
 brulof. **E**n hebdt wel aen
 ghemerct soe seit ons die a
 postel van twierhande op
 clymtinghe. in dien dat hi os
 vermaent te smaken met
 die nederste dinghe. mer die
 ouste dinghe. **E**n dese onder
 scheidunghe en heuet oec die
 pheet met voer bi ghegaet
 daer hi seit. **S**ueke den vrede
 en volghet hem nae. soe dat
 dat si den vrede te sueken en
 dien te volghen. dien wi
 ghesocht hebben datter is te
 sueken dat wi smake sellen.
 en te smaken dat wi ghesocht
 hebben. en sonderlinghe die
 dinghe die hier bouen sijn.
 met die opter eerden sijn.
Want alsoe langhe als ose
 herten menigherhande sijn
 en daer oec veel hoeken in
 gheuonden wden. en si niet
 te mael te samen en schme
 te hanghen. soe moetmense
 al bi stucken opwert buere
 op dat si doch hier nae i dat
 hemelsche ihesin volcomelike
 vgaert en venighet moge
 werden. daer niet ele bi sond
 linghe mer wi alte samen
 voert aen woene sellen alse
 brueders in een. en niet al
 leen in ons seluen met gedeelt
 noch vscheiden en sellen wese

mer oec mede sonderlinghe
 onder malcander. **W**ant siet
 op dat ic die principael lede
 des herten onderscheide: wi
 hebben in ons vstandemisse:
 en wi hebben begheerte. en
 dese twe sijn dicwile teghes
 malcander. soe dat die vstan
 demisse die ouste dinghe voer
 set. en die begheerte gheney
 gheet is totten nedersten din
 ghen. **H**oe grote pine dat is:
 en hoe seer dat die siel daer va
 ghearuust en ghequeller wt:
 als si soe vtoghen en va een
 gheschuert wert in hoer sel
 uen. dat machmen ind pine
 des lichaems wel merke. als
 den lichaem sulcs wat gedaet
 wert. wie iser soe onbeuoelc
 dat hie mit schadeliker blif
 heit in sinre sielen met voele
 en can. **D**ie mensche wden so
 wilen inden lichame soe ghe
 pinichte dat si wtgherecket
 werden ou hoer mate op dat
 derde gat. en al ist dat hoer
 vel van buten heel blyft. wat
 pinen meendi is dat nochtas
 die si liden. **A**lsoe bescreye wi
 somighe onsalighe. die al ist
 dat si lichaemlike omegaen
 mit ons en oec vlichtet sijn
 en vstant hebbe ghelyc den
 anderen. si en hebbe nochtas
 die begheerte en die mine n
 die die anden hebben. **I**n we
 ten wel wat goet ghedaen

waer. mer si en hebben da'
 sulke minne mer toe. als he
 wel noot waer. en die ande
 wel hebben Want mine lie
 ue brueders wie mach hem
 daer mede onschuldighen
 dat hi niet en weet wat hi
 doen sel. die nimmermeer die
 godlike lesse en ontbreket
 noch die goede leringhe. noch
 die gheestelike bruederlike b'
 maninghe **A**l dat totter wa
 heit hoer en totter gherech
 ticheit. en totter schamelheit
 en al dat mylic is en ee goet
 gherucht maket. alle duech
 de. en al dat totten loue eens
 gheestelike leuens behoert
 dese dinghe leerdi en hoerdi.
 en siedi inden goeden crepe
 len en woerde der gheenre
 die onder v volcomene men
 schen sijn in allen duechden.
 welke goede vmaninghe en
 heilighe leuen volcomene le
 ringhe is. **M**er och of ghi
 alle van binen alsoe wel ghe
 leert en beruert worden tott'
 minen des goedes als ghi wel
 gheleert wert tot bekemisse
 des goedes. op dat dese bittere
 twidracht en knuinghe ind'
 sielen niet en si. daer die ene
 altoes opwert trecket ende
 die ander nederwert **W**ant
 men mach in allen gheeste
 liken v'gaderinghe merken
 somighe mensche die vol sij

van godliken troeste. ouer
 ulocpende mit gheesteliker
 bliscap. die altoes blide ende
 vrolic sijn inden he. en vne
 rich inden gheeste. daghes
 en nachtes denckende in die
 ewe godes. die dicke op tot
 ten hemelw' sien. en hoer pue
 re handen opbueren inden
 ghebede. die hoer consciencie
 seer nauwe bewaren. ende
 gheerne vuolghen wille al
 dat goet en wel ghedaen is.
 dieer mylic en ghenuechlic
 is die gheestelike disciplin
 te volghen. dien dat vasten
 suet is. dien die mettene en
 die langhe nacht wakighe
 seer cort duncket. en dien al
 le herdicheit deses strenghe
 leuens niet anders dan ene
 v'coelinghe duncket wesen
En hier en teghens v'v'ne
 oec wel somighe anden die
 seer cleymoedich en slap sijn.
 die onder die borden te leg
 ghen bliuen. die altoes die
 roeden en die spore wel be
 hocuen. welker bliscap alte
 wtghestort is en droefheit
 alte cleymoedich en alte ver
 worpen is die selden wat co
 punxie hebben en die selue
 en duert niet langhe. die
 hoer ghedachten van wtwe
 dighen dinghen sijn. en laen
 like in allen dinghen leue
 die totter heiligher ghehoer

samheit ghene grote smich-
 en hebben. die onbeluēt sijn
 in horen woerden. en in wel
 daer op en dencken als si bid-
 den. en daer niet veel van
 verbeter en wden als si lesen.
Die als wi alle wel sien mo-
 ghen nauwe vanden anre
 der hellen en der ewigher v-
 doemisse bedwonghen en w-
 den. en nauwe van scaemē
 ghetoghen werden. nauwe
 die reden volghen wille. en
 diemen nauwe mitter disci-
 plinen bedwonghē en mach
En duncket di niet dat sulke
 menschen leuen wel d'hellen
 ghenaket als hoer vstande
 misse en hoer begheerlicheit
 alsoe seer twidrachtich sijn
 en statelike teghens malcan-
 der knien. want si wel we-
 ten hoer wesen soude. mer si
 en hebben die minne niet so
 te doen. **S**i moeten van node
 sterke werke doen in die sin-
 se der sterken en wert hem in
 ghegheuen. **D**us moeten si
 wesen ghesellen der tribula-
 rien en des arbeids en des
 lidens. mer si en moghē ghe-
 ne ghesellen wesen des geeste-
 liken en des nuwendighen
 troestes. **H**ier om laet ons o-
 sen moer oprichten wie wi
 sulc sijn. en onse siele pmen
 weder te maken. en onsen
 gheest te vergaderen. en van

ons pmen te wpen. die seer
 scadelike en onghewallighe
 laeuwichheit. en al waert
 dat wijt daer om niet doen
 en souden willen datter alsoe
 sochtlic is soe te leuen. en si
 alsoe dicke van gode wtghe-
 spoghen wden die sulc sijn.
 als wi wel ontwaer wden
 en dicke bescreyē. dat wi o-
 doch daer om pme wille wt
 dier onghewalligher laeu-
 cheit te comen datse alsoe v-
 drietlic is en alsoe vol pmen en diue-
 den en onghewuechten. en
 bi nae der hellen te ghelike
 is. en wel een schecm des do-
 des gheheten mach wden.
Ist dat wi die hemelsche din-
 ghe sueken. laet ons pmen
 dat wijse oec wat mochten
 smaken. **E**n machsche dat
 wi dus gheleert werden te
 sueken en te smake die din-
 ghe die hier bouen sijn. dat
 oudraghet daer ghenoech me-
 de dat wi voerghesent hebbe
 vander vstandemisse en vande
 wille. soe dat wi onsen in ho-
 ren principalen leden in een
 maniere mit den handen ~~des~~
 onses goddienstighes arbeids
 en der gheesteliker oefenighe
 op soude pmen te heffen tot
 gode. **D**us ic meen soe sueke
 wi alle die hier vergadert sijn
 die dinghe die hier bouen
 sijn. mitten vstande des ghe-

ues en mitten rechtē oer
 del der reden. mer is wel te
 vmoeden dat wi niet alle
 euen ghelyc en smake die di
 ghe die hier bouen sijn. om
 des willen dat onser sōmige
 alte seer vsadet sijn en beco
 mert mitten dngghen die op
 ter eerden sijn. daer onse be
 gheerlicheit gheweldelike
 ende met nae redene toe ge
 togghen wert. Want wane
 comet anders die grote oghe
 lichheit der menschen daer wi
 voer of gheseyt hebben: en
 soe onghelyc vliticheit inde
 leuene en in alle hoere wa
 deringhe. En dat in sōmighen
 alsoe grote armoede is der goef
 teliken gracen daer die andere
 alsoe ouerloedich in sijn. **S**ond
 truwel die gheue der gracen
 en is soe seer niet vāmer dat
 hi niet en heeft te gheuen. noch
 hi en is oer niet gherich noch
 wangunstich. **M**er als daer
 ghene ledighe vaten en sijn.
 soe ist noot dat die olpe staen
 de bliue. **A**en allen siden soe
 gaen ons aen die troeste ende
 die ghenuechten deser werlt.
 dat nochtans bet onghenuech
 te en in stroesten ghelietē mo
 ghen vden. si nemen der tyt
 waer. si vallen totten vmsiere
 in en si becomeren menichuou
 delike die siele. met met des
 gheens siele die vrilike segge

83
 can. **M**ine siele vsmader ghe
 troest te vden in sulken dng
 ghen. mer ic was godes ghe
 dachtich. en daer heb ic genuect
 te in gheladit. **W**ane die god
 like ghenuechte vliet vanden
 mensche die becomert is mit
 wercliker ghenuechten. en
 is omoghelic dat te samen
 ghemenghet soude moghe wer
 den. die waerheit en die ydelheit.
 die ewighe dngghen mitten
 vgancliken dngghen. die lichaē
 like dngghe mitten gheesteli
 ken dngghen. die ouerste dng
 ghe mitten nedersten. en dat
 een mensche soude moghe sma
 ken beide die dngghe die hier
 bouen sijn en die inder eerden
 sijn. **H**et sijn twe salighe mā
 nen daer die hemeluaert ons
 hen bi bereikent en voer be
 wist is. enoch die opghegre
 pen wore. en helyas die ouer
 gheuoert wore. **B**i sijn waer
 like salich. want si leue alleē
 gode en si sijn alleen mit gode
 becomert. dien si bekēnen en
 minen en ghebruken. **W**ar die
 sterflike lichame die si noch
 hebben die en beswaren hoer
 sielen niet. noch die eertsche
 inwoeninghe en vdrucket ho
 sinnen niet als mit veel ghe
 dachten. daermen van leest
 dat si mit gode wanderte. **M**
 dat hem hinderen mach dat
 is al wech. alle oer saken der

sunden syn hem of ghenome
 hem en is niet ghebleuen
 daer hoer begheerte mede be
 swaert soude moghe wden
 of hoer vstandnisse vduic
 ket of vdonckert mede sou
 te werden **W**ant vanden
 eersten scriften dat hi daer
 om op ghegrepen is op dat
 die boesheit die wysheit is
 uwinen en soude. en die v
 standnisse sinre sielen niet
 verfallket noch verwan
 delt en soude werden **M**er
 wat waerheit moghen wi
 bekennen in deser donckerheit
 en wat mine mach daer we
 sen in deser sealliker werlt.
 die al in quaetheden gheset
 is **M**er soude wi wel yemac
 vanden moghen die onse v
 stand vlichten soude. en on
 se wille en onse begheerte
 vuerich maken soude **I**ac
 wi sonder twiuel. wouden
 wi ons ghelike heren.
 tot onsen he **ihm** **g**h. en
 dat cleet of dat deesel of ghe
 nomen mochte wden wat
 hi ist daer van ghescreuen
 is **D**en ghenen die woene
 inden lande dat een sehem
 des dodes is. dien is een ny
 we licht op ghegaen **W**at
 god en wil niet aensien die
 tyt der voer gheledene dwe
 tenheit mer hi voerscapet de
 menschen dat si alle in alle

landen penitencie doe sellen
 als paulus dien van athenen
 prediete **T**enck hoe dat woer
 godes en die wysheit godes
 vleisch aen ghenome heeft:
 dien al syn werc was alsoe
 langhe als hi inder eerden
 ghesien is. en nitten mensce
 heeft omme ghegaen. die die
 onspreekelike crachte godes
 is. die ghe godes en die mo
 ghenheit godes is. dat hi die
 oghen der herten vlichte sou
 de. en die mensche vaden den
 heilighen gheloue aen te ne
 men. beide mit sinre goeder
 saligher lernighe en mit me
 nighen mirakelen **W**ant hi
 seit selue **D**ie gheest des he
 is op mi en hi heeft mi ghe
 sent om den armen dat heil
 ghe ewangelium en den rechte
 gheloue te prediken **E**n hi sei
 de tot sinen apostolen **N**och is
 ser luttel lichtes in v. waer
 die wile dat ghi dat licht bi
 v hebt. op dat v die donck
 heit niet en begripe **E**n dit
 en heeft hi niet alleen gedaen
 voer **sine** sine passie. mer oec
 nae sinre vusmghe opbaer
 de hi sinen iongheren in men
 ghen argumenten en bewi
 smghe viertich daghe lanc:
 en leerde vanden vike godes
 en looe hem oec op hoer sine
 op dat si die scrift vstaen sou
 den **I**n allen desen heeft hi

meer hoer vstandemisse vlichter
 dan hi hoer begheerte purgiet
 of ghereynighet heuet. want
 hoe souden si totte gheesteli
 ken dinghen noch grote minne
 en begheerte moghe hebben
 die toe noch vleischelike me
 schen waren. En en mochten
 dat puere clare licht noch n
 vdraghen. mer was hem
 noot datmen hem dat woet
 noch inden vleische voer sette
 en die sone bedeckt onder de
 wolken. dat licht inder tēsten
 dat honich inden wasse. die
 waskerse inder lantēernen.
 Die gheest godes cristus was
 voer horen oghen. mer hi en
 openbaerde hem niet sonder
 scheme. in welke scheme si
 onder die heydene leue soude
 hier van ist dat wi lese dat
 die heilige gheest die mag
 maria omme bescheende. op
 dat die clare oghē dier sond
 ingher dērenen vande grote
 schone des blenchenden lichtes
 der puere ewigher godheit
 niet weder slaghen en soude
 werten. Nochtans en was die
 lichte wolke niet te vghēues
 mer hi heeft daer grote salicht
 doer ghevrocht op dat die
 sime sime discipulen totte v
 stande des ghelouē oūmits
 die vleischelike teghenwoer
 dichheit ons hēn mochten ghe
 togghen vden die noch tot god

liken en gheestelike dinghen
 hem niet oprechtē en konsten
 En daer om soe toech hi se
 eerste suetelike totte minen
 sime vleisches. soe dat si wt
 mensche liker minen aenhen
 ghen enen mensche die wond
 like dinghē dede. en wonder
 like dinghē leerde. En dese
 minne was also groot en also
 sterk al was se noch vleische
 lic dat si in hem boude ghinc
 alle andere minen. Want dat
 was inder figuren moyses
 serpent. die al die ander serpe
 ten dier kohelaers des conies
 van egipten vslan. Want si
 seiden onse he toe. Niet wi heb
 ben alle dine achter ghelaten
 en wi sime v ghevolghet. Wat
 sonder camuel die oghē ware
 salich die den he der moghet
 heit teghenwoerdich inder vlei
 sche saghen. die alle die ghe
 maket hadde dat die wander
 de onder den mensche. en blenc
 hende mit wonderlike duechde.
 en maecte die siecht ghesont.
 en wanderde mit sime voeten
 op die see. en uwekede die
 doden. en gheboet de diuclē.
 en gaf oec die selue macht
 sime discipulen. Die oetmodich
 was van herten. goedertiere
 en toesprekelic. oūuloeyende
 van vermherticheit. een lam
 godes daer gheen sunde in en
 was. en al die sunde d men

schen gheerne ofneme woude
Balich waren die oren die die
 woerden des leuens vdiende
 te horen witten monde des wo
 des dat vleisch aenghenome
 hadde. die die een gheboren
 soen godes wtsprac. die is in
 den schoet sijns vaders. ende
 die hem kundich maecte al
 dat hi van sinen vader ghe
 hoert hadde. soe dat si die wa
 tere der hemelscher leringhe
 wt der alre puerster fontey
 nen scappen mochten. die si
 naemaels al der werlt schenc
 ken en aendienē souden wat
 wonder wast lieue brueders
 dat droefheit hoer herte ver
 vullde doe hi hem seide dat
 hi van hem gaen soude. en
 mede seide. daer ic gaē daer
 en moghet ghi niet comen
Hoe en souden al hoer yn
 nersten niet beganghē wer
 den en hoer begheerte niet
 turbiert werden. en die moer
 niet twiuelen en iamerlike
 toe sien. soe dat si te mael is
 mit ghelike moede dat hore
 en mochten dat hi hē daer
 van began te segghē dat hi
 van hem gaen soude. en dat
 hi se laten soude die om sinē
 wille alle dinc ghelate had
 de. **M**er op dat si mede vleische
 niet en bleuen mer oughe
 voert souden werden inden
 gheeste. soe is eerste alle die

begheerlicheit d' discipulen
 vergadert inden vleische os
 hē. op dat si nae als die tijt
 quame segghen mochte. **A**l
 heb wi cristū bekent naden
 vleische. mer nu voert aen
 soe en bekēnen wijs soe mer
Daer om troeste die goed tier
 ne meester hoer herte mit
 myliken woerden en lofisse
Ic sel seide hi minē vader bid
 den en hi sel v enē andēn troes
 ter senden. den gheest d' waer
 heit die ewelike hi v bliuen
 sel. **E**n op een ander stede seic
 hi hem **I**c seg v die waerheit
 is v nut dat ic van v gaē
Want gaē ic niet vā v die
 troester die heilighe gheest
 en sel niet tot v comē. **D**ie
 is ene wonderlike sake my
 lieue brueders. **W**at meent
 onse hē daer mede dat hi hē
 seic. ten si dat ic van v gaē
 die heilighe gheest en sel is
 tot v comen. **E**n was die hei
 lighe gheest niet ghenāem
 die teghewoerdicheit cristi.
 of mochte die heilighe geest
 vonweerden die teghewoer
 dicheit des vleische ons hē.
 dat als wi vanden heilighe
 enghel gheleert hebben ind'
 ioncfrouwen. niet en mochte
 ontfanghen inden dā oumits
 sijnre toecoenst. **W**at meent
 hi daer mede dat hi hē seide.
 ten si dat ic van v gaē. die

heilighe gheest en sel niet tot
 v comen. **E**n si seyt hi dat te
 ghewoerdicheit des vleisches
 uwe oghē ontoghe werde. v
 herte dat mit wtwendighen
 dinghē becomert is en mach
 die volheit des gheesteliken
 en inwendighe gracie niet ot
 fanghen noch begripē. **W**at
 duncket v lieue brueders is
 dat alsoe vmer wanttet also
 mder waerheit is. mach hē
 seluen yemant dan die mit
 sinen vleischeliken wellustē
 becomert is. en die ghenuech
 te syns vleisches volghē wil
 dat een sundich vleisch is. en
 in sunden ghewōnen is. en
 tot den sunden ghewēnet is
 en daer niet goedes in en is
 louē of betrouwen daer toe
 hebben dien heilighe gheest
 te ontfanghen. **D**erf hem ye
 mant seg ic die sulc is die al
 toes den slyme aen hanghet
 die dat vleisch soe begheerli
 ke voedet. die inden vleische
 saeyt. die anders niet dan
 vleisch en smaket betrouwe
 of hope daer toe hebbē te ont
 fanghen die gracie des hemel
 schen troestes. die beke d' god
 liker wellusten. die gracie des
 vuerighe gheestes. welke gra
 cie als die waerheit selue tug
 die heilighe apostolen te samē
 mitten vleische des woordes
 en des soen godes in gheere

wijs en mochte ontfanghen.
Hi dwaelt te mael seer soe
 wie die hemelsche sueticheit
 deser assche meent te mēghē.
 die godlike balsame. desen
 venynden. die weerde gracie
 des heilighe gheestes meent
 te versamenē mit des vley
 schelicheit. **D**u werdeste be
 droghen heilighe apostel tho
 mas. du werstte bedroghe
 meenstu of hopeste onsen
 hē te sien als du v'scheiden
 biste vander gheselschap d'
 apostolen. **D**ie waerheit en
 minet ghene hoche. en ni
 den ofghescheidenen steden
 en heuet hi ghene genuech
 te. hi staet mit midden ende
 hi heuet grote ghenuechte
 inden ghemenē leuē. i ghe
 meenre vuericheit. in ghe
 meenre minen. **H**oe lāghe
 selstu ongheuallighe men
 sche suchen die winkelen.
 en die troestkens d'ys ey
 ghen willens mit also gro
 ten arbeide p' mē te vercri
 ghē. en mit also groter be
 schaminghe en confusie die
 te bidden en te uweruen.
En wat doe ic moghestu
 machsche segghen. **W**erp
 die dienstmaghet wt mit
 horen künde. want dat kint
 der dienstmaghet en mach
 gheen erfghenaem wesen
 mitten edelen sone. **W**ant

als voer gheseyt is. die waerheit en die ydelheit en hebben niet ghemeens. noch dat licht en die donckerheit. noch die gheest en dat vleesch. noch die vuericheit en die laeuheit. **H** du moghste machschie segghen. als die godlike gracie alte langhe wachtet tot mi te comen. hoe sel ic dan doen. ic en mach niet wesen sonden enighē troest. **Ic** segghe di ist dat hi wat merret te comen. wese lancmoedich en vduuldich want hi sel comen. en en sel n̄ langhe mennen. Die apostole saten tien daghen nae dien dat onse heer te hemel gheuaren was. en u wachten die woest des heilighē gheestes. en ware volherdende in hore ghebede mitten anderē heilighē vrouwe. en maria his moeder. **E**n du leer oec bidden. leer suchen. begheren en cloppen. alsoe laghe henc du vundes en onefaghes en di vde opgheloken. Die he bekēnet wel die crantheit. hi is ghetrouwe hi en sel di niet laten becoren bouē dme machte hebbe goet betrouwe in cristo ihu. want ist dattu truwelike hem u wachtes. hi en sal di n̄ laten wachten tot den tienden daghe toe. hi sel voer comen mit sinen sueten bndixien die ghelatenē siele. die in hoere ghelatenheit volherdende is

in horen ghebede. **E**n die wt groter trouwen die si totten here heuet niet tot hoere dwysheit versmadet die schadelike troeste te ontfanghen vande creaturen. die sel in sinre gheluechnisse ouuloedelike ghetroestet werden en oec dronckē wden vander volheit sins huses. en smaken die lopende beke der godliker wellusten. **A**ldus lesen wi dat helzeus badt. doe hi drouch was dat hem die mylike teghewoerdicheit sins meisters helyas ofghenomen soude werden. **M**er merck neerstelike wat hi badt. en wat he gheantwoert wert. **Ic** bidde seide hi dat dijn gheest dubbelt in mi werde. **W**ant het was hem noot dat he die gheest ghedubbelt worde. op dat die dubbelde gracie he vuullen soude dat hi die teghewoerdicheit sins lieues meisters deruen moste. **E**n helyas antwoerde hem op dese bede. **Ist** seide hi dattuic sieste als ic van di ghenomen werde. het seldi geschie datstu begheerste. **D**at maecte hem dan den gheest dubbelt dat hi en sach. doe hi van he ghenomen wort. **W**ant hi sach dat openbaerlic dat hi opwert voer en soe wech hi nae hem alle sine begheerten. soe dat hi nae dier tyt began te smake die dinghe die hier bouē sijn. en niet die dinghe die opden eerde

sijn **D**at dubbelde hē dē gheest
 dat hi en van hem varen: en
 soe wort der gheesteliker vsta
 demisse toe ghedaen die gheeste
 like begheerte welke begheer
 te mit den vleische ons heren
 daer si seer begheerlic aen henc
 opgheuoert wort mē hemel.
 dat openbaerlike mē aposto
 len veruullet is **W**ant doe si
 saghen dat hoer ihs soe open
 baerlike voer oghen ogheno
 men wort en voer mē hemel
 soe dat si voert aen niet en be
 hoefden te vraghen. heer wa
 gae di. en worden oimits den
 gheloue dien si mit oghē sien
 mochten gheleert. hoer ymghe
 gesichte te hemel wert te heren.
 en hoer puere handen op te rey
 ken en vuerichlike te beghen
 die godlike gracie die hi hē
 gheloeft hadde te senden henc
 dat die tyt quaem dat haeste
 like een ghelouut worde als
 eens sterkens gheestes. daer
 dat godlike vuer mede quam
 dat onse hē **ihs xps** sende mē
 eerden en woude dattet herde
 like bernen soude **T**is opēba
 dat si eerst den heilighē gheest
 ontfanghen hadden doe onse hē
 nae sinve vrasemisse hē toe blics
 en seide. ontfanghet den heili
 ghen gheest. daer si mede ont
 fenghen den gheest des ghelo
 uen en der vstandemisse. daer
 hoer reden. en hoer verstant

mede vlicht wort. meer dan die
 mine. en begheerlicheit ontfen
 ken wort. dat properlike den
 dubbelden gheest toe behoert
Want dien dat woert des va
 ders goede seden en wysheit
 eerst gheleert hadde. en hoer
 herten mit vstandemisse vnuil
 let hadde. doe nae quam dat
 godlike vuer en vant beāme
 vate. soe storte hi daer midelike
 in die godlike gracie des heili
 ghen gheestes. en uwandelde
 se alce samen in vuerigher
 gheesteliker minen. **S**oe dat
 men wel te rechte seggē mocht
 te van hem. die mine is also
 sterc als die doot. soe dat si voēt
 aen niet allene die doze vā ar
 te niet sluten en woude. mer
 si en wouden oec hoer mode
 niet sluten si en woude die
 waerheit ende **h**er dē heilighē
 gheloue vrilike predikē **E**nde
 op dat wi ons nae onser matē
 bereiden moghen tot dier gra
 cien des heilighē gheestes. soe
 is ons noot dat wi ons pme
 ledich te maken van allen
 onghenuallighen en ghebrec
 liken ghenuechten en troeste
 der tycliken dinghe **E**n sond
 linghe want nu aenstaende is
 die iaerlyxe tyt dat die heili
 ghe gheest quam inden disci
 pulen. soe laet ons vuerichli
 ke en mit meerre betruwen
 en een drachtelike volherdede

wesen in onse ghebeden. op dat die goedertierene gheest. die suete gheest. die sterke gheest. hem gheueerdighen wil onse te visiteren en te troesten en te stercken. Want hi ist die die cranche sterck maken can. die struiuf en onessen syn sacht maken can. en die herte reynighen can. Die mit den vader en den soen dat selue is. mer niet die selue. soe dat die heilige kerche waerachtelike en trouwelike belyet dat die drie een syn. en dat die ene sympele godheit drie personen syn. welke heilige kerche vanden vader vercoren is. en vanden soene tot eenre bruut ghenome is. en vanden heilighe gheest in minen gheuesticht is. Welken duen also als hem ene substancie is. alsoe is hem ene glorie in ewichheit der ewichheit. Amen

Dat sesste sermoen van ons heren hemeluaert

Daerhande duechde inden begheer der heiligher kerken bescrijft ons die heilige ewangelist sunte lucas mit worten woerden. als hi seit dat na die hemeluaert ons heren die discipulen eendrachtelike volghende waren in hore ghebede. u wachten den hemelsche troost die hem gheloest was. want dat cleme gheselschap die hore herden verloren hadden. die

waren mit loueliker groot moedicheit u wachtende en niet twuelende. hi en hadde noch sorghe voer hem. en dat sine vaderlike minne die hi tot hem hadde niet ugheten en hadde. en daer om cloppeden si mit horen ghebede. stadige anden hemel. Want si wel wiste dat dat ghebet der rechudigh die hemelen doer gaet. en dat die goede heer dat ghebet der armer niet en vsmaet. en oec sonder ouuloedighe bndixie niet weder en coemt. En si en waven niet sonder lancmoedich volherdende naden woerden des pheten die seit. **A**l ist dat hi merret te comen u wachte hem. want comende sel hi comen. en hi en sel niet langhe wachten. **H**ier die eendrachticheit is daer sonderlinghe ghenoeit. want si allene mach verdiene die gracie en die toecomsste des heilighen gheestes. Want hi en is ghee god des twistes. mer des vreden. noch hi en doet niet te samen woenen in een dan die ghene die van enen seden eendrachtich syn. **D**aer om mit rechte hoerden die godlike oren die bereidnghe hoere herten. en hi en laetse niet confus werden van hoere u wachtnghe. Want si groot moedich waren en lancmoedich

moedich en eendrachtich **D**ie
 sijn die alre sekerste ghetughe
 des ghelouen. der hopen. ende
 der minnen **W**ant dat is ope
 baer dat die hope enen men
 sche lancmoedich maket. ende
 die minne maket eendrachtic
 heit **E**nde die gheloue maket
 die niet een mensche grootmo
 dich **S**onder twivel niet anders.
Want wat dat is dat een men
 sche hem vmetet te doen sond
 den gheloue hoe groot dattet
 schijnt. ten is gheen stanachtighe
 grootmoedicheit te heten.
 mer is ene vdele opgheblasene
 grofheit **W**ilstu horen ene groot
 moedighen man **A**lle dinc ver
 mach ic seit hi inden ghenen
 die mi sterket **L**aet ons dese duer
 hande bereidinghe nae volghen
 mine lieue brueders. ist dat wi
 die ouuloedighe mate des heil
 ghen gheestes begheren te ont
 fanghen **A**llen mensche behal
 uen cristus wert die heilighe
 gheest bi matē ghegheuen. mer
 die opghehoepre oueruloeyende
 mate schijnt nae eenre manie
 ren bouen maen te wesen **I**n
 onser eerster bekeringhe was
 openbaerlike te merke groot
 moedicheit. laet die lancmoe
 dicheit oec wesen inden volher
 den. en die mynlike eendrachtic
 heit laet oec wesen in al onser
 wandringhe **W**ant dat hemel
 sche ihesin begheert van sulken

40.
 Zielen weder ghemaket ende
 veruullet te werden dien die
 grootmoedicheit des ghelouen
 niet en ontbreke in aen te ne
 men dat uich cristi. noch die
 lancmoedicheit daer bi te bliue
 en te volherden. noch die te sa
 men voeghinghe der minnen
 dat die bant is der volcomen
 heit

Faint, illegible text in the top section of the left page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text in the right page, possibly bleed-through from the reverse side.

Op'te heilighe pinxterdach

Vnaerts eerste smoe
 In vieren liden
 hoechtut alre
 liefte brueders
 vanden heili
 ghen gheest
 die in alre bliscap te vieren
 is. en is weerdich alre pinx
 heit Want die heilighe geest
 is dat alre suetste dat in go
 de is. en is die goedertieren
 heit godes. en is god selue.
 Daer om ist dat wi hoechtut
 begaen vanden heilighe hoe
 veel te meer sel wi ~~erenden~~
~~ghenen~~ ~~diese~~ ~~alle~~ ~~te~~ hoechtut
 houden vanden ghenen daer
 alle heilicheit wt coemt. **S**
 wi die heilighen. hoe veel te
 meer sel wi eren den ghenen
 diese alle heilich ghemaket
 heuet. **H**uden ist dan hoech
 tut des heilighen gheestes
 hoe dat hi sienlike gheopen
 baert heeft. die nochtans
 onsenlic is. alsoe als die
 soen godes die oec onsenlic
 is in hem seluen. hem ghe
 weerdighet heeft dat hi wou
 de werden ghesien inden vley
 sche. **D**ie heilighe gheest toent
 ons liden wat van hem sel
 uen. alsoe als wi te voeren
 vanden vader en vande soen
 wat bekenden. Want volco
 mene bekennisse der heiligh
 drieuoudicheit is volcomene
 ewighe salicheit. **M**er wi

bekenen nu alleen eens deels
 en dat wi niet bekennen en
 conen dat ghelouen wi.
Vanden vader bekennen wi
 dat hi scpper is alre creatue
 ren. want alle creatueren
 roepen. hi heeft ons ghemaect
 en wi en hebben ons seluen
 niet ghemaket. **W**ant die
 onsenlicheit godes wt van
 den creatueren deser werlt
 bekent liden dughen die
 gheschapen sijn. **A**lre die on
 wandelbaer ewicheit te
 begripen dat is in alte ho
 ghe. want die heeft hoer
 woninghe in enen toegat
 liden lichte. **V**anden soen
 bekennue ic een groot wat
 wt sinre gracen. als dat
 hi menschelike natuer aen
 ghenomen heeft. en is een
 mensch gheworden. mer die
 gheboorte hoe hi van sinen
 hemelichen vader ghebozen
 is. wie sel dat moghen wt
 spreken. **W**ie soude dat mo
 ghen begripen dat die ghe
 ne die ghebozen is ghelike
 soude wesen in allen dughen
 den ghenen daer hi van ghe
 bozen is. **M**er nu vanden
 heilighen gheest al en weet
 ic niet hoe hi voert comet.
 witten vader en witten soen.
 want dat is wonderlic te
 weten. en tis hoghe bouen
 mi. en dese wetenheit is soe
 starch. dat ic daer niet toe

comen en mach. nochtans so weet ic wel wat van hem. dat is sijn ingheestinghe. Men mach hier twee dinghe merken. als waen die heilige comet. en waer hi comet. Hoe hi comet witten vader en witten soen dat is ons done. hier en onbekent. mer hoe hi totten menschen comet dat is luden begonen den menschen kundich te wden. en die ghelouighe mensche weten daer wel wat van. En inden eersten wantret so noot was. soe toende die onsielike gheest mit sielike teykene sine teghenwoerdicheit. mer nu die teykene sijne toeroenist en sijne teghenwoerdicheit hoe si gheesteliker sijn. hoe si den heilighen gheest gheliker sijn. en sijne weerdicheit bet betamen. Doe quam die heilige gheest op die discipulen ons heren in vuerighen tonghen op dat si vuerighe woerden spreke soude. Niemand en derf he dat berlaghen dat die heilige gheest in sulker manieren hem ons met en openbaert. Want enen vergheliken mensche wert ghegeuen die openbaringhe des heilighen gheestes tot sijne nutticheit. En wilment segghen. dat die heilige

gheest in sulker maniere den apostolen openbaerde. dat was meer tot onsen behoef dan totter apostolen behoef. Want waer voer quam he dat si spreken conste mit allen tonghen der heydene. dan om die heydene te bekeren en hem den rechten wech te leren. Si hadden noch een ander openbaringhe vanden heilighen gheest die hem seluen meest aen ghinc. en dese openbaringhe gheschiet nocht alle daghe inden wtuozenen. Het was openbaer dat si grote cracht van bouen ontfanghen hadden. die van soe groter cleynmoedicheit hoers gheestes ghecomen waren tot also groter vuerichheit en vstantachticheit. Si en wouden voert aen niet met vlien van onsen here. als si daten doe hi gheuanghen wort si en wouden voert aen niet schulen om anfte vanden ioden. Si predieten voert aen mit veel meerre stantachticheit den name ons heren. dan si te voere mit anfte ghestolen hadde. Dese inwandelinghe der rechterhand godes mach men openbaerlike inden prince der apostolen sijne peter bewisen. die eerst soe seer vueret was doe.

ghelouic

hem dienstmaghet toe
sprac. dat hi onsen here
vsoecte. en nae doe hi van
den princen gheslaghen
wort stantachtelike onsen
here behyede en openbaer
like p'dicte. In den wken
der apostolen staet ghe
scruen. dat si mit bliscap
pen vanden inde der iode
ghinghen. dat si des we
dich waren om iesu na
me laster en slaghen te
uden. dien si eerste doe
hi gheuangen wart en
totten inde der ioden ghe
leydet wert after lieten
en vloeghen. **Wie** twiuel
daer aen. dat si enen ster
ken vuerighen gheest
ontfanghen hadden die
hoer herten en hoer sie
len soe vlichtet en ghest
ket hadde. **Des** ghelikes
die wke die die heilige
gheest oec in dese tiden
wket die gheuen ghe
huich van sijnre teghen
woerdicheit. **In** want
ons gheboden is. dat wi
dat quade laten sellen en
doen dat go goede merket
hoe in beiden desen die
heilighe gheest onser crac
heit te hulpe comet. **Wat**
daer is onderscheit onder

et gracen. mer tis al een
gheest. **Hier** om op dat wi
dat quade haten soe wer
ket die heilighe drie dingē
in ons als dat wi conpung
cie en berou hebben van
onsen sunden. en dat wi
bidden om vghiffemisse on
sunden. en dat ons onse sun
den vghenuen wden. **Want**
dat begim der bekeringhe
tot gode is berou. **Dat** son
der twiuel die gheest wer
ket. niet onse gheest. in
die gheest godes. **Dit** mach
men mit sekeren ~~tekenen~~
bewisen. en oec segghen
en tughen dat grote heil
ghe wise manen. **Wat** wie
yffer die als hi seer cout
bi enen groten vuer comet
en daer werm wert daer
aen twiuel dat hem die
wermte vanden groten
vuer si gheromen die hi
niet en hadde eer hi biden
vuer quam. **Des** ghelikes
ist. die eerste cout was in
boesheden en in sunden.
ist dat hi nae vuerich wert
penitencie te doen voer
sijn sunden. hi en derf da
niet aen twiuelen. daer
en si een an gheest ghece
men in sijnre herten. die

sinen gheest berispet en
voerdelt **D**ie machinen
vinden inden ewangeliē
doe onse heer sprac van
den heiligen gheest die
ontfanghen souden den
ghenen die in hem ghe-
loefden **D**ie sel seide hi die
werlt berispen van hoerē

Wat stater
gescreuen

† **A** sunden **M**er wat batet
verou te hebben vanden
sunden en niet te bidden
om vghifnisse **D**at dat
die heilige gheest dat
oock wke inullende die
siele mit sueticheit des goeden
hopes op dat si moghe bidde
mit goeden betruwen en niet
en twuele aen die grondelose
bermherticheit gods **W**il ic
di dat bewisen dat dit een
wer is des heiligen gheestes
Sonder twuel wācer die
heilige gheest niet hi di en
is soe en selstu sulcs wat in
dinen gheeste niet vinden
Want hi ist in wien wi roe-
pen vader vader hi is die
voer die heiligen bidt mit
omwisprekeliken suchten
En dit wket die heilige geest
in onsen herten **M**er wat d
doet hi inden herten des vaders
Also hi in onsen herten bidt
totten vader voer ons alsoe
vgheneuet hi onse misdeet mit
† den vader **H**i is onse voerspra-
ec totten vader in onsen her-

ten hi is onse heer inden
herte des vaders **H**i ingheuet
ons die gracie dat wi bidden
en hi gheuet ons dat daer
wi om bidden **E**n alsoe als
hi ons oprichtet gheueude
in onsen herten een goet god
dienstich betruwen alsoe
neighet hi die goetheit go-
des tot ons wt der godliker
bermherticheit **E**n op dattu
volcomelike moghste bekie-
nen dat die heilige gheest
werket vgheneuinghe der
sunden hoer wat die apos-
† stel toe gheseyt wort **D**at
fanghet den heilige geest
en wien ghi hoer sunden
vgheneuet dien sellen si vghene-
uen wesen **D**it sijn die wer-
ken des heiligen gheestes
om of te keren vanden qua-
den **M**er wat werket die
heilige gheest in ons om
dat goede te doen **S**onder
twuel hi vmaent ons hi
beruert ons en hi leert os
Hi vmaent die memorie
dat is die gheluechnisse hi
leert die reden dat is die
vstant des menschen en hi
beruert den wille **I**n desen
drien staet die gansen siele
Der memorien gheuet die
heilige gheest goede ghe-
dachten in en soe vraghet
hi onse laueheit en onse
traecheit **D**aer om alsoe

dicke alstu voelste sulke goede
 in valle in dynre herten. soe
 ghif gode ere. en bewise reue
 rencie en weerdicheit d'eghe
 woerdicheit des heilighe ghees
 tes. welke stemme dat ludec inde
 oren dyns herten. **Want** hi ist
 die spreekt die gherechticheit
Ende inden ewangelie staet
 ghescreuen vanden heilighen
 gheest. want hi sel v lere al
 dat ic v gheseyt hebbe. **En** mer
 dat daer voer staet. hi sel v lere
 alle dinc. **Want** ic seide dat hi
 die reden soude leren. want daer
 is menich mensche die wel be
 ruert wert van binnen wat
 goets te doen. mer hi en weet
 niet wel wat hi doen sel ten si
 dat die gracie des heilighen
 gheestes bi hem si. en hem le
 re dat goede dat hi he ghees
 tet hadde wyslike te wert te
 brenghen. op dat die gracie
 godes niet te vergheues en si
 ghegheuen. **Mer** daer is ghe
 screuen. **Die** dat goede weet en
 niet en doer. dien wertet voer
 sunde gherekent. **Daer** om soe
 ist noot dat die mensche niet
 alleen vmaent en werde ende
 gheleert vanden heilighe geest
 dat goede te doen. mer dat hi oec
 van binnen daer toe beruert en
 ghetoghen werde vanden hei
 lighen gheest die onse crancht
 plegghet te helpen. en ommits
 wien die minne in onse hten
 ghestort wert. dat die goede

wille is. **En** als dus die heili
 ghe gheest comet en besit al
 le die siele. ingheuenende. leren
 de. en den goeden wille instor
 tende. sprekende altoes in o
 se herten. op dat wi oec wat
 horen moghen. die heer i ons
 spreket. Die die reden vlichtet
 en den wille goet en vuerich
 maket. en duncket di dan n
 dat al dat huus veruullet is
 mit menigherhande vuerige
 tonghe. want in desen drien
 als voer gheseyt is soe staet
 al die siele. **Het** heren wel te
 rechte menigherhande tonghe
 te wesen om menigherhan
 de ghedachten die daer va co
 men. **Mer** al dese menichuou
 dicheit als si mit enen lichte d'
 waerheit verlichtet wert. en
 mit eenre vuericheit ontfeste
 wert der godliker minen. soe
 wertet alte samen oft een vuer
 waer. **Of** men mach der vuul
 linghe des huses wel verstaen
 op dat eynde. als ons die goede
 mate. en die volle mate. en die
 toeghedruete mate. en die ou
 uloedighe mate ghegheue sel
 werden in onsen schote. **Mer**
 waneer sel dit wesen. **Sonder**
 twiuel als die daghe va pinx
 teren veruullet werden. **Sal**
 lich sijn si die in hore vuyfacht
 sten iare ghecomen sijn. dat
 een iare is datmen iubilens
 hete. **Je** segghe dat van onsen
 bruederen dien die gheest ghe

seit heeft dat si rusten sellen
 van horen arbeide **W**at dat
 vintde wi oec dattet een is
 van sinen werken **W**at als
 ghi wel wetet lieue brueders
 wi begaen inder heiligher her
 ken twe tiden **D**ie ene tijt is
 van viertich daghen. die and
 tijt van vyftich daghen **D**ie
 eerste tijt begaen wi voer die
 passien ons heren. die ander na
 synre vrasinghe **D**ie eerste tijt
 begaen wi in conpuniē en in
 arbeide van penitencie. alse
 vasten en beden **D**ie ander tijt
 begaen wi in gheesteliker ymicht
 en bliscap. en mitten hoechtijt
 liken alleluja **D**ie eerste tijt
 betekent dit teghemwoerdige
 leuen. die ander tijt betekent
 die ruste der heilighen nae de
 sen leuen **M**er als die pinx
 teren veruullet is. en die tijt
 van vyftich iaren datme nubi
 leus placht te heten. dat is
 als die dach des leste oerdelis
 ghecomen is. soe sel comen
 die volheit des heilighen gheestes
 en sel al dat huus veruullen
 want die eerde sel al vol wesen
 synre moghentheit. als niet al
 leen die siele mer oec dat lichaē
 vrasen sel. ist sake nochtas dat
 ter nader leeringhe des heiligen
 apostels alst noch beestelic is ghe
 saet wert **D**at anderde smoen
 vande heilighen gheest

Huden alre lieffte brueders
 drupen die hemele vanden
 aensichte godes van synai va
 den aensichte godes van israhel
 en die willighe reghen is ofghe
 scheidet der erfinsse cristi **W**at
 die heilighe gheest voertgaen
 de witten vader is mit milden
 gauen synre moghentheit op
 die apostolen ghecome: ende
 heeft hem mildelike ghegheue
 gauen der gheesteliker salunge
Want nader hogher moghent
 heit synre vrasinghe. en nader
 gle synre gloriofer hemeluaet
 en nae die hoechtijt sijn hemel
 schen rikes. soe en was daer
 niet after dan dat die begheer
 de bliscap der gherechtigher
 comen soude. en die godlike
 hemelsche menschen mit he
 melschen gauen veruullet sou
 de werden **S**ich of die pphheet
 ysayas al dese dninghe niet mit
 swaerheit der sinen ende mit
 ghelyc settinghe der woerden
 voer gheprophetiert en heeft
In dien daghen seit hi sel dat
 gheslacht des heren wesen in
 grootdichheit en in glouen
 en die vrucht der eerden sel
 wesen hoghe. en vrolike bli
 scap sel wesen den ghene die
 behouden werden van isel **D**at
 gheslachte des heren dat is **crista
 lis**. die alleen vanden alren
 puersten sate ontfanghen is.
Want al is hi ghecomen in
 ghelikenisse des sundighen vlei

sches. hi is nochtans niet gheco-
 men inden sundighen vleysche
 Al is hi een soen van adams vlei-
 sche. hi en is nochtans gheen
 soen der oütreddinghe van a-
 dam. Want hi en was gheen
 soen des toerns als alle die an-
 der syn die in sunden ontfan-
 ghen syn. Daer om dat ghe-
 slachte dat van yesses roede
 oümits der ionefrouwe buuc
 wigghesproten is. was in ho-
 gher goetachticheit doe hi vā
 der doot vrees. Want doe was
 min heer en min god te mael
 seer vheuen. want hi hadde
 belven en schoenheit aenghe-
 daen. en was vciert mitten
 lichte als mit enen clede. Hoe
 ouergroot was die glē synre
 hemeluaert doe hi midde tus-
 schen den enghelen ende den
 heilighe sielen tot sinen vad-
 ghebriocht wort. en mit glo-
 rioser zeghe inden hemel quā
 en die menschelike natuere
 die hi aenghenomen hadde
 der godliker natueren mid-
 ewicheit venichte. **Wie mach**
 dat dencken ic en segghe niet
 spreken hoe hoghe dat die
 vrucht der eerden vheuen is.
 sittende aen die rechter side
 syns vaders. daer die oghen
 der hemelscher creatuere we-
 der slagghen van werde. en
 die enghelsche oghen voer
 verueert syn. ende niet be-
 gripen en moghen. **laet nu**

comen o lie den ghene die sa-
 ligh werden in isel. di hoge
 vrolicheit dat is dmen wtü-
 coren apostolen die du vādē
 beghine vercoren hadste eer
 die werlt ghemaect wert.
 laet dme goede gheest comen
 die die onreynicheit of was-
 sche. en die duechden mistor-
 te. inden gheeste en des oer-
 tels en der vuericheit. **Eva-**
brueders laet ons oüdencke
 ouer ons die werke der heili-
 gher dneuoudicheit. vanden
 beghine der werlt totten eynde
 toe. en laet ons sien hoe
 sochtuoudich die hoghe mo-
 ghentheit godes voer os ghe-
 weest heuet. die al die werlt
 regiert en ordiniert. op dat
 wi vmer inder ewicheit niet
 verloren en worden. **Alle die**
heeft hi moghentlike ghesca-
pen. en alle dme regiert hi
 wyslike. en beide dese twee
 punten heeft hi seer open-
 baerlike bewijst. als vā syn-
 re moghentheit. en vā synre
 wysheit inden scapen en inde
 regieren alle deser werlt. **En**
in gode was goetheit en seer
grote goetheit. mer si schuld-
 te noch inder herten des vads.
 die inder bequamer tijt on-
 uloetelike gheroent ende wt-
 ghestort soude werden. op al
 dat menschelike gheslachte
 + **Die heer seide.** noch al in he-
 seluen. **It ghedencke getach**

ten des vreden. om dat hi sen-
den soude dien die onse vrede
is die van twee een maker
die ons gheuen soude vrede ou-
vrede. dien die vie waren en
die nae bi waren Daer om
dat woert godes dat inde ho-
ghen was dat hi tot ons come
soude daer noete hem toe sijn
selues goedertierenheit. en
sine barmherticheit toech he
daer toe. en die waerheit wat
hij gheloest hadde dwac he
daer toe. die puerheit des ioc
frouliken lichaems ontfene
hem en behouden hoere ioc
frouscap wt leide hem sine
moghentheit. en die ghehoer
samheit beleide hem in allen
dinghen. die verduidich wa-
pende hem. die minne toede
hem in woerden en in mira-
kelen Te mael ene oiauloedi-
ghe wide materie machte he
vinden van mijs selues kide
en vanden goeden weldaden
mijs hen. op dat als ic aē ghe-
docht hebbe mine weghe. dat
ic mi dan bekeren mach tot
ten ghetughe mijs hen **Wat**
dat sijn goede die niet wt te
szeken en sijn En op dat ic
mit corten woerden al beslute
die wysheit godes en mochte
niet beters vinden in al hoe-
re wysheit ons te vlossen. en
die quaden hadden ons ome-
benanghen. dier ghee getal-
ten was. want een rechtudich

man sprac van hem seluen
Ic hebbe ghesundicht bouen
dat ghetal des sandes dat bid
See leit En een ander goet me-
sche seit Om dmen name wes
ghenadich minne sunden wat
der veel is Die veruunde slan-
ghe wort ghesent vande diuel
dat hi sijn venijn in storte sou-
de in die ore des wues. ende
voert in hoer herte. op dat hij
soe voert storten mochte in al
hoer gheslachte. dat van hoer
comen soude Daer en regheus
is die enghel gabriel van gode
ghesent dat hi dat woert des va-
ders doer die oren d iocfrouwe
in hoer herte en in hoer lichaem
soude wttruppen. op dat ons bi-
den seluen weghe die godlike
medicne te hulpe soude come
daer ons dat dootlike venijn
vanden diuel doer gheschenc-
ket was Waerlike wi hebbe
sine glorie ghesien. gē als des
een ghebozens soens des vaders
Want het is al vaderlic dat
cristus ons witten herten sijn
vaders ghebrocht heuet. soe
dat wi vanden een ghebozen
soen godes niet anders dechte
noch vmoeden en doruen dan
dat suet en vaderlic is Van-
den **oisten** voeten totte oiste
ons hoefdes en was in os ghe-
tne ghesontheit Wi hadde ghe-
dwaelt van onser moed lichaem
en in onser moeder lichaem.
waren wi eer verdoemt dan

tghelboren want van sunden en
 in sunden waren wi ontfangen
 Hier om heeft onse heer **hij xps**
 ten eersten sine godlike medicne
 gheset daer die wonde hoer eerste
 wende. en hi is lichaemlike mede
 biue ter ioncfrouwen ontfange
 vanden heilighen gheest. op dat
 hi onse sundighe ontfanghemis
 se reynighen soude. die die bose
 gheest al en hadde huse niet ghe
 maect. hi hadde se nochtans mit
 smen venunde seer mismaect:
Dus en heeft syn leuen dat hi
 in synre moeder lichaem leuede
 niet te vgheweest gheueest. mer
 hi heuet neghen maende lanch
 deser onreynicheit onser ontfan
 ghemisse ghesuuert. op dat die
 ewighe ghesontheit nae volghen
 soude **Dus** wrochte hi al doe die
 salicheit der menschen mit mid
 del der eerden. dat is mede lichaem
 der heiligher maghet marien.
 die seer werlike en wondlike
 dat middel der eerden wel ghe
 heten mach werden. wat tot
 hoer als tot een recht middel. en
 tot dat rechte principael sien en
 lopen alle die inden hemel syn
 en inder eerden en inden voer
 borch der hellen gheuanghen
~~waren~~ laghen **Tot** hoer lopen
 en in hoer hopen alle die voer
 ons gheueest hebben. en die
 nu syn en die noch gheboeren
 sellen werden **Die** mede hemel
 waren die hoepden ouermits ho
 die choren der enghelen die ghe

vallen waren weder vnuillet te
 werden **Die** inden voerborch d'
 hellen waren hoepden ouermits
 hoer vloest te werden. en totter
 ewigher glen te comen **Die** vo
 gheweest hebben op dat si ghe
 ware ppheten gheuonde mochte
 werden **Die** nae comen sellen
 op dat si mede glorificiert fette
 mochten werden **Aldus** sellen
 di salich segghen alle gheslach
 ten o salighe godes moeder vrou
 we der werlt. coninginne der
 hemelen **Je** segghe alle gheslach
 ten. want daer syn gheslachte
 des hemels en oec der eerden:
Die apostel seit **Vader** d'gheeste
 daer alle vaderlicheit inden he
 mel en inder eerden wtghenoet
 is. waer om dat di salich heet
 alle gheslachten. die allen ghe
 slachten hoer leuen en hoer ghe
 ghewonen hebste **In** di hebbe
 die enghelen bliscap. die rechte
 ueerdighe gracie. en die sundes
 vunden in di ghenade inder e
 wicheit **Mit** rechte sien in di
 die oghen alre redeliker crea
 tueren. want in di en ouermits
 di en van di heeft die goedtner
 ne hant des almachtighe godes
 weder ghemaket. al dat hi ghe
 maect en ghescrepen hadde **Bel**
 di met behaghen he **hij criste**
 dattu mi gheueste dyn leuen al
 soe als du mi ghegheue hebste
 dine ontfanghemisse **Want** met
 allene en is mine ontfanghemisse

onreyn. mer mij doot is ver
keert en mij leuen is vol peri
kelen. en nader doot des lichaems
soe is noch after die swaerste
doot. dat die anderde doot ghe
heten is. Ic en sel di niet alleē
seit onse heer gheuen mine ot
fanghemisse. mer ic sel di oec
gheuen mij leuen en dat in
allen graden der menscheliker
outheit als der onsprekender
kijnscheit der ioncheit der aen
comender ioncheit d' mālicheit.
en daer toe sel ic di gheue mine
doot en minen vāsinghe. en
mine hemeluaert. en ic sel di
oec senden die gracie des hei
lighen gheestes. En dat sel ic
di daer om doen. op dat mi
ne ontfanghemisse die dme
reynighe. en dat mijn leuen
dijn leuen leue. en mijn doot
dinen doot vderue. en mine
vāsinghe dme. vāsinghe voer
gae. mine hemeluaert die di
ne bereide. en die toecomenst des
heilighen gheestes dijne cranc
heit te hulpe come. Dus selstu
claerlike sien den wech daer
du in wanderen selste. en die
wysheit hoe du wandere sel
ste. en tot wat woeninghe du
wanderen selste. In mine le
uen selstu bekēnen ~~minen~~ de
wech dijns leuens. soe dat
als ic die weghe der armode.
en der ghehoersamheit. en d'
oecmoedicheit. en der vdiul
dicheit en der minnen en

der barmherticheit sonder ver
driet en sonder oflacen ghelou
den hebbe dattu die oec pme
selste die selue weghe te wan
deren. niet daer of te neyghē
noch aen die rechter side noch
aen die lichter side. En in mij
re doot sel ic di gheue mine
gherechticheit en ic sel te bze
ken dat iuc dijne vāghenis
se. en ic sel uwinnen al dme
viande. die di moete moghe
inden weghe of viden weghe.
soe dat si di voert aen met de
tren en sellen. Als dit aldo ghe
dien is soe sel ic weder gaen
in mijn huus daer ic wt ghe
comen bin. en die scapen die
inden berghen bleuen die ic
om dinen wille daer ghelate
hadde op dat ic di weder in
leiden mer op mine scouderē
draghen soude totter copen.
Dien sel ic weder gheuen mij
aensicht. En op dat du vā mij
re hemeluaert niet bedroeft
en selste werden. noch teges
mi murmurieren. soe sel ic
di senden den troester d' hei
lighen gheest die di gheuen
sel een pant der salicheit. stt
heit des leuens. en dat licht
der wetenheit. Een pant der
salicheit. op dat die heilighe
gheest ghetruuch gheue dme
gheeste. dattu een kūt godes
biste. die dme herte. toene en
in plante die alre sekerste
teykenē dijne vāsinghe

die vrolicheit gheue in d' hie:
 en mitten hemelschen douwe
 ic en segghe mer stadelike ende
 altoes. mer seer dicke dine siele
 bedouwen **G**rachte des leuens
 op dattu die dinghen die dina
 tuerlike dmoeghelic waren
 ouernuce sine gracie in alle
 selste moghen doen. mer di oec
 seer licht sel wesen te doe. soe
 datstu in allen arbeide. i wa
 ken. in hongher. in dorst. en
 in alle der ghewoenten der
 oerden di nochtans also swa
 syn en alsoe scarp. dat te wa
 dat si mitten mele des whe
 ten vsuetet en vsaftet wordē
 die doot soude wesen in d' pot
 ghenuechlike selste wandere
 als in alrehande weelde en
 rycheden **L**icht der wetenheit
 op dattu als du alle die wel
 ghedaen hebste na dine vmo
 ghen. di seluen dan rekenen
 selste een dnutte knecht te we
 sen. en al dat goedes dattu in
 di vyndes al hem toe scrues
 daer alle goet van comet. so
 der wien wi niet goedes noch
 beghynnen noch volbrenghe
 en moghen **D**us seldi dese
 heilighe gheest in desen drie
 alle dine leuen **J**e segghe al
 dat tot d'ynre salicheit is noot
Want in desen drie is volco
 mene salicheit **D**ie ist die die
 selue heilighe gheest doer d'
 wiete spreket **B**aeyet v tot

ter gherechticheit. daer hi in
 toent een pant der salicheit:
 en maeyet den hope des leuens
 daer wi in ontfanghen ster
 heit des leuens **V**erlichtet
 v dat licht der wetenheit. dat
 mit sinen pperen woerde ghe
 sproken wert **D**aer om ope
 baerde die heilighe gheest d'
 apostolen inden vuere. wat
 inden vuere is beide licht en
 hetten **W**ant die ghene die
 hi veruullet die maect hi
 vuerich in den heilighe gheest
 en hi maect se bekēnende die
 waerheit **W**ant alle ist die
 verniherticheit diese voerco
 met en beleider **B**eer vele had
 de dat kint godes van deser
 verniherticheit hem te same
 van allen siden vergadere
 doe hi seide **M**ine vernihertich
 sel mi voer comen **E**n sinet
 verniherticheit is altoes vo
 minen oglien **E**n syn verni
 herticheit sel mi nae volge
 alle die daghe m'ns leuens:
En die mi axent in vernih
 ticheit en in goederierenhe
 den **E**n mijn god minne be
 herticheit **O** he ihu hoe sue
 telike hebstu mitten men
 schen ghewandert. hoe on
 uloedighe grote goede hebstu
 den menschen ghegheue **H**oe
 sterclike en verduidelike heb
 stu soe onweerdighe en soe
 puttere pme voer den mesche

gheleden. soe datmen mach
 homch suken vanden liden
 stene. en olve vanden alreli-
 desten kerselme. die hart was
 te liden die smadelike vkeer
 de woerden die si hem menich
 werue gauen. en noch hard
 was te liden die grote wrede
 slaghen. en noch alre hardes
 te was in te liden die pine
 des crucees en des smadelike
 doots. Want in allen desen
 was hi als een lam dat sy
 mont niet op en luket als
 ment scheert. mer al stille
 swighet. **D**u sieste nu wel dat
 hi waer seide die sprac. **D**ie
 heer is soerhuoudich voer mi
Die vader en heeft sine eni-
 ghen soen niet ghespaect. op
 dat hi sinen knecht verlossen
 soude. **D**ie soen heeft hem selue
 seer gheerne onghegheuen.
Die heilighe gheest hebben
 beide vader en soen ghesent.
Die heilighe gheest eyschet
 en bidt voer ons mit onwt-
 sprekeliken suchten. **D**harde
 en alte seer verherde adams
 kynder. die niet bewelket en
 conen wden van soe groet goe-
 dertierenheit. van soe groter
 vlamen en brant der minne
 en van dien sonderlinghe gro-
 ten minne die alsoe seer ghemi-
 niet heeft. dat hi voer alsoe suo-
 de dinghe soe costelike schat

en soe clevnode duerbare wt
 gheuen woude. **W**ant hi en
 lieuet ons niet mit vgan-
 liken goude en suluer vlost in
 mit sinen heilighen dueren
 bloede. dat hi voer ons ouer-
 uloedelike wt ghestort heeft.
Want die vloede des bloedes
 vloeyde mildelike wt sinen
 vijf wonden. **W**at soude hi
 meer ghedaen hebben dat hi
 niet ghedaen en heeft. **H**i heeft
 die blynde siende ghemaect.
 hi heeft te recht ghewijst die
 dwalende. hi heeft vsoent die
 misdadighe. hi heeft die bosen
 rechtueerdich ghemaect. hi is
 due en dertich iaer lanc op d'
 eerden ghesien. en hi heeft mit
 ten menschen dine ghegaen.
 en is voer die mensche ghestor-
 uen. die vanden enghelen en
 archangelen en vande archie.
 en cherubin en seraphim seide
 en si syn ghesapen. dient al-
 leen toe behoert al te doe dat
 hi wil. **W**at begheert hi dan
 van di die mit alsoe groter
 soerhuoudicheit di ghesocht
 heeft. dan dattu soerhuoudeli-
 ke wanderen selste mit dine
 gode. **D**ie soerhuoudicheit en
 maket niemant dan die hei-
 lighe gheest. die ondersueket
 dat diepste onser herten. en
 die een onderscheider is d'ghe-
 dachten en der meninghe die
 niet een clevn caestren onpuets

en laet bliuen inder woensin
ghe der sielen die hi beset heeft
mer alte handes brant hi dat wt
mitten vuere der alre subtilster
ondersuekinghe Die suete min-
like gheest die onsen wille moet
bughen en schucken nae onse wil-
le. en ons gheuen moet dat wi
dien waerachtelike bekennen
moghen en vuerichlike minen
en volcomelike altoes moeten
volbrenghen **Amien Dat derde**

fermoen vā dē heilige gheest
Hoe gheerne dat icket v
mede deilen soude of mi
die godlike weerdicheit wat i
gheesten woude dat weet die
heilige gheest daer wi huden
hoechtijt of begaen. gaue god
dat wi dat mit sonderlingh
ymcheit alst wel betamelick
waer daden **Hi** is die heilige
gheest mine alre liefsten. die
v doet sitten met in eenre stat
mer te samen in enen huise:
op dat hi moghe sitten en rus-
ten op die sitende en dat hi
moghe rusten op die oetmoe-
dighen. en die beuen voer si-
nen woerde **Hi** is die der ma-
ghet omme bescheemde. en die
die apostolen sterkede. op dat
hi dat ioncfroulike lichaem
bequaem maken soude te
ontfanghen den godlike toe-
gane. en den apostolen aen-
doen soude die crachte van bo-
uen. dat is seer vuerighe mi-
ne **Mit** desen panser was

ghewapent dat choer d'apost-
olen als een sterc gygant:
om wrake te doen inden ghe-
slachten en die volke te beris-
pen. om te bynden hoer com-
ghen in voerhelden en hoer
edelinghe mit yserē hantbā-
den. **Want** om des wille dat
si ghesent worden in dat huus
des sterken om hem te bide
en hem sine vate te beneme
soe was hem noot seer grote
stercheit **Anders** haddet hē
alte groot gheweest tē doot
te iuwmen. en dat die poor-
ten der hellen niet en soude
moghen teghens hem. had-
de die minc niet goet in hē
gheweest die sterker is dan
die doot. en die neerstighe
vuericheit die harder is dan
die helle **Dese** vuerich had-
den si ghedroncken doe die
lude meenden dat si droncke
hadden gheweest **En** waer-
like waren si droncken van
wme. mer niet van dien wi-
ne dien die onghelouighe
meenden **Hi** waren claerlike
droncken. mer vanden nywe
wme. dien die oude craken
niet weerdich en waren te
ontfanghen. en oec niet ste-
ghenoech en waren te ont-
houden **Desen** wyn hadde voet
ghebrocht die edel wynstock
die vanden hemel ghecomen
was **Het** was wyn die die
herten verblidet. en niet sulc

wijn die den menschen sine
sinne byster maket **Wij** die
ioncfrouwen voert brenget
en niet sulc wijn die oec wise
menschen verbaest maket.
Her was nywe wijn te ghe
nen die opter eerden woende
Want inden hemel was gro
te ouuloedicheit deses wijs
met in aruken ~~noch~~ of in an
deren crancken vaten. mer i
hemelschen wyinkelre inden
gheesteliken apoteken **Dese**
wijn vloeyde doer den steighen
en doer den straten der hemel
scher stae **Wijn** daer bliscap
der sielen in is en niet onsuu
heit des vleisches **Want** die
menschen die inder eerde woe
nen. noch die kinder d men
schen en hadden sulken wijn
met **Dus** hadde die hemel si
nen eyghenen wijn dien die
ghene niet en bekenden die
in der eerden woenden. mer die
eerde en was nochtans niet te
mael arm **Want** si glorieerde
daer van dat si dat lichaem
cristi bi hoer hadden. welches
teghenwoerdicheit en toecdest
al dat hemelsche gheselschap see
begheerde **Waer** om en sonder
dan niet werden een minlike
en ene gheuouwe wisselinghe
tusschen den hemel en der eerde
tusschen den enghelen en den a
postolen. soe dat den enghelen
ghegheuen worde dat lichaem

cristi en den apostolen ghege
uen worde den wij des hemels
soe dat die heilighe gheest sou
de wesen inder eerden. en dat
lichaem cristi inden hemel. en
voert aen alle dinc ghemeen
si tusschen hem beiden inder e
wichheit **Onse** he is cristi set
te tot sinen apostolen **Ten** si
dat ic van v gae. die troester
die heilighe gheest en sel niet
tot v comen **Daer** is also veel
te segghen **Ten** si dat gheuet ghy
dat ghy minnet. ghy en selt in
berighen dat ghy begheert **Daer**
om ist v niet dat ic gae. op dat
ic v op vheffen mach vander
eerden totten hemel. en vande
vleische totten gheeste **Want**
die soen is een gheest. en die
vader is een gheest. en die hei
lighe gheest is een gheest **Wat**
daer staet ghescreuen **Een** gheest
is voer onsen aen sichte cristi
die heer **En** die vader om dat
hi een gheest is soe sucket hi
sulke aenbeders die hem aebe
den inden gheeste en inder wa
heit **Mer** die heilighe gheest
is sonderlinghe een gheest ghe
heten. want hi van hem bei
den comet als een vast en een
ononbyndelic bant der heilig
druuoudicheit **En** hi heet oec
perlike heilich. want hi ene
gaue is des vaders en des soes
die vruchtebaer maket alle crea
tueren **Nochtans** soe is die va

der een gheest en is oec heilich:
 en die soen is een gheest en hel
 lich daer alle dinc wt comen. en
 oimits wien alle dinc is. en in
 wien alle dinc is als die apostel
 seit **W**i sellen drie dinghen aen
 merken. niden ouergroten wken
 deser werlt **A**ls watter is: hoe
 datter is. en waer om datter ghe
 setter is **I**nden wesen der dinghen
 wert ons bewyst die grote obe
 gripelike moghenheit godes:
 als wi aensien dat soe veel crea
 tueren en soe grote en soe men
 gherhande creatueren. also groot
 dat ghescrepen sijn **I**nder ma
 niere der sceppinghe wert bekent
 des sceppers sonderlinghe godli
 ke wysheit. want hi somighe
 bouen. somighe beoeden. ende
 somighe middel. middel seer or
 dnerlike ghescrepen en geset
 heeft **E**n ist dattu aendencken
 wilt die sake waer om si ghe
 scapen sijn. soe coemt di voer
 des sceppers goedertierenheit. en
 goedertierne orberlicheit. so dat
 die ondanchbaerlicste menschen
 oimits die grote menichuoudich
 der weldaden godes. hier moghen
 beuallen en inwonen werden:
Beer moghenlike sijn alle crea
 tueren van niet ghescrepen.
 seer wyslike sijn si seer suuerli
 ke en bequaemlike ghescrepen
 seer goedertierlike sijn si orber
 like ghescrepen **W**i wete dat wel
 datter van beghine veel men

schen gheweest hebben. ende
 datter noch veel sijn van adams
 kinderen die soe verdrucket sijn
 mit al horen sinlichkeiten niden
 creatueren deser werlt. dat si
 hem alce samen wtsorten ende
 gheuen totten dinghen die god
 ghescrepen heeft en seer luttel
 achten hoese god ghescrepen
 heeft. en waer om hi se ghescre
 pen heeft. wat machmen dese
 anders dan vleischelike mensche
 heten te wesen **I**c vmoede dat
 ter nu seer luttel mensche sijn
 mer wi lesent datter in voerti
 den wel somighe gheweest
 hebben die hem daer seer een
 paerlike en vltelike toe graue
 te ondersucken hoe en in wat
 manieren die creatueren ghe
 screpen sijn. soe dat somighe
 luttel achten te suchen of te
 besorghen die nutticheit der
 creatueren. mer mit ene gro
 ten moede soe vsmade si die
 dinghe van buten en lieten
 hem ghemueghen mit seer lut
 tel en mit seer suoder spisen:
Si heten hem seluen philozophe
 te wesen. mer wi moghen se
 bet curiose en ydele herte te we
 sen **N**ae dier tyt dat beide dese
 daer voer ofgheset is. geweest
 hadden sijn manen ghecomen
 die veel wijser hebben gheweest
 dan enich vanden andere: die
 met veel en achten aen te sien
 die creatueren die god ghesche

pen heeft. of hoe en in wat manieren hi se gheschepen heeft. mer si gauen hem mit al horen vlyte daer toe aen te merken waer om god die creatueren gheschepen heeft. En si vonden en bekenden dat god alle dinc om hem seluen gheschepen heeft. en oec alle dinc gheschepen heeft om sine wticoerne. mer anders om he seluen en anders om sine wtuercoerne. Want in dien datmen seit dat god alle dinc om seluen gheschepen heeft. daer wert m

hem bewyft die voercomende oersake der creatueren. Mer in die datmen seit dat god alle dinc gheschepen heeft om sine wticoerne daer wort die naeuolghende vrucht m bewyft der creatueren. Hi heuet alle die om hem seluen ghemaket wt sinre groter goetheit. hi heeft alle dinc om sine wticoeren ghemaket. dat is tot horen orber en nutticheit. soe dat die eerste die wkhende sake si en die ander die sake si wae om en die meninghe. Dit sijn gheestelike menschen die dese werlt ghebruiken als met brukende. mer in simpellheit hoers herten god suchen. en in veel en achten den loop des hemels te ondersuchen. Die eerste va desen sijn vulllet mit vleische

liker wellusten. die ander sijn vulllet mit ydelheit. mer die derde sijn vulllet mitter waerheit. Ic vblide mi lieue brueders dat ghi booren hebt te wesen van deser scholen. dat is van der scholen des heilighe gheestes daer ghi goetheit en disciplina en wetentheit leue moghet. op dat ghi segghe moecht mitten heilighen mannen. Ic hebbe verstaen bouen die gheene die mi leerden. Ic segghe waer om. Ist daer om. want ic mi mit costeliken clederen ghededeet hebbe. of dat ic lecke like ghewerscap hebbe. of dat ic platoes boeken en die cloecheit sinre leringhe gheleert hebbe. of dat ic aristotilis seculheit verstaen hebbe. of om die te vstaen ghearbeit hebbe. Dat si veer. mer daer d. Mer daer om. want ic vghetuge wt ghesocht hebbe. Salich is hi die in deser slaepcamer des heilighen gheestes in gheleit is. en daer woent op dat hi moghe vstaen desen duerhade gheest. daer dat kynt godes verstaende bouen die ouden van singhet. En werp mi niet van dmen aensichte. en dme heilighen gheest en min met van mi. Beep in mi een reyn herte. ende den rechten gheest veruywe in minen binensten

Ghif mi weder die bliscap dūs
 heylgheuers. en mitten p̄ci
 palen gheeste vestighe mi **De**
 heilighen gheest sel wi v̄staē
 dat hi mit sinen w̄ere name
 ghenoeemt is **Hi** bidt dat hi
 niet iworpen en moet wer
 den vanden aensichte godes
 als een onreyn dinc dat niet
 betamelic en is te openbare
 voer den ogghen godes **Wāt**
 die heilighe gheest hater alle
 onreynicheit. noch hi en wil
 niet woenen inden herte dat
 den sunden ondergheworpen
 is **Want** dient w̄erlike toe
 behoert die sunden wt te dru
 uen. dien hoert oec properli
 ke toe die sunden te haten **En**
 in enen huse en moghen niet
 te samen woenen soe grote god
 like suuerheit. en die onreyn
 nicheit der sunden **Als** ee men
 sche dan ontfanghen heeft dē
 heilighen gheest. oūmits su
 uerheit der duechden. sonder
 welke niemant god sien en
 mach. soe derf hi voert aen
 wat bet comen voerde ogghen
 godes als die ghewasschen en
 reyn ghemaket is. want hi
 onthout hem van sūde. en
 hi schicket sine w̄ke nade wille
 godes. al en can hi die ghedach
 ten noch alsoe wel niet bestue
 ven **Mer** want v̄heerde ende
 onreyn ghedachten vā gode
 verscheiden. soe is den men

sche noot dat hi bidde dat god
 een reyn herte in hem scēpe:
En dat gheschiet sond' twiuel
 ist sake dat die rechte gheest
 in onsen ynersten wert v̄ny
 wet **Biden** rechten gheest mach
 men den soen wel w̄erlike
 v̄staen. die ons den ouden
 menschen w̄trecket en ene
 nywen mensche aen doet. die
 ons v̄nywet heeft indē ghees
 te onses herten. als in onse
 ynersten. op dat wi dencke
 sellen dat gherechtich is. en
 wandern in die nywicheit
 des gheestes. en niet inder
 outhet der letteren **Want**
 onse heer heeft ons ene for
 me der gherechtich' gebrocht
 vanden hemel en heeftse in
 der eerden ghelaten. menghe
 de en ingheuede die suetic
 heit der gherechticheit in al
 sinen werken alsoe als hi sel
 ue voer gheseyt hadde **Suet**
 en recht is die lē. daer om
 heeft hi ewe ghegheut den
 ghenen die misdoen inden
 weghe **Als** dat lichaem dūs
 ghereynicht is mitte heilige
 w̄ken. en dat herte reyn ghe
 maect is **Mer** v̄nywet is
 mit gherechtighen ghedach
 ten. soe wert weder gheghe
 uen die salighe bliscap soe
 dattu voert an mogheste wā
 dere inden lichte des aensich
 te godes. en alden dach vro

lic mogheste wesen in sinen na
 me. En wat ghebreker dan dat
 voert meer. dan dattu gheuef
 tighet werdes mit den princi
 palen gheest. En bi desen pri
 cipalen vstaet den vader. niet
 dat hi meerre si dan die soen.
 of die heilighe gheest. mer dat
 hi alleen van niemant anders
 en is. en die heilighe gheest
 van hem beiden is. En waer
 in staet anders dese vestinghe
 dan inder minen. Of wat ghif
 te mach daer anders wesen dat
 den vader betamet. of wact
 mach soe vaderlike gaue we
 sen als die minne is. Wie sel
 ons vscheiden vander minen
 cristi seit die apostel. tribula
 tie of benauwinghe. of hon
 gher. of naectheit. of perikel.
 of sweert. Weset des seker dat
 noch doot. noch leuen. noch
 emghe ander creatuer die die
 apostel alsoe menichuoudeli
 ke en alsoe hoenlike vtellet
 v en moghen vscheiden van
 der minen die in cristo ihesu
 is. En bewyst dit niet volco
 mene vasticheit van allen
 siden. Coenstu dyn vat besit
 ten in heilicheit en in euen:
 en niet in passien der quader
 begheerlichkeiten. soe hebstu
 den heilighen gheest ontfan
 ghen. Wilstu ene yeghelike
 doen dattu wouste dat hi

di dede. en niemant doen dat
 di leet waer dat lijt di dede
 hoe hebstu den rechte gheest
 ontfanghen toe dyns euen
 menschen behoef. Want dit
 is die gherechticheit daer in
 beiden ewen van ghescreue
 is. en oec die die natuet wt
 wiser. En ist sake dattu in bei
 den desen tweeen goede. en in
 al dat daer toe behoert volh
 des. soe hebste den principale
 gheest ontfanghen die alle
 gode ghename is. Want al
 dat nu is. en nu niet en is.
 dat en is den ghenen die al
 toes dat selue is en onwan
 delbaer is niet ghenae. en
 inden vgancliken dinghen:
 en mach die ewicheit gheen
 behaghen in hebben. Daer
 om ist dattu wilste dat god
 hem een deel in di vluese. soe
 wese forchuoudich dat di al
 soe als du di tot dyns selues
 behoef den heilighen pi
 nste te hebben. en dine euen me
 sche den rechten gheest. dattu
 alsoe den vader als een price
 ende ene vader der ~~prin~~
 gheesten den principale geeste
 pinste te bewisen. Es waer
 lic een menichuoudich gheest
 die alsoe menichuoudelike den
 kynderen d' menschen inghe
 gheester wert. soe datter nye
 mant en is die hem vhuide

mach voer sine herte **W**at hi
 wert den mensche ghegheuen
 bi te leuen. en tot mirakelen
 te doen. tot salicheit. tot hulpe
 tot troeste en tot vuericheit:
Den goeden en den quade wt
 die gheest ghegheuen daer si
 bi leuen. soe dat hi den weardi
 ghen en den onweerdighen sine
 ghemene gauen mildelike me
 te deilt. en ghene bescheidenheit
 in deser saken en schijnt te hou
 den **D**ie mensche is alte ondanc
 ber die die gracie en die goed
 tierenheit des heilighe gheestes
 hier in niet en bekent **T**ot
 mirakelen te doen wert hi so
 wilen den mensche ghegeuen
 dat hi godlike en wonderlike
 wke doet werket **H**i vnywet
 die oude mirakelen. op dat wi
 wt dien dmyghen die wi mit
 onsen ogghen sien. te bet ghe
 louen sellen dat wi van oude
 tiden lesen of horen **M**er wat
 die gracie mirakele te doen:
 oec wel somighe menschen
 ghegheuen wert diese is wel
 en ghebruken. of die daer is
 salich bi en werden. soe wert
 ten derten male die heilighe
 gheest in ons ghestort tot sa
 licheit. als wi ons wt al onse
 herten keren tot onsen here
 gode **H**i wert ons oec ghege
 uen tot hulpe onser crancheit
 als hi in al onsen striden en
 becozinghe ons te hulpe co

met **M**er als hi ons va bin
 nen in onsen herten ghetuuch
 gheuet dat wi kinder godes
 sijn. die in gheestinghe wert
 ons ghegheuen tot troeste on
 ser cleymoedicheit **D**ie heili
 ghe gheest wert oec somighe
 mensche ghegheue tot vueric
 heit. als hi den volcomene me
 schen sterlike in blaest mit sij
 re gracie en maket in hore
 herten een groot vuer **D** god
 liker minen **W**t welken in bla
 sen des heilighen gheestes:
 si ontfanghen dat si niet al
 leen en glouieren in den hope
 der kinder godes. mer dat
 si oec glouieren in allen tri
 bulacien die op hem moghe
 comen. soe dat si vsmadelike
 verwitinghe en vsprek ghe
 rehenen. en als men he schan
 de doet dat si hem da vblide
 en als si vnedert wden dat
 hem dat vhoglynghe ducket
Heb ichter wel soe ist die hei
 lighe gheest ons alle ghege
 uen tot onser salicheit. mer
 tot groter vuericheit en is
 hi ons allen met ghegheue
Luttel isser die mit die gees
 te vuller wden. luttel is
 van ons allen die daer per
 seer nae staen en arbeiden
 dien gheest te venghe **O**ns
 ghenoghet lichtlike mitte
 clynen dat wi hebben **W**i
 en hebben leider ghene gro

te minne noch begheerte tot
 die groter volcomenheit en
 vruheit des gheestes Laet os
 bidden lieue brueders dat in
 ons die daghe van pinxten
 veruullet moeten werden
 dat daghe sijn der vghenige
 en daghe der hogheit vro
 licheit. en daghen des ware
 nubileus. op dat die heilige
 gheest ons alle te same vij
 den lichaemlike. en om die
 vereinghe der herten. te sa
 men in eenre stede oimits
 die gheloefde stantsticheit
 tot loue en tot glorie des bru
 degoms der heiligher ker
 ken ons hen ihu cristi die
 ouen al ghebenedyt god is
 inder ewicheit Amen

*Op
 S iohans baptisten dach vād
 lanceerne S hnaerts sermoē*

Ver moer wese
 van deser vga
 ringhe die be
 rispinghe des pro
 pheten die die vga
 der ioden wraket en seit:
 V scharen sijn bosc want
 dese scharen die hier versa
 ment sijn. en sijn claerlike
 met bosc mer heilich. ende
 gheestelic en vol gracie en
 weerdich der godliker bene
 diuen Want ghi comet te
 samen. om god te hore. om
 god te louen. om god te aen
 beden Dit sijn heilighe vga

deringhe om dese sake te v
 gaderen. die gode wel beha
 ghen. en daer die heilighe en
 ghelen godes grote ghenuech
 te in hebben Daer om mi
 ne alre lieffte hebt v eerlike
 en forchoudelike en ymch
 like. sonder linghe als ghi
 te samen comet in de bede
 huse. dat is inder kerke. en
 in deser scholen cristi daer
 men v dat woert godes seit
 en leert dat v helpen mach
 tot uwer salicheit En wil
 niet aemerken die dinghen
 diemen van buten sie mach
 dat tijtlike dinghe sijn. mer
 merket aen die dinghe die
 men van buten niet sien
 en mach en die ewighe di
 ghe. en oerdelt naden ghelo
 ue en niet naden oghē vā
 buten Heer buerlic en ont
 sichlic sijn beide dese voerghē
 noemde steden. en tis volco
 melike te ghelouen datter
 met myn enghelen en sijn.
 als men te samen comet in
 dien twee steden des men
 schen In beiden desen steden
 mach men die poozte des
 hemels sien open. en die le
 der issen opgherecht die ia
 cob in sinen visioen sach Die
 enghelen elymen daer op en
 neder op des menschen soen.
 Dese menschen soen is een
 groot gigant. want die he

mel is syn stoel. en die eer
 te is die voetscamel sinre
 voete. en sine hoghe moget
 heit is vlienen bouen die
 hemelen. nochtans blijft hi
 mit ons hent ten eynde d'
 werlt. Daer om elsmē die
 enghelen op en neder. tot
 onsen here. want dat hoeft
 en dat lichaem is te samen
 een cristus. En nochtans is
 daer dat houet is. mer daer
 dat lichaem is daer v'gaden
 die aernen. al en mach dat
 hoeft vanden lichaem niet
 verscheiden werden. Want
 siet hi heuet selue gheset:
waer twe of drie vergadert
 syn in i minen name. daer
 bin ic midden tussche. Mer
 mach selen daer mach wie
 segghen. **waer is nu cristo:**
Toen ons cristu en tis ons al
ghenoech. Waer om laet ghi
 v'curiose oghen also wide
 dine gaen. **Ghi en siet hier n'**
ghecomen om te sien. mer
om te horen. Die propheet
 seit. **Onse heer heeft mine**
oren opgheloken. **A mine ore**
heeft hi opgheloken. dat ic
 horen sel. **Watmen mi seit.**
 hi en heuet noch mine oge
 niet opgheloken. dat ic syn
 aensicht moghe sien. **Of hi**
heeft syn oren opgheloken
om te v'horen myn ghebet.
 mer hi en heuet mi sij aen

sicht met gheoent. **Hi staet**
after die want. hi hoert ende
 hi wert ghehoert. mer hi en
 laet hem niet sien. **Hi v'hoert**
die ghene die hem bidden. en
 hi leert die ghene die hē hore
 willen. **Paulus seit.** **Begeer**
di dat te onderuiden. dat **xps**
 in mi spreket. **Je bin seit hi die**
die gherechticheit spreket. **wa**
om en soude hi niet spreken
mitten monde dien hi ghesce
pen heuet. waer om en soude
 die werman syn hantwer
 met ghebruken als hi woude.
En wil niet alleen heer ophu
ken hoer oren. mer luue op
 mine lippen. want ic hebbe
 mine lippen niet v'boden te
 spreken als du wel weetste.
Du makeste alle dine wel. wāt
du makeste die douen horen
en die stōme spreke. **hoert daer**
om lieue brueders. wat onse
 heer van sinte iohan seit. **daer**
wi hiden hoechtit vā synre
gheboerten hoechtlic van vie
ren. **hi was seit hi ene lateer**
ne die bernen en lichtende
want alleen te lichten is ydel.
 alleen te bernen is cleyne. mer
 beide te bernen en te lichten
 dat is volcomē. **hoer wat die**
farist seit. **Die wise man bli**
uet als die sonne. mer die
 sotte wert verwandelt als
 die mane. **want die mane**
 blencket sonder hette. en nu

Soe is hi vol. nu is si cleyne:
 en nu en mach mensche daer nu
 van sien. want dat licht dat
 si heuet dat is gheleent. en
 si en blijft nimmermeer in
 enen staete. mer si wasset en
 si waent. en si wert cleyne en
 gaet te nyere. **Soe** sijn die ghe-
 ne die hoer consciencie en hoer
 gheuoelen in ander lude mont
 gheset hebben: nu sijn si groot
 nu sijn si cleyne nu niet mit al-
 len na dien dattet den smekers
 ghenoeghet te prisen of te lake
Mer die schijn der sonne is vuer-
 rich. en hoe hi heten berner ho
 hi oec daerre schijnt. **Alsoe** is
 die inwendighe vuericheit:
 des wisen manes. want hi
 licht oec van buten. en ist
 dat hi beide niet hebben en
 mach. soe wil hi lieuer alleen
 van binen bernē en heet we-
 sen. op dat sijn hemelsche vad-
 die in dat heymelike siet he
 sijn loen gheue. **Wee** ons lie-
 ue brueders ist dat wi alleen
 lichten. **want** wi lichtē ende
 wi werden groot en heilich
 vanden menschen gherekent.
Mer tis mi seer cleyne hoe ic
 vanden mensche gheoerdele
 werde. want die mi oerdele
 sel dat is die he. die vanden
 mensche vuericheit eyschet:
 mer schoen te lichtē en eyschet
 hi alsoe seer niet. **Hi** seide sel
 ue inden ewangelio. **Je** hi ghe-
 comen om dat vuer ind oer

den te senden. en wat wil ee
 anders dan dattet vne. **Dat**
 is een ghemeen ghebot dat
 van allen mensche gheeyshet
 wort. en soe wie dit niet en
 hout. hem en sel ghene o'scoute
 baten. **Mer** den apostole en
 anden grote heilighe mēschē.
 wert toe gheset. **V**lichte sel
 lichten voer die mēschē als
 die ghene die vuerich sijn en
 seer vuerich. die gheē anst
 en doruē hebben vā enighe
 wynde. **Onse** he sprac tot iohā-
 hānes van binen. mer den
 apostolen sprac hi in hoeroer
 mer iohānes wert vā binē
 als een enghel gheleert. **Wāt**
 hi was gode soe veel naerre.
 als die stēme den woerde na
 is. die gheen and' stēme en
 behoefde daer hi in gheleert
 soude werde. **want** iohānes
 en is mit ghene mediken
 van buten gheleert. mer
 oūmits die salūghe des
 heilighe gheestes vā binne
 daer hi mede veruullet was
 doe hi noch in sijnre moeder
 lichaem was. **Hi** was waer-
 like bernende en te mael seet
 ontsteken. die soe dat hemel-
 sche vuer vlichtet hadde:
 dat hi doe voelde die teghen
 woerdicheit ons hēn. doe hi
 hem seluen noch niet voelde
 en conste. **want** dat nywe
 lichte vuer dat doe versch vā
 den hemel ghecome was. en

ommits den enghel gabri
 el inder heiligher maghet
 marien ontfanghen was
 dat quam weder omme ou
 mits den monde der iosefrou
 wen doer die ore der mod'
 totten cleynē kintdeke dat si
 noch droech. soe dat vā di'
 vren voert die heilige geest
 sijn vaetken alsoe vūillede
 dat hi daer nae ene schone
 lanterne van maecte bernē
 de en lichtende voer onsen he
 lijn **cristo** Daer om al doe
 was **iohānes** ene lanterne
 bernende en lichtende. mer
 noch alleen in sijn vaetke da'
 hi onder scūilde. hent die tyt
 quame dat hi opten kandelae
 gheset soude werden en scoe
 lichten soude alle den ghenē
 die inden huise godes sijn In
 dier tyt mochte hi allene sijre
 moeder lichten als den vaet
 ken daer hi onder scūilde.
 want hi hoer dat wondlike
 sacrament der godliker goed'
 tierenheit kundich maecte doe
 si seide tot **maria** Waen coet
 mi dat die moeder mijns hēn
 tot mi coemt **Wie** heeft di lere
 kēnen o heilighe vrouwe die
 moeder ons hēn **Waen** coemt
 di dat. datstu mi kēneste Ende
 si seide **Als** die stēme dūre grue
 ten quam in minen ore. soe
 verblide hem in groter bliscap
 dat kynt in minen lichaem.

Dus verlichte hi eerste dat
 vaetken daer hi onder scūilde.
 dat was sijn moeder die wel
 bekende die bernende lanterne
 die noch verborghē was. mer
 niet langhe daer nae vlichten
 soude mit horen schonē nywe
 lichte al die werlt hi was sei
 de onse heer een lanterne ber
 nende en lichtende hi en seide
 niet lichtende en bernende. wāt
iohānes die quā sijn licht vā
 den brande en watter vuericheit
 die in hem was. en hi hadde
 smen brand niet vande lichte.
 want men vynt wel somighe
 mensche die niet daer o lich
 ten want si bernē. mer si be
 gheren meer daer om te bne
 op dat si mochten lichte. mer
 sulke menschen en bernē niet
 wt den vuerighen gheeste d'
 godliker minen. mer wt ydel
 re glozen **Wildi** wete i wat
 manieren **iohānes** brāde en
 verlichte **It** vermoede datme
 beide dese in hēn vyde mach
 in drien manieren hi brande
 in hēn seluen ommits grote
 strenghicheit sijns leues hi
 brande tot onse he mit volco
 menre ymghen vuericheit
 hi was seer neerstich teges
 die **gracie** ghene die qualike
 leefden. soe dat hi hem niet
 en ontsachse terispē. hoe goet
 si oec waren hi heuet oec ghe
 lichtet op dat ict int corren.

woerden segghe mit sinē goe
den exempelen. mit dat wisen
synre vingheren. en mit sinen
woerden **H**i heeft hem seluen
bewyft een volcomē exēpela
alre duechden. den ghenē die
hem naeuolghen willen **H**i
heeft den mensche dat alre
meeste licht bewyft dat der
werlt verborzghen was. ende
dat ghecomen was om der
menschen hoer sunden te ver
gheuen. en die donckerheit d'
mensche te vlichtē. als d' ghe
screuen staet in den souter **D**u
verlichtes lie mine lanterne.
verlichte god mine donckerh'
sonder twiuel daer om op dat
mine donckere sūde ghebe
tert werden **A**er aen desen
heilighen man hoe die engel
godes sine toecomest voer
ghesent hadde. hoe wondlich
hi ontfinghē wert. hoe hi in
synre moeder lichaem ghehe
lyghet wort. en soe mogeste
wel inwonderen vand' nywer
vuericheit die hi hadde in al
soe strenghe sware peniten
cie te doen **D**ie apostel seit:
Als wi eten en drincke en
dedinghe hebben. soe sel wi ons
ghenoeghen laten **D**ie is apos
telike volcomenheit. mer iho
hānes is hier veer bouen
ghegaen. want hoer wat o'se
here hier van seit in d' ewan
gelio **J**ohānes baptist is ghe

comen. mer etende of drinckende
sonder twiuel noch cledende:
Want alsoe als die sprencvo
ghelkens ghene menschelike
spise en is. die licht wel som
mughe dieren pleghe te eten
alsoe. en is oec dat cameels
haer ghene menschelike cle
dinghe **W**at hebstu camel
dijn haer van di gheden:
och oftstu meer d'ne hoer
hadste of gheleit **S**hi onrede
like beesten en ghi crupende
wormen deser wildernisse:
wat gae di suche lecker spi
sen **J**ohānes was een heilich
man ghesent van gode vmer
hi was gheheten een enghel
godes als die vad' tughet en
seit **S**iet ic sende mine engel
voer di **D**ese iohānes die soe
groot was datter nyemant
meere van wmen en was
ghebozen. die castyet en ver
maghert syn heilighe onosel
lichaem. en ghi wilt mit pur
pur en mit bispen ghecleder
wesen. en alle daghe leckerli
ke wscappen **L**eider dit is al
die oer diemen desen daghe
der hoechtit doet. die is al
die reuerencie diemē desen
alre heilichsten māne bewyft
Is die die bliscap die voer
ghepphetiert was vandē hei
lighen enghel gabriel. die tot
zacharias seide datter veel
menschen in synre gheboerte

hem verbliden soude. **W**ies ge
 huechnisse begae di ghi alte
 dertene oefenaers. wies ghe
 boerte vierdi. **E**n is hi met
 die ghene dien ghi ere wilt
 die inder woestinen plach te
 woenen. ruuch en onghela
 uent van clederen. die groten
 hongher en armoede leet. **W**at
 si di wtghegaen te sien inder
 woestinen ghi kunders van ba
 bilonia. **E**n riet dat vanden
 wynde ghins en weder ghe
 waeyet wert. **O**f wat woud
 ghi daer sien. **E**n mensche die
 fasten clederen ghecleet is. **I**n
 desen en in duscanghen din
 ghen staet al v vieren en al
 v hoechtyt. den prijs d' mensche
 te begheren. en die gle der
 clederen en die welluste der
 spisen. **W**ant heuet iohannes
 mit desen te doen dinghen.
Hi en heeft soe niet geleest
 noch sulke dinghe en moghe
 hem nimmermeer behaghen.
Die enghel seide datter veel
 menschen in synre gheboerte
 blide souden wesen. **D**at is al
 soe veel menschen syn blide in
 synre gheboerte. en als wi ghe
 hoert hebben soe hebbe oec
 die heydene op desen dach
 grote hoechtyt. **E**n viere dat
 si niet en bekennen. mer soe
 en souden kersten menschen
 niet doen. **E**n syn wy mede blide
 inder gheboerten. sunte iohan

nes. mer och of hoer bliscap
 waer van sunte iohans ghe
 boerte. en niet van alre hude
 ydelheit. **W**ant wat ist anders
 dan ydelheit. al datter onder
 die sonne is. **O**f wat heeft een
 mensche anders van al dat hi
 onder die sonne arbeit. **B**ru
 ders al datmen mit oghen sie
 mach dat is onder die sonne
 al dat onder desen wtwedige
 lichte gheleghen is. **E**n wat
 is dat alte samen dan een wa
 som en een rooc die met la
 ghe en duert. **W**at ist altemael
 dan hoey en die bloem des hoeyes
 alle vleysch is hoey seit onse he
 en alle die gle des vleisches en
 is anders niet dan die bloem
 des hoeyes. **D**it hoey is vdwret
 en die bloem is ofgheuallen
 mer dat woert godes bliuet
 ewelike. **L**ieue brueders laet
 ons arbeiden inden woerde
 daer wi ewelike in moghen
 leuen en blide wesen. **L**aet os
 werke spise niet die vgaet
 mer die bliuet mede ewighe
 leuen. **W**at spise is dat. **D**ie
 mensche en leuet niet alleen
 inden brode. mer in alde wo
 den die wtgaen witten mode
 godes laet ons sayen in die
 woerde alre lieffste brueders
 laet ons sayen inden gheeste.
 want die inden vleische sayet
 die sel ghebrechheit mayen
 laet ons blide wesen van bi

nen. en niet onder der sonnen
Mer als ons die apostel leert
 alse droevich oümits oetmoe
 dichheit en swaerheit. mer al
 toes blide van binen oümits
 den godliken troest. **L**aet ons
 blide wesen lieue brueders in
 gheboerten sunte ians en vā
 synre gheboerten. **W**ant daer
 is oüuloedighe sake d' bliscap
 inder gheluechnisse deser ghe
 boerten en menichuoudighe
 materie der vrolicheit. **H**i was
 een lanterne en lichtende. en
 die ioden wouden blide wese
 in sinen lichte. mer hi vblide
 hem meer vand vuerigheit
 inwendigher ynicheit. **H**i v
 blide hem totter stemen des
 brudegoms als een vriet des
 brudegoms. **I**n beiden hoert
 ons toe te vbliden. **I**nde enen
 sel wi ons mit hem vbliden.
 in den anden sel wi ons vbli
 den om ons seluen. **W**at sūte
 iohānes brande en was vue
 rich hem seluen. mer ons lich
 te hi. **L**aet ons blide wesen in
 synre vuericheit. soe dat wi
 ons pme die nae te volghen
 laet ons vbliden in sine lichte
 soe dat wi daer niet in en bli
 uen. mer op dat wi in sinen
 lichte comen moghē te sien
 dat gheware licht. **D**at licht
 dat hi niet en is. mer dien hi
 ghetuuch gheuet. **O**nse here
 seide dat iohānes quam niet

etende noch drinckende. **D**it is
 in ene oersake en ene verma
 ninghe tot vuericheit. ende
 ene materie der oetmoedich
Want wie issen onder ons lie
 ue brueders die als hi iohan
 nes penitencie aensiet al sine
 penitencie die hi doet of ghe
 daen mach hebben. ic en seg
 ghe niet groot rekenē wil.
 mer van enigheit weerden
 houden derf. **W**ie issen onder
 ons die murmurieren derf
 in sinen arbeide. of hi segghen
 woude. tis ghenoech dat ic doe
 ic en segghe niet tis veel. **W**at
 doorslaghe of wat herke bero
 uinghe. of wat ontdade of an
 der sware sonden hadde iohan
 nes ghedaen. daer hi sulke gro
 te sware penitencie voer doe
 moste. **D**aer om lieue brueders
 laet ons oec vuerich werden
 tot penitencie te doen. laet os
 ondersueken onse consciencie
 en oüfien hoe veel quades wi
 ghedaen hebben en laet ons
 enē moet gripen van onsen
 sunden beteringhe te eyschen
 van ons seluen. op dat wi te
 bet ontgaen moghen dat stre
 ghe verueerlike oerdel des
 almachtighen godes. **E**nde
 wat ons ander vuericheit
 ontbreket dat vervulle dat
 puere oetmoedighe belven.
Sod is ghetrouwe ist dat wi
 onse quaetheit bekenen en

belven. ist dat wi hem onse oſa
 claghen. en ons niet en onſcul
 dighen. hi sel ons gheerne ver
 gheuen al dat wi teghens hem
 miſdaen hebben. Daer nae ſie
 oec aen die ~~neerſtighe vueric~~
~~het~~ vuerighe neerſticheit die
 iohanes hadde teghens die ſu
 den ſinre euen menſche. Dit
 is ene rechte en ene redelike
 ordnancie dattu altoes aen
 denches dat di toebehoert. eer
 ſte aen di ſeluen te beghinen
 want ſoe ſtaet daer gheſcreue
 Van minen quaden verborghe
 nen reynighe mi he. en van
 vreemden ſunden ſpaer dmen
 knechte. **H**i ſlanghe gheſlachte
 ſeit iohanes. wie ſel v wiſen
 te ontvlien die toecomende
 toornicheit godes. **W**t hoe grof
 miwendigher vuericheit mee
 di quamen die voncke. om
 mer die bernende colen. **A**lſo
 en ſpaerde hi oec niet die pha
 riſeen. **E**n wilt niet ſegghen
 ſede hi. abraham was onſe
 vader. want god is des wel
 machtich van deſen ſtenen
 abrahams kinderē te ūwec
 ken. **A**er dit mach al min
 ſchmen te weſen iſt dat hi he
 ontſiet te berippen die mach
 tich ſchmen te weſen in deſer
 werlt die mit alre vruheit
 des conincs die qualike leefte
 ſoe valike berispede. dat een
 houerdich wreet tyran was

daer hi oec ſonderlinghe om wi
 der woestinen quam. iſt dat hi
 hem beſneken liet vanden comē
 die gherechticheit te vſinghen
Of laet hi hem mit enighe drey
 ghen vueren. of mit enighen
 pmen. Daer ſtaet gheſcreue dat
 herodes ſunre iohan ontſach. en
 dat hi wel veel om ſinen wille
 dede. en dat hi ſine woerde gheer
 ne hoerde. **A**er iohanes en ſpaer
 de hem daer om niet. mer hi
 ſeide hem valike toe. **E**n Ten
 is di niet gheerloft dit wif
 te hebben. **E**n al wert hi gheua
 ghen. en inden kerker geleit
 om deſer woerden wille. hi bleef
 nochtans ſtanachtelike bider
 waerheit. en hi is daer ſalich
 like voer gheſtoruen lieue brue
 ders laet deſe vuerighe minne d'
 gherechticheit en der waerheit
 en der doechden altoes in onſe
 herten berne. **N**iemant en ſine
 ke mitten onduechden. niemant
 en lide die ſunden en die onduech
 den. alſo veel alſt in hem is.
Niemant en ſegge als caym
 ſeide. bin ic een bewaerre mijs
 brueders. **N**iemant en lide dat
 mit gheliken moede dat die on
 duechden en die quade ghewoē
 ten inbreke. en dat die duechden
 en die goede ghewoente acht
 ghelaten werden. **W**ant dat is
 alſo veel als conſentiere als
 een menſche ſules wat ſiet en
 ſwighet daer toe. dat hi mach

schien wel beteren soude of ten
 minsten berispen. En wi weten
 wel dat si ghelike pme liden.
 sellen die dat quade doen. ende
 die dat consentieren. **M**er nu
 wat moghen wi segghen van
 dier oetmoedighen en seer vne
 righer ymicheit die iohānes tot
 onsen he hadde. **H**ier wt quāt
 dat hi hem vblide totter tocoest
 ons hen. doe si beide noch oghe
 boren waren. **H**ier van wast
 dat hi mit groter reuerencie
 en eerweerdicheit vneert was
 doe onse he tot hem qua. en
 van hem ghedopet woude we
 sen. **H**ier van wast dat hi is
 alleen cristus niet en woude
 gheheten wesen als die lude
 meenden dat hi cristus hadde
 gheweest. mer hi rekende hem
 seluen oweerdich te wesen die
 rieme sinre scoene te ontbyn
 den. **H**ier van wast dat hi als
 een vrient des brudegoms he
 vblide van sinre stemen. en
 dat hi seide gracie voer gic
 ontfanghen hadde. mer dat i
 onse here waer die volheit
 alre gracen. en alre genaden
 van welker volheit wi alle
 begheren te ontfanghe. **M**ine
 siele en selstu niet gode onder
 danich wesen. **J**e en mach an
 ders ghene bernende lateerne
 wesen ten si dat ic wt al mij
 re herten. wt al mijre sielen.
 en wt al mynre crachten. lief

hebbe minen he en mine god.
Want alleen is die mine die
 salichlike vuerich maket. en
 si comet alleen vande heilige
 gheest. die ons vboden is wt
 te doen. **D**us hebste ghehoert
 hoe iohānes ghebrant heuet.
 en ist dattuut wel ghemerct
 hebste. inden seluen ist oec be
 wist hoe hi gheluchteet heeft.
 want anders en moechstu sine
 vuericheit niet bekent hebbe
 hadde se niet ghelichteet. **D**aer o
 als voer gheseyt is. soe heeft hi
 ghelichteet mit sinen goede exe
 pelen. mit sine vinghere. mit
 sinen woerden. **M**it sine wken
 heeft hi hem seluen bewist. mit
 sinen vingher heeft hi cristu be
 wist. mit sinen woerde heeft
 hi ons ghewist ons selue. ende
 ons bekent ghemaect wie wi
 waren. **S**ijn vader zacharias
 seide van sinre iohan. **D**u hinc
 du biste een pphet des alre ou
 sten gheheten. want du selste
 voer gaen voer dat aensichte des
 hen te bereiden sine weghe. te
 gheuen wetenheit der salicheit.
 sinen volke. **H**i en seide niet te
 gheue salicheit. want hi en is
 dat licht niet. mer hi seide wete
 heit der salicheit. om dat hi ghe
 tuuch gheue soude vande lichte.
Wetenheit der salicheit seit hi in
 vergheuinghe hoerre sunden.
Mach een wijs man versnaden
 die wetenheit der salicheit. **M**er

laet ons setten dat iohānes
 noch niet ghecomen en si. ende
 dat hi ons van cristus niet ghe
 seit noch ghewyst en hebbe. wa
 sel wi onse salicheit sieke. **I**c heb
 be grote sūde ghedaen die mē
 ten bloede der caluerē en d' boe
 ken niet ofghewassche moghe
 werden. want die alre ouerste
 en heuet ghene ghenuechte in
 den offer datmē al vbraut. **M**i
 ne memorie dat is mine ghe
 luechmissie is onreyn ghewor
 den vander heffen deser onreyn
 micheit. daer en is gheē scheer
 mes alsoe soerp. dat dese onreyn
 micheit of scapen can. want si
 is al doer en doer ghetoghen:
Ist dat ic mine sūde wil vghel
 ten. soe bin ic dwaes en gode
 ondankebaer. bliuen si in mine
 memorien. si sellen mi berispen
 en beschamen inder ewicheit:
Wat sel ic dan doen. **I**c sel tot io
 hānes gaen en ic sel van hem
 horen ene blide stemme. ene stem
 me der ontfermicheit en woerde
 der gracen en der vergheuinghe
 en des vreden. **J**ohānes seit. **H**ier
 dat lam godes. siet die ofneemt
 die sūden der werlt. **E**n op een
 ander stede seit hi. **D**ie ene brunt
 heuet die is een brudegō. **D**us
 toent ons iohānes dat god tot
 ons ghecomen is. dat een brude
 gom tot ons ghecomen is. dat
 een lam ghecomen is. **E**n wāt
 hi god is die daer tot ons gheco
 men is. soe ist seker dat hi ons

onse sūden vgheluen mach. nē
 of hi wil dat staet ons noch te
 vraghen. **H**i wil sonder twiuel.
 wāt hi is een minlic brudegom.
En iohānes is een vrient des bru
 degoms. want die brudegom
 pleghet vrende bi hem te heb
 ben. **E**n al wil dese brudegom
 dat sine brunt schoe en glioes
 si. en ghene vleckē noch rīpe
 of sulcs wat en hebbe. hi en
 sucket hier nochtans sulken
 brunt niet. want waer sou
 de hi sulken brunt hier vūden.
Mer hi maket sine brunt sulc.
 en hi gheeftet hoer dat si sulc
 si. **H**oer wat hi seit doer den
 pheet. **M**er seit onder die lude.
Ist sake dat een wijf slape bi
 enen anderen man. sel si oec
 weder comen bi horen eersten
 man. **E**n is dat wijf niet on
 reyn. **M**er du hebste onsuuer
 heit ghedaen mit veel myres.
 nochtans com weder tot mi
 en ic sel di ontfanghen. **B**ich
 wat dese brudegom mach sich
 wat hi wil. **M**er du biste mach
 schen verueert voer die scarpe
 purgacie daer hi dine onreynich
 mede purgieren en reynighen
 wil. en dat du van dier vern
 ghe en van dier sūdinghe
 doelike pme soudeste moeten
 liden. **H**oer dat hi een lam is:
 hi comet mit groter sachtmoe
 dicheit. mit wolle en mit wel
 ke. en hi maket die bose men
 schen rechtueerdich alleen mit

smen woerden **W**at is lichter
 als comicus die poeta seit. dan
 een woert te spreken **D**ie centu
 rio seide tot onsen he. sprec alleē
 een woert en mijn kynt sel
 gheuesen **W**aer om wil wi dan
 voert meer twielen. ende niet
 meer mit volcomenen betruwe
 gaen totten throne sintre gien
laet ons sinte iohan drucken
 en ouermits hem laet ons gae
 tot crista **W**ant als als hi sei
 de tis noot dat hi wasse. en dat
 ic vermyuet worde **S**onder
 twiuel in sinen schme en niet i
 sinen bernen **H**i heeft sine radi
 en nae hem ghetoghen. en heeft
 se versament op dat hi niet en
 waer als die sotte die al horen
 gheest voertbrenghen. hi moet
 moet wassen seide iohanes die
 niet wt gheput en mach wden
 op dat wi alle van sinre vollyt
 moghen ontfanghen **M**er ich
 moet vmyuet werden seide hi
 dien die gheest in maten ghege
 uen is **E**n dat staet mi te besor
 ghen alre meeste dat ic altoes
 bernē moghe. en vuerich wese
 meer dan sonder vuericheit seet
 te lichten **I**c bin die sone voer
 ghegaē als een merghensterre:
 ic moet vlyudet en bederhet wden
 als die sone opghegrien is **I**c en
 hebbe niet dan een luttel olyen
 daer ic mede ghesaluet mach w
 den. ic wil dat selue lieuer seker
 like in minen vaten besitten
 dan inder lampen

Ic vande vordē die sinte
iohan baptist van gode vee
 dient heuet

Mie alre lieffte bructers lu
 den lichtet ons ene seer
 merklike hoechtijt. die also veel
 meere en heiligher is. als si
 heiligher man op deser cerden
 ghebrocht heuet **W**ant op dese
 dach is ghebozen is een blenc
 kende lichte der heilighen. glorie
 der rechtueerdigher menschen.
 bliscap der enghelen. die alre
 meeste mensche. **c**ristus **i**hs uene.
 des brudegoms sonderlinghe vriet
 een bereider der bruuē **T**is een
 mensche en hi en heuet ghenen
 gheliken. die vheue is ond den
 enghelen. en mit sonderlinghe
 hoghen titelen ghecroent bouē
 gaet dat ghemene menschelike
 gheslacht **W**ant onder den sone
 der wiuen en is gheen meere
 opghestaen dan iohanes baptis
 ta **D**it is een salich mensche die
 salichlike ouwandert die hemel
 sche scharen. en mit enē gherin
 ghen lope volghet onsen vlosser
 en van gheenre hoechtijt belet
 tet. soe wert hi mildelike vand
 ouester moghentheit mit god
 liker gracen bedouwet **D**ie
 enghelen sijn blide. en die ontel
 like memche van beide natue
 ren verwonden hem dat een me
 sche soe inghegaen is in dat af
 gront des godliken lichtes. en
 soe vstonden is in die diepte der
 ewigher godheit. dat die puerly

der enghelen hem des niet ghe
 noech in wonderen en cōne laet
 nu voert comen alle die manē
 van groten verdienē. en voer
 die hoghe moghentheit voert ^{godes}
 brenghen die vordelen der grā
 cien daer si van glorie. daer
 en sel niemant gheuōde wden
 die hem sunte iohan baptisten
 sel doruen gheliken. Mer laet
 ons nu beghinen te vtelle die
 gloriose duegheden daer die ou
 ste moghentheit godes sinen sond
 lighen vrient ouuloedelike me
 de gheert heuet. Want hi heeft
 soe gheleest vanden beghine sū
 leuens hent tot sinen salighen
 eynde toe. daer al sū leuen ene
 forme eens heilighen leuens. en
 alre goeder seden heuet gheweest.
 En al ist dat wi ghene blenckē
 de schoenheit der woerde voert
 en cōnen brenghen. wi sellen
 nochtans die waerheit der din
 ghen wtspreken als wi best cō
 nen. aemerkende dat wise man
 nen dat bet behaghet dat vast
 en waerachtich is. dan dat mit
 schonen woerden gheciert is :
Die eerste eere deses heilighen
 sunte **iohans** is die sonderlyghe
 gle daer hi mede gheboetscap
 wert. ~~Die enghel gabriel die~~
~~stercken godes comet neder vā~~
~~den hemel vanden heilighen~~
 enghel gabriel. Ten is niet swi
 ghende voer bi te gāen mit ho
 gher glorie deses kyndes iganc

250
 in deser werlt gheboetscap wt
Die enghel gabriel die stercheit
 godes comet neder vande hemel
 ghesent van gode. en staet aen
 die rechter side des altaers daer
 men gode sine sacrificie op brā
 de. En dit en was gheen ghe
 meen enghel. mer een vanden
 alren ouersten archangelen
 en die selue die een luttel hier
 nae der gloriose maghet ma
 rien die alre hoechste en die
 alre salichste boetscap bren
 ghen soude. **Die ouerste priest**
 stont voer den altaer aenghe
 daen mitten gloriose ghewa
 de der menigherhande gheeste
 like cledinghe daer die hoghe
 sacramenten godes in men
 ghen manieren in bewijst wa
 ren. en die figuere des geeste
 liken bloedes dat wtghestort
 soude werden in vghewinghe
 der sunden. en voer die arche
 des ouden testaments. daer die
 stenen tafelen in waren daer
 die ghebode godes in ghescre
 uen waren. en die gulden
 emer mitten hemelsche brode
 en aarons roede die bloeyde.
Als die ouste biscop dus stont
 hoechtidelike ghecleet voer
 die hoghe moghentheit godes
 om sine sacrificie en offerhan
 de te volbrenghen. wantter
 doe een dach was van sond
 lighē hoechtijt en weerdicht
 den ghemene iodesche volke

in welker hoechtijt den ouste
 biscop alleen gheoerlost was
 in te gaen in die sancta scōm
 om den woone godes te verso
 nen. en daer grote menichte
 des volcs in dien daghe dier
 groter hoechtijt v̄gader was
 van alden ioedschen lande so
 coemt daer die gloriose arch
 angel gabriel. en staet aē die
 rechter side des altaers. en spre
 ket den priester zacharias toe
 en seit En wilt niet v̄saghet
 wesen zacharias. want di sel
 een soen gheboren werden die
 bliscap sel wesen sine ouders.
 edelheit sine gheslachte. een
 exempel der duechden alder
 werlt. een eynde der ewe. een
 beghin des ewangelies: een
 verduuninghe des dodes: een
 doere des leuens. cierheit der
 menschen. een blenchende schij
 des goeden leuens. en een pri
 ce der gherechticheit. en op
 dat ic die woerde niet alte wi
 de en v̄stroeye. en den sin daer
 mede en v̄donckere. die heilic
 heit en die volcomenheit des
 kindes vintmen daerlike in
 den heilighen ewangeliē bescre
 uen. **M**ere hier wel aen die
 hoecheit des boden. die weer
 dicheit der steden. en die reue
 rencie des groten heilighē da
 ghes. en soe moghestu v̄staen
 mit hoe ouer grote glorie die
 gheboerte des heilighē kindes

gheboetscap wert. **I**c segghe
 behouden die eerweerdighe
 reuerencie onses behouders
 die bouen al is. **W**ant dit en
 gaet den keyser niet teghē
 dat wi sinen lieuen ridder seer
 prisen. **W**ant hi is die hē ende
 dit is sijn knecht. hi is die scep
 per. en is sijn creatuer. soe
 schijnt iohānes gheboerte mit
 meerre hoecheit gheboetscap
 te werden dan ons hēn. **W**at
 arstus wort machschē inder
 slaepamer gheboetscap. in
 iohānes in den tempel. **E**n niet
 alleen in den tempel. mer oec
 voer die scō scōm in die sond
 lughē hoechtijt der ioden. **H**ier
 dus wert iohānes gheboetscap
 vanden seluē enghel daer **xps**
 van gheboetscap wert. ende
 in eenre weerdigher stede. en
 op hogher hoechtijt en mit ope
 baerliker mirakel. **G**hedēcke
 dat ysaacs gheboerte vande
 enghel gheboetscap wort en
 sampson des ghelikes. en als
 du alle die oude heilighē ouer
 denckes. soe selstu in dese sake
 en in veel anderen saken **i**
hānes al vintmen bouē gaende.
Die ander ere sūte iohānes
 is. dat hi in sūre moeder lich
 aem gheheiligher was. **W**at
 onser is die vander eerster ou
 tredinghe gheboren werden
 in deser werlt. wi treckē alle
 mit ons een lanc seel der erf

sunden. daer alleen van wighe
 nomen wert dien dat ioncfrouwe
 like lichaem sonder mans toe doe
 in deser werlt ghewonen heeft:
Want hi is veer anders dan wi
 sijn vanden heilighen gheest ont
 fanghen inder onbeulecter magz
Want dat was betamelic dat hi
 alinghe sonder sinde wese soude
 die daer om quam dat hi die
 sunden der mensche ofneme sou
 de **D**ie in die ghelikenisse des
 sundighen vleisches in deser wlt
 quam. mer niet inden sundighe
 vleische **E**n want alle menschen
 in sunden ontfanghen werden:
 soe en lesen wi nochtans vā nye
 mant die in sijre moeder lichaem
 gheheilighet heeft gheweest. **d**a
 theremias en iohānes baptista
Al en isser nochtans niet aen te
 twiuelen dat die sonderlinghe
 maghet maria in hoere moed
 lichaem mit noch veel hogher
 manere van gracie gheheilighet
 si. als dat sonderlinghe sanctu
 arnum en die alre heilichste tem
 pel daer god en die goedes soe
 menschelike natuer in aen ne
 men soude **M**er die heilichheit
 daer die pphet theremias in
 sijre moeder lichaem mede ghe
 heilghet wort. mer iohānes
 wort in sijre moeder lichaem
 mitten heilighen gheest vuillet
 en tis veel hogher mitte heilige
 gheest vuillet te werden. dan
 alleen ghehalighet te werden

150

want die gheheilighighe meēt
 een reyn makinghe. mer die
 vuillinghe bewijst volheit
 en ouuloedicheit **W**ant die hei
 lighe apostolen ons hē die mit
 horen handen ghehandelt had
 den vanden woerden des leuens
 doe si ouimies inblasen ons hē
 den heilighen gheest ontfangē
 hadden. si en quamē nauwe op
 ten vijfichsten dach nae sijre
 vusinghe daer toe datmē van
 hem segghen mocht dat si alle
 vuillet waren mitten heilige
 gheest **E**n al wast dat die heili
 ghe gheest mit sinen milden ga
 ven die herten der ghelouigher
 ouuloedlike doe vuilledē. noch
 tans vdiende dat iohānes in sijn
 re moeder lichaem en noch on
 ghebozen van gode te ontfangē
 dat die apostelsche hoedheit doe
 si langhe ghewacht hadde ten
 lesten vercreghen **I**denmerck
 neerstelike ic bidde di hoe wys
 like die menichuoudeghe geeſte
 theremias heilighet in sijre mo
 der lichaem. en sunte iohānes
 vuillet. en ouer comet i maria
En dat was een wonderlic were
 des heilighen gheestes. dat hi the
 remias soe heilichde dat hi in
 die sunden ontfanghe was. ghe
 bozen wort sonder sinde **M**er
 iohānes wert mit veel gliosfer
 crachte des heilighen gheestes
 vuillet. want hi is ten eerste
 gheheilighet van allen sunden.

en is soe onghestortet mitter gra-
 cien des heilighen gheestes dat
 hi puer en reyn van allen sin-
 den was. en daer toe vuullet
 was mitten heilighen gheeste.
Waerlic hi is groot voer gode
 dien die enghel boetscapte. en
 dien god heilighet. en die heil-
 ghe gheest vuullet. en die sijn
 heilighe leuen pryst. **H**et was
 noch veel onwtsprekeliker ma-
 niere dat die heilighe gheest
 inder maghet marien quam.
 en al die volheit der godliker
 goedtierenheit sonder enighe
 mate bestorte. soe dat hi se
 alte samen besitten soude die
 se selue ghemaect hadde en
 wtuercozen hadde. **E**n aldus
 ghelouen wi volcomelike
 dat si niet alleen onmits de
 heilighen gheest ghereynicht
 en was van allen sünde. en
 vuullet was mitten heilige
 gheest. mer dat si oec onsen
 ghesontmaker ontfene van
 den heilighen gheest. **W**ant
 alsoe staet daer ghescreuen
 in den ewangelie. dat i hoer
 ontfanghen is. dat is vade
 heilighen gheest. **H**ier om be-
 lyet die heilighe kerke mit
 sonderlinghen vordede dat die
 soen godes van eenre iosefrou-
 we gheborc is. en vade hei-
 lighē gheest ontfanghē is. en
 dat mitte onuscheydliken
 name beteykent worde die

onuerscheydlike vsamenighe
 der godheit en der menscheit
Dus moghestu sien mit hoe
 grote ofghescheydene vordede
 die schone boue alle kynden
 der menschen onderscheiden is
 in synre ontfanghemisse. **W**at
 alle die kynderen der menscheit
 sijn in sunden. en va sunden ont-
 fanghen. mer dese sone godes
 is in den heilighen gheest en
 vanden heilighen gheest ontfan-
 ghen. **D**it is van sūte iohānes
 ontfanghemisse gheseyt. mer
 isser yet mede dat contrarie is
 der heiligher scriften. dat wil
 wi dattet sonder enighe hāde
 beschermighe onder die vōde
 ghetreden worden. **D**ie derde oer-
 is dat hoghe wonderlike vor-
 del dat hi in synre moeder lich-
 aem inder toecomenst der moe-
 der ons hen hem vūrouwede.
Ten is van beghin der werlt
 nye ghelooert datter ye men-
 sche was die in synre moed-
 lichaem hem vblide. mer sūn-
 te iohānes lesen wi dat hi
 hem in grote bliscap vūrou-
 wede. **D**it is te mael een
 seer wonderlic mirakel. dat
 een kynt dat nauwe ontfā-
 ghen is en eerst beghint te
 leue in synre moeder lichaem
 hem soe vūrouwet in grote
 bliscap. en hem sine dienstrich-
 ticheit bewijst dien hi voelt
 in den ioncfrouweliken lich-

aem teghewoerdich te wese.
Salich is die siele die inden
 weghe der sunden met ghe
 staen en heeft. mer doer een
 hemelike weghe comende vā
 gode. oncsinghen heeft die sue
 ticheit deser ongheloerd' bli
 scap. **S**alich is elizabeth daer
 die moeder godes toe comet.
 daer die cominghine des hemels
 hoer dienstichheit bewyst
Mer dat kint is noch veel
 saligher dat die moghentheit
 bekēnet des gheens die tot
 hem comet. en in die nauwe
 doncherheit sijnre moeder lich
 aem hem daer teghens vūrou
 wet. **D**ie maghet maria clym
 met op mit haestichheit om
 elizabeth te grueten. draghē
 de in horen ioncfrouweliken
 lichaeme den soen godes. den
 coninc der glen. den heer der
 ouerster moghentheit. **E**ly
 zabeth comt hoer te moete
 blidelike om dat si vlost was
 vander ouder vūwitinghe
 hoerre onuruchtbaerheit
 draghende enē vrient des
 brudegoms. en enen voerbo
 de des woerdes. **S**i namen
 malcander inden armē en
 cussede malcander. en die twe
 salighe buke comen bi een
 en den coninc en de ridder
 en vscheiden met meer. dan
 twe salighe redere wāden
 wat wonder wast dat dat kint

iohānes hem vūrouwede doe
 hem die godlike moghentheit
 soe nae bi was. en soe nae
 toe gheeste. **H**oe mocht dat
 kint onbeuoelic wesen daer
 die coninc der hemelen teghē
 woerdich was. en die moeder
 godes draghende den vlosser d'
 werlt. **E**n dese vūgaderinghe en
 was niet alleen op een tijt en
 daer mede ghedaen. mer die
 ewangelist seic. dat maria bi
 elizabeth bleef bi due maēden.
In al deser tijt dat die heilighe
 godes moeder dus langhe mit
 hoerre nichte bleef was. soe
 hadden si menighe myulike
 samensprekinghe mit malcā
 derei. en die dienstichheit d'
 alre heilichster maghet mariē.
 en dat soe nae bi wesen der ou
 ster godheit en gaf den kinde
iohānes ghene clyne salicheit
 en benedixie. **E**n as wel te v
 moeden dat si vā hoerre nich
 ten niet en scheiden eer dat kint
 ghebozen was. en si dat suete
 liken in horen ioncfrouveli
 ken schoet verwernde. ende
 want die ene wāde doe wt
 den weghe was. soe quam
 dat kint iohānes soe veel te
 naerre d' teghewoerdicheit
 sijnre steppers. **E**n naden woer
 den des heilighen ewāgelies
 soe is dit wel te vmoeden.
 want elizabeth hadde hoer
 kint ses maēden ghedragē

doe die enghel gabriel tot ma-
 rien ghesent wert. die mit sy-
 re nywer grueten der wēfrou-
 wen boetscapte die salighe v-
 nywinghe d'werlt. Daer nae
 stont maria op en ghic mit
 haesticheden tot elyzabeth. en
 gheweerdichde hoer drie maē-
 de lanc mit hoerre michte te
 wesen en hoer te dienen. hēt
 dat die neghende maēt voer
 bi ghinc. en die tyt quā dat die
 heilighe p̄rarcha ghebozen
 soude werden. Daer hebben
 somighe menschen gheweest
 die die boeke der rechtidich-
 mit meerre neesticheit in ghe-
 sien en oughelesen hebbe. en
 die segghen dat hem in geeste
 liken visionen gheopenbaert
 was. dat maria dat kint is-
 hānes eerst ontfenc doet opt
 werlt quā. en mit alre neef-
 ticheit en sozchuoudicheit
 dienstachticheit was in d' ghe-
 boerten des kindes. Hoe dat
 ter hier om was. of niet en
 was. daer en is gheē twiuel
 aen dat den kinde iohānes
 ghene deyne gracie en bene-
 dixie daer van quā dat die
 ghebūdide moeder godes also
 langhe bi synre moeder was
Die vierde eer is die bliscap in
 synre gheboerte. **S**chaem di
 lucifer die soe vroe op ghinc
 ghes. en als du sieste dattu
 mit al dynre cloechheit niet vor-

en conste. soe vstaet te lesten
 dattu int eynde als een sot
 voghel ghelaten selste werde.
Du hebste daer toe ghedreue
 dat al dat menschelike gheslachte
 in sunden ontfanghē wert. en
 in droefhede gheboze wert. **M**
 sich die kint wert in synre moe-
 der lichaem gheheilighet en in
 bliscappen gheboze. en gheuet
 in synre gheboerte bliscap ald'
 werlt. **E**n sich die wapene daer
 du mede meenste te iuwēnen.
 daer wert iohānes mede ghe-
 croent. **N**em dine wapē en dine
 schilt en doe mit alder mache
 dynre boesheit dyn alre beste.
 du en moghste desen kinde nē
 hinderen. die den ousten he te
 hulpe heeft. **Du** biste seer bedro-
 ghen en seer bespottet. en weet
 stu niet datter een sterc strider
 niet alleen van synre ioncheit.
 mer oec van synre moed lich-
 aem ghebozen wert. **E**n weet
 stu niet dat vand' tyt deses kin-
 des dat ryc der hemelē ghewelt
 lyt. en die ghewelt doe die gri-
 pent hebstu vgheten dat dese
 van gode ghesent wert. om te
 bereiden volcomē volc. **S**ich
 aen die ordmancie d' d'ighen.
 en du selste vinden dat dit kint
 vand' tyt synre ontfanghemisse
 crachtelike teghes di opstaet.
Du dedeste dat caym die sinen
 brued' doot sloech in sine sūden
 besmit gheboze wort. en mit

mitter erfunde bestort voer qua
 Dese gheboorte ontfene die ver
 ueerde werlt. en deser is gheuol
 ghet die gheboorte alre mensche
 die alte samen in groot droefheit
 gheboeren werden. daer alle io
hānes gheboorte ^{van} wegghenomen
 is. daer al die werlt bliscap van
 heeft en onclare hoechtit van
 begaet. daermen oec mede hemel
 van te segghen weet. **Wat** meen
 di sel dit kint wesen. **En** vrient
 des brudegoms. en du bose gheest
 din viant. die machtigher is
 dan alle dine macht wese mach
Lis te merken mit hoe groot weer
 dichheit die hoechtit van des ghe
 boerten blencket inder heiligher
 kerken. en wat groot sonderligh
 gracen se onder allen kersten en
 mensche vdiert heeft. **Ghees** mede
 schen gheboorte en heeft die hei
 lighe kerke aenghenomen te vie
 ren en hoechtit daer van te hou
 den. dan alleen ons hē ihu xpe
 die beide god en mensche is. en
 des heilighē mans sunte iohānes
Want si bekent wel dat bet is
 die dach des steruens dan die dach
 der gheboerten. en dat nae die ghe
 boerten der menschen al droefheit
 nae volghet. **Hier** om ist dat die
 heilighe kerke hoechtit hout vā
 den heilighen martelaers op die
 dach dat si wt deser werlt gheua
 ren sijn. en dien dach hoers ster
 uens pleghet se te heten **de** dach
 hoerre gheboerten. **Want** hē vā

den tijdeliken dode ene salighe ewi
 ghe gheboorte ghecomen is. **Wat**
 doe begonen si oimtus den tijdelike
 dode gheboeren te werden doe si o
 die minne des ewighen leues dit
 tijdelike leue vsmaden. **Deses** iohā
 nes gheboorte ontfanghet die
 bruut cristi die heilighe kerke
 soe veel te sekerliker inden ghe
 le d' hoechtiden. want si die sond
 linghe glorie deser hoechtit mede
 ewangelie bescreue vint. **Die** wif
 te ere deses heilighē mans is die
 sonderlinghe heilicheit sinre beke
 ringhe en al sijn leues. **In** sinte
 tederen ioghen daghe is dit heili
 ghe kint oimtus leidighe des hei
 lighen gheestes mede woestinen
 ghecomen. en die tederheit sinre
 ioncheit en mochte hē hier aen
 niet hinderē dien die godlike mo
 ghentheit sterken woude. **Want**
 die heilighe gheest en siet in aen
 man of wif. sterc of cranc. oue
 of ionc. mer wien hi wil. en wan
 neer hi wil. en hoe hi wil. vint
 let hi die ghene die hi vkiest. **Jo**
hānes laet die werlt en vliet vā
 den mensche. hi en bekent si lāt
 scap niet. hi en achtet sijn ouders
 niet noch sijn vrende. mer hi ge
 uet hem alleen. aen te sijn en te be
 kenen die ewighe goetheit godes.
Dit is wel ene wonderlike beke
 ringhe dat die mensche die nau
 we began eerst in die werlt te co
 men die werlt soe cam late. en
 al die glorie en wellust deser

werlt ic en segghe niet te vgheten. mer ic segghe niet te bekennen noch te weten en ee ewich gheselschap en omeganc te hebbe mit gode. Die hoghe berghe en die donckere bossche en die diepe dale. dit waren die woeninghe en die camerē daer die heilige hunt in plach te rusten. Niemat en sette nu voer. den pphete iheremias die seer ionc began te pphetiere. want al was hi vā gode gheheilicht en voren in een pphet. mer vā iohānes hout die scrift dat hi meer was dan een pphet. En al seide iheremias den volke toecomende dinghe hi en schuwede nochtās dat geselschap d' mensche met als iohānes dede. die niet aensien e woude die hocheit sijn gheslaches noch die ioncheit en die ted' h' sijnre natueren. mer allene hē keerde aen te merken die goetheit godes en die ghenuechte eens puerē heilighe leues en is gheworden een forme alre heilicheit. een opset d' monike een beglin d' eensedelen. ene leringhe alre gheestelicheit. En dit is gheset van sijnre bekeringhe. Mer die hoghe volcomenheit sijn leues en is mit gheere ghemeene tonghe wt te spreke. mer wi moghe hore wat dat heilighe ewāgelium daer vā tughet. Johānes hadde een cleet van cameels haer ghe

maect en hi was ghegoort mit enē ryem vā enē scape. en sijn spise waren sprenkelkens ende wilt homich. **S**ich dat die saste cleder draghe woene m' conigē huse. Dar strenghe cleet dat vā den alren scherpfsten borstele des cameels te samen ghewrocht was castiede mit grof' strenglicheit. dat heilighe lichaem des p̄archē en sijn tedere ionghe vleisch wort seer vroe in groten dwanghe d' penitencie ghetemer. en die iōghe ioghet die mitten heilighe gheest vuillet was. die moste liden die langhe daghelure mittele. Mer wat was sū spise. Men en sucket hem ghene patryshens. noch men en lopet niet alle die lande omē om leckere spise te sueken daer die maghe des hoghen p̄archen mede vsadet moghe werden. mer sine spise was sprekelkens en wilt homich. Vanden douwe des hemels en vāde snoden voghelkens nemet die heilighe man die nootdurste sijn lichaems. want sine strenghich' en woude ghene ghecoecte spise nemen. en als hi langhe geuast hadde en hē die buuc seer ledich was. soe en ware hē nochtās n̄ bereit die menigherhande gherechten. Mer daer en quā in sine mont daer die gulscheit toe ghetoghen mochte wde. of d' die buuc ghenoech aen mochte hebben. of dat d' maghe ghenuech

lic mochte wesen Helyas die heilighe ppheter at wel vleysch en wat daer anders bereit was. en danckede gode daer van. noch wi en lesen van niemant van alden ouden heilighe die he sulke strengheyt ondonden heeft. **B**erpe dedighe. suode suse. en dier luttel. en een ymich herte de se maken ene volcomene heilige p̄arcken Die seste eer is nywicht sime prekinghe It begheer dat ghi hier neerstelike aen meret. want die grootheit d' materien eyschet hier wyslike aendachte **N**ae dier tyt dat ada inde paradise ghesundicht hadde. en na dat al die werlt ind' diluuen vderuet en vdroncken was soe hebbend' wel veel goede mēscen gheweest. dier somighe oec also groot en alsoe heilich ware die god hem gheweerdichde mit he te spreken van aensicht tot aensichte **E**noch wert ougheuoert inden paradise. noe was wtu coren van gode. abrahā wert gheropen. ysaac was vā gode gheminet. iacob sach god van aensicht tot aensicht. ioseph wert een behouder d' werlt gheheten. en nochtans tot alle desen en wert niet een woert gheruert van dier saligher woeninghe des hemelsche rikes **M**oy ses wert van gode gheset een leidman des volcs vā isrl. hi wort oec pharoes god ghehete

god werket wonderlike dinghe doet hem inden lande van egypten. en vuerlike dinghen in dat rode meer **M**oy ses dymet op inden berch daer god was. hi ontfanghet vā gode grote macht in sinen gheboden. hi spraket tot gode als die vrient totten andere pleget. ten is moyses niet voer ghehuet dat god in dat vborghen doet. en die glouose naem godes die alden voer vaders obehent was die wert hem gheopebaert. mer ond' alle desen en hoertmen te mael ghene gheluechnisse vā den ewighen hemelsche rike **A**aro staet oec voer gode draghede die wondlike roede. en hi was ghesaluet en gheheilicht mit de godliken sacramente **J**osue coemt daer nae. en al die menichte d' rechten van isrl. en in al horen woerden en in al horen werken en hoertmen niet mit alle vād' glorien des ewighen leues **D**ie heer vane dauid een mā nae sine herten. en hi vullde salomo sine sone mit sondingher groe wist en die menichuoudighe gracie des heilighe gheestes vullde en ordinerde alle die schare d' heiligher ppheten. en een woert en machinē niet opēbaerlike van hem horen vand' ewigher gfen die inden hemel is **H**elyas die sluut mit sine ghebede de hemel dattet niet en reghede drie iaer lanc. en ses maende **H**elyas

uweete enē dode doe hi selue doot
 was. en ond' alle dese en lichtet
 niet een vonshen vander ewi
 gher hemelscher claerheit. **Wat**
 wil ic meer segghē. sich ou' alle
 die scharen d' vrienden godes.
 die gheweest hebbē vandē beghi
 ue d' werke hent tot iohānes
 toe. en du en selste van hē alle
 niet een woerdeken hore vād'
 sueticheit des hemelschē rikes.
Com daer om tot iohānes. en
 hoer van hem ene blide stēme.
 en ene nywe reden. ene stēme
 d' vrolichheit en d' barmhertichē
 ene stēme vand' hemelscher glo
 rien. en vand' godliker grācie
 die god soe langhe v'hudet had
 de. en die enghelen gheswegē
 hadden. die den p'ararchen o'be
 kent was. en die p'phetē niet
 en wisten. **Doer** penitēcie seit
 hi. en dat rike d' hemelē sel ghe
 naken. **Dat** woert d' peniten
 cien is suet en glouoes. dat woert
 des hemelschē rikes is eē blide
 woert. dat te aenbeden is. welc
 woert dien beste betaemde voēt
 te brenghē die dat eerste fūda
 ment des nywen testaments
 legghen soude. **Dit** is die stē
 me daer die alre meeste scou
 wer der hemelscher visioenen
 van seit mit desen woerde. **Die**
 eerste stēme die ic hoerde was
 als d' gheemre die ind' herpen
 speelden. **Van** adā's tide tot io
 hānes toe was onse orghele

uwandelt in screveliken stemmen
Want memichfoudicheit d' sūnde
 daer ghene stede en was d' penitē
 cie. dat was ene dubbelde mate
 rie om te screpen. **Blaestu** wien
 doot. daer wort gheboden. dat
 men dien weder doot sel slaen.
Vergadste opden sabbet dat is op
 den vierdach houderen. daer wt
 gheboden datmen di sel stene. **En**
 die ghene dien p'perlike toebehoert
 consermen. die en weet anders
 niet dan te smiten. **Wat** hi hadde
 hem ghegheue gheboden die nē
 goet en waren. en menigherhade
 oefeninghe daer si dat ewighe
 leuen niet mede en mochte en v'
~~diem~~ crighen. **Dat** ist dat die
 rechtueerdighe man hem u'won
 dert daer hi seit. **O** hē waer sijn
 die oude ontfermherticheitē. **Doe**
 iohānes gheboren was en den
 volke began te predikē. doe toe
 de hi den wonden die medicine
 den sunden die penitencie en be
 rou. en den boeshede v'gheuinge.
Dit is die eerste stēme die die
 stēme des ropers ind' woestinen
 wt riep. en die stēme d' tozeldu
 ue is ghehoert in onser eerden.
Van dier tyt heeft god in onsen
 monde ghegheuen enē nywē sāt
 een suet sanc onsen gode en wi
 danckē gode en singhē hē mit
 stēnen des loues. en die barmh'
 ticheit gaet dat oerdel bouē. en
 god spaert die fundaers. en die
 goedertierenheit regniert en d'

gherechticheit lytmen mede. en die goedtuerne barmhertighe he sucket oersaken te overme. en niet te staen. **B**i spelen in hore herpen die den wtuloerenden wellusten wed' staen mit benauwinghe d' penitencie. en die va d' diephheit d' sunden wed' op comen. als phamo vdroncken is soe singhen si inden weghe godes dat groot is die gle godes. **D**ie seuende eer is die weerdicheit synre dopen. **B**iet ene sondlinge oetmoedicheit. **D**at woert is vleysch gheworden. als hi ee vol comen man gheworden was so laet al die ander mensche en sueket iohānes. en begheert iohānes. en coemt tot iohānes. **D**ie vuerlic god is ouer die kynder der menschen en alle dinc draghet inden woerden synre crichte. en maket suueringhe d' sunde die comet van galilea om dat hi wil ghedopet wesen va iohānes. **E**n iohānes uuwondert he en wt bouen maten seer vuer. **I** sel seit hi van di ghedopet wden. en du coemste tot mi. **E**n onse ghesontmaker seide. **L**aet di op dese tyt ghenueghen. wat dus ist betaemlic dat wi alle gherechticheit vullen. **B**i verdens onderlinghe eens. en iohānes scoot hem op te dopen en te ontfagen den coninc d' enghelen. **H**i coech sine cled wt die conic d' glorie. die blenckende claerheit des ewi

ghen liches. en die figuer des godliken wesens. **M**it iohānes handen wert aen ghetrst dat vleysch dat vand' ioncfrouwen gheboren was. en dat vander alre puerster materen des iocfrouweliken lichaems ghesapē was. dat wert daer naket ghe maect inden water. en wert mit des heilighe baptisten handen begoten. **D**ie enghelen comē da' toe vande hemel. en sien mit gt reuerencie aen hore scepper. en die hemelsche creatueren staen daer biden doper en die daer wt ghedoept. **D**ie edel creatuer stor te dat water opt hoeft des scerpers. en een sterflic mensche hā delte daer den almachtighe soe godes. **D**ie hemel is daer van verueert. en die eerde is in groten wond. die iordae is blide. en alle die enghelsche heeren en conen hem niet te vollen v wonderē dat die heer d' heren. van ene sterflikē mensche ghe dopet wert. **W**at is die o iohānes. dien cherubin en seraphim nauwe en durue aensie. **D**urues du dien wel naket aē taste. **D**it is die ghene die alle die choren d' enghelen sond' ophouden singhe. heilich. heilich. heilich. die alleen woent inde ontoegāliken lichte. die he d' crachten god d' kunsten die vad' alre bē herticheit en bistu niet vuer. **D**i is ghegheue dat alde anden

gheweyghert is. dien te dopen die alle menschen dopen inden gheeste en inden vuere. en den ioncfrouwen die d' ioncfrouwen soen was mit dine ioncfrouwelike handen dat wat opt houet te ghieren. Te mael seer u wonder ic mi des dopers en totten ghenē die daer ghe doept wert die waer god en mensche is. heb ic grote reuerencie en weerdicheit toe. **M**i u wonder des meisters die hē soe vnedert. en ic beue voer die wonderlike weerdicheit: en ic sie **E**nē mensche de heme len ghewelt doen. **M**er wat ist dat in deser dopen die oude ewe een eynde neemt. en alle die pphetien en sacrificien en die vbrande offerhande d' ouden ewen die voert aen met ghe acht en wden en al u worpen. **M**er die nywe gheboorte en die reymakinghe die ewelike dueren sel. die wert in deser dopen ons hē begonē en die menigherhande figuren d' ouden ewen wden al besloten i eere dopen. **W**ant oinnits wassche des waters. en aenroepē des heilighen gheestes wde begrauen en vgheten die grote bloedighe menichte d' caluerē en d' bocken en d' scape. **E**n alle die offeringhe d' beeste. laet wi den beesteliken iode aenmerkende dat dauid seit mē

psalm tot onsen hē **O**fferhāde diemen al vbrant. en diemen voer die sunden offert die en woudestu niet. **D**ie achte eer is die openbaringhe d' heiligher dueuoudicheit. **V**and tyt dat die werlt eerst gheshepe wort. hent tot dier tyt toe. en vtoede hoer die h' dueuoudicheit. nye **godes** openbaerlike den mensche. mer dit sacrament d' ewigly godheit en d' godliker claerheit. was al in donckerē figuren en woerden bedeckt. **W**ant doe god den eersten mensche scppen woude. om te bewisen die sondinghe gracie des godliken **h**tes **w**kes. soe sprac die scpper. **L**aet ons maken den mensche na onsen beelde en nae onser ghelike misse. **D**it is een sonderline en een eerweerdich vordel d' menscheliker scppinghe. dat anders ghenē creatueren ghegeuen is. **D**ie hoghe creatuerē d' enghelē worden van gode ghescepe. en alle die elemēten mit hore toebe horen wden vāden scpper. elc op sine stede gheordniert. mer die almachtighe moghenheit des scppers siet dit al swigende aen. **M**er alst daer toe coemt dat hi den mensche als een sondinghe edel creatuer wil scppe. soe bereit hoer al die heilighe dueuoudicheit daer toe. en die godlike wysheit ~~dat~~ **n**emet raet. op dat die weerdicheit d'

d'aratuieren witter hogher gloze
 des sceppers bekent moghe wde
Mer daer en wde nochtans in
 openbaerlike die ondscheide der
 godliker namen bewust. en da'
 willen somighe segghen dat god
 daer spreket mit sine enghelen
Of is dat niet ghenoech. soe mo
 ghen wi dus segghe. dat al w
 den daer meer persoenen betey
 kent want si nochtans niet bi
 sondinghe onderscheiden en syn
 soe en machmen daer die heilige
 d'ieuoudicheit des vads en des
 soens en des heilighen gheestes in
 claerlike vstaen Abraham sach
 oec drie. mer hi aenbede enen.
 mer daer seit die reuerencie d'
 heiligher scrift. nu van drien.
 nu van enen bi sondinghe. nu
 seit abraham heer. nu seit die
 scrift van drien manen Die io
 den brenghen hier veel berispe
 de parabelen bi. en segghe dat
 drie enghelen van gode ghesent
 waren. daer die een van ysaacs
 gheboerte souden boetscappen.
 en die and' twe daer om quame
 dat si sodoma en die and' stede
 om hoerre sunden wille vduē
 soude en dat abraham den ghene
 daer hi mede sprac oimits de
 heilighē gheest bekende dach
 bi sonderlinghe van gode ghe
 sent was om ysaacs gheboerte
 te boetscappen. en dattet daer
 om abraham oetmoedelike en
 weerdelike aenbede als bethsa

bee dauid dede. en oec daer om
 hem en sinen gheselle diestach
 tich was. en datter daer om
 niet meer dan twe en waren
 die tot loth quamen en die die
 stede d' boser sundigher mensche
 verderfen **W**ant die ene die
 die boetscap van ysaac gebrocht
 hadde doe hi sine boetscap ghe
 daen hadde wed' te hemel ghe
 uare waer. **W**ant eerste qua
 men daer drie manen die mit
 abraham spraken die gheboden
 datmen sara roepen soude. m'
 een vanden drien wtsprac die
 ongheliepte boetscap va ysa
 acs gheboerte **D**us segghen
 die ghene die meer vluesen te
 volghen den iode dan te ghelo
 uen ind' heiligher d'ieuoudichē
 godes **M**er op dat wyt mit cor
 ten woerden beslute alle die ou
 de gheselschap d' p'uarthen en d'
 p'ieten en segghen noch in ho
 ren woerde. noch in hore scrif
 ten. niet datmen openbaerlike
 vstaen mach vand' heiligher
 d'ieuoudicheit des vads en des
 soens en des heilighē gheestes
Com daer om tot iohanes en
 sich hoe dat zacharias soe die
 mit sinen handen dopet die
 god en mensche is. en sich hoe
 daer die hemelen gheopet wa
 ren en die heilighē gheest in
 ghelike m'isse cenre duue op
 cristu neder quam. en die
 stemme des vads daer ghehoet

wort **D**it is mi ghennide soen
Biestu wel dat totter nywicht
 d' alre heilichster name die he
 melen gheopent wden **D**ie va
 der wert daer ghehoert ind
 stemen die soen wert da' ghe
 doper ind iordanen die heili
 ghe gheest wert daer bewiset
 inder ghelikeisse d' duue **J**
hānes is daer als een midde
 laer en een tuuch d' heiligher
 dueuoudicheit en den gloriose
 baptisten wden bewesen des
 onghedeelden wesens die ope
 bare ghedeelde namen en die
 name d' heiligher dueuoudich
 die den voergheledenre werl
 den bedeket waren die schi
 nen nu openbaerlike sonder
 scheme **O** heer wie is dese die
 du di soe openbaerlike toeste
Die neghende eer is dat ghe
 tuuch d' waerheit **H**oer wat
 ghetuuch die godlike waer
 heit van hem gheuet **D**oe io
 hānes in synre vanghemisse hō
 de die werke die **cristus ihs**
 wrochte doe sende hi tot hem
 sine discipulen dat si hē vra
 ghen souden **E**n hem is ghe
 antwoert die blynde sien die
 doue horen en voert als iden
 ewangelie ghescreuen **stact is**
En doe iohānes discipule ghe
 gnien waren op dattet is schi
 nen en soude dattet onse he
 seide om hem lieue te segghe
 doe began **ihs** totte volke te

segghe van iohānes **W**at si
 di wt ghegaen te sien inder
 woestine **E**n riet dat vanden
 winde ghis en wed' ghewaey
 et wt **O** wondlike ghetuuch
 onses vlossers **W**ie is in dese
 werlt ghecomen en die werlt
 doch in somighe dinghe niet
 en heuet bekennt **W**ie is so dat
 ten die waeyende voerspoet
 of die storm d' wederspoet is
 vanden state d' gherechticheit
 gheneyghet en heeft **T**en leste
 gheuet onse heer een sentencie
 die die eerde boue gaet ende
 die hemelen doergaet en tott
 hoedien d' enghelen comet **O**n
 der die sone d' wnie seit onse
 heer en isser gheen meerre op
 ghestaen dan iohānes baptista
Wat wildi meer hore **B**unte
 augustinus seit datmen van
 nyemant segghen en mach dat
 onse he gheset heeft vā sunte
iohan baptisten **E**n wil nu is
 segghen van iohānes ewāgelista
 die die discipel hete die **ihs** lief
 hadde noch vanden prince d'
 apostolen die bouen al die an
 der apostolen gheset is noch
 oec van sunte pouwels die t
 den hemel opghegrepen was
 doe hi noch inden sterflike licha
 me leefde en die meer dan alle
 die ander ghearbeit hadde noch
 niemant van alder blenckend'
 scharen d' apostolen en mach
 gheliker wden den voerloper

ons hēn **W**ant alle dese warē
 al out gheworden doe van on
 se hē gheset wort **O**nd' die so
 ne d' winē en isst ghee meere
 opghestaen dan iohānes bapst
 ta **B**ich aen al die woeninghe
 des hemelschen rikes. en loep d'
 me alle die menschelike gheslach
 ten alleen sunte iohan selstu vū
 den die alden vaden en dē heilige
 des ouden en des nywē testamēts
 bouē gheset is of ghelike is **M**
 bouen al soe is god ghebenedyt
Die tiende eer en vordel des hei
 lighē mānes sunte iohānes. is
 dat wtweisen d' ghemeeure heil
 gher kerke **D**ie mantel os hēn
 wert vol gheweuen die salue
 die opten hoefde ghestort is die
 gaet van bouen neder tot in die
 nedste ghere des cledes **W**ant die
 moed' der heiligher kerke. die ene
 meysterche is alle kerke. die
 kerke van romen dier toe gesat
 is. ic sel di voer bidden op dat di
 gheloue niet en ontbreke. die
 is nae onsen ghesontmaker in
 sunte iohānes ere ghewyct **H**er
 was reden dat die bruut cristi
 die heilige kerke hore brudegō
 soude volghen. en den hoechsten
 vrient ons hēn dier tot enen pa
 troen kiesē soude dier si op ho
 hoechste was **T**is sond' twiel
 ene sond'linghe v'kiesinghe deses
 heilighē mānes. dat hi in dier
 kerke patroē ghecore is. die die
 twe grote lichte des hemels petrus

en paulus mit hore heilighen
 bloede en mit horen duere doot
 gheheilighet hebben **P**etra wt
 dier ghecruust. en **p**aulus mitte
 sweerde onthoefder. en nochtas
 wert die ouste weerdicheit den
 voerloper ons hēn ghegheuen
Al die stide van romen wt wort
 gheuerwet mitten bloede d' on
 telliker martelaren. mer die
 heilige patriarcha **i**ohānes wt
 bouen hem allen gheset **J**ohā
 nes is ouer al die meeste en in
 allen is hi sond'linghe en wōd'
 lic bouen al die andere **W**ie is
 mit soe groter glouen gheboet
 sape **V**an wien lesen wi dat hi
 soe in sond'linghe in synre moe
 der lichaem mitten heilighen
 gheest vūillet heuet gheweest
Van wien lesen wi dat hi hē
 in synre moeder lichaem soe
 vblide **W**ies gheboerte wert so
 hoechlike inder heilighē kerke
 ghemiert **W**ie heeft hem also
 in synre huynscheit totte woef
 tmen ghegheuen **W**ie heeft so
 heilichlike en alsoe steeghelike
 gheleuet **W**ie heeft eerste ghe
 prediet datmen penitencie doe
 soude **W**ant dat ryc d' hemelē
 ghenaeet **W**ie heeft dē coninc
 d' glen onse hē **i**hm cristum
 ghedopet **W**ien is die heilige
 drieuoudicheit godes eerst ge
 openbaert **V**an wien heeft
 die waerheit ihs cristus sul
 ken ghetuuch ghegheue **W**ie

heeft die moed' die heilighe ker-
 ket alsoe hoechtlike gheceert **H**iet
 of niet alle dese vordede also son-
 derlinghe sunte iohan toebehoere
 datter gheen sterflic mensche noch
 en is noch en heeft gheweest die
 hem deser vordelen mach onder
 wynden **M**er machselue du sou-
 ste wi wel antwoerden of hi de-
 se voerghenoemde vordede soe
 hadde dat hi and' gracie die die
 vucnde godes ontfanghe hebbe
 niet en hadde **H**oer dier om- i-
 hanes is een patriarcha. **V**mer
 hi is een eynde en een hoeft al-
 der patriarchen **J**ohanes is ee-
 pheet. **V**mer meer dan een pro-
 pheet. want dien hi pheeterde
 dat hi comen soude. die bewyste
 hi mitten vinghen dat hi come
 was **J**ohanes is een enghel. **V**-
 mer een wticozen enghel. als
 onse ghesontmaker tughet dat
 hi seit **H**iet ic sende v minne en-
 ghel. die den wech bereide sel
 voer uwen aensichte **J**ohan-
 nes is een apostel. **V**mer die
 eerste en die ouste d' apostolen
 want hi was een mensche ghe-
 sent van gode **J**ohanes is een
 ewangelist die eerste began-
 te prediken dat ewangelium des
 hemelsche rikes **J**ohanes is ee-
 ioncfrou. **V**mer een schoe spie-
 ghel d' ioncfrouscap. een titel
 d' schamelheit. een exempel d'
 reynicheit **J**ohanes is ee mar-
 telar. **V**mer een licht d' mar-

telaren. en tussche die gheboerte
 cristi en sinen doot ene forme d'
 stantachtigher martelien **J**e gaet
 voer bi dat hi ene stemme des roe-
 pers is ind' woestmen. en dat
 hi is een voerbode des woerdes
Je laet oec dat achter dat tot
 iohanes tiden toe die ewe ende
 die ppheten duerden **D**at ioha-
 nes helpas is. **D**at hi een latere
 ne is bernende en lichtende :
Dat hi een vrient des brudegods
 is. en een bereider d' bruut **J**e
 swighe daer van dat hi soe den
 neghen choren d' enghelen ver-
 sellet is. dat hi oec totte seraphi
 vheuen is **M**er dat waer also
 arbeidelic te bewisen. dat die ar-
 moede onser sinen daer te crac
 toe is **T**is op dese tyt ghenoech
 datter gheseyt is vande loue sui-
 te iohanes tot ghe onses vloffers
 die ghebenedyt moet wese ind'
 ewicheit **A**me **O**p sūte peters
 en psūte pouwels auout **S**

vuaerts sermoen

His wi vigilie d' heilige
 begaen. soe hoertet ene
 gheestelike mensche toe
 dat hi wakende si. ist die hi die
 hoechtide d' heilighē begheert te
 begaen ind' gheeste en ind' waer-
 heit **W**ant anders is dat wake
 d' vleischeliker mensche. anders
 der gheesteliker mensche **D**ie
 vleischelike mensche make toe
 schone houinghe en bereiden
 leckere spise. en is te duchten

dat si in horen wake so wilen
bedruuen werken d' duystnisse
Bi vbliden hem als si quaet doe
en si syn vrolic inden alre arch
sten dinghen **M**er ghi en hebt
also niet gheleert die cristus ge
volghet sijn die alle dinc ghela
ten hebt ghi selt mit wakenden
oghen aemerken den name en
die sake d' vigilien **W**ant daer d'
pleechmen voerden grote hoech
tiden eerste vigilie te houden op
dat wi ontwake sellen werden
of wi yet slaperich sijn in enige
quaden sunden of vsumnisse en
dat wi dat aensichte godes en
d' heilighen sellen puen voer te
comen in belyen onser sunden
Soe en willen niet doen die kint
der deser werlt si en doen soe n^o
Die machtich sijn den wij te drac
ken en sterke manen sijn te men
ghen die dronckenscap die ont
slaep gheworden sijn in horen
groten swaren sunden **D**at en is
v niet onbekent dat die ghene
die droncken sijn die sijn ghemeen
like des nachtes dronckē ende
die slapen die pleghe ghemeē
like des nachtes te slapē ende
te vghenes seintmen hem vande
vigilien d' heilighen wāt si wil
len meer slapen dan wake **M**er
ghi en sijn ghene kinder des nach
tes noch d' donckerheit mer des
lichtes en des daghes op dat ghi
niet voercomet en wēt vande
hoechtiden en onbereit ghevon

den **D**rie dinghen sel wi mert
ken en wakende aendencken
inden hoechtiden d' heilighē **D**ie
hulpe des heilighen en dat exem
pel sijn leues en onse cofusie
Sine hulpe want was hi soe
machtich bi gode doe hi leuede
ind' eerden hi is nu veel mach
tigher inden hemel ind' teghe
woerdicheit sijn godes **W**ant
was hi den sunders goeduerē
doe hi noch leuede in desen sterf
liken leuen en badt hi daer vo
hoe vele te meer doet hi dat nu
als hi volcomeliker bekent die
onsalicheit d' menscheliker arde
heit **W**ant dat salighe hemel
sche vadlant en heeft sine mi
ne en sine vermyticheit niet
vūret mer al vinceret **W**āt
al is hi daer toe ghecomen dat
hi gheen liden en heuet hi heuet
nochtans wel medeliden vmer
hi heuet nu soe veel te meerre
medeliden en bēherticheit mit
ten ongheuallighen als hi nu
naerre ghecomen is d' fourceynē
alre vermyticheit **D**aer is
noch ene and' sake die die heil
ghen die salighe die bi gode sijn
noch meer dwinghet dat si soch
voudich sijn voer ons die ind'
eerden leuen want naē woer
den des heilighen apostels soe
heeft god soe gheordniert om
onsen wille dat si buten ons n^o
en moghen volmaect wēde als
die heilighe pphet seit inden

psalm Die gherechtighe ver-
wachten mi. hent datstu mi
weder gheueste **W**i sellen oec
aensien dat exempel des heili-
ghen **W**ant alsoe langhe als
hi inder eerden ghesien is. en
nuttin menschen heeft omme
ghegaen. soe en heuet hi niet of
gheneyghet. noch aen die rech-
terside noch aen die lucht side.
mer hi heuet den concliken
wech ghehouden hent dat hi
quam tot dien die seide **I**c bi
die wech. die waerheit. ende
dat leuen **B**iet an die oetmoe-
dicheit synre wke. en die wys-
heit synre woerden. en soe
sel di sien hoe hi beide mit wo-
den en mit wken ond' die me-
schen ghelichtet heeft. hoe da-
nighe voetstappen hi ons acht
ghelaten heeft op dat wi da-
in wanderen souden **W**aer-
like als die pphet seit. so sijn
die weghe der rechtadigher
menschen recht. en die voet-
stappen en die pade des ghe-
rechtighen mensche sijn recht
in te wanderen **M**er wi sel-
len mit noch meerre neerstich-
aensien ons selues confusie.
Want dese heilighe apostel
was een mensche als wi sijn
lidelic ghemaect vand' selu-
eerde daer wi van ghemaket
sijn. hoe macht dan wesen
dattet ons niet alleen alte-
swaer met oec omoghelic

duncket wesen sine voetstap-
pen nae te volghen ende te
doen dat hi ghedaen heuet.
Laet ons schame lieue brue-
ders en beuen in dese woerde
oft god bi auentuerē gheue
woude dat ons van deser con-
fusie glē quame en ons ouer-
mits desen anre die gracie
godes ghegheuen worde **D**it
hebben mensche gheweest da-
wi nu hoechtijt van houden.
die ons voer hebben ghegaen
en alsoe sterckelike en wond' also
like voer hebbe ghegaen in de
weghe des leuens. dat wi nau-
we gheloue konen dattet me-
sche hebbe gheweest **D**us sel
wi inden hoechtiden d' heilige
ons vbliden. en wi sellen ons
schamen **W**i sellen ons vbliden
want wi grote en machtighe
patronen voer ghesent hebbe
Wi sellen ons oec scame. wat
wi hem niet volghen en konē
Dus sel altoes alsoe langhe
als wi in desen dale d' tranen
sijn. onse bliscap die wi hier
moghen hebben ghemēghet
wesen en ghetempert mitte
brode d' tranen. soe dat niet
alleen dat leste onser bliscap.
mer dat beghin ghemēghet
si mit droefheden en mit screy-
en **W**ant al heb wi sōwilen
wat saken ons te vbliden. wi
hebben nochtans ontellike
veel meer saken ons te bedro

ven en om te scryen Die
rechtueerdighe man seit Ic was
godes ghedachtich. en ic hebbe
daer grote ghenuechte in ghelad
mer daer volghet vluchtes nae
Mijn gheest ghebrac Ic bin tur
biert gheworden en ic en hebbe
niet ghesproken Mer sel wi dese
dinghe dencken inden hoechtiden
een ygheliken heilighen Wat sel
wi dan doen inder groot hoechtijt
der alre ouerster apostolen: ic
segghe petrus en paulus Een
van hem beiden waer al genoegh
hoechtijt van te maken ouer al
die werlt. mer nu heb wise bei
de te samen tot volheit en ouer
vloedicheit d' bliscap en d' hoech
tijt Op dat alsoe als si malcan
der lief hadden in desen leuen:
oec in horen dode en heilighe m'
telic niet en souden ghescheyden
wesen Wie mach groter ende
machtigher wesen dan si ware.
oec in desen leuen. van welken
den enen die slotel des hemels
beuolen wort. en die and' was
gheset een meester d' heydenen.
om dien te leren dat kerste ghe
loue Die ene slaet doot anany
am en saphira sijn wijf mitten
woerden sijn mondes. die and'
wat hi gheuet dat gheuet hi in
cristus persone. en als hi sieck
is soe is hi alre sterckste en mach
tich Hoe vele machtigher sijn
si nu inden hemel bi gode. die

soe machtich waren in d' eerden
doe si noch stercklike menschen
waren En wie mach ons meer
re exempelen achter laten heb
ben nae te volghen. dan die
ghene die stadelike in hongh
en in dorste. in coutheue en in
naectheit. en in menighe ande
ren arbeide en onsalicheden.
die paulus in sijne epistole
menichuoudelike vtellet al
hoer leuen toe ghebrocht heb
ben. en daer nae mitter sali
gher martelien en wtstormin
ghe hoers bloets tot onsen he
sijn gheuaren En tis ons wa
like confusie grote en scaete
dat wi nauwe aensien en
duruen. ic swighe nauolgen
dat si voer ghedaen en ghe
leert hebben Laet ons daer
om dese heilighe apostole oec
moedelike aenroepen en bid
den dat si mit hore ghebede
ons ghenadich willen make
hore vrient en onsen recht
die ghebenedyt god is inder
ewicheit Amen **Opter heili
gher apostolen dach S' peter
en siue pouwel b'nardus**
ADe glouose hoech
tijt lichtet ons
huden. die die ou
clare martelaers
die voeryghers
en leidsmanen gheweest heb

ben ald' martelaers en pācen
 d' apostolen mit hoerre glorio
 ser martelien gheheilicht heb
 ben **D**it sun petrus en paulu
 twe grote schone clare lichte
 die god mid' heiligher kerken
 heeft gheset als twe lichte der
 ogghen **D**ese sun mi ghegheue
 alse meisters en middelaers
 dien ic sekerlike mine siele
 beuelen mach want si hebbe
 mi kundich ghemaect die we
 ghe des leuens en oūmits hē
 mach ic comen tot die midde
 laer die daer om in deser wlt
 ghecomen is dat hi mit sinen
 bloede venghē soude en vsoe
 nen die ghene die mid' eerden
 sijn **W**ant hi in beiden natue
 ren die alre puerste is. die
 nie sūde en dede. noch daer
 en is gheen droch in sine mō
 de gheuonden **H**oe soude ic
 tot dien groten heer moghē
 gaen die alsoe bouen maten
 seer ghesundicht hebbe. ende
 die mine sunden vmenichuou
 dicht hebbe bouē dat ghetal
 des sandes dat biten oeuē
 d' zee leit **D**ie soe puer is dat
 hi niet puerre en mach we
 sen. en ic soe dreynē bī dat
 ic niet oueyne en mach
 wesen **E**s mi seer te duchtē
 dat ic vallen mocht mid' hā
 den des leuendighen godes
 woude ic mi vmeten hem te

ghenaken en hem aente hā
 ghen dien ic alsoe onghelyc
 bin. als onghelyc is goet en
 quaet **D**aer om heuet mi god
 dese menschen ghegheue. dat
 menschen hebben gheweest als
 ic bin. en sundighe mensche
 en oec seer grote sunders. die
 in hem seluen gheleert hebbe
 en aen hem seluen hoe dat hi
 hem vbermen soude ouer sun
 dighe menschen **W**ant als si
 dencke dat si selue grote sūde
 gheden hebben. soe sellen si
 te lichteliker ouer grote sun
 ders bermhicheit hebbe. en
 mid' seluer mate daer hem in
 ghemoten is daer sellen si oec
 gheerne in wed' wt meten **P**e
 trus dede ene grote sūde die
 soe groot was datter nauwe
 meerre sūde mach wesen. en
 hi heeft gheringhelike en soe
 lichtelike ghenade en vghenū
 ghe vcreghē. en oec alsoe vol
 comelike dat hi niet en vloes
 van sinre princelicheit **D**es
 ghelikes paulus die mid' be
 ghīne d' heiligher kerke soe
 si noch cleyne was en niet stē
 also sondinghe en onghenade
 like woedende en veruolghede
 was. dien heeft die soē godes
 selue vanden hemel gheroepē
 en tot hem gheropen en tot
 hem ghetoghē. en voer soe
 grote quaetheit is hi mit soe

soe grote goede en godlike gra-
cie veruullet dat hi een wticore
vat is gheworden te draghe de
name ons heren voer den heyde-
nen en den conighen en den
konden van isel. Hi heeft daer
een weerdich vat van ghemaker
dat vol was van hemelsche gra-
cie. daer die ghesonde va ghe-
spyst werde. en die sieke medicene
van nemen. Het was betamel-
like dat god den menschelike
gheslachte sulke bewares en
leeres soude setten. die suet wa-
ren en machtich en daer toewijs
Suet op dat si mi suetelike en
bermhertelike ontfanghe soude
Machtich. op dat si mi crachteli-
ke beschermen souden. Wys. op
dat si mi wijslike leiden souden
totten rechten weghe en doer
den weghe die ons leidet totter
stadt godes. Wat mach sueter
wesen dan sunte peter die also
suettelike al die sunders tot
hem roepet als men inden werke
d' apostolen en in sinen epistele
openbaerlike vinden mach. Wat
mach machtigher wesen dan hi
was. die die eerde onderdancich
was. doe si die dode wed' gaf
die in hoer begrauen waren
en dien dat water ond' dancich
was. soe dat hi daer ou' ghinc
Die den kokenker symon magus
doe hi te hemel vlien woude
mit sinen ghebede ned' werp
en die die slotelen des hemels

van onsen heren ontfanghe heeft.
soe dat sunte peters oertel vo-
gaet dat oertel des hemels.
Want dus seide onse heer tot
sunte pet' Tu wartstu bynste
opter eerden dat sel gheboden
wesen inde hemel. en wartstu
ontbyndes ind' eerden dat sel
inden hemel ontbonden wese.
En wie mach wiser wesen dan
hi was. die niet vleisch noch
bloet. mer die hemelsche vad.
die waerachtighe wysheit ope-
baerde. Ic volghe gheerne pau-
lu nae. die wt groter suetich
sinis gheestes die ghene bescrey-
de die ghene die ghesudicht
hadden en ghene penitencie doe
en wouden. Die sterker is dan
alle princen en moghenthed.
die die godlike wysheit en die
kozle d' heiligher sinne niet va-
den eersten noch vande anden
hemel. mer vanden derde he-
mel ou'loedelike ned' gebrocht
heeft. Dit sun onse meisters
die vanden ousten meist' die
weghe des leuens volcomelike
gheleert hebben. die si os voert
leren noch huden te daghe.
Wat hebben ons dese heilighe
apostolen gheleert. of wat le-
ren si ons. Si en leren ons ns
visschen noch korie maken.
noch daer niet ghelyc. Si en
leren ons niet platoes boeke
lesen. of aristoteles argumē-
ten voert te brenghen en al

tocs te leren en nimmermeer tot
 ter conste d' waerheit te come
 Sic + Wat ist din dat si ons leren
 Si leren ons leuen **M**eedi dat
 tet een cleyn dinc is wel te hou
 nen leuen **T**is een groot dinc
 vmer dat alre meeste **H**i en en
 niet leuen die opgheblasen is
 mit hoüdien. die strincket vā
 onsuilheit. en die mitte venijn
 de van alrehande sundē vol is.
Want soe te leuen en is niet te
 leuen. mer dat leuen te vderue
 en te vliessen en te ghenake der
 poorten des dodes **M**er dat re
 kene ic een goet leue te wesen.
 onrecht te liden en wel te doen
 en daer m te volherden totten
 eynde toe **O**nder den ghemene
 volke seitmen **D**ie hem seluen
 wel voedet die leuet wel. mer
 die boesheit heeft hoer seluen
 gheloghien. want niemant en
 leuet wel dan die wel doet **I**c
 meen dat du die m vgaerige
 woenste dan wel leueste. ist dat
 stu leueste nae reche ordinarie.
 en leueste ghesellike en oetmo
 delike **D**i seluen ordinarie.
 ghesellike dinc bruedē. oetmo
 delike gode **O**rdinarie dattu
 forchoudich suste m al dmen
 leuen. soe dinc weghe te schic
 ken en te ordinarie voer gode
 en voer den mensche. dattu di
 altoes luedeste voer sundē. en
 dattu dinc euen mensche ghene
 sake en gheefte daer hi hem

aen stoten mach **G**hesellike doe
 tu di pijnste al dinc brueders lief
 te hebben. en van hem alle also
 veel alst m di is gheminet te w
 den. en di suetelike en vruendelike
 tot ene vgheliken te hebben.
En niet alleen vduidelike. mer
 oec gheerne te draghe die crūc
 heden beide lichaems en d' seden.
Oetmoedelike. op dat als du alle
 dese dinghe daer voer of geset
 is doeste. dattu den gheest d' hou
 dien die van sulken goede wke
 pleghet te comen di pijnste wt
 te blasen. en al ist dattu d' wat
 van voelste. dattu hē vmer ghee
 consent en gheueste **D**es ghelycs
 m dat quade te liden want dat
 drierhande is soe is di noot drier
 hande wijsheit daer m te besige.
 want al dattu lideste dat lideste
 van di seluen. of van dinc ene
 mensche. of van gode **V**an di
 seluen lidestu strenghticheit d' pen
 tencien **V**an dinc ene mensche
 lidestu sine quaetheit en onse
 dieheit **V**an gode lidestu al dat
 hi di toe sendet te liden **I**n die
 dattu van di selue lideste. daer
 selstu di willichlike gode m of
 feren voer dinc sunden **D**attu
 van dinc euen mensche lides.
 dat selstu vduidelike pinc te dra
 ghen **E**n dattu vā gode lides.
 dat selstu sond' murmurierighe
 mit groter danbaerheit pinc
 te ontfanghe **A**ldus en doen
 niet veel van adas kisten. die

vdwaelc sijn mid woestine. dar
 gheen water en is. **H**i hebbe
 sondtwiuel ghedwaelt. en si
 dwalen vande weghe d' waer
 heit. mid woestinen d' houdicht
 en si en konen noch si en wille
 niet ghesellike leuen. die soe
 sondinghe en soe wondlic sij.
 dat niemant mit hem omegae
 en arm. **H**i dwalen oec in ene
 drogghen lande. want si en heb
 ben ghene conpuxie. noch si
 en konen hoer sunden en ho
 ghebreke niet bescreyen. mer
 si woenen in ewigher droecht
 en onuruchbaerheit. en daer
 om en hebben si den wech die
 totter stat leidet d' saligher wo
 ringhe niet gheuoden wat si
 sijn voudet in vreedde lande.
 en besmet mitten dode. en ghe
 rehent mitten ghenen die mid
 hellen sijn. **H**oe en dwaelt is
 die goede eensedel daer die hei
 lighe pphheet iheremias va seit
 + **H**is ene mane goet dat hi dra
 ghe dat me des hen van sure
 ioncheit. hi sel alleen sitten en
 swighen want hi heeft he sel
 uen vheue boue hem seluen
Die and' dwalen. mer dese sel
 siten want si dwalen altoes
 mer dese en sel niet allee sate.
 mer hi sel eenlike siten. als hi
 ontfanghen heeft die eer der
 sondinck. te recht te sate op
 die twalef stoelen om te oer
 delen die twalef gheslachten

va isrl. als alle die heilighe
 godes dubbelde lone ontfage
 sellen en ewighe bliscap. **W**aer
 om **D**aer om. want hi heeft
 hem seluen vheuen boue he
 seluen. **D**at is. doe hi een ion
 ghelinc was en den brant d'
 bloeyend' ioghet in he voelde.
 soe heeft hi ene ouden man
 aenghetoghen. en heeft ghe
 laten dat hi was. en aeghe
 nomen dat hi niet en was.
Hi heeft hem vheuen seit hi
 boue hem selue. want hi en
 heeft niet aenghesien aen he
 selue. mer aenden ghene die
 boue hem is. **H**i sel sate ende
 swighen oec nu sel hi rusten
 en swighen van alre onrust
 d' duueliker becoringhe. en
 vand' onrust d' vleischeliker
 begheerten. en vand' onrust de
 ser werlt. **S**alich is die sielet
 die nae dese tonghe niet en
 luustert en dese kallinghe is
 en achtet al gheualtet dat
 si se sowilen hore moet. **M**
 die siel is noch veel saligher
 of d' oec wie is dier si mit al
 len niet en spreken. **D**it is die
 wysheit die die apostel spre
 ket ond' die volcomene die
 mid' gheesteliker vborghicht
 bedeckt is. welke wysheit
 niemant vanden princē des werelt
 behet en heeft. **D**us hebben
 mi dese heilighe apostole ghe
 leert hoe ic leue sel en hoe ic

minen brued' te moete gaen
sel **W**i dancken di he ihu xpc
want du hebste dese dinghe
den wisen en den vrodē ver
hudet. en hebste se den cley
nen gheopebaert. dese die
di gheuolghet syn. en alle
dinghe acht ghelate hebbe
om dmen heilighē name

**Ite vande selue die woerde dit
sy die manne der berhertich**

Wel mit rechte lieue brue
ders heeftet onse moed
die heilighe kerke dese hei
lighe apostolen toe ghescre
ven dat wi lesen in de boeke
der wysheit **Dit sy manne d'
bermherticheit** Of daer o wat
si grote bermherticheit van
gode vcreghē hebbe. of wat
si vol syn van bermherticheit
of want si ons bermhertelike
van gode ghegheue syn **En**
sich hoe grote bermhertich
si van gode vcreghē hebbe
Vraghe paulū vā hē selue
vmer hoer hoe hi hē seluen
belyet **Die onghelouich was**
seit hi en den name ihu.
blasphemierde en vvolgede
en veel onrechtes den goede
ghelouighe dede. mer ic heb
be berherticheit vcreghen
Wie en heeft dat niet ghe
hoert hoe veel quades in de
heilighē vruende godes in
ihrlm ghedaen heeft **Ende**

sme uwoetheit die hi hadde
teghens cristus lede die noch
in d' eerden waren en genoech
de daer met aen se in d' stat
van ihrlm te vvolghē en
te quellen. mer doe hi mit
sulker uwoetheit ghinck
oec tot anden stede o quact
te doen doe wort hi vande
gracien godes voerghecome
Hi ghinc opgheblasen drey
ghende dat hi slaen woude
en vvolghē die discipulen
ons hē. en onder des is hi
selue een discipel gheworde.
die onse heer weten woude
laten hoe veel dat hi **veel**
soude moghe liden voer de
name cristi **En** doe hi soe
ghinc en wt synre volre bor
ste dat venij des borse ghees
tes wt blees. doe wort hi
haestelike uwandelt in een
wtuercoren vat. soe dat sy
herte al doe dat goede woert
wotruspede dat wel een god
dienstich woert is en seide.
Heer wat wildi dat ic doe
Sondromel tis die uwan
delinghe d' rechterhat godes.
daer om sprac hi wel te rech
te **Tis ene ghetrouwe rede**
die weerdich is alre of sanc
licheit **Want ihu** is in deser
werlt ghecome om die sun
daers salich te make. daer
ic die eerste van bin **Ne**

met daer om mine lieue brue
 ders van sunte pouwel tot v
 wen troefte en o goet betruwe
 te hebben tot onsen he. dat die
 ghene die mid' waerheit bekeet
 sijn. met alte seer beganghen
 en sellen wesen om hoer voer
 gheledene sunden. mer dat si
 hem daer om voetmoedighen
 als paulus dede. **Ic** bin seide hi
 die mineste van alle apostole
 die niet weerdich en bi ee apos
 tel te heten. want ic die heilige
 kerke godes vuolghet hebbe
Alsoe sel wi ons oec voetmoedi
 ghen ond' die moghede hat go
 des. op dat wi betruwe moge
 crighen tot gode. dat ons oec
 berruicheit ghesche sel. ende
 wi van al onsen sunde ghewas
 schen en gheheilicht selle wden
En dit seg ic van ons alle. wat
 wi hebben alle ghesundicht.
en wi behoeuen dese gle godes
Mer bi sunte peter heb ic noch
 anders wat dat ic voer setten
 mach dat soe veel te lieuer is
 alst selseue is. en hoet sonder
 luygher is. hoet hogher ende
 weerder is. **Want** dat paulus
 ghesundicht hadde dat hadde
 hi owetende ghedaen in synre
 ongheloue. **Doe** petrus viel.
 de hadde hi opene oghen. **Noch**
 tans daer die sunde groot was
 daer was oec ouuloedighe
 grote berruicheit en gracie:
Want den ghene die ghesun

dicht hebben eer si gode beken
 den. en eer si onduonde hadde
 sine goedtieren berruicheit
 eer si dat suete iuc cristi ende
 sine lichte borden ghedraghe
 hadden. eer si onduonde hadde
 die gracie d' ynigher deuocie.
 en die vaudighe en troestm
 ghe des heilighe gheestes. **Ic**
 segghe dat sulken mensche sel
 ghesche ouuloedighe vloesin
 ghe. en sulc hebben wi alle
 gheweest. **Mer** die ghene die
 nae hoere bekerighe mit g
 ten swaren sunden becomert
 wden en ondanchaer si die
 gracie die si van gode of fan
 ghen hadden. **Of** die na dien
 dat si hoer hant aende ploech
 ghesleghe hadde weder ome
 sien en of laten dat goede dat
 si begone hadde en wde wed'
 laeuwe en vleischelic. en die
 nae dien dat si den wech d'
 waerheit bekent hadde wed'
 achtwert gaen na dien raet
 des duuels en openbaerlike
 vloepē mensche wden. **Van**
 sulke mensche selme luttel
 vynden die wed' come tot
 horen eerste graet daer si wt
 gheuallen sijn. mer als si
 in die oreyuicheit d' sunden
 wed' gheuallen en gheuen
 telt sijn. soe bliue si ghemeē
 like daer al in en smcken
 oer noch dieper in. **Sulke**
 mensche bescrevet die pheen

hi seut. Hoe is dat gout ver
donckert. die alre beste uwe
is u wandelt. En die inden
saffinen gheuoedet plaghe
te werden. die omme vāghen
nu den dreyne dier. En noch
taus of d' wie sulcdamich
waer wi en willen daer nī
van mishopen. alleen dat hi
doch haestelike mitte eerste
opstae woude en hē pūen
woude daer wt te comē.

lyc **W**āt hoe hi daer langher in
bluet. hoe hi daer qualiker
sel cōnen wtghecomē. Mer
dien mēsche is salich die die
ronghe cleij kīder vā babi
lonien teghēs dē stēc te sto
tet. want laet mense wassē
en sterc wden. men selse nae
qualike moghē behere. **A**me
lieue kīdke: dit seg ic op
dat ghi niet en sundighet. nī
isser yemant die ghesundicht
heeft. wi hebben enē goetē
voerspraet en enē trouwe
hulper. **W**ād die wel v
mach dat wi niet en v mogē
alleen dat die ghene die ghe
vallen is niet meer quades
en doe en noch dieper en val
le. mer dat hi hem meer pūe
op te staē. en daer wt te co
men. en hebbe goet betrouwe
dat hē god niet weygheren
en sel v gheuīghe synre sūden
ist sake dat hi wt gheheelic
herte sine sūde gheerne

biechte en betere wil. **W**ant
soe wast dat dese petrus da
wi nu van spreke. nae dien
dat hi alsoe swaerlike gheual
len was. wed' quā tot also gro
ter volcomēheit en heilicheit.
want daer staet vā hē ghescre
uē dat hi wtghinc en sereye
de seer bitterlike. **I**n die dat hi
wtghinc daer vstaet wi bi dat
hi opēbaerlike sine sūden
biechte. en mitte bittere scereye
vstaet wi dat butte berou sūns
herten. en dat hem sine sūde
bitterlike leet ware. **E**n mer
dat hi doe eerste dochte der
woerden die hem ihs toegesent
hade. doe quamt hem eerste
in sijn herte dat hē voer ghe
seut was van synre crancheit
doe te niete ghinc sine dwise
vmetelheit. **W**ee di die nā die
dattu gheualle biste noch nī
bekēnen en conste dīns selues
crancheit. **W**aer om houdestu
di also stijf en alsoe stout tot
dīns selues schade. bughe di
wat ned' op dattu salichlike
opgherechtet mogheste wde.
en laet dat breke dat qualike
crom is. op dattet orberlike
te recht moghe gheset wden.
Waer om wilstu quaet wese
opden haen die di berispet.
Wese toornich op di seluen.
Den willighe reghe seut die
pheet inde psalm selstu god
of delen dāre erfuisse. en si

cranc gheworden **H**et is ene goede siecke die die erfinsse des hēn ofghescheiden wert **W**āt si den meester niet van hoer en vdyft. mer die vherdet sij. die sel hi mit eenre yseren woede te stucken slaen **D**ie erfinsse is cranc gheworden seit hi. en du hebste se sterc ghemaker **N**ūt hebdi wel ghehoert wat bermhericheit onse apostolen vercreghē hebben. op dattet voert aen niemant in synre cōsciēcie van sinē voerledē sunden meer beganghē en si dant. noot is **W**ant noot is. du hebste machschien veel sūde mōwerlt ghedaen. mer mach daer meer wesen dan pauls hadde. voer synre bekerimghe hadde ghedaen **E**n duncket di dattu nae dūre bekerimghe mō geeste liken state seer veel misdaen hebste. mer macht meer wese dan **peter** misdaede **E**n nochtas si beide doe si wt gheheelre hēten penitencie deden. soe en hebbē si niet allene vcreghē vghewighe hoerre sūde en salicheit hoerre sielen. in oec alsoe **+** oīgrote heilicheit. en daer en bouē soe is hē beiden bouolē and mensche heilich **en** salich te maken **D**aer om doe du oec penitencie als si hebben ghedaen **W**āt om dinē wille seit die scrift dattet mā

ne syn d' bermhicheit. sond' twiuel om die grote bermhicheit die si van gode vdiēt hebben **M**en mach dat wel oec niet onrechtelike alsoe vstaren dat si māne ghehete syn d' bermhicheit. alle den ghenē diese aēropē en hoer hulpe begheren **O**f daer o' heten si māne te wese der bermhicheit. want si witter groter bermhicheit godes d' ghemēre heiligher kerken ghegheue sijn **W**ant wi weten dat wel dat dese māne niet hē seluē gheleest en hebbe. noch oec ghestorue en sijn. mer hem hebben si gheleuet en hē sijn si ghestorue die eerste om hore wille gestorue was. en om sinē wille hebbe si ons alle gheleuet **W**ant hoer heilicheit en ho' gherechticheit hoe seer mach die voer ons wesen als ons vā hore sūde als voer bewyst is alsoe veel goedes gecome is **V**oer ons is hoer leue. hoer lerighe en hoer doot **W**ant in horen leuen hebbe si ons ghegheue ene forme en een exempel eens heilighē leuens **I**n hoerre prekinghe wden wi geleert die godlike wijsheit **I**n hoerre passie hebben wi exempel d' verduldicheit. welke gra

ne si tot desen daghe toe is
 op en houden ons mede te
 deelen. die vol sij van grien
 en vā barmherticheit. want
 dat is die vrucht d' heilighs
 ghebeden. En in hore leuen
 mogheste noch meer vjden
 dattu hier mede telle mogeste
 dat is een goet betruwe tot
 hoerre goedtierenheit in on
 ser nootdurfscheit. en dit
 bewisen si ons in menighe
 schonen mirakelē. En wie
 soude dat te volle vtellen
 hoe veel godlike weldaden
 oūmits den heilighe apostolē
 ghecomē sijn. Daer om seit
 die scrift wel te recht vā hē
 datter sijn māne d' barmhertich.
 En hi seit daer voert vā wel
 ker gherechticheit niet ver
 gheten en sijn. Wilstu oec
 dat dine gherechticheit niet
 vgheten en wde. soe selstu di
 hueden voer dierhande peri
 kel. en soe sel dine gherech
 ticheit mō ewicheit vloeyen
 voer onsen hē. **Du** leseste dat
 onse seit van somighen. Wāt
 du laeu biste. soe sel ic di be
 ghinnen wt te spuwen wt mi
 nen monde. **Du** leseste op een
 and stede. Ist sake dat die recht
 udighe mensche hem ofkeert
 van sijre gherechticheit en
 wket boesheit. al sijre ghe
 rechticheit en sel ic niet ghe
 dencken. En du leseste noch

heer

op een and stede vā somighe
 dien toe gheseyt sel wden vā
 den rechter inden leste oerdel.
Ic en kene v niet. den ghenen
 soudenwel die hoer loe hier
 hebben ontfanghen. Daer om
 alle gherechticheit die laeu is.
 of die niet volherdende en is.
 of die vout is. die sel vgeren
 werden voer gode. **Sulc** en
 hebben die gherechticheit des
 heiligher apostolen niet ghe
 weest. datmen daer wel wt in
 ken mach dat hier na volget.
Mit hore sate bliue die goede
 want tot huden toe bliue die
 hoer goede exēpele en hoer god
 like heilighe leue. wāt die wt
 gode is die en mach niet vgrē.
Die cled' des volcs vā isel die
 wt egypten ghegaen waren
 die bleue vierend' ier lanck
 doe si doer die woestine wan
 derde heel en onūfsetē. Veel
 te meer die cled' d' apostolen
 die opden ezel gheleit waren
 daer onse hē op reet. **Mit** hore
 sate seit hi bliuen die goede.
Wat meent hi mit desen sate.
Wāt daer volghet voert nae.
Die heilighe erfinsse sij hoer ne
 uen. **Die** selue sij die neuen en
 oec dat saet. **Ic** meen dat ghy
 wel ghedencken wāt ic sprec
 den ghenē die die ewe wel we
 ten. **Ic** segghe ghi weer dat
 wel datter een ghebot d' ewe
 is dat een braed' uweckē sou

de dat saet sijn brueders die
 sond' vrucht ghestorue waer
Wie is sond' vrucht Dat is
 hi die inden psalm doer de
 pphet spraket **It** bin allene
 hent dat ic ougde **Daer** o
 doe hi vand' doot bresē was
 doe seide hi tot maria mag
 dalena **Sanc** en segghe mi
 ne brueders **Of** hi segghe wou
 de **want** si mine brueders sijn
 soe sellen si doen als brueders
Dus hebben si ons oimms
 dat heilighe ewāgelijū ghe
 wōnen. en mit hē selue in
 cristo. wāt oimms dat ewā
 gelijū cristi **Hier** om wast
 dat paulus qualike nā dat
 somighe hētē woude d' ghee
 re te wesen daer si vā gewo
 nen waren oimms dat ewā
 gelijū cristi. en hi berspede
 die ghene die te segghe pla
 ghē **It** hoer paulus toe. ic
 hoer cephas toe. ic hoer apol
 lo toe **Wāt** hi woude dat si
 alle cristus toe hore souden.
 en daer nae soude ghenget
 wden **Dus** sijn wi kynd der
 apostole. gheuōnen oimms
 dat ewāgelijū cristi dat si p
 dicte. en daer om sijn wi xps
 wtioerne kydere en neue
 d' apostolen cristi **Vā dauid**
en golyas **S** brueders smoen
Wi hebben ghehoert wt'
 conighen boec hoe goly
 as dat een mā was groot vā
 lichame seer vmetēde in sijre

stercheit en in d' grooch' sijnis
 lichaems roepede was teges
 die heeren des volcs vā isrl'.
 en wt latende yemāt vā hē
 allē tot enē sond'linghe stryt
 allene mit hē te vechte **Wi**
 hebbē ghesien oec dat die
 gheest ons ionghelincs van
 gode hier teghens ver meet
 wort soe dat hū swaerlike
 nam en mit groter dweerde
 daer teghēs beweghē wort.
 dat een onecht en een oedel
 man en die niet besneden en
 was soe terten en vspreke sou
 de die schare des volkes van
 isrl' en die heere des leuēdigē
 godes **Wi** saghe aen dat een
 ionghelinc daer voer quam.
 mit sijne stengher en mit
 vyf stene teghēs dese gvgāt
 die soe vuerlike groot was
 en soe anxtelike mit sijn
 panser en mit sijn helme en
 schilde en mit andē wapenē
 ghewapēt was **Hadde** wi
 onsen hten enighe goddiens
 ticheit wi en mochte niet we
 sen sond' anxt en sorghe vo'
 dien ionghē die teghē sulke
 man soe te stride ghic **En** wi
 en mochten oec niet wesen
 sond' grote bliscap als wi sa
 ghen dat die ionghē dē grote
 gvgant iūvan **Wi** prijsden
 seer die grootmoedicheit des
 ionghē dat hi ontfekte wort
 mit neerstigher minē des
 huses godes en dat hi hem

die terghinghe en uwtighe
 aen toech. als oft syns selues
 persoen hadde aen ghegaen
 en dat hi droemich was dat
 ioseph so te treden soude wde
Het was ons groot wond
 dat die ionghelme soe groot
 betruwen tot gode hadde dat
 hi dien stryt dorste aengaen
 dat niemant van alden vol
 ke van isel en dorste wē. **E**n
 doe hem god victorie gaf en
 hi oūmits die godlike crachte
 den gygant verwan. daer
 waer wi binen alsoe seer vā
 vblut als wi te voren seer be
 anxtet hadden gheweest. als
 wi saghen dat die ionghelic
 ghewapent mitten gheloue
 te stride ghinc teghēs de ster
 ken gygant die in sijn selues
 crachte glouerte en groot
 betrouwe hadde. **N**u ist sake
 dat wi wel weten als die a
 postel tughet dat die oude
 ewe gheestelic te vsmen is
 en die dnghe die ghescre
 uen sijn dat si niet alleē da
 om ghescreue en sijn dat wi
 alleen van buten daer in
 soude hebben. mer dat wi oec
 die suetheit en die nuttich
 smaake soude die daer binen
 vborghen is. soe staet ons te
 merken wie bi desen golyas
 betekent is. die den volke
 godes die in de lande d' belof
 ten ghecome sijn en veel vā
 horen vanden al uwonē

hebben alleē noch moeylich
 derf wesen. en mitter hooner
 dicheit sijn gheestes opghe
 blasen. noch terten derf en
 wrladen tot enen sondinghe
 stride. **I**c gheloue dattet niet
 onredelike en ludet dat wi bi
 enē houdighe mensche die
 houdie vstaen. **W**at dat is
 die alre meestē sūde die den
 volke godes alre moeylicste
 is. en als si al die and vāde
 en sūde en passien schme te
 uwonē hebben. soe staet de
 se op in enen sonderlinghen
 stryt. **W**at die vāde des volce
 van isel ware doe al vucert
 te striden teghēs dat volc vā
 isel. dan dat si hem grotelike
 vermatē op die sonderlighe
 grootheit en stercheit des gy
 gantes. **W**at hoe soude sulke
 mensche vand houdicheit be
 coert wden die vand nydich
 alreē uwonē sijn. die mitt
 laeuheit en tmecheit becom
 mert sijn daer gode vā pleecht
 te walghē. of mit tmecheit
 diene mit hoedrec pleecht
 te wpen. **I**c segghe waer vā
 sellen hem sulke mensche ver
 houdighen en hoer oghe op
 wert herē die alsoe seer vā
 allen anderen ghebrekē en
 passie vheert werden dat sijn
 oec selue wel merke dat si
 vā anderē mensche vsmact
 wden. en dat si alle qualike
 van hem voelen. **E**n wie sou

de te stude douen comē teghe
 den alre boesten viant den
 gheest d' hoūdien. dan die
 sterc van handen waer en
 die and' viande al iūwōnen
 hadde. **L**aet dauid drier om
 voertcomen die sterc vā hā
 den is. want soe grote viāt
 en die soe sterc is en mach
 men niet iūwīnen dan in st'
 ker hant. **D**ese dauid heeft
 hem ghewapent teghens go
 lyas. **E**n want hi den beer v'
 wōnen heeft en den lewe. soe
 sie hi nu of hē sauls wape
 ne oec wat helpē moghen.
Dat is. hi sie of hi mitter weer
 liker wysheit d' philosophen
 en mitten wtwendighe v'stā
 de d' heiligher scriften dat die
 apostel die dootslaende letter
 heet. hi sie seg ic of hi mit de
 sen wapenen die hoūdicheit
 iūwīnen cōne. **E**n als hi seit
 dat hi hier mede meer v'ladē
 dan ghestercket wert. soe w'
 pe hi se van hē en sette sū h'
 te mede hē en en hebbe te ma
 le gheen betruwē in sīs selfs
 cloecheit. mer wapene hem
 mitten gheloue en en achte
 niets niet golyas grootheit
 of stercheit datse hem vet de
 ren moghē. mer hi singhe
 mitter herte en segghe. **D**ie
 heer is een beschermmer mīs
 leuēs. **W**at sunte **peter** als hi
 aen sien woude den grote wīt

en die diepte d' see en die swa
 heit des lichaēs soe wert hi v'
 veert en begā te handes te sic
 ken mer als hi bouē alle de
 se hem alleen sette mede woer
 den ons hē. soe en mochte
 hi niet v'ueert wden noch d' rē
 ken. **S**ulkes wat ist dat die
 comē saul onsen kemp voer
 leut. **D**u en mogheste seit hi
 desen man niet wed'stāe noch
 mit hem striden wāt du biste
 noch een kint. en dit is een
 vechter en een striden vā sūre
 iongher ionghet. **M**er dauid
 en wilt daer niet op setten
 wāt hi heuet betruwē mede
 ghenen oūmits welkes ho
 pe hi die voergheledene stride
 teghens den lewen en teges
 den beerē iūwōnē hadde. en
 daer op gaet hi kōenlike aē
Hi laet sauls wapene leggē
 en hi neemt vyf stene witten
 lopende water. die dat lopē
 de water sacht makē mochte.
 mer niet mit hē neme. **D**ie
 lopēde wat dat gauē god dat
 ter onse siele oūghecomē wa'
 is dese bose werlt. als die scrift
 tughet en seit die ene ghebo
 te comet en die and' gaet.
 gheliker wys als dat ene wa
 ter dat ander hene druft. **E**n
 daer om wāt alle vleischhoep
 is. en al die glē des vleisches
 anders niet en is dan die
 bloem des hoeps soe trecket

dit lopende water sulke din
 ghe mit hem. mer dat woer
 godes dat van desen waterē
 niet en mach ghetoghe wde
 dat bliuet ind' ewicheit. Hier
 om soe vmoede ic datmē niet
 onredelike bi desen vyf stene
 vstaē mach vyfsterhande wo
 de d' heiligher scrifte. als drei
 ghende woerde. louede woer
 de. en woerde d' minen. en
 woerde des vuolghes. ende
 woerde des ghebedes. **D**us
 nighē woerde vintmē seer
 vele ind' heiligher scriften.
En machschie die sijn die
 vyf woerde d' **p**aulus of
 seit dat hi lieuer wil vyf wo
 de spreken in sijnē sijnē. dan
 tien dusent woerde ind' ton
 ghē. **W**ant dat schij deser wilt
 gaet wech. en een ander hei
 lighe tughet dat die werlt
 wech gaet en al hoer ghe
 noechte. **M**er dese woerde d'
 heilighē scrifte en bliue niet al
 leen. mer si wden oec sachter.
 want in dien datter veel he
 ne gaē soe wert die wetelē
 oec menichuoudich. **I**ns da
 uid dus teghes den gheest
 d' houdien vechte sel. soe v
 gatert hi dese stene en leitse
 inden vaten sijne memorie
 en dencket ouer wat god.
 dreighet quades d' houdige
 wat groter ewigher goede
 hi louet den ghenē die hē

onderdanich sijn. wat groot
 nūne ons god bewijst heeft
 hoe menich schoe exempel
 der heilicheit. en alre duech
 den hi ons voerset ind' heil
 gher scriften. hoe wi geleert
 werden in al dat ons oncomet
 altoes onse toculucht te heb
 ben totten ghebede. **D**ese vyf
 stene seg ic sel hi mede neme
 inden vat sijne mentonen
 soe wie te stride wil gaen.
 teghes den gheest d' houdie
En alsoe vroe als hi sijn venij
 de hoeft oprichtet soe neme
 een van dese vyf stene ende
 wpe hem in sijn aensichte.
 en althants sel hi ned valle
 bedecket mit confusen. **I**n
 welken stride die slinger
 seer nootdurfich is d' die
 lancmoedicheit in desen
 stride groot noot is. **D**aer
 om also dicke als die ydele
 ghedachten dij lye tot hou
 dicheit berueren wille ist
 sake. dattu althants beghin
 ste vuer te werden voer.
 die ewighe helsche pine die
 god dreighet den houdighe
 of beghinst seer te beghere
 die ewighe lone die god in
 der heilighē scrifte louet den
 ghenē die hē om sijnē wille
 voetmoedighe. **g**olpas dat
 is die gheest d' houdie en
 mach dese twe stene met

ontstaen - mer hi vallet alte
hants neder en al die beco
ringhe der houdie gaet te
mete **En** ist dat hi in hte co
net die onwtsprekelike mi
ne die die almachtighe he
di bewese heeft en werdestu
dan met altehants onstehē
totter minē - en werpste in
groter dweerden van di al
le ydelheit en houdicheit.
Des ghelikes als du aen
merkes die exēpēle d' oet
moedicheit en der duegēde
die van goeden heilighe mē
schen ghescreuē sijn die vo
di gheweest hebben - dat sel
di te mael seer helpe alle
ghedachten en becozinghe d'
houdien te vdrucken **En** oft
gheschiede dat die ghedachte
en becozinghe d' houdien di
alsoe onuoersiens en alsoe
sterelic ouquamē datstu gee
van desen voerghenoemden
stene ter hant en conste erige
soe grip mit alre neersticheit
den vyften steen die noch
achter is in dijre hāt - als dat
ghebet - en altehants selstu
sien dat die ghene die hem
vhoef als een cederboē - ned
sel vallen en te niete gaen.
Aer du vraghestē machsche
hoe dat bi soude moghe come
datstu desen golyas mit sijn
selues sweert sijn hoeft of
mochtes slaen - wāt hoe dat

viande pynliker en standelike
waer - hoet di ghenuechlike
soude wesen **Ic** antwoerde
di hier op mit corte woerde
want ic spreke de ghene diet
selue wel besocht hebbe - en
in hem seluen onduonden
dat ic segghen wil - en als
daghelix in hē gheschiet.
Wāneer di die ghedachte d'
ydelheit en d' houdie moeylic
sijn - en du een van dese voer
seiden stene neemste en wp
se golyas voer sijn hoeft -
soe vallet hi neder als voer
seit is - mer het machschien
al is hi neder gheualle - dat
hi noch niet doot en is **D**a
om ganc hem naerre op dat
hi niet weder op en stae - en
stant manlike op hem - en
flae hē sijn hoeft of mit sijn
selues sweerde - dat is in wine
in di mitter seluer becozinghe
der houdien al die houdie
die du in di voelste want
als in di opstaet ghedachte
en becozinghe d' houdien:
ist sake dattu daer seer droe
uich van wdeste en di dat
seer inshaghet datstu noch
sule biste - en di selue daer i
vsmadeste en bescreyeste dat
tu noch also ghebreelic biste
en van di selue voelste als
vā enē suoden houdighe mē
sche - soe hebstu in di selue go
lyas mit sijn selues sweert
sij hoeft of ghesleghe.

Vande ewangeli in ontfermt
ou die schare Suinte vnaerts
sermoen *die hebbe mit ons ghescreuen*

M ontfermet d' scharen
wāt si hebben mit hā
des due daghe gheuolghet
en si en hebben niet dat si ete
moghe Brueders dat heilige
ewāgelii is daer om ghescre
uen dat niet lesen sel. en daer
om leestment ons dat wi da
wt redelike troest of mistroest
ontfanghe sellē Die weerlike
mensche werde vdelike daer
van ghenoeft als die tijlike
goede hē wel nae hore wille
toe lope. en alst hē anders
daer mede gaet soe wde si
oec vdelike bedroenen *Mer*
dat heilige ewāgelii is ee
spieghele d' waerheit dat mit
niemāt en sneket. en niemāt
en bedrieghet. elc mēsche vīt
hē selue daer sulc in als hi
nider waerheit is. op dat hi
niet beanghet en si daer ghee
ant en is. en hē oec niet en
vblide. als hi quaet ghedaen
heuet. en vrolc si in dē arch *alē*
ste dighē *Mer* wat seit die
heilige scrift **H**oe wie die
woerde godes hoert en niet en
doet. dese wert ghelike ene
māne die dat aēpicht sijne
gheboerte aen merket in ee
spieghele **H**i heeft aēghemerit
en is voert hene ghegāe. en
tis hē althants vghere hoe
danich dat hi was *Mer* wi

lieue brueders soe niet. ic bid
des v soe niet. mer laet ons
aemerke ons selue in d' lesse
des heilighē ewāgelies. op dat
wi daer vā vbetert moghen
wden. en dat wi daer nae cor
rigiere moghe dat wi in ons
ghebreelic vinden want da
om begheert die pphete dat
sine weghe gheleidet moeten
wden te bewaere die rechte
dichmalighe des hēn. dan en
sel ic niet cōsuus wden seit hi
als ic aen sie in al d' d' ghebo
de **E**n ic lieue brueders en w
de niet consuus van v. mer
ic glorieer van v. wāt ghi
onsen ghesontmaker inder
woestine gheuolghet sijt. en
wāt ghi tot hē wtghegāe sijt
buitē den castelen *Mer* ic so
ghe of daer yemant in desen
duen daghen te wachte clep
moedich mach wden. en ve
gheer weder te kerē in dat
egiptē deser werlt **D**aer om
roepet mit recht die heilige
scrift en seit **V** wacht dē hē
en werck mālike. en dij hert
wde ghesterket en lide dē hē.
Mer hoe langhe sel wi wach
te **D**u moetste vmer alsoe
langhe wachte. hent hi di v
berme **V**ragheste wāneer hi d' d' d'
vberme sel. hoer hoe in d' ewā
gelie staet **I**c vberme mi ouer
die schare. wāt si hebbe nu
due daghe lanc inwachtet **I**s
di noot dattu gaetste in d' woef

tinen drie dachuaerde wil
 stu gode ghenade offerhande
 offeren. en datstu drie daghe
 den ghesontmaker inwacht
 tes. wilstu mitte mirakelē
 deser brode ghespyst wden.
Die eerste dach is die dach des
anxus. dat een dach is. die
ome donckerheit vlichtet vā
binen. en wyft di die vueer
like pme d' hellē. daer wtwe
dighe donckerheden syn. tuit
sulke ghedachte als ghi wel
weten. pleghe wi ons inden
beghīne onser beheringhe te
oefenen. Die ander dach is die
dach der godliker goedtierreij
in welke wi weder ademen
inden lichte d' vberhertich' godes.
Die derde is dach die dach der
redene. In welke daghe die
woerheit bekent wert. ende
die mensche bekēnet dat hi
wt natuerliker schout als ee
creatur sine scapper is. scil
dich ghehoersam te wesen. en
als ene knecht sine vlosser te
dienē. Daer nae wert ons
gheboden ter tafelen te sitten
op dat die minne in ons gheoz
dmiert si. en soe luket die heer
op sine hande en vuller alle
dierē mit sinre benedixien.
Mer want hi den apostole seit.
laet die lude sitten gaen. in
welker stede al ist tot onser con
fusse ghi ons nu hebt als vi
caros sult als wi syn. Daer
om vmane wi v alre heffte

beneders dat ghi sitten sele
 gaen op dat ghi moghet ghe
 spyst wden mitten ghebene
 diden brode cristi. en soe volly
 den moghet inden weghē op
 dat ghi niet van node des hō
 ghers ghedwonghē en wert
 ned' te gaē in egyptē en si v
 dan beghinen te bespotten die
 niet mit v wtghegaē en wa
 ren nae onsen ghesontmaker.
Hi syn sondertwuel onsalich
die niet mitte andēn wtghe
gaen en syn mer si sū vmer
die alre onsalichste bouē alle
mensche die mitte andēn wt
ghegaen syn mer mitte an
dere niet ghespiset en sū. Wāt
warē daer sōmigho die doe
die andere riten achter die bus
sche of achter die struellen
struulden. wie trouelc daer aē
dat sulke mensche al honghe
rich bleuē. en vānd godliks
spisen niet en creghe. Des ghe
lycs is te vmoeden vāndē ghe
nen die wt lichtidichede hier
en daer ome liepen en niet
sicte en wouden. of die bute
die rechte reghel satē en niet
mitten andēn. Daer om vma
ne wi v briederlike minne en
alse sochvoudighe herden
leer wi v. dat memāt vā v
allen en si die wmkelē minne
of begheer te schulen. Want
soe wie dat quaciet doet die
hater dat licht. en en comet

niet mit licht. op die sme g
 de wike niet berespet en wde
En datter oec niemant onder
 v gheuonde en wde die va
 den wynde alrehande leinghe
 he vleitende late. als die ~~duist~~
 onghestadighe en die duistighe
~~duist~~ pleghe. die niet stantich
 aghes noch ripes in hem en
 hebben. die alse stof vanden
 wynde uwaeyer en viaghet
 werden vande aensicht der
 eerden. Mer wat sel ic va
 dien segghe die hoer hande
 sin teghens alle die anden
 en alle die ande weder te
 ghen hem. **Dat** sy die ghene
 die hem seluen offschelden
 vleischelike mensche en die
 ghene gheest en hebben.
 wat niemant inde gheest
 sprekende en seit. anathema
 ihu. dat is offghescheide en
 ghebānet. **Is** sonder twiuel
 die alre vofeste en die alre
 schadelicste plaghe als die
 verkeertheit eens mensche al
 die ander gheselschap turbiert
 en oersake is der woedracht
 en der scande. **Hoer** wat die
 pphcet hier van seit. sprekē
 de vanden wyngaerde ons
 hen. **Dat** sonderlinghe wilde
 beest. **At** seit hi heuet se te
 gheren. **Hier** om lieue brue
 ders bid ic v en begheer dat
 van v vliet alle gheuenstijt

en alle hoche en wynekele
 des eyghen willes. vliet alle
 duistichheit en lichtmoedichheit
 vliet alle verherdichheit ende
 dat alre boeste quaet den
 gheest der sonderlinchheit. ist
 dat ghi v sielen niet bedrouē
 en wilt dat veer moet we
 sen vander deelachtichheit des
 ghebenedide brodes. **Mer** wt
 dat ic niet langher en vtrec
 ke. die seue brode mer ghi
 van eten selt en daer ghi va
 ghesteret selt wden sin dese.
Dat eerste broot is du woet
 godes. **Mer** des mensche leue
 in gheleghe is als hi selue
 tughet. **Dat** and' broot is ghe
 hoersamheit. **Mer** onse here
 oec selue of seit. **Mijn** spise
 is dat ic doe den wille des gēes
 die mi ghesent heeft. **Dat** d'
 de broot sin heilighe gedach
 ten daer of ghescreue staet.
Die heilighe ghedachte selle
 di onthouden. **En** du schyn hi
 op een ander stede te hēre dat
 broot des leues en des vstan
 des. **Dat** vierde broot sy vne
 righe tinnē inden ghebede.
Dat vyfte broot is die arbeit
 der penitencie. **En** laet di dat
 gheen wonder wesen dat ic
 arbeit en tranen hete brode
 te wesen recht oft di vghete
 waer. dattu ghelesen hebste
 inden pphcet. **Du** selste ons
 spisen mit brode der tranen

Ende op een ander stede seit
 hi Du selste eten den arbeit
 dijner handen. en du selste sa-
 lich wesen en wel sel di we-
 sen Dat seste broot is die
 ghenuechlike eendrachtich-
 der heiligher v-gaderinghe Dat
 is een broot van veel hoor-
 nen v-gadert is. en is ghe-
 gheset mitter wysheit godes
 Dat seuerde broot is dat
 heilighe weerde sacrament
 want onse he **ih̄s** **christus**
 seit selue Dat broot dat ic
 v gheue sel dat is mij vleisch
Item vande selue vā dābaer-
heit **S̄ bernieris sermoē**
Inder ewicheit sel ich
 singhen die bermhertich-
 godes Hoe mach dat wesen
 dat mi ic en weet niet wat
 onwisse ghedachte **in** mine
mit herten soe nuernuriere
 vanden brode der penitencie
 om die vswaren op mine scou-
 derē Ic voele noch een and-
 borde dat mi toe behoert te
 draghe. dat mi veel sueter
 is. en nochtan veel meerre
 is. Want soe beladet mi god
 mit sine bermherticheit en
 weldaden soe besluit en be-
 vallet hi mi daer mede. dat
 ic anders ghene borde voele
 en mach Want wat sel ic
 den here weder gheue voer
 al dat hi mi ghegheue heeft
 Aldus veel en aldus grote

ganē heeft mi god gheghe-
 uen. en hoe wilstu mi seggē
 van enighe anden borden
 Mij gheest ghebreket. en
 breect te mael seer mede aē
 sien d' weldaden godes. en al
 ist dat ic hem dier voer is
 weerdlike danckē noch louē
 en can. nochtan soe hatet
 mine siele te mael seer die
 ondancbaerheit. dat eē alte
 quaden en alchatelykē die
 is want si is een viant d'
 gracie en der salicheit Ich
 segghe v nae minen gheuo-
 len die goede gheē die also
 seer en mislyghet inden kus-
 derē der grācen mede men-
 schen die bekeert schijnē te
 wesen. als die **ondancbaer-**
heit. want si bestoppet alle
 die wege der gracie. en
 dier si is daer en heuet die
 gracie gheue toegāc. en e-
 mach dier ghene hebbe stede
 hier om lieue vaders is
 mi stadighe droefft **A** in mij-
 re herte en sericheit dat ic
 somighe van v alsoe bereit
 sie tot lichtueerdicheit. tot
 lichen en tot ydelen woerde
 boertighen. soe dat ic gro-
 ten anxt hebbe die si meer
 onghedachtich sijn dan hem
 nut is d' godliker goedae-
 renheit. en alsoe ondancba-
 menschen d' oueruloedigh

sondlinge

godes godes ten lesten mit
 allen ghelaten sellen wden
 vander gracie godes. die
 si ghene ere en doen alst wel
 betamelic waer. Want wat
 sel ic segghe van die die mit
 ene vherden sine in hoere
 onuiduldicheit en in hoere
 murmurieren altoes bliue.
 of die rouwet dat si he tot
 gode ghekeert hebben. en
 boue alle rede en ghewoe
 te daer berou van hebben
 dat si wel ghedaen hebben
Sulke mensche en bewisen
 d' goedertierenheit godes is
 alleen ghene danckaerheit.
 mer onweerdicheit en sma
 dicheit. **Si** doen hem te mael
 luttel danckes en ere. diese
 witter werlt en wt hore sun
 dighe leue gherope heeft
 tot sine dienste als si in droef
 heden hoers herten en onvil
 lichlike hem dienen. of men
 oec segghen mach dat si go
 de dienen die in sulker vlei
 scheliker en weerliker droef
 heit becomert sin. die den
 doot pleghet te wke. **Neen**
 stu dat sulke mensche meer
 re gracie ghegheue sel wer
 den en niet meer die selue
 gracie die hi schijt te hebbe
 ghenome en sel wden. **Ende**
 en is niet mit recht vloze
 te rekenen dat den ondanka
 re mensche ghegheue is. of
 en selt hem niet rouwe die

sulke mensche wat ghegheue
 heeft als hi siet dattet al vlo
 ren is. **Hier** om ist ene ygheli
 ken mensche groot noot dat hi
 danckaer si en ymich tot onsen
 here die niet alleen en begheert
 te houden die gracie die hi ot
 fanghen heeft. mer oec be
 gheert dat si he altoes gheoe
 ket en vmenchuoudicht wde
Want daer en is niemant
 hi en mach ghenoech byden
 wil hi daer nae pensen waer
 om hi gode grotelike en me
 nichuoudelike sculdich si dac
 baer te wesen. **Wat** niemant
 en mach hem van synre hte
 vshuden. mer sonderlinghe
 wi lude die hi bi sonderlinge
 ofghescheider heeft en gheroe
 pen dat wi allene diene selle
 ist sake dat wi naede woer
 den des heilighen apostels. is
 den gheest deser werlt ont
 fanghe en hebbe. mer den
 gheest die wt gode is. op dat
 wi moghe bekennen die ga
 ue godes. wi wynden te mael
 veel in ons waer om wi son
 der ophouden gode dacken
 en louen sellen. **Want** wie
 is van ons allen die niet be
 lpen en mach en segghe. he
 dine berherticheit is groot
 ouer mi. **Hier** om soe wil ic va
 deser groter menichte der ber
 herticheden godes v somighe
 voer legghen. op dat die wise

daer oersake wt neme en noch
wiser werde **J**c vynde mi mi
seuenderhande berherticheit
godes die ghi oec lichtelike
mi v vynden moghet als ghi
daer op merken wilt **D**ie eer
ste bermherticheit godes is:
dat hi mi van vele sunden ghe
beluedet heeft toe ic noch in
der werlt was **N**iet dardit
die eerste berherticheit si die
my god ve ghedaen heeft mi
dat die die eerste si van dese
seuenen daer wi nu vā spre
ken willen **W**ant wie en
siet dat niet dat alsoe als ic
toe mi veel groten sunden viel
dat ic mi noch meerre sunden
mocht gheuallen hebbe had
de mi die almachtighe goeder
tierenheit godes niet onthoude
Ic belye dat en ic selt altoes
belyen hadde mi god met ghe
holpen en onthouden mine
siele soude vna mi alle sunde
gheuallen hebben **E**n hoe gro
te weerde goedtierenheit godes
was dat dat hi enen ondanc
baren mensche die oec sine gra
tie alsoe luttel achte nochtans
oumits sijne gracen soe ont
hielt en al wast dat ic seer
veel quades dede dat hi mi
nochtans van also menigher
hande sware sunden goedtieu
like beluede **M**er die ander
bermhertich he god die ghi mi
bewiset hebt mit wat woerde

soudemen die wt moghe spreke
hoe goedtierre hoe milde en hoe
gracelic si mi gheueest heuet
Jc dede grote sunde en ghi hiel
den v of ghyt met ghesien en
hadt **I**c en hielt niet op sude
te doen en ghi spaerden mi en
en sloeghe mi niet als ic wel
vdiene hadde **I**c vtrece laghe
tut mine sunden en mine boes
heden en ghi maecte noch lan
gher uwe goedtierenheit **M**er
wat hadt ghebater dat ghi
langhe inwacht hadde waer
daer gheen berou nae gheco
men **H**et hadde sonderwiel
meer een vhopinghe geweest
der ewigher verdoemisse en als
mi god toe segghe mochte **D**ese
dinghe hebste ghedaen en ic
sweech **D**aer om was dat die
derde bermherticheit dat hi mi
lite leuendich maecte en dat
inwandelde soe dat he die di
ghe bitter worden die soe lan
ghe schadelike suet gheueest
hadde en die mi plach te ver
bliden als ic quaet dede en in
den alren archten dinghe vro
lic plach te wesen dat ic mine
iaren began wed te dencken
in bitterheit mijre siele **E**nde
nu he du hebste beruert die
eerde mis heren en hebste se
turbiert ghemaect wil nu ghe
uadelike sine sericheit gesont
make wat si beruert is **W**at
veel mensche hebbe wel berou
ghehadt mer ten heeft hem

met ghehospen. **W**at hoer
berou was van gode ghewra
ket ghelyc als hoer voergaē
de funde gode harelc waren
Daer om was dat die vierde
berherticheit. dat ghi mi o
he berhertelike ontfenghet
doe ic berou hadde en peme
cie doen woude. op dat ic mi
dien gherekent mochte wden
daer inden psalm van staet
Salich sijn si die hoer funde
ogheue sijn. **S**oe volche nae
die vyfte berherticheit. dat
ghi mi he crachte grauet die
sunden te schuwe. op dat ic
met weder of en viel vande
goede dat ic begonen hadde.
en die leste dwalinghe soe
quad' worde dan die eerste.
Wat dat is opēbaerlike. een
teiken uwer godliker crach
ten en niet d' mensheliker
cloecheit. dat een menschedat
iue d' funde daer hi he wille
ond' ghegheue hadde vā si
nen hals en werpe. **W**at soe
wie dat funde doet die is een
knecht d' funde. en hi en mach
daer niet vā vloft wdes dan
inder sterker hant godes. **A**
stu dus oūmits desen voer
seiden vyf berherticheit vāde
quaden vloft wdes. op dat
dan ghesche als daer ghe
screuen staet. keer di vande
quade en doe dat goede. soe
werden di inden twee ber

andere berherticheit gheghe
ue gracie die ghenade gods
mede te vdiēnen oūmits di
ne goede wken. en die goede
vaste hope dat te vānghen
dat god sine wtuoverne ghe
louet heeft. soe dat een sūdich
mensche. en die ald' weldade
godes onweerdich is goet
betruwe hebbe wtter goeth
godes die hi dicke onduode
heeft totter ewigher hemel
scher glen te comē. **I**n vande
stucken die daer ouer bleue
vande seuen broden
Ghi wetet wel wat ic ge
daen hebbe in die dat
ic v huden voergheset hebbe
seue bermherticheden godes.
Ic heb v sond'wtuel seuen
brode omē ghedeilt. **W**at sijn
mi mine tranē brode ghewor
den daghes en nachtes. hoe
veel te meer sijn mi brode die
bermherticheden godes. **W**ant
desse smaken veel sueter en
si voede oec veel bet. en si
sterken veel groteliker dat
he des mensche. **M**er als ich
meen soe sijn ons van desen
brode veel stucke ontuallen.
wat ic voelde doe ic se brack
dat mi veel crumen ontuiele
tussche de vngheue wat ic
wat haestich was. **H**ebdi da
yet van vgaert vā dese cru
men dat weet ghi selue wel
Ist dattet v ghenade is ic wil
v gheerne mede deilen die

stucken en die crumē die
 ic nu v̄gaderē hadde. op dat
 die maledixie niet op mi en
 come die toe ghescreuē is den
 ghenē die sijn coerne v̄hudet
 inden volke. **H**eb ict wel ont
 houden soe was dat eerste
 broot desen seuenē die othou
 dinghe der gracen godes. die
 mi ōweerdighe mensche in
 minen weerlikē leuen van
 vele sunden onthielt. **V**ā dese
 brode heb ic drie stuckē behou
 den die seer wel smakē en dat
 leuen der mensche seel wel
 voeden. **W**āt in drie manne
 ren als mi wel hūeghet he
 uet mi god behuedet vā me
 nighē sunden. als dat hi mi
 die oersake d' sūde ontoech.
 dat hi mi crachte gaf dē sū
 den wed te staen. en dat hi mi
 gaf dat ic tot sōmighē sūde
 te mael ghenen sijn noch ghe
 ueychlicheit en hadde. **W**ant
 ic soude sondruuel lichtelic
 in vele sunden gheualle heb
 ben had ic daer stede en stonde
 toe ghehad. mer ōmits d'
 godliker bēherticheit en wt
 ic niet in sullē oersake der
 sunden begrepē. **I**c was oec
 in menighen sūde bi na ge
 ualle ōmits groothet der
 becozighe. mer die he en comē
 alre duechten gaf mi die crach
 te dat ic mijre gheneychlicheit
 machtich was. en niet en con

sentierde d' quād becozighe
 die ic in mi voelde. **E**n vā sō
 mighen sunden was ic witer
 bēherticheit godes alsoe
 veer dat ic daer cleyne of ghe
 ne becozighe toe en hadde. **D**at
 anderde broot was dat onse
 he v̄toech mine sūde te wreke
 wāt hi se dochte mi te v̄ghenē.
En van dese brode nemer oec
 drie stucken. en dencket aen
 die lancmoedicheit godes die
 hi mi daer in bewysde. en dat
 verkiesen godes dat hi daer me
 de volbrēnghe woude. en sine
 godlike minne die hi daer in
 bewysd heeft. **W**āt daer om
 wachtende ūwachte mi die he.
 en en woude niet aensie die
 groothet mijre sunden. mer
 hi keerde sine oghen vā mine
 sunden recht of hys niet sie
 en woude hoe veel sūde dat
 ic dede. **E**n dat dede hi al daer
 om dat hi ons bewyse soude
 sine lancmoedighe v̄duldicht
 en volbrēnghe soude sine v̄kie
 singhe. en vast make soude
 sine minne. **V**anden derde bro
 de sijre bēherticheit. dat hi
 ons bekeerde tot penitencie.
 daer set ic v van voer met
 drie crumen. mer drie grote
 stuckē. **W**āt als mi noch wel
 hūeghet soe stiet die he doe
 mij herr aen en ūweete dat
 ōmits sine ūwendighe v̄ma
 nighē dat ic aensien soude die
 wonden mijre groter sunden

en dat ic voelē soude die pme
 d' wōden. en vuerde mī hte.
 en leide dat totten poorten der
 hellen. en wjste hem daer die
 ewighe hellsche pme die dē bōse
 bereit is. En op datter niet m
 mi bluē en soude vādē quādē
 schadelike ghenuechte. soe m
 gheeste hi mi veel bet genuedy
 te en troeste als volcomē hope
 syre v̄gheūghe. In desen drie
 bin ic eerst bekeert. ic meē dat
 ghi oec soe syt wildyt wel aē
 merke. Dat vierde broot is die
 godlike v̄gheūghe. Ic bidde
 v̄ v̄gaderē v̄lidelike die stukke
 op datse niet v̄lorē en bliuen
 Wāt si sijn seer salich en sueter
 bouē homch en seem. Want hi
 heeft ons soe gheheelike v̄ghe
 uen en soe volcomelike quyt ge
 laten al dat wi hē sculdich wa
 ren en al dat wi teghēs hē mis
 daen hadden. dat hi ons niet
 v̄domē en wil onse sūde wreke
 noch hi en wil ons niet daer om
 beschamē iūwite. noch hi en
 wil ons niet te myn lief hebbe
 om dat wi veel sūde teghēs hē
 misdaē hebbe. Wāt daer sijn wel
 sōmighe mensche die dat schine
 te v̄gheue dat hē misdaē is so
 dat syt niet wreken en willen.
 mer si iūwitent den andē sōwi
 len dat hem te cort ghedaē is.
 Sōmighe andē swighe wel mer
 si houdent in hoer herte dat hē
 misdaen is. en hebbe misnoge

en ofkeer vāden andē. **S**ullte
 v̄gheūghe en is niet volcomē
 mer die goedtiene godlike na
 tuer is veer vā dese v̄scheiden
 Wāt si wket valike en v̄ghe
 uet volcomelike. soe datmen
 merke mach witen goede betru
 wen der sundigher mensche die
 penitēcie hebben gedaē. dat da
 die sūden groot en menichuou
 dich waren. dat daer die ḡrie
 oūuloeye heeft. Hier is pauls
 een tūch vā die leere d' hey
 denen. **M**atheus is hier oec ee
 tūch van. die vāde tolluse
 v̄cozen is tot enē apostel. die
 oec van gode ghegheue is alre
 eerste te bescriuē dat nywe tes
 tamēt. **P**etrus tūghet oec dit
 selue die na dat hi onsen hē
 drievue v̄saket hadde. vā go
 de ghegheue is een hēde te wese
 ouer al die heilighe like. Die
 v̄noemde sūdaersche **m**aria
 magdalena tūghet dit oec:
 dier mēde beghine hoerre beke
 ringhe alsoe oūgrote minne
 ghegheue is en na also grote
 v̄riendelicheit bi onse hē. **W**ie
 beschuldichde mariē dat si ho
 selue v̄antwoerde moste. **M**ur
 muriet die phariseus of cla
 ghet martha hoer suster ouer
 hoer. **f** dat si hoer niet en hel
 pet. of wde die discipulē op ho
 scandaluēt. **m**aria swighe al
 stille. mer cristus ilse onschul
 dichtse. v̄mer hi prijset se dat si

swighet. **E**n wat groe gracie
 was dat. wat groter vordel.
 dat si onsen he doe hi vanden doot
 vresen was alre eerste vdiende
 te sien en aen te tasten. **M**er
 laet ons voert sien vande an
 den brode. **I**s wel goet hier
 te wesen daer den sundaren
 alsoe groot betruwen gheghe
 uen wert. mer dat hier nae
 volcht daer moet wi oec wat
 va segghe. **D**at vyfte broot
 is gheheten die gracie des othou
 houdes. **I**n welker othoudige
 ic due sake merke waer om
 wi wel mit rechte roepē mo
 ghen. hi heeft ons grote din
 ghe ghedaen die machtich is.
Ghi moghet dat cleyn machsche
 rekenē dat ghi v othouder va
 sunden. mer ic en rekenē mer
 cleyn. wāt ic weet wel hoe
 sterke auechtighe die othou
 dighe moet liden. en hoe sterk
 dat si behoerue te wese sel si
 volstaede bliuen. **D**ie eerste
 viant onser onthoudighe is
 ons eyghen vleisch. dat altoes
 teghen den gheest begheerde
 is. **D**it is een huus viat. en
 tis een seer sochlic strijt. **D**e
 siele desen viat en moghe wi
 niet ontulien. noch wi en mo
 ghens oec mer vanden iage.
 wi moere mit ons draghe wa
 wi hene grae wāt wi sijn daer
 aen vbonden. en dat noch soch
 liker. **E**n iamerliker is. wi

moeten onsen viat sussen en
 onthouden. en wi en moeten
 niet doden. **B**iestu wel hoe soch
 uoudelike du di huēde moeste
 van die. die in dine schoer
 slaper. **M**er die en is alleen
 mij viant niet. **I**c hebbe noch
 ene andere viant die in dine
 en dine beseren heeft. en of
 ghijt niet en wetet wie dese
 viant is. dat is dese scalkke wit.
Dese viant heeft al mine we
 ghe besloten. en tot vijf poor
 ten. dat sijn die vijf sinne stor
 met hi in dien. en die doot
 gaet in tot minen venstereu.
Het hadde al ghenoech ghe
 noech dese twee viante. mer
 leid ic sie ene sterke wāt to
 men witten noorden daer alle
 quaet wt comet. **E**n wat
 mach ic meer segghe. **H**eer co
 ons te helpen wi vgaē. **S**iet
 den hamer ald' werlt. siet den
 serpent die scalkke is van alle
 die and' dieren. **S**iet de viant
 dien wi niet sien en moghe
 en hoe moghen wi en dan
 schuwē. wāt die ghene die
 hem gheerne onthoude wille
 van sunden. dien en is niet
 alleen noot te striden teghes
 vleisch en bloet. **I**c en segge
 niet alleen te onthoude vanden
 oncausheit des vleisches. mer
 van allen sunde en onduech
 ten. mer si moeten oec stride
 teghes den prieten en moghet
 heden. die regieres sijn deser

duuftermissen. teghes die
 gheestelike loesheden **E**n wie
 can al hoer vuerighe scutte
 wt lessche **S**i hebbē hoer
 pilen bereit inden koker om
 te schieten inder duufternisse
 die gherechtighe van herten
En si hebben te samen ghe
 sproken dat si hoer schutte
 vshuden willen. en si seiden
 wie selse sien **D**u aēuechte
 si ons openbaerlike en ghe
 weldelike no heymelike en
 loeflike. mer altoes boeflike
 en wredelike **E**n wie is soe
 sterc dat hi die al sel moghe
 liden. ic en segghe niet in
 vmen **I**c meen dat ghi no wel
 eens deels vstaē hebt wat da
 al toe behoert die othoudige
 wel te houden. op dat ghi als
 die apostel seit wete moget
 wat v van gode ghegheue
 wert **W**ant voerwaer al
 leen inden he werck wi dese
 duechde. en hi maket te nie
 te al onse viande die os quel
 len **H**i ist alte same die niet
 alleen onse vleisch mit al si
 nen quaden begheerliche
 mer oec dese bose werlt in
 al hose ydelheden en curioes
 heden. en daer toe de bosen
 gheest sathanas mit al sine
 becorighe ond tredet onder
 onsen voeten **E**n seide ic is
 wel te recht dat wi in dese
 onthoudighe vjde souden
 waer om wi wel roepen

mochte dat hi ons grote di
 ghen ghedaen heuet die mach
 tich is **N**emet nu voert die
 stucken vanden seste brode
Dit broot is die gracie dat
 wi vdiene moghe die goe
 de des ewighe leues. welke
 gracie ic meen staet alre
 meest in desen drien. als dat
 een mensche volcomelike ha
 te sine voerledene sunde. en
 dat hi volcomelike vsmade
 dese cyclike goede en seer be
 ghere die ewighe goede **D**at
 seuēde broot is volcomē ho
 pe die ewighe goede te vcr
 ghe **D**aer ic oec drie stucke vā
 of houde. die mijre kele seer
 wel smake **I**c segghe datter
 drie dinghe sijn die mij hte
 stercke en vast make. so dat
 mi gheen armoede mijre v
 dienste ghee aensien mijns
 selues snodicheit en gheen
 aemerken der ewighe goe
 de en d'hemelscher glorien
 nu of wpen moghe vā die
 hoecheit mijre hope daer ic
 alsoe vast in ghewortelt bi
Begheerdise voert te horen
 of wildi dat wi daer mede
 wachte hent op een and tyt
 wat daer ghescreue is. heb
 stu homich gheuoden. et da
 van alsoe veel als di bequae
 is **M**er dat vand' ewigh' wys
 heit ghescreue staet. dat sie
 ic hier nu mit mine oghen

Die mi eten dien honghe noch
na mi Daer om soe en wil ic
v niet langher vtrecken. mer
ic wil ghenoech wesen uwen
honghe. Want ic sie dat ghi
noch alsoe grote begheerte heb
bet dat woert godes te horen
of ic v eerste beghone te spreke
Die dinghe aen mer ic daer
al mine hope in staet. als die
godlike mine daer hi ons in
vsozen heuet. die waerheit die
ons die gracie godes en die
ewighe goede ghelouet heeft.
en die macht die hi heuet die
ons wel gheuen mach al dat
hi ons ghelouet heuet. Laet
voert aen mine dwase gedach
ten alsoe veel murmurieren
als si willen en segghe. Wie bist
tu en hoe groot is die ewighe
glorie. of waer mede hebstu
dat vdiene die te besitte. En
ic sel mit goeden becruwe daer
op antwoerden. Ic weet wien
ic ghelouet hebbe. en ic bin
des al seker. Want hi heuet
mi wt synre groter godliker
minen daer toe vsozen. en hi
is waerachtich in synre lofsin
se. en hi is des oec wel machtich
te volbrenghen dat hi mi ghe
loeft heeft. en is he wel gheoer
loft te doen wat hi wil. Dit is
een seel van daen strenghe dat
niet lichtelic en breket. dat oec
wt onsen hemelsche vaderlande
in desen kecker ned' ghelate is.
en daer om bid ic v lieue brue

ders dat wi ons vast hier aen
houden. op dat wi daer mede wt
ghetoghe en opuerheue moge
werden hent totter teghewoerdich
d' glorie des grote almachtighe
godes die mid' ewichheit ghebe
nedyt is Amen **Vandē arbeide**

des bouwes sūte vnaerts smoe

Wi schmen arme lude te we
sen en wi en syn doch niet
ryt. mer ist dat wi rechtē de gheest
oncfanghen hebben die vā gode
is. en wi inder waerheit beken
nen die dinghe die ons van go
de ghegheuen sijn. soe sel wi vū
den dat ons grote glorie van
gode bereit is. en te mael gte
macht ghegheuen is. **W**ar alle
die ghene die hem oncfanghen
hebben die heeft hi macht ghe
gheue kinder godes te wden. En
is dat niet wel macht kinder
d' kinder godes te heten als al
dat god gheschepen heeft ons
diene. Die apostel wiste dat wel
dat den ghene die god lief hebbe
alle dinc mede wken mit goede
Mer machschic daer machwie
ond' v wesen die segghe. **W**ar
gaet mi dat aen. en dencke wt
cleymoedicheit syns hten. **S**i
moghen glouere vand' macht
der kind' godes. die kinclike
mine tot gode in he voele. en
milike kinclike begheerte. En
si moghe becruwen hebbe dat
he alle dit mede wken sel mit
goede. die god mid' waerlf lief
hebbe. Mer ic bin een arm broot
bidd' en ic en hebbe niet i mi.

sulke kyndelike begheerte. en
 ic en hebbe sulke ynichheit niet
 tot gode als die kynden godes
 toe behoert. Mer mere datter
 nae uolghet. wat god heeft
 sine heilighe scrift soe gheor
 dnuert datter niemant mistroef
 tich van en mach wden diese
 te recht aersien wil. die op
 een and' stede dus seit. **O**p dat
 wi oümits vduuldicheit ende
 troest d' heilighe scrift hope sel
 len hebben. **S**ulke begheerte
 tot gode als du siekeste is
 meer vrede te heten dan vduul
 dicheit. **E**n sulke vrede hebbe
 die vrende godes mid' hemel
 schen vaderlande. en niet die
 noch pilgrime sijn in des elle
 dicheit. **E**n die soe sijn die en
 behoeuen niet vand' heilighe
 scrift ghetroest te wden. **D**aer
 om laet ons oümits vduuldich
 en oümits troest d' heilighe
 scriften goeden hope hebbe. ist
 dat wi noch ghene volcomene
 vrede en conen hebben. **D**aer
 om wast doe hi ghesait hadde
 den gheuen die god minnen
 dien mede wken alle dinghe
 int goede. doe seide hi daer wys
 like voert aen. den ghene die
 nae horen goeden opsette hei
 lich ghelieten sijn. **I**n welken
 woerden en sel di niet buere
 die name d' heilicheit. **W**ane
 hi en seit niet nae hore vdi
 sten. mer die nae hore opsette
 heilich ghelieten sijn. **E**n hi en

dat

seit niet die om die grote vol
 comene mine die si tot gode
 hebben heilich ghelieten sijn.
 mer want sijn vastelike in
 gheset hebben voert aen te
 pinen heilichlike te leue. **H**ier
 van ist dat die ppheter seit in
 den psalm. **B**ewaer he mine
 siele wat ic heilich bin. **W**at
 sulke heilicheit daer du van
 segste en vmat hem die heili
 ghe apostel since pauwels is
 toe te scriuen dat hise begrepe
 hadde alsoe langhe als hi mit
 sterflik' lichame beswaert was
 doe hi seide. **E**n seldi merken
Dat aster is dat vghet ic. en
 ic reyk mi wt totten dinghen
 die voer mi sijn. en ic volghe
 nae die victorie d' hemelscher
 roepinghe. **K**iestu wel dat al
 en hadde hi noch niet ontfan
 ghen dat loen en die gracie d'
 heilicheit hi hadde noch na een
 vast opset totter heilicheit. **E**n
 daer om ist sake dattu vasteli
 ke in dyn hie opsette dat quade
 te laten en dat goede te doe en
 vast te houden dattu aenghe
 nome hebste en altoes voert
 te gaen in duechten alsoe veel
 alstu conste. **E**n waert sake dat
 tu sowilen dedeste dat is goet
 en waer alst eer menschelik
 crancheit wel sowile vallet
 dattu daer niet bi en bliues
 mer haestelike di daer of heer
 ste en pijnste dat te betere als
 du alre beste conste. du selste

oec sonder twiuel heilich wese
 soe nochtans dat di oec noot
 si te roepen tot onsen he **Bewae**
 mine siele. wāt ic heilich bin.
Wilstu dan weten in wat ma
 nieren sulke heilighe alle dighē
 mede werken mit goede **J**e en
 wil nu niet al voernemen dat
 men hier wel voerneme mocht
 ten **W**āt die cortheit d' tijt en
 mach niet liden dat ic dit ser
 moen alre lanc woude make
 wi moeten te handes gae wāt
 die vespertijt d' oerden ghenā
 het **H**oert daer om een cort
 woert. in wat maniere ons
 alle dighē tot onsen orber die
 nē en alle mede wken mit goe
 de **O**nse viande sijn hier rich
 ters van **W**ant si sijn voer oō
 wie is dan teghens ons **D**oen
 onse viande voer ons. hoe en
 sel wi dat selue niet voelen
 van allen anderē dinghē **I**s
 openbaer dat wi twe maniere
 van viande hebben die ons te
 ghens sijn. dat is twierhande
 quaet. als dat quaet dat wi
 doen. en dat quaet dat wilidē.
En dat icker openbaerlike wt
 spreke. dese twe quade sijn
 schult en pme **E**n al ist dat de
 se twe quade beide ons seer
 contrari sijn. nochtā wil wi
 selue si sellen beide voer ons we
 sen. soe dat die pme ons ver
 losse vand' schult. en die scult
 ons helpe teghens die pme.
 en dat niet luttel **W**ant siet

wi hebbe groot berou t onsen
 herten van onsen sunde. ende
 mid' slaepcamer onser consciē
 cien sijn wi daer vā bedroeuēt.
 mer dese willighe pme en peni
 tencie die wi voer onsen sun
 den aenghenomē hebbe te doe
 vsachtet seer die consciencie.
 en v̄m̄ret seer dat knaghen
 vā b̄men. en brenghet d' siele
 ene hope d' v̄ghenighe en d'
 ghenaden godes **E**n niet alleē
 en doet dese willighe pme en
 dese arbeit d' penitencien of
 die voerledene sunde. mer si
 v̄drift oec die toecomede. en
 v̄iaghet die becozinghe d' sun
 den en der onduechden. soe dat
 si selden of nūmermeer hoer
 venyde hoeft oprichten en mo
 ghen **D**us wket die pme die wi
 liden voer ons teghēs die schult
 en teghens die sunden dat si
 mit allen te niete gae. of dat
 si myre wden dan si ware **E**n
 die schult dat is die sunden
 doen oec dat die pme niet en si.
 of myre si. dat is datse oō mit
 pijnlic si alsoe nochtā mer
 dat die pme niet en si of datse
 van hoere grote v̄m̄ret wor
 de. dat ons te mael niet mit
 en waer. mer dat si ons niet of
 niet alte seer pijnlic en si **W**āt
 soe wie dat volcomelike voelt
 die last d' sunden en die pme
 en die quetsinghe sijnre sielen
 die en sonder twiuel niet of
 seer luttel voelē die pme sijn
 lichaēs en den arbeit d' peni

penitencie En ten sel hē bi
nae gheen arbeit of pme dūc
ken als hi dencket dat hi daer
mede of doen mach sine voer
ledene sūden. en te bet schu
wen toecomende sūden Dus
wast dat die conit dauid dat
seer cleyn achte dat sū knechte
hem smadelike sprac en groot
onrecht dede. want hi sach dat
sijn eyghen soen hē veruolgede
2. **Dat derde sermoē vādē arbei
de des bouwes S. vnaerts smoe**
Dese arbeit lieue bruods
die wi doen die vmaect
ons onser armoeden en oec
mede onser sūden Wāt wāt
om liden wi anders alle dage
dootlike pme in veel vastes.
in oiuuloedighē wakē. i sta
delike arbeide en ghebrec Bū
wi tot onser sulker onsalich
ghescheppen Dat si veer Wāt
al ist datter soe in iobs boeke
ghescreuē staet dat een mēsche
ghebooren wert totten arbeide
hi en is nochtans niet ghesce
pen totten arbeide Die mēsche
like gheboorte is mō schout
en daer om is si oec mō pme
Want het hoert ons alle toe
te suchten mitten pphēer en
te segghen In boesheden bin
ic ontfanghen en in sūden
heuet mi mijn moeder of fan
ghewōnen Die eerste scēppin
ghe godes was veer vā beide
desen Want alsoe als god ge

vā gode

ne sūde ghescepe en heuet
soe en heeft hi oec die pme
der sūden niet ghescepen.
dat die heilighe scrift tighet
vand' doot dat die quaerste
doot was bouē allen doden.
Dūmits die nydicheit des du
uels is die doot mō wlt ghe
comen En op een and' stede
staet ghescreuē God en heuet
den doot niet ghemaker Hier
om ghelikerwijs dat al ist dat
die hande arbeiden. die oghē
sien allikewel en die oze mo
ghen allike. Thoren. alsoe
vmer veel meer als dat lich
aem in arbeide is sel die siel
en dat vstant becomert we
sen mitten wke dat hē toebe
hoert en en sel niet ledich we
sen Die sake waer om wi ar
beiden. sel wi mēe arbeide aē
dencken. soe dat wi oūmits
d' pmen die wi liden ghedenc
kende sellen wden om die sū
den daer wi die pme voer li
den. en als wi sien die vblū
dinghe onser sūden dat wi
dan op die sūden denckē sellē
die onder den doekē bedecket
sijn Mit sulke ghedachte en
aemerken wden wi voetmoe
dicht ond' die moghēde hant
godes. en onse herte en onse
siele werden vol sueter god
diēsticheit. en set hoer seluē
soe iamerlike voer dē oghen
sijnre goedtierenheit Hier
toe vmaect ons die heilighe

scrift daer si seic **Verberme**
 di ouer dine siele. gode beha
 ghende **En** daer en is gheen
 twiuel aen dat dese bermy
 ticheit die wi tot onser siele
 hebben die gode wel behager
 seer lichtelike die berlyticheit
 godes uweruet **En** wi en dur
 uen niet segghē waer mede
 sel ic myre sielen berhertich
 wesen **Want** ist dat wi wyf
 like dienien willen. wi sellen
 daer al veel in vynde dat seer
 barmlic is. en dat veel ober
 mighē behoeuet **It** wil v ee
 dine segghen dat al berlic
 schyne. op dat ic v oersake
 gheue die andere bi v seluen
 te merken **En** sijn wi is als
 of wi tussche twee tafelen
 stonden daer wi die lude aen
 saghen sitten en wstapē en
 wi tussche beiden hogherich
 stonden en saghense aē **Soe** sijn
 wi mit allen lieue brueders
 soe sijn wi **En** wāt wi so sijn
 hoe moghē wi dan lachen en
 boerten en lichtidich drue.
 of houdicheit. of vmetelheit
 toenen **Weet** wi dese twe ta
 felen niet. en en bekēne wi
 dese houinghe **met** en dese
 ghenuechte niet **And**er eenre
 siden sie ic an die ghene die
 sachtelike leue nade vleische
 en ghebrukē nae hoerre ghe
 nuechte die creatuerē deser

werlt **Den** die and side sie ic
 aen dien cristus dat ryc der
 hemelen bereit heuet daer si
 eten en drincken aen synre
 tafelen mē rike sijn vaders
Den beiden desen tafele sie ic
 mensche als ic bin mine ghe
 like en mine brueders **En** tot
 gheen van beiden en machie
 ghenake. vmer van beiden
 wde ic v boden **Van** dier tafe
 le daer ic eerste vā seide **van**
 daerne leuet nader ghenuech
 te des vleisches vbiert mi die
 bant myre professie die ick gode
 ghelouet hebbe **Vander** and
 hemelscher tafele. vbiert mi
 die bant des sterflike lichaes.
 soe dat ic totter nederster ta
 felen niet en derf gaē. en tot
 toe ouster en mach ic noch
 niet come **Onder** dese wat isser
 after. dan te eten dat broot
 der droefheit. en dat mi mine
 tranen broot moeten wesen
 daghes en nachtes. en daer
 yemant woude wesen vande
 salighe hemelsche wstappers
 die een cleyne cruemekē vand
 hemelscher ghenuechte den
 hondelē dat ond di tafelen
 bleket mē mont woude wpe
Wāt dat eerste aemerke da
 wi onser in vbermē om dat
 wi niet en sijn als die ghene
 die nad ghenuechte des vlei

sches leuen. dat is noch een
 teyken eenre crancker siele
 en sulke be gheerte en beha
 ghet mi te mael niet in ene
 gheestelike mensche. **W**at hi
 is hie veer vanden rechten
 oerdel d' waerheit die sulke
 mensche salich hout te wese
 die hi bestreyen soude alse
 ghewarighe onsalighe. en die
 hem seluen onsalich reket in
 witten rechten oerdel der rede
 mer sinliker gheneplichet
 om dat hi niet sulc en is als
 si sijn die meet wonsche en
 beghere soude dat si alle wa
 ren als hi. **N**ochmans soe is
 dat alleen in sulke ghedachte
 en in v alleen te prisen dat
 een mensche sulke onsalich
 dat hem onsalicheit ducket
 wesen om die minne godes
 en om den anxt godes ydul
 delike ykueise te liden. en mit
 ene goddienstighen hren segghe
 tot gode. **O**m die woerde dyre
 lippen heb ic herte weghe ghe
 wandert. **M**er dit waer een
 gheuoelen eens beghinenden
 mensches alse melc d' clepre
 kuyderen. **M**er als een mensche
 beghint toe te nemen en te
 volghen dat oerdel d' rechter
 redene soe sel hi sond' twiuel
 sulke dinghe al schadelic reke
 nen. en alse dier. en sel bescrey
 en die ghene die sulke vuul

misse omehelsen. en sel mit
 eenre heiligher houiden al de
 se tyclike dinghe ysmade. en
 inder saligher hoeheit sijn
 ghemoedes en sel hi se niet sa
 lich heten. mer onsalich die
 dese tyclike dinghe hebben
 en minen. mer dien sel hi sa
 lich heten dien die heer sijn
 god is. **M**er als he dus ver
 bermet ouer die ghene die
 noch niet en sijn als hi is so
 sel hi oec wel vynden in wel
 ker ghelikenisse in hem ouer
 hem seluen yberme mach.
 wat hi niet en is sulc als si
 sijn. als hi aensier die hemel
 sche burghers en die godli
 ke weelden dier si ghebrukē.
 die sijn in rechter hat godes
 sonder eynde. **D**us gheschie
 tet dat die eerste tranen stor
 te vander nederster water
 ghe segghede. **W**at alde dach
 werden wi om dinen wille
 ghedoder. dat hi nae veel ou
 uloedigher tranen wtstor
 tet segghende. och mi want
 mine elledighe twoenighe
 is yblenghet. **D**at derde sermoē
vā hoeheit en nederij des hie
Van dien dat laetste ghe
 seir wort dat somighe
 opwert sien en somighe ne
 derwert daer heb ic noch wat
 meer van te segghen. dat ic
 uwer minen niet yswighe
 en wil. **W**at van dier twee

hande ghedachten daer wi
 doe van seiden hebdyt wel
 onthouden al is die ene veel
 volcomēre dan die ander. si
 syn nochtans beide orberlic
Mer daer sōmighē die op eē
 and' maniere hoer hte opwt
 hebben alsoe als god tē men
 sche recht gheschapē heeft. die
 waerachtelike antwoerden
 moghen. op die woerde des
 priesters ind' missen als hi seit
 dat wi onse hte opwert tot
 gode keren sellen. wi hebbe
 onse hten opghericht totten
 here **M**er sōmighē andere
 synd' die altoes nederwert
 gheneyghet syn als die oze
 delike beeste. daer die bose
 gheeste hoer spot mede heb
 ben. en hem spottelike toe ro
 pen **B**ughe di nederwert. op
 dat wi ouer di gaen moghē.
Wat ghi weet dat wel dat i
 v'gaderinghe veelre mēsche
 omoghelic is dat si alle allike
 sterc souden wesen. beide indē
 lichame en indē siele **E**n on
 se veghel ghebiet ons dat wi
 beide dese siecten v'duldelike
 onderlinghe draghen sellē. en
 die godlike minne eyschet en
 ghebiet datmen hem beiden
 sōwilen wat te moete moet
 gaē en beghit dat te benyde
 daer hi mede lidē mede hebbe
 souden **E**n het gheuallet dicwi

le dat die benydcende tē andē
 siekē salich heet te wese m
 synre hten als die sieke noch
 tans hem seluē onghewallich
 rekent dat hi doen niet en cā
 als die andere. en seer swaer
 like draghet sine crancheit.
Hoe wie dat sulc is die be
 wist opebaerlike dat hi alre
 seer nederwert ghecrōmet is.
 en anders niet dan vleesch en
 smaker. als die onsalicheit
 niet en mach vā hem o'bem
 det wesen. mer syn hte set op
 die ghene dien die plaet oū
 nits aensien hoerre nootdurf
 ticheit in emghē dnghe te
 moete gaet. en wil datmen
 hem oec soe doe. en murmur
 iert ist datmens niet en doet
 en men sine onredelike begheer
 ten niet en volghet **H**ier vā
 comē dan veel suspicien en
 acht sprake en scādalisieringhe
 Ic en segghe dit niet mī
 alre liefste brueders dat ic i
 deser sake yet seer ouer v
 claghe **M**er het dochte mi
 nochtans wel nūt wese v
 hier van te waerne en te v
 manen. om des wille datter
 sōmighē ond' v syn diemen
 om hoerre ontheit en om ho
 re crancheit willen sōwilen
 wat te moete gaē moet.
God si ghebenedyt diet al v
 leent **E**n want ick'er veel hi

sie die hoer hie soe tot gode
 opghegheue hebbe dat si veer
 syn van dien tranche ghe
 uoelen daer ic of gheseyt heb
 be wāt si nyemant ghebrek
 liker en kēne dan he selue
 en niemāt en duncket hē
 min doen dan si **Wāt** si sie
 altoes die ouste dinghe aen
 en als die apostel os vmaect
 soe vgheten si datter achter
 en gheleden is. en reykē hē
 altoes voerwert en tot mee
 re volcomenheit **Mit** hoe g
 ter weerdicheit meendi dat
 ic se aen sie. en mit hoe g
 minē ic se omehelse die soe
 wanderen als of si se met en
 saghen daer si daghelij me
 de ome gaen. en vkuese wt
 alle die andere ene of twee
 of meer daer si meer vueric
 heit des gheestes yne niken
En al ist dat si selue mach
 schie beter syn dan die ghe
 ne die si voernemen. noch
 tans setten si hoer crepele
 en hoer oefeninghe altoes
 voer hem. het syn gheeste
 like of lichaemlike oefen
 ghe **Het** ghedencket mi wel
 dat icht eens v gheseyt
 hebbe. mer ten sel mi noch
 tans met vduete andwue
 v te segghē mit hoe hoghe
 ghedachten een leet monic

al die metten lant inder
 kerken becomert was **Wāt**
 vro morghe nam hi myre
 waer. en toech mi mit spreek
 huus. en viel voer mi ned
 op sine knyen en seide **Wee**
 mi. wāt ic hebbe m deser
 metten ene monic ghemerct
 daer ic vyf of twintich duech
 den m telde. van welken
 duechde ic met een m mi en
 conste vynden **En** machschie
 dat die monic daer hi soe
 veel doegheden m. ghem
 het hadde gheē duechde en
 hadde m hē die also groot
 was als dese oetmoedighe
 mine d duechden die hi hier
 m bewysde **Dit** si daer om
 die vruchte onses sermoes
 dattu altoes aensien selste
 die bouē di syn. wāt daer
 mede selstu mid oetmoedich
 gheuestigheit wyden **Wāt** al
 ist dat di m somighe duech
 den schyt meerre gracie ghe
 gheue te wesen dā somighe
 anderē **Wilstu** nochtas een
 gherechtich mire wesen der
 duechden. du selste wel ghe
 noech vynden daer die ande
 di m bouē gaen **Wāt** het si
 datstu lichte bet arbeide mo
 gheste of vaste of wake dan
 somighe anden. en si di m
 vduuldicheit uwinen en mō

oetmoedicheit voergaen:
 en ind' minen hoghe bouē
 gaen **W**at bistu alde dach
 becomert in dien dattu
 schynste goedes te hebbē we
 se lieuer forchoudich te wete
 of di yet ontbreket. wāt dat
 is di veel nutter. **O**ch brue
 ders of wi soe begheerich wtue
 der gheesteliker graciē en d'
 duechden. als die weerlike
 menschen syn naden tycliken
 goede die te v'gaderē en te v'
 meerren. **W**i soudē seker mit
 rechte hem bouē gaen en dat
 quade mitten goede iuwinen
 en soe veel te meerre soude
 mit rechte ~~hem bouē gae~~ ope
 begheerte wesen hoe die dm
 ghe meerre syn die wi beghe
 ren. mer gauē god dat wi hē
 ghelyc mochte ghenonde wōde
Als ons grote schade ende
 seer grote confusie dat si mit
 meerre vuericheit begheren
 die d'inghē die schadelic syn:
 dan wi begheren die d'inghē
 die ons salich syn. en dat si
 gheringheliker lope tot den
 doot dan wi lopen tottē leuē.
Wāt mit hoe groter begheer
 ten die gherighe mensche ge
 cruct wert om dat ghelt te
 v'gaderē. en hoe seer dat die
 begheerte d' tycliker glen so
 mighe mēsche quellet. en hoe
 gheweldelike die vleischelike

wellust enē mensche trecket
 wie soude dat te vollē moghē
 wtsprecken. **M**en siet dat si cleyn
 rekenen al dat si v'reghē heb
 ben en dat si oec luttel aēdēc
 ken willen hoe suer hem dat
 gheworden is dat si v'reghen
 hebbē. mer al dat si hebbē dat
 rekenē si cleyn om die begheer
 te d' snoder d'inghē die si noch
 niet en hebben. en diesi enen
 andē beniden diese schyt te
 hebben. **E**n du oec en wil n
 alte veel dencken op die duech
 den of graciē die du schytte
 te hebben. dan allene daer om
 datstu gode daer van dāchen
 mogheste. en wēt dat du hē
 daer van sculdich biste te die
 nen diet v'leent heeft. **O**f dat
 du wat troestes daer wt mo
 gheste ontfanghē als di des
 noot is. op datstu niet alte
 droeuch en werdes of cleyn
 moedich. **H**ier en bouē soe mit
 al lieuer aen die duechden
 die ander heeft en du niet en
 hebste. want sulke ghedachte
 houden di best ind' oetmoedich
 en v'druē alle die laecheit
 en v'sumelheit. en iuueche di
 ne begheerte tot meerre vue
 richeit di te betere. **W**āt sich
 hoe veel quades dat daer vā
 comer. dat du veel aensien
 wilse dat goede dat du heb

ste en dat di duncker dattet
 een and' met en heeft. Want
 hier van wertstu houdich als
 du di setste bouen ene anden
Hier van coemtet di dattu
 niet en pijnste voert te gaē
 in duechden als di duncker
 dattu wat grotes biste. ende
 hier van beglijnestu oec ach
 terwert te gaen als di dūc
 ket bi enen anderē te reke
 nen dactstu alte veel hebste
 ghedaen en setteste op dactstu
 voert aen wysliker. ic en seg
 ghe met slappeliker. dij leuē
 wilste aen setten. **Wi** wreen
 dat god den houdighē wed'
 staet. en den oetmoedighen
 sine gracie gheuet. **Wāt** hi
 is v'maledyt die dat wert go
 des v'sumelike doet. mer si sijn
 salich die honghert en dorstet
 nad' gherechticheit. **Wāt** ist
 sake dat wi oūnuts tē gheef
 te die wke des vleisches dode
 soe sel wi leuen. mer ist dat
 wi nadē vleische leuē. soe sel
 wi steruē. **Dat vierde sinnen**
vanden bouwe

Dat is tgheslachte d' gheē
 re die den he sūekē. die
 dat aensicht sūekē vā iacobo
 gode als ic come wt men
 gherhande manerē vā vol
 ke die men gherhande wise
 en men gherhande begheerte

hebben. och mit hoe groter
 minen bin ic hūde ghecome
 tot deser heiligheer gheselschap.
 als om te vcoelen en te v
 maken minne gheest. **Ic** danc
 des gode. en ic en bin in be
 droghē van nūre begheertē.
 mi hore en heeft met te ver
 gheefs gheueest. **Ic** bin vūul
 let mit troeste. ic oūuloeye
 mit bliscappen en al minne yn
 nerste benedie den name des
 hēn. en alle minne gheueete
 segghē. **he** wie is dyns ghelyc.
want doe ic heruerts quam
 en dese heilighe gheselschap vā
 vres sach. ic belye dat in doe
 dochte dat ic lichaemlike sach
 dat die pphēt in boertide in
 den gheeste voersach. en dat
 quam in in mij herte. dat hi
 mitten monde wtsprac. soe
 dat ic mit hē sanc dat in den
 psalme ghescreuē staet. **Die**
 is tgheslachte d' gheere die tē
 heer sūekē. **Die** gheslachte d'
 mensche sijn men gherhande.
 en hebiket wel soe is dit
 dat derde gheslachte dat in v
 schijt en bloeyt. **Dat** eerste ghe
 slacht is d' gheere die noch
 den he niet en sūeken. en oec
 vande he niet ghesocht en wde.
 alsoe als ene vghelike sijn moe
 der wniēt in vghetelheit des
 liden. en in d' schout d' boesheit.
Hier om wast al groot noof

dat die anderde gheboerte dat
 wi inden water en inden heil
 ghen gheest in gheboere wden
 ons ene tidighe hulpe sochte
En soe mach dat gheslachte
 wel gheheten wden niet der
 gheerne die den he sucke. mer
 die vanden he ghesocht wden
Want doe si noch niet en wiste
 hoe si den he sueken soude en
 daer om den he niet sueke en
 konsten. soe heeftse die here
 ghesocht **D**us heeft die here
 ons ghesocht en ghecreghen
 mid' anderde gheboerte. op dat
 wi voert an souden wese ghe
 wonen volc **E**n ist sake dat die
 oudeste brueder noch toornich
 is en die salicheit sijn brueders
 benydet. men sel he segghe.
 het was tyt te wscapen ende
 vrolc te wesen. wat sich dese
 dyn brued was vloze en hys
 gheuonden **D**aer om heeft os
 die he ghesocht goet tyt op
 dat wi hem sueke soude als
 die bequame tyt quame dat
 wi hem mochtan sueke ende
 oec vinden **W**ee ons hoe lan
 ghe heb wi onachtsom ghe
 weest. hoe langhe heb wyt
 vgheten dat leue te sueken.
 god te sueke die alle goet is.
 den ghenen die he sueke en
 der sielen die in hem hopet.
 wee di quade gheslachte en
 vtoornende gheslachte ende

onecht gheslachte die tot hude
 toe loghen suekes en ydelheit
 mines en gheen trouwe en hou
 des der waerheit dier du be
 loest waerste **E**n was dat is
 noot dat suldanich gheslachte
 anderivue gheboere worde **E**n
 alre meest want si nu slaghen
 gheslachte gheworden sijn. soe
 veel te meer ist hem noot
 weder te gaen in hoerre moe
 der lichaem en anderivue vbo
 ren te wden. wat dat opēba
 is dat hoer leste veel quad' sijn
 dan hoer eerste waren **D**anc
 hebbe die gracie godes ende
 ofment segghen mochte die
 meer dan gracioselike onser v
 bermet heeft. en mit smen
 weldaten vhopet en veruul
 let die gheue diet niet ver
 dient en hadden. **O**mer die
 alsoe veel quades va he
 vdiert hadden en he also
 ondandbaer gheweest had
 den **D**anc hebbe hi oech
 nu die ons andwerue ghe
 wonen heeft inden hope des
 ewighē leuens. op dat wi wt
 vercore kynd' godes soude
 wden **W**at willichlike heuet
 hi ons p'elike nu ghewon
 nen. oimits den woerde d'
 waerheit. wat dat hi ons
 eerst wan oimits sine god
 like sacramente doe wi noch
 ionghe kyder ware. al wast
 sijn wille die ons so baerde

ten mocht noch onse wille
 met wesen die doe gebaert
 en ghewone worden Want
 wi alse nywe gheboore kind
 noch gheen reden noch wille
 en conste ghebruke en daer
 om en hadden wi ghene bsta
 demisse van dier gheboerte.
 noch oec behemisse des gees
 daer wi va ghebaert wden.
Mer nu ten leste die willige
 gheboerte offert willighe
 offerhande als daer ghescre
 uen staet **W**illichlike sel ic
 di sacraficie offeren en ic sel
 belien dine name want hi
 goet is **D**it is gheslachte
 der gheenre die den he sueke
Sel ic segghen sueke op sel ic
 segghen hebbe **S**ondtwinel
 ic sel beide segghen sueke en
 hebbe **W**at waert sake dat
 si hem niet en hadden si en
 soudens sondtwinel niet sue
 ken **M**er wat sueke si ende
 wat hebbe si of si segghen
 heuer hoe sueke si en hoe seg
 ghen si **D**ie oimits de woer
 den ghewonen sijn die hebbe
 twoert **E**n en is die heer n
 dat woert **H**oer hoe die e
 wangelist sunte **J**ohanes seir
God was twoert **W**at sue
 ket dan meer dat gheslachte
 dat den he sueket **M**er wat
 daer na volghet inde psalm

Dit is seir hi dat gheslachte
 der gheenre die den he sueke
 die sueke dat aeficht iacobs
 gode **D**aer om den selue die
 si sueke dien hebbe si **W**at
 een en die selue is dat woert
 des vaders en dat blecke de
 licht der vadliker glen **E**n
 machsche dattet wel wesen
 mochte dattet wel wie hadde
 dies niet en suket ni dies
 dies niet en heeft die en machs
 in gheenre wys sueke **H**i is
 die ewighe wysheit die selue
 spreect **D**ie mi eten dien sel
 noch nae mi honghere **H**i
 is wel machtich te gheuen
 he selue en oec den ghene die
 hem niet en suket die als
 wi voergheset hebbe wt sy
 ve sue oueruloedigh sueter
 bndixien oec voerecomt die
 ghene die noch niet sue
 ken noch beghere en moge
Mer niemant en is des mach
 tich hem te sueke eer hi hem
 heeft **W**at hi seir selue **N**ye
 mant en come tot mi ten si
 datten mi vad trecke **H**i is
 daer om teghewoerdich die
 trecket en nae eenre manie
 re soe en is hi daer noch niet
Wat hi en trecket anders ner
 ghene dan tot he selue **W**at
 nimmermeer noch in gheere
 stede en is die vad teghewo

dich oümito dē gheloue son
 der den sone. op dat hi ons
 trecke totter ghedente. Hoe
 en soude dan nū gheest mer
 seer vrolic wesen. hoe en sou
 de ic niet bouen matē blide
 wesen in desen gheslachte d'
 gheenre die god sueke. **Wāt**
 is een ghelouelic gheāuch
 dat ghi die ewighe wijsheit
 ghesmaect hebt die grote hō
 gher die ghi noch daer nae
 hebt. **Is** mi ene sekere pro
 vinghe en een outwuelic
 argument dat ghi die heb
 bet die ghi dus sucket. en
 dat hi alrede in v woent die
 v soe sterckelike trecket tot
 hem selue. **Wāt** dese lope die
 ghi lopet die en comet niet
 wt menscheliker sterck. **Is**
 rechte hant doet die duechte
 tot wien v noot is altoes
 te roepen. **Trecke** mi nae di
 op dat wi moghē lopē mē
 mē. **Is** ke dūre saluē. **Is**
 segghe dese maniere van
 leuen en e is vā ghenē mē
 sche. noch wi en sueke andē
 ghene bewisinghe dat cristo
 in v woent. dā dat ghi dus
 vuerichlike cristo sueket.
Is niet vrueders wat gheest
 ghi ontfanghē hebt. dat is
 sonder uuel den gheest die
 wt gode is. op dat ghi wese

moghet wat v vā gode ghe
 gheue is. **Is** hore den graet
 der apostolen. **Is** hore oec dē
 graet der pph. **Is** hore
 hier en bouē den graet der
 enghelen daer ic meen dat
 ghi niet hoghers bouē beghe
 ren en moghet. en van elre
 an desen graden laet ic mi
 uncken dat ic wat in v
 en vynde. **Is** mer ee gr
 wat. **Wāt** wie en derf dat
 niet segghe dat in re. **Is** niet
 te leuen wel een hemels
 en een enghels leue heten
 mach. **Wāt** alle die wticoerne
 nader lester vizinghe sulc
 wesen sellē. en sijt ghi niet
 alrehandes alse enghelē mē
 hemel. die v nutter hulpe go
 des onthoudet vā alre osuū
 heit en van allen brulofte
Is me alre lieffte omchelsē
 wt groter begheerte dese
 alre costelicste margarite.
 omchelsē mit herteliker mī
 nen dat suere reyne leue
 daer ghi den heilighē enghe
 len godes mede ghelyc wdeē
 en huusghenocē godes. als
 die heilighe scrift seir. dat
 die suerheit des lichaems
 brenghet den mensche na bi
 gode. **Is** sulc syn ghi niet wt
 uwen vdiēste mer wtter
 gracie godes als s ghi sijt.

nader suuerheit des vleysches soe sijt ghi eertsche enghelen. of wi moghe besegghē burgerhs des hemels die noch inder eerde pylgrime sijt. **Wāt** alsoe lā ghe als wi inden licheme sijn. soe sijn wi pylgrime vande here. **Wat** wil ic segghē vande grade der propheten. Die ewe en pylgrimen waren tot iohānes tīde. **toe** seiden die waerheit. noch tans en was hi d' waerheit niet contrari. vmer hi was een ghetrouwe discipel d' waerheit die al nae **ih̄** iohānes quā en nochtans seide. **Eens** deels bekēnē. wi. en eens deels phetierē wi. Die pherie is daer om gheeyndet wat wi nu bekēnen. en si en is nochtans niet al gheeyndet. want wi en bekēnen noch is volcomelike. mer eens deels. **En** als dat comet dat volcomen is. soe selt een eynde nemen dat eens deels is. **Wāt** die phetē die voer iohānes wārē die phetierē den van beide toecoemste ons hēn. en gheē vā beide en was noch ind' bekēnisse. mer beide waren si inder propheten. **Is** te mael ene gro

te maniere van phetierē lieue brueders die ic in uwe leuen merke. **Wat** is dat. **Dat** is daer die apostel van seic. als mer aensien die dinghē die teghewoerdich sijn. mer die dinghe die noch toecomēde sijn dat machmē wel in rechte phetierē hētē. **Inden** gheest te wanderen. wttē ghe loue te leuen. te sielē die dinghe die hier bouē sijn en is die opter eerden sijn. **Te** vergheten die dinghe acht sijn die en wt te reynen wttē dinghē die voer sijn dit mach wel in rechte phetierē hētē. wāt in wat maniere mach ands onse wanderighe wesen in d' hemel. **Hoe** wārē die heilige pheten in voertiden mitten mensche die in hore tīde leueden of si daer niet mit hem gheweest en hadden. want mitter siele en mitter crachte des gheestes sproghē si. die daghē ouer daer si in waren en vblidē hē mit groter vrolicheit te sien den dach godes. en si saghē en waren daer seer blide in. **laet** ons nu hore die pfeffie der heiligher apostolē. **Hiet** wi hebben alle dinc acht ghe laten. en wi sijn v nae gheuol ghet. **moest** men gliere wi

hadden wel sake totter glen
 mer sijn wi wijs wi sellen
 pmen onse gle hi gode te heb
 ben **W**at dit is waerachtige
 gloze **D**ie glicert dat hi in
 den here gliere **W**at onse
 hant en is niet hoghe. mer
 god heeft alle dese glouose
 dinghe ghedaert **H**i heeft os
 grote dinghe ghedaert die mach
 tich is. soe dat onse siele in
 rechte den heer groot maket
Wat dat is ons vā sijre gro
 ter mildicheit ghegheue dat
 wi dat grote opser des volco
 men leuens daer die grote he
 lighē van glorie hebben
 en grootmoedelike nae ghe
 volghet hebbe **E**n machsche
 al woude ic daer vā glorie.
 ten soude ghene dwaesh^h ghe
 rekent wden. want ic soude
 die waerheit segghe dat hier
 wel somighe sijn die meer dā
 een schip en een nette achter
 ghelaten hebbe **E**n wat is
 dat dat die apostole alle
 dinc achter lieten om te ghe
 bruken die begheerlike tegghe
 woerdicheit ons hē **J**hesu
cristi en sine discipule te we
 sen **M**er daer en hoert ons
 niet toe te segghen. tis os se
 here dat wi onsen he daer vā
 horen **W**ant du mi ghesien

hebste seide onse heer tot sūre
 thomas soe ghelouestu. si sij
 salich die niet ghesie en heb
 ben en nochtans gheloue **E**n
 machsche dat mach wel ene
 hoghe maniere van pphete
 ren wesen dese tytlike dighe
 niet aen te sien. mer gheeste
 like en ewighe dighe en v
 mer is die schat der reynich
 costeliker in enē sterfluke licha
 me. en die duechde schijt meer
 loeflic te wesen in enē crāc
 ken sterfluke lichame **A**ls
 dan is inden lichame enghel
 sche suuerheit. mid' liden pro
 phetelike iuwachtighe der
 toecomenid' dinghen. en beide
 inden lichame en mid' siele a
 postelsche volcomenheit ghe
 vonden wert hoe ougroot
 en menichuoudich is dese gra
 die **W**at sel ic den he weder
 gheuen voer al dat hi mi
 ghegeuen heeft **D**ese grade
 en dese gracie is seer hoghe
 mer soe te veel sochliker
 waer die val **E**n en machme
 dit niet wel drie hemelē hē
 te wesen als een mensche dese
 drie graden op clymen mach
Mer die dus hoghe staet die
 sie wel toe dat hi niet en val
 le **O**nse heer seit. ic sach sa
 thanas als een blise vāden
 hemel valle **H**i viel seer ho

crācke

ghe en daer om is hi alte quet
 set en alte broke. soe dat sij
 ghee hope en is. en hi is ghe
 worden een gheest die gaet
 en niet weder en comet. **W**
 di oec mit hem wech gaen.
Sathanas is gheuallen. wildi
 oec mit he vallen. **I**s v veel
 saligher vast te staen midde we
 ghe godes. te staen mid gien
 daer ghi in staen. **I**s gheen
 salich man die wech giet in
 den weghe d' sondaers. mer
 tis een salich man die sij hul
 pe van di is o he. **W**ant die
 sulc sijn die sellen gaen van
 duechden tot duechde hent
 dat si sien den god alre gode
 in syon. om te sien in die goet
 heit d'ure wticozenre. op dat
 du ghelouet wdes mit d'ure
 erfnisse. **S**ijn sijn die erfnisse.
 si sijn die gode. si sijn alle die
 kind' des alren ousten. **D**aer
 om lieue brueders wat dit
 waerlike en sekerlike dat
 gheslachte is der gheene die
 den he sueke. die dat aensicht
 van iacobs gode. wat
 ic v anders segghen dan
 dat dese selue ppheter seic. dat
 herte der gheene die god sue
 ken sijn blide. sueket den he
 en werdet ghesterker. sueket
 sij aensicht altoes. **E**n dat ee
 ander ppheter seic. **S**uecti soe

suect te rechte. **W**at is dat?
Suecti soe sueket. **S**ueket he
 in simpelheit uues he. **E**nde
 sueket niet anders wat of hyt
 waer. en sueket niet anders
 dan hem. in simpelheit uues
 herten sueket hem. **D**ie sinpe
 le natuere godes ewichet sim
 pelheit des herten. **W**at mitte
 simpelen heeft hi sine samen
 sprekighe. **E**en man die dub
 belt van moede is die is en
 ghestadich in alle sine weghe.
Dien ghi sueket die en mach
 niet gheuonden wden vande
 ghene die een wyltets ghe
 louen. mer mid' tye d' becom
 ghe ofgrien. **H**i is die ewich.
 en daer om en mach hi niet
 gheuonden wden dan vanden
 ghenen die he sond' ophoude
 sueke. **W**ee oec den sondaer
 die mid' eerden wandt i twee
 weggen. wat niemant en mach
 twe hen te dancke diene. **E**n
 sulke dubbelheit en minnet
 niet die gheheelheit die volco
 menheit d' volheit. **H**i veron
 weerdighet hem ghewonde
 te wden. ten si dat du mit vol
 comene hten hem suekes. **D**oe
 meer is die hont hatelic die
 wed' lopet tot dat hi eens wt
 ghespoghē hadde. en die ghe
 wasschene soghe die hoer we
 der wentelt inden modden.

en ist dat hi den ghenē dien
 hi laen vinder god wtspuwer
 wt sinen monde. waer sel dā
 bliuē die gheuenset is en die
 een vradet is. En hi is vmale
 dyt die dat wert godes vsu
 melic doet. wat sel hi dan v
 dienen diet beduechlike doet
Laet ons dier om oec dese
 dubbeltheit vhe alre liefste
 brueders. en laet ons te mael
 seer schuwē die heffe d' pha
 riseen. Die waerheit is god
 en sulke suckers begheert hi
 die hē suckē mē gheeste en
 nder waerheit. **Wil wi dē hē**
 met te vghueus suckē so laet
 ons hem suckē waerachtelike
 stadelike. volherdelike. niet an
 ders mit hem. mer anders
 voer hem. en en laet ons niet
 van hem kerē tot wat anders
Je segghe v dattet moghelike
 waer dat hemel en eerde v
 ghighe. dan dat hi met vjē
 en soude die dus sochte. die dē
 begheery dat hi met ontfā
 ghen en soude. en dus cloppe
 de dat hi met in ghelacē en
 soude werden. **Vand hoechtijt**

vā marie magdalenen

Huden hebbē die bē
 herticheit en die wa
 heit malcā d' ghemoē
 tet en die grote meniche d'
 bermherticheit godes is huden

mildelike wtghestort op eere
 sundigher vrouwe. en die vā
 eenre ioncfrouwe gheboze is
 die wort aenghetast vā enē
 ghebreclike wiue. en die sū
 delike gheleest hadde. die ghe
 naket den sone godes. die ghe
 waer god is. **Hi** ruert die voe
 ten des onbeulctē. die noch
 dreyn was in horen sunden.
 en die sundighe vrouwe vallet
 oetmoedelike hore scepper te
 voeten. **Hoer** hert wert bewe
 ghen tot berouwe en si keert
 hoer iuerts die godes ghebo
 ze menichuoudelike ou ghe
 treden hadde. en die grootlyt
 d' sunden wert mit grootheit
 d' tranē ofghewasschē. **Die**
 goedtierenheit godes en wil
 met aen sien wat die vrou
 we misdaē hadde die hē aen
 taste. en sine louelike oghen
 en wille mit saligher dweer
 dieheit die dienstachtich des
 wiues niet vsmaden. **Maria**
 kisset cristus voete mit stadi
 ghen kussen en mit wtstorti
 ghenden oghē begliet si die
 voete hoers vlossers. **Hi** dro
 ghetse mit hore hare. en sal
 uetse mit wel riked' saluē.
Die siet en benydet die myre d'
 sunderlicheit. en die houidich
 des pharisee wil berispē beide
 iju en maria. **Ijm** berispēde

hi als van overetenheit. of
 hi niet ghewete en hadde
 wie dat wijf was die sine
 voete kuffede. mariē berispe
 de hi dat si soe vmetel was
 dat si come dorste da sulke
 lude vgaert ware mer die
 wel beradene voersienicheit
 ons hēn vtrecket dat oer
 del te gheuen. wāt hi heeft
 ghenuechte in die diestach
 ticheit des sūdighe wues.
 hi hout binē die bereide
 straffinghe des pharisee. hēt
 marien sacrificie volbracht
 worde Die enghelē vbliden
 hem van enē sundsche die
 penitencie doet. en m̄ hoerre
 welrukend v̄ncheit wert al
 die hemelsche gheselschap ver
 lustighet. en die gheheele
 suete bēherticheit godes v̄
 toent hoer in onse ghesont
 maker oū die sūdaersche
 die gheerne ghesont hadde
 gheweest. en daer die sūde
 groot was daer oūuloeyde
 die gracie. en die oūweghē
 de goedtierreheit en wil niet
 aensien die grote menichuou
 dicheit d̄ sūde Hoe oūgroot
 is die onghemetenheit d̄re
 sueticheit. m̄de belyē des sū
 dighe wues. hoe gherechtich
 was d̄ne berispinghe teghes
 den hōuidighe wanwise des

phariseen Die diestachtich
 des wues wert daer v̄stel
 let. en die boesheit dē d̄weert
 dighe phariseen wt daer
 aender eenve siden gheruert
 soe dat al dat v̄uolch d̄ pa
 rabolen ons hēn aēuechte
 te was die nydicheit des pha
 riseen En want altoes v̄uh
 is daer die gheest godes is.
 soe wden hoer veel sūde v̄
 gheuen die veel mynede en
 hem wden w. : sūden toe
 ghegheue die veel v̄sume
 de Hi en hadde die borsten
 d̄ bruut niet ghesoekē. wāt
 hi en hadde gheen mededo
 ghē in sijne herte. die die
 ewe las en wed' las. die ghe
 ne bēherticheit en beken
 mer alleē gherechticheit Die
 oude ewe is hart en is m̄de
 stenē tafelen dē stemghen h̄
 ten ghegheue en is bereit te
 staen. en en weet ghene bē
 herticheit Die ewe sluut bu
 ten die stede d̄ penitencie. en
 si weyghert v̄ghenūghe. en
 si en wil ghene beteringhe
 bekēnen Die ewe is als hert
 suet wij. die witē alre bitter
 ste d̄ruē gheperfer is en op
 woetheit gheset is. en den

volke van isrl toe gedeelt
 is. die onsen ghesontmak
 doe hi inden cruce henc ghe
 schencket wort **V**an desen
 wij wden die tanden slee:
 der gheenre die en drinckē.
Hi en is niet vand' eerde
 des wywē wijns dien onsen
 ghesontmaker mit sine wt
 vercoernē drincket mē rī
 ke sijn vaders **W**aerlike
 die borsten d' bruut cristi sū
 veel beter dan dese wij **D**u
 mogheste vraghē wat dese
 borste sijn **P**aulus come hi
 voert en bewise ons dese bor
 ste daer die salighe melc wt
 comet **B**lide te wesen seit hi
 mitten ghenē die blide sijn
 en te screven mit diē die screy
 en **O**ch mit hoe cortē woer
 den heeft hi ons daer in be
 screuen die sūme alre ghewae
 re gheestelicheit **M**it hoe cor
 ten woerden set hi ons daer
 in voer die ghewaere goddies
 ticheit en rechte doechsamhē
 en nemet alle uydelheit **M**it
 desen borste soeket die moed
 die heilighe kerke hoer toe
 comēde kyndhūs en voedet
 oec die volcomene **T**e vblidē
 seit hi mitte ghenē die blide
 sijn **H**ier en heeft die woede

wech

de bliscap deser werlt ghee
 stede. en alle die weerlike en
 vleischelike vrolicheit si hier
 veer **W**at den bosen en is ghee
 bliscap seit die heer **M**eenstu
 dat die te rechte blide sijn:
 die hem vbliden als si quaet
 ghedaen hebben. en mē arch
 archte dnghe hem seer ver
 vrouwē **N**och oec die ghe
 ne die dan blide sijn als si
 vande smekers ghepruyst w
 den en bekēnen niet godlike **d**ie
 volijtelike bliscap azeendi
 dat die ghene die mit pur
 pur en mit bissē ghecleet sū
 en alle daghe hoechlike w
 scappen deelachtich sellē we
 sen d' godlik' bliscap **H**i si
 veer dat die materie d' ghe
 waerre bliscap gheuode sou
 de wden mē eerde d' gheere
 dit saft leuē wille mit wel
 ke dat aensicht deser onghe
 stadigher werlt alsoe dicke
 inwandelt wert. daer die ghe
 ne die hem seluē hoghe ver
 heffen wil alsoe dicke ned
 ghestotē wert. en die neder
 ghestotē was hē wed oprich
 ter **M**er daer is een ander
 bliscap die o wandelbaer is.
 daer stadelike vrolicheit is.
 die de volcomene siele wt
 eenre goeder consciencie ont

fanghet **W**at als dat hte
volcomelike ghepuert ende
ghesuert is van alle weer
liken begheerte. en alle sme
begheerte en alle neyghelic
heden keert totte besouwen
godes soe ist blidelike blide
inden he. en sme siele is ho
ghe vrolic in gode hore heyl
ghener. Die siele die sulc is
en achtet ghene dreyghighe.
en en heuet ghene anet. en
si ropet van hoer alle valsche
hoep. en si en wert in ghenē
dinghe scandalisiert. mer si
slapet inde vrede en rustet
suettelike in dat selue. **V**eel
vredes seit die rechtidighe
man is de ghenē die die ewe
godes minen. en hem en is
ghene schade. **W**at hi wist
wel dat die quade stockers
die martelaers cristi meer
croende en bi gode brochten.
dan si hem quaet dede. **M**it
den ghenē die soe blide sijn
vblyt he die apostel en louet
hem mit alre sekerheit dat
si noch ouuloedeliker he ver
bliden sellen. **D**at is ene seke
re bliscap en soe veel sekre
als si naerre ighedrucket wt
in dat selue. **D**it is die borste
des mede vblidens daer die

melt d' goed vmanighe wt
comet. daer die volcomene
mede gheuoedet wde. op dat
als si van deser melt gheschei
de wden dat si dan wscappe
moghe vande mgac d' ghen
godes. **D**ie and borste is te
scryen mitte bedroefden:

Ghebiet dat die apostel dat
wi scryen sellē om vlies d'
tycliker dinghe. of als wi
die wellust onses vleisches
met hebben en moghe. of
als onse kynd' en onse vrie
de sterue. of als ons sierten
aen come. of als wi armoe
de hebbe. of als wi vdruc
ket wden vade ghenē die os
te machtich sij. **D**at si veer.
Omer si sij te bescreye die d'
sulke sake scrye. **D**ie goede
gheestelike droefheit die be
scryet hoer sunde. of die su
den hoers euen mensche. **E**n
sijn salich die hoer droefheit
in desen is. wat si moghen
sekerlike hopen die troesteli
ke sueticheit die god gelouet
heeft den ghenē die scryen:
Hoe sachte suete gheest heeft
hi va gode ofvaghē die inde
gheeste d' sachtmoedich' vma
nen can die ghene die mis
doen. en lacmoedelike ver

wachten can die vorake te
doen. en mylike dine gaen
can mitten sondaer. hent
dat hi en wed' leuedich make
Van deser borste des mededo
ghes vloeyt die melc des troes
tes. en mit deser melc voe
det die apostel die ghene die
noch ghene crachtighe spise
eten en moghe. Die myred
onofelheit en die vuent des
vreden die ene spise is d' ver
dullich. en medeliden heeft
mit den ghenē die in lide sijn
en blide is mitte ghenē die
blide sijn. die lopet blidelike
den wech d' volcomēheit. Dit
sijn die borste die vol melcs sijn
en die beter sijn dan wij. en
sueter dan die oude ewe. die
berherticheit lude en die god
dienstich' rike. Die rike seit
hi als die alre beste salue:
Dit sijn te male eerweerdighe
borste daer alsoe ontellike veel
goed' salue wt comet. die ons
hoze suete roke al die stat
godes ghenuechlike vmaect.
Dit sijn die salue die conighi
ne van saba brochte tot iherlm
daer die scrift vā seit datter
uwe sulke salue en alsoe veel
te iherlm ghebrocht en ware
als die conighine vā saba te
conic salomō brochte. Hoe hoech
like sette die subtile gheest go

godes daer aen die alre beste
salue. Die selue gheest daer al
die settinghe des boeces wt
ghecome is. **W**at dat is goede
salue daer maria die voeten
ons hēn mede saluede. **T**is noch
beter salue daer die selue ma
ria oft oec die selue was. dat
hoest ons hēn mede bestorte.
Mer tis die alre beste salue
die maria bereit hadde dat do
de lichaē ons hēn mede te salue.
Die eerste is ghehete salue des
berouwes die vā oudeuckē d'
sunden comet. en vā enen be
dructen en droeughe gheest.
Mit deser salue wde die vote
ghesaluet des gheens die wā
dert bouē d' vedere d' wijnde.
Hier anebeder maria in die
stede daer sine voete stonden.
Ic segghe dat si stōden. want
si hielt mitter alre crachtich
ster hant d' minne beide sine vo
ten alsoe laghe dat si se beide
besaluede. en hoerde vghenū
ghe hoerre sūde. en dat si gae
soude in vrede. **D**ie grote ber
herticheit godes wasschet en
droghet of die grote onsalich
hoerre sūde. en dat gheschiet
seer haestelike. wat sond' emch
middel comē te samē die cranē
des berouwes en die berhtich
onfes vlossers. **H**oer wde hoer
sūde vghenū. en si wt heten
gaen in vreden. soe dat si niet

besorghet en derf wese vā
 hore voerledene sūde en se
 ker mach wesen vand' toeco
 mend' grāden ons hēn. Dese
 twe voeten ons hēn die maia
 saluede moghē wi hētē berm
 herticheit en gherecht oerdel.
Een van desen twee voete te
 kussen allene sond' dē andēn
 dat is dwase vmetelheit en
 sekerheit of tū mistroestichē
 die seer te vlien is. Wāt soe
 wie dat alleē die bērhertichē
 godes aensiet. die suet alte
 hants een saster en ēē flap
 per leuē te leiden. wāt als
 hi dencket dat die almach
 tighē heer om salichē sijnre
 knechte een forme des knech
 tes aēghenome heeft. ende
 drie en dertich iaer lāt die
 salicheit d' mensche mit middel
 d' eerden ghevrocht heuet.
 en tē lesten hem heuet late
 vanghē. bydē en gheselē en
 cruceen. en die al gheleden
 heeft om tē mensche salich
 te make. soe smeket mit hē
 die bedriechlike hope en lach
 et hē toe. en hi vblidet hem
 op die bērherticheit godes.
 en en wil niet wete vanden
 strenghe oerdel godes noch
 vander onvandelbaerre ghe
 rechticheit godes. en meent
 dat god die vdoemdelike sun

den onghenughet sel laten
 hene gaen. Mer hi wert son
 dertwiel bedroeghen so wie
 dat soe den voet d' bērhertichē
 d'ome helpet en kuffet dat hi
 den anderen voet des gerech
 ten oerdels niet aen en merct.
 mer alleen op die grote bēr
 herticheit godes hē betrouwet
 en meent dat hē ghenocch
 si tot sijnre salicheit dat hi
 vast is mē ghelouē. Hier
 en teghens als een mēsche
 sijn mont oftrecket vā dese
 voete d' bermherticheit. en
 beghint stadelike te kussen
 den voet des gherechten oer
 dels en bliuet daer wat lan
 gher bi. al dat wesen des mē
 schen wert vūcert en beuē
 de van anxe. want het is
 seer vūcerlic te vallen mē
 handen des leuendighes go
 des. den stepper alre dinghe
 te vtoornen. den almachtig
 hē hē met te kēnen. en re
 bel te wesen teghens sijn
 ghebode die des macht heeft
 beide lijf en siel ind' hellē te
 wpen. **T**is sond'twiel ene v
 veerlike vwachtinghe als
 die apostel seit des oerdels
 als dat vuer d'ome lanc voer
 onse oghē bernē sel en die
 crachte des hemels beruert

sellen wden. als die consciē
 aen trouwē sellen en alle die
 breetheit d' werlt mit enē ver
 veerliken vuere vberne sel.
Niet en mach vuerliker we
 sen dan een moerthūle te sien
 die vol bloedes is. daerme n
 sien en mach dan grote pijn en
 laster. **W**ie soude dese dinghe
 en deser ghelyc lāghe in syn
 herte oūpensen si en soude te
 handes wel tot mistroeste daer
 vā toe comē. **D**aer om en ist niet
 nūtte langhe bi sulke ghedach
 ten te bliuen op dat die goed
 tierenheit oūmits d' vuerlik
 wreetheit niet bedect en wor
 de. **H**ier om soe neme die berou
 wighe siele beide die voeten
 ons hēn voer hoer en omhel
 se nu die grondelose bērhēich
 en kusse nu dat strenghe oer
 del godes. hēnt dat si soe vol
 brenghe hoer sacrificie en ho
 offerhande. **S**iet hoe maria
 den voet des oerdels vūchlike
 aensiet. als die edele en tedere
 vrouwe niet en ontsach die
 menichte des volcs die daer
 ter tafelen saten. mer quam
 en viel onsen hē te voete vol
 rouwē en vol onūdrachliken
 anxtes. en mitten scutte der
 conpūxiē doer ghewōdet en
 ontsach si niet wat si doen
 mochte. **E**n daer nae sich oec

hoe den voet d' bērherticheit
 godes. noch vrendelik omhel
 set en kuffet. wt welke hope
 der bērherticheit si stadelike
 bliuet bidē voete ons vlossers
 hēnt dat si vā hē hoert dme
 sundē syn di vghēue. **D**it is
 voerwaer edele costelike salue
 daer niet alleen dat eertfche
 huus. mer oec die hemel me
 te vūullet wert. **M**er die cru
 de en die specie syn seer sno
 de daer dese salue vā ghema
 ket wert. en wi moghe dier
 crude grote hope vynden in
 ons selues houckens. **W**ant
 onse sundē die onser cōsciēciē
 gheplantet en ghewortelt sū
 dier ontellike veel sū. dat syn
 dat syn die crude daermen
 dese salue vā maket. **W**ant
 als wi dese doen in d' visel des
 ghewaren berouwes. en mit
 ten stotē d' strenghe oefemin
 ghe en vmanighe des vleisches
 die voerseide crude te stoten
 en te wraue. en mitter olye d'
 bescheidenheit wel beghieten.
 en dat vuer des droenighe
 berouwes doē onder die pā
 ne d' disciplinē soe soe maec
 wi daer ene costelike salue
 van daer wi weerdlike sal
 uē mede moghe die voeten
 onses vlossers. **D**it hebbe wi

mit corte woerde te samen
 ghesleghe alleen dat wi den
 wisen oersake gheue dit vol
 comeliker te volbrēghē Ende
 al ist dat die materie deser
 saluen snode is en onweerdich
 schijnt te wesen. men maket
 daer nochtans salue vā die
 seer goet is die al dat huus
 der heiligher kerke ouer ru
 ket en doet die hemelē gaec
 en die heilighe enghelen v̄bli
 de en al die hemelsche stat
 vrolic maket mit sonderlig
 bliscap Dit mach wel heten
 een sacrificie d' gherechtich.
Wat een berouwich gheest
 is een sacrificie en ene ghenā
 me offerhande gode Die and'
 salue heet salue d' ymicheit
 en d' deuocien diemē maket
 vanden oüdencken d' godliker
 weldaden Die weerdicheit de
 ser saluē is seer groot. en bi
 deser te gheliken soe is die eer
 ste salue daer wi voer of ghe
 seie hebbe seer snode te reke
 nen **W**at die crude daermen
 dese salue van maket. haelt
 men wttē hemelschē paradi
 se **W**at m̄ eerden die den
 kynden d' menschē toe hoert.
 en vint men sullke crude met.
Want die duechden en die g'
 cē die ons vā gode ghegheue

sij m̄ hten als in eenre vi
 sel te samen ghestote. en mitte
 stoten der neestigher aēmer
 kringhe wel ghestote en te
 same gheweeuen en mitter
 oly d' godliker vrolicheit ghe
 menghet. en m̄ pāne d' oet
 moedicheit mitte vuere d'
 gherechticheit wel ghekaket.
 hier maket mē ene salue vā
 die wonderlic is vā crachte
 en van roke Dit allene be
 quaē is op dat houet godes
 ghestort te wden als hi rustet.
Dit heb wi oet cortelike v̄gn
 dert. en wi late die daer wi
 meer van segghen die vā cley
 nē dminghē veel woerde make
 cōnen **A**er dat ondscheit des
 twier saluē is aen te merke.
 en die hoechheit en die weer
 dicheit deser ander der saluē
 sondinghe **W**at die eerste sal
 ue is gode een sacrificie. als
 een bedroeft gheest Die and'
 salue is een sacrificie des lo
 ues die gode eer doet **D**aer
 om als wi berou hebbe vā
 onsen fundē soe salue wi die
 voete onses vlossers **W**i saluē
 sijn hoeft als wi van al sijnē
 wel dactē en duechdē die hi oē
 ghedaē heuet. den mildē ghe
 uer danckē en louē **A**er tus

schen die saluighe d'voeten
 ons hēn en die saluighe sū
 hoefdes behoert ene grote mer
 ringhe te wesen **Wāt** dat wa
 een alte vmetelike oūspronc
 die seer sorchuoudich waer
 vanden voete rocheloes op te
 vliegghen aen dat hoeft **Wāt**
 die selue die die voete salue
 de die en saluede dat hoeft n:
Wāt dat en lesen wi niet van
 dien sundighen wiue die die
 voeten ons hēn saluede dat
 si oec sijn hoeft saluede nae
 dien datter ghescreue staet:
Kreer die bose mensche ome
 en dan en sellē si wesen niet
 dat si te voeren ware **Daer**
 om maria saluede dat heilighe
 houet ons hēn mer die nu wt
 vooren was en vuedelic mit o
 sen he gheworden en seer hoghe
 vheuen bouē die sundsche da
 seuen duuelē wtgheworpen
 worden **Voert** meer ist sake
 dat dese twe saluē daer voer
 of gheseyt is van alsoe groter
 weerdicheit sijn dat die ene
 den voete en die and' de houe
 de ghenuechde de oūsten here
Die derde salue die alre best
 heet te wesen waer meendisel
 men die moghē vāde **Mer** her
 si veer dat die bruut d'waerh
 mitter waerheit niet en soude

oūdraghe en dat si hoer bo
 ghen soude sulcs wat te hebbe
 dat si niet hebbe en mochten
Daer om die derde salue daer
 hi hier of seit is ghehete salue
 d' goddiensticheit **Dese** salue is
 bouē allen welrukende crude
 allen siecten en alle wondē sa
 lich en tot gheenre oghesōth
 en machse omachtich gheuo
 den wden **Van** deser saluen
 leestmen aldō **Maria** magda
 lena en maria iacobi en salo
 me costē welrukēde crude op
 dat si comē soude en saluē ihm
Kre di d'wel dat niet een of
 twe mer si drie ware nauwe
 ghenoech te cope en te berey
 den dese alre costelicste salue
 en du mogheste hier mede bi
 vstaen dat niet alleē de voete
 noch alleen den hoefde mer
 alden helen lichame cristi sou
 de dienen dese costelike berey
 dinghe **Is** sond'wuel een
 duerbaer bereydinghe die alre
 lichame cristi ghenoech mach
 wesen **En** mere dat hi die sal
 ue daer sine voete mede ghe
 saluet worden alsoe weerde
 like nā dat hi den pharizeū
 die daer op murmuriede in
 eenre langher parabolē ver
 wan en confuus maecte **En**
 doe die discipulen oweerdelike

daer op spraken dat maria
 die salue op ons hēn hoeft
 storte. en si hem dunckē wou
 den laten dattet beter had
 de gheweest datmē die salue
 scoft hadde en dat ghelt de
 armē ghegeuen. doe vānt
 woerde se onse heer in sachte
 woerden en seide dat si daer
 wel aen ghetraen hadde. Mer
 dese salighe salue en dese alre
 beste salue die alsoe wonder
 like costelic was. en woude
 onse heer in dode syn lichaem
 niet ghebesicht hebbe. want
 hi woude se houden tot behoef
 syns leuendighē lichaems:
Wāt cristu ihs heeft twe licha
 men. dat ene is dat hi vā
 ioncfrouwē aen ghenomen
 hadde. dat and' is dat lichaem
 d' heiligher kerke. dat die
 goedtierenheit des blossers
 lieuer heeft dan dat and'. **Wāt**
 om salicheit d' heiligher kerke
 heuet hi syn ioncfrouwelike
 lichaem ghegheue in dē doot
 en in also groter pijn ende
 cruinghe soe dat hi mitten
 mistadighen ghereket was
 en vdoemt wert mitt' alre
 lelicster doot. **Houde** wi oec
 niet cōnen makē alsoe salig
 ghē vnguent. **Alle** die onsa
 licheit en onghenallicheden
 d' onghenalligher menschen
 beide vanden lichame en and'

sielen mit goddiestighē ogē
 aenghesien. dat syn die specie
 en die crude daermē dit vn
 gent van maket. **Als** in dese
 in eenre visel d' milde
 suetelike te samen storer. en
 saft maket mitt' oly d' mīnē
 en opden vuere des mededoges
 in d' pānen d' volhdinghe te
 same **wel** cohet en wel schu
 met. hier maectmē ene salue
 vā daer hē oec die heilighe
 enghelē vā u'wonden. **Dit** sy
 rike māne in dē huse des hēn
 alre duegheden. laet ons sien
 of wi sulke salue yet bi hem
 vīnden cōnen. **Ten** eerste comet
 mi voer paulus die apostel
 als hi in dustanghē saken
 altoes pleghet. die al sy lyf
 ouer mit sulker saluē ghee
 smeert is. **Wie** yffer sieck seit
 hi ic bin hem sieck. **Dat** is wel
 ene salighe siele die hoer sel
 uen als een vlozen vat ghe
 worden is op dat si alre mē
 sche siectē en onsalichede en
 behoelicheden in hoer seluē
 mochte te same knope. die
 hoer seluen alte same dē licha
 me cristi ghegheue hadde. en
 al hem allen ghewordē was
 op dat hise alle salich mochte
 makē. **En** die eeuoudighe
 en die gherechte man die hei
 lighe iob die god ontfacht siet

hoe hi niet als een mēsche
 ōmer waerlike bouē gheme
 ne ghewoeten d' mēsche ghe
 wandert heeft. **Ic** was seide
 hi den blijden hoer oghe en
 den cropelen hoer voet: ic
 was een vad' der armē. die
 soe mit deser saligher saluē
 besmeert was dat hi watter
 camer d' bēhichheit seer oū
 uloedelike bedouwet voert
 quā **Ic** ghedencke oec des
 heilighē pphetes samuel die
 niet eens. mer alle die dage
 syns leuens den conic saul
 bescreyde doe hi wist datten
 god inworpe hadde. dat me
 deliden dat hi in sijn hert had
 de en const dat screyē nlate
 al en mochtet hē niet helpē.
Dauid bescreyde seer bitterli
 ke smē soē absolon. die smē
 vad' veruolghede en hē gheer
 ne ghedodet hadde. mer hi be
 screyde meer den doot synre
 sielen dan sijn lichaēs. **Sich**
iuseph aen hoe hi mit deser
 honichuloepend saluē al ouer
 en ouer besmeert was. **Syn**
 brueders die hem vcoft had
 den quame voer hē en stonde.
 niet als voer een brued'. mer
 als voer een hē. en hoer eygē
 consciēcie wist wel wat si hē
 misdaē hadde. **Ioseph** sach se
 aen en vergat al dat quade

dat si hem misdaē hadden.
 en hi wort mitten alre suetste
 tranē bestort. en die goddiēs
 tighe vetticheit deser saligh
 saluē die hē in was. vloeyde
 suetelike wt smē oghe. alle
 toornicheit en haticheit was
 veer van hem. hi en dochte
 niet eens syn onrecht te wre
 ken. mer hi dede hē goet vo'
 quaet. en voer die grote on
 ghenadicheit en wreetheit die
 si hē ghedaē hadden bewisde
 hi hē suete bēhichheit. **Hi** na
 hadde ic moyses vghete die
 seer oūuloedelike mit deser
 godliker saluē oūghetoghe
 was. **Dat** volc vā isrl' sūdich
 de seer swaerlike teghes go
 de. en god was seer toornich
 op dat volc en woude se om
 hoerre sunden wille doen v
 gaen. mer moyses woude se
 gheerne wed' vsoene teghes
 hore stepper. en die heer v
 toech sijn ghebet te vhoeren.
 mer hi louede moyses grote
 heerscappe te gheue dat hi
 hē dat volc soude late vder
 uen. en hi bat daer oer lof toe
 vā moyses die moyses ghe
 maect hadde. **Laet** mi seide
 die hē dat mine toornicheit
 dit volc vderue. en ic sel di
 make een prins vā enē an
 dere volke dat veel meerre

is dan die volc Moyses
 antwoerde onsen he **O** he
 wildi he dese sunde vghene
 soe vgheneetse he. wildi niet
 soe doet mi wt vande boeke
 dat ghi ghestreue hebt **Siet**
 die wonderlike sueticheit d'
 minne die hi hadde tot die
 volke **Hi** en wil ghee pris
 wesen van enighen andere
 volke. mer hi begheert dat
 onse heer dien volke vghene
 ue hoer misdaet. of dat hi
 sine name wt doe witten boe
 ke des leuens **Dit** sy die salue
 d' goedtierenheit en d' berm
 herticheit die witten borste
 d' bruut godes ghesoeket w
 den. en alle siecten viaghen
 en alle passie vdrine **Die**
 salighe **maria** die saluede
 die voete **ihu.** d' si was noch
 saligher doe si saluede dat
 hoeft onses vlossers. mer si
 was noch alre salichste die
 die alre costelike salue al
 den lichame **aristi** vdiende te
 bereide **Mer** mit hoe groc
 onsprekeliker minen maria
 onsen he lief hadde **He** seide
 si hebste wech ghenome seg
 ghe mi waer du he gelate
 hebste. en ic sellen hene ne
 men **O maria** wie is hi dat
 du va sprekes wat du noch

niemant ghenoot en hebste
 wie du meenste **Waest**u dat
 dyn ghenide alsoe is inder al
 lude herte. als hi is in dy
 herte **It** sellen hene nemen
 seide si **Tis** een wonderlic dic
 dattu die een te vrouwe
 biste soe volcomelike seggeste
 datstu ene volcomene ma
 daerne hondert loot salue
 toe behoefde sijn lichaem
 mede te saluen allene hene
 draghe wilste **Mer** die ber
 nende begheerte sprac wtt
 vuerigher puerre minen
 dat hoer in was. en dat si
 begheerde te doen. mer si en
 sach niet an dat sijn ghene
 macht en hadde. wat de mi
 niden en is ghee dic swaer
 noch omoghelic **Wie** sel voert
 aen mishopen of mistroestich
 wesen. als sulke sundsche
 niet allene vghenighe hoer
 re sune va onse he vcriget
 mer oec alsoe oiuuloedighe
 gracie alre heilicheit. ende
 daer en boue die ewighe ghe
Si moet luden bidden voer
 onse sunden en ons ghena
 dich make onsen rechter ho
 re lieue vriet die boue al in
 der ewicheit ghebenedyt is
**Vand hemeluaert d' glioser moe
 der godes en maghet marien**

Die gloriose ma-
 ghet maria die
 huden te hemel
 gheuare is. die
 heuet sond' twi-
 uel grotelike die bliscap d'
 hemelscher burghete vmeer-
 ret. **W**at si is die ghene wel-
 kes steme va hoerre grue-
 te vbliden doet mit groter
 vrolicheit die noch in sijner
 moeder lichaem besloete was.
Als die siele des deyne oghe-
 bozenen kudekens smouten
 de wort van reuerencie en
 van minen doe maria sprac
 wat bliscap meendi en wat
 vrolicheit was daer in dat
 hemelsche iherlm doe si hoer
 steme hoerde en hoer aen
 sichte saghe en hoer salighe
 begheerlike teghewoerdich
 vdiende te ghebruke. **M**er
 wi alre liefste wat oersake
 of materie d' bliscap moghe
 wi hebbe in hoerre hemel
 vaert. of hoe moghe wi da-
 blide van wesen. **V**a marie
 teghewoerdicheit was al die
 werlt vlichtet. soe dat al dat
 hemelsche vadlant nu mit
 veel meerre claerheit blecket.
 vlichtet vand' schoenre blenc-
 kend' claerheit d' glorioser
 ioncfrouwe en d' moeder des
 ousten conincs. **A**yt rechte da-
 om hoertmen inden hemel

louesanghe d' volherteliker
 bliscap en d' danckaerheit.
 mer alst schut soe moghen
 wi bet screyen en droeuich
 wesen. dan blide. **W**at hoe
 groot die bliscap mede hemel
 is van marie toecoest en
 mylike teghewoerdicheit.
 en ist niet wel recht en rede
 dat dese nedste werlt alsoe
 droeuich si dat maria van
 ons gheuare is. **M**er wi
 moghe onse claghe wel la-
 ten wesen. wat wi en heb-
 ben oec hier ghene bliuede
 stat. mer wi sueke oec nu
 al onser begheerte die stat
 daer dese benedide maria hude
 mit alsoe groter glen in ghe-
 comen is. **I**n welker stat ist
 sake dat wi mede bescreue
 borghers syn. soe ist wel recht
 dat wi oec in onser elledicht
 en op die ryuere va babi-
 lonien hoerre ghedachtich
 sellen wesen. en mit hoer bli-
 de sellen wesen. en hoerre ewi-
 gher bliscap pnie sellen mede
 te ghebruke. en sondlinghe
 dier groter bliscap dier hude
 al die stat godes mede vlich-
 tet wert. op dat wi oec wat
 voelen mochte va die dro-
 pelkens die wt dier stat op
 deser eerden drupe. **O**nse co-
 nighine is ons voer ghe-

gaen tot deser stat. en is al
 soe glorioselike van alde he
 melsche burghers ontfanghe
 dat hoer arme kinderlyns
 wel mit goede betrouwen
 roepen moghe nae hoerre
 lieuer vrouwe Trecke mi
 nae di. wi sellen lopen inden
 roke dynre salue Onse ar
 me ellendicheit heeft marie
 voer ghesent als onse voer
 spreester die des rechters
 moeder is. en ene moed d'
 bermhicheit. en daer om
 mach si wel trouwelike vo
 ons spreke Die eerde heeft
 huden een seer costelic cley
 noet inden hemel ghesent
 op dat gheuende en nemede
 mit saligher vrienſcap voer
 aen die hemel mitter eerden
 meenscap hebbe Huden is die
 hoghe vruchte d' eerde daer
 op gheclomen van waen die
 beste en die alre volcomenste
 gauē ned' pleghē te comen.
 Die salighe maghet en die
 gloriose moed' godes in dien
 dat si opclymet mit hoghe.
 gheuet si oec goede gruen
 den menschen Waer en sou
 de si niet gheue si heeftes
 wel macht en si wilt oec
 gheerne doen Si is conighi
 ne d' hemelen si is berhich

en goedieren. daer en bouē
 soe is si ene moed' des eeghe
 bore soen godes Niet bet
 en machme en hoer mo
 ghentheit en hoer goeder
 tierheit bewisen. te waer
 of yemat dat gheloue wou
 de dat die soen godes sine
 ghebenedide moed' is eren
 en soude. of dat daer yemat
 aen twiuelen woude dat alle
 die ynerste d' maghet marie
 in godliker minen uwardelt
 sijn daer die ewighe godlike
 mine neghe maende lichaē
 like in gherust heuet Ende
 dit segghe ic lieue brueders
 om onsen wille wat ic dat
 wel weet dattet mit wel
 moghelic en is dat ond' also
 veel mensche die volcomene
 mine die hoer selue niet en
 sueket altoes mach gheuon
 den wden Dat ic nochtans
 singhe die weldade die os
 ghesche va hoere hemeluaet
 ist sake dit wi marie lief
 hebbe. wi sellen ons sonder
 twiuel vbliden wat si gaer
 tot hore soe Ic segghe daer
 like dat wi ons mit hoer v
 bliden sellen. ten waer dat v
 mer altoes veer moet wese
 dat wi d' vijnster d' gracen
 mit alle ondrucker woude

wesen **W**at die si eerste
 doe hi nighit in die casteel
 deser werlt weerdelike ont
 fenc. vā dien wert si hude
 glouoselike offanghe als si
 ingaet in die salighe ewich^t
Mer mit hoe groc ere mee
 stu. mit hoe groter vrolicht
 mit hoe groter glorie In al
 deser werlt en was ghene
 eerweerdighet stede dan die
 tēpel des ioncfrouweliken
 lichaes daer maria den soen
 godes in ontfenc. noch in al
 den hemel en was ghee glo
 ser stede dan die coniclike throē
 in welke hude mariē soen
 sine ghebenedide moed' ont
 fanghen heeft en vheue **B**a
 lich en seer salich sijn beide
 dese ontfanghinghe. beide sij
 si onwtstrekelic. beide onbe
 gripelic **W**at waer om wt
 huden in heiligher kerken
 dat ewāgelū ghelesen. in wel
 ken men leest dat een wijf
 ghebūdyt ond' allen wiuen
 in hoer casteel den ghesōtma
 ker ontfenc **I**c gheloue daer
 ōme op dat dese ontfāghighe
 eens deels vmoedet soude wer
 den. vmer dat wi witter obe
 gripeliker gle d' eerster ont
 fanghinghe bekēne soude. dat
 dese oec gloriose en obegripe

lic waer **W**ant wie igger al
 const hi mit enghelsche con
 ghen spreke die dat mit en
 ghe woerde soude conē seg
 ghe hoe dat oimits d' toe
 coemst des heilighē gheestes
 en die ōnebeschēmighe der
 oyster crachten dat woert go
 des vleisch gheworde is. oū
 mits welke woerde alle die
 ghemaket is. en dat god d'
 moghentheit die alle die crea
 tueren niet begripē en conē
 hem selue beslucte in d' ioc
 froulike lichame en mensch
 wert **E**n wie soude dat oec
 conen te vollen deche hoe glo
 rioselike hude die conighine
 d' werlt voert ghegaen is.
 en mit hoe begheerlik yndy
 alle die ontellike menichte
 d' hemelscher legyonē hoer te
 moete ghegaen is **M**it wat
 louefanghe en vollytelik bli
 scap si opten throē gheset is.
 die hoer van hore soē bever
 was. mit hoe ghenuechlike
 aensichte. en mit hoe blide
 omhelsen si vā hore soē of
 fanghe wort. en bouē alle
 creatuerē vheue wort. in
 sulker even als sulke moed'
 weerdich was. en mit sulke
 glorie als sulke sone beuē
 de **H**et ware te mael sali

ghe kussinghe daer maria
 die lippen des sukkēde kijn
 dekens mede kussede als
 die iōcfrouwelike moed'
 m horen iōcfrouwelike scho
 te weerdelike hantierde ho'
 godlike kyndeken **M**er en
 sel wi niet voelen en ghe
 louē dat die kussighe noch
 veel saligher was daer die
 soen godes aend' recht' side
 syns vaders hude m dier
 saligher toecoēste en gructe
 sine ghebenedide moed' me
 de kussede als si opclā optē
 throē d' glen singhede de
 sane d' mūnen en seggēde.
Hi kusse mi mitten kussen
 syns mondes **C**ristus ghe
 boerte en mariē hemeluaēt
 wie sel verde dese te volle
 wt spreke **W**āt also veel
 sonderlinghe gracie als
 si ontfanghē heeft mder
 eerden bouē alle anderē
 mensche. mit cilsoe veel
 sonderlinghe glorie is si
 huden inden hemel bouen
 alle creatuerē vā hore soē
 vheue **E**n yt sake dat gee
 oghe ghesien en heuet en
 gheen ore ghehoert en he
 uet en m gheens mensche

herte opghegaē en is dat
 god bereit heeft de ghene
 die hē lief hebben. dat hi
 bereit heeft synre moeder
 die hē ghewōnē heeft en
 daer niemāt aen en twi
 uelt die hē bouē alle mē
 sche lief hadde. wie soude
 dat moghē wt spreke **M**a
 ria is daer om salich en me
 mchouodelike salich. beide
 als si den ghesontmaker ot
 fanghet m hoer huus. dat
 is m hoer iōcfrouwelike
 lichaē. en als si vā hē mde
 hemel ontfanghen wert **I**n
 beiden is te merke die hoge
 wondlike weerdicheit der
 heiligher iōcfrouwelik' moe
 der m beiden is te iuwōden
 en vriedelic te otfanghen
 die goedtierenheit d' ouster
 moghentheit **I**hesus seit
 die ewāgelist ghe m een
 casteel. en een wyf ontfec
 hē m hoer huus **M**er tis
 nu meer behoerlic inden
 loue godes becomert te we
 sen. wāt dit een sond'inc
 dach is des hoechtidelike
 loues **E**n wāt die lesse des
 heilighē ewāgelies vol is
 van goede salighe stichtigē

materien als wi mozghē
 in een te samen comē soe
 sel ic v mynlike mede dey
 len sonder benyden wat mi
 van bouē ghegheue wert.
Op dat inder hoechticht des
 alre heilichster ioncfrouwe
 niet alleen die begheerlike
 Inicheit inwecket en werde
 mer oec die goede gheeste
 like seden tot salighe voert
 ghanghe ghestichtet werde
Dat anderde sermoē vande
woerde des heilighe ewāgelijc

Ihesus ghinc in een casteel
 hi duncket dat hier wel
 te passe comet dat begheer
 like roepen des heilighen
 ppheten daer hi seit **O isrl**
 hoe groot is dat huus des
 hēn en hoe omate groot
 is die stede syre besittinghe
 En is die stede niet omate
 groot daer die grote oghe
 meten breetheit deser werlt
 een casteel bi te rekenen is.
 En ist niet een seer groot
 breeet comēryc als ose ghe
 soucmaker van dien comē
 ce in deser werlt heet in te
 gaen in een casteel Ten wa
 of daer yemant bi desen
 casteel anders wat vstaen
 woude dan dat voerborch
 des sterken prācē des werlt

welkes vate die veel sterker
 was quā om hē te benemē
Brueders laet ons haeste
 in te gaen in die salighe
 breetheit daer nyemant
 den anderē en benauwet
 op dat wi mit alle heiligē
 begripen moghē wat die
 lanchheit is en die breeht
 die hoecheit en die diepht
En en laet ons daer niet mis
 troestich van wesen. **Wat**
 die ewighe woene des
 hemelschē vaderlants om
 mer die almachtighe scap
 per en heeft niet vsmact
 die nauwicheit onses cris
 teels **Mer** wat wil wi da
 van segghen dat hi in dit
 casteel deser werlt inghe
 gaen is. hi en heeft niet
 vonweerdet in te gaē in
 dat alre nauweste camer
 kē des ioncfrouwelike lich
 aems **Wat** soe volghet da
 na inden ewāgelie **En** wijf
 ontfenc hē in hoer huus
Dit is waerlic een salich
 wijf die niet die vspiers
 der stat van iherico. mer
 den alre sterckste berouet
 des sortes die waerlike als
 die mane inwandelt en oec
 niet die boden die iosue
 wt ghesent hadde. mer si

heeft meer vdiert te ont-
 fanghen in hoer huus ihm
 den soen godes **I**c segge
 dat die een salich wyf is:
 welches huus doe si de ghe-
 sonemaker ontfanghe sou-
 den gheuonden is reyn. m'
 niet ledich. ten waer of ye
 mant segghe woude dat si
 ledich was die die enghel
 gruete vol te wesen vā gra-
 tien **E**n met alleen dat m'
 hier en bouē seit hi dat die
 heilighe gheest in hoer co-
 men soude **W**aer ome mee-
 stu dat hi come sel dan da-
 om op dat hi se ouer vol ma-
 ke **I**tem waer om dan op
 dat die oūmits d' toecoemst
 des heilighe gheestes vol was
 van graciē tot hoer selfs
 behoef. dat si oūmits dat
 oūcomen des heilighe ghees-
 tes ouer vol soude wde. en
 oūuloeyende tot onser alre
 behoef **E**n och of d' wat vā
 hoerre volheit en vā hoerre
 saluē d' godliker gracie in
 ons woude vloeyen. op dat
 wi oec van hoerre volheit
 ontfanghen mochtē **W**ant
 si is onse middelaersche. si
 is doer welke wi o hē god
 ome ontfermhicheit ont-
 fanghe hebben. si is oūmits

welke wi oec ontfanghe
 moghe **i**hm **c**ristū in onsen
 huse **W**āt. wi hebbē elc bi-
 sondinghe onse castele mon-
 se huse. en die ewighe wyf-
 doper en onse doere. so wie
 dat hoer oplukē si gaer tot
 hem in. en si et hoer auont
 mael mit hem **T**is ene mā-
 niere vā spreke dat veel mē-
 sche mitten mōde pleghen te
 segghen. mer dier is noch
 meer dier mitter hertē denc-
 kē **H**i bewaert een goec
 casteel segghe si. die sij lichaē
 wel bewaert **M**er die wise
 man en seit soe niet. mer hi
 seit. mit dūre vlitich bewa-
 dy herre. wāt dier coēt wt
 dat leuen **H**et si nochtans
 alsde datmē die ghemeente
 daer in volghē. dat hi een
 goec casteel bewaert. so wie
 syn lichaē wel bewaert. m'
 tis te vraghe. wat wari-
 ghe men desen casteel doen
 sel **D**uncket di dat die siele
 hoer lichaē wel bewaert als
 alle die lede des lichaēs te sa-
 mē schme gheswore te hebbē
 teghēs hoer. en hoze vīdē
 dat casteel alte samē willen
 oūleueren **W**āt dier sij so-
 mighe die mitter doot hoer
 oūdracht ghemaker hebbē

en eens syn mitter hellen:
Myn ghemide seit onse heer
 inden psalm die is ver ghewor-
 den en oec wed' strubbich
 gheworden **D**ese bewarige
 is als die sondaer gheprese
 wert inde begheerlichen
 synre sielen **W**at duncket v
 lieue brueders selme oec hier
 in die menichte volghē **D**at
 si veer **M**er laet ons lieuer
 sunte pauwel vraghe die ee
 strenghe leid sinan is d' gheef
 teliker ridder scap **D** heilige
 apostel seg ons hoe plegestu
 dyn casteel te beware **I**t loep
 soe seit hi niet als mit d' sek.
 ic stude alsoe niet als of ic
 die lucht sloeghe. mer ic cas-
 tie mij lichaen en make dat
 ondanich op dat ic selue
 niet ghewaket en wde als
 ic and' lude lere wil **E**n op
 een and' stede seit **E**n laet
 ghene funde regniere i unwe
 sterfluke lichame om sinen
 wellusten ghehoersa te wese.
Dat is een goede nutte bewa-
 ringhe onses casteels. en dat
 is ene salighe siele die soe
 hoer lichaem bewaet. dat hoer
 viant daer nimmermeer macht
 noch wille van en crighe:
Wat die tyt heeft wel ghe-
 weest dat die bose viant
 gheweldlike dat casteel

mys lichaes he ondwōden
 hadde en al mine lede beheert
 hadde nae sjs selues wille:
Hoe veel quades mi daer of
 ghecome is dat bewyst noch
 wel die ongheschietheit en
 armoede die ic lide **L**eider hi
 en heeft daer niet in ghelate
 noch die muere d' othoudin
 ghe. noch dat voerborch der
 vduuldicheit **A**lle die wygnen
 den syn daer in vderuet. en
 dat saet is te treden. en die
 bome syn opghelouwe. en
 mys selues oghe heuet mine
 siele berouet **W**ant hadde
 mi god niet gheholpe mine
 siele hadde bi nae ind' hellen
 ghewoet **I**t segghe vander
 nederster hellen daer gheen
 belyen en is. en daer niemāt
 wed' wt come en mach **N**och
 tans en ghekrac daer ghee
 kerker noch helle **W**ant si
 was so begrepe vande pū-
 ce der alre quadester vrede
 rie en te same swa
 dat si nerghent anders in hoer dan
 eyghen huus ghekerker en
 gheuaghe en was en hoer
 eyghe ghesin dat ware hoer
 stockers. en hoer pūres **W**at
 hoer consciencie was kerke hoer
 en hoer pūres ware hoer
 reden en hoer memorie. dat

is ghehuetynisse. en beide dese waren seer wreet en hert. en onghenadich. noch tans waren si veel my wreet en onghenadich dan die helsche breechende lewe die altoes bereit syn te vsliden dien si al te handes oughe leuert soude werden. **A**er ghebenedyt si die he die os niet ghegeuen en heeft md vanghenisse hoerre tanden. **I**c segghe ghebenedyt si die he die gheuadet en vloest heuet sinen knecht. **W**at doe hem die bose viant haeste mine siele inden nederste hel schen kerker te wpen. en dat casteel alte samen mit den ewighen vuere te ubernen. op dat die rebelle en mende dighe lede. die pme lede die si wel vdiens hadden. soe ou qua hem een die he te stert was. **W**at ihs ghinc in dit casteel. en vant den sterke tyran. en ontnam he sine vate. en die vate die eerst waren in onduechden die maecte hi in ere. hi te brach die matalen poorten en die yseren grundelen. en hi wleide den onghenallighe gheuaghe witten huse des kerkers en wter donckerheit des todes. **D**ese wtganc was md biechte. en dat is die besem daer die ker

ker mede gheueghet wert. en is voert vciert mit biesen en mit groene cruden. en is weder van ene kerker i een huus i wandelo. **D**ie wyf heeft dus hoer huus wed. en si heeft daer si onsen he ontfanghen mach dien si sculdich is te dancken van alsoe groot wel daet. **W**at wee hoer ist dat si vsmact in hoer huus te ontfanghen. en ist dat si niet en pmet hem bi hoer te houden. ist dat si hem niet en dwiget bi hoer te bliuen. wantter auont beghint te wden. **W**at hi sel weder come die wtghe wortpen was. en hi sel dat huus vanden ghereynghet en oec vciert. mer ledich. **W**at die wiue wert hoer huus woe ledich en woest ghelaten. die niet en wil pinen hoer huus bequaem te maken tot eenre woeninge des ghesotmakers. **D**u mogheste vraghe hoe dat gheschen soude. **A**ls dat huus ghereynicht is vande voer ledene sunden oimits die biechte. en vciert is mitten goeden ghewoente des gheeste liken leues. soude dat huus noch wel oweerdich moghe wese. **D** gracie en des uwoenes des ghesotmakers. **J**aet sond twiuel. **W**aert sake dat dat huus allene van bute ghereynicht

waer en alleen mitte wtwe-
dighen ghewoenten des gheeste-
liken leuens vtiert waer. mer
van binen noch niet alrehan-
de oreyndicheit besmit waer
Wat wie soude dat menen
datmen den he d' moghentheit
ontfanghe soude inde graue
der doden die van buten wt
gheuwet waren. mer va bin-
nen mit alre oreyndicheit ver-
vullet waren en mit de bene-
der doden lude. **E**n of hi alwat
ghenuecte hadde ind' wittich-
van buten. en beghone in te
gaen mit synre gracie tot ene
mensche die sulc waer. en sou-
de hi niet alrehanthe achtwert
springhe mit groter oweerde
als hi die oreyndicheit vname
die daer binen waer. **E**n soude
hi niet haestelike vlie van da-
en segghe. **I**n bin in ghestekē
inden stike der diepten. en da-
en is ghee substācie. **W**at die
snode wtwendighe cierheit d'
gheesteliker ghewoenten en is
daer niet ghenoech toe. sine
toecoenste en syn salich bibli-
uen mede te vdiene. **W**at dat
licht gaet al doer hent totte
ynersten d' sielen. en daer
wil hi woenen. **M**er is alle-
ne en schijn d' doeghet ende
ghene waerheit. noch ghene
substācie. **E**n wat die gheest
d' disciplinen en der waerheit
met en wil woenen inde licha-

me dat openbaerlike den
sunden ondergheworpen is als
hi gheuenstheit vnemet. hi en
sel sulken mensche niet alleen
schuwen. mer hi sel daer seer
veer van vlien. **E**n ist anders
wat dan ene hatelike geuenst-
heit als du die sunden van bu-
ten of wassches en se niet te
gronde wt en rodes. **W**eet dat
sekerlike dat si veel menich
uoudeliker wed' wt spruten
sellen. en dat huus dat soe
ghereynighet is mer ydel
dat sel sond' twiel wed' bese-
ten inden mitten selue bese
gheest die dier eens wtghe-
dreuen was. en mit seuen
ander gheesten die noch veel
boser sijn. **W**ant een hond die
weder loepet tot dat hi eens
~~watgheest~~ wtgheestpoghe
heeft. die is veel hateliker
dan hi te voren was. en hi
sel een kynt d' vdoemisse ewig
inden. veel meer dan hi te
voren was. die na die dat
hem eens syn sunden vghē-
uen sijn. weder vallet inden
seluen sunden. **W**ant hi is oec
ghelyc der soghen die nae
die dat si eens ghewassche
is weder wentelt inde modd'.
Wilstu sien een huus dat ghe-
reyndicht is. en oec gheciert.
mer ledich. sich ene mēsche
an die ghebiecht heuet en

laet voort aen die openbare
sunden die voer gaen totten
oerdel. en wket nu allene na
den ghebode godes. mer mit
enen dorren herte. en alleen
van ghewoenten. als dat
calf van effraym dat ghe
leert was dat huus te manne
daerme plach te dorsche. en
hi en laet niet after vade
wtwedinghe oefeninghe die
luttel orberliker sijn. mer de
cameel vslijndet hi als hi die
mugghe canwen wil. **Wat**
hi bliuet van binen ee knecht
sijns eyghes willen gherich
en begherich d' tijtliker eren.
en nae hoeheit deser werlt
staende. en als hi mit alle de
sen ghebreken becomert is.
of mit somighe van desen so
lieghet die boesheit hoer sel
uen. mer god en wert niet
bespotten. **Hi** wilen vjctmen
wel somighe die soe bewim
pelt sijn dat si hem selue ver
scalken. en niet en wille aen
sien den worm d' quad' cosei
entien die va binen knaget
mer alsoe langhe als dat schij
va buten bliuet soe dicker
hem dattet goet ghenoech is.
Die vzeenden seir die pphoet
aten en vtoerden sine crach
ten. en hi en wjstes niet. **Hi**
seir dat hi rjck is en gheens
dighes en behoeuet. als hi
nochts arm is en dsalich

en onghenallich. **Mer** als da
enighe oersake opstaet so siet
men dat die etter d' onduech
den voert comet die binen
schuulde. en die boem die of
ghelouwen is sietmen veel
menchhoudeliker wed' wetspru
ten. **Mer** ist dat wi dat quade
volcomelike schuwē willen.
soe ist ons noot dat wi die
bile setten aende wortel des
boems en niet aen die telghen.
en dat niet allene in ons ghe
uonden en vde die wtwendi
ghe lichaelike oefeninghe die
tot luttel dinghe nut is. mer
dat in ons gheuoden vde die
gheestelike oefeninghe en die
goddieslicheit die tot alle din
ghe nut is. **En** wyf seir hi die
martha hiet ontfenc onse he
in hoer huus. en si hadde een
suster die maria hete. **Desen**
tween susterē hoert toe dat si
te samen woene sellen. **Martha**
is becomert mitten nootdurf
tighē dighē van butē. maria
is sozchoudich te horen die
woerde ons hēn. **Marthen**
hoert toe dat huus va buten
te vaere. mer maria hoert toe
dat huus va binē te veruulle.
Hi is ledich tot onsen he op
dat si selue gheen ledich huus
en si. mer wie moghē wi die
reymakighe des huses toe scri
uen. **Conē** wi oec die vjden

soe sel die huus daer wi oſe
 ghesontmaker in ontfanghē
 sellen reyn wesen en wel ghe
 diert. en oec niet ledich. **D**inc
 ket v soe goet soe laet os die
 lazarus toe sarnē. want die
 huus hoert hem mit recht
 mede toe mit sinen susteren.
Jc segghe van dien lazarus
 die vier daghe doot geweest
 heeft en te hants beghint
 te stincken. die die cracht
 ghe stemme godes inweete vā
 der doot. soe dat hi wel te
 rechte ene forme draghē mach
 eens berouwighe mensches.
Onse ghesontmaker sel gheer
 ne in dat huus gaen en sel
 dat gheerne dicke visiteren.
 dat die berouwighe lazarus
 reyn maket. martha vciert
 die in wtwendighē onleden
 becōmert is. en maria vūul
 let ghebrukende die sueticheit
 des inwendighē scouwens. **M**er
 machsien het mach wie die
 wat curoes is vraghē. waer
 om dat in desen teghewoerdigē
 ewāgelū van lazarus n. n.
 allen gheseyt en wert. **J**c mē
 dat dat wel oūdraghet mit
 ghelikenisse die wi hier voer
 ghenomē hebbē. **E**n wāt die
 heilighe gheest in dese huuse da
 ihs in ontfanghē wert dat ioc
 frouwelike lichaē d' glorioſer
 moed' godes vstaē woude. soe

en wast gheē onredē dat hi
 sweech en niet en seide vand'
 penitencie diemē in lazarus
 vstaet. die nad' misdiet daer
 behoert te volghē. **W**ant soet
 si veer dat yemant segghen
 soude dat die huus der moed'
 godes enigherhande vleckē
 of ozeynicheit ye soude ghe
 hadt hebben daermē lazarus
 besem toe behoene soude. **W**āt
 wast dat si enigher sūde vā
 hore ouders toech die goddies
 ticheit des hersten gheloues
 en liden dat niet dat yemant
 segghē soude dat maria min
 dan die pheet iheremias in
 hoer moed' lichaē gheheiligz
 soude wesen. of dat si niet meer
 dan iohānes in hoer moeder
 lichaē mitten heilighe vūul geest
 let soude wesen. **W**āt die ghe
 mene heilighe kerke en had
 de niet aenghenomē hoer
 gheboerte hoechtidelike te vie
 ren hadde se mer heilich ghe
 boren gheworden. **T**en lesten
 wāt dat opēbaer is dat maria
 wt sonderlingher gracie vā
 der erfunden altemael reyn
 was. daer nu in d' heiligher
 dope alleen die gracie godes
 vā reynighet. en in d' ouder
 ewe die besūdighe. also ist
 goddienstelike te ghelouē dat
 si vā hoer selues weghe nye
 sūde en dede. en daer o was
 oec van hoer alre puerste

herte alle berou d' sunden
veer **Lazarus** si daer o' m'z
den ghenē dien des noot is
dat vanden dode wke hoer
consciencie ghereynicht w
de. en die daer om moet sit
ten mitte ghewode mede g
ue **En** aldus wden mede ioc
frouwe, huse alle maria
en martha gheuode **Wāt**
si is die der oud' vrouwe
elyzabeth doe si swaer mit
kynde ghic due maede lanc
oetmoedelike diende **En** is
die alle die woerde die vā
horen sone gheset worde
wel o' thiet en wyllike oū
leide in hoer herte **Daer** o'
niemāt en werde daer vā
berueta dat die vrouwe die
onse hē in hoer huus o' fēc.
niet maria mer martha
ghehete was **Wāt** in deser
eenre alre hoechster marie
machnie merken die orber
like onlede en becōmerighe
d' saligher marthe. en oec
dat ledich wesen en dat scou
wer deser alre heilichster ma
rien **Alle** die glē des conincs
dochter is van binen. ende
nochtas is si mede gulde so
men menichuoudeleke ver
ciert **En** en is niet vanden
ghetale d' dwaser iocfrouwe
mer si is ene wise ioncfrou
En heeft lāpen si draghen oly

in hore vate **Of** is v' vghete
die pambole die mede ewan
gelie stiet daer die dwase
ioncfrouwe bute besloten
wden vander saligher bru
loft **Hoer** huse ware reyn.
want si waren iocfrouwe.
hoer huse ware oec vaert.
want alle die tie iocfrouwe
wise en dwase seit hi dat si
alle lāpe hadden en dat si
hoer lampē vaerden. mer si
waren ledich. wāt si en had
den ghene olye in hore vate
Hier om ist dat si onsen here
niet ontfanghe en moghen
in hore huse. noch onse heer
en wylse oec niet in late in
die salighe hemelsche bruiloft
Soe en was dat sterke wyf
niet. die dat hoeft des oude
serpentes onder hoer voete
te tredet **Wāt** nae die datt
veel gheset was in horen
loue. soe volghet daer nae.
Hoer lanterne en sel inder
nacht niet wtghedaē wden
Dit is gheset te iuuiten der
dwaser ioncfrouwe die hoer
lampen wtghighen op den
middernacht doe die brudego
quā als si selue beclaghe **De**
se gloziose iocfrouwe is hude
alsoe eerlike voert ghegne.
en hoer lāpe heeft alsoe scoe
like gheluchten dat die enghe

like

len des lichtes hē seet daer
van verwonderden en seide
Wie is dese die voert gaet
als een opgaende dageraet.
suuerlic als die mane. wtū
cozen als die sone. Want si
blenckede schoere dan al die
andere. die hi vuulket hadde
mitter oly der hemelscher g
cien voer alle die andere die
mit hoer deelachtich ware
Ihs xps hoer soen en oſe heer

Dat derde smoen vanden seluē
Hesus ghic in een casteel en
een wijf die martha hete ot
fenc hem in hoer huus. **Wat**
is dat lieue brueders dat vā
desen twee susterē alle die
ene onsen hē ontfenc ~~te~~
~~te vmoeden~~ en dat daer toedie
die minste scheē te wese **ma**
ria heeft dat beste deel beore.
als hi tughet die martha ot
fenc. **Mer** tis te vmoede dat
maria die oudste van hem
beiden was. en dat eerste
beghin d' salicheit hoert meer
totten wken dan totte scouwē
Jacob die pāarcha minde
rachab mer hē wort lya ge
gheue dat **Ihs** niet en wist.
Wil hi daghē dat hi bedro
ghē is hem sel gheantwoert
werden dattet ghene gewoē
te en si in die lande die iogh
dochterē ~~in~~ voer die oudste

wt te gheue. **En** ist dat wi
die huus aendencken dat vā
eertscher materiē ghemaket
is. men mach daer lichtelic
in merke hoe dat martha
meer onsen heer otſaghet
dan **maria**. **Wat** dat die
apostel seit glorificiert en
draghet god in uwe licha
men. dat seit hi meer tot
martha dan tot **maria**. **Wat**
martha besighet in horen
dienste lichaemlike istrumē
te. mer **maria** wert i hore
scouwinghe vā sulke dm
ghen meer ghehindert. **Wat**
die apostel seit. dat ghebreec
like lichaē beswaert die siele
en die eertsche iwoeninghe
vdrucket die sine die veel
denckē. mer si en hindert
soe niet den wkenē. **Dus**
ontfanghet martha den
ghesontmaker in hō huus
ind' eerden. **maria** decket
hoe si van hē ontfanghen
mochtē wden ind' huse dat
mit ghenē handē ghema
ket en is. mer dat ewich is
inden hemel. **Nochtans** ist
opebaer dat si oec onsen
hē ontfenc. mer dat was
inden gheeste. **Wat** ~~is~~ god
is een gheest. Dese martha
seit hi. hadde een suster die

maria hete die oec sat
 biden voeten ons heren en
 hoerde syn woerde **B**iedi
 wel dat si beide dat woert
 ontfenghen. die ene mede
 vleysche. die ander in dat
 stemmen **M**artha was oec
 dich in den stadighe dieste
En si stont en seide **H**eer
 en acht ghi des niet dat
 mi suster mi alleen laet
 dienen **V**leghet men oec
 wel in den huse daer men
 cristu ontfanghet in u
 murmurighe te horen **D**at
 is een salich huus en ene
 benedide vngaderighe daer
 martha claghet ouer ma
 rien. mer dat maria beghe
 re soude te wese als mar
 tha. daer waer te mael o
 betamelic en onghoerloft
Wat waer hoerstu dat ma
 ria claghet ou hoer suster
 dat si se alleen laet scouwe
Dat si veer. dat si altoes
 veer dat die ghene die tot
 godhedich is beghere sou
 de dat onrustighe leue der
 bruders. die die wtweedi
 ghe dinghe te ~~beg~~ ~~begot~~
 besorghen hebbe **M**artha
 sel alsoes hoer duncken
 late. dat si daer niet nut
 toe en si die wtwendighe
 dinghe te besorghen. en sel

altoes lieuer hebbe dat niet
 yemant anders beueelt **J**he
 sus antwoerde hoer **M**artha
 martha du biste sorchou
 dich en wdes in veel dinge
 turbiert **Z**ien dat grote vor
 del dat maria heeft. wat
 groter voerspraec si in alle
 dighen heeft **D**ie phariseo
 hadde onweerdicheit op ho
 doe si screyde totte voeten
 ons heren **H**oer suster cla
 ghede dat si hoer niet en
 halp dienen. en begheerde
 dat onse heren hoer segghen
 soude dat si hoer hulpe **D**ie
 discipulen murmurierden.
 mer sondlighe iudas dat si
 die costelike salue wt stor
 te op ons heren houet. mer
 maria swighet altoes al
 stille en onse heren spreket vo
 hoer en vantroertse
Maria seit hi heeft dat alre
 beste deel vcozen. dat niet
 van hoer ghenome en sel
 wden **D**at is dat een dat
 noot is dat ist dat die heili
 ghe pphet alsoe sorchou
 delike sucket daer hi seit.
Een dinc heb ic vade here
 gheboden. dat sel ic sucke
Mer wat meent dat lieue
 brueders dat oec heer seit.
 dat maria dat beste deel v
 cozen heeft **W**aer is nu dat

dat wi teghens manne te
 spreken plegghen als hoer
 duncket dattet marthanz
 te degghen en maken i hore
 dienst Die gherechticheit
 des manes is beter dan een
 wyf die wel doet Hoe sel
 wi oec dat istaen dat onse
 he seit Hoe wie mi dient die
 sel mij hemelsche vad' even
 En dat Die die meeste is on
 der v die sel v dienre wese.
 En ten leste wat troest is dat
 den ghenen die in groten ar
 beide syn om godes willen
 datmen als tot horen iuwite
 hoghe pruyt dat deel d' ghee
 re die een scouwede leuen
 leiden En van twee laet ic
 mi duncken dat onse he hier
 mede meent als dat maria
 daer in ghepruyt wert dat
 si dat scouwede leue vcoes
 wat ons vmer toe behoert
 dat te kiesen alsoe vele als
 in ons is Of dat si daer o
 ghepruyt si want hoer ghee
 van beiden en ontbrac en
 dat si op ghee va beide alre
 seer en viel mer dat si bereit
 was ghehoersam te wesen
 welc van beide hoer ghebo
 den worde Wat wie is also
 ghetrouwe als dauid die t
 ghinc en weghinc totte ghe
 bode des conincs als dauid
 selue seit inden psalm mijn

hte is he bereit mij hte is
 bereit En dat hi die in ees
 mer tweiwue seit Daer be
 wijst hi mede dat hi tot al
 dat die heer va he begheerde
 altoes volcomelike bereit
 woude woude wesen het wa
 ledich te wesen en he te fou
 we of sine eue mensche te
 diene Dit is sonderwiel dat
 alre beste deel dat de men
 sche niet benome en sel wde.
 Dit is dat alre beste hert
 dat niet uwandelt en wert
 watmen hem heet doe Wat
 hi crighet ene goede grade
 die wel en trouwelike diet
 hi crighet noch betere graet
 die wel tot gode ledich can
 wesen en gode scouwe ne
 hi crighet den alre besten
 graet die in beiden volcomen
 can wesen Ic segghe noch ee
 dinc alsde veer als ic mar
 then soe soude moghe deche
 En dochte hoer niet dat ho
 suster ledich was in die dat
 si begheerde dat si hoer hel
 pen soude Mer dat is wel
 mit alle een vleischelic me
 sche te heten en die niet en
 smaket dat de gheest toe be
 hoert die berispe wil die ge
 ne die alleen mit gode en in
 godlike dighen becomert sy
 als of si ledich ware Die
 sulc is die hoer die dat alre
 beste deel te wesen dat in d'

ewicheit bliuet **W**at en sel
 dat niet mit rechte wel ene
 groue siele heten en o'deel
 achtich des godlike schou
 wens. en dier te mael on
 kundich is dat hemelsche
 vaderlant. daer si anders
 gheen wert en selle hebbe
 die daer comen. en anders
 ghene vliachheit dan god te
 scouwē **M**er laet ons in
 hen lieue brueders hoe in
 onsen teghewoerdighē hu
 se die godlike mine dese
 drie staten ghedeelt heeft.
 dat is die dienstachticheit
 die martha bewysde. dat
 scouwēde leuē dat maria
 leide. en dat leuē vā peni
 tencien dat bi lazarus betei
 kent is **E**ne volcomene siele
 mach in hoer hebbe alle de
 se drie te samē. nochtan schy
 tet dattet bet passet datme
 elc van desen sonderlighe
 persoē toe sarue. soe dat
 somighe van desen geset
 sijn hore brueders te dienē.
 somighe dat si dat godscou
 wighe leuē oefenē sellen.
 en somighe dat si noch in
 bitterheden penitēciē hoer
 voerledene sundē bescreyē
 sellē als of si in dē graue
 ond' den swarē steen noch
 bedectet en ghedructet la
 ghē **D**us hoertet te wesen

mit alle. Dus sel wese dat
 maria goddienstelike en hoech
 like voele vā gode. en dat
 martha goedertelike en ber
 hertelike voele vā hore eue
 mensche. en dat lazarus oec
 moedelike en iamerlike voe
 le van hem seluen **E**en yghe
 lie van ons allen aenmerke
 sine graet. en wait hem vā
 desen drie meest toe behoert
Die ypheet seit **W**erde in de
 se stat gheuoden dese drie mā
 ne. noe. damel. en iob. si
 sellen mit hoerre rechtudich
 vlost wden. mer si en sellen
 hoer sonē noch hoer dochten
 niet vlossen **W**i en sellē mit
 niemāt smekē. en och of da
 niemāt hem seluē en bedroge.
Die ghene die niet beuolen
 en is te regierē. en die ghee
 regiment ontfanghē en heb
 ben. diē hoert toe dat si sitte
 sellen. mit maria bide voete
 ons hē. en hore sine woer
 de. of dat si sitten sellē mit
 lazarus inden graue hoere
 conscienciē en bescreyē hoer
 sunden **H**oe en soude nicha
 niet in vele dighē turbiert
 wden. die voer vele mēschē
 sochoudich moet wesen.
Mer di diē des ghee noot en
 is behoert toe een vā twee.
 als mer turbiert te wde in
 alle. en in dē he rust en ghe

nuechte te hebbe. of is di
 dat noch niet ghegheue. so
 selstu als die pphes seus tot
 di selue turbiert wesen. **Ic**
 segghe die selue noch eens
 op dat he niemāt mit sijre
 swetenheit en ontsuldighe.
Het hoert di toe o brueder die
 niet beuolen en is die arke
 te tmerē. of die mēde water
 te regierē datstu selste wese
 een man van godliker begheer
 ten. als daniel was. of mit
 ten heilighen iob wesen ee mā
 van droefheden en die siectē
 behēnet. **Anders** duchte ick
 seer als du laeu biste en o se
 heer van di walghet. dat hi
 di wt spywē sel wt smē mo
 de. die di begheert te vj den
 heet bernēde mō godliker mi
 nen. of cout vande aēsiē dīs
 selues en dijre sūden. en mē
 ten water des berouwes die
 vuerighe scutte des viacs wt
 lesschente. **Tis** oec noot dat m
 tha vmaent si. dat vādē ghe
 nen die die dīghe beuole sij
 wden te besorghē gheeycher
 wert dat si trouwe sellē ghe
 uonden wden. **En** soe sellen
 si trouwe wesen. ist dat si
 hem selue niet en suchē. m
 dat **hē** cristo toe behoert. op
 dat soe **die** menighe puer
En dat hi niet en doe sijwalle
 mer den wille des des heren.

op dat die wke wel ghe
 schicket sij. **Mer** daer sijn
 sōmighe die gheē sympel
 oghe en hebben. en die
 ontfanghē hier hoer loen
 en sōmighe volghē alleen
 horen eyghē sin en tis al
 besmet dat si offerē. wāt
 hoer eyghē wille wert in
 hem gheuondē. **Com** nu mē
 mi en hoert dat brulofst sāt
 daer die hemelsche brudegō
 sme bruut mede roepet. en
 mert dat hi gheē vā desen
 drien achter en laet. en dat
 hi daer oec niet meer toe en
 doet. **Stant** op seit hi ende
 haeste mine vriendine mine
 soone. mine duue en cō. **En**
 is si niet ene vriendine die
 altoes forchoudich is hōzē
 hē wat aen te wīnen. en
 oec gheerne hoer siel voer
 hē setten wil. **wāt** also dicke
 als si voer een vādē mīnestē
 achter laet hoer gheestelike
 oefenighe en die neerstige
 forchoudicheit hoerre sie
 len oūmits die becōmerin
 ghe d' wt wēdigher dīghe
 alsoe dicke setten si hoer
 siel voer hem. wellkes mīn
 ne en ghehoersāheit se da
 toe dwīghet. **En** en is se
 niet schoen die mit openē
 aensichte scouwende die

yle godes inden selue beel
 de ougheformet wde van
 claerheit tot claerheit als
 vanden gheeste des heren En
 en ist niet wel ene duue
 die suchtet en screyert inde
 gate des steens en inde ho
 len des tyners als of si al
 rede begrauen waer onder
 ene serke En wyf seyt hi
 die martha hete onsef her
 in hoer huus Dat is seker
 dat die brueders die beueli
 ghe en ambachte hebben
 inde vgaederighe die daer
 bi marthe bereyken sy die
 dat aensien d' bruederliker
 minen tot alrehande aboch
 ten en beuelighe goordinet
 heuet En och of ic mede on
 der die ghetrouwe scaffenacs
 gherekent mochte wde wat
 wie machment bet toe sarnē
 dat onse her deser marthen
 toe seyt dan den prelate
 Martha martha du biste
 sozchuoudich en wdeste in
 veel dighē turbiert ist noch
 tans dat die prelate mit
 weerdigher sozchuoudicheit
 waken ouer die ghene die
 hem beuolen sijn Of wie mach
 meer turbiert wde dan die
 ghene diet al besorghē moet
 beide voer maxen die ledich
 is en scouwert en voer laza
 rus die sine fundē bescreyert

en penitēcie doet en oech
 mede ~~wa~~ voer alle die gene
 die her sine last helpē dragē
 Sich ene martha oen die seer
 sozchuoudich is. sich aē ene
 marthe die in veel dighen
 turbiert is Ic segghe den
 heilighe apostel sunte pau
wels hoe hi die prelaken v
 maent dat si sozchuoudich
 sellen wesen en hoe hi voer
 hem allen en voer die heili
 ghe kerke besorghet is Wie
 isser siet seyt hi en ic en bi
 niet mit hem siet Wie wt
 daer gheschandalistert daer
 ic niet van en berne Daer
 om ontfanghe martha oē
 her in hoer huus Hi is een
 middelaersche soe dat si beide
 hoer selue en den ghene die
 hoer beuolen sijn die ghe
 godes moet pme te uwerue
 Die berghe moete ontfanghe
 vrede van gode en die houe
 le gherechticheit En die an
 dere die sine mede hulpers
 sijn elc sel pme cristi te ot
 fanghe en cristo te diene na
 dien dattet sinen abochte toe
 behoert in sine leden die ene
 inden sieke die and' inde ar
 men die and' inden gaste en
 inden elledighe Als du elc
 inden omghe die her beuole
 sijn sozchuoudich is soe sel
maria oec sien dat si salich

like ledich is. en sie dat die
 heer suet is. **H**ie seg ic mit
 hoe ynigher herten. en mit
 hoe ghesatighē ghemoede si
 suten sel biden voete os hen
 hem altoes aensiende in ho
 re teghewoerdicheit en die
 woerden sijn mondes mit
 groter begheerte ontfaghede
 welches aensichte ghenuech
 lic is en sine stemme is suete.
Wat die gracie godes is
 ghestort in sine lypē. en hi
 is schoe vā ghedaente bouē
 alle kynderen d' mēschē. v
 mer bouē alle die glorie
 en schoenheit d' enghelen.
Wese blide en dancke gode
 o maria. die dat alre beste
 deel vcozen hebste. **W**at sa
 lich sijn die oghen die dat sie
 dat du sieste. en die ore sijn
 oec salich die dat vdiene
 te horen dat du hoerste. **D**
 u biste sondtwiel seer salich
 die die aderen d' godliker
 runghe al swighende ver
 neemste. in welken swighē
 datter goet is. **d**en here
 te u wachten. **W**ese sympel.
 en niet alleen sonder alle loef
 heit en gheuenstheit. in
 oec sonder alle menichuou
 dicheit der onleden en der
 becōmerighe van bure. op

dat sijn spreken mit si wel
 kes stemme suet is en welches
 aensicht schoen is. **M**er huet
 di voer een dinc. dat is dat
 stu met alte ouuloedich en
 wdes in dinen sinen. ende
 meer sinaken wilste dā noot
 is. en als di dan duncket
 datstu dat licht volghes
 rokeloes vallestē in die
 duustermisse en die middaechē
 duuel di bespote. daer wi
 op dese tijt niet meer van
 segghen en willen. **M**er wa
 is lazary ghebleue. waer
 hebdi hē ghelaten. **I**c sprec
 sine susteren toe die horen
 brued' begrauen hadde ou
 mits horen predike en dieft
 achticheit. en oec mit hore
 goeden exempel en ghebede.
Waer hebdi hē ghelate. **H**i
 is gheludet onder d' eerden
 inden graue en onder den
 steen. en hi en is niet lichte
 lic te vynden. **E**n het comet
 wel te passe dat wi die die
 vier daghe doot gheweest
 heeft dat vierde sermoen
 toe scrue. en naden exēpel
 onses behouders doet hem
 gheset wort. siet dien ghy
 lief hebt die is siet dat wi
 oec hier huden bliuen

Vanden seluē dat vierde smoe

Qis tijt te spreke alle
 vleische lieue brueders
 als die moed' des soes godes
 inden hemel mit alsoe groe'
 glen ontfanghe wert. **E**n
 die sterflike menscheit en
 sel niet op houden vanden
 loue godes als die puere
 menschelijke natuere boue
 alle die onsterflike hemel
 sche gheeste ind' iosefrouwe
 vheuen is. **M**er va hoerre
 glen te spreken begheert
 wel onse ymicheit en onse
 minne die wi tot hoer hebbe
Mer die dorrichtheit onser ghe
 dachten en dan niet weerdig
 ghes daer va begripē noch
 die onghelerde tonghe en
 can niet bequamelike voer
 bregghen dat dat hie daer va
 voelt. **H**ier om ist dat die
 prince des hemelsche houes
 ind' opuaert deser iosefrou
 wen mit groten iuwodere
 roepe. **W**ie is dese die opclij
 met witer woestine ouuloe
 dich in weelden. of hi opē
 like segghen woude. **H**oe
 ougroot is dese. of waen
 coemt hoer die wite woesti
 nen opclijmet alsoe grote
 ouuloedicheit d' godlik wel
 luste. **W**at sulke wellust en
 vynden wi niet oec ond' os.
 die ind' star godes statelike
 vblit inden vaden lopeden
 vpuieren d' hemelsch' weel

den. en die vand' bekend'
 godliker glen statelike dric
 ken. **W**ie is dese die va ond'
 d' sonen daer anders niet en
 is dan arbeit en droefheit
 en quellighe des gheestes.
 dus glorioflike opclijmet
 oueruloeyende mit gheeste
 like weelden. **W**aer om en
 soude ic dat ghene gheesteli
 ke weelde hie die tierheit
 d' iosefrouscap mit grauen
 d' godliker vruchtbaerheit
 die edele oetmoedicheit. en
 dat suete drupende honich
 d' minen. die ynerste d' ber
 herticheit en die volheit d'
 gracen en dat sonderlinge
 vordel d' glen. **H**ier om doe
 die conghine d' werlt op
 cla wt deser woestine soe
 heeft si oec den heilighen
 enghelen suet en schoe ghe
 weest in hoerre wellusten
Mer si moghe wel of laten
 he te iuwonden vand' weelde
 deser woestinen. **W**at die he
 heeft sine goedtaerel' ghege
 uen. en onse eerde heeft ho
 vruchte ghegheue. **W**aer d'
 willen si he iuwonden dat ma
 ria wt deser woestine opghe
 gaen is. ouuloeyende mit
 weelden. si moghe hem beth
 iuwonden dat die arme **x**ps
 vader volheit des hemelsche
 rikes hier ned' ghecomen is.

Want het is voer veel meer
re wonder te houde dat die
soen godes een weymich mine
gheworden is dan die heili
ghe enghelen. dan dat die
glorose moed' godes boue
alle die choren d' enghelen
vheuen wert. **W**at sine v
nederighe is onse vheffighe
gheworden. sine oghenalle
is weelde deser werlt. **W**at
doe hi ryc was is hi o ope
wille arm gheworde. op
dat wi o iumits synre ar
moeden ryc soude werde.
en die omenschelicheit des
cruces is gle der ghelou
gher. **M**er noch haestet o
se leuen totten graue. op
dat wi lazaru mochten
leiden wtten graue. en de
seluen lazaru daer wi hu
den hebdiyt wel onthoude
onse sermoen van hebbe
souden. **L**azaru soeken wi
op dat hi ghesocht en ghe
vonden wde van lazaru.

^{10 die} **W**ant in dien godlike mine
niet dat wi god gheminet
hebben. mer dat hi os eerst
gheminet heeft. **D**aer om
o he sueck die du mineste
op dattu hem oec mogheste
maken minede en suekede.
Vraghe sine susteren waer
si hem gheleit hebbe. wat

hi leit beslotē. ghebōden
en ond' den steen ghedrucket
Hi leit inden kerker sine
quad' consciencien. en hi is
ghebonden mietē bande
des gheestelike leues. en
als l of hi ene swaere stee
op hem hadde. soe wert
hi ghedrucket mitter last
der penitencie. sonderlinge
daer ome. wat hi noch die
mine niet en heuet die ste
is als die doot. en die god
like mine die alle die lidet
In alle dese o he so sticket
hi wat hi is vande vierde
dach. **J**c meen dat uwer so
mugher vstandnisse hier
voer vhegghen. soe dat si
wel vstaen wien ic mi laza
ru daer ic va gheset heb
be mene. **D**ien meen ic son
dertwuel die cortelic den
sunden ghestorue is en do
grauet die wanden op dat
hi sien moghe die menich
voudighe omenschelicheit
sins quade en ondoersien
liken herte. en nade woer
den eens anders ppheren
soe is hi inghegaen inden
stene en inden graue behu
det ond' der eerden vaden
aensichte d' vbolghentheit
godes. **M**er wat meer dat
he hi smaket te handes wat

hi is aenden vierden dach
 Machschien desen stanc. en
 dese vier daghe en vstaet
 ghi alle niet euen wel. **M**
 duncket dat die eerste dach
 van desen vieren mach wel
 heten die dach des angstes.
Wat als dese dach lichter i
 onsen herten soe sterue wi
 den sunden. en wden na een
 re manieren begraue in
 onser consciencie. **D**ie and
 dach heb icket wel die is
 inden arbeide des strides.
Wat als een mensche eerst
 beheert is. soe pleghe her
 delike op te staen die beco
 ghe d' quader ouden ghewoe
 ten. soe dat een mensche nau
 we lesschen en can die vuer
 ghe schutte d' viande. **D**ie d'
 de dach mach hete die dach
 der droefheit. als een men
 sche weder dencket sine iare
 in bitterheit synre siele. en
 en arbeit niet alsoe seer te
 ghes die toecomende sūden
 die he aenuechten als hi be
 screyēt sine voerledene sū
 den. **H**ey mach di machschie
 uwonden dat ic die daghe
 heet te wesen. mer sulke
 daghe horen totter groeue.
 als daghe des neuels en d'
 donckerheit. daghe des scry
 ens en d' bitterheit. **D**aer
 na volghet die dach d' staen
 ten. die den andere daghe

niet onghelyc en is. als
 die oghuallighe siel mit
 buerliker cofusie vuuillet
 wert. in dien dat si neerste
 like aensiet wat en hoe
 grote sunde si ghedaē heeft.
 en hout stadelike voer
 nen oghen die donckere
 beelden hoerre sūden. en
 en spaert hoer selue niet.
 mer is een strenghe recht
 ouer hoer selue. **D**at is ene
 nutte bitterheit en ene
 wreethheit die weerdich is
 d' uberminghe godes. en
 lichtelike uweruet die grie
 godes als die siele o godes
 wille neerstich en strenghe
 is teghes hoer selue. **M**er
 lazarus com haer wt. en
 en wil in alsoe grote stac
 niet langhet merre. **W**at
 als ~~to~~ tolcisch beghit te
 stinckē soe ist daer bi dattet
 vrotten wil. en als ee mensch
 alte seer cofuus en drouich
 is om sine sunde. soe ist da
 bi dat hi valle in mishope.
Daer om lazarus com wt.
Dat afgront wepet dat
 afgrōt. **D**at afgront des
 lichtes en d' berhichheit ro
 pet dat afgront d' osalich
 en d' donckerheit. **E**me goet
 heit is veel meerre dā dine
 quaetheit is. en hi doet die

ghenade oñuloeyen daer
 die sündē groot plaghe te
 wesen **Lazarus** seit hi comt
 wt **O**f hi opēlike segghen
 woude **H**oe lāghe selstu
 bliue inder doncherhē dñre
 quād' consciencien. hoe lā
 ghe selstu van binē i dñe
 swarē hertē gheprekelt w
 den **C**om wt. ganc voert
 hael dyn adem in dē lichte
 mñre bērlj ticheit **W**āt dat
 ist datstu in dē pphēet ghele
 sen hebste **I**c sel dñe mont
 vullē mit mñe loue. op
 dattu niet en vgaetste **E**n
 een and' pphēet seit opēba
 like van hem seluē **M**ine
 siele is tot mi seluē turbiert
 daer om bin ic dñre gedach
 tich **E**n nu wat meent dat
 dat hi seit. nemet den steen
 of. en een luttel daer nae.
 onebynntē **S**el hi oflaten
 penitencie te doen. als hi
 van gode wat troestes oñfa
 ghen heeft. dat si hem sine
 sündē vghēuē wil. of sel hi
 oflaten sine goede gheeste
 like leuē oefenighe die hi
 pleghet te doen. op dat die
 heer niet toornich en wde
 en hi vghae vande rechten
 weghe **D**at si veer **D**ie steē
 wde of ghenomē. mer die
 salighe penitencie bliue

met alsoe seer druckende
 en beswarede. mer dat hert
 meer stere en vastmakende
Wāt dat is nu sine spise die
 hi te vorē niet en bekende
 dat hi doe den wille des hēn
Des ghelikes soe en sellen
 hem die gheestelike oefen
 ghē met benauewē noch
 bedruckē. wāt hise nu wil
 lichlike en gheerne doet
 als daer ghescreuē staet
Den rechtūdighe en is gheē
 ewe gheset. mer die ewe
 die hi willichlike aē nemet
 leidet hē en regiert hē in dē
 weghe des vreden **V**a deser
 iuueckighe. **L**azarus sighet
 die pphēet opēbaerlike in
 den psalm **D**u en selste mine
 siele niet late in d' hellen.
 wāt als mi wel hueghet
 dat ic gheset hebbe op dē
 anderde **D**ach van deser
 hoechtijt. ene misdadighe
 consciencie die hoer misdaet
 bekent. dat is een kerker
 d' sielen **N**och du en selste
 dñe heilighe niet gheuen
 te sien sine vderuighe **H**i
 en seit niet sijn selues heil
 ghe. mer dñe heilighe die
 du nae dien dat hi veel sū
 den ghedaen hadde heilich
 ghemaket hebste **D**ie en sel
 stu niet gheue te sie sine.

Vderuighe **W**ant die vier
 daghe doot gheweest heuet
 en beghinet te stinckē. die
 en is der vderuighe en der
 vrottinghe niet veer **H**et
 was daer al nae bi dat hi
 mit allen vervuult en ver
 rot soude hebben. en mē
 afgront des quades. dat
 is tot vsmadensse soude
 ghecomē hebbe **M**er hi is
 voer ghecomē vand' crach
 tighe stēne godes. en is
 daer van leuendich ghe
 maket. en hi dūcket gode
 en seit **D**u hebste mi kun
 dich ghemaket die wege
 des leuens. du selste mi mi
 bliscappē vuullen mit dinē
 aensichte **W**at tot sine scou
 wē hebstu wtgheroepen
 en wt gheleit vand' hellē
 mine siele. als mi gheest
 op mi beganghē was. aē
 siende dat aensicht synre
 consciencie dat seer lelich
 en mismaket was **I**hs riep
 mit lud' stēnen seit die ewā
 gelist. lazare cō haer wt.
Dese stēne en was so groot
 en soe luittrufich niet vā
 buten. als se crachtich was
 vā gods weghē **M**er waer
 toe syn wi ghecomē wi vol
 ghede nae die gloriose mod'
 godes die opuaert totten

hemel. en wi sijn rokeloes
 ghecomē daer lazarus leit
 en stincket inden graue.
Vand' schoere bleckender
 claerheit d' godluk' iōcfrou
 wē sijn wi haestelike gheco
 mē tot enē dode māne die
 begrauē is **H**oe is dat bi
 ghecomē. anders dan dat
 ons onse eyghene swaerht'
 en oghueuallicheit ned' wert
 trecket. en die matere vā
 den doden lazarus te spreke
 was ons soe veel oiuuloedi
 gher. als si ons gheliker is
Ic belye mine d'wylht'
 en ic v'sake niet mijs selues
 dēymoedich' **G**hee die en is
 mi ghenuechliker. en da'
 en is oec ghee dme daer ic
 meer voer beanytet bin.
 dan vand' glēn d' iōcfrou
 weliker moed' te spreken
Wat dat ic swighe dat on
 wtsprekelike vordel hoere
 hoghet v'diestē. en die son
 derlighe glē hoere weer
 dicheit. si wert mit alsoe
 grot' ymicheit omebeuan
 ghē en gheert en otfan
 ghen. alst redelic is vā al
 len goeden kerstē mensche.
 dat al vegheve si alle vā
 hoer te spreke en se te lo
 uen en te ere. nochtans
 watmen daer vā seit dat

onwisprekelic is in die sel
uen datment segghē mocht
te. soe en ist niet bequaem
en ten is oec soe behaghe
lic niet noch den ghenen

Diet hore soe ghenacem.

Wat wat wonder ist dattet
soe wel niet en smaker wat
dat is dat vā hoerre obegri
peliker gie dat mēschelike
hert mach begripen. Want
siet dat ic in hoer prysē wil
hoer iōcfrouscap. mē mach
mi nae hoer veel iōcfrou
wē conē. Wil ic hoer oetmo
dicheit predikē. men vīt
machschen niet luttel die
vander leuighe hoers soes
onthouden hebbe dat si
sachtmoedich sijn ghewor
den en oetmoedich vā hte
Wil ic groot make die me
nichuoudicheit hoerre
berherticheit men sel wel
sonighe māne vīde die
seer berhertich sijn. en
oec vrouwe. Mer een die
ffer daer menāt hoers
ghelikes in ghesien en is
van die die voer hoer ge
weest hebbe. noch ghesien
en sel werden van die die
nae hoer comē sellē. dat is
dat si ene blide moed heeft
gheweest behoude die ere
hoerre iōcfrouscap. **Maia**

seit hi heeft dat beste deel
voore waerlike dat beste
deel. Wat die vruchtbare
echtschap is goet. en dat die
weduen hem onthoude o
godes wille. dat is noch be
ter. Mer dat alre beste is
die vruchtbare iōcfrouscap
Die is **marie** vordel. en te
sel anders menāt ghege
ue wden. wat ten sel van
hoer niet ghenome wden.
Is ene sondlinghe gie.
en inde selue vintme oec
dat si onwisprekelic is. En
also als si niemant hebbe
en mach. also en mach se
oec niemāt wisprekē. En
ofmen voert segghē wou
de. wies moeder si waer
wat tōghe soude dan. al
waert ene enghelsche tō
ghe niet weerdighe loue
inoghē prisen die iōcfrou
die moed is. en niet eens
ghemeen mensches moed.
mer godes moed. Die is ene
dubbelde nywichheit. eē dub
belt vordel. een dubbelt
mirakel. mer het comet seer
weerdlike en seer beqme
like te gad. Wat te betae
de niet dat een iōcfrou e
nich. and kint wīne soude
dan dā sone godes. nochtē
betae de niet dat god eni

ghe and' moed' hebbē soude.
 dan ene reyne iōcfrouwe:
En ist dattuut wyslike aen
 merken wiltu du selste dat
 vūden. dat niet alleē dese
 duechden. mer oec alle andere
 duechden sond'lighe en' glio
 seliker en' volcomeliker in
 mariē gheuōden sellē wde
 dat ghemene duechde schene
 te wesen. **W**āt wat enghel
 sche puerheit machmē hoer
 re ioncfrouscap ghelike die
 weerdich gheuōde wort te
 wesen een sanctuariū des
 heilighe gheestes. en' ene
 woenighe des soens godes
Kelmen die d'inghe daer na
 duerbaer weerderē. wāt si
 selsen sū die ghene die dat
 alre eerste opsatte ees en'
 ghels leuē in d' eerde te lei
 den die is bouē alle die ande
Doe hoer die enghel die boer
 scap brochte. dat si een kūt
 ontfanghe en' bare soude
 seide si. **H**oe soude dat ghe
 schien. wāt ic ghenē man
 en' bekēne. **O**nbewegheli
 ke opset d' iōcfrouscap dat so
 stāchtich bleef. oec doe ho'
 die enghel godes louede dat
 si sulke soē winē soude. **H**oe
 soude dit gheschē seide si:
 wāt ten sel vmer in niet
 gheschēn alst anden winē
 pleghet te gheschē. **J**e en be

kēne te mael ghenen man
 noch om den hope d' vruchte
 en' des kyndes. noch d' gheere
 hande sahe. **H**oe groot en'
 hoe duerbaer was oec die
 duechde d' oetmoedicheit.
 in hoer te same mit so grot'
 puerheit. mit soe groter on
 noselheit. en' mit sulke cōsta
 entie daer te mael ghene
 sūde noch vleckē i en was
 vmer daer soe grote vollyt
 was alre grācien en' alre
 duechde. **W**aen comer di o
 heilighe maghet also grote
 oetmoedicheit. die waerlike
 weerdich was datse god aē
 sien soude. **W**elkes schoenlyc
 die hemelsche comē beghere
 soude. oūmits welkes alre
 suetste wke die soē godes
 soude ghetoghe wden wte
 schote sūns vaders te comē
 in deser eerden. **W**āt siet hoe
 openbaerlike dat oūdrige
 die sanc onser iōcfrouwen.
 en' die sanc d' gheesteliker
 bruloft. **E**n dat en is gheen
 wonder. **W**āt hoer o'beuleete
 lichaē was die slaepcamer
 des hemelsche brudegōs. **H**o'
 hoe maia seit in d' ewāgelio
God heeft aensie seit si die
 oetmoedicheit sūre deernē.
Hoey die stēme deser seluer
 maiaen hoe si seit in d' sāge
 d' gheesteliker bruloft. **D**oe

die conic was in sij ruste.
 doe gaf mij nardus sine roke.
Nardus is een oetmoedich
 crudeke. en reynghet die
 borste. soe datmē opebaer
 lic bi dese nardus die duech
 de d' oetmoedicheit vstaen
 mach. welkes roke en suu
 licheit gracie vjēde soude bi
 gode. **H**i swighe dme bērh
 ticheit o salighe maghet.
 wie isser die dat seggē mach
 dat si hē in sijre noot als hi
 se oetmoedelike aēnep met
 te hulpe en is ghecomen.
Wi dme armie kydertkens
 in alle dme anden duechde
 vbliden wi ons mit di. mer
 in deser duecht dūre groe
 bērherticheit vblide wi oō
 om ons selues wille. **W**i
 prisen hoghe dme heilighe
 iocrouscap. ons uwonder
 seer dme ouer grote oetmoe
 dicheit. mer dme bērhertich
 smaket ons oghenallighe
 alre suetste. Dese ohelese wi
 alre lieffte. en deser ghedē
 ken wi alre diekste. en
 aēropēse alre ymchlicste.
Die is die duechde die ver
 creghe heeft die wedmakā
 ghe ald' werlt. en heeft v
 wōnen die salicheit alre mē
 sche. **W**at is opebaer dat
 si voer al dat mēschelike ghe
 slachte forchvoudich was
 dier toe gheset wort. van

vandē heilighe enghel. **E**n
 wil met ontfien maria. du
 hebste gracie gheuōde. sōd'
 tiwel die gracie die du ghe
 socht hebste. **W**ie sel daer o
 o ghebenedide maria die lāc
 heit. en die breetheit. die
 hoechheit en die diepheit.
 dūre bērherticheit mogē
 ons suekē. **W**at die lancht
 dūre bērherticheit comerte
 hulpe alle den ghenē diese
 aēropēse hēnt tottē ionrtē
 daghe toe. **D**ie breetheit
 dūre bērherticheit vūul
 let alle den omegāc der
 werlt. soe dat al die werlt
 oet vol is vā dūre bērh
 ticheit. **E**n die hoech' dūre
 bērherticheit heuet genōde
 die wedmakighe d' hemel
 scher stat iherlm. en die
 diepheit dūre bērhertich
 heeft den ghenē die saten
 in duistinsse en mēsche
 me des doodes vlossinghe
 vcreghē. **B**i dio maria is
 die hemel vūullet en die
 helle beroeft. en die ned'
 valle des hemelsche iherlms.
 weder ghemaket. en oō
 oghenallighe is weder
 ghegheue dat leue dat
 wi verlore hadde. **D**es ghe
 lijcs dme alre grootdadich
 ste. en dme alre puerste

mine is oiuuloedich i be
 gheerlike mededoghe en
 in crachagher hulp. en is
 allike ryc in beide desen.
Tot deser fonteyne haeste
 onse siele. tot deser opghe
 hoepster bērljcheit haeste
 onse onsalicheit. **Z**ich o vā
 dide idēfrouwe wi hebben
 di mit alre ymicheit na ghe
 volghet die wi hadden doch
 vā veers als du opuaerste
 tot dme sone. **H**et si voert
 aen behaechlic dūre goed
 tierenheit die gracie die
 du bi hem gheuōde hebste.
 d'werlt mede te deile. **D**en
 mustadighe v̄gheūghe. dē
 sieken medicane. dē cleymoe
 dighe stercheit. dē bedroef
 den troest. en den ghenē die
 in anxtē en perikelen sū. dme
 hulpe en salighe vlossighe
 mit dme heilighe ghebede.
 van dme ghebenedide sone
 vruende. **E**n dme ymge knech
 tē die in dese daghe dūrehoech
 tyt en dūre bliscap dē alren
 suetste name maria mit be
 gheerlike loue aēroepē o
 goedtierne comghine vlene
 ons mildelike o dme wille
 die godlike gauē sūre grāe
Ihs xps onse heer en dyn
 soe. **D**ie bouē al ghebūdyt
 is god mo ewicheit. **A**me

Ihesus ghic in eē casteel. **D**at
 onse heer en ose ghesontmak
 eens in eenre stede sienlike hē
 heeft gheweerdighet i dier
 tyt te doe dat doet hi noch
 alle daghe ou al die werlt.
 mē hēen sūre wticozere on
 sienlike en gheestelike. **W**at
 siet wi hebbe ghehoert mē
 ewāgelio. dat ihesus ghic
 in een casteel. en een wyf die
 martha heet of fenc hē in ho
 huus. **W**at bedudet die casteel
 dan dat mēschelike hert dat
 oer onse heer daer in comet
 miter grāte d'quad begheer
 lich. ome grāue is. en miter
 muere d'vherdich. vast be
 flote is. en binen in sūre breec
 heit een hoghe toorne van
 babilonien opghericht heuet.
In alle steden diemē teghes
 die viāde houdē sel. behouet
 men due dighe die dā noot
 sū. **V**italie daermē bi leuen
 sel. sterke vestighe o d' stat
 om die viāde butē te slute.
 en wapene daermē mede
 bechte mach teghes die viā
 de. **D**us hebbe die ghene die
 dit casteel beset hebbe wel
 lust des vleisches en ydelheit
 deser werlt. daer si vā gheuoe
 det vōde. **H**oer wapene daer
 sū mede ghewapene sū is die
 vherdicheit hoers hēen. soe dat
 mense mitten sterpen pilen

D' heiligh woerde godes is
 lichtelike doer schietē en mach
Sij oec ghevapēt mitte
 argumēten d' woerlik' wys
 heit. daer si mede wed' strae
 die ghene die se gheerne
 vā hoerre quad' v'herth'
 bekerē soude. Daer vā ge
 screuē staet dat die kynd'
 deser werlt wiser' sij' t' hore
 gheslachte. dan die kynder
 des lichts. **Aer** als **Ihs** co
 met en daer in gaet so wt
 dat casteel mit alle onrege
 worpen. en daer wert een
 and' nywe casteel wed' ghe
 tymert dat suylie en gheeste
 lic is. en dan wt daer ver
 vullet datt' ghescreuē is. **Her**
 wert in **cristo** **Ihu** een nywe
 creatuer. die oude d'ighe sij'
 al wech ghegaē. en tis al
 nywe ghe worden. **Wat** als
 die vleyschelijke begheerlich'
 wech v'dreuen wert. soe comet
 daer wed' ene groete wide be
 gheerte tottē godlike hemel
 sche d'ighe. soe dat die siele
 omits d' saligheit' toecoēste
 Ihu veel meer die hemelsche
 dinghe. dan si eerst die ver
 gaelike d'ighe plach te be
 gherē. **De** si daer mit minē
 aeghelaghē was. **En** daer
 wert opgherecht die muere
 d' onthoudighe en die voer
 muere d' v'duldich'. **Dit** ghe
 tymert heeft sij' sūdamēt op

den gheloue en wasser oir
 mits die minē ons eue men
 sche opwert. hent dattet co
 me tottē minē godes. die in
 dat ouste d' muere is en idē
 wye husen die onmelac opde
 mueren sij'. **Wat** soe is die
 duechde d' onthoudighe vol
 comē. als wi in eendrachtich'
 des gheloue mit onsen euen
 mensche ghemeenlike leue.
 en niet vā anxe d' pmen.
 met wt begheerlicheit des
 mēscheliken loues. in alleē
 wt aēsie d' godlik' minen.
 ons onthoudende vādē sūde.
Of daer om mach die godlike
 minē hētē te wese op dat
 ouste d' muere. **wat** god wt
 daer in gheruyt te rechte
 voer die ghene die o' smen
 wille hē onthoude vāsūde.
En **wat** die onthoudighe
 den harde onsturmighe des
 becozes met wed' en mochte
 staen. ten waer' daese die
 godlike gracie bewaerde.
 daer o' wert daer oec geset
 die voer muere d' v'duldich'.
 op dat die viāt met lichte
 like en moghe comē die mue
 re d' onthoudighe aen te
 sturme. **Soe** wie dā omits
 die duechde d' onthoudighe
 vādē sūde hē huede si mo
 ghe wel segghe mitte apostel.
Wie sel ons scheidē vanden
 minen **cristi**. tribulacie of

benauwighe. of voolghige
 of hongher. of naetheit
 of perikel of sweert. **S**ie
 di wel hoe vast die muere
 is d' onthoudighe. als noch
 door noch leuen. noch en
 ghelen. noch moghetjede
 noch crachten. noch aēstae
 de dighē. noch toecomēde
 dighen se iuwinen en mo
 ghen. noch v'scheide vand'
 minē gods die i xpo ihu is
Mer laer ons nu cloppen
 aen dese poorte dat poorte
 sū d' gherecheit. op dat
 ons opgheloke moghē v
 den en als wi daer i gae
 dat wi dan moghē siē da'
 binen die grote wōderlike
 wke godes die wt ghesocht
 sū in alle sine wille **W**ant
 daer wert oūmits sine
 hulpe die toorne ghetymert
 daer mē ewāgelio vā staet
 oūmits welke mit oetmoe
 dich^t des herte die heilighe
 vruēde godes van dese dale
 d' tranē opclymē mē hemel
Ic segghe dat si opclymen
 met mit hoers selfs crachte
 mer mitter godliker gien
 godes. als die heilige gheest
 spreket doer dē pphoet dauid
Balich is die man die sine
 hulpe vā di is o he. hi he
 uet opclymighe ghedaen i
 sū lte **V**raghestu waer **I**ndē
 dale des scrypens. dat is mō

oetmoedich^t deses leuēs **E**n
 hi wederhaelt die selue gra
 tie en seit **W**at die wtgeuer
 d' ewen sel gheue die vndie
 ie **W**aer toe dese opgāt co
 met. of wat vrucht die gāe
 den opclymers daer vā geuet.
 dat seit hi alchāts daer nae.
En sellen gāe seit hi vā duech
 den tot duechden. en die ou
 ste god alre gode sel ghesie
 wden in syon **D**it ist loen.
 dit ist eynde en die vrucht
 onses arbeids. dat wi mo
 ghē comē god te siē **W**ie en
 kuest dese vrucht niet voer
 alle sēnlke en onsiēnlke
 dighē. wie mach soe cout
 van lten wesen dien f dese
 begheerte niet en ontsteker
Dit is die gracie die oō die
 heilighe ewāgelist sūte
 iohānes prijst daer hi seit
 vā sijre volheit heb wi alle
 ontfanghē gracie o gāe
Wt welke woerde ons be
 wist wert dat wi dāerhā
 de gracie vā gode otfan
 ghen **D**ie eerste gracie is
 daer wi mede beheert wōde
Die and^e gracie is daer wi
 mede in onse becozighen
 ghelulpe werde **D**ie derde
 gracie is daer wi mede als
 wi trouwelike ghestredē
 hebbē vā gode gheloent w
 den **D**ie eerste gracie be

ghinet ons als wi eerste
 vā gode gheroepē wden:
Die and gracie set ons voet
 daer wi rechtidich mede
 wden **Die derde** gracie maect
 ons volcomē. daer wi me
 de glorificiert wden **Die**
 eerste is een welbehaghē.
 die and is een vdiēste. die
 derde is onse loē **Vād** eerst
 gracie is dat ghesproken
 daer hi seit vā sijre vollyt
 heb wi alle outfāghē **Vā**
 den tweeē anderē is ghe
 seit. gracie o gracie. dat
 is gauē d' ewigh glen vo
 den vdiēste d' tyclik ridd
 scap **Daer** o die eerste gracie
 si mō muere d' onthoudige
 daer wi mede gheroepen
 wde **Die and** gracie si m
 den opgāe des toornes. da
 wi bi opdymē **Die derde**
 gracie si m dat ouste des
 toornes. daer wi begheerē
 te comē **Als** si daer toe co
 mē die wel toe nemē. soe
 wden si selue ene stede en
 een stoel des hēn. daer of
 ghescreuē is **Daer** syn op
 gheclomē die gheslachten
 die gheslachte des hēn die
 ghetughe van isrl' om te
 belpen dē name des herē.
 want daer satē die stoelē

Do si noch warē mō muere
 rē d' onthoudighe. en mō
 striden stonde. doe mochte
 si noch aegheuochte wden
 en daer om was eerste. als
 een hulper god mō ied
 sche lande beker. mer als
 si nu m dese state. daer si dē
 hē moghē scouwē ghecomē
 syn. soe is m isrl' sijn name
 groot. en sijn stede is gemacēt
 m vrede. en sijn woeninghe
 m syon **Daer** heeft hi te
 brokē die machte d' boghē.
 den schilt dat sweert en dē
 stryt **Wat** daer en sel ghehe
 beruerighe des vleisches dē
 gheeste wedstaen. mer dat
 vleisch sel den gheest alighe
 onderdanich wese **Dese** ste
 de begheerde die pphēet doe
 hi seide **Ist** dat ic gheue dē
 slaep minē oghē. en die vā
 kighe minē oghebraeuwē
 en rust minē dunegghen
 hent dat is vande die stede
 des hēn **En** op dat hi tot
 dier stede vlien mochte. seide
 hi **Wie** sel m gheue vederē
 als die duue heeft. op dat
 ic moghe vlieghe en rustē
En ist dat mē nu vraghen
 wil wie die iwoēres wese
 sellē deses castreels. en wat
 sijnse si daer etē sellē en wat

hoer vestighe wese sel. en wat
wapene si hebbē sellē me
de te vechten. wi moghē
daer redelic op antwoerden.
dat ghelikerwijs als den
vleischelike mensche hoer
spise was die wike des
vleisches te volbrēghen
alsoe is dese noch veel be
ter spise die vruchte des
gheestes. **L**is oec hoer spise
dat si doe den wille des va
ders. hoer spise is oec dat
woert godes. daer alle
die heilighē mede gheuoē
der wden. beide die mēsche
en die enghelē. daer vā
ghescreuē is. **N**iet alleen
mede brode leuet die men
sche. mer vā alle dē wo
den die witte mōde godes
voert comē. **H**oer vestige
is als voergheleit is die
muere d' onthoudighe en
die voer muere d' vduidich.
Si hebbē oec wapene te
ghens hoer viāde mede
te vechte. die die apostel
ondscheidelike bescriuet.
dat panser d' gherechtich.
den schilt des ghelouē. den
helm d' salicheit. en dat
sweert des gheestes. dat
woert godes. **E**n daer en
sel hē memāt aē stote dat

wi dat selue woert godes
hete te wese spise. en een
sweert. recht oft onmoghe
lic waer dat wi voert broch
ten en seer ghemelike lude.
Wat in materlike dighē
soe is een and' die ee sweert
een and' die spise. en op een
and' stede suectmē dat ene
en op een and' stede dat and'
mer in gheestelike dighē
en is dat een met anders
dan dat and'. **W**at si sijn oē
beide in gode. en god is al
in al. **W**ant siet na natuere
d' dighē vā butē. wat is
alsoe oghelyc als broot en
steē. mer wilmēse na ghees
telike sine aensie so bedu
den si beide een. **W**at een
en die selue cristus is ghe
heten. dat leuedighe broot
dat al die werlt leuē ghe
uet. en een steen die die
tymerlude ghevroket heb
ben. **B**eide sijn si een oūmits
hoerre bedudighe daer si
xpm o redelike sake mede
beduten. al en is gheē vā
beide werlike cristy. **M**er
laet ons wed' gaen tot die
dat wi voergheleide had
den. **A**ls hō gaet in dit
casteel soe sijn daer twee
sustere. alse martha en
maia. dat is die werlich.

en die vstādēnisse die hē
 guetelic ontfāghē **W**eer
 sel ic segghē dat si hē ont
 fāghē. of dat si vā hē w
 den ontfanghē **M**er welc
 hoerre van beide wi seg
 ghē wille als dat si **J**hesū
 ontfanghē. of dat si van
Jhs w den ontfāghē. het is
 beide d' susteren bate. en
 met **J**hs bate. wāt **J**hs en
 behoeruet hoerre met **A**
Jhs als hi tot hē comet soe
 gheuet hi twe dīghe die
 dese twee susten wel diene
 elken dat hoere. dat is crach
 te en wysheit **D**en wkhē
 leuē gheuet hi crachte. dē
 vstāde en den scouwēden
 leuen gheuet hi wysheit
Daer om is hi oec vandē
 apostel ghehetē die crach
 te godes en die wysheit
 godes **M**er wat ist dat hē
 martha ontfāghet en o
 melopet en diene. en **m**a
ra gaet sittē bi smē voete
 en is vlich mit al hore
 hten te hore en te otfan
 ghē smē woerde **H**ier m
 is betekēt dat dat wkhē
 de leuē voergaet. en da
 na dat scouwēde leuen.
Wāt soe wie dat tot rech
 ter vstādēnisse beghet te

comē. die is noot dat hi
 hē eerste oefene in goede
 wken. als daer ghescreuē
 staet **S**one begheerste te
 verighe die smakēde wys
 heit. soe houde die gherech
 ticheit. en god selse d' ghe
 uen **E**n op een and stede
 staet **D**ūmits dē gheloue
 reynchde hi hoer hte **M**er
 wat gheloue sel dat wese.
Dit wket wt minē **I**n die
 dat martha oledicht is en
 niet soe heuet si ene forme
 des wkhēde leuēs mer ma
 ria bewyft in hoer die ma
 niere des scouwēde leuēs.
 in dien dat si sit en swighet
 en niet en antwoert als
 si besculdicht wert. mer
 mit al hoerre hte ouder
 het die woerde ons hēn
 en pūt al hoer vnerste te
 vuulle mit suete scouwē
 d' godliker waerheit dat
 si vcorē heeft **E**n daer o
 is si vā butē of si o'beuo
 lic waer. wāt si vā binē
 salichlike opghetoghe wt
 te scouwē den wille des hēn
Sond' twiel sulc is si die
 mde boeke der minē spre
 ket **I**t slape mer mī herte
 waker **M**artha ontfāget
 onse hē in twee manere

en si bereider hē twierhāde
 wscap. wāt si mit twee
 manieren hē butē gheslo
 tē hadde. wāt oūmits twee
 maniere vā sunden vlesē
 wi god. als die wi teghēs
 ons seluē wē. en die wi te
 ghēs onsen eue mensche
 misdoen. **Ic** daer sū oec twe
 duechde. daer wi gode we
 der mede crighē. als ont
 houdighe en goedtierenh
 op dat cōtrarie mit cōtra
 rie ghenesen moghē wē.
Hier van is ghescreuen.
Also als ghi v lede ghege
 uen hebt te dienē d' ozymicht
 en d' boesheit tot boeshede
 soe gheuet nu v lede te die
 nen d' gherechtichē in hei
 lichen. **En** als marthad
 onledich is onse hē sulken
 suse te bereide. en seer ar
 beidende is mē d'ighe die
 hore statē toe behoeren.
 soe woude si wel dat hoer
 suster **maria** dat is die v
 stādennisse. en hoer iwen
 dighe begheerlicheit mede
 inden wtwedighe d'ighe
 becomert ware. en daerō
 claghe si dat hoer sust' ho
 mer en helpet. **Mer** si en
 seut nochtās hoerre suster
 met. mer si claghet o'sen
 hē en seut **Hē** en acht ghi

des niet dat mij sust' mi
 alleen laet dienē. daer o
 segt hoer dat si in helpe.
Daer mē i merke mach
 die eerweerdicheit die mar
 tha tot onse hē hadde dat
 si hoer suster met moeyelic
 en woude wesen mō teghē
 woerdicheit ons hē. m
 si seut hē hoer claghe. hoer
 claghe van hoerre suster
 als diet wel macht hadde
 hoer te ghebedē dat si wē
 soude. **Ten** sel ons daer o
 gheē wōd wesen. of wisie
 dat enich brued. dat in
 daghelixen arbeide en ole
 de is claghet oū die ghene
 die lede. sū. en in enen
 scouwēde leue. **Wāt** wi
 dat mē ewāgelic lesen.
 dat martha claghet ouer
 maria. **Mer** dat **maria** mur
 muride teghēs marthō
 en begheerde mit hoer in
 d' wtwendigh oledē. **be**
 comert te wesen. dat en
 lese wi niet. **Wāt** is ten
 niet moghelic beide in
 wtwedighe oledē becom
 mert te wesen. en inwen
 delike mit begheerte der
 hemelscher wysheit onste
 kē te wden. **Want** vā diet
 ewgheer godliker wysheit

staet ghescreuen Die hoer
werke van butē vmyre.
die vārgheuse Daer om
sit maria en hout hoer
stille en en wil hoer swi
ghē niet vstoere. op dat
si die godlike sueticheit
des godlike scouwens nē
en vlyese **Want** si hoert
dat hoer god vā binen
toe spraket. weset ledich
en siet dat ic god bi **Hier**
is te merke datter drie di
ghe syn die dat godlike
scouwē hmdere **Wat** die
twēdighe vstādēnisse dat
syn die oghē d' sielen **Wat**
also als wi mitte oghen
des lichaems dit wtwen
dighe licht en dese wtwe
dighe dighe sien. also wt
god die een onbescreuen
licht is en sijn onsielike
wesen also veel alst ons
moghelic is oūmits den
twēdighe vstādē begre
pen **Mer** daer is groot on
derscheit tusschē dē wtwe
dighe en den twēdighe
oghen **Wat** sellē die wtwe
dighe oghē sien. soe moe
ten die dinghē vā buten
mitten wtwe dighe lichte
beschene wde. mer die in
wendighe oghē moeten
vanden godlike lichte vā

vlichtet wde. sellē si yet
salichlike sien **Beide** dese
oghe als wtwendighe en
twēdighe wde vā. drien
dinghen ghelym dert dat
si niet en cōnē siē dat si
sien soude **En** laet ons die
eerste makē vanden wtwe
dighe oghē. op dat wi vū
mits den twēdighe digē
ons moghē oprechtē tot
twēdighe dighe **Het** mach
wesen dat die oghē ghesot
syn en open. mer wantt
daer doncker is so en mo
ghē si daer niet siē **Daer**
en teghēs macht wel we
sen datter daer licht ghe
noech si. mer dat die oghē
syn siet van quade humo
ren of vā bloede. en daer
om niet sien en moghen.
Ic het pleghet wel te ghe
vallen dattet daer lichte
ghenoech si vā butē. en
dat die oghē oec ghesont
syn. mer datter wat ic
oghe valle. en daer om
niet sien en moghē **Dus** sijn
dese drie die dē oghē hīde
ren dat si niet siē en mo
ghē. als donckerhē siecht
van quade humoren. of
van bloede. of als als dat
wat in vallet **Dit** sijn oec
die selue drie daer die i
wendighe oghē mede ghe

hundert wden mer si sijn anders
 ghenoecht. **W**at dat hier dōc
 kerheit heet. dat sijn daer o
 se sunden. **E**n als die selue
 sunden ons mō ghedēcke
 misse comē soe vblidē si die
 oghen. en die sijn die qua
 de humore die die inwendighe
 oghē vblidē. **M**er bi
 dien datter mē oghē stu
 vet vstaē wi die becom
 ghe der wtwendigh dighē.
Dese drie turbierē die ogē
 d' verstaēmisse. en benemē
 hē dat besouwē des ghewa
 ren lichtes. als die donck
 heit d' sūden en dat ouder
 ken d' seluer sūde. en be
 comēghe mit wtwendigē
 dighē. **D**at eerste vā desen
 drien bescreyde die pheet
 in hē selue doe hi seide. **M**ie
 crachte heeft mi begheue
 en dat licht mijre oghē en
 is niet mit mi. **W**at als
 ons dat licht d' gherechtich
 begheuet soe en vjē wi
 niet anders dan die dōcker
 heit onser sūde. **M**itte an
 dere beclaghede si hē be
 swaert te wesen doe hi seide.
Ic bin wed' bekeert i mine
 iamer als mi die doornē
 stekē. dat sijn die gedachte
 d' voerledene sūde. **H**i cla

ghet oec dat hi mitte deu
 den becomert is daer hi
 seit. **I**c hebbe affche als
 broot gheghere. die affche
 d' wtwendigher oleden vo
 dat broot des inwendighe scou
 wens. **D**aer om soe wie dat
 syn oghē totte godlike scou
 wē begheert bequaē te
 maken. hē is noot dat hise
 vā desen drierhande hiderē
 pme reyn te makē. **E**n die
 dat gheerne doen wil die
 sel wetē dat teghēs dese
 drierhande medicine te bes
 ghē is. **W**at die eerste siecke
 machmē betere mit puere
 volcomere biechte. die and
 mitte stridighen ghebede.
 die derde mit enē rustighe
 leue. **M**itte derde hiderē dat
 is mitte sorghe d' wtvedi
 ghe onlede mocht. **M**aria
 vā hore opset ghelindert
 wden. en daer om doe mar
 tha seer onledich was soe
 sat si stille bidē voete ons
 hē. **E**n doe martha cla
 ghede en maria stille sweech.
 laet ons hore wat onse hē
 marthē **o**nt antwoerden
 voer maria. **M**artha seit
 hi du biste sochtuoudich
 en du biste in vele dighē
 turbiert. **D**u biste in vele
 dighē becomert. **W**at du

moetste di seluē besorghē
onthoudighe vā sunden.
en den ghenē die di beuolē
sij hoer nootdurste **Wāt**
op dattu die onthoudighe
volcomelike mogheste hou
den. soe moetstu sozchou
dich wesen te wakē en te
vasten. en dū lichaē te cas
tien. **En** op dattu dē beho
vighen wat gheue moghes
te. so werchestu mit dine
handen om dū broot te wi
nen. **Aer** al bistu mit vele
dighē becomert en dicke
turbiert. nochtas soe is ee
noot. **Want** ten si dattu al
dine wke mē eenheit doeste
si en moghē dien die een is
met behaghē noch genaē
wesen. **Want** daer is ghe
screuē. **Daer** en is niemāt
die goet doet hent tot en
toe. **Hier** om wast dat mē
pecmen daer **iohānes** vā
seit in sū ewāgelii met dū
een ghesont en mocht wde
als dat water d'piscine ge
ruert was. **Hier** om wast
oec doe die tien malaetsche
māne van onsen he gerey
mcht worden datter een
was die wed' quā en mē
lud' stēmē onsen he dāchede.
Daer onse heer oec sū ghe
tuuch van gaf. doe hi seide

die and' neghe wrakede en
seide. **En** wasser met tē die
ghereynghet sijn. en wter
sijn die neghen ghebleuen.
Daer en is niemāt gheuo
den die wed' ghecome is o
gode te danckē en hē glē te
gheue dan dese vreedē mā.
Paulus seit oec alle lope
si. mer een ontfanghet dat
loen. **In** desen en m mem
ghē anderen anderē steden
der heiligher scriftē wden
wi ghenoech gheleert hoe
louelic die eenheit is. ende
sondinghe in dese teghen
woerdighe ewāgelie. **da**
onse heer in seit. een is noot
Aer tis te wete datter groot
ond'scheit is tusschē die een
heit daer wi nu vā spreke
die mē heiligh scrift seer
ghepresen is. en die een
drachticheit die quade mē
schē teghes god en teghes
die duechde mit malcand'
hebben. die mē heiligher
scrift seer ghelaket is. **wāt**
daer van is ghescreuē. **Die**
comighe en die prince der
eerden stōden te samē en
quamē in een teghes den
he en teghens sijnē arstū.
Van welker eendrachtich'
seit oec die ewāgelist. **Die**
biscopen en die pharizeen

quamen te samen en maecte
 enen vaet. waer om **D**at
 si ihm mochten dode **E**nde
 op een ander stede staet dat
 die phariseen in een quame
 op dat si ihm mochte begri
 pen in sinen woerden **H**oe
 vherdet dese eenheit d' vkeer
 der menschen is dat leert os
 onse here die vande bosen
 gheest spreket totte heilige
 iob en seyt **S**yn lichaem is
 als gheghotene schilde die
 als die scubbe d' vissche mal
 cand' te same drucken **D**ie
 een leit op die and' soe dat
 niet een luttel wyndes tus
 sche en mach gaen **D**ie ene
 haghert aen die and' en si
 houden malcand' also vast
 dat si l' niet lichtelic te v'schei
 den en syn **S**ulke eenheit v'
 mer v'keertheit pleghe wel
 somighe laeuwe en v'sume
 de brueders mit malcander
 te hebben. soe dat alsme he
 wat goedes leren of raden
 wil. dat wel nutte waer tot
 hoere salicheit. soe sij si veel
 bereider tot hoers selues scha
 de en v'doemisse eendracht
 like dat weder te staen dan te
 volghen **S**ulke eenheit en
 eendrachticheit is seer te la
 ken en te schuwē **D**ese ver
 keerde eenheit en eendrach
 ticheit setten wi wt onsen

litten en wt onse woerde. en
 wi wille voert sprekē van
 dier eenheit en eendrachtich'
 die goet en louelic is. en al
 leen den goede toebehoert:
En die is twierhande **D**ie ene
 maket den mensche recht
 dich. die and' maecte salich
 en glorioes **D**ie een is v'diest
 mer die and' is loe d' goed'
 v'diensten **V**and' eerster eenh'
 is ghescreue dat d' meniche
 des ghelouighe volcs was
 een herte en een siele **V**and'
 and' eenheit leefstme **D**ie go
 de aenhaghert. die is ee gheest
 mit he **M**er wat dese eenh'
 alleen inde salighe toecomede
 leue volcomelike te hope is
 soe is ons meere noot gode
 te bidden dat hise ons wil
 gheue dan dat wi dan veel
 van wouden sprekē **M**er va
 der eenheit die ons recht
 dich maket. die ons in deser
 tijt noot is wil wi nu voert
 va spreken **W**at die eenheit
 is ene suete aertheit. daer in
 den psalm van staet **S**iet hoe
 goet en hoe vrolic ist brueder
 in een te wonen **E**n doe die
 p'heetlike woerde die suuer
 licheit deser eenheit bescreue
 hadde soe en sweghe si niet
 die nutticheit die daer i ghe
 leghe is. wat daer seyt hr. se de
 god sine benedixie en dat se

ven Die benedixie in deser
tijt. en dat leuen ind ewich^e
Dit is die eenheit die ons die
apostel sunte pauwels mit
groter vlticheit beueelt te
houden daer hi seit **W**eest
sorghoudich te houdē eenh^e
des gheestes inden bant des
vreden Die ghene die sorch
uoudich syn dese eenheit
volcomelike te houdē. die sel
len se houden in twee ma
meren **W**at een yeghelic vol
comē mensche sel dese eenh^e
houden tot hē seluē. en oec
tot syn eue mensche In hem
seluē sel hi p mē gheheel te
wesen nae wtvisinghe der
waerheit en d' rechter duech
den **T**ot smē eue mensche sel
hi hē p men ghelyc te wesen
in nauolghē d' duechdē en d'
goed' seden **W**at alle creatie
ren en sondighe die god re
den ghegheuen heeft. hoert
tot horen eerste oersprōc na
te volghē. en wat ghelikes
mit hem te hebbē **E**n want
onse heer en o se god een is
als moyses seit **H**oer isel'
dij god is een **E**n al ist dat
hi een en dat seluē is en vol
comē in hē seluē en ghees
dighes en behoeuēde en is.
nochtans goedtierre tot ons
en wt godliker mine guete

like tot ons comende. alsoe
sel wi en een yeghelic vā os
tot ons seluē een wese ouer
mits gheheellheit d' duechdē
en tot onse eue mensche ou
mits den bant d' minen **D**e
se eenheit sprekende vander
minen pruyt ons die apostel
sunte iohā daer hi seit **W**ant
alsoe als hi is alsoe sū wi oec
in deser wlt **M**er dese eenheit
die wi als ic gheseyt hebbe
tot ons seluē hebbe souden.
die wert in drie manieren
ghelijc **D**at is als ee mē
sche alte swide is. of als ee
mēsche alte cleymoedich is.
of als hi alte lichtueerdich is
Die alte swide sū die vmete
hē dat te v moghē dat sigheē
macht en hebbe. en dat si vā
gode mer ontfāghē en hebbe.
des ondwynnen si hē **S**ulk'
mēsche ghelikenisse hadde
sūte peter doe hi tot o sen
hē seide doe sine passie aē
staende was **H**eer ic bi m
bereit mit di mē kerker en
inden doot te guen **D**ie cley
moedighē syn dese recht cō
trarie **E**n deser ghelikenisse
hadde oec sūte peter doe hi
seide tot o sen here **G**aet vā
mi hē wāt ic bi een sūdich
mensche **D**ie lichtuidighe sū
oghestadich en wēt lichtelike

ðme en woeð ðme gheleidet
 oûmits alre hāde leinghe.
 dien nu mishaghet dat hem
 alrehandes wel behaghe.
 en dat si nu vkuessen verwer
 pen si een luttel hier na **M**
 wat batet dat wi dese ghe
 breke vtelē. ten si dat wi
 oec leren hoemense betere
 sel **D**aer om laet ons die
 viande d' eenheit vvolghen.
 en laet ons niet oflate hē
 wise te niet ghebrocht heb
 ben **T**eghens die alte grote
 vmetelheit selmē voer sette
 dat dmerken onser cranchē
Wat soe machmē die hateli
 ke vmetelheit alre best vdi
 ven **M**er teghēs alte grote
 cleymoedicheit selmē sette dat
 goede betruwē tott' almach
 tigher goednerenly' godes. en
 dattu wt dīs selues cracht
 niet en vmogheste dat selstu
 mit goeden betruwē tott' god
 liker hulpe stantachtelike wel
 volbrenghe en segghe mitte
 apostel **I**c vmach alle dinc
 in dien die mi stercket cristus.
Teghens die lichtidicheit en
 onghestadicheit is nutte dat
 men leue nae vade d' ouderē.
 op dattu niet bedroghe en w
 des oûmits alre hāde vreedē
 leinghe. mer doe als di die e
 we ghebiet. vraghe dme va
 der en hi selt di kûdich ma

kē. en vraghe dme ouderen
 en si sellent di segghe **W**i heb
 ben nu gheseyt vand' eenheit
 die wi tot ons seluē hebbe sou
 den. laet ons nu segghe vand'
 eenheit en eendrachticheit die
 wi mit onsen eue mēschē heb
 ben sellen **D**ese eenheit heeft
 men oec in twee manieren
 als dat wi mīne hebbe tot on
 sen eue mēschē. en dat wi we
 der ðme ons dat pme also veel
 alst in ons is dat ons and mē
 schē lief hebben **E**n dese eenhē
 wert oec in twee manieren
 ghelindert als mit hertfynchē
 en mit suspicien. dat is quact
 vmoeden **D**ie hertfynchē laet
 ons niet ingaen in dat herte
 eens anders. en om dese quade
 suspicien en laten ons niet vol
 comelike ghelouē dat een an
 der ons lief heuet **E**n als wi
 soe wt onser hēdicheit ofē eue
 mēschē niet lief en hebben
 en mit onsen quade suspicien
 vmoede dat ons een and niet
 lief en heeft. dus en cōne wi
 mit onsen eue mēschē niet
 een wesen **M**er teghēs dese
 twierhande siecten selmē ne
 mē als vecht goede medicine.
 die twierhande mīne. als die
 mīne die hoer seluē niet en
 suket. en die mīne die alle
 ðme ghelouet **D**ie alte hertf
 mich is die pme hē die mīne
 te hebbe die hoer seluē niet en

sueket en hebbe lief sine eue
mensche En die quade suspi
rien heeft die hebbe die mine
die alle dine ghelouet datme
gheloue sel. en gheloue dat
volcomelike dat hem ander
lude lief hebben **Die hoecht
vander gheboerte onser lieu
vrouwen en hoe si ghelike
is eenre goten**

Die hemel o'helset
vriendelike die mi
like teghewoerdich
d' vruchtbaerne ioc
froustap. die eerde viert ewe
like hoer gheluechmisse **Boe**
ist sond' twiel lieue brueder
in alle d'ighe die goet en sa
lich syn: wat daer is die te
ghewoerdicheit. en hier is
die gheluechmisse. daer is die
salicheit. hier is een luttelke
vokes en smakes daer van.
Daer is dat wese. hier is die
name Heer seic die ppheter:
dyn name is ind' ewicheit:
en dine gheluechmisse is iden
gheboerte en gheboerte **Ghe**
boerte en gheboerte en syn
en syn ond' den heilighe eghe
len mer. mer ond' de mesche.
Wil di weten dat sy name en
syn gheluechmisse mit os is.
mer sine teghewoerdicheit in
den hemel **Dus seic hi seldi**
bidden Vād die inde hemelē
syt gheheiligheit wde v name

Dit is ene ghecouwe geber
wat dat beglyn deses gebedes
vmaent ons dat wi kynder
godes sy o'umtes d' godliker
v'kiesinghe en vmaent ons
oet dat wi pilgrime sy in de
ser eerden. en dat wi dat we
ten selle dat wi alsoe langhe
als wi ind' eerde syn. veer sy
vā onse he. en dat wi mit gro
ten begheerte in ons seluen
suchte selle. begheerde dat dat
v'kiese godes v'ullet mochte
wden. en wi mochte comen
te besouwē dat aēsicht **des os**
vaders Daer om seic die pro
pheter merkelic Die gheest
voer onsen aēsichte is crist:
die heer in sine scheme sel
wi leuen ond' die herdene wat
die salighe hemelsche gheeste
en leuen mer ind' scheme. ni
si leue in dat schoe bleckende
licht **Inde psalm staet Inde**
bleckenden lichte d' heilighe
witten buke voer lucifer hebic di
ghewone Dat seic die vader
ayer syn moed' heeft dat selue
licht ghewone. mer ind' lichte.
mer ind' scheme. welc scheme
die cracht des ouste besche
met hadde **Daer om singhet**
wel te rechte die heilighe ker
ke. mer die kerke die indē
hemel is. en indē schoe blec
kenden lichte. mer die noch
suchtet in deser eerscher pil

grimaedse **O**nd' de scheme
 die ic begheerde heb ic gheset
 ten. en sine vrucht is suet
 mynre kelen **S**i begheerde
 dat schone blenckende licht des
 middaghes daer die brudegō
 in voedet hoer ghewyst te w
 den. mer si is al wat weder
 sleghe en nedwert ghedruct
Want hoer wert voer die
 volheit des lichts. ene sche
 me ghegheue. en voer die
 sadicheit die si begheerde
 ontfanghet si opt eerste wat
 smakes daer van **W**ant het
 is te merke dat si met en sei
 de. ond' die scheme die ic be
 gheerde. mer si seide. ond' die
 scheme des gheens die ic be
 gheerde. met sine scheme. m'
 si begheerde den schonē mid ^{clare}
 dach. en dat volcomē licht
 vanden volcomenē lichte **E**n
 sine vrucht seide si is suet mī
 re kelen. dat is minne smake
Hoe langhe en selstu mi he
 niet spare. en mi niet en la
 ten swelghen mī spekel **H**oe
 langhe sel dat duere datme
 mi segghe sel. smaket ende
 siet dat die he suet is **H**i is
 sondtrouel ghenuechlic der
 kelen en suet den smake. soe
 dat die bruut mit rechte daer
 van hoer brudegō danckende
 en louende **M**er wāneer sel
 die tyt comē dat hi segghe

sel. eten mine vruede en druc
 ket en mī alre liefste wder
 droncke **D**ie pphet seic **D**ie
 rechtidighe sellē wscappen
 inder teghewoerdicheit godes:
Hi en seic met mē scheme:
En die selue pphet seic van
 he selue **I**c sel v sadet wden
 als dme gle openbaert **E**n
 onse he seide tot sine apostole
Ghi sijt die mit mi ghebleue
 sijt in minne becorighe. en ic
 besette v mī ryc als mi mī
 vader dat toe gheset heuet.
 dat ghi selt eten en drucken
 aen mīre tafelen **M**er waer
 sel dat wesen **I**n minne rike
 seic hi **O**ch hoe salich is hi die
 dat leuende broot etc sel mē
 rike godes **D**ij name o here
 moet gheheilighet wde. ou
 mits welke name du in des
 tyt mit ons en in ons viste.
 woenede oumits den ghelo
 ve in onsen herte **W**at dij na
 me wert nu in ons aeghe
 roepen. mer laet ons toeco
 men dij ryc. laet ons comē
 dat volcomē is. en laet te
 niet gaen dat eens deels is
Die apostel seic **G**hi hebt v
 vrucht mē heilichmakighe.
 mer dat eynde is dat ewighe
 leue **D**at ewighe leue is ene
 fonteyne die nūmermeer
 en mach v droghet werden

die al y dat paradys vuchtich
 maket. en si en maect dat n^r
 alleen vuchtich. mer indroche.
 en tis een put va leuedighen
 wate dat haestelike lopet als
 ene behe die al die stat godes
 vblidet. En wie is dese fonteyne
 des leues. dan cristus ihs onse
 god. Als cristus opbaert seit
 die apostel die v leuen is. soe
 sel di oec mit hem opbaren
 in syre gien. Wat siet die vollyt
 heeft hoer vnedert. op dat hi
 ons wesen soude gherechtich
 en heilicheit en vghewighe.
 want noch en openbaert hi he
 met als onse leue en onse ghe
 en onse salicheit. Dese fonteyne
 is oec tot ons gheleider. en die
 wateren lope doet die strate.
 en nochtas en druct daer nie
 mant vreemdes van. Die hemel
 sche ader is ned ghecome doet
 die gotte. nochtas soe niet dat
 si ons die rechte fonteyne d'wa
 tere aendienst of toe sender. m^r
 si indrupet somighe dropelen
 der hemelscher gracen in ose
 droghe en vdrreden hie. den
 enen meer den andere myn.
 Dese gotte is al vol vande wa
 tere der godliker gracie. op dat
 alle die andere van hoere vol
 heit moghe ontfanghe. mer n^r
 al die volheit. Ic mene dat ghi
 wel merket wie ic vstaer bi de
 ser goten. die die volheit des
 fonteyns vanden lye des va
 ders ontfanghen heeft ende

heesten ons voert ghebrocht
 al ist dat hi ons niet ghegeue
 en is sulc als hi in he selue is.
 hi is ons doch ghegeue als
 wi he ontfanghe en begripen
 consten. Ghi wetet wel wien
 toe gheset wort. god gruct
 v vol ghenaden. En ten is n^r
 vreemde dat wi ons des uwo
 dere. datme sulken gotte soude
 moghe vinden daer dat ouste
 van ghelyc d' ledere die iacob
 sach aende hemel reykhe soude.
 vmer den hemel boue gaen
 soude. op dat si mochte inken
 die fonteyne der alre leuedich
 ster wateren. die boue alle he
 mele sijn. Salomo uwonderde
 hem seer en sprac als bina.
 mishopende doe hi seide. Een
 stert wyf wie sel die vinden.
 Ten is daer om ghee wonder
 dat die ryuere der gracen
 alsoe laghe tijt vdroecht hadde
 gheweest. wat wi die begheer
 like gotte daer wi va spreken.
 noch niet ontfanghe en hadden.
 Mer ten sel di ghee wond we
 sen dat hier laghe mede ghe
 wacht is. als du aedenckeste
 hoe menich iaer lanc die rechte
 veerdighe man noe ou die
 arke tymerde. daer luttel me
 sche hoer lijf in berghe soude.
 en dat mer een cleyt tijt. Az
 hoe mochte ose gotte daer wi
 nu uo van spreke cone reykhe
 aen die alre hoechste fonteyne
 Hoe meensu anders dan mit
 groter begheerte en mit hoere

yrot ymicheit. en mit hore
 alre puerste ghebede Want
 soe isser ghescreue Dat ghe
 bet des rechtueerdighe men
 sche gaes doer die hemelen
En wie isser rechtueerdich. is ma
 ria niet rechtueerdich daer die
 sone d' gherechticheit ons is
 doer opghegaen Hoe is si da
 ghecome totter ontoegandli
 moghetheit godes. anders da
 cloppende. begheerde. en sueke
 te de **Wat** siet dat si sochte dat
 vant si. als hoer die enghel
 godes toe seide **Du** hebste ghe
 vonden bi gode **Wat** is dat.
Si is vol gracie. en vynt si
 noch gracie **Si** is weerdich
 en te mael weerdich te vude
 dat si sueket. wat hoer niet
 ghenoech en was dat si selue
 vol gracie was. als daer ghe
 screue staet Die mi ete dien
 hongher noch. en die mi drac
 ken die dorstet noch **Si** beget
 en bidt noch om ouuloedige
 gracie tot salicheit alder ghe
 meene werlt Die heilighe
 gheest. die enghel sel hier boue
 in di come. en die costelike bal
 seme sel soe grotelike en mit
 alsoe groter volheit in di vloey
 en. datse ouuloedelike aen al
 len siden wtuloeye sel **So** ist
 bzueters. wi voelent datter
 soe is. onse aensichte wde nu
 blide in dese olye **Wi** wpe nu
 Dij name is wtghestorte o
 lye. en dine ghehuechnisse is

va gheboerte tot gheboerte.
 mer dit en is niet te vghenes
En al wert die olye wt gestort
 hi en wert daer om niet vloze.
Wat daer om hebbe die ioghe
 die noch cleyn sijn den brudego
 lief. en dat moet luttel **En** die
 salue die vande hoefde neder
 vloeyt en comet niet alleen
 inden haerde. mer si coet oec
 in die nederste ghere des dedes
D mensche sich aen de raer go
 des. en bekene de raet d' ewi
 gher wysheit. den raet der
 godliker goedtierreheit **Doe**
 die he al die schueren nat ma
 ken woude mitte hemelsche
 douwe. doe storte hi alde dou
 eerste midde velle **En** doe hi al
 dat menschlike gheslachte sa
 lich maken woude. doe gaf
 hi eerst alden schat d' ser salich
 in marien **Waer** om dede hi
 dat machschien daer om dat
 eua onschuldighet soude wde
 oumits hoer dochter. en die
 mane voert aen niet claghe
 en soude ou die roue **D** adam
 en wil voert aen niet segge
 tot onse he. dat wyf dat ghi
 mi ghegheue hebt heeft mi
 ghegheue vand vrucht des
 boems die ons vboed was.
 mer segghe. dat ghebenedide
 wyf dat ghi ons ghegheue
 hebt. die heeft mi ghesusset
 miter ghebenedider vruchte.
Dit is sondewuel een raet d'
 godliker goedtierreheit. mer
 machschien daer schuilt noch

A gae

sat

wat meer. en datt gheseyt is
 en ist niet al. Dat is al wa-
 mer als ic vmoede soe ist
 noch weynich uwer begheer-
 ten. Ist datstu noch harder
 druckes. du selste machschue
 wel verticheit d' bottere. wt
 drucke. Daer om sietet noch
 hoechliker aen mit hoe be-
 gheerlik ynichheit die heet
 wt dat wi manne ere sellen.
 die die volheit alles goedes in
 manne gheset heuet. soe dat
 sel wi yet goedes hebbe. sel
 wi yet hopes hebbe. sel wi
 enighe gracie of salich heb-
 ben. dat wi dat wete dattet
 ons wer hoer come moet.
 die opgherlome is ouuloey
 ende in godlike weelde. Hi
 is claelike een hof d' weelde.
 daer niet alle in ghewaeyt
 en is comende. mer oec ouo-
 mende al wer ghewaeyt is.
 die godlike siden wynt. op
 dat an allen siden vloeyen sel-
 len en ouuloeyen die godli-
 ke salue. en die gheestelike
 gracie. Nym wech dese licha-
 like sone daer al die werlt van
 vlicht wert. waer is dan die
 dach. en nym manne wech en
 denc of si niet en waer. die
 ene sterre is des meers. vni-
 deser groter zee. die also groot.
 en alsoe vuerlic is. wat bli-
 vet hier dan anders. dan in
 beuinnende blyndheit en sche-
 me des dodes. en die alre die-
 ste duusternisse. Daer om

laet ons mit alre morwe on-
 ser herten. en mit al onser be-
 gheerten dese maria ere en
 lief hebbe. wat dat is die wil-
 le des hen die al dat goede da-
 wi salich van hope te werden.
 doer maria ons gheuet. Ic seg-
 ghe dit is syn wille. mer al
 tot onsen beste. Wat in allen
 dighen is hi voer os forchuou-
 dich en vbermet he onser en
 troestet onse becoringhe ende
 sterket ons inden rechte ghe-
 loue. en gheuet ons goeden
 hope. en dauet wech alle
 mistroesticheit. en rechet op
 onse cleymoedicheit. Di gru-
 welde te gaen totte vader en
 du wordes vueret als du he
 hoerdes noeme en vlogheste
 ond die blade d' bloeme te scuu-
 le. daer om heeft hi di vijn
 gheghaue tot ene nudelaer.
 Wat en sel hi sulke vad' sul-
 ken soen met vringhe. Hi sel
 sonder twiuel om sijre eer-
 baerheit vhoert werde. wat
 die vad' heeft den soe lief. Of
 bistu noch oec voer den soen
 vueret. Hi is di vrued en di
 vleisch en dyn blodet. en hi
 heuet alrehande becoringhe
 gheleden ghelyc and' mensche
 mer sonder sunde. op dat hi
 di bermhitch wese soude. De-
 sen vrued heeft di maria ghe-
 gheue. Mer machschue du bist
 te oec voer he beangtet. en
 du ontsieste sine godlike mo-
 ghentheit. want al is hi

mensch ghewordē hi is nochtā
 almachtich god ghebleuē. daer
 om begheersu oec wel tot hem
 enē goeden middelaer en enen
 gheerouwē voerspraec **L**oep
 tot marē. wāt si is een puer
 mensch. niet alleen puer vā al
 dat beuleckē mach. mer datter
 gheen ander natuere mit hoer
 menscheit ghemēghet en is **E**n
 ic segghe dat sonderwiel dat
 si sel om hoerre eerweerdicheit
 vhoert wden **H**oer soen sel son
 derwiel sijn moed' gheerne ver
 hore. en die almachtighe vad'
 sel sinē enighē en ewighē soen
 vhozen **M**ine alre lieffte kijn
 derkijns dit is die leder daer
 wi sūdighe mensche bi op dē
 mē sellen. dit is mī alre mees
 te betrouwē. dit is al die sake
 mīns hopes **W**āt siet soude die
 soen sijn moed' vsmaden. of sou
 de hi. als hi sinē vad' voer ons
 bade vā hē vsmact moghen
 wden **I**n gheenrewijs **D**ie ēgel
 seide maria toe **D**u hebste gra
 cie gheuōden bi gode **S**alich
 like **A**ltoes sel si gracie viden.
 en alleē ior gracie des wi be
 hoerē **D**ese wise iōcfrouwe
 en badt gode niet om grote
 wysheit als die conic salomō
 dede. si en badt oec niet om
 rycheit. noch om ere en om
 moghentheit deser werlt. mer
 si begheerde gracie **E**n tē was
 gheen wonder. wāt sel wi sa

lich wden. dat sel ons alleen
 van gracie comē **W**aer o wil
 wi dan yet anders van gode
 begherē. laet ons gracie sue
 ken. en laet ons die oūmits
 marien suekē **W**āt die sueket
 die sel vinden. en hi en sel nē
 te vghēues suekē **L**aet ons grā
 cie suekē. mer bi gode. wāt die
 gracie d' mensche is bedriegē
 de **D**ie andere suekē hoer ver
 dienst. mer laet ons pme grā
 cie vunde **W**āt en ist niet alleē
 vand' gracie godes ghecomen
 dat wi hier te samē vgnadert
 sijn **V**oerwaer tis allene die
 bēherticheit godes dat wi nē
 vdozue en sū **W**ie sijn wi d'
 ic vā segghe **D**at sijn wi mene
 dighe mensche. en wi māslach
 tighe. wi onsuuere mensche.
 wi rouers. wi veghelquaet
 deser werlt **V**raghet uwes
 selues cōsciencie. en siet of ic
 waer segghe. en merket dat
 daer die sūde groot waren
 dat daer die gracie oūuloeyet
Maria en sette niets niet op
 hoer vdiens. mer si sueket en
 begheert gracie: **W**āt alsoe
 ghehelelike sea si hoer op die
 gracie. en en smaket vā hoer
 selue niet groots. dat si vad'
 gruetē des enghels vneert was
Maria seic die ewāgelist doch
 te wat gruetē dat waer wāt
 si hiet hoer oweerdich dāse

die enghel godes gruetē sou
 de **E**n machschē si dochte in
 hoer seluē **W**aer coēter mi dat
 die enghel godes tot mi co
 mē sel **E**n weset niet versa
 ghet o maria. en laet di dat
 gheē wonder hebben dat die
 enghel godes tot di comet.
 hi comet tot di die meerre is
 dan al die enghelē **E**n laet
 di niet u wonderē vande en
 ghel des hēn dat hi tot di co
 met. die he d' enghelē is in
 di **E**n waer d'ome en soudeste
 den enghel niet sion. die eē
 enghels leuē leideste in d'eer
 tē **W**aer d'ome en soude die
 enghel niet visitierē sine ghe
 seluē **W**aer om en soude hi
 di niet gruetē die ene mede
 burghersche is d' heilighe. en
 ene huusghenoet godes **W**at
 ioncfrouscap is sond'wuel
 eens enghels leuē. en die in
 en brulofte die sijn alse ēghe
 len godes **S**ie di wel dat oec
 in deser maniere onse gote op
 reyket al totter fonteyne. en
 maria en gaet in alle d' mit
 hore ghebede doer die heme
 len. mer oec mit hoerre vol
 comere reynicheit. welke rey
 nicheit den mēsche brēghet
 bi gode. als die wise mā seit.
Want si was ene heilighe ioc
 frou. beide in d' lichame en

in d' sielen. die wel sond'lighe
 segghe mochte. d' wāderige
 is in d' hemelen **H**eilich seit
 hi beide in d' lichame en in d'
 gheeste. op dattu niet en sou
 deste twiuelen aē dese gote.
Si is te mael hoghe. mer si
 bliuet oec volcomelike heel
Si is een beslotē hof. ene fo
 teyne die toegheseghelt is.
 een exēpel des hēn. eē sattu
 arū. des heilighe gheestes.
Si en is gheen dwase iocfrou
 die gheē oly en hadde. mer si
 heuet hoer vate al vol olyen.
Si heeft die opclimighe ghe
 schicket in hoer herte. si gaet
 op als wi voer gheset hebbe
 beide mit hore heilighe leuē.
 en mit hore heilighe ghebede.
Wat si ghic in dat gheberch
 te mit haesticheit en gruetē
 elizabeth. en si bleef bi hoer
 en diende hoer bi due mae
 de lanc. soe dat al nu die mo
 der ons hēn d' moed' des voer
 lopers segghe mochte dat
 langhe daer nre hoer soen
 sūte iohan toe seide **L**aet di
 nu ghenoege wāt dus be
 taemt ons alle gherechtich
 te volbrēghē **S**i is waerlike
 op die gheberchte gheclōmē
 wāt hoer gherechticheit sijn
 alse berghe godes **D**it was
 die derde opclimighe d' ionc

frouwen. op dat die drie stae
 ghede coerde niet lichtelike en
 breke. Hoer mine was vuc
 rich gracie te hebben. suken
 die ioncfroufchap bleckede in
 den vleische. die oetmoedichf
 fcheen inden dieste. **W**at die
 hem vnedert sel vheue wde.
Wat mach hogher wesen da
 dese oetmoedicheit. **E**lyzabeth
 uwoderde hoer. dat si tot hoer
 come was en seide. **W**ae coe
 tet mi dat die moed myns
 heren tot mi coemt. **M**er si
 mach hoer noch meer uwon
 derē dat si oec qua alsme mde
 ewagelie va hore soe lesen. **M**
 datme hoer dienē soude. mer
 dat si dienē woude. **D**aer om
 me wel te rechte die godlike
 singhet voer singhede. **I** horen
 uwoderē seide hi. **W**ie is dese
 die opclinet als die opgaede
 dagheren. suerlic als die
 mane. wticore als die sonne.
 vuerlic als een heer. dat wel
 totten strde gheschicket is. **E**n
 gaet bouen al dat mēschelike
 gheslacht. si gaet bouē al die
 enghelē en bouē al die hemel
 sche creatuere. **W**at soe ist
 noot dat si bouē de enghelen
 scheppe. dat leuedighe water.
 dat si al den mensche wstoz
 ten sel. **H**oe sel dat gheschien
 seide si. wāt ic gheue man en
 bekene. **W**aerlike was si hei
 lich mde lichame en inden
 gheeste. **W**ant si was ioncfrou

inden lichame en si hadde in
 hoer herte een vast opset der
 ewigher iocfroufchap. **D**ie egel
 antwoerde hoer. **D**ie heilighe
 gheest sel in di oucome en die
 crachte des alre ouste sel di o
 me beschemē. **O**f hi segghen
 woude. **E**n vraghe mi niet. **A**s
 al bouē mi. **E**n ic en mach daer
 niet toe comē. **D**ie heilige geest
 en gheē enghel en sel in di co
 men. en die crachte des alre
 ouste sel di ome beschemē. niet
 ic of enich enghel. **D**ie heilighe
 iocfrouwe en bliue niet stae
 de onder den enghelē. **A**s veel
 hogher bouē alle enghelē dat
 die dorstige eerde uwachtet
 oumits di hoer ghegeuen
 te wden. **A**s du een weynich
 die enghelen voer bi gaetste
 soe selstu viden dien die di
 siel minet. **I**c segghe een wey
 nich al ist dat hi alle die cho
 ren d' enghelen sond mate bo
 ven gaet. **M**er daer om seg ic
 een weynich. **W**at aussche de
 enghelen en hē en selstu niet
 vynden. **S**anc daer om voer
 bi alle crachte en moghenthe
 den. **C**herubim en seraphim.
 op datstu tot die mogeste
 come daer si alle sondinghe
 va roepen. heilich heilich hei
 lich hē god d' hē. **W**at daer
 wt di gheboze sel wde heilich
 dat sel heten die soe godes.
Die fonteyne d' wysheit is

dat woert godes in die hoghe.
Dat woert sel oümits di vleisch
 wden. op dat die selue die seit.
 ic bin in die vader en die vad
 is in mi. oec segghe moghe
 totten vad. **I**c bin vā di wt
 ghegae en ghecome. **I**nde be
 ghine seit hi was ic dat woert.
An gheuet die fōteyne wt. in
 noch alle in hoer selue. wāt
 dat woert was hi gode. daer
 hi woent in een ontoegāclike
 lichte. **E**n die heer seide vā be
 ghine. **I**c dencke ghedachten
 des vreden. en niet d' quellige
 en des lides. **M**er v ghedachte
 he sijn bi v. en wat ghi den
 ket en wete wi niet. **W**āt wie
 heeft dē sin des hēn bekēt. of
 wie heeft sū vāetsmā geweest.
Die ghedachte des vreden sijn
 ned ghecome. en dat woert
 is vleisch ghewordē. en heeft
 in ons ghewoēt. **O**ümits den
 gheloue woert dat woert in
 onse hēn. het woert in onser
 gheluechusse en in onse ghe
 dachte. en het comet soe veer
 dat wi dier vbeeldighe van
 enghē. **W**āt wat soude een
 mensche in voertide vā gode
 ghedachte hebbe. dat hi mocht
 machsche in sū hert ee af god
 ghetymert hebbe. wāt god is
 in hem selue te mael onbegri
 pelic. en ontoegāclie en ont
 sienlic en ondenclie. **M**er nu
 woude hi begrepe wden vand

vstādenuisse d' mēsche. hi woude
 ghesie wesen. hi woude gedocht
 wesen. **D**u moghete vraghe
 in wat maniere. **A**ls ligghede
 in wat maniere. of in die
 schoote sijre moed. of predikede
 op den berghe. of benachtede
 in sine ghebede. of hāghede in
 den cruce en bleec in dōt.
 vā ond alle dōden. en ghebie
 dende oū die helle. of des derde
 daghes vrsende. en dē aposto
 len sine woude tonede. alse
 teykene sijnre victorie. en te
 leste voer hoer oghē opuarede
 tottet heymelicheit des hemels.
Welt van alle dese en dencket
 men niet waerachtelic en god
 dienstelic en salichlike. **E**n als
 ic enich van alle dese deche.
 soe dencke ic op god. en ouer
 al soe is hi mij god. **D**ese dige
 oū te deche. heet ic wijsheit te
 wesen en groete vroetschap. die
 sueticheit deser ghedachte dicke
 op te ruppen. **W**elke suete kor
 le die priesterlike roede na
 rons oüuloedelike voert ghe
 brocht heeft. **D**ese sueticheit
 heeft maria in die hemel ghesco
 pen en heeftse mildelike wt
 ghestort in die eerde dē hēden
 d' mēsche. **S**ondtwinuel in den
 hoghe en boue alle chore d'
 enghelē wttē hte des almacht
 tighē vaders. heeft maria dat
 woert otfanghe. als der
 ghesareue staet. **D**ie dach wt
 kundighet dē daghe dat woert

Die vad' is sond'wiel een
 dach. wāt daer staet ghescre
 ven inden psalm Die dach vā
 den daghe. die godlike heyl
 gheuer. En en is oec die ma
 ghet maria oec niet eē dach.
 Sond'wiel si is een seer cla
 schoē dach. die voert comet
 als ene clare opgaende dage
 raet. siuerlic als die mane.
 wticorē als die sōne. **S**ich
 aen en merck hoe si opgaet
 mit volheit d' gracie hent
 totte heilighe enghelē. en ou
 nits dat oucomen des heili
 ghe gheestes in hoer opghe
 gaen is bouē allen chore der
 enghelē. **W**āt inden enghelē
 is mīne en in hē is oec puer
 heit en oetmoedicheit. welc
 van desen en heeft niet ouer
 schoenlike gheblencket in ma
 ria. **M**er dat heb wi voer be
 wijst als wi dat best bewise
 constē. **N**u laet ons voertseg
 ghen hoe si al die enghelen
 bouē gaet. **W**ie van alde en
 ghelen wort ye toe ghesait:
 die heilighe gheest sel ouerco
 men in di. en die crachte des
 alre ousten sel di ome besche
 men. en daer om dat vā di
 ghebozē sel wden heilich sel
 heten die soen godes. **W**ant
 die waerheit is vād' eerden
 opghegaen. niet vā enighe
 enghelsche creatuere. **E**n hi
 en heuet ghenē eghel' aeghe

nomē. mer hi heeft abrahā
 gheslachte aeghenomē. **T**is den
 enghelē groot dat si godes die
 res syn. maria heuet dat ver
 dient dat veel hogher is. dat
 si godes moed' is. **D**aer o die
 vruchtbaerheit d' iōcfrouwen
 is een ouweghedē glē. en al
 soe vele is si hogher geworden
 dan die enghelē oūmits die
 sond'lighe gauē godes als si
 hogher name bouē. diest knecht
 te godes ontfanghe heeft. **D**ese
 gracie heeft si bi gode gheuon
 den die vol gracen was. die
 vuerich was vā mīne. die
 gheheel en obeulecket was
 ind' iōcfrouscap. die ynnich
 was ind' oetmoedicheit. dat
 si sonder mans toe doen eē hūt
 ontfenc. en sond' enighe pnie
 of verdriet d' wuē hoer hūt
 wan. **M**er dit is al deyne bi
 dien dat hier noch nae vol
 ghet. want dat vā hoer ghe
 bozē wert heilich sel hēc. en
 is die soē godes. **V**oert meer
 brueders staet ons te besoz
 ghē dat dat woert dat witte
 monde des vaders oumits d'
 iōcfrouwē tot ons ghecomē
 is. niet ydel en sonder vruchte
 vā ons en gae. mer dat wi
 oumits der seluer iōcfrouwē
 gode dābaer pnie te wesen
 vā sijre gracen. **E**n dat wi
 dicwile oprussē hoer ghehuech
 nisse hent dat wi comen tot
 hoer begheerlikeu teghewo

dieheit. en dat die vloede der
 gracen hore oersprong weder
 ghegheue wde. op dat si noch
 mildeliker wed vloeyē moghe
Wat ten si dat si wed come tot
 hore eersten oersprong si vdro
 ghen. en die inden cleynē otrou
 we is. die vdiēt dat alre meeste
 niet te ontfanghe **I**s te mael
 een cleyn luttel die gheuechus
 se vider teghewoerdicheit. is lut
 tel bi die dat wi vdiēt hebben
 is veer benede ofe begheerte
 mer is oec hoghe bouē onsen
 vdiēnten **D**aer om doet die bruut
 wyslike dat si van dese seluen
 weynighe niet luttel blide en is
Want doe si gheset hadde wise
 ni waer du voedes en waer du
 rustes mde middaghe. en si seer
 cleynē dinghe voer seer grote
 dinghe moeste nemē. en voer
 des middaghes maectijc mos
 te nemē een cleyn stuc vesper
 broots. si en murmureert niet
 nochans alst wel pleghet te
 gheschien. noch si en is ni dro
 vich. mer si dancket gode vade
 selue luttelē. en bewijst hoer
 in allen dighen ynigher ende
 willigher dan si te vorē was.
Want si weet dat wel als si ho
 ghewouwe bewijst mde scheme
 d' gheuechuisse. dat si sonder
 twiuel dat licht d' begheerde
 teghewoerdicheit vāighe sel.
Daer om ghy die ghedachtich sijt

des hēn. en wilt niet swighe.
 en en gheuet hē ghene stalheit
 wat die den hē teghewoerdich
 hebbe die en behoeue onser v
 manighe niet. en dat een and
 ppheter seit. loue ihrlm den hē
 loue syon dme god. dat is
 meer een mede vblide dā ene
 vmanighe **D**ie noch wādere
 inden gheloue die behoeuen
 sowilen vmanighe. dat si is
 en swighen. en gheen stalheit
 en gheue **W**at hi spraket en
 hi spraket vrede in sine volke.
 en op sine heilighē en inden
 ghene die hem here tot hore
 herte **V**oert meer mit dē hei
 lighē selstu heilich wese en m
 ten onnoselen māne selstu onnosel
heilich wesen **E**n die ghene
 die hem hore die vhoert hi.
 als si hem bidde. en dē gene
 die hem toe sprake die spraket
 hi toe anders gheuestu hem
 silentiū ist dattu swighees. m
 waer van. **E**n swighe niet
 seit hi. en en gheuet hē ghene
 stalheit. hent dat hi vast ma
 ke den lof vā ihrlm mde eer
 den **D**ie lof vā ihrlm is vro
 like en schone louighe. ten
 waer of wi meenden dat die
 heilighe enghelē en die hemel
 sche buighers ghenuichte dā
 m hadden dat si ondinghe
 malcand' loueden en pruyden
 en malcander soe bedrieghe
 in ydelheit in dat selue **V**ad

v wille ghesche also als in
den hemel soe oec inder eerde.
op dat die lof van ihesum ghe
vestighet wā inder eerde. **Wāt**
siet die ene enghel en begeert
gheen lof vanden andere in
den hemel. sel die mensche dan
inder eerde lof begheere vā de
andere. **Dat** waer een haelike
bkeertheit. en is d' gheere die
onbeketheit godes hebbe. en
die hore he en hore god ver
ghere hebbe. **Hi** die godes ghe
dachtich sijt. en wilt niet swi
ghe vā sine loue. hent dat
syn lof gheuestighet en vol
maket wā inder eerde. **Wāt**
daer is eene stilheit die obe
grispelic is vmer louelic. en
daer is een spreke dat niet
goet en is. **Wāt** anders en
hadde die pphet niet ghe
seit. tis ene mensche goet
dat hi inwachte de heylghe
godes al swighede. **Tis** seer
goet datme swighe vā hou
dighe woerde. en vā blasphemie.
en vā murmureren
en vā achterclay. **Wāt** het
gheuallet datter wie vā groot
heit des arbeids en vā den
last des daghes. dūdiuidich
werdet. en wil oerdele die
ghene die voer sine soch
voudich sij. als daer si rede
vā gheuen moede. **Dit** is ee
quaet roepe dat wt enen

vherde moede comet. en doet
swighe die steme des woedes
die sulke mensche niet horen
en willen. **En** and' ghebreket
vā cleymoedicheit sijn gheestes
mde langhe vbeiden. en dat
is een seer quaet woert vā
blasphemie dat noch in deser
tijt noch in d' tocomender tijt
vgheten en sel wden. **Die** derde
wandert in grote en in wōd
like dighe boue he en seit.
onse hant is hoghe en meent
dat hi wat grotes is. als hi
nochtas niet en is. **Wāt** soude
hi sulke mensche segghe die
vrede spreket. **Hi** seit ic bin
rike en ic en behoeue gheen
dighes. **Mer** dit is een oerdel
der waerheit. **Wēe** v rike die
hier in deser tijt hebt v tweste.
Mer daer teghes seit hi. salich
sijn si die sareyen. wāt si selle
ghetwēst wden. **Hier** om swi
ghe in ons die quaetsprekede
tonghe. en die tōghe die blas
phemie spreket. en die tōghe
die houerdighe woerde spre
ket. wāt het is ons goet in
desē drien swighe de heylgen
godes te inwachte. op dat wi
vzlike moghe segghe. **Spreket**
here wāt v knecht hoertet.
Wāt sulke maniere vā ste
me daer wi nu of ghesproke
hebbe. **Sijn** al teghes den he.
en niet tot den here. **Tis** moy
ses die meester der ouden ewe

den volke seide doe si murmur
 ierden **V** murmurere en is
 niet teghes ons. mer teghes
 den he **S**wighe daer d' alsoe
 van desen quade voergeroede
 d'istu nochtans niet m' alle
 en swighes **S**prec teghes die
 houdighe woerde. helyende
 oetmoedelike di' misdaet. op
 datse di vghete wde **S**prec te
 teghe die murmurierighe wo
 de der d'achbaerheit. op dat di
 noch meerre gracie gheghe
 uen wde va gode in dese leue
Sprec teghes die mistroestige
 woerde in dine ghebede mit
 goede betrouwe tot gode. op
 dattu mogheste v'righe die
 ewighe gle inde toecome den
 leuen **I**c segghe belye dine
 boergheledene sunde. en van
 den teghewoerdighe weldade
 godes dancke he. en daer nae
 bidde vlitelike om die toecome
 de dighe. op dat hi oec niet en
 swighe van v'ghenighe onser
 sunden. van u'fendinghe sijre
 gracen. en van te gheuen
 die gheloefde ewighe toeco
 mende gle **E**n swighe niet seg
 ic en en ghif hem ghee silen
 tu **S**prec op dat hi di wed
 toe spreke en f' du segghen
 mogheste **M**ij ghemide is mi
 en ic hem **D**ie is ene vrolike
 steme en een suet spreke **W**at
 ten is ghene murmurierede
 steme. mer tis ene steme. der
 tortelduue **E**n en wil segghe

dat inde psalm ghestreuen
 staet. hoe sellē wi singhe die
 sanghe des hen inden v'reem
 den lande **D**u en selste dat
 voert aen ghee v'reemt lat
 heten te wesen. daer die brude
 go van seic **D**ie steme d' tortel
 duue is ghehoert in ose lade.
Die bruid die hoerde dat hi
 seide. gripent ons die cleue
 voffekens. en machsche om
 dier woerde wille. wert si m'
 groter vrolicheit sprekende.
Mij ghemide is mi. en ic bin
 hem **D**ie is claerlike ene steme
 d' tortelduue. die horen gade
 ghetrouwe bliuet. mit sund
 lingher huusheit hi leue of
 hi sterue. soe datse noch leue
 noch doot v'scheiden en mach.
 vand minen arsti **B**esiet of
 dese ghemide enich die wed
 slaen mochte. hi en bleef al
 toes ghetrouwe sijre vriendine
 oec al gheueit dat si hoer of
 mits hore sunde va he keerde
Die dicke wolke woude v'ner
 hunderē den clare schij d' sone
 soe dat ose sūden ons scheiden
 soude van onse he gode. mer
 die godlike sone heuet so heet
 gheschene. dat si alle die dicke
 wolken v'stroert heuet **W**at
 wāneer soudeste anders wed
 tot hem wruen come. doestu
 also veer in dine menichuou
 dighe sunden va he gedwaelt
 waerste. hadde hi di niet stan
 tachtich en ghetrouwe gheble
 uen. hadde hi niet v'redelike
 gheroeppen. co wed co weder.

sunamitis. cō wed cō wed op
 dat wi di aēsie moghē wese da
 om du oec hē volherdende. soe
 dattu oimuts ghenē slaghen
 noch gheeselen. noch veghēhe
 den deser tyt vā hē of ghekeert
 en wdes **W**orstel mitte enghel
 en en ghiss niet vloze. wāt dat
 ryc d'hemelē liden ghevelt en
 die ghevelt doen cōnē die vā
 ghent **E**n is dit niet wel ene
 worstelighē te hētē **M**ij ghemī
 de is mi en ic bi hē **O**nse here
 heeft ons oiuuloedelike geroet
 sine mīne. laet hē oec wed o
 me ghewaer wden dine mīne
In vele dūghē pruest di dū heer
 en dū god. hi keert hē dicke vā
 di. en ofkeert sū aēficht vā di
 mer niet in toornichede. en dat
 is een teyke dat hi ons pruest. us
 dat hi ons wraket of vsmadet.
Dij ghemīde heeft di ghelede.
 lide du oec dū ghemīde **L**ide
 en werck mālike **D**ine grote
 sūden en iuwōnen hem niet
 en laet di oec sine gheeselin
 ghe niet iuwōnen. soe selstu
 sondtwinuel vārghe die begheer
 de bñdixie **M**er wāneer sel
 dat wesen. als die dūgernet
 opgaet. als die dach beghit
 te lichte. als hi den lof van
 ihrlm vast maker mō eerde.
Biet seit hi dier worstelde
 een man mit iacob. hent
 dattet began te daghē **L**aet
 mi hē vroe morghe horen
 dine berherticheit. wāt ic i
 di ghehoepet hebbe **I**ck en

sel niet swinghē en ic en sel di
 ghene stillheit ghenē hent dat
 tet beghit te daghē **O**ch of ic
 di oec ghene vastē en gaue
 wāt du wilste wel ghespijst
 wese vā ons. mer die sel we
 sen ond die lelyen **M**ij gemī
 de is mi en ic bin hē die ghe
 voeder wert ond die lelye **W**āt
 voer m dese selue sūghe. heb
 ict wel onthouden. soe isser
 opēbaerlike gheser. dat nae
 die dat die tortelduue gehoet
 was. die bloemē oec opēba
 den **M**er mer dat hi di die ste
 de wifet dier hi voeder. en is
 die spise dier hi mede genoe
 det wert **W**āt hi en wert vā
 den lelyen niet gheuoedet dā
 vā etende. mer ond de lelyen
 rustende wert hi gheuoedet.
Wāt die lelyen sū ghenuechlik
 te sien en te **r**ufen ruke. dan
 daer vā te eten **D**aer o wt
 hi gheuoedet ond die lelyen hēt
 dattet beghit te daghē. en dat
 den ghenuechlike bloemē vol
 ghe die begheerlike vrucht.
 wāt tis nu meer die tyt der
 bloemē dā d'vruchten. also lā
 ghe als wi meer in hope leuē
 dan iden ghebrukē. en meer idē
 gheloue dan indē ghebraken
 en sijn meer blide vā hope dan
 d' dūghē die wi iuwachē dan
 vāden ghebrukē **M**er die ted
 heit d' bloemē. en ghedecke die

woerde die de apostel seit **W**i hebben dese costelike schat i cranc hē eerden vaeckens **W**at siet hoe vele perikelen en misualle mogē den bloemē noch toe comē. hoe lichtelic wert die lelye vādē doornen doer steken **D**aer o sighet die ghe mīde wel te rechte **A**ls die lelyen is ond die doornē. also is mine vriendyne ond tē dochten **E**n was hi niet ond die doornē die seide. **M**it diē die tē vrede hāten was ic vreedsam **M**er al ist die dat gherechtighe mēsche groeyt als een lelye. die brudegō wort ghevoedet ond die lelyen. en hi en heeft ghene ghenuechte mō sōd lincheit **H**oer hoe hi gheerne is ond die lelyen **W**aer twee of drie v̄gaderen sijn in minē name. daer bin ic int middel tusschen hem **J**hs minēt altoes dit middel. die winckelē en die hoekē hāten des mēsche mensche soen. die een middelaeer is tussche god en den mensche **M**ij ghemīde is mi en ic hem. die voedet ond die lelyen **B**rueders laet ons pinen lelyen te hebben. en die doornē en die distelen laet ons wt roeden en lelyen wed plantē. of hē die ghemīde brudegō yet geweedighen woude tot ons ned te comē en bi ons gheuoedet te wīde **H**i was gheerne bi mariē. wāt si veel lelyen hadde **E**n sijn niet seer schoē lelyen die suilike cleyheit d' iōcfrouscap. die edele doeghet d' oetmoedicheit. en die

oghemetene grote minē **W**i sellen os oec pinē lelye te hebbē al ist dat ose lelye mariē lelyen seer onghelyc sijn. en die brudegō **J**hs **C**ristus en sel hē niet von weerdighe ond onse lelye ghevoedet te wīden. ist sake dat ose danbaerheit daer wi voer of gheseyt hebbē mit blōd p̄ncheit vlichtet wert. en ose ghebede mit puerre menighe schoē bletken en ose belyen oūmits die godlike v̄gheuyghe wit gemaket wīde. als die p̄pheet daer of seit. al wāre dme sūde alsoe gheel als een quede. si sellē wīde alsoe wit als suet. en wāre si alsoe root als een root wormkē. si sellē alsoe wit worden als witte wollē **V**oertmeer wat dat is datstu berides gode te offeren ghedenc dat **m**ariē te beuelen. op dat mō seluer wuere daer die gracie doer wt os coemt. weder om gae tot gode **D**ie al machtyghe god en waer des is omachtich oec sond dese gode os sine gracie in te storre. m' hi woude onse crancheit een scēpke of een waghentken besorghe. daer wi lichtelike en oghelindert mede mochte comē daer wi gheerne waren **M**achschie dme hande wāre licht bloedich. of besmet mit gauen datstu seer niet reyn en hadste ghehouden vā alre hāde ghyste **D**aer o dat selue luttel datstu gode begheerste te offeren. dat pyndi inden alre gracieeste

handen d' gliosef marien te
 legghē en hoer te beuele wil
 stu vā hore sone. vsmāer niet
 noch iworpe wden **Wāt** hoer
 hande sijn sond' twiuel die alre
 schoeste en die alre blanste lelye
 en die mīre d' lelyen en sel niet
 segghē dattet ond' den lelye is
 gheuoden en is wat dat is dat
 hi vynt in marien hāden **En**
sinden totte abtē die ghecomē
wāt te capitel toe susterrie
Dese grote zee dier sond'
 twiuel niet anders dā dese
 werlt die seer bitter is bi vstrā
 wert. die is drie manieren vā
 mensche opēbaer in vātē op dat
 si vloest dwer moghē comē Dese
 drie sijn **Noe**. **daniel**. en **iob**.
Vā welke drie die eerste ou dese
 zee vaert mit enē schepē Die
 ander gaet ou een brugghe :
Die derde wader ou dat water
Dese drie mensche betekenen
 drie maniere vā mensche ind'
 heiligher kerke **Noe** regierde
 die arke ind' dilu uien. en dier
 om sijn bi hē betekent die ghe
 ne diē die heilighe kerke beuo
 len is te regieren **Daniel** was
 een man vā begheeren. die in
 sijsheit en in abstinēcie leuede.
 en alle mit gode becomert was
 en bedudet die ghene die i absta
 nencie en in penitēcie leuen.
Iob die veel tylics goets had
 de en dat totter eie godes bruke
 en wigaf. bedudet die goe
 de ghelounghe mensche die id'

echte sūte en leue nade ghebō
 den godes **Vā** den twee eerste
 maniere meen wi nu te spreke.
 wāt hier teghewoerdich sū dese
 eerbaer vaders en mede abten.
 die vānde ghetale sū d' prelare
 die die heilighe kerke hebbē te
 regiere **Hier** sū oec mede teghē
 woerdich ose monike. die vād'
 schare sijn die in penitēcie leue.
 daer wi abtē nochtas niet vreedē
 vā houde en sellē ten waer dat
 veer moet wesen dat wi d' dat
 abochts willen dat os beuel is
 vghere woude ose professie vā
 der derde maniere d' gheentre
 die ind' echter sūte. en wil wi is
 veel segghē. wāttet ons niet aen
 en gaet **Wāt** dat sijn die ghene
 die ou dese grote zee wade willē
 een seer arbeitelic en oec en
 seer forchtlic wech is. want si sū
 wilen selue niet en weē waer si
 gaen. en ghene toepide des we
 ghes en pinē te sueke **Wāt**
 dat dese wech seer periculoes is
 dat machmē daer bi weē. dat
 wi dier alsoe veel sien vbluē
 ind' weghe. en alsoe luttel die
 daer behoude doet comē **Wāt**
 het is seer swaer vmer vna d'
 moghelic sond'inghe in desen
 tiden. in welke die boesheit also
 oimoghende gheworden is dwer
 die wateren deser werlt te schu
 wē die grote diepte d' onduch
 den. en die kude d' dootlik soude
 aen die ghene die dat suiere

onthoudende leue wanden die
gaē ou die brugghē en niemā
en weet dat niet dat dese wech
correr is en gadeliker en sekerre.
Mer ic laet die loue deses we
ghes. mer die hindere die da
in sy die meen ic v te opebare
want v dat veel nutter is lie
ve brueders die wech die ghi
aeghenome hebt te wādere is
een recht wech. mer daer sij al
mede hūdere in. Wāt voer drier
hande perikel behouue si hem
te huede. die dese wech salich
like doer wandere sellē. dat is
dat si hem niemāt en sellē ghe
liken. en dat si niet ome en sel
len sien. en dat si niet staede en
bluue midden opter brugghen.
Gheē vā desen drien en liden die
nauheit deser brugghē. en die
enghe wech die totte ewighen
leue leidet. Teghes dat eerste
vā desen drien perikelē sel een
yeghelic bidden mitte pphere.
dat die voer der houdien hem
niet en come. want daer syn
si gheuallen die boesheit wer
ken. En die ghyne die hoer
hant aen die ploech slaē. en
nae ome sien en oflate. dat is
clact dat si owerdich sij des
riken godes. en si vallen alre
hants vā deser brugghē. ende
die zee d' ewigher verdoenisse
griet hem ou thoest. Voertmeer
soe wie dat staē woude op deser
brugghē. al en laet hi niet syn
oerden. mer en achtes niet drier

in voert te gaen dese moet vmer
ofuallē vāder brugghē. Want
die nae hem comen en voert
willen. die dringhē hē vander
brugghē. Wāt om des willen
dat dese wech soe enghe is. soe
wden seer ghehindert die ghe
ne die gheerne voert gne sou
den. vanden ghyne die daer in
staede bluue. Hier o vmanē si
sulke mensche dicwile en be
russense. en en cōnen hoer laen
heit en hoer traechheit niet dra
ghen. mer si preklen se dicwyl
aen en schu uense voert. so dat
een van twee vmer wese moet.
als dat si hē moete pine voert
te gaen in de goede weghe dien
si aeghenome hebbē. of dat si
daer mit alle ofuallē moete. In
gheere wys drier o en machme
in dese weghe. en op deser brug
ghē staende bluue. noch achter
wert ome sien. Des ghelycs en
ist gheen nūt dat hē vemāt de
andere woude ghelike. mer tis
een yghelic noot dat hi hē mit
alre oetmoedicheit pine te lope
en hē te haeste. op dat die gene
die wtghegaen is o dese wech
te lope. niet veer vā ons en wer
de. dien wi ist dat wi wel voe
len altoes voer onse oghē sette
sellen. en als wi vā sine wke
ghetoghē wden. soe sel wi veel
lichteliker desen wech ou lopen.
En dese wech vā des brugghē
en sel niets te nauwe geuonde
wden den ghyne die daer ouer
beghere te gaen. Wāt dese brug

ghe is van drien borden te samen gheset ghemact soe dat si daer niet of en sellen vallen die daer wyslike ou gae willen **E**n die sijn die drie borde daer dese baugghe va ghemact is: **P**ine des lichaes. armoede der tytliker goede. en oetmoedige ghehoersamh' **W**ar als di' ghe sercne staet. oimits veel tribulacie is ons noot in te gae in dat ryc d' hemele **E**n soe wie ryc wil wden in deser werlt die moet vallen in veel becoringhe en in die stricke des duuels **E**n also als die mensche oimits die ongheloesamheit va gode verberet is. soe is die ghehoersamh' die alre rechte wech wed' tot gode te come **I**t segghe dat dese drie borde wyslike te same ghe moet gheuoeghet wese **W**ant die pine des lichaes en is inder ouuloedighet d' tytliker goede niet goet te houden. en sonder die salighe ghehoersamh' en en die pine en die crustinghe des lichaens niet wel bescheide wesen. en die armoede is va gheere weerde. als die mensche die wellust syns lichaes volghen wil. ende sine eyghene wille: **E**n die ghehoersamheit en can niet stantachtich wesen noch glouoes voer gode. in ouuloedicheit d' rycheit en in welluste des lichaes **M**er als dese drie da' voer of gheset is nae dattet be niet te samen gheuoeghet sijn

so mert hoe du die drie perikelen deser zee daer mede ontgaeste. als die begheerlicheit des vlesches. begheerlicheit d' oghen en die houidich' des leuens **I**t segghe als si betamelike te same ghe voeghet sijn. soe dat ind' pine des lichaens ghene ouerduldich' mede en come. en die armoede gheen scrupel en come d' begheerlich' totten tytlike dinghe. en mitter ghehoersamheit dat ve nijn des eyghen willes is geme ghet en werde. wat die van ouerduldicheit murrurerde. die worde oueruet vande serpen **E**n die ryc wille wden in deser werlt. hi en seit niet die ryc sijn. mer die ryc wille wden die vallen in die stricke des duuels **E**n wat onderscheit is oec daer in. ofe gheschiede dat veer wesen moet. dat een mensche mit alte groot' begheeren besitte woude of begheere die suode d'ighe deser werlt. daer die sonighe meere minne toe hebben se te crighe of te besitte. dan die rike mensche totte costelike d'ighe hebben **W**at leit da' aen wat dat is daer die mensche sine begheerte opstortet als die passie en die quade begheerlich' allike groot is. dan dattet verdrachliker mach schine te wese dat meer te begheere dat noch meere is **V**oertmeer soe wie dat opbaerlike of heymelike daer nae arbeit dat he' dat sijn ouste doen dat hi dat doch gheerne

dede. wil hi hē dan dūckē late
 dat hi die doeghet d' ghehoer
 samh^t daer mede vūullet. hi be
 dueghet hē seluē. **Wāt** i dier
 sake machmē bet segghē. dat
 syn ouste hē ghehoersā heeft
 gheweest. dan hi syn ousten:
Slochtans naeden woerde ons
 hē inden ewāgelie. in sulker
 maten als wi wt metē. sel oē
 wed' ghemetē wden. **Daer** om
 ist goet dat een yeghelic hē
 pine goede mate te gheue op
 dat hi vandē ghetale dier lude
 moghe wesen dien die goede
 en die volle mate en die toe
 ghedruete en opghehoepete ma
 te in hore schoot ghegheue sel
 wden. **Tis** ghenoech ter salich^t
 pine des lichaēs v' duldlike te
 draghen alst wese sel. mer tis
 ouuloedich als een mēsche wt
 vuericheit sūb gheestes se gheer
 ne en begheerlike d'ne helse
Her mach ghenoech ter salich^t
 ghene ouuloedicheit te beghen
 en niet te murmurere of enē
 mensche sōwile wat enbrake
 mer tis ouuloedich dat een mē
 sche hē vblide in ghebreke. en
 dat mit al synre herte begheer
 dat den anderē ghenoech ghe
 gheue wde en hi ghebrek lide
Tis wel ghenoech totter salich^t
 als die mēsche mit gheerne on
 verduidicheit. noch mit gheere
 hande behendich^t sine ouerste
 daer toe en pūt te bregghē dat
 hi hē dat here doen dat hi gheer
 ne dede. mer tis volle mate dat
 een mensche also veel als hi

mach dat pūt te vliē dier hi
 hē voelt toe gheneyghet te we
 sen. behouden die gheware ghe
 hoersamh^t daer mē vmer niet
 teghens dōē en sel. **Voert** meer
 die prelata die vare inde scepē.
 in dit meer. en sū onledich in
 veel waten. **Wāt** si en sū op ghee
 te brugghē benauwet. noch
 si en duruē niet waden. mer
 inde scepē moete si bereit we
 sen enē yeghelicke te helpe te
 comē. beide die ou die brugge
 wanden. en die wade ind' zee.
 en te rechte wisen alle die hem
 beuolen sū en te beware vo'
 die perikelē die hē ghemoete
 of hinderē moghē. en die laen
 we en traghe voert te driuen.
 en die d'edmoedighe te sterken.
Dus soe moete si na dē goluē
 d' zee sōwile opgāe totte he
 mel. en sōwile ned gāe totter
 helle. **Wāt** sōwile moete si spre
 ken van hoghē hemelsche di
 ghe. en sōwile moete si vneerli
 ke helse sūdighe dighe w
 ken oerdele. **Mer** waer machmē
 alsoe sterke schip crighe dat
 al dese storme en d'wedere mo
 ghe verdraghe. en daermen
 in al dese sochlike waten sek
 like in moghe varen. **Bonder**
 twiuel hier en is gheeschip
 nutter noch bequamer toe dā
 die mine. die alsoe ster is als
 die doot. en die vuerighe neerstich
 die alsoe heet is als die helle.
Wāt hier vā staet op een and'
 stede ghesaxuen. **Veel** waten

en moghe die niet yderue **Bul**
 ken schip is den prelate noot dat
 vā dūe siden te same ghemaker
 is. wāt in dier maniere pleecht
 mē die schepē te make. op dat die
 mine si als sūte pouwels leert
 wt enen reynen hten. en eene
 goeder consciencien. en wt de
 onghenuesde gheloue **In** die
 heeft die prelaet een puer hte
 ist sake dat hi meer begheert si
 nen ondsate te bate en te helpē
 dan die eer d' prelature te heb
 ben **Ist** sake dat hi sij ghemac
 of sine bate of sulcs yet inder
 prelaerscap niet en sueket noch
 en begheert. mer alleen die eer
 en die wille godes mit rechter
 menighe **Is** hē oec noot dat
 sūte wanderighe onberspelic
 en si. en dat hi ene forme si des
 goede leues den ghenē die hē beuolē
 syn en dat hi doe als lucas scrift
 vā onsen hē. dat ihs begāte doe
 en te leuē **En** nae die dat i sūte
 benedictus reghel staet **Al** dat
 hi leert sine ondsate dattet niet
 goet en is. dat hi in sine wken
 bewise datmē dat niet doe en
 sel **Wāt** anders mocht die ond
 saet murmurere in hē seluē
 en segghe **Meister** maect di
 seluen ghesont **Wāt** als die
 prelaet sine ondsake tot sulke
 sake oersake gheuet. dat is
 sine groote scout en den ondsatē
 te seer schoedelic **Dit** en segge
 ic niet lieue brueds oft mijn
 seluē niet aen en ghighe en dā
 gheen scout aen en hardde **A**

die waerh' ropet tot di en tot
 alde prelate. dattet noot is dat
 hi oberspelic si in sine leue. die
 and' lude regiere sel **Soe** dat hi
 mit goed' consciencie moghe seg
 ghe. dat ose heer seide totte iode
Wie vā v allen sel mi bersipen
 van sunden **Niet** datt yemanc
 sond' sūde moghe wese i desen
 oghenallighe leue **A** dat die sū
 den en ghebreke die hi bersipet
 in sine ondsate. dat hi die selue
 pnie te schuwē **En** daer o hoeda
 nich die prelaet vā butē is in
 synre wāderighe. het is noot.
 dat hi oec sulc si vā binen in
 synre herte. op dat hi niet en si
 vā butē oetmoedich. en vā bin
 nē houidich en vmetel op synre
 eygheure wysheit en heilicheit.
Wāt dat waer sōnd'ruuel ghe
 vensde gheloue als hi niet alleē
 al syn betruwē en set op die bē
 herticheit godes als hi vā butē
 schijt te doen **En** siet hoe wel dat
 mit desen dūen als mitter puer
 heit des hten en mitter goed' con
 sciencie en mitter oghenuesden
 gheloue oūdraghe die woerde
 die die selue apostel op een and'
 stede seit **Is** mi seer clep seit hi
 dat ic van v gheoerdele wde
 of vā des mēsche daghe. en dat
 daer na volghet **Je** en oerdel mi
 seluē niet seit hi **Je** en bekēne
 mi niet sculdich. dat ic des mē
 yet sueke. mer dat ihs cristus
 toe behoert **Je** achtet oec seer
 clep dat ic vā v gheoerdele wde
 o mine goede consciencie en o mine

oerspelike leue Die mi oerdele
seit hi dat is die heer. di hi i bewyft
dat hi alleē inden heer al sine ho
pe gheset hadde. en hē vnderde
onder die moghede hāt des hēn
Mert du oec of dit yet oūdraget
mit dier dieruoudigh vraghen
die ose heer sūte per vraghede:

Als dat syn anēstu mi. mīnestu
mi. mīnestu mi. hebstu mīne op
puere hēn en wt goed cōsācāe.
en wt onghēuēsd' ghelouē. En
wel te rechte wert hi gheurager
als vā den sचेpe. of hi die mīne
hadde. die gheset soude wde een
vissch d' mensche te wese. **Op sūte**

Michelo dach des heilighen
archangels s' vnaerts smoe

Heden viermē inden
heiligh kerke hoechtijt
en gheheerchuisse d'
heiligh eghelē. en ghi
begheerde om der groe hoechtijt
wille vā oē een smoen. **W**at sel
wi arme woznikes mogē seggē
vā dien gloriose hemelsche gheeste
Wi ghelouē volcomelike. en wi
en twouelen daer niet aen. dat
si vā d' reghēwoerdich' godes
en vā d' salighē schouwē godes
ewighe salicheit hebbe en gebū
ken die ewighe goede des hēn.
die noch oghe ghesie en heeft.
noch oer ghelooert. en die i ghees
mēsche herten opghegāe en sūn.
Wat sel daer oē een mensche vā des
materie den mēsche mogē seggē
dat hi selue is denckē en can. en
dat die ghene die hūt segghen
soude niet hore en moghe. **W**at
ist sake dat wt oūuloedicheit

des hēn die mōt spreker. so moer
die tōghe vmer swighe. als dat
lite niets niet en can begripē noch
denckē. Nochtāis al ist ons alte
groot en alte hoghe bouē oē te
sprekē vā d' hogh daerif en vā
dier glē die god den heilighē egele
ghegheue heuer. daer si salich in
sūn in hē selue. vmer i gode hore
scēpper. die veer is bouē oē begrū
pen. wi moghe doch spreke vā d'
gracie en vā d' mīne die die heilige
enghēle ons armē mēsche i ons
ellendicheit. en i onse menichuou
dighē behoeuchedē bewisen.
Wat mēde enghelsche gheeste
en vūctmen niet allen die wōd
like hoghe weerdicheit daer si
toe gheschēpe sūn vā d' almāch
tighē gode. mer men vūct oec i
hē mīlike grote grote goede
renht. **D**aer oē lieue vrueders wāt
wi die wēselike glē d' heiligher
eghelen niet vstāen noch begripē
en cōnen. soe ist wel redē. dat
wi alsoe veel te mīlik' ome hēse
die goedtērne bērhertich' die die
hemelsche borghers en die hūus
ghenote godes en die pāre des
paradises tot ons hebbe. **W**at
die apostel tighet die oppeno
mē was mēde derde hemel. en
vdiende te wese ond' die salige
gheselschap d' hemelsch' borghers
en die hermelike dighē die di
wāt te bekēnen dat si alle diēst
achtighe gheeste sūn. die te diē
ste ghesent wden den ghenē die
die erfuisse d' salicheit oēfāgē
selle. **E**n dat en sel nyemāt oghe

lonelic dunckē te wese. wāt die
 scpper en conic d' enghelē was
 seluen ind' werlc ghecome n̄ dat
 mē hē dienē soude. mer dat hi and'
 mēschē dienē woude. en sine siele
 gheue soude tot blossighe veelre
 mensche. Waer o soude dā yemāt
 vanden enghelen hē vōnweerden
 te dienē als hi hē selue dier i voer
 ghegaen heuet die alle die hemel
 sche borghers mit groot begheer
 te m̄lyke dienē. Ist dat di dier
 aen twiuel hi tughet dat diet
 sacht en seir. Dusent dusēt diēde
 den hē. en tien dusent wūe houdt
 dusent stonden voer hem. Een and'
 pphet spreket oec totte vad van
 den sone en seir. Du hebste eē wey
 nich myre ghemaker dan die ēghe
 lē. Dus sondrwuel dus venieret
 dat hi oec ind' oetmoedicheit al
 die and' bouē graen soude. die in
 synre moghēheit alle die andere
 bouen ghic. en dat hi soe veel myre
 schynē soude dan die enghelē als
 die dienst oetmoedigher was die
 hi aēghenome hadde. Die nochtā
 alsoe veel hogher is dan die ēghe
 len hoe hi hogher name bouen
 al den enghelen erflike oēfīghe
 heeft. Mer du woudeste machschē
 wel vraghe waer i dat hi minre
 is dan die enghelen wāt hi gheco
 mē is te dienen. en als wi voer
 ghesent hebbē die enghelē oech
 ghesent wden te diēste d' gheerne
 die die erfusse d' salicheit ont fan
 ghē sellen. Sondrwuel dier in
 gaet hi al die enghelen bouē dat
 hi niet alleē ghediēt en heuet.
 mer dat hi oec selue ghegheue
 is tot ober d' mensche. ende hi

hogh

beide gheweest heeft die diende
 en die totten diēste d' mēschē ghe
 gheue is. Wel te rechte dier om
 is vā hē ghestreue mē boeke d'
 m̄nen. Siet hi comet sprīghende
 inden berghē. en oisprīghe die
 deryne houele. Wāt in dien dat hi
 diēde soe sprac hi ond' dē hoghē
 ēghelen. mer in diē dat hi hem
 selue den mēschē ghegheue heeft
 en aen ghediēt. soe heeft hi al
 die ēghelen oūghesprīghe. Die
 ēghelen dienē den mēschē. m̄ dat
 doen si buten hore schade. en niet
 vande hore. Wāt si offerē gode
 niet hoers selfs goede wke mer
 die onse. en si bzinghē ons wed
 van gode sine gr̄ie en sine graue.
 Hier van ist dat die starft die set
 dat die roke d' costeliker truden
 opghic voer gode vādē handen
 des enghels merkelike voer ge
 seir hadde. hē is veel wiewers
 en offerhade ghegheue. wāt si
 offeren gode onse swete n̄ hoēs
 selues swete. oē tranē n̄ hoē
 tranē. en si bzinghē ons wed
 godes grauen en niet die hoere
 Soe en doet niet die alre hoed
 ste diēre die oec die alre oetmoe
 dichste is. die hē selue ghegheue
 gheeft voer die mēschē ene sa
 crifice des loues. Die sine vā
 der gheoffert heeft sine siele. en
 ons alle daghe aen dient sin
 vleisch en sin bloet mē heilighe
 sacrament. Om die gracie des
 oū groten dienrs soe en ist gēē
 wond' dat hē die heilighe ēghelē
 seer gheerne gheweerdighen ons
 te dienē. Wāt si hebbē ons oech

lief o des wille dat xps os lief
 ghehadt heeft **W**en seit ghemec
 like ond die lude **D**ie mi lief he
 ver. die heeft oec mi hondcken
 lief **O** ghi heilighe enghelē go
 des wi sijn cleynē hondckes des
 grote hēn dien ghi alsoe eerweerd
 delike lief hebbet **I**c segghe dat
 wi alse hondckes sijn die ond der
 hēn tafelē lopē en begheerē ghesa
 det te werde vāden crumekes die
 vā onse hēn tafelē valle. dat ghi
 sijn **E**n dit seg ic lieue brueder da
 om dat ghi voert aen meere mī
 ne en meer betrouwens hebben
 selt totte heilighe ēghelē. en dat
 ghi se in al uwe node mylīk en
 begheerliker anroepē selt. ende
 dat ghi v oec weerdlike selt pīnē
 te hebbē in hoere teghewoerdich
 en meer en meet pīnen selt gīe
 d' heiligher enghelen te vdieneu.
 en hoer goede gunst te inwenē.
 en hoer goedertierheit te bidden.
 en aen te roepē **E**n hier om soe
 dunctet mi wel nūt en noot te
 wesen uwer mīnen oec and sa
 ken te bedude. wāer om die hei
 lighe enghelē oec sochtuoudich
 sellen wesen voer ose crācht. soe
 nochtas dat si in hē seluē obegā
 ghē daer vā bliuē. en ons grote
 orber doē. daer hoers selues salu
 heit i ghene dīghe vā vūmēt en
 wert **H**et is sondtriuuel opēba
 dat die mēschelike siele eē rede
 lie creatuer is. en ontfanchē d'
 ewigher salich. en daer o ofmēt
 segghe **m**ochte dorste dē engēle
 toe behore **E**n ten betnēt v niet
 o heilighe ēghelē dat ghi teghēs

dat ghebor godes dweerdich soude
 hebbē teghēs v natuerē en te
 ghēs v gheslachte. dat ghi mī
 rechte visitierē en troesten selt.
 al ist dat ghi selue wel sē moe
 ghet seer snode en uworpe ghe
 worden **W**i vmoede oec dat ghi
 hemelsche burghers ghene ghe
 nuechte en hebt te sien die duol
 comenheit uwer stat. en die ned
 valle uwer muere die ghi wel
 siet dat eens deels vualen sijn.
En ist dat ghyt begheert alst
 wel redelic is dat si wed' ghet
 mert wden. soe bidde wi v dat
 ghi dicke voerde thwē des hēn
 dit ghebet wilt spreke en wed
 vhalen en segghe **H**e doe guere
 like in dīne goede wille mit sro
 op dat die muere vā thrlm ghe
 tymert wden **I**c dat ghi mīnet
 die tierheit des huses godes als
 ghi doch vmer doet. laet die leuē
 dīghe en die redelike stene vne
 men v mīne. wāt si sū dā allene
 bequame toe mit v ghetymert
 te wden **D**ie is o alre liefste brue
 ders die dīe strēghe coerde dā
 die hoghe weerdicheit d' ēghe
 len mede ned' ghetoghe wt vād
 hogher woenighe des hemels
 tot ons te visitierē. os te troestē.
 en ons te helpē. als o godes wil
 le. o ofen wille. en o hoers sel
 ves wille **O**m godes wille. dat
 is als si sien dat die almacht
 ghe god die hoer scepper is also
 grote mīne tot os heuet. dīe si
 alst redē is gheerne wille nae
 volghē **O**m ofē wille. als si
 sien dat wi alsoe veel ghelikes

hant hē hebbe dat hē daer om
 duse onghewallichat te meer
 bvermet. Om hoers selues wil
 le. wāt si mit groot begheerten
 hoepē dat hoer ghetal en hoere
 muere nederual vā ons vūul
 let en wed volmaker sel wden.
 Wāt wāt mōde d' clepse kuden
 die nu mit melc gheuoder w
 den en noch ghene sterke spise
 eten en moghen sel volmaker
 wden die los d' godliker moghet
 heit. Daer die heilighe enghel
 pta gheeste dat beghē vā onsfā
 ghen hebbe. en die salighe god
 likt ghenuechte nu vā ghebru
 ke. en alsoe veel begheerliker
 dse toecōest iuwachte hoe hē
 begheerliken vlanghet na die
 volcomenheit hoerre stat en ho
 re glen. En wāt dit aldus is
 soe aē merct mine alre lieffste
 mit hoe groot sochtuoudicheit
 os te arbeide ist dat wi weer
 dich mochte wden mitte heiligē
 enghelen ghemoe te hebbe en
 so te wandere tot alre tijt en
 in allen steden dat wise niet en
 vtoerne. Wāt wee ons ist sake
 dat wi ons so hebbe dat si om
 onser sunden wille en d' onse
 vsumelheit ons dweerdich
 houde te wese hoerre vādin
 ghe. en hoerre bewaringhe
 en wīdan sreyē moete mitte
 pheet en segghe. Ayme vrede
 en mine naesten ghenakede
 teghē mi en stonde. en die mi
 bi ware stonde vā mi en die
 veer

mine. sijn sochte die deden mi
 mach. wāt si veer vā mi
 waren. welker teghewoerdich
 en ghevolwe hulpe mi bescher
 men mocht. En al mine vāde
 viaghe. En ist sake dat ons al
 soe groot noot is die gracie en
 vreeschap d' heiligh enghelē te heb
 ben. soe moet wi ons herde soer
 pme te schouwal dat hem t' ons
 mishaghe mach. en die d'ighe
 te hantere en stadelike te oefene
 die wi were dat hē ghenuechlic
 en behaechlic sijn. Daer sū veel
 duechden die hē wel behaghe en
 daer si grote ghenuechte i hebbe
 alse si mo no sie. als soberheit
 reynheit. willighe armoede. dic
 ke te suchte tot gode en nader
 hemelscher glen. dicke te beden
 mit aendachte des hren. en mit
 wstortighe d' tranē. nochtans
 bouē alle dese soe beghere die
 eghelē des vrede vā ons dat
 wi eendrachtelike en vredelike
 mit malcand leue. Hoe en sou
 de hē dat niet bouē alle dinc
 ghenuechlic wese. als si onst
 ene forme sien en ene ghelike
 nisse der hemelscher stat ihrlm
 soe dat si hem iuwonden dat si
 een nywe ihrlm inder eerden
 sien. Ic segghe dat also als alle
 die deelen des hemelsche ihrlm
 sijn in dat selue. dat wi oer so
 dat selue vogelē en segghe. dat
 selue. en in goen euidracht
 noch vscheidighe en si. nter die

lute

wi alle te samen een lichae
 pinen te wesen. En daer en te
 ghes soe en is niet dat alsoe
 seer den heilighe enghelē misghaght
 en daer si owerde om tot os heb-
 ben crighe. als of d' twidracht
 en scadelusierighe in ons ghevon-
 den worde. Want laet ons horen
 wat paulus daer vā seir tot dien
 van corinthen. Als in v is kin-
 ghe en twidracht en sut ghi dan in
 vleischelike mensche. en wandert
 naden mensche. En in die epistel
 die iudas die heilighe apostel scri-
 vet lese wi aldus. Dit sijn die
 ghene die hem selue offcheiden
 beestelike mēschē die ghene geest
 en hebben. Men mach sie hoe die
 siel des mensche alle die lede des
 lichaes die hoer te same aenhan-
 ghen leuendich maket. mer ist
 datter enich lit vanden lichame
 vscheiden wert. besiet of die siel
 dat yet leuendich maket. Soe is
 een yeghelic mensche die seir.
 anathema ihu. dat nyemant en
 seir die spraket wtte gheeste go-
 des. Want anathema beduut
 offcheydighe. Ic segghe dat soe
 is al die ghene die hē offcheydet
 vader eenheit. en du en dorfste
 daer niet aen twiuelē. soe wie
 sulc is dat die gheest des leued
 al vā hē is ghegrā. Daer d' soe
 heten wel te rechte die apostel
 sulke kyschlyghe mensche die
 hem seluen offcheyde vleischelike
 mensche te wesen en beestelic die
 ghene gheest en hebbe. Daer d'

als die heilighe en salighe eghe-
 sche gheeste twist en schade vū-
 den in ons. soe segghe si mit
 owerde. Wat is ons mit desen
 gheslachte die ghene gheest en
 hebbe. wāt waer die gheest go-
 des t hē die mine soude oūmits
 den selue heilighe gheest t hoer
 herte ghestort wden. en die ee-
 drachticheit en soude niet ghe-
 schuert wden. En si segghe wi
 en willen mit desen mensche in
 bliue in ewicheit. Wāt si sijn
 vleisch. Wāt wat oūdracht mo-
 ghe te same hebbe dat licht en
 die duustnisse. Wāt wi sijn vādē
 rike eendrachticheit en des vze-
 den. en wi hadde ghehopet dat
 dese mēsche totten selue eendrach-
 tighē vzeedsamighē rike mede
 soude ghecome hebbe. mer w hoe
 soude si ons eendrachtelike mo-
 ghe aen hanghe. die ond hē selue
 alsoe twistich en twidrachtich
 sijn. en onderlighe ghene vrede
 en cōnen hebbe. Niet hoe wel dat
 heilighe ewāgelii vā des hoechtijt
 mit seluer hoechtijt oūdraghet
 daer wi alsoe vuerlic t vmaet
 wde te schurwē die cleynē te schā-
 dalisieren. wāt dat d' heilige en
 ghelen alsoe seer misghaghet. Wāt
 soe wie dat een vāden cleynen
 schādalisier. tis seer hert dat da-
 na volghet. Mer die tijt gree wech
 en wi moete ter misse grā. Ick
 bids v en laet v niet vdructic
 wese dat wi dese matere wāt

vtreckē hent op een and' tho:
 wāt dā mocht wat and' ozbers
 vā comē dat wi vā dese capittel
 in een ander sermoē wat neerste
 lū spraken **Iem noch op sūte**
nuchtel dach vādē ewāgeli vā hūdē
Ghi hebt wel ghelooert lieue
 brueders hoe vuerlike die
 lesse des heilighē ewāgelies lū
 det teghēs die ghene die die clep
 ne schandelsiere Die waerheit
 en smeket mit niemāt en si en
 sterket niemāt noch si en vleit
 niemāt si en kūdiche openlike
Wee den ghenē oūmits wien
 schādē comet het waer hem
 goet dat die mēsche oghēborē
 waer dat hi nye and'werue en
 waer gheborē tottē leuē en vā
 den gheeste wāt hi leyd' in dē vley
 sche eynder Het waer hē sōd'wiel
 nutte die schādē vwecket in
 dese huse T des heilighē v'gaderinge
 die gode seer ghenād' en behaechlic
 is en dē heilighē enghelē godes
 seer vriedelic is dat hē eens ezels
 molenstēc aē sū hals ghebonde
 worde en voer die suete iuc xpi
 en voer die lichte borden ofes
 ghesōtmakers hē aen dē hals
 ghebonden worde die sware hals
 last d' eerscher begheerlichen
 en gheworpē worde in die diepte
 d' grof' wider see dat sōd'wiel
 is dese bose werlt **W**āt het waer
 hem **W**āt myn v'doelic dat hi al
 lē mid' wēt vlozē bleue dan hi
 in die heilighē v'gaderinge mit
 sūe exempel and' goede mēsche

nae hē treckē soude tot dē quade
Wāt eē mēsche die die godlike
 mīne niet en heuet die moet doch
 vmer vlozē bliuē al graue hi sū
 lichaē dāter brādē tden vuer
Die segt ic mīne brued's niet dat
 ic soe qualike v' v' voele of dat
 mi dat yet dūcket dat dese grote
 quaciteit in v regnere mer op
 dat ghi t dier mīnen en t dier
 eendrachtich' en vrede daer ghi
 in staet in dē hē v selt pīne te vol
 hēden en altoes toe te nemē **W**āt
 wat is anders mī hope en mīne
 bliscap en mīne crone d' ghen **I**s
 dat niet v eendrachtich' en uwe
 ondūghe mīne daer ic mi in v
 blide dat ic v daer in v' dē mīne
 d' brued'lik' liefstē hebbede bouē
 al t v die o'derlinghe brued'like
 dat die bant is d' volcomēheit
Daer o' biddē ic v pīst v altoes so
 te staē mīne alre liefstē **W**āt dā
 t sellē sūt alle bekēnen oec die heil
 lighē eghelē dat ghi crīst' discipu
 lē sūt ist dat ghi ondūghe mīne
 hebt **W**āt ist dat ghi wel o'hou
 den hebt dat v tden voergaende
 smoen gheleert hebbe hoe dāter
 drie sake sū wa' o' o' die heilige
 eghelen lief hebbe en forchou
 dich voer o' mē mach dāer die
 nutticheit d' brued'liker mīne gte
 like in louē en prisen **W**āt tū
 goet te mīne dat die mēsche die
 gheē brued'like mīne en heuet dat
 hi vā diē sake en hebbe dā wi
 doe vā seide **W**āt hoe sellē o' die
 eghelen lief hebbe o' xps wille

wille. als si sie dat wi di **xps** discipu
 le niet en sijn. o des wille dat wi ghee
 ddlinghe minne en hebbe. **O**f hoe
 selle si os lief hebbe. o os selues wil
 le. dat is dat wi he ghelijc sijn va
 natueren als wi ose ene mensche
 niet lief en hebbe. **O**mer als wi
 o onse ondlighe en twidracht meer
 vleischelic dan gheestelic gheuoede
 hoe **iden**. **O**f sellen si os lief hebbe o
 hoers selues wille als dat va os
 hoer stat dat hemelsche iherlm we
 d soude moghe ghemaker wden.
 ist sake dat **O**mer veer moet wese
 dat os dat ontbreket oimicus wel
 ke wi te same soude haghē. dat is
 die lym d godliker minne. **H**oe sel
 len si dat moghe hope dat die
 muere d ewigher stat va os we
 d soude ghemaker wde als si sie
 en bekene dat wi ghene leuedige
 stene en sijn. die vast te same mo
 ghe bliue. mer dat wi meer sijn
 alse licht puluer dat vade wude
 ghewaeyt wart vaden aensiche
 d eerden. die vaden wude eens
 woerts als va ene storm vwaeyt
 en vstwert wden. en va eene dāre
 suspicie ghins en wed gheinghet
 wde. **E**n het si nu ghenoech geset
 van die woerden os hen. die een
 vanden miste schandalisieret. **I**c
 hope dat ghi voert aen soedhou
 deliker ware selt va deser alre
 boester passie. **M**er wie en soude va
 dien woerde niet vneert wden
 die ose heer in dese ewagelio voert
 seit. **I**st dat di dij oghe schandli
 siet. bree dat oghe wt en werpt
 va di. **W**il ose he dat wi lichaē
 like oghe wtbreke selle. of onse
 dese

hade en ose voete of sinde sellen
Veer va ons moet wese sulc vleische
 lic en spotic beuoele. **M**er nadie
 dat ons die woerde ons hen also
 scruplic als voer gheset is ver
 veert hadde va die wtwedighe
 schande. die wi va binen ledē. in
 die dat wi ene and ewe voele die
 seer vkeert is i osen ledē. **W**at hi
 kent ose maefel wel en dat die
 schade die os va binen coet en
 wt os selue alsoe goet niet te schu
 we en is. **D**at die schade i drien
 maniere gheschiet dat moghe wi
 leue en wete mit daghelue onder
 vindinghe. **W**at somle geualter
 dat die oghe d gheestelic menige
 sympel sijn en meer moghe herte
 te wesen vand grāe godes dan
 va os selfs. mer ons schandalisieret
 ose oghe. dat wel mit recht ons
 mach herte te wesen. en brenghet
 ons i portuunlike voer ene me
 nighe die niet gherecht en is. **M**er
 wi hebbe dier teghens de met oses
 ghesontmakers. **W**at hi seit bree
 dat oghe wt en werpt va di. **D**at
 gheschiet alsoe. ist datstu da' ghee
 consent toe en gheues en weder
 stractste en vadi werpste. **D**es ghe
 lyses ist te vstaē vaden handē en
 vanden voete. **W**at als wi i goede
 godlike wke becomert sijn. en ose
 eyghe wille os dier va trecke
 wil. soe schandalisieret os ose hat
 mer wi selle se of snyden en va os
 wpen. dat is. wi en selle dat qde
 niet consentere. mer wi selle sta
 tachtelike bliue viden goede dat
 wi voer ghenome hadde. **D**es ge

soe geuet ose h
 os raet hoe w
 selle mit scha

lycs die ghene die gheerne toe
 nemē soude i ene heilighē leue
 en gheerne opclimē soude bid
 leder die iacob die gheoēt wort
 en die gheerne soude gaē van
 duechden tot duechden als in de
 souter ghesaxue staet. die wde
 dicwile gheschandaliert vā
 den trayhē en vsunēde voere
 d' cleymoedich. die soe gherighe
 like niet voert gaen noch op
 clymen en wil als ons wel noot
 wāen. mer woude lieuer ned
 clymē en traechliker wanden.
 mer tis ons mit dat wi desen
 voer of suiden. op dat die voer
 d' graciē die iden rechte wege
 staet moghē lopē oghelindert
 en sond' schādē. Dat onse heer seit
 dattet ons bet is mit enē oghe
 of mit eenre hāt of mit enen
 voet in dat ewighe leue te gaē
 dan mit twee oghe of in twee
 hāden of mit twee voete in dat
 helse vuer. gheworpē te wde
 daer meent hi mede die ghene
 die hore eyghenē wille volge
 willen. hi si goet of quaer. en
 gāe op d' eerden i twee weghē.
 soe dat si nu dat goede nu dat
 quade volghē. nae die dat hē
 hoer begheerte. in hē inwādele
Dien sond'twivel veel nūt wā
 dat si vaste bleue bidē voer d'
 graciē. en als hē die eyghen
 wille moeret dat si die of suide
 en vā hē wpe. Hier hoert vele
 tides toe. en langhe behoene wi
 i deser offnūdighe te arbeide. een
 wi ofen eyghenē wille also volco

melike cōne of suide dat hi in
 wed' op en wasse. en hē niet en
 vhoūdighe. mer sond' wed' seg
 ghē onderdanich si. soe dat wi
 voert aen niet en behoene ose
 oghe of ose hāden of te suide en
 vā ons te wpe. **W**āt als si de een
 vā vōudighe gode volcomelike
 aen hanghē. soe wde si oec spjel
 en wech. en als dat oghe sulc is
 soe en ist gheē and' oghe te hēe
 datinē behoene wech te wpen
Wāt die apostel seit. die gode
 aenhanghet die is ee gheest in
 hē. **E**n die wi segghe vādē oghe
 dat selmē op die selue maniere
 vādē handē en vādē voer oec
 vstaē. **W**āt als die wille wt goed
 begheerte d' graciē godes aēhā
 ghet. soe dat si in en begheert
 enich quaer te wde. en oec niet
 en begheert enighe mīre goede
 te doen. noch oec mit gheenre
 mīre vuercheit dan die fīre
 eyschet. soe mach een mensche
 volcomē hēte te wese. **M**er sulc
 volcomē vrede hoert meer toe
 d' ewigher salicheit daer wi toe
 hope te comen. mer die schāden
 of te suiden en die becorighe te
 inwānen. dat in deser tijt noot
 is. daer hoert stercheit toe. **J**es
 segghe dat sulc vrede als wi voer
 seit hebbē hoert totter ewigh
 glēn. mer dese offnūdighe hoert
 tot deser teghewoerdighen in
 der scap

**Op den kermiss dach S' vnaerts
eerste sermoen**

Dese hoechtijt vā
huden lieue brue
ders sel ons mit
recht alsoe veel
ynglyher wesen
als si ons naer
re is. en pperliker toe behoert
Want die ander hoechtijden
diemen inder heiligher ker
ken viert die hebben wi mit
allen anderen kerstenen men
schen ghemeen. mer dese hoech
tijt hoert pperlike ons toe. so
dat wise vieren moete selse
van yemant werde gewiert.
Tis pperlike onse hoechtijt:
want si is van onser kerken
vmer dat noch meer is. si is
van ons seluen Het u won
dert v des machschen. ende
ghu sijt daer in beschamer:
dat ic segghe dat die hoechtijt
van v is. mer en wilt niet
wesen als een peert en als
een muul daer gheen vstant
in en is Want siet wat hei
licheit mach wesen in desen
stenen en houte van buten
dat wi daer feest en hoechtijt
van houden souden Vmmer
hebbense nochtans heilicheit
mer dat is om v lichame **S**el
daer oec wie aen twiuelen
lieue brueders dat v lichame
heilich sijn die des heilighen
gheests tempel sijn op dat een

peghelic sijn vaetken besitten
conen in heilicheit en in eerba
heit Dus sijn v sielen heilich
want die heilighe gheest daer
in woent. die lichame
sijn heilich om die
heilicheit die daer in woent
en om die heilighe lichame
is dit huus en dese kerke hei
lich **M**ine siele was noch ghe
houden inder sterflike lichame
daer hi harde grote sunden in
ghedaen hadde. die nochtans
mit goeden betrouwen seide
tot onsen he bewaer mine siele
want ic heilich bin **G**od is son
dertwiel wonderlic in sinen
heilighen. met alleen in die heili
ghen die althants mit hem
inden hemel sijn. mer oec in die
heilighen die noch pilgrime sijn
in der eerden In beiden van dese
tween steden heeft god sinen
heilighen. en in beiden manne
ren van heilighen is hi wond
lic **D**ie heilighe die inder he
mel sijn maket hi salich. en
die noch inder eerden sijn maect
hi heilich **B**egheerdi te beken
nen dese heilicheit. en dat ic v
wil tonen die wonderlike dmi
ghe die god in desen heilighen
werket **O**ver is veel die van
horen ouden sundighen leuen
daer si soe langhe verbuult
in ~~w~~ ghelegghen hadden
als beesten in horen drecke:
manlike wtghegnen sijn. en

noch alle daghe als si daer vā
 becoert werden. manlike hore
 becominghe wederstaen. so dat
 men dat bewisen mach voer
 den oghen dat die apostel vā
 sulken heilighen scrmer **S**i sijn
 sterc ghevoorden van hore cranc
 heit. en si striden vromelick:
 Wat mach meerre wonder we
 sen dan als een mensche die
 hem te voren nauwe drie da
 ghe lanc onthouden en conste
 van dronckenscap en van on
 suuerheit en van allen anden
 sunden deser ghelijc en oghelijc.
 dat die nu veel iaren vmer alle
 daghe die sijns leuens hē mā
 like onthoudet. Wat mach me
 re wonder en mirakel wesen
 dan datter alsoe veel iongher
 menschen die sominghe edel
 ghebooren waren en tuc van
 tuchliken goede. **V**mer alle dese
 gheselschap die ic hier sie aldus
 hem liden en bedwinghe cōne
 als of si in ene openen kerck
 en onghebonden sate. alleen
 mitten anre godes ghebon
 den en ghedwonghen. **E**n dat
 si alsoe grote heidicheit van
 leuen en van wke der pen
 tencie die bouē menschelike
 crachte schmen te wesen. en
 bouen natueren en teghens
 hoer ghewoente sijn also ver
 duldelike vdraghe cōnen. **I**c
 meen dat ghyt selue wel mer
 ket hoe veel mirakelē wi hier

wel van vtellen mochten waer
 ons gheerlost nauwe te ond
 suchen en voert te segghe. hoe
 dat een yghelic van ons wt
 egypten ghegaen waer en
 die werlt ghelaten hadde:
 en doer dit rode meer doer
 die woestme ghecome waer
 en daer doer ghewandert had
 den. hoe een yghelic vā ons
 te cloester ghecome waer en
 inden cloester ghelenuet hadde.
Wat sijn dit alte samen dan
 openbaere wonderlike wke
 godes. en gheware teykenē
 der teghewoerdichat des hei
 lighen gheestes. **W**ant dat die
 siele des menschen in sijn lichaē
 is. dat bewisen die wtven
 dighe vernemnghe des lich
 aems: en dat die heilighe
 gheest inder sielen woent dat
 bewyst dat gheestelike leue
 des menschen. **D**at eerste be
 kentmen oūmits sien ende
 horen. mer dat anderde be
 kentmen bider godliker mi
 nen. bider oetmoedicheit en
 bi allen anderen duechde des
 mensche daer hi in is. **H**ier
 om lieue brueders macht ^{so}
 wel mit rechte heten v hoed
 tijt die wi luden begaē. wāt
 ghy werdet gode gheheiliget
 en hi nemet v tot hē als sme
 eyghene. als die yphet inden
 psalm tot onsen he seit. **D**i is
 die arme after ghelaten. du

biste een hulper des weeskens
Hoe wel hebdiyt verwisselt
 alre liefste. dat ghi mid werlt
 plaghet te hebben als ghi i
 dien dat ghi alle dinc achter
 ghelaten hebt. selue eyghen
 hebt vdiert te hebben wden
 des gheens die alle die ghesce
 pen heuet. en dat hi weder om
 me v eyghen wil wesen diert
 al syn is datter is want hi is
 sonder twiuel dat deel en die
 erfnisse der gheene die he toe
 behoeren want ten is soe w
 als die kinder der boesheit
 segghen dat hi salich is. die de
 se tyliche dinghe heeft die hi
 voer van gheset hadde dat
 hoer kusten en hoer spide vol
 waren. en ruspeden vanden
 enen mit ander die hoer scapen
 vruchtebaer sijn. en als daer
 voert na volghet **J**c en segge
 met dat sulc volc salich is. m
 ic segghe dat die salich sijn:
 dien die heer hoer god is. **H**iet
 dan oft yet weerdich is dat
 wi hoedyt van die daghe
 houden. dat ons god tot he
 ghenome heeft. op dat wi pro
 verlike sijn souden wese. en
 heeft ons becedet oimtes
 dien die sine stede in deser tyt
 bewaren. op dattet volbrocht
 soude wden dat hi langhe vo
 dese tyt ghelouet hadde **J**c sel
 set hi me middes van hem
 wesen hoer god. en si selle

wesen mij volc en scapen mij
 re weyden **W**ant doe dit huus
 en dese kerke oimtes de han
 den des biscope gheuyet wt
 dat is sonder twiuel o onse
 wille ghedaen. met alleen
 die doe reghenwoerdich ware
 mer oec om alle die ghene
 die hent totten eynde d werlt
 hier gode dienen sellen **H**ier
 om behoerlic dattet in os gheeste
 lic veruillet worde. dat wt
 wendelic in deser kerke van
 bueten ghedaen wert **E**n wil
 dijt weten dat was ten eerste
 die wijnghe mitten wyen wa
 ter. die in scriuinghe. die
 salighe. die blichenghe. en
 die benedijnghe **D**ese dinghe
 hebben die bisscopen in desen
 wtwendighe liuse wtwendende
 like ghedaen. en cristus die
 een bi staende biscope is der tocoe
 mender goeden. werket dese
 selue dinghe alle daghe onse
 like in ons onsenlike ende
 gheestelike **T**en eerste soe be
 wyet hi ons mit ysoppe op
 dat wi reyn sellen werden en
 wit ghewassche op darmen
 van ons segghen moghe. wie
 is dese die opgriet wit ghe
 maket **J**c segghe dat hi ons
 mider biechten wasschet. en dat
 mitten reghen der crane. en
 oec wasschet hi ons mit dien
 alre costelieften water dat wt
 dier godliker fonteyne vloey

de wt synre heiligher siden.
Hi bewyct ons mit ysopē.
 dat een oetmoedich cruut is.
 en die borste reynghet. mit
 ten water der saligher wys
 heit. dat die anre godes is.
 een beghin der wysheit en
 een leuendich born. en doet
 dan daer sout toe. op dat die
 anre met onsmakelic en si.
 sonder hope en sonder ymcht
 suet alleen en wasschet hi os
 mer hi scruiet oec in ons mit
 ten vmgher godes daer hi die
 diuulen mede wtwerp: dat
 sonder twiuel die heilighe
 gheest was **I**c segghe dat hi
 in scruiet sine ewe. mē stene
 als die oude ewe ghestreuen
 was. mer inder tafelen d vlei
 scheliker herten. en hi volbrē
 ghet dat hi doer den pphete ge
 louet hadde. dat hi dat stenen
 herte van ons halen soude:
 en ons weder gheue een vlei
 schelic hert dat niet verherdet
 en soude wesen noch ioedsche
 mer dat goddienstich en sacht
 moedich wesen soude. en boech
 sam en ymch **S**alich is hi o
 he die du leren wilste en wijs
 maken in dynre ewe **I**c seg
 ghe dat si salich sijn die ghe
 leert sijn en altoes ghedachtich
 sijn dynre gheboden. om die
 mitten werke te volbrēghen
Anders die dat goede weet en
 niet en doet. is hem funde. en

die knecht die den wille syns
 hen weet en niet en doet. die
 sel seer gheslegghen werde **H**ier
 is ons noot dat die salūghe
 der gheesteliker graciē onser
 crancheit te hulpe come. daer
 die cruceen der penitencie ende
 der scherper oerden mede ghe
 saluet moghen werden **W**ant
 sonder cruus en machinē **xpm**
 niet nae volghen. en als dat
 cruus niet ghesaluet en waer.
 wie soude die scherphheit des cru
 ces moghen verdraghē **H**ier
 om ist datter veel mensche sijn
 die gruwelt voer die penite
 cie. want si die cruce wel sien.
 mer die salūghe en sien si nē.
Mer brueders ghi weet dat wel
 en ghi hebtet dicke onderuonde
 dat onse cruus al ghesaluet is.
 en oūmits die salūghe en
 die gracie des heiligē gheestes
 die ons te hulpe comet. soe is
 ons ghenuechlic en suet die
 penitencie die wi doen. en onse
 bitterheit smaket ons bouen
 maten wel **E**n als dese salū
 ghe der graciē dus voerghe
 gaen is. soe en wil cristus sine
 lateerne niet vshuden onder
 enen vate. mer hi wil die ber
 nende keerse setten opten kan
 delae **W**ant het is al tyt dat
 onse licht lichte voer den men
 schen. en dat si sien onse goede
 werke en gheue glori onsen va
 der die inden hemel is **D**aer na

na u wacht wi mit eynde die benedixie als god syn hande oplukken sel en alle diere mit benedixien veruullen sel :

Want inden vieren die voer gheset syn staen onse vdieste mer inder benedixien is dat loen **J**uder benedixie wert al die gracie der heilicheit vnuul let. als wi ingaen sellen in dat huus dat mit ghenē handen ghemaket en is. dat mede hemel is **D**at huus wert ghe timent van leuendighē stene als vanden heilighē engelen en den wticoerne mensche **W**ant die timentinghe en die herewynghe des leuēdighe tempels sel dan te samē volbrocht werden **W**ant hout en steen v scheiden van een en make gē huus datter yemant in woenen mach. mer als si bequamelike vsament werden. soe wert daer een huus vā ghemaket **A**ldus maket die volcomene veninghe der hemelscher gheesten daer niet tussche en comet dat se van een vscheyden mach. een volcomē huus dat gode ghenadem is dat onwt sprekelike oimtis die twomghe der godliker moghentghelheilicht wort **W**ant wie soude alsoe volcomelike wete alle die rade der coninghe. of wie soude alsoe veel wete al dat si segghen of doen. als die

houte en die stene daer die raet camer van ghemaket is hadde hi sinne en verstandnisse **D**aer om syn die leuendighe en die redelike stene des hemelschen palaes. mede in die godlike rade. en si weten wel die verborghene heilicheit der heilig dzeuoudicheit. en si hore die onwt sprekelike woerde die gheen mensche segghē en moet **V**alich syn si hē die wonen in dmen huse. in ewicheit d ewicheit sellen si di louē **W**at hoe si meer sien. meer vstaē. en meer bekēnen. hoe si meer minen sellen en louen sellē. en hē u wonderen sellen **M**er want ic gheset hebbe hoe dat huus des hē volcomelike te samē hanghet en te samē gheuoghet is. soe ist oec nit dat wi van dier vsamenighe en veninghe wat voert segghen. **W**i lesen dat die pphēet ysayas seit **D**ie lym is goet **M**it twier hande lym werden die hemelsche stene te samē ghelymt. dat is mit ghehelen bekēnen. en mit volcomenre minen **W**ant mit alsoe volcomenre minen werden si te samē ghevoeghet als si dier volcomenre minen die god is naerre bi staen **I**n si en moghē mit gheērehande suspicien of misnoghene van malcander vscheyden werden. daer den anderē niet

vborghen noch onbeket en mach
 wesen. dat inden anderen ghe-
 schiet oümits dat doerschmede
 licht der waerheit Want die
 gode aenhanghet is een gheest
 mit hem. en daer om en isser
 gheen twiuel aen dat die geeste
 die volcomelike gode aenhan-
 ghen mit gode en in gode alle
 dinghe doer gaen **Begheerstu**
 tot desen huse te comen. begheet
 en ghebreket dij siele nae die
 wide voerburghe des hēn. ist
 datstu roepste mitten ppheter.
 een heb ic van gode begheert
 en dat sel ic sueken. als dat ic
 moghe woenen inden huse des
 hēn alle die daghe mijns leuens
 soe volghe oec den ppheter. als
 hi swoer den hē en loefde ene
 lofnisse iacobs gode. ist dat ic
 ingae in dat tabernakel mijns
 huses **Mer hier van sel wi in**
 een ander sermoen segghen
 dat ons van gode daer vā in
 ghegheuen wert **Dat anderde**
sermoen vanden seluen

In voertiden begā die
 gloriose comē en pro-
 pheet dauid mit gheesteliken
 ghedachten ouer te pensen dat
 tet hem onreden dochte wese
 dat die ouste god der hēn noch
 inder eerden gheen huus en had-
 de en dat hi selue woende in
 ene conelike bureh **Dit selue**
 sel di oec trouwelike dencken
 en salichlike en wijslike te w

he setten Want al wast doe al
 soe dat god dese ghedachte des
 heilighe mānes wel behagete
 en nochtans dat werc van hē
 niet volbrocht en woude heb-
 ben. mer van sinē sone salomō
 daer syn ander sake toe die wi
 in deser corter tijt niet al bedu-
 den en cōnen **Mer nu o siele du**
 woenste in ene schonen huse
 dat di van gode toe ghemaket
 is. ic segghe dat lichaē dat di
 god ghegheue heeft en bequa-
 melike toe ghemaket. datstu di
 ghenuelike in wone soudeste
 en dien lichame heeft hi oech
 een hoghe schone wominghe be-
 reit die seer bequamelike ver-
 ciert is. ic segghe dese wriuen
 dighe en sieulike werlt daer die
 menschen in woene **En ist daer**
 om niet grote onreden Want
 god di also bequame wominghe
 ghegheuen heeft datstu also lut-
 tel achtet hem een tempel te be-
 reiden **Is waer du hebste een**
 schoen huus dat god di vleent
 heuet. mer weet dat voerwa
 dat din huus alte hants valle
 sel. en ist dattu niet sochtuon-
 dich en biste di een ander woe-
 minghe te tide di te besorghen
 du selste reghen en grote coudē
 moeten liden. leider wie sel die
 grote coudē moghe vdraghen.
Hier om soe is die siele salich
 die mit goeden betromwē seg-
 ghen ma mach wi weten dat

al ist dat die eersche huus
 deser woninghe vgaet dat
 wi van gode een huus heb
 ben inden hemel dat mit ghe
 nen handen ghemaect en is
 dat ewelike dueren sel **Daer**
 om mine siele en ghif dmen
 oghebrawe ghene slumeren
 ghe hent du vundes den he
 ene stede en een tabernakel
iacobs gode **Mer** wat meen
 di brueders waer sel wi dese
 stede vunden die bequaem si
 dese woninghe in te maken of
 wie sel hier die tynen meester
 van wesen. want dese sienlike
 kerke is vmer om onse wille
 gheymert. op dat wise besige
 souden. want die alre ouste
 en woent in ghenen husen
 die mit handen ghemaket
 sijn. wat tempel moghe wi
 hem dan tyneren die seit
 en inder waerheit seit. hemel
 en eerde veruulle ic **Mijn**
 gheest soude seer bedrucket
 en beganghen werden ten
 waer dat ic hoerde die woer
 de die onse here **f** van enen
 seit **Ic** en mij vader wi selle
 tot hem comen en wi sellen
 onse woeninghe bi hem make
Ru verstaen ic en weet waer
 men sine woeninghe bereyde
 sel. want gheen creatuer mach
 hem begripen. dan alleen sijn

beelde **Die** menschelike siele
 mach hem ontfanghen. wat
 si is naden beelde godes ghe
 schapen **Daer** om haeste di
 o syon en vciere dme slaep
 camer want gode behaget
 wel in di en dme eerde sel in
 ghewoent werden **Wese** seer
 vrolic dochter van syon. wat
 dyn god sel in di woenen.
Spreec mit maria die moed
 ons hen **Siet** ene dienstma
 ghet des hen. in ghesche
 na dmen woerden **Begghe**
 naden woerden die elizabeth
 sprac **Waen** coemtet mi dat
 die moghentheit goedes
 tot mi coemt. want hoe
 grote goeder tierenheit. en
 weerdicheit godes is dat:
 en hoghe ghe der sielen dat
 die almachtighe heer die
 gheens dinghes en behouet
 in hoer sine woninghe te ma
 ken **Daer** om lieue brueder
 laet ons mit groter begheer
 ten en mit groter danbaer
 heit pme onsen here gode
 in ons een tempel en ene
 woeninghe te make. soe
 dat een yghelic van ons te
 eersten forchuouidich si he
 seluen bequaem te maken
 dat die here in hem woene
 moghe. en daer nae dat
 wi alle te same ons soe pi
 nen te bereiden dat hi in os
 allen woenen moghe **Wat**

hi en wile niet vonweerdighe
 in elken bi sonderlinghe te wo
 nen. noch in ons alleen te same
 te woenen. Daer om soe si ten
 eersten een vghelie vlitich dat
 hi in hem seluen gheen twist
 noch twidracht en hebbe. wāt
 alle rijt dat in hem seluē twi
 drachtich is dat sel te mere gaē
 en dat een huus sel valle opt
 ander. en onse heer en sel niet
 willen ingaen in dat huus da
 die wandē of neyghen en dat
 tmer vallen wil. Want en sie
 wi dat niet dat die siele hoer
 huus dat is hoer lichaem heel
 wil hebben sel si daer rustelic
 in woenen. en dat si daer alte
 hants wt scheidē moet als
 die lede des lichaems van een
 ghebroken werden of seer ghe
 quetsēt wden. Daer om soe sie
 oec die siele ist sake dat si be
 gheert dat cristus oinnits den
 gheloue in hoer herte woene
 dat is hoer seluen dat si soch
 uoudelike waer neme dat hoer
 lede niet ghescheiden en wden
 van malcanden. dat is die ve
 den. die wille. en die ghehuech
 nisse. Die reden sel daer om we
 sen sonder dwalen op dat si in
 den wille oūdraghe. wāt sul
 ken reden minet den wille. Die
 wille si oec sonder bosheit. wāt
 sulke wille eyschet die **boofht**
 rede. en sulken wille pryst se.
 Want ist sake dat die siele ho

seluē oerdelt om die quaetheit
 des willen. nae dien dat die re
 den wtwiset. soe is daer een in
 wendich kuyf en ene sochlike
 twidracht. Want die rede bescul
 dicht altoes sulken quade wille:
 en voerdelt en vdoemten. Hier
 om seide onse heer in den ewan
 gelio. Oūdraghe haestelike in
 dme wederfakē als du mit he
 m enē weghe biste. op dat hi
 di niet en brenghe voerde recht.
 en hi di oūgheue den pijres:
 Die memorie dat is die ghehuech
 nisse sel oec wesen sond' oreyndht.
 soe datter omer ghene sunden
 in en bliue die niet mit puere
 biechte en mit weerdigh vrucht
 d' penitencien of ghedaē en w
 de. Want anders soe hatet die
 wille sulken consciencie d' die
 sunden in schulē. en die reden
 vonweerdet die. en si en beha
 ghet hoer niet. Hier om soe be
 reydet die mensche ene goede
 ghename womghe gode. wel
 kes reden niet bedroghe en is.
 en welches wille niet vkeert
 en is. en welches memorie of
 ghehuechnisse niet besmet en
 is. Mer nu als elc bi sond lin
 ghe hem aldus punt te hebbē
 en gode ene woeninghe in hem
 te maken. soe ist oec noot dat
 wi alle te samen bequamelike
 venicht wden en te same ghen
 ghet wden oinnits die onderli
 ghe mine. die een bant is der

volcomenheit. Want die volcome
ne onderlinghe bekemisse en mach
men in desen tydliken leue w heb
ben. en tis wel te vmoeden dattet
gheen nut en waer dat die me
sche van binen en va buce vol
comelike malcand' bekeden ;
Want in dien hemelsche huse d'
ewigher salicheit. wert die mine
oumits den volcomenē bekēnē
gheoeket en gheuoedet. mer in
desen leuen soude die mine diu
le vanden bekēnē harde seer seer
ghelindert wden. Want wie iss
van ons allen die daer van glori
eren mach dat sin herte also re
st dat daer niet in en is dat sine
eue mensche mochte mishage
als volcomelike saghe. Dus soe
mochtet licht daer een mensche
hem saamen soude en co'ius w
den als men alle sine quaetheit
bekēnen mochte. en die ghene
die eens anders quaetheit beke
de mocht oec wel so wilen hēde
seer gheschandalizert en ghe
hindert wden. mer in die leue
dat hier boue is. sel dat onder
linghe bekēnen seer ghenuechlic
wesen. daer mit allen met we
sen en sel daer hem vemāt aen
stoten moghe. of dat vemāt mis
haghen moghe. Hier om soe is
dat hemelsche huus seer vaste
like te saamen vemighet als dat
ewelike te saamen duere sel. **A**
dit huus in deser tijt is als een
tentē d' gheenre die te stude gae.

en en is soe vast niet te saamen
ghespikert. Dat huus hier boue
is een huus d' bliscap. mer dit
huus hier ind' eerden is ee huus
d' riddscap daermen in stride sel.
Dat is een huus des loues. m'
dit is een huus des ghebedes. **I**
c segghe dit is die stat onser ster
heit. mer dat is die stat onser ewi
gher rusten. Daer om ist dat wi
hier manlike striden en onse vi
ande vromelike iuwmen. soe sel
wi daer in groter glorie ontfan
ghen wden. en ons sel voer den
helm ghegheuen wde een glioes
dyadema een
en een schone palme voer dat
sweert. en voer den schilt enen
gulden mantel. en voer dat yse
ren panser ene stole d' vrolich.
Hier en binen schunter mit
te wesen dat wi wat ghedruc
ket wden ond' die last d' wape
nen. dan dat wi oghewapent
doot gheslaghen soude werden.
en tis beter dat wi ene corte tyt
draghen die swaerheit des pan
sers en des schildes. dan dat wi
mitten vuerighen scutte d' via
den doer gheschoten soude wden.
Daer ons mit sinre godliker
crachte voer beschermē moet
die ghebūdyt is ind' ewich d' me
Dat derde sermoē vā d' kernisse
Brueders dit cloest
is een stat des ouste comēs.
mer tis vande bosen viade bele
ghen. Daer om wat onser is die

in deses conincs wapene beswoꝛē
 sijn. die tot sijner riddscap onse
 name ghegheue hebben. wi sellē
 dat weten dat ons duerhande
 bereidinghe noot is. sel wi den
 borch onses conincs trouwelike
 en wel bewaren. en vande viā
 den beschermē. Dat eerste is goe
 de stercke vestinghe. en goede
 wapene teghēs den viāde mede
 te vechten. en vitalie vā te leue
Wat is dan onse vestinghe **God**
 twiuel dat. daer die pphēet vā
 seit Die stat onser sterckheit is sy
 onse ghesontmaker sel di geset
 wden ene muere en ene voer
 muere Die onthoudighe is ene
 goede muere. die v̄duldicheit
 is die voer muere Dese ont
 houdighe is ene goede muere
 die ons in allen sīden bewaert
 soe dat die viāde. noch d' die
 v̄msterē d' oghē. noch d' emich
 vande anderē sīnen ons doden
 of schaden moghē Die v̄duldichē
 is oec ene goede voer muere.
 die die eerste aenstotinghe der
 vianden sterckelike of herē can
 soe dat wi in menigherhande
 aēuechtighe d' viāde stātsch
 telike en onghēquetset moghē
 bliuen Want dat is een enighe
 medicine als die onthoudinghe
 also herdelike aengheuocheen
 wert dat si hoer nauwe lide en
 can. dat een mensche dan die
 v̄duldicheit teghēs setten can.
 en hoe gewot die becoꝛinghe op

staet dat hi daer v̄mer ghee con
 sent toe en gheue. mer v̄duldeli
 ke p̄me te draghē die moeyms
 se d' becoꝛinghe. als daer inden
 ewangeliē van ghescreue staet.
 In uwer v̄duldicheit sel di v
 sielen besitten Dus wert onse
 ghesontmaker in sijner stat ghe
 set ene muere en ene voer muere
 Want hi is van gode dē vad
 ghemaket onse gherechtichē
 en hi is oec des pphēte v̄duldichē
 als hi selue seit **Wij** god mine
 v̄duldicheit **Hi** is onse muere
 gheset in sijre heilighe wāderē
 ghe. hi is onse voer muere in
 sijre passien Want hi heeft
 hem onthouden vā alle beghe
 lichen des vleisches en deser
 werlt. en hi heuet sterckelike
 gheleden al dat hē die bose men
 schē quades doen woude **Hi**
 oec noot datinē in deser borch
 wapene bereide daerme mede.
 teghēs die viāde vechte mach.
It segghe gheestelike wapene.
 die vā godes weghē machtich
 sijn niet alleen weder te staen.
 mer oec aen te vechte en te v
 winnen al die viāde **Trecket**
 aen die wapene godes seit die
 heilighe apostel sunte pauvelo
Hoe meendi lieue brueders. die
 becoꝛinghe die ons die helse
 viāde aen doen sijn ons seer swa
 mer of hem onse ymighe ghebe
 de met veel swaerre en sijn **me**
 boesheden en sine scaldheden sijn

ons seer moeylic. mer hi wert
 sonder twiuel noch veel meer ge
 quellet van onser simpelheit en
 van onser bermherticheit. Onse
 oetmoedicheit is hem onmidrach
 lic. hi wert buende van onser
 onderlinghe minen. en van onse
 sachtmoedicheit en ghehoersam
 heit wert hi ghecruiust. Voert
 meer soe en ist ons ghee noot
 groten hongher te liden. en dat
 om den borch ons hen den p^{ro}ph^{et}
 den ouer te gheuen. Want s^{yn} s^{yn}
 ghelouet die vuerlike dreighi
 ghe des ppheten. vmer godes do
 sine pphete en is op ons niet ghe
 comen van hongher en va dorste
 niet des brodes en des waters:
 mer van te horen die woerden
 godes. want soe lese wi. Niet al
 leen vanden brode en leuet die
 mensche. mer van alre woer
 den die gaen witten monde go
 des. Onse en ghebreket dier o
 ghene vitalie die alsoe dicke
 goede sermone pleghe te hore.
 en noch dicker heilighe lessen
 hore lesen. en sowilen oec sma
 ken die salighe ghenuechte d'
 gheesteliker ymcheit. als ceyne
 hondkens die die aruemen
 eten die vander hen tafele val
 len. Ic segghe van dien here
 die inden ~~tempel~~ hemel mit
 gode werescapen en mitte hei
 lighen enghelen. en vuller
 wden vander vruchebaerheit

des huses godes. **W**i hebbe oec
 dat broot d' tranen. en al en is
 dit broot niet alre suet. het st'
 het nochtans seer wel dat her
 te des menschen. **O**ec heb wi dat
 broot d' ghehoersamheit daer
 onse he van spreket tot sinen
 discipulen. **M**in spise is seit hi
 dat ic doe den wille mys vads.
Wi hebben oec dat bouen al
 gaet dat leuedighe broot dat
 ghebuidide lichaem os ghesont
 makers ons hen. **I**hu crist. in
 wellier spisen stercheit al die
 macht der vianden iuwone wt.
Dus is die borch ons hen wel
 besorghet. soe dat wi va ghenē
 vianden anxt en durue hebbe
 alsoe veer als wi selue trouwe
 willen wesen. en manlike vech
 ten teghes onse viande. op dat
 wi niet gheuonden en wde. noch
 vraders. noch alre anrtuallich.
 noch traech of vsumede. **W**at
 dat machme rechte vraders hete.
 soe wie des hen viande in sine
 borch op laten willen. **E**n dat si
 die ghene die gheerne achē sprake
 doen. waer om si gode hatelic
 heet te wesen. en oec die ghene
 die twist en onurede in goede
 vgaeringhe beghere te make
 en scande voeden. **W**ant also
 als die stede godes in vrede is.
 soe ist oec openbaer dat die
 stede des diuels is in twidracht.
 en in oureden. **E**n laet v dat

gheen wond' hebbe. dat ic soe
herdelike sprake. wāt die waer
heit en smeket mit nyemant.
Hi sel dat openbaerlike wete
wie hi is dat hi een vrad' voer
gode ghereket sel wesen. die on
duechden en quade seden en qua
de ghewoenten in deser vgade
ringhe godes brenghen wil. en
vanden huse godes een moert
hule wil maken en een nest d'
diuelen. **G**od sijt gheloest dat
wi sulke niet veel en vynden
die daer groot scout aen hebbe
Nachts vneem wi vmet som
wilen datt' somighe sijn die veel
ruininghe mitten viande wille
maken en daer vrede mede wil
len hebben en voerwaerde ma
ke mitten dode. **D**at is. si pnen
hem also veel als si konē die stre
ghicheit d' oerden te vminne. en
die goede vuerighe ghewoente
in laeuwen en slappe gewoete
in wandelen en onirede te make
en die ondinghe mine te quet
sen. **L**ieue kynd' wi hueden ons
voet sulke menschen als wi best
conen. als wi lesen van onsen
vlosser. **I**hs en gheloefde hem
seluen niet sulke mensche. **I**c
seg v dat al ist datmense no lidet
en vdraghet. si sellen cortelike
een swaer oerdel draghe. ten si
dat si hem seer beteren. **W**āt die
schade is seer groot die si den al
machtighen gode gheerne doe
vouden. **W**at ist vried' wie du

biste dattu mit dijre laeuheit.
en mit dijre traechheit en mit di
nen anderen sunden te vreden.
biste en daer bi bliueste. en go
de liegheste mitten gheestelike
habite dien du van bure toeste
Sond'ruuel du maecste cristo
dat alre beste casteel quijt ist
dattu sinen vianden dat cloest'
van clarendael ouleuerste. **H**i
pleghet daer iaerly seer goede
vriucht van te crighen. die seer
duerbaer is in sine oghē. en
daer hi grote mine toe heeft.
en grote roue die hi de viande
ontrouet. pleghet hi op desen
borch te brenghē. **W**ant hi heuet
goet betruwen in sine grote
stercheit. **S**ie die schare aen die
hi wtter viande macht vlost
heeft en van allen lande hier
vgadert heeft vand' sonen op
ganc tot hore nederganc. van
den noorden totten suden. **I**n da'
of wie sulke vrad' is. begrepe
worde. want si en conē niet la
ghe verholen bliue noch ons
ontcome. **W**at pme meendi dat
men hem doen soude. wāt mit
gheente ghemene pme en soude
hi voerdelt vden. mer mit sond'
linghen groten tormente. **M**er
wi en willen no hier niet lagh'
van spreken. ic meen dat wi os
voert aen uesteliker hueden
sellen van deser hateliker vrese
rye. en dat wi ons alle onduech
den sorchuoudelik' sellē pmen

Hier

se schuwen en wt te sluten. en m
 aen te halen hoe sulc si oec sin
 vleischelike of weerlic. op dat wi
 ghene vraders gheuonden en w
 den. noch alse vraders gheplicht
 en wden Ten anderen mael ist
 oec te schuwen datter niemant
 van anere en van cleymoedich
 en vlie vand veste. en daer be
 aneret wde dier gheen anxt en
 is te hebben. en daer die alre
 meeste sorghe is dwaeslic dacht
 som woude wesen Want soe wie
 dat vliet die gheeft hem seluen
 onder den handen en onder de
 sweerde sintre vianden. als of
 hi niet en wist dat sine viande
 ghene bermherticheit en hebbe
 die soe wreet sin ouer hoer vi
 ande. en noch wreder sin ouer
 hoer vriende. vmer alre wreet
 ste sin ouer hem seluen Nu wil
 ic mit corten woerden voert seg
 ghen vanden derden penkel wat
 die tyt gaet voer bi. als ic be
 gherich bin in uwer salicheit alst
 reden is. en teghens menigher
 hande ghebreke. menigherhade
 medicine en boete pijn te sieke.
 Wat soudet baten. of du die
 borch dyns hen niet vraden en
 woudeste noch oec vlien vand
 veste. als du slaperich en vsu
 mende waerste Hier om laet
 ons mit al onsen vliet en mit
 al onser machte die borch ons
 hen dien hi ons beuole heeft

trouwelijke beware. forduou
 dich teghens die loeshheit en
 boeshheit al onser viande. en
 altoes bereit wesen teghens
 alle die aeuuechtnghe die si
 ons doen conen. als die apostel
 seit Weder staet de duuel en
 hi sel van v vlien En want
 wut wel weten va welk stat
 dat gheseyt is. ten si dat die
 heer die stat behuede. te vghen
 ues wakent hi diese huedet be
 daer om is ons noot dat wi
 ons voetmoedighen onder die
 moghende hant godes. en dat
 wi en al onse huus alsoe yn
 nichlike als wi conen sintre
 goedtierenre bermherticheit al
 toes pimen te beuelen. en he
 vuerichlike te bidden dat hi
 ons ghenadelike wil behuede
 en beware van alle laghen
 en loesheden en moghenthe
 den al onser vianden tot ghen
 suns heilighen naems. die ghe
 benedyt is in ewicheit Dat
 vierde sermoen vander kernis
Dit begheerliken loue be
 gre wi die hoechtit va
 huden. en mit hoechtiteliker
 bliscap eer wise En watter
 gheestelike mensche niet en
 betamet en oec wise luden
 niet toe en hoert te ere dat
 si niet en bekennen. en daer
 hoechtit van te houden dat
 si selue niet en wete watter

is. soe vraghen wi wie die heili
 ghe sijn in welker ere wi dese
 teghenwoerdighe hoechtijt begaen
Ie en vmete mi niet wt mi sel
 uen hier op te antwoerden. daer
 om heb ic lieuer dat hi spreke
 die hoghe bouen mi is. welkes
 ghetuuch oec veel gheloefliker
 schijnt te wesen. **H**et inwoudt
 u machschien dat ic dus spreke
 wantmen openbaerlike voerde
 oghen sien mach dese mateerlike
 kerke daer wi die iaerlike hoech
 tijt d' kermissen van begaen. **W**at
 wie twiuelc daer aen te segge
 dat die kerke en dat ghetim
 mert heilich si. die die ghehei
 lichde hande d' biscoppen alsoe
 menichuoudelike mit gheesteli
 ken sacramenten gheheilighet
 en ghewyct hebben. en daer van
 dier tijt voert totten loue go
 des stadelike die heilighe **sc**ri
 ghesonghen en ghelesen wert.
 daer die yunghe ghebede sond
 ophouden des daghes en des
 nachtes gheoesent wden. en daer
 die heilighe ghebeente d' gheere
 die mit gode regneren in grot
 weerdicheit ghehouden wden.
 daer die heilighe enghelsche
 gheesten totten loue hoers scerp
 pers altoes teghenwoerdich sijn.
Du wilt machschien hier op
 segghen. **A**lle die and' punte
 daer du van gheset hebste
 sijn openbaer ghenoech dat

tet soe is. mer wie mach daer
 van glouieren dat hi die heili
 ghe enghelsche heeren hier ghe
 sien heeft. **M**er al ist dat du die
 heilighe enghelen niet sien en
 moghste. die heer diese wt
 sendet. die sietse wel. die doer
 den yphet spreket. **I**herlm
 ic hebbe op dine muere be
 waeres gheset. **D**aer is een
 iherlm hier bouen die vri is
 dat onse moed' is. mer ic en
 gheloue niet dat god op hoer
 mueren enighe bewares geset
 heuet. tot welker stats loue die
 yphet singhet. **G**od heuet vrede
 gheset dmen eynde. **D**uncket
 di dat niet ghetighes ghenoech
 wesen. hoer hoe daer voet staet
 inde selue yphet daer ic voer
 of gheset hebbe. **A**lle dach en
 alden nacht en sellen si n' swi
 ghen. **H**ier hier wt moechdi
 merken dat hi hier dat hemel
 sche iherlm met mede en meet.
 daer wi van lesen. **E**ine poor
 ten sellen van alden daghe n'
 ghesloten wden. en daer en is
 gheen nacht. **D**aer om in die
 hemelsche iherlm en is ghene
 wandelbaerheit. noch si en be
 houet ghene bewaringhe. m'
 in onsen daghe en in onse nach
 ten behooue wi dat ons bewa
 res gheset wden daer onse he
 van seit. **O**p dine mueren o
 iherlm heb ic bewares gheset

D goedtierenheit ons hēn dien
 onse crancke bewaringhe niet
 ghenoech en is. mer du setste
 bouen den prelaten die du ind'
 heiligher kerken gheset hebste
 and' mensche te regiere en te
 bewaren die behuedinghe en
 die bewaringhe d' heiligh' en
 ghelen. en onse muere wel te
 bewaren. en alle die ghene die
 binuen den mueren sijn **J**ava
 der soe ist behaechlic voer dine
 oghen. en soe ist ons noot **O**n
 se bewaringhe en al dat wi doe
 cōnen. dat is al onvolcomen
 ten si datstu ons te hulpe sen
 des dine dienstastighe gheeste
 die ons bewaren en die os hel
 pen bewaren die ghene die os
 beuoelen sijn. op dat wi te sa
 men moghē ontfanghē die erf
 misse d' ewigher salicheit **W**at
 leit ons daer aen al en kōnen
 wise niet sien als wi haer hul
 pe wel vnemen **W**at leit ons
 aen dat aensien van bute. als
 wi inwendelike wel ghewaer
 wden hoer weldaden **H**ier wt
 moghē wi merken dat die on
 sienlike dinghe die sienlike din
 ghe veer bouen gaen want
 die dinghē diene mach sien
 sijn tytlike. mer die dinghen
 diemen sien en mach die sijn
 ewich **W**ant die sienlike din
 ghen hebben hoer oersake. en
 hoer wesen witten on sienliken
 dinghen. als die heilighe apos

tel seit. dat die on sienlike mo
 ghentheit godes bekend en v
 staen wert biden creatueren
 deser werlt. vand' vedelike crea
 tueren **A**ldus doe die onbekē
 de ioden den heilighen god vā
 isrl' blasphemierden vand' on
 sienliker vghenighe d' sunden
 soe uwan hise mitten wtwe
 dighen teykenen d' ghesontht
 en seide hem **O**p dat ghi wete
 moghet dat des menschen soe
 macht heuet ind' eerden die su
 den te vghenuen. doe seide hi
 totten gichtighen mensche **B**rat
 op en nym dyn bedde en gac
 in dyn huus **E**n doe die pha
 riseus miurmurerde teghen
 die meester die die mensche sa
 lich maecte. en smadelike sprac
 teghens die sundighe berouwe
 de vrouwe. soe uwan hi en mit
 opēbaren teykenen vstellende
 die wke en den dienst des wi
 ues **W**ant hi dwaelde vmer
 die dat wyf als ene sundsche
 vsmaden woude die mit soe
 groten berouwe lach aenden
 voeten ons hēn en wieschse
 mit horen tranen. en droghe
 se mit horen hare. en kussedese
 mit horen monde. en saluedese
 mit duerbare salue **W**ie sel
 dan wed' op halen die sunden
 die eens vghenuen sijn **W**ie sel
 daer op spreken dat si die voe
 ten ons hēn aentastet **W**ie sel
 se voert aen ene sundsche hēre

te wesen. die in dien dat si bitterlike bescreyent dat si misdaen heeft soe hatet si die boesheit. en in dien dat si die voete ons hen alsoe begheerlike cussert; soe minet si die gherechticheit. en in dien dat si se droghet mis horen hare bewust si oetmoedicheit. en in dien dat sise saluet bewust si sachtmoedicheit. **Hoe soude dan die sunden regneren in enen bedruete gheeste die soe hertelike suchtet voer sine sunden. En bedeket is hogrote mine al die grootheid hoerre sunden. Hoer sijn veel sunden vghenuen. want si veel ghemint heeft. Nu rechte daerom o pharisee en sel si voert aen ghene sundsche ghehete wesen als du waenste. mer si sel ene heilighe discipula ghecrust gheheten wden. van wie si in alsoe cort tyt gheleert heuet sachtmoedich te wese en oetmoedich van liden. Want dat ist dattu ghelesen hebste inden psheet. mer tis di mach seken vergheten. keer die bose mensche omme. en si en selle niet wesen. Aldus mij alre lieften aldus of die oude wrogheer d' broeders v' u' wite woude v' oude sunden. daer ghi v' nu of schamer. soe sel hi horen die heilighe apostel die v' grotelike troest en seit. **Bulcheb di gheweest mer ghi sijn daer****

van ghewasschen en gheheilighe. **En dat hi op een and' stede seit. Ghi hebt nu v' vrucht in heilichmakinghe. mer dat eynde sel wesen dat ewighe leue. Ende noch openliker seit hi hier of op een and' stede. Die tepel gods is heilich dat ghi sijn. Hi is die ghene welkes reuerencie wi inden beghine deses sermoens die eerste steme ghehoude hebben. doe wi die heilighe sochte. van welken wi dese teghewoedighe hoechtut hoechlike viere. **Want al ist dat dit wtwendighe tynert mit rechte heten mach wel heilich om die wijnghe d' bisscoppen. om dat die heilighe scrift hier nachtes en daghes ghesonghe en ghelesen wert. en hier menich ymichgebet ghesproken wert. en o die teghewoerdicheit des heilighe ghebeentes. en om die toeweste d' heiligher enghelen. ten is noch tans in ghecrewis te gheloue dat wi die heilicheit des tyners alleen om des tyners willen euen. Want dat is vmer seker dat dese wtwendighe kerke o hoers selues wille niet ghehelighet en is. Want die kerke is heilich om die lichame d' mesche die daer gode in dienē. en die lichame sijn heilich. om die heilighe sielen die in d' lichame sijn. en die sielen sijn heilich om d' heilighe gheest dien si van gode****

ontfanghen hebben **van gode**
 En daer om en sel niemāt an
 moghen twiuelen. want wi
 vander inwendigher en onse
 liker graciē een openbaer tei
 ken van buten sien moghen
It segghe m dien dat ghi als
 die gichtighe mensche daer m
 den ewāgelie van staet. vā v
 wer siecten op staet. en dat lich
 aemlike bedde daer ghi lāghe
 siec m ghelegghen hadt. manli
 op buert. en wandert m vhuus
 ic segghe dat huus daer ghi bli
 delic mitten pheet vā singhet.
 wi sellen gaen m huus des hēn
O wonderlike huus dat hoge
 bouen te setten is. bouē alle die
 begheerlike tabernakelē **te set**
ten is en ghenuechlike woin
 ghe **H**oe mynlic sijn dijn tab
 nakelen heer d' duechden. mi
 ne siele begheert en ontbreket
 m die wide voerhoue des hēn
Mer si sijn veel meer salich o
 here die m dmen huse woenen
Want die sellen di m d' ewicheit
 louen. want gloriose dnghe
 sijn van di gheset huus godes
Inden tabernakelen is dat such
 ten d' penitencie. inden voerho
 ue is wat smakes d' ewigher
 blistap. mer m di is volle salich
 d' ewigher glēn **D**at noderste
 is een huus des ghebedes. dat
 middelste is een huus des ver
 wachtings. mer du biste ee huus
 des danckes en des loues **H**i
 is daer om salich die hier of

neyyghet vanden quade. dat is
 vanden sunden. en doet dat goe
 de. op dat hi daer vloest moghe
 wden vanden quade. dat pme
 is. en m di o hemelsche woe
 minghe ontfanghe moghe die
 ewighe goede **W**ant hier m de
 ser tyt ontfanghen wi een voer
 smaec des gheestes. daer m d'
 voerhoue die rycheit is. mer
 m di o hemelsche vaderlant is
 die volheit. daer die goede ma
 te en die toeghedruete mate en
 die ouuloeyende mate ons ghe
 gheuen sel werden m onse scote.
Hier werden wi heilich. inden
 voerborghe wden wi seker.
 mer m di o stat godes werden
 wi salich **W**ant dit sijn die vo
 smake des heilighen gheestes
 die den ghenen die raderlike
 striden opt eerste ghegheue w
 den. als heilicheit m hoere wā
 deringhe. goddiensticheit m d'
 menighe. crachte m alle stridē
Bider heiligher wanderinghe v
 stae wi die vrucht d' penitencie
 en alle and' lichaemlike oefe
 ninghe inden gheboden godes
Mer want alle dese niet eeuou
 dich en moghen wesen ten si
 dat die oghen d' menighe ee
 uoudich sijn. daer om ist noot
 datter goddiensticheit si m d'
 menighe en puerheit des hēn
 op datter ghene begheerlicheit
 des menscheliken loues. mer
 dat hi allene al onse begheer
 te vullen mach. en dat alle

gracie die wi ontfanghē heb
ben wed' gae tot hore eerste
oerspronc daer alle goet wt
comet **G**hedenc dat nochtā
dat alleen die dat volherden
ghecroent sellen wōden. ende
datstu daer toe niet comē en
mogheste ten si datstu in dus
menighen stride die daghe
lics teghens di opstaē men
gherhande crachte en duech
de van gode vdiēnes te ont
fanghen **E**n dit is mē tab
nakelen **M**er inden voerho
ue daer guetlic in otfāghē
werden die langhe trouwe
like en arbeidlike ghestredē
hebben. daer werden hē ghe
gheuen die rijcheden des gees
tes. rust van allen arbeide.
sekerheit van alle dien daer
si forchoudich voer mochtē
wesen. vrede van alle vian
den **W**ant die gheest sel dan
voert aen segghen. dat si rus
ten sellen van allen arbeide.
welc gheest in voertiden also
vlitelike alle ledicheit te ver
bieden plach. en te ghebiedē
datmen trouwelike arbeide
soude **H**i selse daer vā make
van alre sorghen en vā alre
sorghoudicheit. die nu me
nigherhande rade ind' sielen
set. en maket dat si in veel
dmighen tuebieret wert **M**
als alle die stride iuwōnen
sijn. soe sel huse suetelike doe

rusten. die nu alsoe langhe
als die vuerlike lewe al
breesshende omē loept suchē
de wien hi vflynden moghe.
vlitelike se iuweket dat si wa
ken sellen. en maket se vue
rich totten stride **M**er in alle
desen die wi voer gheruert
hebben is meer vlosinghe
van quaden. dan begruige
mit goede. al ist dat die har
de onderuyndinghe onser swa
re nootdurfticheit ons daer
toe brenghet dat ons dat soe
seer groot duncket als wi
niet veel quades en liden. ghe
likerwijs als ene sware con
sciencie dat voer volcomene
heilicheit soude houdē mocht
se vā wesen van sunden **H**i
wt moghen wi merken hoe
veer wi sijn vande ouersten
goede die dat voer volcome
ne gherechticheit houden **V**
mochten wi die sūde sauwē.
en als wi ghene grote onsa
licheit en voelen dat ons dā
duncket dat wi salich ghe
noech sijn **H**et si veer dat wi
sule vmoeden soude te wese
die vruchtbaerheit des huses
godes. en die lopende beke
der ewigher wellust. of hoe
men die goede anders hētē
wil. die noch oghe ghesien
en heuet. noch oer ghehoet
en heuet. en in gheens mē
schen herte en sijn opghegāc

op die goede die god bereit
 heuet den ghenen die hem lief
 hebben En wil daer om o me
 sche niet begheren te horen dat
 nye menschelike oren ghehoert
 en hebben en en wil daer ghe
 ne mensche nae vraghe dat nye
 mensche oghen ghesien en hebbe
 en dat ghene menschelike sinne
 begripen en moghen Mer op dat
 wi nochtans daer niet alte ma
 le van en swighen en doch va
 veers onse vaderlant grieten
 vriendelike soe schyn wi daer
 van te rukken duerhande belof
 missen als d' ewigher moghent
 heit en d' ewigher grootdadich
 en d' ewigher glorien Wāt het
 was een mensche en een soen
 deser gheuanghenisse die van
 hem seluen seide Ic sel inghen
 in die moghentheit godes Mer
 wi moghen weten alsoe lāghe
 als wi in deser tyt sijn wāt dat
 is die siecten te deruen wāt wi
 noch mit menigherhāde siectē
 rome beuanghen sijn mer wāt
 dat is die crichte aen te doen
 en in die moghentheit in te
 gaen en niet alleen in die mo
 ghentheit mer in also grote
 moghentheit en machschen
 in die almachtighe moghentheit
 dat en moghē wi noch niet we
 ten En hi roepet oec die een
 ghetrouwe ghetuich is Die hi
 rechtmeerdich ghemaket heeft
 die heeft hi oec groot ghemaket

Mer sulke groocheit als beta
 melic is te comen van dier gte
 heit die gheen eynde noch ghe
 tal en heuet gaue god dat on
 se cleynheit mit goede betrou
 wē die u wachten mochte wāt
 se te ystaen en te begripen is o
 smoghelic Nu voert soe en ist
 ons gheen noot te twiuele aē
 die lofsinse d' glen Du selste dā
 salichlike glē scēppen daer du wo
 in deser tyt also vuerlic van
 v boden wdeste Want dan sel
 enen veghelike lof wesen vā
 gode Dese lof en dese glē sel
 sondtwiuel seker en ewich wese
 die van ghenen dinghē ghehyn
 dert en mach wden en nimmer
 meer eynde en sel hebbe ende
 als daer of ghescreuē is so sel
 dese lof wesen vrolic en schoē
 Gya daer om lieue kyd laet
 ons ten eersten midē tabnakele
 manlike striden op dat wi in
 den widen voerhouē suetelike
 moghen rusten en ten lesten
 inden groten huse godes hoech
 like moghē gloriere als dese
 corte tribulacie die niet lāge
 dueren en mach in ons wken
 sel inden hemel ene bouē ma
 te grote ewighe glorie Daer
 wi alden dach inden here ghe
 louet sellen werden **Dat vyfte**
sermoen vander kernis
Lieue brueders wi begaen
 oec huden ene hoecht tyt
 die seer groot is Dat machic

wel lichtelike bewisen. mer wildi mi voert gaen vragen van wat heilighen wi dese hoechtijt vieren. ic en sel v machschien daer alsoe lichte lic niet te rechte conen antwo den Want wāneer wi hoechtijt houden hebben van em ghen apostel of martelaer of cōfessoer. soe ist goet te seg ghen den ghenē die ons da om vraghen waer van die hoechtijt is Als vande heilighen apostel sunte peter. of vanden gloriofen martelaer sunte steuen. of vaden heilighen confessoer sunte martin. of van emghen anderē confessozen of grote heilighē des hemelschen rikes. **A** dese hoechtijt en is van dier ghenē. en nochtans ist ene wēde hoechtijt die niet cleij en is. **E**n wildyt nu horen. tis hoechtijt des huses godes en des tēpels godes der stat des ewigē conincs en d'bruit cristī. **N**ie mant en twivel daer aen die bruit cristī en si heilich. die den heilighē alre heilighē toe behoert. en si en si weerdich ald'eren diemē hoer doen mach. **E**n sel daer oec yemāt aen twivelen dat huus godes en si heilich daer vā ghescreuē staet. **O** hē dme huse betaet heilicheit. **A**lsoe is oec syn tēpel heilich wondlic in ghe

lycheden. **E**n iohānes rughet dat hi die stat sach. ic sach seide hi die heilighe nywe stat ihelm die vanden hemel neder quam. die van gode bereit was als een bruit die suuerlike viert was hore brudegom. **I**n welke woerde hi begōnen heeft te opēbare dat ic noch niet ghedocht en had te segghē. **D**at is die selue die bruit is. en oec die stat is. en daer toe die tempel en dat huus godes is. **E**n dit en sel wi ons gheen wond' laten dunckē. want hi is ene en die selue die he gheweerdighet een brudegō te wesen en een coninc en een god. en een vad' des ghesins. **N**och mene ic dat v niet ghe noech gheden is. eer ic v opēbaerlike segghe. wat die huus deses groten vaders des ghesins. en wat die tempel godes is. en wie dese stat is deses groten conincs. en wie dat is die dat vdiert heeft te wesen ene bruit deses alre glorioesten brudegōs. mer ic en bin hier in niet luttel be anxtet te segghē dat ic voele of daer yemant van v wese mochte diet niet mit alsoe volcomen gheloue. of niet alsoe oetmoedelike en soude horen alst betamelic is te hore die woerde godes. en datter

yemant van deser heilighen
 stede gaen soude opgheblasen
 en vhoucerdighet van grooth
 d' gien. en om die cleymoeedich
 syns gheestes niet alsoe ghelo
 vich als hi wesen soude. **Wat**
 ic begheer dat ghi altoes tot
 allen tiden beide volcomelike
 ghelouich en oec oetmoedich
 gheuonden moeten wden. **Wat**
 beide dese syn groot noot tott
 salicheit. **Want** alleen den oet
 moedighen gheeft hi sine gra
 cie. en is onmoghelic gode te
 behaghen sond' den gheloue.
Daer om begheer ic en te mael
 seer begheer ic. dat ghi v selue
 altoes selt pmen te houden vo'
 gode inden voelen uwer liden
 alsoe seer cleyn. en oec seer groot.
 en op dat ghi v te meer mogt
 verwonderē. alsoe niet en alsoe
 wat. en oec een groot wat.
Want ghi en cont die grote
 goede des toecomenden leuens
 niet begripē. noch ghi encoent
 den rike d' hemele gheen ghe
 welt doen dan mit enē groten
 moede. en niet myn soe en
 moechdi oec in dat rike d' he
 melen niet gaen. ten si dat ghi
 v bekeert en wdet als een cleyn
 kydeken. **Je** en bin niet diep
 van sine. noch ic en mach ni
 opruspen dat ic selue niet ghe
 smaker en hebbe. ic sel noch
 tans segghen dat ic sōwilen
 in mi seluen beuoele. op dat

157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

hert is. en mit also veel qua-
 der begheerten becomert is.
 en tot alre quaetheit gheney-
 ghet is. en mit menigher
 hande passien vuillet is en
 der diuelen spot is. en ten
 lesten vol is alre confusi:
Want siet. ist dat onse ghe-
 rechtcheden biden lichte d'
 waerheit nauwe aenghesie
 wden. men selt viden datse
 den oeynen doeken d'wue
 gheliker sellen wden. En is
 sile onse gherechticheit. wat
 sel dan werden van onser
 ongherechticheit. **I**s dat licht
 dat in di is donckerheit. hoeda
 mich sel dan dme donckerh'
 wesen. **T**is enen yegheliken
 van ons seer licht te doe wil
 hi al die quaetheit die i he
 is mit gherechten oghen aen-
 sien. en sond' wt nemen der
 personen daer van oerdele
 der waerheit daer die apos-
 tel van ghesproken heeft te
 consentieren daer hi seut:
Die waent dat hi wat is:
 als hi niet en is. die beduecht
 hem seluen. **W**at is die men-
 sche datstu hem groot maec-
 ste seut die ghetruwe ymige
 belyet. of waer om setstu
 dyn herte teghens hem. **H**oe
 ist **S**ondtwiuel die ydelheit
 is die mensche ghelijc ghe-
 worden. te niere is die me-
 sche ghecomen. niet is die

mensche. **E**n hoe is hi noch
 tans te mael niet. die god
 soe groot maket. hoe is hi
 te mael niet. daer god sijn
 herte opsettet. **V**ueders
 laet ons wed' ademē en laet
 ons waer moedes gripe. wat
 al ist dat wi niet en sijn in
 onsen herten. machschien
 daer mach noch wat goedes
 van ons vborghen wesen
 inden herte goedes. **V**ader
 d'bermherticheit. vader d'
 ongheualligheit. waer om
 setstu dyn herte teghens hem.
Ic weet ic weet. **W**ant daer
 dyn schat is. daer is dyn her-
 te. **H**oe sijn wi dan niet. als
 wi dū schat sijn. **A**lle die vol-
 ke sijn soe voer di of si niet
 en waren. en sellen alse n'
 en wat ydels gherekent w-
 den. **D**it is aldus voer di. ni-
 ten is soe niet in di. **T**is soe
 inden oerdel dynre gherech-
 ticheit. mer ten is soe niet
 ind' begheerliker minē dū
 te goedertierenheit. **W**ant
 du noemste die dinghe die
 niet en sijn als of si waren.
Si en sijn niet. want du noē-
 ste die dinghe die niet en sijn.
En si sijn. wanttuse noemste.
Want al en sijn se niet van
 hoers selues weggen. si sijn
 nochtans bi di. sond' twiuel
 naden woerden des apostels
 niet wt hoers selues roke

mer witten roepen godes **A**
 soe pleghestu here te troefte
 in dynre goedertierenheit
 diestu voetmoedichste in dynre
 waerheit op dat hi he grote
 like moghe wtbreiden in di
 nen binensten. die in syn sel
 ues binensten becauuet is.
Want alle dine weghe syn
 barmherticheit ende waerhe
 den ghenen die suchen dyn
 testament en dine ghetughe
Dat testament d' goedertierenheit
 en die ghetughe d' waerheit
D mensche lese in di herte:
 lese in di seluen van di selue
 dat ghetuuch d' waerheit. en
 du en selste di seluen is weer ^{selle}
 dich rekenen te wesen dat di
 die sonne beschine **L**ese inden
 herte godes dat ghetuuch dat
 vast ghemaket is mede bloede
 des hoghe middelaers en du
 selste daer vanden dat veel be
 ter is datstu ene goeden vaste
 hope inwachtende biste. dan
 datstu al nu van gode schij
 ste ontfanghen te hebbe **W**at
 is die mensche seit hi datstu he
 groot maecste **H**i is sond' twi
 vel groot niet in hem selue.
 mer in gode. want van gode
 is hi groot ghemaect **E**n is
 die mensche niet wel groot
 bi gode. als god alsoe forchuou
 dich is voer hem **W**ant soe

seit sinte peter **H**i heuet for
 ghe voer ons **E**n die pheet
 seit **I**c bin een arm broot bid
 der. mer die heer is forchuou
 dich voer mi **H**ondertwiel
 dese twierhande aemerkinghe
 syn wyslike en wel te samen
 gheuoghet daer die mensche
 in eenre corter tijt beide neder
 gaet en opgaet. en bekenet
 hem een arm broot bidder te
 wesen. en dat god forchuou
 dich voer hem is **D**it hoert
 den heiligen enghelen toe. sodlige
 in eenre tijt opwert en neder
 wert te gaen **S**hi selt sien seit
 onse heer dat die enghelen op
 gaen. en ned' gaen op des men
 schen soen **W**ant hoer opgac
 en nederganc en staet in ghee
 te u'wandelberheit **T**e samen
 in eenre tijt werde si ghesent
 te dienste d' gheene die die
 erfuisse d' salicheit ontfanghen
 sellen en staen mede voerden
 oghen godes. alsoe heeft dat
 god barmhertelike tot onsen
 beste gheordiniert. dat wi ghe
 holpen en ghetroest soude wer
 den. en die heilighe enghelen
 gheen schade noch vdruet daer
 van en souden hebben **W**ant
 hoe souden syt and's mit ghel
 ken moede conen draghe dat
 si om onsen wille van sine aē
 sichte oec een cleyn tijt v'scher
 den soude willen wesen dien si

alsoe begheerlike lief hebben
 en begheeren te bescouwen:
Want hoert hoe die waerheit
 daer van seit inden ewangelio
Hoer enghelen seit hi sonder
 twiuel d' cleyne kynden die
 sien altoes inden hemel dat aē
 sicht des vaders **D**at is dat si
 soe die cleyne die hē beuolen
 sijn bewaren si dat nochtans
 selue daer om niet veruē en
 duruen die begheerlike salic
 heit en teghenwoerdigheit des
 hemelsche vaders **H**ier om was
 dat iohānes in apocalipsi die
 stat iherlm sach die ned' gheco
 men was vanden hemel

Die inden hemel is
 noch niet sien en mochte **E**n
 mer dat hi seit die stat die vā
 den hemel neder ghecomē was
 en dat hi niet en seide die vā
 den hemel gheuallen was **W**āt
 daer viel op eenre tyt ee groot
 deel van dier stat witten hemel
 niet die daer wt vielē en wa
 ren niet heilich want hoer val
 was alsoe groot dat si ewige
 viande gheworden sijn gods en
 ald' gheene die god lief hebbe
Mer dese vuerlike val en mocht
 iohānes niet sien wāt hi doe
 noch niet en was **M**er dat
 woert dat inden beghin was
 dat sach desen val en daer hi

selue sinen apostolē vā seide
 als inden ewangelio staet **J**ek
 sach dat sathanas als eenē bli
 em vanden hemel viel **H**ier o
 dat deel datter gheuallen is:
 dat moet vmer wed' ghema
 ket wden **W**ant hi sel vūulle
 datter vūallen is en hi sel wed'
 maken die muere van iherlm
Die hi nochtans niet wed' ma
 ken en sel vanden ghenen die
 daer wt gheuallen sijn **M**' dese
 stat die hem vtoent wert ned'
 comende vanden hemel die was
 al bereit en al volcomen **W**āt
 daer volghet nae inden voer
 ghenoomden boeken **D**ie van
 gode bereit was **W**ant dat die
 heilighe enghelen vande hemel
 neder clymen en niet neder en
 vallen dat doet alleen die god
 like beredinghe die hē desen
 goeden wille ghegheue heeft
 en oec dese macht **D**aer om
 seit die apostel niet alleē dat
 ter dienstachtighe gheeste sū
 mer oec dat si te dienste ghe
 sent wden **W**aer om en soude
 hi sijn enghelē niet senden als
 hi selue gheerne tot salicheit
 der mensche van sinen hemel
 schen vad' ghesent woude we
 sen **W**aer om en soude hi om
 horen wille die hemelen niet
 ned' bughe als hi die comē d'
 hemelen was om hore wille

hem seluen ned' bughen woude
 soe dat hi mit sinen vnghe-
 screef ind' eerden. **H**e bughe ne-
 der dine hemelen. en dat is cle-
 ne. **E**nde com ned'. **W**at wildi
 meer hebben. **O**p dat hi die ghe-
 ne daer hi om ned' ghecome is.
 doen soude mit hem opclymen.
Mer als ic voer gheseyt hebbe
 inden opclymen en nedclymē d'
 enghelen. en is gheē iuwande-
 linghe. **W**i moeten nu hier. nu
 daer wesen. nu dus nu soe.
Want inden ousten dinghe en
 moghen wi niet langhe merre
 en ten is oec gheen oerb' lan-
 ghe inden nedsten dighē te leggē.
Si clymen op seit hi mid' psalm
 hent totten hemel. en si clymen
 ned' hent in d' afgront. hoer
 siele wert sieck inden quaden.
Waer vā coemt dit. **D**aer van
 sond' twael wert hoer siele meer
 siec inden quaden. dan si ghenuecht
 heeft inden goeden. want dat
 quade voelt si teghewoerdich in
 sinen wesen. mer dat goede he-
 uet si noch alleen ind' hopen.
Die discipulen seide tot onsen he-
Wie sel daer salich moghen wer-
 den. **E**n onse he antwoerde he.
Voerden menschen ist omoghelic.
 mer ten is gode niet omoghelic.
Dit is al onse betrouwen. dit
 is onse enighe troest. dit is al
 die sake onser hopen. **M**er nu
 sijn wi des seker dat hiet wel

vmach. mer hoe sel wi nu doe
 dat hiet oec woude. **W**ie vā oē
 allen can dat wesen of hi weer-
 dich is d' minen godes of des
 hares. **W**ie can bekēnē dē sin-
 tes hē. of wie heeft sy raets
 man gheweest. **H**ier is ons noot
 dat ons die gheloue te hulpe co-
 me. hier moet wi die goddiestich
 te hate nemen. op dat oē ou-
 mits den gheeste godes open-
 baer werden dat goede dat vā
 ons mid' hie godes vburghen
 is. en dat die gheest godes ons
 ghetuuch gheue. en ons dat
 vroet make dat wi hūd' godes
 sijn. **E**n dit sel hi ons soe vroet
 maken dat hi ons te vghenes.
 dat is sond' onse vdiensse tot hē
 roepe. en rechtidich make ou-
 mits den gheloue. **I**n welken
 gheloue die wech is vand' ewi-
 gher vkuessinghe godes totter
 toecomend' grootmakige godes.
Hier om soe vmoede ic dat vā
 dier twierhande aemerkinghe
 daer voer of gheseyt is die niet
 onbequamelike heten en mach
 des oerdels en d' waerheit. en
 die and' des gheloue en d' goed'
 tierens. **E**n ten sel di gheē wōd'
 wesen dat mid' menschelike ghe-
 neylicheden alsoe grote onghel-
 ycheden gheuonden wert. als du
 wyslike aemerke wilste hoe
 grote onghelycheit d' natueren
 in sinē godlike wesen vgradert is

Want wat mach hogh wesen
 dan die gheest des leues. ende
 wat mach snod wesen in sluy
 d' eerden. En dat ind' menscheli
 ker nauereit alsoe onghelike
 dinghe vsament wden. dat mee
 ic dattet den wisen philosophie
 deser werlt niet onbekent en
 was die een mensche bescreue
 te wesen een redelic dier dat
 sterflic is. Dit is wel een won
 derlike vsamenighe d' rede en
 d' sterflichkeit. is ene wond
 like vgaedinghe d' ondschey
 denheit en d' ghebzedicheit al
 dus vintmen inden sedē en in
 den begheerlicheit. vmer also
 grote of noch meerre onghel
 licheit. soe dat wilme al dat
 quaet is op hē seluen aensien.
 en al dat goede bi sondinghe.
 het sel al vol mirakels wesen.
 dat die dinghe die alsoe recht
 contrarie sijn teghes malcand
 in ene mensche te same moge
 comen. Hier van wast dat ee
 mensche en die selue nu vdiē
 de te hore. Du biste salich symō
 bariona. dat alsoe veel beduut
 als een soen d' diuen. dat is
 des heiligen gheestes. En niet
 langhe daer nae. ganc achter
 mi sathanas. En laet v dat gee
 wond' hebben. wi vintēt indē
 ewangelie dattet beide ind' wa
 heit ene mensche toe gheset is.
 want hi is die waerheit. Diet
 hem toe seide. **F**erst seide hi hem.

salich bistu symō bariona. en
 niet langhe daer nae seide hi
 hem ganc achter mi sathanas.
En. heuet beide dese woerde
 ghesproke. mer die sake wa
 om hi die woerde sprac en was
 niet een. Die sake waer om
 hi symon bariona hete. dat had
 de hi vanden hemelschen vader
 mer dat hi hem sathanas hete.
 dat hadde hi vanden menschen.
 nochtans wast al een mensch.
Waer van wast dat hi barpo
 na hete. Want vleesch en bloet
 en gaf hem niet in dat hi sprac.
 mer die hemelsche vad'. Waer
 van heet hi sathanas. Wat hi
 smaecte als een mensche. en
 niet als die gheest godes leert.
Wil wi nu in beide dese wysli
 ke aenken wat wi sijn. en in
 den enen. hoe snode wi sijn
 en van soe cleijre weerde. en
 inden anden. hoe groot wi ghe
 maect sijn als daer die ouste
 moghentheit sochououdich vo
 is. en sijn herte bi gheset heuet
 ic meen dat onse glorie ghema
 tighet is. vmer si is al gheme
 ret en gheuesticht. soe dat wi
 niet in ons seluen. mer inden
 hē gloueren sellen. Want wi da
 alleen wat moedes moghe gri
 pen en wat betrouwens dat wi
 oetmoedelike segghē. **I**st dat die
 heer des te rade wert. dat hi os
 salich wil maken. alte hancos
 sel wi vlost wden. **D**u laet os

wat merren in die hoechste
 scouwinge en laet ons aē
 merkende sueken wat dat
 huus godes is. en die tēpel
 godes. en die stat godes. en
 wie oec dese bruut godes is.
 want ten is mi met vghet
 daer hier voer na gheura
 ghet hebbe. en mit anet en
 mit reuerencie soe seg ic nu.
Wie sijn dit alte samen **Jeh**
 segghe dat wijt sijn. mer in
 den herte godes **Wi** sijn **Wat**
 hi hem gheweerdighet heeft
 ons alsoe grote dinghe te doe
 niet dat wi van onser vdiē
 te des weerdich sijn **Niemat**
 en trecke hem dat an. ende
 niemant en sette in hē als
 dat hi hem seluen groot ma
 ken moghe **Want** als een
 mensche hem seluē toe scrift
 dat gode toe behoert. soe sel
 god sondtwinuel den ghenen
 die hem seluen vheffen vne
 deren **En** ist dat wi wt kint
 scher moedichheit te vghuees
 salich willen werden. mit rech
 te en wden wi nūmermeer
 salich. en als wi onse onsa
 licheit met aen sien en wille
 soe en sel wi oec ghene berm
 herticheit van gode vtrighen
En die vmetel is in hē seluē
 die en derf ghene ghenade
 van gode u wachten **Mer** het
 uwecket dit mededoghe godes
 dat een mensche oetmoede

like sijn selues ghebrek bekēt
Sondtwinuel alleen hier mede
 vdiēnen wi dat hi ons als eē
 ryc vader des ghesins in onse
 hongher voedet. op dat wi on
 der hem oiuuloeyende vā bro
 de. sijn huus moghen vdiēnē
 te wesen daer nūmermeer in
 en ghebreket dat voetsel des
 leuens **En** wel te rechte wert
 sijn huus gheheten. een huus
 des ghebedes **Want** dat ouer
 draghet ghenoech mitte ghe
 tughe des ppheten die dat seit
 dat wi onsen ghebede vā hē
 ghespust sellen werden. mitte
 brode der tranen. en dat hi os
 drinckē gheuen sel in dē seluē
 tranen **Doert** aen nade ghe
 tughe des seluē pphete. als wi
 oec hier voer ghesait hebbe.
 desen huse betredēt heilicheit.
 soe dat naden saryē d peni
 tencie volghe die puerheit d
 goeder consciencie. en die nu
 een huus gheworden is. daer
 nae oec een tempel godes wde
 weset heilich seit onse heer d
 den pheet. want ic heilich bi
 v heer en v god **En** die apos
 tel seit oec **En** weet ghi niet
 dat v lichame tempelen sijn
 des heilighe gheestes die in
 v woent. soe wie dat den tē
 pel godes schendet. god sel en
 verstroeyen **Mer** nu die hei
 licheit en is niet ghenoech.

tis noot dat oec vrede si. als
 die apostel tughet daer hi seit.
Bueket vrede en heilicheit:
 sonder welke niemant god sie
 en mach. Dese vrede doet te sa
 men woenen die brueders die
 eendrachtich sijn. en tynert
 onsen vreedsamighe coninc
 een nywe stat die mit rechte
 iherlm gheheten wert. dat also
 veel beduut als scouwighe
 des vreden. Want soe waer
 dat sond' oudracht des vrede.
 en sond' strenghe houdinghe
 d' ewen. en sond' disciplij. en
 sond' dwanc ene hoefdelose
 gheselschap vgradert is. sulke
 menschen en moghen mit
 recht niet heten dat volc godes
 mer si moghe bet hete ene on
 ghebondene schare. en dat en
 is gheen stat die eendrachtich
 sel wesen. mer tis ene cofusie.
 en daer om machse mit recht
 wel babilonia hete. mer van
 iherlm en heeftse niet mit alle.
Mer hoe sel dat moghe gesce
 dat alsoe groten coninc brude
 go soude wille wesen. en dat
 die stat sine bruit soude mo
 ghen wden. Dat vmach alle
 die mine. dier te mael niet
 omoghelic en is. die also ste
 is als die doot. Hoe en soude
 se niet seer lichtelike dese op
 wert voere en weerdich ma
 ken ene bruit te wesen die
 den alren hoechsten brudego

vande hemel heuet ned doe
 comen. **M**er in deser sake en
 sel die mensche in gheenre
 wys voer nemen dat aem
 ken sijn selues daer of ghe
 seit is. want hier wert alee
 meest gheoesent die grootmo
 dicheit des gheloue. want
 onse he seit selue hier of. Ic
 heb di in ghetrouwet inde
 gheloue. ic hebbe di ghetrou
 wet inde oerdel en ind' ghe
 rechticheit. Hier en selste is
 vstaec dine gherechticheit:
 mer die sine. Ic heb di ghetrou
 wet in barmherticheit en in
 werke d' goedertierenheit.
Heeft hi niet volcomelike ge
 daen als een brudego. heuet
 hi sine bruit niet lief gehat
 als een brudegom. heeft hi
 niet neerstich gheweest in
 sunre minen. soe en wil is
 louen dat hi di tot eenre bruit
 ontfanghe wil. Hier om lieue
 brueders ist sake dat wi om
 menigherhande tribulacie die
 ons van alle siden toe come
 bewyst wden te hore totter
 gheselschap des groten vaders
 des ghesins. welke ghesine
 in deser tyt veel lidens toe
 pleecht te comen. **S**y wi oec
 godes tepel oumits dat wi
 he gheheiligheit sijn. **S**ijn wi
 die stat godes in die dat wice
 drachtelike in waerre mine
 te samen leue. **S**y wi die wt

vcoerne bruut des onsterfli-
 ken brudegoms oümits die
 volcomene godlike mine. soe
 meen ic dat ic sonder sorghe
 wel waerachtelike segghen
 mach dattet onse hoechtijt
 is die wi hude hoechlike vie-
 ren. Ende en laet v dat ghee-
 wond wesen dat dese hoech-
 tijt ind' eerden hoechlike ghe-
 viert wert. want si wert oec
 hoechlike ghehouden ind' he-
 mel. Want ist waerachtich
 dat die ewighe waerheit ghe-
 seit heeft daer doch ghee ker-
 sten mensche aen twnuelen
 en moet datt grote bliscap
 inden hemel is van een sun-
 daer die penitencie doet. soe
 en is daer ghee twnuel aen
 daer en si huden ind' hemel
 memduoudighe en oüuloep
 ende bliscap van also veel
 sundners en oec onosele me-
 sche die hier alte same oet
 moedelike penitencie doe. En
 wil di horen dat noch meerre
 is. **V** stercheit is bliscap des
 hen laet ons daer om mede
 blide wesen mitten heilighe
 enghelen godes. laet os blide
 wesen mit gode. laet ons in
 groter danckerheit dese hoech-
 tijt onser k viere wat
 hoese meer plike onse huse
 toe behoert. hoe se ons mit
 rechte ymigher wesen sel. **O**ü-
 mits die hulpe des gheens

des die ind' ewicheit ghebe-
 nedyt is Amen. **Op alre hei-**
lighen dach dat eerste smoe

Die hoechtijt al-
 re heilighen
 viertme hude
 ind' heiligher
 kerken. ende
 tis grote re-
 datmense mit alre ymicheit
 douotelike viere. Want ist
 sake dattet grote hoechtijt
 heet te wesen alst doch is:
 alsmens sunte peters dach
 of sunte steuens of enche
 anders vanden grote heilige
 iaerly viere. hoe grote hoech-
 tijt mach dit dan wese. die
 met alleen van ene heilige
 mer van alde heilighe te
 same hoechlike begaen wert.
Mer ghi weet dat wel lieue
 brueders dattet onder te ween-
 liken mensche gheuoelic
 is. dat si in groten hoechtide
 hoechlike pleghe te wscapen
 en hoe die hoechtijt meerre
 is. hoe si costeliker suse en
 dranc pleghe te bereiden.
Daer om soe ist oec wel re-
 den dat die ghene die beheert
 sijn tot horen herten dat si
 inwendighe ghenuechte sel-
 len sueken. en die gheesteli-
 ke dinghe mitte gheestelike
 dinghen ghelike. **A**n da lie-
 ue brueders v wscap is be-
 reit en al datter toe behoert

is ghekoket en die tyt te
 wscappen is ghecome. **T**is
 grote reden dat die siel eerst
 ghespiset wde. want si sond'
 twiel onghelike beter is
 en edeler dan dat lichaem:
 sond'inghe want die hoech
 tiden diemen ind heiligher
 kerken viert. meer de siele
 toe behoren dan den licha
 men. en dat den siele per
 like toe behoert. dat is na
 tuerliker den siele ghenā
 mer. **E**n daer om hebben
 die heilighen die mit gode
 regneren meerre minen
 en mededoghe mitte sielen
 dan mitten lichame ende
 beghere meer die goede d'
 sielen en dat wscappen d'
 sielen is hem veel ghenuech
 liker. **W**ant si oec onf' ghe
 lyc ghelyc gheweest hebbe
 en die menichuoudighe
 onsalicheit deser tyt daer
 wi nu in screyen oec bescrey
 et hebben. en die sware
 borden deses onghewalligē
 lichaems en die menichuou
 dighe vdructe deser werlt.
 en oec die becoringhe des
 viants gheleden hebben.
Hier om soe en isser gheen
 twiel aen ten si de heilige
 veel ghenuechliker dat wi
 sochoudich syn te sueke
 en te bereiden die spise d'

sielen dan die hoech tyt
 die die weerlike menschen
 hebben die alleen dat pmen
 te besorghen dat den vlasche
 ghenuechlic is. **M**er waen sel
 ons hier comen dat broot d'
 sielen in desen woesten lande
 in deser vuerliker wildernisse.
 waen sel ons comen onder der
 sonen gheestelike spise daer
 niet in en is dan arbeit ende
 liden en quellinghe des ghees
 tes. **M**er wi weten wel die d' ^{wie}
 gheset heeft. bidde en ghy selt
 ontfanghe. **E**n wie oec dat ghe
 set heeft. **I**st dat ghy die quaet
 sijn uwen kinderen wel coent
 goede gauen gheue. hoe veel
 te meer sel v hemelche vad'
 enen goeden gheest gheuen
 den gheue die he bidde. **E**n te
 is mi niet obekent hoe vuerch
 like en hoe neerstelike ghy al
 desen nacht inder mette ghe
 beden hebt dat v vā gode ghe
 gheue mochte wden dat leue
 dighe broot vande hemel. is
 dat broot daerme die sterflike
 lichame mede voedet. mer da'
 dat lyste van ghestert wert. **I**c
 en derf dat niet segghe dat wi
 mitten heilighē ter tafelē sijn.
 mer ic segghe dat wi schamel
 bedelaers sijn inwachtende on
 se aelmussen daer wi vā leue
 sellen. **V**mer soe seg ic dat wi
 sijn arme sieke serighe mesche
 vol sweren en serchede. leg

ghende voer des ou rike co
 nighes doere. en begheeren
 ghesadet of ghespust te wden
 vanden crumen die vā onser
 hen tafelen vallen. welker
 hoechtijt wi huden hoechlike
 vieren want si ouuloeyē wa
 like in godliken weelde. en si
 hebben ene volle mate ot fan
 ghen alles goets die opgheho
 pet is en toe ghedrucker is:
En wi hebben goet betruwe
 dat si ons gheerne wat ghe
 uen sellen **Want** daer is een
 seer groot middel en onder
 scheid tusschen die goednere
 heit godes en die wreetheit
 des gherighe riken mānes
Daer om heeft ons onse hemel
 sche vad huden ghegheue **Wat**
 die vad is d' berrilichheit die
 is vmer oec vader d' onghe
 ualligher. ic segghe hi heeft
 ons hude ghegheue dat hemel
 sche broot en die godlike spi
 se in grot ouuloedicheit **Vā**
 welker spise ic een koc bin:
 en mine siele is die koken:
En op dat ic dese spise tot v
 wer behoef bequamelike co
 ken en bereiden moghe. soe
 is mi herte in mi heet ghe
 worden. en in minen ghedach
 ten wert een berrende een
 groot vuer **Bondt** wmel dat
 selue vuer dat onse he Ihesus
cristus heuet mid eerden ghe

sent en wil dattet seer berne
Want dat is noot dat een
 gheestelic mensche oec ene
 gheestelike koken hebbe en
 gheestelike spise **Is** nu tijt
 dat ic ome deile dat ic bereit
 hebbe **Mer** ic begheer dat
 ghi meer aensien wilt den
 goeden he daer v die salighe
 spise van comet. dan te dien
 te diese v bereidet en ome
 deilt **Want** ic alsoe veel alst
 in mi is. soe en bin ic anders
 niet dan v mede knecht. die te
 samen mit v als die heer wel
 weet beide voer v en voer
 mi bidde om dat hemelsche
 broot en om dat voetsel des
 leuens **Daer** om en gheue
 ic v niet. mer v hemelsche
 vad gheeft v dat leuede broot
 vanden hemel **Hi** voedet v
 beide mit wke en mit woer
 den. en daer en bouen mitte
 lichame sijn emighe soens.
 die waerachtighe spise is:
Want vā sijn werke lese
 wi **Mine** spise is. dat ic doe
 die wke mijns vaders **En** vā
 sijn woerden lesen wi **Niet**
 allene inden brode leuet die
 mensche. mer in allen woer
 den die voert come vande
 monde godes **Hier** om selle
 wi nu ghespust wden vade
 wken en vaden woerde go
 des. en daer nae sel wi vā
 sijnre ghenaden dat alre hei

heilig

lichste lichaem ons hēn van
 den altare ymichlike ontfan
 ghen **W**i lesen mē ewange
 lie van huden dat **ij**s doe hi
 die schare sach opclām mē
 berghe **W**ant veel volcs vold
 den onsen hē doe hi omē ghie
 prediken. en hi maecte hoer
 sielen ghesont mit sijnre le
 ringhe. en spyste hoer licha
 me. en daer om henghe si
 hem aen en volghede hē nae
Want si hadden ghenuechte
 sijn aensichte te sien. en sine
 woerde te horen. wāt sine
 stemme was suete. en sijn aē
 sichte was schoen **D**aer vā
 ghescreuen staet **S**choē vā
 formen bouē alle die kind
 d' menschen. die gracie is
 wide ghestort in d'ne lippen.
Sule is hi dien wi volghē die
 wi aenhanghen. altemael
 begheerlic. dien niet alleen
 die lude. mer oec die heilige
 enghelē begheerē te schouwē.
Wat moghen wi nu voer set
 ten dat sueter is **W**ant dit
 sijn die weelden d' heiligher
 enghelen **S**maket daer om
 en siet dat die heer suet is.
En deser sueticheit. en deser
 smake en deser smakender
 wysheit die vand' vborghet
 heit ghetoghe wert. en mach
 men al dat begheerlic is iz
 ghelike **W**ant siet wi iuwon
 deren ons vanden schonen

blenckeden schijn d' sonē. van
 der suuerlicheit des bloekes
 vande smake des brodes. van
 d' vruchtbaerheit d' eerden.
Mer dit sijn alle godes gaue
 en daer en is gheen twiuel
 aen hi en hebbe selue veel meer
 ghehouden dan hi dē creatie
 ren ghegheue heeft **M**er nu
 dat hi op dē berch clā dat en
 sel wi niet voer bi gāe. als oft
 niet in en hadde. dat die pro
 pheet ou' alsoe menich waer
 voer ghepropheteert hadde
 daer hi seide **A**ls optē hoghe
 berghe. die dat heilighe ewā
 geluē in syon predikes. en
 die in iherlm dat woert godes
 kundighes **I**n welker opclā
 minge hebdi niet beters soe
 meen ic datmē daer wel bi
 vstaen mach dat lucas seit
 niden beghine d' apostole w
 ken **I**c hebbe eerst seit hi cē
 sermoen ghedaen o theophile
 vā al dien dighen die **ij**s
 began te doen en te lere **S**on
 dertwuel niet nad' gewoete
 d' phariseen en d' scribe die
 sware borde and' lude op lei
 den. mer si en wonden se
 selue mit enē vngheer niet
 rueren **E**n is dit niet een
 groot broot d' sielen. dat seer
 wel steret. dat herte des mē
 schē **A**nt goeden betruwen
 volghē ic di o hē **ij**hu waer du
 hene gaeste. en sekerlic wā

dere ic die weghe dijre ghe
 boden. want ic dat wel weet
 datstu selue daer voer i ghe
 wandert hebste **B**ekerlike
 lope ic die weghe dijre ghe
 boden. want ic dat wel weet
 dat vanden ousten des he
 mels dij wtganc heuet ghe
 weest om te lope dese wech
 en dyn wedloep heuet ghe
 weest totten hoechste des he
 mels doer desen wech **I**c en
 mach op deser maniere elc
 bi sondinghe niet edrauwe.
 weest ghi reyne dierē die te
 edercruwen plegghen. op dat
 in v gheschien mach datter
 ghescreue staet **E**n begheer
 lic schat rustet inden mōde
 eens wisen mans **H**er ich
 moet mine woerde wat cort
 make. want daer waer wel
 veel te segghen. mer wi en
 hebben niet veel tyts. sond
 inghe want wi die hoech
 misse noch smighe selle **D**oe
Jhs die schare sach clā hi op
 ten berch. hi sachse aen mit
 sine berlytighē oghē. wāt si
 waren alse dwalende scapē
 die gheen herte en hadden
Wat bediut dat hi eer begā
 te leren op de berch clā. dan
 dat hi daer mede leert dat
 die ghene die ~~dat~~ tivoert
 godes predikē sellen mit al

hoerre begheerte en mit al
 hoerre wandringhe hoghe
 dinghe suchē sellen en bege
 ren. en niet die dinghe die
 opter eerden sijn. mer dat
 si opten berch d' duechden
 sellen jme te dymē **E**n doe
 hi gheseten was doe quame
 tot hē sine discipulen **W**el te
 rechte seut hi. doe hi ghesete
 was. want wie soude ande
 den alre hoechste gygāt heb
 ben moghē ghenaken. had
 de hi hem niet wat vnedert
 tot ons **D**it heeft te mael
 ene grote goedertierheit ghe
 weest van onsen hē. dat hi
 hē soe vnedert heeft dat hi
 bi ons suten woude. soe dat
 hi segghen mocht tot sinen
 vad' **G**hi hebt bekent mij
 neder sitten en mij wed' op
 vasinghe **H**i heeft ghesete
 op dat tot wien die die hei
 lighe enghelen niet ghenā
 ken en mochte als hi recht
 op stont. oec die publicāen
 en die sundighe menschen
 mit goeden betrouwe toe
 gaen mochten. en dat tot hē
 quā maria madalena ende
 oec die moerdenaer die mit
 hem ghearuust was **E**n doe
 hi gheseten was quame tot
 hē sine discipulen **E**n quame
 tot hē met alleen lichaem

like van buten. mer mit
 mīliker begheerten hoere
 sielen en mit ghetrouwen
 nae volghē synre heiligh
 wandringhe. En wel te rech
 te en seit hi niet dat die scha
 ven en dat ghemene volck
 tot hē quā doe hi sat opten
 berch. mer alleen sū discipu
 len. op dat alsoe als dat ou
 de testamēt in dē berch syna.
 ghegheue wort. daer moy
 ses alleen tot gode opclam
 en al dat ghemene volc be
 nedē bleef. dat alsoe oec
 nu die berghē ontfanghē
 souden den vrede den gheme
 nen volcke. en die cleyne b
 ghen ontfanghē soude die
 gheredichticheit. en als in dōt
 kerheden en in dat vborge
 den apostolen gheset soude
 wden. dat si nae ald' werlt
 mit openbaer predikē en lere
 soude. en dat si in dē ore ho
 ren soude. dat si nae opēba
 like opten dake prediken
 souden. Daer om volghet dat
 nae. En hi loec sine mont op
 en leerde se. Hi loec op nu sū
 selues mont die in voerti
 den te spreken plach doer die
 monde d' heiligher ppheten
 Hier van ist dat wi lese in
 den psalme dat die pphet
 seit tot gode. Heer luue op

mij lippe en mij mont sel
 voertkundighē dū lof azer
 nu die in voertiden god me
 nich wue en in menighen
 maniere ghesproke hadde
 onsen voer vaders in dē pro
 phete. die heeft te leste mit
 sinen monde eyghene ghe
 sproken. of hi segghe woude.
Biet ic selue die doe sprac.
 ic bin nu teghewoerdich.
Salich sijn si die die godli
 ke wysheit in den vleische
 hebbe hore spreke. salich
 sijn si die godes woerde wt
 der monde des woertes ghe
 hoert hebben. En die woer
 de die si ghehoert hebbe die
 bliuen ons al tot nu toe be
 houden. soe dat wise oec mo
 ghē horen al en ist niet pro
 perlike van sine monde. Hi
 loec op sine mont en leerde
 se. en seide. **S**alich sijn die
 arme van gheeste. **W**aer
 lic sijn mont is opgheloke
 daer alle die schatte d' wys
 heit en d' wetenheit in be
 houden sijn. En waerlic is
 dit sine leringhe. die hi in
 apocalypsi spreket. **B**iet ic
 maec alle dinc nywe. **D**ie
 doer den pphet voer geset
 hadde. **I**c sel mijn mont op
 luken. en ic sel opruspen

dat van beghine d' werlt
 vborghē heeft gheweest:
Want wat mach meer ver
 borghen wesen dan dat die
 armoede salich soude wesen
Nochtans soe ist die waerhē
 selue die seit. die noch bedroe
 ghen en mach noch bedroge
 werden. **E**n hi ist selue diet
 seit. salich sijn die arme vā
 gheeste. **G**hi onsmighe adā
 kydere ghi suket die ryche
 den deser werlt. en begheert
 se noch. als ghi hoert dat die
 armoede alsoe grotelike ge
 pruyt wert van gode. en d'
 werlt ghepredict wert. en
 oec van veel mensche ont
 fanghē wert. laet die heyde
 ne rycheit suke die god nē
 en bekēnen. en laet oec die
 iode tytlike goede suke die
 tytlike goede gheloest sijn vā
 gode. **M**it wat aensichte vā
 mit wat cōsciencie eē kerstē
 mensche daer oūlegghē dat
 hi gheerne ryc waer. nae
 dien dat cristus selue sijn heer
 en sijn god ghepredict heeft
 dat die arme salich sijn. **G**hi
 vreedē kyd' hoe lāghe sel v
 herte ydelheit spreke. so dat
 ghi noch segghē doruet dat
 sulc volc salich is die dese
 tytlike dnghe hebbē. als
 die sone godes sijn mont op
 ghelohē heeft segghēde die
 waerheit als dat die arme

salich sijn. en wec tē rike. **M**
 merc dat aen dat hi niet sijn
 pelic en seit salich sijn die ar
 me. om die ghemene arme
 lude vand' werlt. die wt on
 gheualligher nootdurfticheit
 arm sijn en niet wt enē vrie
 wille en vkuessen arm te wese
Nochtans soe ist al te hope
 oūmits die barmhertighe god
 like goetheit dat dese tytlike
 armoede en onsalicheit hem
 helpē sel tot hoerre salicheit.
Mer dat weet ic wel dat in
 deser stede onse he ihē cristo
 van sulken armen niet ghe
 sproken en heeft. mer van
 dien armen die mitte pro
 phet valike moghe spreke
Ic sel di willichlike offeren
 die saerficiae mijre armoede
Nochtans is alle willighe ar
 moede voer gode niet louelic
 noch ten mensche vdienslic
Want men seit datter in voer
 tiden wel sōmghe philosophē
 gheweest hebben die al achē
 lieten dat si hadden vā tyt
 like goede. op dat si onghe
 luyndert hoer ydele wysheit
 nae horen wille mochte oe
 fenen. en si en woude ghene
 oertsche schat hebbē. op dat
 si groot en oūuloedich moch
 ten viden in hore sijn. **D**ie
 onderscheider onse heer mit
 dien woerden daer hi seit.
 arm van gheeste. dat is mit

enen gheesteliken wille. en wt eenre gheesteliker menighe Waerlike sijn si salich die arm sijn van gheeste. dat is gheesteliker begheerte: daer om dat si weten dat god ghenadem is. en hoerre sielen salich is. **W**at dat rijk d' hemelen hoer is. **M**er wie is hi die dus spreket. die dus die arme salich maket. en die dus rijk maket. **M**acht oec waer wesen. **H**et sel sondtwinel waer wesen. wat hi is waerachtich en oec machtich dier ghesprekē heeft. **W**illen die vanden daer op mirmurieren. mē sel hem antwoerden. en moet ic niet doen dat ic wil. **D**u bose is di oghē saule wat ic goet bin. bistu mit rechte vnedert want du di vhesse woudeste. en ist niet recht dat die ghene die hem om minne wille vnedere. dat si van mi vheuen sellen wden. **S**i waerlike brueders wat die onsalighe lucifer wt den hemel gheworpen is om des willen dat hi hē te ghēs gode vhouedichde en gode ghelijc wesen woude. soe ist oec grote reden en het volghet wel daer nae dat die gene die hem willichlike in armoeden vnedēn dat si wter belosten cristi dat rijk onsalighen sellē daer hi wrgheworpen is. **E**n merre hoe wijslike. hi

die die wijsheit godes is. sine woerde gheset heuet. soe dat hi teghēs die eerste funde die eerste medicne gheordniēt heuet. of hi openlike segghē woude. **W**ilstu vringhe dat rijk der hemelen. dat die enghel mit sijnre houdien vlore heuet. die becrueede in sijn selues crachte. en in die menichuoudicheit sijn cruchte. soe nym aen die snoticheit der heilighi armoede. en tsel di wesen. **H**oe volget daer nae. **S**alich sijn die sachmoedighen. wat si sellē die eerde besiten. **W**el en seer wel behoerde dat alsoe. doe die armoede ghepruift was. dat hi voert daer nae sprekē soude vanden sachmoedicheit. **W**at den ghenē die alle dinc achter laten en ougheghedien pleghet hoer eerste becoeringhe te wese die ouerduldich vanden onghewoenlike liden des vleisches dat si niet en hebben als si ghewoenlic sijn. **W**at souder helpe dat een mensche om godes willen arm gheworden waer en dan mirmuriet en onuidich worde ende niet goedterlike liden en coste dat ghebree d' wtwendigher dinghe. **D**aer om soe heeft onse heer seer perlike nae dien dat hi dat rijk d' hemelen den arme gheloefte hadde. een an

den minne ryc als tot ene arve
 ghelouet ons te gheue oec in
 deser tyt. op dat wi nae dien
 datter ghescreue is ontfaghe
 souden van gode lofsinne bei
 de des teghewoerdighen leues
 en oec des toecomende leues
 en oümits dien gauē die oō
 god gheuet in dese teghewoer
 dighen leue goet betrouwe
 soude hebben dat te verighē
 dat hi ons gheloeft heeft mē
 toecomende leue. **S**alich sijn
 die sachtmoedighen. want
 si sellen die eerde besitte. **B**i
 deser eerde vstaet ic onse lichaē.
 welc lichaē die siele gheerne
 beheeren woude. mer so moet
 si eerst sachtmoedich wese en
 onderdanich hore oüsten. wāt
 sulc sel si vunden dat ond' hoer
 is al hoer lichaem. hoe si hoer
 bewijst den ghenē die bouen
 hoer is. **W**ant die creatueren
 wden ghewapent te wreken
 dat onrecht hoers scyppers.
Daer om sel die siel dat wete
 die hoer lichaem rebel en we
 derstrubbich vūt. dat si niet
 alsoe onderdanich en is hore
 ouerste. dat is gode hore scy
 per. en den ghenē die si van
 godes weghē sculdich is ghe
 hoersam te wesen als si vā
 rechtes weghē soude. **D**ie sie
 le wde daer om sachtmoedich
 en voetmoedighē hoer ond'
 die machtighē hant des alre
 oüsten. en wese gode onder

danich en oec den ghenē die
 si van godes weghē sculdich
 is onderdanich te wese. en al
 tehants sel si hoer lichaē ond'
 danich en bequaē vunden.
Want die waerheit heeft ghe
 seit. salich sijn die sachtmoē
 dighe want si sellen die eerde
 besitten. **E**n sich hoe dat teges
 die woude d' anderde sūde die
 anderde medicine vā onse hē
 ghegheue is. **W**āt nae die dat
 die enghelen oümits hoerre
 houdien gheuallen ware. soe
 viel daer nae eua vā d'rustich
 hoers gheestes. en werp van
 hoer dat suete iuc d' godliker
 ghehoersamheit. en die lichte
 borde des godliker willes. doe
 si niet wachten en woude dat
 si vander hant godes daer si
 alsoe veel weldaden vā otfan
 ghen hadde. oec volcome sa
 licheit van vercrighen. mer
 si meende die biten rade des
 serpenten voer te gripe. en
 heeft soe dat paradys vlozen
 dat ene stede was d' welluste.
 en heeft oec in hore vleische
 ene vkeerde ewe gheuonden
 die cotwariē was d' ewe godes.
Du hebste machtsche om deser
 woerde wille die voer gesent
 sijn grote begheerte tot deser
 duechde d' sachtmoedicheit.
 mer du clagheste seer oü die
 stuerheit d' herten en oü
 die beestelike begheerlicheit.
 en oü den onghetemde wreeth

die du in di beuoelste **M**ere
 daer om wat hier nae vol
 ghet inden ewighe **S**alich
 sijn si die screyen. wāt si sel
 len ghetroest werde. **E**n o
 ghetemet hencst wert mit
 scerpen sporen en mit grote
 slaghe wel nae ghemaket
 en een hertsmich ghemode
 datter totter quaetheit seer
 gheneyghet is. dat wert mi
 veel tranē wel beweket. **D**aer
 om in al dine wke ghedec
 ke dijre vterste. als die ver
 beerlike vze dīs doots. en
 dat seer anxtelike oerdel
 dat ouer di gaen sel. en die
 sorghe des ewighen helsche
 vuers en laet wt dij hert
 niet comē. **D**enc oec aē die
 onsalicheit deser ellēdigher
 pelgrimaedse daerstu in bis
 te. en wed dencke dine iare
 in bitterheit dijre siele. en
 oudencke onder hoe menich
 perikel en sorghe dit mēsche
 like leuen gheset is. en oud
 alle desen dencke aē dīs sel
 ues crancheit. **E**n ist sake dat
 tu sulke ghedachten stadelike
 in dij hte houdes. ic segghe
 di datstu niet wel voelen en
 selste al dat vduet dat di vā
 buten aen comē mach. als
 du mit al dijre hten becomē
 biste mit den inwendighē v
 duete die du in dijre herte
 draghes. **O**ec soe sel en di die
 heer niet langhe oghetroest

late bliuē. wāt hi is een vā
 der der barmherticheit ende
 god alles troestes. **E**n het sel
 al vūillet wden dat die wa
 heit gheloest heuet. segghe
 de salich sijn si die screyen.
 want si sellen ghetroest wde.
En dit oudraghet mitte wo
 den die in salomōs boeke
 lesen. **I**s beter datmē gaet
 totten huse daermē screyēt.
 dan totten huse daermē wen
 scapt. **D**aer om o eua du had
 ste salich gheweest hadstu na
 dinen outredinghe ten troest
 d' tranē ghesocht. en di ghe
 heert tot penitencie te doen.
 soe soudestu gheringhelike
 ghenade en vghewighe uwoz
 uen hebbe. mer leider ny soch
 ste enē onsalighe troest in
 die datstu dine mā mitt te
 valle mochte brenghē. ende
 hebste soe dat alre bofeste en
 dat alre quaetste venijn ach
 ter ghelaten in al dine ghe
 slachte. soe dat hude te dage
 die een daer van ghetroest
 wert dattet den anden qua
 liken gnet. en des ees val
 is des anders bliscap. **D**ie
 troest die eua daer t sochte
 was waerlike die alre onsa
 licste troest. en soe ist oec al
 den ghenē die die onghewal
 liche eua nae volghē. **M**er
 si sijn salich die screyen. wāt
 si sellē ghetroest wden. **W**at
 sel dese troost wesen dan we

goeden hope d' godlik' ghenaden comēde die suete ymch' des herten en' ghenuechlike sueticheit d' duechten en' wat smakes al is hi seer deij' der godliker wysheit **A**ut welke smake die goedtierre hē die bedruete siele v'coelt en' troestet **M**er dese smake en is anders mer dan ene iuwerkninghe d' begheerlicheit en' ene onstelūghe d' nimen als d' ghescreuē staet **D**ie mi etet die honghert noch nae mi en' die mi dricken die dorstet noch **D**aer om volghet hier te handes nae **S**alich sijn si die honghert en' dorstet nad' gherechticheit wāt si sellen ghesadet wden **S**oe wie dat nader gherechticheit honght die honghert noch meer en' die grote begheerte heeft totter gherechticheit die beghert si noch meer en' meer **W**ant alsoe veel als hi begeeren can alsoe veel sel hem ghegheue werden **O**mmē god en sel niet aensien die aruicheit en' die duolcomenheit onser begheerten **W**ant also langhe als wise niet volcomelike en hebben soe en moghē wise niet volcomelike begheren en' wi en mogē se oec niet volcomelike hebben eer wise volcomelike begheren **M**er wi sellen hier

en binen van onsen goede hē ontfanghen ene goede mate en' ene volle mate en' ene opghehoepde mate **S**a sijn si die honghert en' dorstet nader gherechticheit wāt si sellen v'sadet wden **D**en cranckē smake des herten en' d' sieker sielen dūcket die gherechticheit een onsmakelic dinc wesen en' dat hart is te biten **M**er die si te rechte ghesmaket hebben siet dese wetent dat si waerlike salich sijn dien daer na honghert en' dorstet wāt si sellen v'sadet werden **D**waerlike salighe en' gtoriose salicheit o hoe heilich is die w'scap o hoe begheerlic is dese spise daer een mensche niet beswaert van en wert en daer een mēsche gheen v'driet in en mach crighen **W**ant daer sel altoes wesen die alre volcomenste sadheit en' die alre meeste begheerlicheit **S**alich sijn si die honghert en' dorstet nader gherechticheit want si sellen v'sadet wden **I**c gheloue dat dese wo'de teghēs adam gaen die eē deel vand' gherechticheit scheēte hebbē in dien dat hi medeliden hadde mit sinē wīnemer hadde hē te rechte ghehonghert nad' gherechticheit hi soude hē sond'wīuel ghe

pynt hebben met alle den
 wme ghenoech te wesen en
 te gheue dat hi hoer sculdich
 was. mer hi soude dat veel
 groteliker ghedaen hebbe sine
 sceppe. Want sine wme was
 hi sculdich mededoghe mede
 te hebben. mer hi hoer oec
 sculdich se te leren en te rech
 te wisen als si dwaelde. wat
 hi hoer ouste was als dier
 ghescreue straet. Des wmes
 hoeft is die man. Hi was oec
 gode sculdich onderdanich en
 ghehoersam te wesen. Mer
 wat wil wi segghe lieue brue
 ders hoe menich vintme die
 noch huden te daghe die dat
 seer mishaghet en diet seer
 swaerlike oerdelen dat adam
 soe dede. en dat hi die woer
 des wmes meer hoerde dan
 godes ghebode. die nochtas
 selue alle daghe meer hoer
 eua hore. dat is hoer vleisch.
 dan si godes ghebode hore. waert
 sake dat wi adam teghewoer
 dich saghen in dat par. daer
 hi doe in was. en he alre hede
 ghedachte in quamē soe dat
 hi benauwet waer tusschen
 dat ghebot sjs scepers en die
 begheerte sjs wmes. en sou
 de wi met hem mit grot neer
 sticheit toe roepē en he segge.
 onsalighe huet di. en wil dat
 niet doen. dat wijf is bedro
 ghen en wil hoer niet volge

En hoe macht wese dat oec
 sulke becoringhe voer come
 dat wi ons selue met en seg
 ghe noch en raden. **B**alichs
 si die hoghert en dorstet nad
 gherechticheit. wat si sellen
 ghesatet wden. Mer wat mach
 al onse gherechticheit wesen
 voer gode. **I**ffe oec anders wat
 te rekenē dan als die pphet
 seit als een oeyn doech eens
 siekē wmes. en wilmese nau
 we oerdele. us te duchte datse
 alte snode en ghebreelic sel
 gheuonden wden. En wat sel
 dan wden va onse sunde. als
 onse gherechticheit also ghe
 breelic gheuonde wert. Daer
 om is ons groot noot dat wi
 mit groter vliticheit iamer
 like roepen tot onse heer. En
 wil met ingaen mit gherechte
 mit dme misdadighe knechte.
 en dat wi mit alre oetmoedich
 ons pme te lope tot sijre ber
 herticheit. die allene onse siele
 salich mach make. en dat wi
 wijslike aendencke datter nae
 volghet. **B**alich sijn die berm
 hertighe. wat hem sel berher
 ticheit gheschien. En mer hoe
 zacheus in de ewagelie van
 staet mit corte woerde beide
 dese begripet als hi seit. **H**ere
 die helfte van mine goede
 gheue ic den arme. en ist dat
 vernat bedroghe hebbe dat ghe
 ue ic hem vernout wed. **H**er

was sondigwiel grote ber-
herticheit. dat hi half sij goet
de armē gaf. Nochtā en sel
ic niet swighen dat ic voele-
den lof des heren sel mi mōt spre-
ke. Ic segghe den lof des heren
met uwen lof want ic en ge-
ue v ghene glē. mer de name
des heren. Zachēus die inden
heiligheu ewangelie seer ghe-
spruyt is gaf die helfte van
sinen goede den armē. mer
ic sie hier veel die oec wel
zachēus hēt moghē die vā
al horē goede mērs niet be-
houden en hebbē. Wie sel mi
hier een ewāgeluū vā sarnuē
van al desen zachēusen v
mer van al desen petren.
die mit alsoe goede betru-
wē moghē segghe tot osen
he. siet wi hebben alle dine
achter ghelaten en wi sijn
v nae gheuolghet. Mer tis
al ghescreuē indē ewigheu
ewangelie. tis al bescreuē
en beseghelt indē boeke des
leuens. Wāt salich sijn die
berhertighe. wāt hē sel ber-
herticheit gheschen. Bruede
dese sentencie ruerit adams
wreetheit. die eerste schēe o
des wijfs wille godes gebot
te breken. nu sich o adā wi
wētē dat wel dat si vā dme
benē en van dme vleische
ghemaket is en om horen
wille hebstu ghesundicht:

laet ons nu oec sien hoelief
du se hebste. Die heer coemt
en heeft een vuerich sweert
in sijne hand. en wil die sū-
den wreken die du mit dme
wue ghedaen hebste. Ist dat
stu se lief hebste soe sette di
voer hoer en segghe. Heer
dat wijf is cranc en is v
leidet oūmits die cloecher
des serpentē tis al mi scout.
en ic hebbe ghesundicht laet
dme wrake alleē oū mi gnē
ic hebt wel vdiēnt. **A** leid
hi en seer soe niet. Dat wijf
seit hi. **Die** datstu mi gheghe-
ue hebste gaf mi vand vruch-
te des houtes. **O** vheerlicheit
du en wilste ghene pine voer
hoer liden. mer du wilste wel
om horē wille sūde doe. **Du**
en maectet niet alst wesen
soude. **Du** hebste schadelic ber-
hertich gheweest daerstu strē-
ghe gheweest soudeste hebbe
en du hebste noch schadeliker da
wreer
gheweest daerstu verlijlich
soudeste hebbe gheweest. **Wāt**
du en soudeste om horē wille
in gheenveruū ghesundicht
hebbē. mer die boete d sū-
den dat is die pine diemen
daer voer liden moet. die sou-
deste gheerne gheledē hebben
lieue brueders soe hoertet te
wesen dat een mensche om
niemants wille doe en sel
dat hi wel weet dat sūde is.
dat der gherechticheit toe be

hoert. mer gheerne sel een
 mensche voer enē andē liden
 die pine d' sunden dat grote
 barmherticheit is. wāt si syn
 salich dien honghert en dor
 stet nader gherechticheit. wāt
 si sellē v' sadet wden. salich
 si die bēhertighe. wāt hē
 sel bēherticheit gheschē :
Daer volghet dan nae **S**alich
 syn die reyne van herte. wāt
 si sellen gode sien **I**n syn daer
 like salich en te mael sa
 lich die dien sien moghen
 daer die hedighe enghelē in
 begheerē te schouwē dat cē
 ghewaer ewich leuē is **D**ie
 pphēet seit inden psalm **M**y
 herte seide di. mij aensicht he
 uet di wighesocht. heer dyn
 aensicht sel ic sueken **W**ant
 wat is mi midē hemel ende
 wat mach ic buten di beghe
 ren op der eerden **M**y vleisch
 ghebreker. en mij herte. god
 mij herten. en mid' ewich
 is god mij deel wāt du sel
 ste mi vbliden mit bliscap
 mit dme aensichte **W**ee mi
 vand' onreynich' mij hten
 daer ic van ghelindert wde
 dat ic tot die salighe stouwē
 noch niet comē en mach :
Lieue baeders mit hoe gro
 ter sochtuoudicheit sel wi bil
 lic pine dat die oghe mocht
 ten ghereynicht wde daer wi

god mede sien mochte **I**ch
 voede dit in mi. dat mine
 oghe mit duerhande drey
 mcheit besmit en ghelindert
 wden van dien salighe stou
 wen. als mit begheerlicheit
 des vleisches. mit begheerlic
 heit der tijcliker glen. en mit
 ter quader consciencē mijre
 voerledene sunden **W**ant in
 mijre sielen si somighe berue
 ringhe der begheerlicheneden
 die ic noch mit wde noch
 mit machste uwinen en mach
 noch wt doen. alsoe langhe
 als ic in deser bofer werlt le
 ue. en vbonder bin mitte lich
 aeme des dodes **M**er teghes
 dese dreyneheit sette ic die me
 dicine des leuens ghebedes.
 en hier om als die oghe d'
 knechten syn inden hande hoer
 re heren. alsoe syn onse oghe
 tot onsen he hent hi onser
 onferme. die alleē reyn is.
 en alleen reyn mach make
 dat van dreyne side ontfan
 ghen is alsoe is teghes die
 quade consciencie der sunden
 die boete der biechte ingheset
Want inder biechte wde al die
 sunden ofghewasschē **B**iet in
 desen wden die oghe des lte
 ghereynghet. als inder biechte
 en mitte ghebede. en salich
 si die reyne vā hten. want
 si sellen gode sien **I**n sellene
 inder ewicheit sien vā aensicht

toe aensicht. en si sellen oec
 nu in deser tyt sien. niet als
 in een spieghel en in radelo
En si bekenenne nu eens
 deels. mer hier namaels sel
 len si en volcomelike beken
 nen want alle die ghene
 die openbaerre funde drage
 in hoer consciencie of die su
 dighen in ene valsche bedue
 ghede hope. en voele soe va
 gode of hem die funde niet
 seer en mishaecheden. of si su
 dighe in mistroeste. en si voe
 len van gode of hi mit alle
 onghenadich waer. **En** yge
 liken van desen machmen
 wel mit rechte segghe. **Du**
 bose mensche. du meenste dat
 god d'ys ghelyc is. **En** ghee
 van desen beiden en sien god
 mer die b. boesheit lieghet
 hoer seluen. en si make selue
 een afgod in hoer lste. dat
 god niet en is. **Salich** sijn
 die reyne van lsten. wat si
 allene sellen god sie. **En** voe
 len allene van gode. **goet**
 soe als hi mid' waerheit goet
 is. en niemāt goet en is
 dan hi allene. **Salich** sijn die
 reyne van herten. want si
 sellē gode sien. **Daer** om sijn
 adam en eua beide ofsalich
 die hem keerden tot woerde
 der boesheit hoer sunden te

onsculdighē. en als si vlien
 die reynmakighe die inder
 biechten is. soe bliue si al
 toes dreyen van herte. ende
 wden iworpe vande aēsich
 te godes. **Daer** volghet nae
Salich sijn si die vrede make
 wāt si sellen kinder godes ghe
 heten werde. **Mit** rechte wer
 den si kinder godes gheheten
 wāt si doen dat den soe pper
 like toebehoert. **Wāt** hi is
 die ghene oimits wie wi
 ghesoent wden mit gode en
 hebbe vrede mit hē. **Hi** ist
 die vsoent heeft in sine bloede
 die inden hemel sijn en die in
 der eerden sijn. als een mid
 delaeer tussche god en de me
 sche. die een mensche is. **evē**
lijc. **En** merc hoe mde eer
 sten drien daer voer of ghe
 seit is. een mensche mit hē
 selue vsoent wert. mde an
 deren twee die daer na vol
 ghe wert een mensche ver
 soent mit sine naeste. **Juden**
 seften wert hi vsoent mit
 gode. **Inden** seuende vsoent
 hi oec and' mensche. als die
 in gracie van gode ontfan
 ghen is en die sonderlinghe
 vrientscap heeft mit gode
 want mitter heiligher armoe
 de en mitter sachtmoedichē
 en mitte screven wert mid'

sielen weder ghemaker en v
 nywet dat beelde godes. ende
 die ghelikenisse d' ewich diet
 al begriper. als si miter armo
 de en mitten vsmade d' tyclik
 dinghe vdiene die toecomede
 dinghe. en oumits d' sachtmo
 dicheit dese teghewoerdighe
 dinghe vdiene. en oumits den
 screpen en penitencie weder
 haelt datter vloze was. en als
 voer bi was. als daer of ghe
 screuen **was** staet. **Ic** sel di we
 der ouer dencke mine iare in
 bitterheit mijre sielen. **Mitter**
 gherechticheit en mitter ber
 herticheit oudraghe wi volco
 melike mit onsen eue mesche
 als wi he met en doen dat wi
 met en willen dat hi ons doe
 oumits die gherechticheit. en
 al dat wi willen dat ons die
 mensche doen. dat wi soe elc
 man gheerne doen ouermits
 bermherticheit. **Als** wi dus
 mit ons seluen vsoent en vre
 delic sijn. en des ghelycs mit
 onsen naesten. soe hebbe wi
 goet betruwe dat wi oumits
 d' reynheit ons hien mit go
 de wel vsoent sellen **ide**. **Si**
 sijn salich die van hoerre ver
 soeninghe gode met ondancba
 en sijn. mer goddienstelic soch
 uoudich sijn voer hoze mede
 brueden en pme alsoe vele als
 si moghe se oec mit gode te v
 soenen. **Wat** hoe grotes loues
 meenstu dat die brueder weer

is. en hoe vuedelic hi ome
 te helsen is. die sone claghen
 leuet ond sine brueders. ende
 mit alre sochoudicheit pjt
 dat in hem vmer met en si dat
 den anden soude swaer moge
 wesen. en al dat in yemant
 anders lastich of vduetlich
 mach wesen seer vduidelich
 pijn te draghe. **Die** al dat lide
 dat den andere oucomet sine
 tekent. die mitte apostel spre
 ken mach. **Wie** wert daer ghe
 schandalisiet daer ic niet van
 en berne. wie isser siet daer ic
 niet mede siet en werde. **Salich**
 sijn die vreedsamighe. wat si
 selle kinder godes ghehete wden
 wat onse heer en is gheen god
 des twistes. mer des vreden.
Daer om ist wel recht dat die
 kynd des vreden kynd godes
 gheheten sellen werden. **Daer**
 hier nae volghet dat hoert pro
 perlike den heilighen martelaers
 toe. en die heer si gheloest te
 is nu ghee tyt der veruolghin
 ghe. diemen nochtans oft nooc
 waer vmer soude vduidelike
 pme te vdraghe. **Salich** sijn si
 die vvolghighe liden om die
 gherechticheit. wat dat ryc d'
 hemelen is hoer. **Mer** wat heeft
 dat in dat die selue lofnisse die
 hier voer den arme gheloest is
 is. dat die oec den martelaers
 ghelouet wert. dan datter waer
 like ene grote martelic is gro
 te armoede willichlike te liden

Die pphcet seit **B**alich is die man die naden goude niet of ghegrien en is. en die niet ghehoep en heeft inden scatte des gheldes. **W**ie is dese en wi selle hem loue. wāt hi heeft wonderlike dinghe ghedaen in sinen leuen. **W**at mach wōderliker wesen of wat mach swaere martelē wesen. dan onder veel leckere spisen hongher te liden. en onder veel goeder costelike cledē te vūriesen. seer ghedruet ket en benauwet te werden vander armoede ond' grote rīcheden. die die werle gheerne gheuen wil en die bose gheest den mensche voer leit. en daer oec dat menschelike hert seer toe gheneyghet is. **E**n sel hi niet mit rechte glioseliker ghecroent wden die soe manlike strider. en al die wilt vā hē wpet die hem soe veel louet. en die bose gheeste bespottet mit al hore becoūghe. en dat noch gloriofer is. die hem seluē manlike iūwmen can. en sine quade begheerte cruceu can. om cristus wille. **E**n daer om is mede dē willighen armen en den martelaers beide dat rīc der hemelē gelouet. **W**āt mitter armoeden coeprnē dat rīc d' hemelen mer inden martelē diemē om cristus wille liden wertet dē

dē mensche sond' vūre ghegheuen. **D**at anderde sermoē vā allen heilighen

Die hoechtijt vā huden is seer groot en is ond' den sonderlingher hoghē hoechtiden mit rechte ghetellet. **M**er vraechtmen ons vā wat apostel of vā wat martelaer. of vā wat heilighe si is. **W**āt woerden daer op dat si niet en is vā enighen hi sond'lighe. mer si is vā alden heilighe te samē. wāt dat weet wi alle wel dattet heet en is hoechtijt alre heilighe. **M**er dat ic segghe alre heilighe. dat is. beide dier heilighe die inden hemel sijn. en dier heilighen die noch ind' eerde sijn. **W**āt dā sijn heilighe vanden hemel. en daer sijn oec heilighe vā d' eerden. **E**n die heilighe die vā der eerden sijn. die sijn sommige noch ind' eerden. en sommige sijn inden hemel. **V**ā alle dē sen heilighe viertnē huden hoechtijt. **I**c segghe vā allen. mer niet al in eene maniere. **E**n dat en is gheen wond'. wāt hoere alre heilicheit en is niet vā eene manieren. **M**er daer is ondscheit ond' den heilighe. en dat ondscheit en is nī cleyu. **I**c en segghe nu niet dat die ene heilighe is dan die ander. mer ic segghe dat die ene in eene and'

maniere heiligher is dā die
 ander. **E**n dit ondscheit der
 heilighe en oec der heilicheit
 machmen ten eersten niken
 inden heilighe enghelen en in
 den heiligen mēscē. **W**āt dat
 is openbaer datmen die heili
 ghe enghelen in dier maniere
 niet en cert als of si mālike
 ghestredē hadden. en seghe ghe
 bochten hadden die nye ghestre
 den en hebben. **N**ochmans syn
 si te mael seer te eren also sōd
 linghe vruende godes die altoes
 aenghehanghe hebbe de alren
 liefsten wille godes. en dat also
 veel salchliker als si dat willich
 liker ghedren hebbe. **T**en waer
 ofmen segghe woude dat die
 heilighe enghelen daer in ghe
 arbeit en ghestreden hadde dat
 si stantachtelike bi gode horen
 scapper bleuen doe lucifer mit
 smen gheselle hē teghēs godes
 sette en hore scapper vsmaden
 en vā hē ghinghe. mer si seide
 etc in hem seluen. **I**s mi goet
 gode aen te hāghe. **I**n die heili
 ghe enghelen sel wi daer om
 ynichlike vieren en ere die vo
 comente gracie godes diese vo
 come heeft in sueter bndrien.
 en die goedtierenheit godes die
 hem met gheghene en heuet be
 rou van sūde. mer diese goed
 tierlike en crachtelike othoude
 hoeft vā alle sūde. en vā al da
 men berou van hebben soude.

diese met alleē vloft en heeft.
 vā allen becozighe. mer diese
 oec in alle becozighe obeulect
 en onghequetet ouchouden
 heeft. **M**er daer is noch een and
 maniere van heilicheit die oec
 in horen state te eren en te vie
 ren is. als der gheene die wt
 groten sware tribulacien geco
 men syn. die hoer stole wit ge
 maect hebbe inden bloede des
 lamis. die nae menighe stude
 ten leste seghe gheuochte heb
 be en worde in dē hemel ghe
 croent. wāt si wittelike en wel
 ghestredē hebbe. **S**oude d oec
 noch wel wesen een derde ma
 niere vā heilighe. **H**et soude
 sondawiel. mer dese maniere
 is noch vborghē. **W**āt daer sy
 somighe heilighe die noch stude
 en vechten. en die noch lope
 inden wederloep. en dat besette
 loen noch met otfanghen en
 hebbe. **H**et mach licht inue
 vmetelheit wesen dat ic sulke
 mēschen heilich derf hete. mer
 ic weet d ene van sulke hēli
 ghe die hem niet en ontsach
 te segghe tot gode. **B**ewaer hē
 minne siele wāt ic heilich bin.
En die heilighe apostel sūte
 pauwels die wel kūdich ware
 die godlike dighe seir opelike.
Wi weten dat dē ghene die god
 lief hebben alle dighe mede w
 ken mit gode. dē ghene die na
 hore opset heilich ghehete syn.

Dit is groot ondscheit in de
 name der heilicheit. als die
 somighe heilich heten die oec
 volcomelike heilich sij: en
 somighe heilich heten niet
 vkuensinghe godes. **H**ulke hei
 lighē sijn allene gode beken
 en sijn den mensche noch obe
 kent. en onbekent wden si
 oec van ons ghe eert en ghe
 viert. **W**at een mensche en
 weet selue met of hi weerdich
 is van gode gheminet te we
 se of ghehater. mer dat wt
 al onseker ghehoude hent tot
 ter comender tijt. **D**aer on
 soe mach die hoechtijt vā de
 sen heilighē wesen in de liden
 godes. wat hi weet vanden
 beghine wie hi vōrē heeft.
En mach oec wesen beken
 den dienstachtighē gheesten
 die van gode ghesent wden
 te dienste den ghenē die die
 erfinsse d' ewigher salicheit
 ontfanghe sellen. **O**ns is vbo
 den yemat te prisen also lan
 ghe alo hi leuet. **W**at hoe mach
 men sekerlike in dese leuen
 yemant louē als dat leuē d'
 mensche alsoe onsek' is. **D**aer
 en sel nyemat ghecroet wde
 hi en stride wtlke seit die he
 melsche basune. en hoemen
 wtlke stride sel dat mogeste
 hore vande monde des gheens

die selue die ewe gheset he
 uet. **D**ie volherdet totte eynde
 toe seit hi die sel salich wesen.
Du en weetste met wie volly
 den sel. du en weetste met wie
 totten eynde toe wttelike stri
 den sel. du en weetste met die wie
 crone ontfanghe sel. **L**oue en
 prife daer om die duechden
 der gheene die sekerlike al
 hoer viande inwone hebben.
 die mogheste sekerlike en in
 mchlike louen en prisen mit
 dien mogheste di sekerlike v
 bliden. **W**i songhe te nacht
 ind' metten. **O**ntfiet den here
 alle sine heilighē. mer dat en
 songhen wi desen heilighē is.
Want den ghenē die vollydet
 hebben totten eynde dien en
 seiden wi met dat si ontsien
 soude. **W**at dien is ghesereue
Daer en sel ghenē anrt wese
 in onsen eynden. **M**er wi sei
 dent dien die noch vele wari
 ghe en forchoudicheit beho
 uen om die ontellike veel peri
 kelen die hē aenstredē sijn. **W**at
 si en vechten niet teghes vleisch
 en bloet alleen. mer si moete
 oec vechte teghes die pricen
 en moghentheden teghes die
 regieres deser werlt en deser
 duisternissen en teghes die
 gheestelike boesheit. **E**n behoe
 uen sond' twiuel dat si hē nau
 we hueden die alsoe menighe

laghe gheleit wt. en die na
 bi en oec vā veers in men
 ghē manieren aengheuoeh
 ten wden **E**n dier soe veel
 strides is daer is noot dat
 die mensche beaxtet si:
 soe datmen desen wel te
 rechte segghē mach **O**t siet
 den hē alle sine heilighe **D**a
 leit al onse salicheit opt oer
 ste aen. dat wi god ontsien.
 alser ghescreuē staet **S**al
 lich is die mensche die altoes
 beaxtet is **E**n in dē psalm
 staet oec **S**alich sijn si alle
 die den heer ontsien. die wā
 derē in sinē weghe **M**si sijn
 veer anders heilich salich en
 in welkē die volcomene mē
 ne den anxt wtghedreuen
 heeft. en si en hebbē ghene
 anxt als die wāderē in den
 weghe. mer si louē meer dē
 here woene in den huse
 des hē. als die selue pphēt
 op een and' stede seit **S**alich
 sijn si die woenen in dē huse
 des hē. in ewicheit der ewic
 heit sellen si hem louē **D**aer
 om onse salicheit en onse hoech
 tyt moet opt eerste wese in
 den anxtē godes. mer die
 hoechtut d' heilighe is i ho
 gher vrolicheit **D**aer d' mach
 men sekerlike die mēschen
 louen en prisen die nu in
 hoers selues leuē met en le

ven. mer in gode **W**at dat
 leuen d' mensche is al beco
 ringhe **I**n twee manieren
 machmense sekerlike louē
 en prisen. dan datmē mach
 schē die ene maniere in die
 and' begripē mach. wat da
 en is niet waer om mē twi
 uelen mach die te louē. die
 wi sekerlike wel weten dat
 si waerachtelike louelic sijn
En daer en is niet waer d'
 wi niet glificierē en soude
 die ghene die soe vstode sijn
 in die glē godes dat si van
 onsen prisen niet beweget
 en moghē wden **D**ie ydelhē
 en mach dier gheē stede heb
 bē. als die waerheit al die siel
 vuullet heeft **M**er du mo
 ghestē braghen wat glē die
 heilighe hebbē. wat si en
 louen noch en glificieren
 elc hē seluen niet alser ghe
 screuen is **D**us selues mōt
 en sel di niet prisen **S**i en
 louē oec malcand' met. wat
 si sijn soe gheheelike vā bin
 nē en van buten in dē louē
 godes hoers sceppers becom
 mert. wat dier al hoer sa
 licheit in gheleghe is dat si
 des niet wachtē en moghē
 malcāder te louē. als die pro
 pheet seit dat wi oec voer
 gheruert hebben **S**alich sijn
 si hē die in dinc huse wone

in ewicheit d' ewicheit sellen
 si di louen. **Ic** en gheloue dat
 nochtans in gheenrewijs dat
 die heilighe sond' lof en' sond'
 gle syn. sonderlinghe o' dier
 woerde wille die die heilighe
 apostel sunte pouwel bescrijft
 daer hi seit. **Dat** liden dat in
 desen teghewoerdighe leuen
 licht en' cort is. dat sel ene bo
 uen mate grote last van gle
 in ons wken inde toccomede
 leue. **En** die pphet seit inden
 psalm. **Vande** ons heer in
 dine heylgheuer op dat wi
 sien moghen in die goetheit
 dynre wticoerde en' blide
 moghe wesen in' bliscap d'is
 volcs. op dattu ghelouet mo
 gheste wden mit dyre erfynisse.
Hi en seit niet. dattu gheloe
 uet mogheste wden van d'ij
 erfynisse. daermen wt vstaen
 mach. dat die lof en' die glorie
 des toccomenden leues gemeec
 wesen sel. **Mer** als die erfynisse
 god louet. wie louet dan die
 erfynisse. laet ons dat horen
 vanden heilighen apostel. **Da**
 sel een ygheliken lof wesen seit
 hi. **Mer** van wien. **Van** gode.
God is een groot louer. en' syn
 lof is harde seer te begheren.
Dat is ene salighe wanderighe
 des onderlinghe loues. **Want**
 het is beide salich god te loue

en' van gode ghelouet te wde
Waer voer comet dan de hei
 lighen onse lof. wat hebbe si
 dan te doen mit onsen ere en'
 gle die wi hem doen conē. of
 mit onser hoedtyt die wi va
 hem houden. **Wat** vragghensi
 nad' gle en' ere die wi he' doe
 conen. die naden belofte des
 soens die hemelsche vad' eert.
 wat behoouen si onses pryses.
Si syn doch al vol. **Tis** te mael
 soe alre lieffe. si en behoouen
 onser goeden niet. en' te comet
 hem nerghent voer va hoers
 selues weghē dat wi ymicheit
 tot hem hebben. **Mer** dat wi
 hoedtyt van hem houde dat
 gaet ons selue aen. niet den
 heilighen. **Wildyt** weten hoe
 veel dattet ons tangaet. **Ic** be
 lye van mi seluen dat ic i' deser
 gheluechynisse d' heilighe mit
 groter vuericheit onstehē w
 de. **Ic** segghe mit drierhande
 begheerte. **Men** seit ghemeen
 like ond' die liden. **Dat** die o
 ghē niet en sien. daer en he
 uet dat hie gheen wert van.
My oghe is mine gheluech
 nisse en' vande heilighen te
 denckē is in eenre manieren
 of wise saghe. **Wat** alsoe is
 onse dwel ist sake alst wel be
 hoerlic is dat die twendighe
 begheerten onstehen werde
 vanden ghedachten. **In** dier

maniere seg ic dat onse wā
 deringhe inden hemel is. noch
 tans en is onse wanderige
 soe niet inden hemel als der
 heilighe is. Wāt hoer wesen
 is daer. mer onse begheerte
 is daer. si sijn daer teghewo
 dich. mer onse ghedachte sijn
 daer. Och wāneer sel die tijt
 comen dat wi v̄gaderet sellē
 wden mit onsen vader en te
 ghewoerdlike bi hē mochte
 wesen. Dit is die eerste be
 gheerte die die ghehuedmis
 se d̄ heilighen in ons ūweck
 ket en meer oeket. op dat
 wi oec ghebrukē mochten
 hoer begheerlike teghewoer
 dicheit en v̄diene mochte te
 wesen medeborghers en ghe
 sellen d̄ hemelscher gheeste
 en oec v̄sellet mochte wden
 den schare d̄ patriarchen en
 der ppheten. den rade d̄ apos
 tolen den ontellike schare d̄
 martelare. den cōuentē der
 cōfessoren. en den choren der
 heiligher iōcfrouwe. en soe
 mede blide mochte wese mit
 alle dese sueten gheselschap d̄
 hemelscher borghen. Fe yghe
 lic van desen ymichlike te dēc
 ken is als ene sondinghe vōc
 ke. v̄mer als ene vernēde fac
 hele. daer die ymiche sielen
 vuerich mede wden. en se be
 gheren te sien en ōme te hel

sen. alsoe dat hem sowilen
 duncket of si daer alrede te
 ghewoerdich bi hē waren.
 sowilen tot hē allen en sōwi
 len tot sōmghe bi sondighe
 vuerichlike ghetoghe. Och
 wat groter v̄sumell is dit
 wat groet laeuheit. wat gter
 waechheit dat wi niet stadelike
 daer en nae en suchte en ōs vā
 desen tydliken dighe en p̄nē
 of te brekē. en al onse herte
 en onse sine mit dier salig
 gheselschap te v̄inghe. Wee ōs
 vand̄ heridicheit onser liden.
 wee ons vand̄ sūnde der
 heydenē. daer die apostel vā
 seit dat si sond̄ begheerlich
 ware. Die heilighe kerke on
 ser voer̄dare ūwachtet ons
 mit groter begheerte en wi
 v̄sument. Die heilighe enghe
 len begheere onse toecoest en
 wi achtent seer cleyn. alle die
 gherechtighe ūwachte onse
 toecoest en wi en slaens ghee
 achte. Laet ons ten leste eens
 ūwecket wden lieue brued̄s.
 laet ons v̄risen mit cristo. en
 laet ons suekē die die dighe
 die bouē sijn. en laet ōs die
 smaken. laet ons seer v̄lan
 ghen nae die ghene die d̄ns
 seer begheere. laet ōs haeste
 te comē bi die ghene die ōs

verwachtē. laet ons alle
 die begheerten onser sielen
 kerē totten ghenē die ons
 alsoe begheerlike uwachte
 Wāt siet in desen ghemene
 leuen dat wi te samē leide
 en is niet sekens. niet volco
 mens. niet rustighes. ende
 nochtā hoe goet en hoe vro
 lic ist ons dus brueders in
 een wone. alsoe dat alle die
 swaerhede en alle dat ver
 dructlic schijt te wesen. ons
 veel lichter en vdrachtliker
 wdet om die minlike ghe
 selschap deser lieuer brueder
 scap daer wi een hert en ene
 siele mede hebbe mede hert
Hoe veel sueter. hoe veel ghe
 nuechliker en saligher sel dat
 die eendrachticheit wesen daer
 ghene suspicien en moghen
 wesen noch gheenrehande oer
 saks des twistes. daer si alle
 mit volcomenre minen te sa
 men sijn vbonden. soe dat ghe
 lyc die vad en die soen ee sijn
 dat wi soe alle te samē een
 sellen wesen in hem **N**iet al
 leen die gheselschap. mer oec
 die salicheit der heilighe is oec
 seer te begheere. en daer wi
 hoer teghewoerdicheit beghe
 ren dat wi mit al onser mach
 ten ons dat sellen pme te v
 dienen dat wi hoerre ghen

delachtich mochte wde **D**us
 dainghe begheerte begheerte
 d' ghen en d' hoetheit en is n
 quaet. en daer en is ghene
 sunde in gheleghe **W**ant dat
 wi segghē met ons he is oec
 mer dme name si glē. dat is
 een steme van deser teghewoer
 digher tijt. daer die heilighe
 enghelen oec van f repen:
Glē si gode inden ouste. en ind
 eerden si vrede den menschen
 die goetwillich sijn **O**nse he
 seide na syre vusensse tot ma
ria magdalena en wil min
 rueren **D**at seide hi vand' ghen
 want een wys soen is glē sijn
 vaders **D**aer om seide die glē
 en wil mi niet ruerē. mer
 vlie vander ghen. en sich dat
 stu mi te mael niet en ruer
 ste. alsoe langhe hert datstu
 coeste bi den vader **D**aer mo
 ghestu sekerlike glozieren.
Daer sel onse siele inden he
 ghelouet wden. die sachtmoe
 dighen sellent hore en sellen
 hem vbliden **E**n duncket di
 niet datstu hem hoerste seg
 ghē en wil mi niet rueren
 want ic en bin noch niet op
 ghedomen tot minen vader
 die inde boeke d' mine roepet
 vlie mine ghemide vlie. wāt
 dat ist dat ic voergheseit heb
 be **N**iet ons he met ons. mer

Dinen name ghif glē **D**aer
 wi oec vā singhē mē ynus.
Shif hē vrede dīnē knechten.
 en wi gheuen di glē mder e
 wicheit. als die enghelē dat
 deden doe onse hē **J**hs ghebo
 ren was. en wāt dat mēsche
 like leuē m. deser eerde an
 ders niet en is dan becom
 ghe. daer om ist behoerliker
 dat wi hier vrede suckē dan
 glē. **V**rede mit gode. vrede m
 onsen eue mensche. en vrede
 mit ons seluē. **B**ewaerre
 d' mensche waer om bistu m
 di contrari en ic bin m seluē
 swaer gheworden. **T**is ene
 worstelmighe die seer nae bi
 is. en tis een twendich twist
 en tis een stryt niet die wi
 hebben. mit onse medeborgs
 mer mit onse huusghenote
 als die gheest teghēs dat.
 vleisch. en dat vleisch teges
 den gheest begheert. **V**ā waer
 coēt dat anders dan dat ghi
 m contrari teghēs v geset
 hebt. **G**hi sūt here die ware
 vryheit. dat waerachtighe
 leuē en die gheware glē.
 en volheit en salicheit. mer
 ic bin arm en onsalich. en
 seer iamerlike en confuus
 en te mael seer voetmodicht.
 doot oūmits minē sunden.
Ghi sūt hē die volcomene
 heilighē wellust. en die ewi

ghe rust d' saligh' gheesten.
 ghe hebt m van beglīne ghe
 set teghēs edē. dat vleische
 like wellust beduut. i grote
 arbeide en m menghe onghe
 uallicheit. nochtās seg di
 mi toe. bekeert di tot m m
 al dūre herten. **H**et schūt of
 wi ofghekeert sijn. wāt ghi
 ons vmaet dat wi ons wed
 tot v kerē sellē. **H**et schijnt
 dat wi nu contrari sijn. wāt
 ghi ons weder roepē dat wi
 ons tot v bekerē sellē. **M**er
 hoe sellen wi ons bekerē. **I**n
 vasten seit hi en m hule en m
 screyen. **D**it is een wōderlic
 dīnē. o hē is v woeninghe m
 den vasten. en pleechdi i hu
 len en m screyen te rustē.
Veer van v sijn alle dese. en
 te mael veer. wāt v rye is
 m ihrlm. die ghi sadet als
 mitter cozlen des weptes. da
 noch hulen noch screyē en is
 noch gheenehande wee. m
 stadighe danbaerheit ende
 stēmen des loues. **D**ie gherech
 tighe seit hi sellē wscappē
 en vrolic wesen voer den
 ogghen godes. en si sellē ghe
 nuechte hebbē m vrolicheitē.
Hoe sellē wi ons dan i vaste
 en m hulen en m screyē tot
 hē bekerē. **O**f ist soe dat die
 rechtūdighe mensche onsen

here vanden en hebbe macht
 in bliscappen en in ghenuech
 ten mer die noch niet rechte
 vdiich en is dat hi hem noch
 niet vanden en mach dan in
 vasten en in scrypen Dat is
 wel alsoe vanden rechtidige
 die alrede vdiert heeft te ghe
 bruken die teghewoerdicheit
 godes. niet van dien rechtid
 ighen die noch leeft vande
 gheloue Want dat onse heer
 doer den pphet seit Ic bin
 mit hem in sine tribulacien
 dat hoert dien toe die noch
 inden gheloue wandert. niet
 dien die ghecome is totter te
 ghenwoerdicheit godes. Si heb
 ben beide een hoeft. mer ten
 wert alden leden in eenre ma
 nere niet ghevoent Die som
 mighen wert dit houet getoet
 ruuch van doornen. nederwt
 gheneyghet inden cruce om
 dat wi ons boetmoedighen
 sellen. en copuxie en berou
 hebben sellen van onse sunden
 Die somighen dat selue houet
 in groter gien. op dat si van
 hem glificiert sellen werde
 en ghelyc moghen wden hem
 siende sulc als hi is Dit is die
 anderde begheerte die oimite
 ghehuechnisse der heilighen in
 onsen herten ontfeken wert
 op dat cristus ons vschine als

hi hem doet die onse leue is
 en wi mit hem vschinen mo
 ghen in synre gien Hier en
 binen wert hi ons ghevoent
 niet als hi is. dat is niet ghe
 croent mit gien. mer mitten
 doornen onser sunden Daer
 die scrift van seit Gaet wt
 ghi dochten van ihrlin ende
 siet den coninc salomō inder
 cronen daer hem syn moed
 mede ghecroent heeft O wat
 coninc is dit. en wat croene
 is dit Syn moed die synago
 ga d ioden die hoer meer een
 stief moed bewiser heeft dan
 een moed. die heeft hē ghe
 croent mit eenre doornen cro
 ne Sme leden moghen hē wel
 schamen dat si nae tydliker
 gien staen sellen als si aen
 denckē die grote smadelicheit
 die horen hoefde ghedaē wor.
 daerme noch ghedaēte noch
 schoenheit an merke mocht
 hi is die coninc salomō die
 vreedsam gheheten is dat
 tot deser teghewoerdighen tyt
 hoert die ons noch ghene rust
 noch gien en gheuet. nade wo
 den der heiligher enghelen die
 mō gheboerten ons hē son
 ghē gien si gode inden hoechste.
 en vrede den mensche op der
 eerden die goetwillich syn.
 Lis grote schande dat onder
 enen hoefde dat mit doornen

ghecroent was die lede
 terren soude wesen. Dat
 purpur cleet daer hi oec
 mede ghecleet was. dat was
 hem meer te confusie dan
 tot glen. Men vuytet noch
 tans in velen steden datme
 mit groter costelicheit en
 mit veel wscappens dese te
 ghewoerdighe hoechtijt eert
 te mach bet segghē oert.
En sien wat si doen die dat
 doen. wāt die hoechtijt die
 si soe begaen. dat mach bet
 heten hoers selues hoechtijt
 dan der heilighē. Wāt si doe
 dat hem seluen ghenuechlic
 is niet dat den heilighē ghe
 nuechlic is. Die tyt sel come
 dat cristus openbaren sel.
 en syn doot ons niet ghekū
 dighet en sel wden alst nu
 doet. daer ons bi betekent
 wert dat wi mit hē doot sijn
 en dat onse leuen in hē vbor
 ghen is. Dan sel onse hoeft
 in groter glen opēbare en
 al sine lede sellen in hē gli
 ficiert wden en in groter
 glen blencken. al hi wed ma
 hel sel dat lichaem onf oet
 moedicheit. en ghelyc make
 sel d' glen des gliose hoefdes
 dat hi selue is. Naē des glen
 sel wi mit groter begheerte
 sekerlike naē staen. op dat

ons oec niet toe ghesent en
 werde. Wāt ghi sucket glē
 van malcandē. en die glē die
 van gode is en acht ghi niet.
En sonderwiel op dat wi ho
 pe moghe hebben tot deser
 glen. en die hoghe ewighe
 salicheit mit goede betruwe
 moghe beghere. soe behoene
 wi herde seer die hulpe en
 ghebede d' heilighē. op dat wi
 oūmits hore ghebede vcri
 ghē mochten van gode dat
 wi tot ons selues vdiensste in
 weerdich en sijn te ontfaghē.
Ontfermet v mijre ontfermet
 v mijre doch ghi mine vrien
 de. **G**hi wetet wel onse peri
 kele. en onse crancheit is
 v wel kundich. en oec mede
 onse onbekenheit. **E**n ghi
 wetet oec wel die loesheit
 en die stercheit onser wed
 saken. **I**c spreke tot v ghi
 die in desen selue becoūghe
 mede gheweest hebt. en glo
 selike iuwōnen hebt. die die
 selue stricke wyslike otgāē
 sijt. die ons nu in alle stede
 behendlike gheleit wde. Die
 medeliden gheleert hebt tot
 dien dat ghi selue gheleden
 hebt. **I**c hebbe oec goet be
 truwen tot dē heilighē eghe
 len dat si oec hoer geslacht
 niet vsmaden en selle. sond

langhe wāt daer ghescreue
 is **Du** selste dyn ghednēte
 visiteren. en soe en selste n
 sundighē **Mer** al ist dat ic
 goet betruwen mach hebbē
 tottē heilighe enghelē o die
 ghelijcheit des gheesteliken
 leuens en d' redeliker formē
 ic keer mi nochtans mit veel
 meerre betruwē tot die die
 ic wel weet dat oec mēsche
 gherweest hebben als ic noch
 bin **Wāt** ic hope dat si hem
 vriendeliker ōbermē sellē oū
 die bene van horen bene. en
 oū den vleisch vā hore vlei
 sche **Want** doe si wt deser
 werlt voren tot wōre he
 melshen vader doe liere
 si ons **hier** hoer heilighe
 lichame **Want** hier sijn m
 ons hoer lichame in vrede
 begrauen. die hoer namē in
 der ewicheit leuen. welker glē
 met begrauē en wort **Dat** si
 veer dat si veer van v o heili
 ghe sielen. dat ghi soe wreec
 sout wesen als die scheck was
 des conincs van egyptē. die doe
 hi weder ghecomen was tot
 smē eersten staet daer hi wt
 gheworpē was vande coninc
 al **oergat** den heilighen io
 seph die **in** den kerke beslo
 ten was **Mer** dat en was

ghee wond wāt si en wāre
 met eens hoefdes lede en die
 ghelouighe en die onghelou
 ghe en hadden niet gheweēs
 te samē en die **man**
 va egypten. **en** had
 de niet meer ghelikes mit dē
 man israhel. dan dat licht he
 uet mitter duystnisse **Want**
 egyptus beduut duystnisse.
 isrl' beduut die god siet **En**
 daer om staet daer ghescre
 uē **Waer** isrl' was daer wast
 licht **Onse** ijse en was oec soe
 niet als dese schenck was. hi
 en conste soe niet vghete des
 noerdnaers die mit hē ghe
 truuft was. mer dat hi hem
 louede dat gheschēde hē op
 den seluē dach dat hi mit hē
 inden **o** cruce henc was
 hi oec **mit** hem inde parr
 dise. **En** wi lieue brueders
 hoer wi niet tottē seluē hoef
 de daer die heilighe toe hore
 hoe coemtet dan dat wi alsoe
 hoedylie en alsoe ymchlike
 hoer hoechtuyt viere. en dat wi
 mit alsoe groot begheerte oō
 mit hem vblide **Voer** waer
 die selue die ghesait he
 uet. als een vanden
 leden in glen is. soe sij
 al die ander lede daer me
 de vlide. die heeft dat oeck
 ghesait **Ist** dat een lre in lide

is. die and tede hebben da
 mede liden mede Dus mogē
 wi bewisen dat wi malcan
 s toe behoerē als wi
 ons mit hē vblidē
 en si medeliden
 mit ons hebbe. en w sūich
 like oūdencken hoer glē daer
 si alrehtants in syn. ende si
 wed ome goddienstlike me
 dedoghe hebbe mit onser
 onsalicheit daer wi in sy. en
 trouwelike voer ons bidde.
 Wi en durue daer ghee twi
 uel aen hebben dat si soch
 uoudich syn voer ons o des
 wille dat si dat wel weten
 als voer gheset is dat die
 glē hoerre stat en hoers sel
 ues volcomene salicheit. n3
 volmaket en sel wjen eer wi
 bi hem comen. Op dat mede
 leste daghe der groter hoech
 tyt alle die lede te samē
 veremghet moghe werden
 mit hore alre hoghesten
 hoefde. en onse hoeft aristo
us mit al syre erfuisse en
 mit al sme leden ghe ghe
 louet moghet wde Die bouē
 al is almachtich god
 nider ewicheit
 ghebenedyt

Op sinte martijns dach vā
 dat exempel d' ghehoersāh

MIt grote rechte ey-
 schet van ons lu-
 den een sermoē be-
 de dat ghemēē cō-
 uent onser brue-
 ders en die toecoemst deser
 eerbærliker mānen daer wi
 ons vā vbliden dat si vā brē-
 lande tot ons ghecomen sijn
 Veel lieuer woude ic se horen.
 mer wāt sijn van mi beghe-
 ven dat ic spreke sel. daer o
 al ist dat ic se niet horen en
 mach. ic moet hē vmer ghe-
 hoersam wesen. Dat is oō een
 leuendich en een crachtich ser-
 moen. die saftmoedighe oet-
 moedicheit die si ons bewise
 in dien dat si die veel heiligh
 sijn van vdiensse. in state en
 in weerdicheit veel hogher.
 en in wysheit veel riker dan
 wi. dat si hē nochtā soe gue-
 telike voertmoedighe. dat si
 hem niet alleē gheueerdighz
 en hebbe tot ons te come en
 ons te visiteren. mer dat si
 oec horen wille onse leinghe
 Si gheue ons sonder twiuel
 ene crachtighe leinghe. die
 ons oec seer ghenadē is. wāt
 si segghe ons en leue ons in
 mitten woerden en mitter cō-
 ghen. mer mitten wke en
 mitter waerheit dat wi haer

nauolghers wesen selle. als
 si cristus nauolghers sijn. en
 dat wi oec leren selle dat si
 van cristus gheleers hebbe
 dat is sachtmoedich te wesen
 en oetmoedich van herte. **So**
 quā maria tot elysabeth die
 alre heilichste ioncfrou tot de
 heilighē wiue. die vrouwe
 tot hoer diestmaghet. die mo-
 der des rechtters totter mod-
 der des voerlopers. vmer die mo-
 der godes. totter moed des al-
 ven heilichste knechte gods
Soe quā ihē oec nae tot io-
 hānes. en quā dat hi vā hē
 ghedoept woude wesen. wāt
 hē toe behoerde alle gerecht-
 ticheit te vullen. En ghy eer-
 weerdighe vaders ghy en maect
 v deel daer niet te minne me
 dat ghy lieuer wilt oetmoe-
 delike toe hore dan and men-
 schē leue. die nochtā uwer
 leringhe wel souden behoeue
Mer wi al en cōnen wi alle
 gherechticheit niet vullen. wi
 willen nochtāns gheerne wāt
 gherechticheit v bewisen. wāt
 wi en twiuelē daer niet aen-
 ten si recht dat die minne die
 ousten ghehoersam si. **Mer**
 waer van sel wi spreke. Die
 vander eerden is die spreect
 vand' eerden seide die stemē

des dopers laet ons dā spreken vander eerden wi die vāder eerden syn en in d' eerden woenen. Hoert ghi t'woenen des d' eerden en kynder der menschen wi segghent v ende wi spreke van v. **O**p d' eerde vōden wi gheborē. op d' eerde is onse wonighe en op der eerden steruē wi en gāe we der inder eerden daer wi vān ghemaket sijn. **W**i hebbē hi enē enghen inganc en met langhe en moghē wi hier bliuen en die vā des does is ons onbekent. **A**l die ghehele adam wert ghedwōghē te draghen dat oerdel dat hi verdiēt heeft. **H**i is seer vbreydet en vmemchoudicht noch tans wil hi of wil hi niet ho veel hi teghens spordelt hi moet mit al sine gheslachte dat oerdel liden dat oū hem ghegaen is. **E**rde bistu seide onse heer en du selste inder eerden gāe. **I**s een swaer oerdel mer tis nochtāns oūmits die bēherticheit godes seer ghemactighet. **I**s een herde sentencie mer wil niet vdiēst aensie soe is si volghenade. **W**āt ten hadde ghē onrecht gheweest hadde hē god toe gheset doe hi godes ghebot ghebroke hadde. **D**u biste

eerde mer du selste nu in gāe ond' die eerde. **D**ie rechtūdighe hē hadde oec dan rechtūdich gheweest en seer louelic. **H**i hadde wel louelic gheweest mer ic en hadde sulc niet gheweest die hem hadde cōnē louē. **W**ant ic hadde wel in d' waerheit segghē moghē hadde ic oec cōnen segghen. **H**eer ghi syt rechtūdich en v oerdelis gherechtich mer die helle en sel d'ynre niet belyē noch die doot en sel di niet louē mer wi die louē benedie den heer. **D**u hebste daer om ghespaert d' creatuer du hebste ghespaert die gē d'ys nāes op dat die onghewallighe mensch die vā iherlm ned' ghegāe was met mit alle tot iherico gheleidet en worde. **E**n wāt ic dus half leuendich inden weghe ghelate bin soe mach ic half minē scepper louen. **A**ls die tyt coemt dat ic al heel leue soe sel ic ghehele louē en alle minne ghebeente sellē di segghē. **H**e wie is d'ys ghelyc. **W**ant daer om doe du woornich waerste ghedochste nochtāns d'ynre bēherticheit en du en woudeste niet vliessen d' mēsche inder stede d' ewigher vliēsighe mer du vnedste hē i eenre stede d' pūe en d' quellighe

D mensche wat claechstu
 ouer die herde sentencie. du
 biste gheset inder eerde daer
 du van ghemaker biste. dat
 stu daer in soudeste wonen
 daerstu vā ghecomē biste.
Mer du moechste segghe **J**e
 woude gheerne ghehoert heb
 ben dat mi die heer toe geseyt
 hadde. du biste een gheest en
 du selste weder gaē totte ghees
 te. wāt ic bin oec een gheest
 nad' sielen **E**n ic en twiuel di
 niet aen dat en si mij beste deel
Je hebbe ghehoert vande apos
 tel dat die heer een gheest is
En onse heer seit selue inden
 ewāgelie. dat god een gheest
 is **E**n hi en is niet alleē een
 gheest. mer een vad' d' gheeste.
Waer om hout mi dan die mo
 der en die materie des vlei
 sches wāt ic eens deels vleisch
 bin. en die vad' der gheesten
 mi niet lieuer en nemet tot
 hem. wāt ic doch eens deels
 een gheest bin **J**e weet wel
 ic weet wel dat dat niet en
 comet vand' substancie wege
 mer het comet meer vander
 sunden weghē **W**āt alsoe als
 die sundighe gheeste dese wij
 dighe lucht tusschē hemel en
 eerde becomert hebbē daer si
 moghenheit deser lucht van

ghehete sijn. alsoe scheidē ons
 onse sunden van onse gode en
 makē ons veer vanden vad'
 der gheeste. al sijn wi gheesteli
 ke creatueren van gode ghe
 scapen **D**at lichaem heeft die
 siele tot hem ghetoghē in sijn
 lantschap. en is hoer alte sterc
 gheworden. en het drucketse
 wāt si ellendich is **I**s ghe
 worden een groot pont lodes
 sond'lighe wāt die boesheit da'
 op sit **W**āt dat lichaem beswaet
 die siele. mer dat lichaem dat
 ghebreect **H**et ghebreect. v
 mer als die apostel tughet soe
 ist al doot om der sunde wille.
 daer om al is die mensche na
 eenre maniere een hemel.
 wāt hi den hemelschē gheeste
 ghelijc is ind' substancie en oec
 ind' forme **I**nd' substancien:
 wāt hi nader sielen een gheeste
 lib' creatuer is **I**nd' formen.
 wāt hi een redelic creatuer is.
Nochtās en moghē dese twee
 den mensche alsoe ophoghe op
 heffen dat hi mach vdieneu
 te hore **D**u biste een hemel
 en du selste gaen indē hemel
Is te vgheweē dat hi gliere
 woude vand' vriheit des vriē
 willes die ind' sielen is. als hi
 gheuāghē wech gheleit wort
 ind' ewē der sunden die inden
 vleische is **H**et soude machsche
 wel schijnē dat dese dubbelde

coerde sterker soude wese die
 ander coerden die deser contra
 rie is die oec dubbelt is. soe
 dat den ghenē dien die eerde
 mit twierhande recht tot hoer
 trecket. als datse sijn vaderlāt
 is. daer hi in gheboze is. en
 sijn matene is daer hi vā ghe
 maket is. dat die die hemel
 oec mit twierhande recht ont
 fanghē soude als voerseit is.
 als van synre gheesteliker
 substantie weghē en om sine
 redelike forme. Mer die coer
 de die ned wert trecket is om
 mit ten sunden due strēghē
 gheworden. en ten si dat die g
 cie godes daer teghes te hulpe
 come die due strēghede coer
 de die ons nederwert trecket
 en mach niet te brokē wden
 Mer als die gracie godes da
 toe ghedaen wert als die d
 de streng tot dier twestren
 ghender coerden die ons op
 wert trecket. soe en isse
 gheen twiuel aen die coerde
 der boesheit en sel wel lichte
 like brekē daer wi neder wt
 mede ghetoghē wden. vmer
 dier wi mede treckē. Wāt dese
 gracie comet tusschē god^{en} ons
 niet ons ostreckende ons vā
 gode en ofghescheide. mer toe
 treckēde en venghede. Ic wil
 daer om gaen totten berghe
 der gracie en totte hoecelē

d' ghenadicheit. dier ic grote
 hope weet te wesen bi onsen
 hē ihū cristū. Ic sel gaē tot
 dien die vol gracie is en waer
 heden. of ic yet van dier vol
 heit mocht ontfanghē. vmer
 of ict mit alden anderē leden
 cristi tot enigher tye mochte
 vgaen mede ind' mate der
 outheit cristi. Wāt nade woer
 den des heilighē ewāgelies
 soe en mach daer niemant
 opclīmē inden hemel. dan die
 vanden hemel neder ghecomē
 is. Hi heeft claerlike en seer
 ghetrouwe en een seer goed
 tierē middelaer gheveest die
 niet vscheidet van een en he
 uet. mer die van twee die
 veer vscheiden ware een ghe
 maket heeft. en dat middel
 ste ondstot dat ons lymdlic
 was wech ghebrocht heuet.
 en vghuet ons al onse sūde.
 en doet wt den brief die te
 ghes ons ghestreue was. die
 ons seer contrari was. En heeft
 ten ghenomē vande middel. en
 heesten aenden cruce ghenā
 ghelt. en heeft die price en
 die moghentheden beroeft en
 heeftse mit goeden betruwen
 ougheleuert. en heeftse ope
 baerlike uōnen. en heeft
 venicht en vsoent in sine bloe
 de die inden hemel sijn en ind'

eerden sijn **O**m deser salicheit
 wille die hi mit mids d' eerde
 op synre tyt soude wken en
 sette hi den mensche niet haef
 telike onder d' eerde. als hi
 mit synre sunde hadde vdiēt.
 mer hi sette mid' eerde **H**ier
 om en sel wi niet in stroeflich
 wesen. mer wi sellē goet be
 truwē hebbē alsoe lāghe als
 wi mid' eerden sijn en onwt
 ten hemel siē moghē. en vā
 den vader des lichtes die alre
 beste gauē ontfanghē mogē.
 die een vad' is der gheesten
 en een vad' d' verherticheit
Wāt daer om heuet god den
 mensche recht opghestapen
 midē lichame en heuet hē enē
 hoghen mont ghegheue als
 al die and' diere ned' ter eer
 den sien. op dat als die men
 sche sijn oghe op sloech wert
 sloeghe ten hemelwt. dat hē
 daer nae vlanghē soude da'
 hi wiste dat dat ghewaere
 leue waer. en die salighe
 ewighe woeninghe **E**n ist oē
 niet als wyte ghetrouwelike
 en goddienstelike aensie wil
 len enighe vuerighe vman
 ghe totter godliker minē. en
 ene crachtighe iuwerkighe
 d' begheerten als wi aensien
 dat alre claerste hemelsche
 vadlant **D**ie sterre des hemels

en hebbē niet ghelikes mitte
 cleye deser eerden. en daer is
 groot ondscheit tusschē die
 claerheit d' sonen en die doctē
 heit der eerden **N**och tās soe
 vūtmē machsche hier inder
 eerden wel sōninghe dinghe
 die in hoerre maniere suūlic
 schinē te wesen. mer dese sijn
 al vūmenghet mit and' dīghe
 die niet suūlic en sijn. als dat
 gout midē stike. die duerbare
 gēme inden dreck. die lēlye
 ond' den doornē **O** onse hemel
 sche vadlant. du biste alte ma
 le suūlic. en daer en is gheē
 vleckē in di. du biste altemael
 suuerlic behalūē dat in di v
 borghē is **W**āt is dat **D**ie sa
 lighe enghelsche gheeste. en
 die salighe sielen d' heilighe
 die vdiēt hebbē in te gaen
 mid' stede der wondlike tab
 nakels. hent tottē huse des hē.
Wāt alsoe als daer sijn eert
 sche lichame. soe sijn d' oec
 hemelsche lichame. mer die
 glē der hemelscher lichamen
 is alte veel meerre dan d' eert
 scher lichame. en synter oec
 hemelsche gheeste en eertsche
 gheeste. en daer is oec wel
 alsoe groot ondscheit tusschē.
Enghele. archangele. crachte.
 princē mogheteden. en heer
 lichen thronē cherubi en
 seraphim **D**ie namē kēnen

wi wel . en machsche dat
 ist al **W**at wat con ic meer
 begripen een eertsch mēsche
 vande hemelsche burghers.
 een vleischelic creatuer vā
 den gheestelike en hemelsche
 creatuere **E**n al en weet ic
 niet wat daer vborghē is.
 in desen namē die ic voer
 ghenoeēt hebbe . ic weet noch
 tans dat wel waerlike dat
 tet wat grotes en wōdlics
 vborghē is . en schuult ond
 die moghenthat deser namē
Ten is niet sond sake een he
 mel gheheten dit hoghe sic
 mament dat bouē ons is .
 wāt daer is al wat in ghe
 hemelt al en weet wijs niet
 dat seer groot is . **I**c segghe
 dattet daer in ghehemelt en
 behudet is . mer tis dē ghe
 loue niet gheweyghert **O**s
 wert ghegheue die ind eer
 den woenē dat wi siē mo
 ghē die hoghe schoelheit des
 hemels . mer ten is oec niet
 ghegheue daer toe te gaen .
 en al en kōnē wi die hoghe
 glē godes die daer binen is
 niet begripē . wi hōrē daer
 doch wat vā segghe **W**i siē
 nae dat salighe vadlāt . en
 wi grietent van veers **W**i
 merke wat vand ghenuech

te die daer is en vā dier
 wellust . mer wi en moghen
 se noch niet smakē **W**at te
 is niet sond sake dat die een
 ghebozē soen die ind schoer
 syns vaders is in dese lande
 daer wi in woenē dat wel
 een scheme des dodes heten
 mach ons wat gheleert he
 uet oūmits den gheloue vā
 der glē der hemelscher geeste
 en die ghedaente d hemel
 scher lichamē van buten
 ghecroent heuet **H**i seit in
 den psalm . hoer mij docht
 en sie **E**n tis gheschiet wat
 meent hi hier mede **N**eyghe
 ned dij oze . en vghet dij volc
 en dat huus dīs vads **H**i
 wil dat wi van ons sellen
 legghē alle hertsincheit en
 leren ghehoersamheit . en
 aenemen gheestelike sedich
Hi wil oec dat wi vghete
 sellen die dighē die achter
 syn . en vsmade sellē die di
 ghē die hier beneden sij . en
 dat wi achter late sellē dse
 eertsche wanderighe en die
 eertsche ghebreke . en dat
 wi smakē sellen die hemelsche
 dinghe en sucke sellē die o
 ūste dinghe . en ons altoes
 pmen sellen in duegheden
 voert te gaen **D**ie heer wil

dat die edel creatuer be
 gherē sel die schoenhe^t sijn
 huses. op dat hi ouformet
 moghe werden inden selue
 beelde vā clærheit tot clær
 heit als vanden gheeste godes
 op dat soe oec die hemelsche
 comē beghere moghe sine
 gheestelike schoeheit. **M**er du
 mogheste segghe. waer toe
 vmaent hi mi dat sien en dat
 horen ned^e te bughe en ghe
 hoersam te wesen. wāt dat
 is opēbaer dat die beghere
 daer vā uwecket wert. **R**ich
 daer om aen alle die glē d'
 hemelscher lichame hoe si
 sonder ophouden onderdanich
 sijn d' ewen die hem god ghe
 set heuet. en nūmermeer in
 horen stadighen omeghaghe
 ouer en treden die tide noch
 die stede die hē vande ouste
 hē gheset sijn. **I**n die hoghe he
 melsche gheesten hoer hoe si
 alle dienstachtighe gheeste sijn
 en hem goedterlike gheweerd
 dighe te dieste gheset te wde
 ic en wil niet segghe dattet
 hem een oweerdich diest si.
 en nochtas en selste nergheit
 vande bescreue datter wie vā
 hem allen gheweest heeft die
 teghens ghesproke heeft te

ghes den ghenē diese wesen
 of dat si ye mit oweerde be
 ruert hebbe gheweest teges
 die snode mensche daer si toe
 ghesent waren. die also veer
 beneden hem ware. **D**it sijn
 goede exēpelen d' ghehoersalht
 wilstuut wyslike te rechte aē
 merke. en si selle di soe veel
 te weerdigher wesen en ghe
 namer hoe die creatuerē ho
 gher sijn die di tot enē exēpel
 voer gheset wden. **M**er ic weet
 wel wat die sine d' mensche
 en die ghedachten die al cotte
 quade gheneyghet sijn. hier
 teghes murmurere. **W**āt wil
 stu ons voersetten segghe si
 die ghehoersamheit d' elemēte
 en des hoghes firmamentes
 als of dier enich vstat of si
 ne daer yne waer. die us na
 hoers selues wille omē e gae
 noch gheruert en wden. mer
 yaden wille des scepers. **E**n
 wat wildi ons oec hoghe pri
 sen die ghehoersamheit der
 heiligher enghelen. **S**i hebbe
 gheuoelen. mer si en voelen
 anders niet dan alleē dat ghe
 noechlic is. en si sijn hore scep
 per ghehoersam. mer dat is
 mit enen volcomenē salighe
 wille daer si ghee wed segge
 in en moeghe gheuoele. **H**oe

en soude si niet ghehoersa
 wesen die altoes sien dat aē
 sichte des vads daer volco
 mene salicheit in gheleghe
 is en ewighe gle en die alre
 hogheste wellust. **O** he breng
 ons nu voert die oude pri
 archen en pphetē die uwe
 ghebode ghehoersa geweest
 hebbe. mit enē vriē wille
 en oec teghēs hore eyghe
 nen wille. **En** dat is geschiet.
Biet ons wert voer gheset
 dat ic om d'coetheit wille.
 al die and' ouer slae. die hei
 lighe priarcha abrahā die
 wt den ghebode des heren
 ghic wt sine eyghe lat in
 een āder lātschap daer hi
 vreedē was. en hi niet en be
 kende. **H**i werp oec sine ma
 ghet wt mit hore kyde wāt
 tet hē god gheboer. ende hi
 was daer toe bereit doet hē
 god gheboet sine enighen
 soen hem te offerē haddet
 god niet weder roepē. **W**at
 mach hier die cloetheit der
 mensche teghēs segghe:
Machschien si moghe daer
 op antwoerden. hoe dat in
 voertiden god in niemighe
 manere den oude vaderē
 plach te openbaren en si
 god plaghe te sien. en te

ontfanghe in hore huse. en
 hoe hi mit hem plach te etē
 en hē toe te spreke. en te
 lere wat si doen of late sou
 den. en hi vleende hem dat si
 kynder creghe. en dat si hoer
 viande uwonē. en dat si
 veel goedes creghe. **M**er wat
 selstu dan segghe als **cr**istus
 selue comet en is ghehoersa
 totter doot. om di een exēpel
 d'ghehoersamheit te gheuen.
Daer segste op dattet seer gt
 is. mer die een gheboze soen
 godes en die ewighe wysh
 godes nae te volghē dat is ho
 ghe bouē mi. **H**i is gheoffert
 want hūt woude. doe hi woude
 en alsoe veel als hi woude
 heeft hi ghelede. wāt al was
 hi een waer mensche. hi was
 oec ghewaer god. **O**mer ic en
 wil oec niet dat du die apos
 tolen ons hē mi voert bren
 ghes tot een exēpel d'ghehoer
 samheit. die als die pheet
 voer gheset hadde mit hore
 oghē sien mochte hore ghe
 breder. en mit hore ore hore
 mochte die steme sijre vman
 ghe en sijre leringhe. daer
 een van dien of scriuet en seit
Dat wi ghesien en ghehoert
 hebbe en onse hāde ghehādelt
 hebbe vande woerde des leues
Wie en soude niet alle dinck

achterlaten en gheerne na
 volghē die teghewoerdicht
 dier godliker moghentht.
Wat en soude ic selue niet
 ghedaen hebbe hadde mi
 dat moghē boeten dat ic
 om onsen hē hjn cristu i
 synre menscheit hadde mo
 ghē sien **Mer** soe en heeft
 hi allen gheslachtē n̄ gedaē
 mer den ouden vaders die
 voer gheweest hebbe. noch
 oec dien die nae ghecome
 syn **Wāt** alsoe als daer veel
 conighē en pphete m voer
 tiden begheert hadde te sē
 sine teghewoerdicheit. en
 en hebben se nochtans niet
 ghesien. alsoe sel oec die
 tyt comen dat wi begheerē
 sellen enē dach des mēschē
 soens. en ten sel ons niet
 gheschē **Is** nu tyt dat m
tinus voert come int mid
 del. op dat alle oersake der
 sunden wech ghenomen
 wden. wāt huden heeft m
 ting die een puer mensch
 was als wi syn. lidelic en
 beuoelic. en langhe nade
 tiden der ouden patirarchē
 en pphete. en die niet en
 hadde vand' natuer d' god
 heit. mer volcomelike ghe

loefoe. m die dien hi niet en
 sach. vol mit vruchte d' ghe
 hoersamheit en mit allen
 duechde **Hi** heeft seg ic die
 eerde ghelaten en is ghe
 gaen inden hemel. en der
 eerden heeft hi beuolē dat
 hi daer van ontfanghen
 hadde. en is mit sine ghees
 te gheuare totten vader
 d' gheeste die hi trouwelike
 inden gheeste d' v'kiesinghe
 ghedient hadde **Hi** en was
 gheē hemels lichaēs noch
 hemels gheest. mer hi was
 een redelic en sterfluc crea
 tuer. en een soen d' mēschē
Hi was inder eerde gebore
 en in d' eerde opgheuoedet
 inder eerde gheoesent en
 gheprueft. en in d' eerde sa
 lichlike gheeyndet **Hi** en
 was gheen p'aracha noch
 pphete. wāt daer seit o'se
 heer van inden ewāgelie
Die ewe en die pphete heb
 ben gheweest tot iohānes
 tiden toe **En** noch veelmeer
 soe en was hi cristus mer
 mer cristy was in hē. niet
 anders nochtans dā o'umits
 den gheloue **Wāt** nae dier
 manieren soe is oec nu dat
 woert godes nae in m d' mē
 monde en in d' yre herten.

alleen ist dat du mit rechte herten hem pijnste te siecke. **W**at nad bedudinghe des heilighē apostels soe is dit dat woert des ghelouē daer moyses vā spreket. daer die heilighe apostel op een and stede van seit **J**hs **c**ristus ghysterē en hude en inder ewicheit. **H**iden dach vā ghysteren machmē vstaen alle die tijt van beghin d werke tot dat onse heer te hemel voer. **H**uden dat is van dier tijt voert totten eynde d wlt. **D**ie ewicheit vstaet nad gemeene vrasinghe. **G**hee van desen tiden en is sond cristoghee van desen tiden en is sond **u**g. noch sond d salich. **D**en p̄iarchen en den propheten is hi in menigherhade visionē ghetwent. **D**ie apostole hebbe teghewoerdich ghehadt in sūre menscheit. martins heeft in den ghelouē. **D**ie heilighe enghelen hebbe i sūre ghediente. welke ghediente hi alden wticore ghelouet heeft mensche te tone. niet huden. mer in ewicheit. **W**at die dach van ghysten was al voer bi ghegaen daer wi nu vā segghē. en die dach vā huden was al ghecomē doe die apostole dat seide. **A** ist

dat wi cristū nadē vleische bekent hebbe. mer nu voert aen en bekēnen wijs soe met. **M**en mach nochtans in desen morghe wel wat vjden dat oughebleuen is vādē vleische des paeschlās. mer datter vā ou blyft dat ghebiet die ewe datment mit buer vbernen sel. en soe doe wi. **W**at dat selue lam wert noch huden te daghe ons voerghefer. in gheestelike en niet vleischelike soe dat wi niet claghē en duruen dat onse tijt daer wi nu in sijn yet gheweyghert sihet si vanden openbarighe tiden vaderē vand ouder ewe plaghē te gheschē. of vand lichaemliker teghewoerdich ons hē ihu cristi die die apocolen ghebrukeden. **W**at wil wjt mit goeden ghetrouwē oghe aensien. ghee vā beide en onbrekē ons. **W**at wi hebbe teghewoerdich die waachtighe substantie sjs vleisches. sondtwinuel in d weerdighen sacramēte. **D**aer gheschen oec openbarighe ghe noech. mer in den gheeste en in d trachte godes. soe dat d tijt van gracen die nu is ghe ne gracie gheweyghert en is. **W**at daer staet ghescreuen. **T**en heeft ghee oghe ghesie. noch oev ghehoert. noch te.

is in gheens mensche lichte
 opghegaen. dat god heren
 heeft den ghenē die hē minne
 nochtās heeft hijt ons gheo
 penbaert oūmits sine ghees
 te. **E**n laet di dat gheē wōd
 hebben dat diē mensche lich
 aēlike opēbaringhe gewōt
 worden die sine lichaemlike
 teghewoerdicheit iuwachtē
 de waren. **D**us is noot dat
 ons alsoe veel crachtigher
 en weerdigher opēbaringhe
 gheschen hoe die dīghe hog
 en weerdigher syn die wi
 beghere en iuwachten. **D**us
 als ic voerseit hebbe en was
 dese martina cristus niet. m
 hi hadde cristū in hē. niet als
 die enghelē hē hebbe i synre
 godliker moghēheit. m als
 die apostolen hem hadde in
 synre sterflike menscheit. en
 oec niet alsoe als hi tē oude
 vaders in menigher hādē visi
 onen plach te openbare. mer
 alsoe als hem die heilighe ker
 ke oec nu heeft mē gheloue
 en inden sacramēten. **I**s van
 sunte iohan baptiste gescreue
 dat hi dat licht niet en was
 mer dat hi was ene lantearne
 die beide brande en lichte. **W**
 woude ic diē voert brēghē.
 ic meen dat ghi alle te hāes
 segghē souden. **D**at is die maef

te mensche die mōd werlt
 is. hi is meer dan ee pheet
 en hi is oec een enghel godes
 daer die vad van tughet en
 sat. **S**iet ic sende minen en
 ghel Martina was oec een
 lantearne die brande en lich
 te. laet v doch niet vdreren
 hem nae te volghē. sondige
 in dien daer hi nae is in te
 volghē. niet in dien daer hi
 in is te iuwonden. **W**i sitten
 huden aend tafel eens rike
 mānes. het staet ons neerste
 like te merke wat ons voer
 gheset wert. en wyslike te
 onderscheiden tusschen die
 spise die ons voer gebrocht
 wert. en die vate daer si i
 ghebrocht wert. want men
 wil dat wi die spise nemen
 sellen niet die vate. **E**er
 ryc is dese martina. wāt hi
 is ryc in vdiēsten. wāt hi
 is ryc in muskelen en ryc
 in duechden. **D**aer om sel
 wi wyslike nīkē die dīghe
 die ons voer gheset wden.
 dat is waer wi ons vā ver
 wonderen sellē en wat wi
 ons oec pmen sellen nae te
 volghen. **O**f want di voert
 nae volghet dat ons toe be
 hoert sulke dīghe te berei
 den. soe sel wi vlitelike nīkē
 wat ons voer gheset wert
 en waer in Martina iuwecte

in sine leue drie dode al
 soe als hi van onse behou
 der ihs cristus gheluse had
 de hi maecte die blinde
 siende die doue horede die
 stome sprekende die crope
 le gaende en die vngichten
 waren die maecte hi ghe
 font hi ontqua oamits
 die hulpen godes va gro
 ten perikelen hi vdroef
 den brant mit die dat sye hi
 selues lijf dier teghes sette
 hi werp ned een groot af
 god in die dacter ene grote
 colupne ned qua vanden
 hemel hi maecte enert ma
 laetsche mensche ghesont
 mit dat hi hem kuffede hi
 maecte ene vngichte vrouwe
 ghesont mit oly die hi ghe
 benedijt hadde hi urwan
 die duuelen hi sach die hei
 lighe enghel en hi voer
 sach toecomende dinghe al
 le dese en alle die and gro
 te dinghe wondlike die hi
 in sine leue ghedaē heeft
 wat syn dat anders da wo
 derlike costelike vate deses
 ouer rike mans die van
 goude swaer syn en seer soe
 blenchende mit duerbaven
 ghestreente die te mael cos
 telic sy beide va materien

en van maetsel **I**nde vate
 en wil gheue smaet sueke
 mer uirwonder di vander
 schoenheit **O**nse lantceerne
 lichtet seer schoe in sulken
 dinghen op dattu in horen
 lichte dat gheware licht
 sueke selste en bekene dat
 stu in hem seluen noch niet
 aensien en moghete **W**at
 marting en is ghee licht in
 daer om is hi van gode ver
 lichtet dat hi ghetruuch sel
 gheue vanden gheware lich
 te op dattet di en alle men
 sche opbaerlike vschyne hoe
 glorioes dat god is in sinen
 heilighē want wi in hoer
 seluen sine gle noch niet en
 moghen aen sien **E**n wi en
 sellen niet wanen dat mar
 ting lampē ledich syn en dat
 hi daer gheen oly in en heeft
 hi en is gheen dwase iocfrou
 hi heuet oly in sine vate hi
 heuet in sine schene vaten
 goede wijn hi heuet in sinen
 busen veel goed spise ende
 gheestelike ghenuechte soe
 dat die armen niet alle se
 en sellen en he uirwonderen
 mer dat si oec ete sellen en
 vpadet wden en mid schoch
 d vaten selle si den he louen
 mer vander spisen selle hoer

hertē leuē **W**āt o hē hoe
sellen di anders die doede lo-
ven **D**aer om op die die lof-
schoe en woult si mede uwo-
deren. soe selle si oec leuen
inden nauolghē **E**n op dat
si mit meerre begheerten
nemē sellē die ghenuechlike
salighe spise. soe selle si hē
oec verwonderē mede coste-
like schonē vate **D**us selmē
gaen tusschē dat licht en
die hette deser lateernen.
dat wi ons sōwile uwoeden
sellen vanden schonē lichte
en sōwile vuerich wde vād-
herten. en alsoe sel dat ene
ghenuechliker en ghenam-
wesen o des anders wille.
Marting was oetmoedich
en arm van gheeste. als mē
opēbaerlic proeue mach
in die menichuoudighe g-
tie die hē god ghegheuen
hadde. dat hi i gheerwys
gedaen en hadde. waer hi
niet seer oetmoedich geweest
Mer op dat ic sōmighe tey-
kene en crepele voert brē-
ghē moghe **D**ie heilighe bis-
cop hylarius wiste dat wel
dat hi oetmoedich was en
arm vā gheeste. doe hi hē
gheerne sine dyakē ghema-

ket hadde en hijs i gheere
wys consentieren en wou-
de. wāt hi riep dat hi daer
dweerdich toe waer **E**n doe
gheboet hi hem dat hi een
erorcist wesen soude dat eē
vsmact ambocht scheen te
wesen mē heiligher kerke.
Want hi wiste wel dat mar-
ting dat nedere en oetmoe-
dighe ambocht met vsmā-
den en soude **H**i was arm
vā gheeste en hi droech sno-
de en uwozpe cled. en hi
was oghehaent vā hare
en ogheacht van aensichte.
En al ware dese dighe en
deser ghelike vā sōmighen
vkeerden mēschē die oec sō-
mighe biscope ware i sijre
kiesinghe doe hi biscop ghe-
core wort seer gheuzaker.
nochtas en woude hi se doe
hi al biscop was niet ver-
wandelen. mer hi woude bid-
oetmoedicheit bliuē **E**nde
wāt hi waerlic arm van
gheeste was. soe heeft hi v-
dient ghelietet te wde mar-
ting hier arm en cley **H**oer
hoe sachtmoedich hi was.
daer syn sulphicius vā scriuet.
Alsoe vduidich was hi m-
al dat orecht datmē hē dōe
mochte. dat al was hi die
al die ouste priest en bis-

cop die nedste clercke so
 der pme hem orecht of quaet
 mochte doen. en dat hi se oec
 daer om nimmermeer we
 hoze dienst en sette. noch al
 soe veel alst in hē was dat
 hi hem te myn daer o vriēde
 lic was. dat hi opēbaerlike
 in brixio wel bewyste. als
 ic meen dat ghy al wel ghe
 hoort hebt. **Wāt** diē vcoes
 hi dat hi nae hem biscop sou
 de wesen dien oec voerside hi
 dat liden dat hē oucome sou
 de. en dien hi oec in sine ghe
 loue en sijre sachtmoedicheit
 heilich makede. hi welkes mo
 de syn oze ware doe hi den
 māne antwoerde die nae
 sunte marthē vraghede:
Euēct dien dwaes seide hi.
 siet ghind' veer hoe hi als
 een bisnich mā op na den
 hemel siet als hi pleghet:
wāt dese man godes plach
 dicwile syn oghe te hemel
 wert te herē wāt hi die
 oerde ~~de~~ ofsmade **wāt** daer
 om als ic oec voer gheset
 hebbe heeft god dē mēsche
 recht op ghestapē **D**ie hei
 lighe man wiste wel dat
 daer sū schat was diē hi in
 alre sijre herte begheerde hi
 wiste wel dat **f**daer sū crista

was sitēde ter recht siden
 sū vaders hi wiste wel
 dat hi nimmermeer binghē
 en soude dat syn hte begheer
 de oer hi daer quame **E**nde
 daer om en achte hi des niet
 dat hi hier in' eerden dwaes
 gheheten wort **Wāt** syn
 wandringhe in dē hemel
 was en sine oghe waren
 in sine hoefde. daer oec si
 ne tranen van sine wāgē
 toe pleghē op te gaē. daer
 hi alsoe goeden salighen
 ghewoēte van hadde dat
 hi voer hoer sunden plach
 te screyen. dat hi wel wist
 dat si hem niet lief en had
 den. en die qualike plegē
 te spreken van hem achter
 smen rugghē **V**oertmeer
 hoe seer hem hongherde nad'
 gherechticheit dat mochtmē
 wel merken in alle sine w
 ken. mer nochtās so scheē
 dat sond'lighe in dien dat
 hi alsoe vlietlike die afgo
 den en hoer tēpelen te niet
 pynde te maken en te vder
 uen. en hoer bossche op te
 houwen **D**aer hi hē seluen
 sōwile sette in perikel sū
 lues. op dat die quade af
 godie een eynde mochte heb
 ben **D**at hi vernherich

was den armen daer gli
eerde onse ghesontmaker
ih̄s **cr̄stus** van m̄de hemel
voer den enghelen die hi dat
stuc vanden mantel toende
dat marting den armē ghe
gheue hadde **En** och of hi
ons arme ongheuallighe
menschen bi den ousten richt
alsoe goedtaeren en alsoe
hulpelic woude wesen als
hi dien mānen was die te
recht p̄singhe en dode wou
de mit ōrechte. waer om
hi te midd'nacht voer des
bosen rechters doer lach.
Hoe soude dat wese mogē
dat onse hē hem niet v̄ho
ren en soude als hi voer ōs
bade diet doe den rechter
m gaf dat hi marting bede
hoerde **Dat** hi reyn vā het
ten was dat moghē wi daer
m merke. dat hi soe goet
betrouwen hadde en niet
cōfuis en was teghēs den
viāt te spreken m̄d' poortē.
dat is inden wtganc wt de
sen leuen **Du** wrede beest
seide hi du en selste m mi
met vijnden dat di toe be
hoert. abrahams schoot sel
mi ontfanghē **Dat** die salic
heit d' vredemakers hē oec
toe behoert. dat bewyst hi
daer mede dat hi al s̄y hei
lighe leuen dat vol doeghe

den was m̄ dier duechde
besloet **Wāt** doe hi wist dat
dat eynde syns leuens ghe
naecte. als god hem ghe
penbaert hadde doe en ver
droets hem nochtans niet
daer te trecken daer hi hoer
de dat die priesters en die
clerke onderlighe niet te vre
den en waren. daer hi alte
hants na dien dat hise m̄
malcander ghemaect hadde
m vreden inden hē ruste **Alle**
die v̄uolghighe die hi ō die
gherechtigheit ghelede heeft
etc bi sonderlinghe te v̄tel
len dat soude al te lāt val
len **Hoe** hi m̄d' stat vā gia
vanden bōse keiser iulian
gheuāghē wort datmē des
anden daghes als mē stride
soude onghewapent den
viandē soude ouleuerē. da
hi ouerueert vā was. v̄m
mer hoe hē die keiser harde
liker toe sprac en meer drey
ghede. hoe hi stantachtelik
betrouuede m onse hē **En**
m̄de gheberchte doe hē die
moerdnaer mit hoeft slāz
woude mit vilen. dat hi
stantachtelike ouerueert
iuwachte hent dat een and
den slach hinderde **En** te mey
lanen daer hē aurenclius
dat een oghelouich ketter
was en een prins vanden

te vrede

arrianen veel vdructs dede
 en ten lesten wt diet stat
 vdruef En op een and' stede
 daer hi bi nae allene stride
 moeste teghes die onghelom
 ghe puesters daer hem veel
 vdructs aenghedae wert. daer
 hi oec opēbaerlike iamerli
 ke mit roeden al naket ghe
 gheselt wort. en ten lesten
 oec van daen gheinghet wt.
En noch op een and' stede doe
 hi een afgodie vderue wou
 de waer om een rustie he
 mitten sweerde slaē woude
 mer in d' was ouerueert
 en hi hielt hem voer sinen
 bloten hals. en doe die mā
 dat sweert op buede d' hem
 te slaen viel hi rugghelige
 ter eerden En doe hē een and'
 bose mensch een mes mit lijf
 slaen woude. wort hi dat lem
 mel vande messe quijt soe
 dat hi niet en wist waert
 bleef Om al dese en deser
 ghelike en is daer gheen
 twiuel aen hi en hebbe veel
 cronē vdiene vā onsen he
 en al en is hi van sine ver
 uolghers niet ghedodet om
 den name cristi. hi heeft noch
 tans alsoe dicke martelaer
 gheweest mit synre goed'
 volcomēre begheerte die so
 bereit was om cristi wille
 den doot te liden **En** nu

mine lieue vruende en d'ac
 ket. en werdet drocken mi
 alre liefsten. wāt dus mach
 men leuen. en in d'ydā
 ghen is dat leuen mis gheef
 tes Ten waer of daer ye
 mā menē woude dat die
 godlike woerde dien salich
 heren te wesen die doden
 uwecket. blynde siende maect
 siekē ghesone maket. ma
 laetsche mensche reyn ma
 ket. die diuelen wt bānet
 en menigherhande ander
 m'ghelen doet En is veel
 meer die salich heet te we
 sen die arm sijn vā gheeste
 die sachtmoedich sijn. die
 screyen. die honghert en
 dorstet nad' gherechtich.
 die berh'lich sijn. die reyn
 sijn van hten. die vreedsa
 sijn. die v'volghighe liden
 voer die gherechticheit:
Vergheefet mi lieue brue
 ders dat exempel d' gheljo
 samheit. hadde ic bi na al
 v'ghere dat wi v sond'lighe
 in martina onse opset vo'
 ghenomē hadden bequaēme
 like voer te sette Ic houde
 v machschien alte lāghe
 doch ic meen dattet os goet
 is hier te wesen. heet was
 vedelike late doe wi tot

martin **quarie** **H**eer sijn
 h. bin ic uwen volke noch
 mitte en noetdurfsch. ic
 en vsmade niet den arbeit
 v wille ghesche. **O** waerli
 ke alre heilichste siele. o owt
 sprekelike mine. o sondlige
 ghehoersamheit **Du** hebste
 o martine ene goeden strijt
 ghestreden. **du** hebste dine
 loep tot ene goeden eynde
 ghebroche. **du** hebste den
 gheloue ghehouden. voet
 aen is di die crone d' ghe
 rechtich. die die gherech
 tighe rechter di hude ghe
 ven wil. en du segste noch
 ic en vsmade den arbeit is
 v wille die ghesche. **Du** heb
 ste claerlike dinen emghē
 soen ysaac dien du lief had
 godeste gheoffert. en alsoe veel
 alst in di is soe hebste hē al
 ghedoot. **du** hebste dine enl
 ghe bliscap gode gheoffert
 in dien datstu niet goddiestig
 ymicheit bereit waerste wed
 te gaen in die perkele. van
 nywes aen te striden en te
 arbeiden. noch langher te li
 den die tribulacie en men
 gherhade berorighe. en noch
 langher vroghe te wde van
 dier groter ewighen salicheit
 die di van gode bereit was.
 en vand' begheerli ghesel

scap d' hemelsch' borgheren
 en vand' schoenheit des huses
 godes. en wed' gheropē te wer
 den vanden niganc der ewigh'
 ghen in die ofalicheit deser tijt
En dat noch dat alre meeste is
 noch langher te derue die be
 gheerlike teghewoerdich' d'ys
 cristi ihu. of hyt noch hadde
 willen hebben **Daer** en is
 gheen tromel aen hi en ver
 diende meerre gracie die hē
 bereit bewiset eer hē enich
 ghebor ghegheue wort dan
 die gheen die hem piyt ghe
 hoersam te wesen als hem
 enich dinc gheboden wert
O heilighe enghelē godes
 v ghehoersamheit is seer
 groot die ghi bewijst uwe
 scapper. mer derf ict segge
 behouden uwes vrede ic en
 weet niet wel ofme wien
 onder v soude moghe viden.
 die gheerne ghesent soude
 wesen in sulken dienst da
 hi dat aensicht des vaders
 niet en soude moghe sie **Het**
 was groot heilighe **peter**
 datstu alle dinc acht' lietes
 en volghedes onse hē mer
 ic hoerde wel datstu inden
 berch daer hi in uwer teghē
 woerdicheit ouformet was
 tot onse hē seideste **Heer** tis
 ons goet hier te wese. laet
 ons maken hier die taber

makelen **D**at en is noch n^z
 bin ic uwen volke noch
 noetdurftich ic en vsmāe
 den arbeit niet **B**ereit is
 dyn hte o martine dij h
 te is bereit . ofte bliuē in
 den lichame . ist datter die
 heer soe hee wil hebbē . of
 ontbonden te wden en n^z
 cristo te wesen dat alre bes
 te is **H**et was een goet ghe
 tauuch eenre goed' costiaē
 en mid' vre des vuerlike
 dodes also seker te wesen .
Het was ene grote volco
 menheit dat hi also begeer
 like en alsoe vuerchlike
 cristus te wesen . mer die
 gaet daer veer bouē dat
 die niet en o'frucht te stue .
 vmer die alsoe hartelike
 begheert ontbondē te wden
 en mit cristo te wese . dat die
 nochtas bereit was noch
 langh' hier te bliuē . en n^z
 ter alre vduetlicster v'vrec
 kinghe noch langh' gemoet
 te werden **W**aer men sou
 de hi niet ghehoersā hebbē
 gheweest die in sulck' groc'
 sake ymchlike tot o'sen he
 seide **V** wille die gheschie
Die sel dan onse deel wese
 alre lieffte mēē w'sarp van
 hude . en als wi dus ter ta
 felen sitten deses armē man

ting . vmer des rike mēē
 soe sel wi vlitelike merke
 hoe edel dese spise is die o's
 voer gheset wt . en sellen
 dat weten dat ons toe be
 hoert sulke spise weder te
 bereiden . soe dat wi ele bi
 soderlighe mit goed' costia
 encie onse he segghe mo
 ghen **I**c bin bereit en ic en
 bin n^z turbiert te houde
 he dme ghebode **E**n dit en
 sel wi n^z een' segghe of n^z
 ene haluē hten laenlike op
 setten . mer wi sellē n^z ene
 volcomenē hten segghe :
Bereit is mī hte god . mī
 hte is bereit **I**n alle dighē
 is mī hte bereit . en ic en
 scheide gheenre hāde die wt
 alleē soe ghy wilt soe wil
 ic **E**n al ist dat ic dit of dat
 wel begheerē soude . ic en
 wil nochtas ands niet dā
 also als ghy wilt . v wille
 die gheschie **I**c begheer
 wel rust . mer ic en vsmāde
 niet den arbeit **V** wille
 die gheschie **V**an sūte de
mēns pāwes en martelaer
Duerbaer is mēē oghe
 des hēn die doot sūre
 heilighē **D**ie sūndier hore
 dit en wde toornich . hi bite
 sijn tande en wde droeuē
 de . wāt hi is begrepe in

sijre toefheit. hi is genalle
 ind' kullen die hi selue ghe
 maect hadde. hi is gheua
 ghe in sijns selues strick:
Wat oimits die benydict
 des duuels is die doot ind'
 werlt ghecome. mer siet
 die doot d' heilighis duer
 baer. **H**oer daer om du vi
 ant des leues en sich du
 meester des doots. wat mach
 heuet nu dine boefheit;
 wat en dine behedich scha
 den. **V**iner op dat du di te
 meer bedroeu mogheste.
 het mede wket al mit goe
 de den ghenē die nae hore
 opset heilich gheheten sijn
Wat oimits d' doot dien
 du bose gheest toe gedre
 ue hebste mit dine knech
 te. soe heeft dese heilighe
 martelaer sunte clemēs di
 wi huden hoechtijt vā bega
 di inwonē **W**at hi heeft
 vand' noot een duechde ghe
 maect. en die pme die den
 mensche gheset is te liden
 voer sijn sunden heeft hi v
 wandelt in vdiensst d' ewi
 gher glen. in dien dat hi
 hem ghetrouwe bewesen
 heeft mē cleyne dighen
 op dat hi weerdich mochte
 gheuonde wden die men
 duer grote dighen setten

soude **W**at het was al cley
 en seer cleyne dat dese heili
 ghe siel eerste offanghe had
 de bi dier glen te rekenen
 die si mit deser heiligh' pas
 sien vdiēt heuet te offaget
 van onsen he **W**at al die
 ghenuechte deser wilt al
 die glē. en al datmē in de
 ser werlt beghere mach:
 tis al luttel en te mael lut
 tel. bi dier glē. bi dier sa
 licheit. bi dier ewigh' wel
 lust te ghelike. ofmēt oec
 een luttel mit rechte hē
 mach. dat bet met in allen
 te oerdelen is. en als een
 wasen die te handes te in
 gaet **D**ese heilighe vader
 sūte clemens hadde vā go
 de ontfanghe dat hi van
 edelen gheslachte gheboze
 was. en dat hi veel tyelics
 goets hadde. hi hadde oec
 vā gode ontfanghe grote
 wysheit. soe dat hi ee van
 den wijsse philosophē was
 diemē in dier tijt vāt alle
 dese dighen hadde hi vā go
 de offanghe. wat het sijn
 alle godes grūē **E**n hi was
 hē trouwe dese hē verleēt
 hadde. in dien dat hi se alte
 samē om sine wille ache
 liet. en rehdese als grote
 hindere te wesen sijre salich'

en achtesse alse dree op dat
 hi cristu winen mochte **O**
 machsche die viant wil oec
 nu murmurere en segghe
 als hi vanden heilighe ma
 iob seide **V**el om vel en aldat
 den mensche heeft dat gheeft
 hi gheerne voer sine siele:
Wat meenstu o bose gheest
 meenstu dat hi inde tyclike
 leuen syn lichaes sme scep
 ontrouwe gheuonde sel w
 den en dwillich sel wesen
 dat voer he te sette **I**ch hi
 is in dine handen ouualle
 op hem mit dine knechten
 dat hi soe benaueet wde.
 dat hi sme sceppe moet vsa
 ken of vande lichame moet
 scheiden **B**edencke menighe
 maniere van pine mer du
 selste dat sekerlike weten
 hoe du meer pine visierste
 hoe du onse martelaer me
 cronē bereideste **W**at also
 als hi al dat in deser werlt
 ghenuechlic of begheerlic
 mach wesen om cristu wil
 le vsmaet heeft also sel hi
 oec dit leuen vsnade en
 hi gheuet di syn lichaē ou
 dyn wille mede te doe en
 hi vmaledyt in dij aensicht
 en blaspheemert mit sinen
 heilighen monde al dine
 afgoden en ond al dij toz

meten helpet hi zulike dij
 sme sceppe en predict mit
 goeden betrouwe sme gle
 sond' ophoude **D**aer om sel
 hi mit recht gheewet wde
 wat hi wittelike ghestrede
 heuet en trouwelike uwo
 nen heuet **W**at hi noch in
 voerspoede deser tyclik dige
 noch mit smekede safte wo
 den noch mit vuerlike pi
 ne vand' minen **c**ristu en moch
 te vscheiden wden **O** heilige
 siele ic bidde di segghe ons
 als du dus dij lichaē ougnief
 ste ond die vuerlike pine
 hadstu doe oec dij lichaem
 lief of en hadstuut in lief
Sondwuel seic si ic hadder
 lief wat menat en hater
 vmermeer syn eyghe vleisch
Daer om soe hadde ic oec
 mij lichaem lief mer te ma
 ten en met alte seer **I**c had
 der lief als dattet mi diene
 soude mer ic hadde minen
 sceppe veel lieue **E**n op dat
 ic die liefste die ic tot mine
 sceppe hadde mit de wke
 bewise soude soe heb ic ghee
 ne den doot en alle pine ghe
 leden tot sijre glen **W**at wil
 wi hier toe segghe lieue brue
 ders wi vbliden ons vand'
 gle des heilighe mtelaers
 mer sme gle en is niet son

der onse cōfufie. **W**ān pē
 die heilighe pāwes sunt
 clemens was een mensche
 als wi syn. lidelic en sterflic.
 en mitter crancher des lich
 aems behāghē als wi syn.
 en hi hadde daer oec natuer
 like minne toe als een and
 mēsche. heeft hi dan arstu
 soe glouficiert in sinē lich
 ame en den salighē kelic so
 blidelike offanghē. **W**elc sel
 wi dan den hē wed' gheue
 voer al dat hi ons wed' ghe
 gheue heeft. **H**i heeft ons
 natē seluē veelde ghemaket
 daer hi hē na hadde ghesa
 pē. hi heeft ons mitter seluē
 veelde vlost. daer hi hē me
 de vlost hadde. en hi heeft
 ons gheroepē totter seluer
 ouergancliker ewigh' obe
 smitter erfnisse. die inden
 hemel behouden is waer o
 en moghē wi dan niet mit
 sūte clemēs den kelic **arstu**
 drūcken. **M**er machschē dat
 wel sōmighē sū. die daer op
 aldus in hem seluē atwoer
 den. **W**i souden desen kelic d'
 intelien mitter hulpen godes
 wel drūckē. waert dact' ny
 sulke vvolghighē opstōde
 alst doe dede. mer die tyt
 d' vvolghighē. god si ghelo

vet die is voer hi. **J**e be
 lye dat ict sōwle in wel
 ghelouen en can dē ghenē
 die dat segghē. **w**ān wi
 merke alle daghe dat si in
 vdraghē en moghē dat pre
 kelen vā eenre naelde.
 hoe sorden si dan dē sweert
 de wed' staē. **D**aer om een
 yghelic proeue hem seluē
 in cleyne staden. hoe man
 lic hi in enē grote stride
 vechte soude. **W**āt siet he
 ve brueds ons en wert in
 voer gheleit. aēbedet die
 afgode soe moecht di leuē.
 of wildi dat niet doe soe
 seldi mit sondlinghē grote
 pūne ghedoder wden. **D**ie goe
 de heer bekēt onse cracht
 en daer om en gheuet hi
 ons niet soe ~~swaer~~ strijt. **g**roet
Lūte clemēs gaf onse heer
 enē sterke strijt te vechte.
 op dat hi die mālike iūwi
 nen soude. en wete soude dat
 die wysheit alre crachtich
 ste waer. **M**er wat is dese
 strijt die voer gheset wert.
Alle daghe seit ons die du
 bel in onse liden. breec dū
 reghel en dū goede gewoe
 te. doe acht sprake. **w**ere
 traechlike. vense di siet te
 wese. atwoerde stuerlike
 dien di vet seit dat sin node

hoerste. en doe dijnre pas
sien ghenoech. en daer en
wert niet bi gheseyt. doe
stuut niet soe selstu sterue
mer dat alre swaerste dat
ons daer van come mach
wil wijs niet doe. dat oec
die viant raet dattet oec
was suer. wde onse qua
den wille. en onse quade
moet te bedwighē. **Noch**
tas syn d'wel somighe
die segghe wille. wie sou
de dat moghe lide. wat
soe pleghe si te arwoer
den vā buten te ghenē
diese vmaet of leert. of
oec vā bute de heilighe
gheest die hem in hoer hie
spraket **Kūnē** wi sullen
clepne stryt niet iuwine
en wertet ons alte suer
soe luttel gheweldes ons
selue te doe. en wde wi
oec dicke iuwone en eed
gheworpē. hoe soude oec
dan. of ons die grote
sware stride ou quame.
Wert onse crācheit ghe
quetset van weke biesē
hoe soude wi dā harde pi
len wederstaē **Wie** ho wi
te nyete ghemaket wde
Wi moghen wel gheliker
werde den wine of den

kijderen die and' luden
pleghen te prisen en te
louen die manlike stride
en vechte. mer selue en
kone si daer niet toe doe.
Mer hoe sel wyt make
wi syn alle gherope tot
ter brulof des lāmes:
en voer sine oghē ydel
te come. en is niet ghe
oerloft **Wi** selle daer o
wyslike aemerke wat
ons voer gheset wert.
wat sulc moet wi wed
bereyden **Die** heilighe in
telaei sunte clemēs mer
te dat hem wij vā onse
hē voer gheset was. en
wat hi ryc was. so brocht
hi oec totter brulof wij.
oumits die westortighe
syns heilighe bloers **Mer**
wi syn leidei arm. en o
hē wi en hebbe ghenen
wij **En** onse hē seit oec nu
Vuillet die cruke m; wat
En soude onse hē onse wat
wel ontfandic wesen **So**
dertwiel het soude **Wat**
soe wie dat wyslike aē
merke wil als oec die
wise man vmaet wat
ons voer gheset wert **vā**
de ghenē die selt viden
dat hē mitte wine oec wa
ter voer gheset wert.

vande ghenē die niet al
leen inden water. mer' bei
de inden water en' inden
bloede ghecome is. Want
hi heeft dat ghetuyghen
dier sacht. dat doe ons hē
side gheopent wert. daer
hi sliep in d' cruce. datt'
wt liep bloet en' water.
En' wi lieue brued' op
dat wi onse hē een luttel
trouwe moghē bewisen
ist dat wi die nitelie des
bloets niet en' hebbē.
Wāt martirium beduut
een ghetuygh. laet ons
doch p'ntē dat ghetuygh
des waters te hebbē. en'
god en' sel dat niet v'sma
den. Want daer sijn drie
die in d' eerde ghetuygh
gheue. die gheest dat wa
ter. en' dat bloet. Kalich
sijn si die dit d'uerhande
ghetuygh v'dienē te hebbē.
Wāt een coerde van drie
strenghe en' breker niet
lichtelic. Mer' wi ist dat wi
tghetuygh des bloets n'
en' moghē hebbē. laet
ons doch dat ghetuygh
des gheestes en' des waters
niet versnaden. noch v'
sumē te vercrighe. Wāt
sond' dat ghetuygh des

gheestes en' mach dat ghe
tuygh des bloets of des
waters niet helpē. Om
mer' hebbē wi dat ghetuygh
des gheestes al en' hebbē
wi die si and' twe niet.
het is al ghenoech ter sa
licheit. wāt hi is die geest
d' waerheit. en' dat bloet
en' dat wat' en' moghē vā
hoers selues weghe met
helpē. mer' die gheest is
die dat ghetuygh gheuet.
Nochtān meen ic dat die
gheest seldē of v'mermeer
gheuoden en' sel w'dē sond'
bloet en' water. Daer om
mij alre lieffte. laet o's pi
nen te hebbē dat water.
die dat bloet noch niet en'
hebbē. En' wāt wi voer vā
den cruke gheset hebbē.
laet ons sueke die twee
quaertē of drie die die
cruke mochte houde. wāt
cristus set ons d'uerhande
wat' vder. en' wie vā o's
soe konste wese als hi was
die waer volcomē. dat is
die drie quaertē mochte
houden. daer' o' staet daer'
mit ondscheide twee quae
ten of drie. daer' wi bi mo
ghē merken datter tē myste
twee moete wese. in' dat
die derde quaerte vā alle
menschē en' wert gheesthet

Verstae dat dwerhande
 water dat ons onse ghe
 fontmaeker voerset alda
Hi screyde op die stat
 vā iherlm en oec op iaza
 rus. en dit is dat eerste
 water. **H**i sweete wat
 doe aestaende was sine
 passie. en dit is dat and
 de wat dat hi met alle
 wt sine vghē en screyede.
 mer wt alden ledē syne
 lichaēs. en dit wat had
 de rode blodighe ūwe.
 als dat heilighe ewāge
 lū tughet. **B**y sweet is
 gheworden alse dropelē
 bloets die neder liepen
 ind' eerde. **N**u is dat der
 de water dat als wi vo
 ghesent hebbe mitte blo
 de wter siden ons hēn
 liep doe hi doot aēde cru
 ce hene. en die ridd mit
 ene spere sine side dwerstac.
Du hebste dat eerste wat
 ist sake dattu dat bedde
 Dijnre sijre costiaē op elke nacht
 wassches mit dine tranē
En du mitt' drough' cō
 punctien pūste of te was
 schē die dreyneheit dijre
 voerledene fundē. **D**at
 anderde water hebstu oec
 ist sake dattu mit swee

te dīs aēsichtes pūste dij
 broet te eten. en mitten
 arbeit d' penitentiē din
 lichaē te castiē. en soe te
 lesschē den brant d' vlei
 scheliker wellustē. **D**it wat
 is roet vā ūwen. om dē
 swaer arbeit die hier to
 behoert. of het mach oec
 root hētē om datter les
 schet den brant d' vleysche
 liker begheerte. **E**n ist
 dattu alsoe vele toe ne
 men dattu cruchste grāe
 d' ymcheit. soe seldi d' t
 ken ghegeue wde vande
 wat d' saligh' wysheit.
 en die gheest cristi. die
 soen is bouē homch en
 soem. die sel in di een fon
 teyne wden des salighē
 waters. dat sprūghet in
 dat ewighe leue. **E**n ghe
 denc dat dit wat betekēt
 is bidē wat dattu liep wt
 siden os hēn doe hi sliep
 midē cruce. dat sond' enige
 pme suetelike liep wat
 een mēsche moet d' werts
 al ghestorue wesen die
 die gracie deser suetich'
 begheert te ghebruken.
En op dat ic mit corte
 woerde al wederhale. dat

eerste water wasscher die
 cōsciēcie vanden vleckē der
 voerledere sūde. dat āderde
 water op datstu voert aen
 die sūden mogheste schuwē
 soe lesscheret den brāt d' vlei
 scheliker becorīghe. Dat der
 de wat of du daer toe comē
 mochtet dat lauet en vcoelt
 die dorstighē sielē. **Op't sterf
 dach des seer eerbare vaders**

Humbertus
 Humbertus die knecht go
 des is ghestorūe een te
 voer knecht en een ghetrou
 we knecht. Sijn saechter hoe
 hi in die voerledene nacht on
 der uwē handē sinē gheest gaf.
 als een vanden knechte deser
 eerden. Dese laetste due dage
 lanc heeft hē die doot ghe
 queller. en in hoer kuwen
 te wreue op dat si vsader moch
 te wde vanden bloede daer
 hoer na dorste. **Eyas** heeft
 ghedien dat si mochte. **Hi** heeft
 dat vleysch ghedoder. en is
 begrāue in eerden. **Hi** heeft
 van ons vscheider enē suete
 vriet. enē wise raedsmā en
 enē sterken hulper. **Hi** en heeft
 noch mi noch v ghespaert:
 die onuisadelike doot. en son
 slighe mi. **O** vriet doot. dat
 stu ons dus scheides. **O** wre
 de beest o alre butste butst
 o gruwel en vuermissē des
 adams kynd. wat hebstu ge

daen. Du hebste ghedoder en
 beseten mer wat. **Bond** twi
 uel alleen dat vleysch. wat
 d' sielē en moghestu. **Hi** is
 gheuloeghe tot hore
 scapper. dien si alsoe vuerich
 like begheerde. die si also
 sterkelike nauolghede al
 die tyt hoers leuens. mer
 dat selue lichaē datstu nu
 schynste te besite o wrede
 beest. dat sel di benome w
 den. als die laetste vderuet
 selste wde. en in d' uwin
 ghe vflonde selste wde. Du
 selste dat lichaē noch wed
 gheuen dat om d'yre toe
 coemste wille. nu alsoe grot
 dreyndheit vnuillet was.
 als du blide waerste datstu
 oec desen man goede in d'ne
 stricke ghecreghē hadste.
 Die eengheborē soe godes
 sel comē mit grot macht
 en moghetheit. en sel hū
 btum sueke. en sel dat oec
 dreyne vleysch ghelyc ma
 ken den lichaē sijre claerh.
 Wat selstu dan doe. **Bond**
 twiuel als iheremias die
 pphet seut soe selstu mit
 eynde soe bliue. en als hū
 bertus ewelike leuet soe
 selstu in ewicheit sterue.
 Die grote zeeinisch speech
 op den derden dach ionas.

den yphet wt die hi vslon
den hadde. en du selste oec
weder gheue hūbertū die
stu schynste vslondē te hebbe
in dīnē alre grootste buke
Voert meer lieue brueders
soe heeft v dese knecht godes
een lanc sermoē mit sine
goeden werke ghedaē. in
alre formē eens heilighen
volcomenē leues. welc ser
moen hi lanc en groot heeft
ghemaect. lanc. o die lac
heit sijn leues. groot o die
hoghe volcomenheit alre
duechde. **Ten** sel mi voert
aen ghee noot wese minē
mōt op te luke o te leren:
wildi wel onthoude dat ser
moen dat hi v ghedaē heeft.
en wildi dat wel in v herte
prenten. **Hi** heeft bystich
iaer en noch langher i sine
diensste gheleest. wie te die
nen is te regnerē. **Wāt** hi vā
enē kynde gheset was van
sine ouders mē dieste godes
dīc ons heeft hi dertich iaer
gheweest bi nae vādē begħi
ne deses cloesters. en heeft
ond ons ghewādert niet al
leen sond claghe. mer gracio
selike. welches ghelyuechmisse
voert aen in bndixien sel
wesen. ons en dē ghene die
nae ons sellē comen. **Als** eē
vzeent pelgrim heeft hi

ghewandert in dese leue. en
heeft vādē dīghe des wlt
ghenomē als hi alre mineste
mochte. wāt hi dat wel wiste
dat hi vā deser wlt in en was
Hi en hadde hier ghene bliue
de stat ghelyc dīc sine voer
vaders oec en hadde. daer o
soe pūde hi hē altoes voerwt
te gāe. en die palme te vol
ghen des hemelschē roepes
Dese werlt en heeft ghene sa
kre te kronē van hē of teges
hem. **Wāt** die werlt en be
haechde hē niet. noch hi d
Als hi alre spaerluste mochte
nā hi vādē dīghe des wlt.
en noch hadde hi daer veel
myn vā ghenomē. hadde hē
die ghehoersaheit niet daer
toe ghedwōghe. **Als** hi sine
nootdurft hadde vā eē en
vā dēdīghe. soe en begheer
de hi niet meer. en ghene
ouuloedicheit en begheerde
hi. dan dat hē die nootdurft
ticheit ouuloedicheit dochte
wesen als hi dicke plach te
claghen. **Ten** is niet lāghe
ghelede heb ict wel onthoude.
doe wi op een tyt te samen
spraken seide hi dat hi een
proeuenaer mē doest wāt
dien dat doest voede als eē
ōnutte mensche die uerghet
toe en dochte. **Wāt** hi was
waerachtelike sachmoedich

en oetmoedich vā hren. en
 al bloepde hi in alle duech
 den. hi hadde nochtas son
 derlighe die gracie der
 sachtmoedicheit. En daer
 om bewysde hi hē seluen
 al den anden mynlic en
 vriendelic en toespreekelic
 wāt hi doch seer mynlic was
 al syns wesen. Mer hoe
 behuet dat hi was sijnre wo
 de dat hebdi alle volcome
 like wel bekēt die dus lā
 ghe al sine wāterighe ~~de~~
 hebt ghesien. en sine woer
 de ghehoert. **Wie** hoerde
 hē ye een woert spreke
 daer aeterspraec i mocht
 tē ghemerct wde. **Of** wie
 heeft lichtdughe of weer
 like woerde vā hē gehoēt
 of daer mē ydel glē of ny
 dicheit in nīkē mochte.
Wie heeft ye ghehoert dat
 hi yemant gheoerdelt he
 uet. of dat hi cōfēttert he
 uet den ghenē die sulken
 woerde sprake. **Wie** heeft
 hē ghehoert ytele woerde
 spreke. **Om**er wie en ont
 sacht hē niet of hi bi auen
 tueren sulcs wat gespro
 kē hadde vā hē ghehoēt
 te werden. **Wāt** hi was
 seer sochuwoudich sine we

ghe te beware. op dat hi
 mit sijnre tonghē niet en
 misdede. wāt hi wel wiste
 daer ghestreue staet. die
 in sijnre tonghē niet en mis
 doet. dat is een volcomen
 man. **Is** veer vā di brued
 hūberte dat wee daer tē
 ewāgelie vā staet. **Wee** v
 die nu lachet. wāt ghi
 sels streyen. **Jher** yemat
 van v alle die hē ye heeft
 ghesie lachen. al was hi
 bi veel mensche die lachede.
Hi toende wel een blide aē
 sicht om d gheene wille
 die daer bi uware. mer ist
 dat ghyt wel onthouden
 hebt. hi en lachede niet
 volcomelike. **Voert** meer
 hoe vuerich dat hi geweest
 heeft mē wke godes beide
 daghes en nachtes. dat en
 hebdi niet alleē ghesien
 mer ghi hebt v dicke
 vā u wondt hēnt tottē. **ch**
 de sijn leues. **Wāt** doe hi
 een seer out mā ghewor
 den was. en daer toe behal
 uen dat ouderdō dat doch
 crāchede ghenoech i hem
 heeft. mit vele swaren
 siecē becomert was. als
 uwer sōmighe wel kūdich
 is. soe was nochtas sijn
 ghemoede als mē vā sūte

mten stinnet een verwin
 d iaren. en en conste niet
 wike d' outheit. **W**at hoe
 cout dattet was. of hoe
 heet dattet was. hi pūde
 hē alwes op die hoghe b
 ghe of in diepe dale den
 arbeid d' iongher māne
 na te volghē. d' soe dat
 si hem alle daer vā ūwō
 derē. **E**n gheuele dat ic
 hem sōwile te huus wou
 de houde om des willen
 dat ick sūo raets behoue
 de in sake die in voer q
 men. hi was droeuech en
 niet te vreden hēt hi wed
 quā hi dat cōuent d' bre
 derē daer si mede arbeide
 ware. **S**eer seldē gheschie
 de dat hi des nachtes met
 mitte bruedes mede choer
 en was. **W**ellze tyt hi n
 selden. mer seer dicke in
 smē ghebede te voertome
 plach. en seer seldē geschie
 de dat hi in enighē ghetidē
 of misse met mede mede
 choer en was. **E**n dat en
 plach hi met lichtelike om
 enigher siectē wille ofte
 crācheit te late. **D**an in
 sūre lester siectē daer die
 doot alte hants na volchde.
Als hi mitten bruedes te re
 venter was soe en woude
 hi nauwe dat nemē dat
 men mit ghemēe daer at.

en wert hē om sūre crā
 cheit wille wat sondliges
 voer gheser. hi en woude
 niet nemē. of soude hū v
 mer nemē. hi was daer al
 so swaer in. dat hi dō alle
 met luttel moeylic dā in
 en was. **H**i hadtet voer
 ghenomē met te drūcken
 dan water hadde ic daer
 mit al mīre macht met
 teghes gheweest. **E**n als hi
 wyn drūckē soude. hi goet
 daer alsoe veel waers toe
 dattet vāden wū met veel
 smakes en hadde. **S**me siec
 tē en moghē nauwe also
 groot wesen datmē daer
 toe brenghē mocht dat hi
 mit siechhuus ghūghe. en
 als hi daer was. hi en was
 daer met lichtelic te houde
Ic lide des. hi en was in
 sulke sake nauwe gheho
 sam. wāt ic hē om sūre
 oerbaerheit en om sūre
 duechden wille in grot
 weerdicheit hadde. **I**c prise
 hem. mer hier in en pris
 ics niet. wāt hi en was
 met luttel onsegghele i
 deser sake als v wel ees
 deels kundich is. **I**c ghelo
 ue heeft hi enich lide ghe
 hat na sūre doot. dat heeft
 hi daer om ghelede dat hi
 ons also node hore en vol

ghe woude. mid nootdurfticheit sijn lichaem. **H**ier hoe
 danck was hi in sinen rade
Sondertwiel puer en onghed
 scheiden dat mi soe veel kun
 digher is als ic dat dicke
 onderuude hebbe. **E**n ic en
 weet dat met alle. mer
 ghi d'weet dat ghemeelike
 alle wel. **W**at wie heeft
 also grote of alsoe grote
 becorighe ghehadt als hi
 tot hem quam te biechte of
 om raet te ontfaghe. die is
 althants van sine monde
 en hoerde den rechte wortel
 d'becorighe. en den besten
 raet die becorighe te iuw
 nen. **W**at hi ghic soe wer
 alle die hoekē d'consaen
 des gheens daer hi mede sprac
 en die hem sijn ghebrac cla
 ghede of hiet al selue ghesie
 en ghehoert hadde. **H**i was
 oec alsoe vol mine. en alsoe
 hadde hi al sijn bineste vuul
 let mit goedertierenheit dat
 hi al man pynde te oetsul
 dighe. en voer al ma sprac
 als sijn selue nochtas met en
 wisten daer hi voer sprac.
Want hi en was ghee wt
 nemer d'personē. mer hi sach
 aen die nootdurfticheit. **H**i
 was daer om oetmoedich
 vā hien. suet vā woerden

neer stich in alle goede werken.
 bernende mid mine. trouwe
 in dien dat he beuole was.
 wys en voersinich vā rade.
Hi was wel gheschicket in
 al sine seden boue alle men
 sche die ic in desen tide ghe
 sien hebbe. een en die selue
 in allen tiden en in alle din
 ghe. **H**i hadde daerlike sine
 voetstappē gheset in die wa
 derighe ons here. **J**hu cristi
 en hi bleef daer bi hent dat
 hi sine loep salichlike volbrocht
 te tot ene goeden eynde. **J**heso
 was arm. en hi heeft oec arm
 gheweest. **J**heso leefde hier een
 arbeidelic leue. en hūbertus
 heeft oec veel arbeids gedie.
Jheso is ghearuust. en hūbertus
 heeft veel sware cruce ghele
 den. **H**i droech die littenen
 ons here. **J**hu cristi in sinen
 lichame. en vuulde datter
 ghebrac vā d'passie ons heren
 in sine lichame. **J**hesus is v
 resen. en hūbertus sel vri
 sen. **J**heso is te hemel gheuarē.
 en wi gheloue dat hi oec in
 sine lichaem daer come sel. **S**
 dertwiel in die daghe als
 die come d'glen cristus om
 onsen wille vā d'hemel ne
 der comen sel. daer hi mit sine
 lichame voer die oghē sijre
 discipulen opclā. om te toe

nen alle mensche sine moe-
 ghentheit. **W**ant ten is niet
 myn wondlic vande hemel
 mitten lichame neder te co-
 men dan daer op te clymen.
Want alsoe seiden die enghe-
 len totten apostole doe onse
 heer te hemel voer. **I**ho die
 va v opghenome is inden
 hemel. die soe sel wed' come
 als ghi ghesien hebt dat hi
 opghenare is ~~in~~ hemel.
Daer staet ghescreue en wilt
 niemant prisen in sine leue
 om des willen dat die men-
 sche wandelbaer is. en me
 niemant sekerlike prisen en
 mach alsoe laghe als hi le-
 uet. **D**ic heb ic wel nauwe
 ghehouden. die alsoe laghe
 als hi leefde in sulke woerde
 mine mont niet op en loec.
 op dat ic niet ghemerct en
 worde. **v**a smekende woer-
 den. en hi niet becoert en
 worde va ydelre ghen. **D**oet
 aen en derfme van gheen
 van desen sorghe hebbē:
 wat ic en sie he voert aen
 niet. en machsien hi en
 hoert mi niet. en al hoert
 hi mi al. hi en wert vande
 woerden d' mensche niet be-
 weggen. wat hi veel salich-
 liker aenlaghet den woerde

godes. **D**ie viant en mach
 voert aen in he niet vorderē
 en die die mensche tot ydelh
 pleghet te becoren. die en
 mach hem voert aē niet derē.
 wat siet alre suetste vad nu
 is voer di die fonteyne der
 puerheit daer di also begheer-
 lic nae ghedorstet heeft. en
 du biste nu alheel ydronckē
 in dat afgront d' godliker
 goedtierenheit. welkes ouer
 vloedighe suetcheit du also
 ymichlike plegheste op te rus-
 pen. **W**ie mocht alsoe ymige
 prediker wesen d' godliker
 goedtierenheit. **W**ie was also
 blitighen prisen d' alre puer-
 ster menscheit ons heren. **W**ie
 was alsoe begheerlike myre
 beide deser. **O**f wie heeft hi
 ye vijf woerden toe ghespro-
 ken daer niet gheware puer-
 heit in en lude daerme niet
 die heilighe goddiestich. **g**odlike
 in hore en mochte. **I**c en bin
 daer om ouer di niet droe-
 vich o huberte die god ghe-
 gheue heeft dat di herte la-
 ghe begheert hadde. mer ic
 bin mi selue droeuich die ene
 goeden raedsmā vloze hebbe.
 en ene trouwe hulper. ene
 man daer ic seer wel mede
 ouer een mochte. en enen
 man nae mine herte. **A**l dit

quade gaet mi alleen ouer o
 heer **ihu** dyn toerne gaet i mi
 en dū drenghe is vueret mi
Du hebste vā mi vueret mi
 ne vriende en minie naeste:
 en mine bekēde trectu wter
 ofalicheit deser tyt. en laetste
 mi daer midden in **Du** hebste
 van mi ghehaelt mine brue
 ders naden vleische. die mi
 noch heymeliker ware naden
 gheeste. die beide in dme sake
 en in weerlike sake na dme
 wille wys waren **Du** hebste
 menighe andere vā mi ghenomen
 die mi mine borde holpe
 draghe. dese sware borde die
 du mi op gheleit hebste **En**
 vā alle mine soderlinghe vrie
 den. en binac alleen humbro
 was mi ghebleue die mi soe
 veel te sueten vrient was als
 hi ouden vriet was. en desen
 hebstu nu mede vā mi ghenomen.
 wāt hi doch dine was:
Je bliue allene ond die slaghe.
 en in elke bi soderlighe sterue
 ic. en al dme vloede leidestu
 op mi **Doch** of du mi ees wde
 woudeste die du alsoe menich
 voutelike gheselste. en mi on
 gheuallighe niet alsoe menighe
 doot en lieste sterue **Doch**
 hoe dattet is ic en straffe niet
 die woerde godes des heilighe
 mer diet begonen heeft die te
 wriue mi voert. en dat si mi
 troest dat hi mi wel quelle en
 niet en spare **Je** bereit inder
 gheselmghe godes. of die goe

daerene vad sine ghoeselige
 yet uwandelen woude i wel
 daden **En** daer om en syn mine
 woerde niet vol murmurē
 ghe. mer vol serchede **Je** en
 bescreye hūbertū niet. wāt hi
 en is niet te bescreyen die ghe
 roepē is totter tafelē des rike
 heren. mer ic screye op mi en
 op v alle. op dat huus en op
 al onse ander brueders die
 wt sine monde goede rret ple
 ghen te uwachte **En** ofe behou
 der doe hi syns selues cruus
 droech als die dieue hore bast
 pleghe te draghe. doe die vrou
 wen die hem vā galilea ghe
 volghet ware. en and vrouwe
 he na ghighe en screye. soe
 keerde hi he tot die en seide:
Sij dochtere vā iherim en wilt
 op mi niet screyen. mer screyet
 op v selue en op v kindere **Wāt**
 die dinghe die vā mi sij die
 hebbē een eynde **Dat** ghi siet
 mi bereiden dat is tyelic. dat
 ghi niet en moghet sie dat is
 ewich **Dat** tyelic is dat is v
 ganclie. en dat vganclie is
 dat is sterflie **En** dat is een
 ghewaer argument dat die
 dighe vganclie en sterflie sij:
 want mense sie mach het
 was al tyelic dat wi in hūber
 to saghe. mer nu heeft hi v
 creghen bliscap en vrolicheit
 die duere sel in die ewighe
 ewicheit **Hi** en is daer om
 niet te bescreyen vā ons die

noch droefheit noch pme en heeft **D**ec soe selmē daer om niet murmurere. wāt hi oō onthaelt is **W**i sellē meer gode dancken en louē. dat hi ons dus langhe gheleent heeft geweest **W**āt als ic mene soe ist bi tien iaer dat hi niet dā om onse wille gheleest en heeft en dat is mij angst dat hi ons daer om nu onthaelt is dat hi voer den hemelschē vad mit smē ghebede ons te hulpe comen sel. en voer ons bidde sel. **S**auē god dattet soe si. want hadde hi alsoe grote mīne. doe hi noch mit oō was. dat hi al dat den lichame noot mocht te schimē te wesen. bet mi gūde dan hē seluē. hoe veel meerre mīne nu wesen tot mi. en tot ons alle. als hi die ouste mīne die god is alsoe than ghet en venicht is **H**ier mach schē hi bekent nu mij leuē en mine waderighe bet mī waerheit dan hi placht. en tis mi seer te duchte dat hi ghen medelshē en heeft nē mi als hi placht te hebben. en dat hi meer ofkeer en onweerde tot mi heeft **E**n ist al soe datten god om onser sūde wille van lous heeft gehaelt **O**ch of hi mit sine ghebede oō dat mochte uweruen vā oō here. dat hi ons doch no oōfen sūden wil v̄gheue. op dat wi niet en liden die ene pme op

sel sine

die and **V**oertmeer bruedē soe seg ic v dat. woudi hūb tus voetstapē na volghē. ghi en soudet alsoe lichtelike nē of gliden tot onnutte gedachten. en tot ledighē en schādelike woerden. noch tot buerte of lichtuidichede **W**āt mit sulken dighē bleesdi veel van uwē leuē. en van uwer tyt: **W**āt die tyt vliet en wech die nūmant wed roepē en mach. en als ghi meent ene cleyne pme te schuwē. soe coemdi daer mede m veel meerre pine **W**āt dat seldi wetē dat na desen leuē mī pmen des vegheuiers hondertuout be tael sel wīden. dat wi hier i desen leuē v̄sumen. al cottē laetsten vierline toe **I**c weet dat wel dattet onbōde lichtuidighe mensche seer swaer is hē seluē te bedwighe. en die gheerne callet. te swighe en syn sylēciū houde. en die ghe woen is ome te lopē rustich te bliuē. mer het sel alce veel swaere wesen die pme die hier na comē sel te lidē **E**n dese goede man die hier be graue is. die hadde m sinen begīne als mi kūdich was cleyne lidē en becorīghe van sulke dighē. mer hi heeft m veel worstelēs gheuochten en uwōnen **E**n alsoe alst hē eerst harde swaer was den

stijt d' becozighe te lide. al
soe soudet hem nae veel swa
re ghewoest hebbē tot dien
eersten onnutte d'inghe hē we
d' te keren. **Wāt die goede ge
woēte was hē u'wandelt i
eenre natueren. Defent v
lieue brueders in deser lerige
en admerket die forme des
leues die ghi in hem ghesie
en ghehoert hebt. op dat ghi
tot die moghet come daer
hi toe ghecome is. die nider
ewicheit ghebndyt is. Amē**
**Des sonendaechs bi die kalē
de van nouember dat eerste
fermoen sūtre bernaerts vā**

ysayas visioen

I sach den heer
sitten op eē hoge
stoel en v'heuen
en al die eerde
was vol vā sūre
mogheheit. **De
se p'heet bescrijft**

ons een hoech visioen. spre
kende. **Ic sach den heer sitte
lieue brueders die was een
hoech aē scouwē. en salich
sijn die oghen diet saghe. Wie
en begheert met wt al sūre
heeren te besouwē die glorie
des hoechste mogheheits. **Dit
heeft altoes gheweest eē enich
begheert d' heilighē. **Hi ist wie
die enghelen aen te sien. wie
te sien is dat ewighe leue d'
brueders ic hoerde een ander******

seer onghelyc visioen hoe dese
selue p'heet sach dese seluen
heer veer in enē anderē schij:
**Wāt hi spreect op een ander
stede wi saghe hem en in hē
en was noch ghedaente noch
schoenheit. en wi achtēde hē
als een malaetsche mensche
en wi en sloeghe sūs gheen
acht. **Hier is ten eerste te mer
kē dat dese visioē daer laetst
is of ghesproken ghemeen is
mer daer eerst of begōnē wort
die schijnt dat si desen p'heet
wt sonderlighē graciē en gūst
vtoent was. **Wāt sōd sake
en is niet ghescreuē in die eē
visioen ic sach. en in die ander
wi saghen. dan om datstu mo
ghest daer wt vstaē dat die
een is ghemeen. en die ander
des p'hetens eyghe. **Wāt sōd
ghedaente en schoenheit sach
hē herodes en hi vsmade hem.
En mede saghe hē die ioden
die telleden al sijn ghebecuē.
En van die salighe visioē soe
strekēt die p'heet en seit. **Duo
wech die bosen op dat si niet
en sien die glorie godes. **In veel
manierē heeft god hier voer
tijts ghesprokē toer sū p'hetē
en des ghelycs soe is hi vā ha
ghesien in menigher ghedaēte
**Dauid die bekēde hē vinnidert
benedē die enghelē. **Jeremias
sach hem wādere mitte mēsche****************

Nayas die ghetuiche dat
 hi god sach nu op enē hoghe
 stoel. nu ghenidert niet al
 leen beneden die enghele of
 sond' die mēsche wāderēde. m'
 als een malaetsch mēsche. dat
 is. hi sach god niet alleē mē
 vleische mer in een ghelikenis
 des sondichs vleische. **H**ier om
 ist datstu ihm begheerste te sie
 sittende op sin hoghe stoel. soe
 pyndi eerst ihm te sie in syn
 oetmoedighē schij. **A**ensich eerst
 de serpent vheue mō woesti
 ue ist datstu begheerste te sien
 den conit sittende op sū stoel
Dit bescouwē moet di boetmo
 dighē. op dat di dat and' be
 scouwē mach vhoghe. **D**it aē
 sien gods vdrucke en ghesont
 make dū houdicheit. op dat
 dat ander aensien sake en v
 vulle dū begheerte. **I**stu hē
 vnedert. en laet dat niet gae
 te vghese. wāt du en moech
 ste hem niet sien sond' dū pro
 fyt. **D**u selste hē ghelyc wese
 alstu hē sieste alsoe hi is. mer
 wese nu ghelyc hē siende hē
 alsoe als hi voer di gheworde
 is. **I**st datstu niet en wengerst
 di hem te ghelike mō oetmoe
 dicheit. soe boert di sekerlike
 die ghelikenis mō hoech. **N**ū
 mermeer en sel hi gheheghen
 dat die ghesel sijre tribulacē
 of ghescheide sel worde vā sijre

gle mede te delen. **D**it mach
 men merke aen de moerdēna
 die een gheselle was sijre pme
 en mē cruce penitēcie dede.
 dien hi opten selue dach bracht
 int paradys. en sijns ryce
 delachtich maecte. **H**ier om
 soe spreect hi tot smē apostole
Sij syt die gheē die mit mi
 ghebleue syt in mij tribulacē
 mer dat rike beschicke ic v.
Wāt wi dan mit hē regnere
 sellen ist dat wi mit hē doge
 soe laet nu ter tijt sū oseghe
 dacht. **I**hs cristus en die ghe
 cruust. laet onshē sette als ee
 zeghel op onse herte en op on
 sen arm. laet ons hem ome
 helsen oec mede mit armē
 d' minen. laet ons hē neerste
 like volghē mit een godlike
 wandringhe. **W**āt dit is die
 wech in welke ons sel vtoent
 worden hi selue. **I**hs cristus die
 is die heyl godes. mer wi en
 sellen dan niet sien sond' ghe
 daente en schoenheit. mer in
 soe groter claerf en moghēc
 heit. die vuullet alle die wlt.
En wel bequamelic wort hi
 in die eerste visioē ghesien.
 sittē op een stoel en in een ne
 der en oetmoedighe wonige
 wanttet noch winter was.
In een veghelic groot huus
 plegghen te syn twe woestedē.
 een bouē voer die somer en

dat and' benede voer die wit'
 Hier om doe noch die herten
 synre discipule beuore ware
 en **petrus** v'cout int lyce alsoe
 seer als inden hieue he' i'wer
 de biden vuer. doe en wast v'
 mer noch gheen tyt te wone
 of te openbare opte hoghen
 stoel. **Aer** alsme' synghe sel
 den nywe sanc. die winter
 is gheleden. die bloeme siet
 men in ose lar. dan so clyme
 men te recht op de hoghen
 stoel en dan sel de heer woe
 nen inden hoghe. **Dēcke** dat
 ysayas doe hi dese woerde spic
 te vore sach die gle des toeco
 mende tyts. **Hi** sprac ic sach
 den heer sitte op ene hoghen
 stoel. **Aer** brueders hoedanich
 is de stoel. wat die ouste en
 woent niet in enich hatwert
Gheen wtwedighe materi' is
 bequaē tot sulke stoel. of tot
 sulken iwoener. mer men
 moet hem make een gheeste
 like tyneraedse vā leuedige
 stene daer hi die is een waer
 achtich en een ewich leue. be
 gheert in te woenē. **En** ist dat
 die enghelē niet ghenoech en
 is tot sulke woenstar o' dat
 si v'nunderit is inden val der
 quad' enghelē. soe ist noot dat
 god i'wecke vand' eerde die
 crancke en ophesse wt dat
 stof die arme. en sette hem
 mit syn princē. en alsoe mach

creatures

vuyllen sy stoel d' glen. **En**
 hier soe bescryft ysayas seg
 ghende. dat die stoel was hoech
 en v'heue. of datter soude be
 teykēt worden. der enghelen
 stantachtighe hoeheit en der
 mensche ontfermh'ighe op
 v'heffinghe. **Dat** hier na vol
 ghet dat behoeuet neerstigh'
 aendacht. laet ons dier om
 ghenoech sijn dat wyt hude
 hebbe begōne. **Dat and' smoe**

nse scouwer spreect
 van he' die hi sach sitte
 opten stoel. dat al die eerde
 vol was vā syre moghethe'.
O heer. toecomēde si ons din
 ryc. op dat die eerde v'ullet
 mach wden mit dijre macht.
 alsoe als die hemel v'ullet is.
Waer om soe toer ose viat
 sy wreeth' ou' al. and' n'er
 ghent om. wat die eerde ghe
 leuert is in des quades hādē.
Aer die is sy vre. en die
 macht d' donckerhedē. **Her**
 sel noch comē dat die ghene
 die gheen star boertmeer en
 heeft indē hemel. of salichlike
 vā die eerde sel v'stote wden
 en beslotē wden in die hole
 d' eerden. **Hier** o' nae dat hi
 ghesprokē had vā dat ghe
 luc d' heilighe. doe sprac hi
 vā dese viant. en vā sy ledē
 en seide alsoe niet ghy bosē.
 alsoe niet. mer ghy selt sijn.

als stof dat die wijt wept vā
 dat aenschij d' eerden **D**an en
 sel hi ghenē macht hebbē te be
 coren. noch te vstoerē. noch te
 schaden **I**n die eerde sel vūullet
 worden vā die moghēthē godes
 als gheē oūtreddighe sijn en sel
 sijne willen. en als die creatuer
 vlosset sel worden vā die knecht
 scap d' ghebreken daer om si nu
 is in anxt en in suchtighe **D**ie
 eerde en hemel sellen nywe we
 sen op dat die gotlike moghēthē
 heit blicken mach inden schijn
 d' creatueren. werwerts oec
 du keerste dij oghē **M**er een an
 der eerde is di veel naerre. en
 tis recht datstu forchtuoudigly
 sijste om dese eerde. wāt nie
 mant en heeft ye ghehater sijn
 vleisch **T**roeste dan dij vleisch.
 op dattet mede in hope mach
 rusten ist dattet vleisch hoert:
 dat alle eerde vūullet sel wor
 den vā die moghentheit godes.
O mij alre liefste. hoe heeft die
 mogēthē godes nu vūullet ofe
 vleisch. daer nochtā die grote
 paulus die den heilighe gheest
 in hem hadde. spreect. en such
 tet ontfarmeliken segghende:
Ic weet dat gheē goet is in mi.
 dat is in mij vleisch **E**n noch
 tan en hadde gheen sūde heer
 scappie in syn sterfluc lichaē:
Merke dat hi bescrijft sijn lich
 aem sterfluc te wesen en dat
 onse des ghelucs. mer die son
 den moctmē weygherē heer

scappie te houde **D**oe was noch
 die wit d' sunden in syn leden
 die ghelijc sel wtgheslotē.
 worden als comet die volheit
 des moghēthē godes **E**n niet
 culleen di. mer oec mede sel
 int vterste vdoerue wordē die
 doot **H**oe sel dan vūullet wor
 den vā die moghēthē godes
 alle eerde als te niet ghebrocht
 sel worden die bewerighe der
 sunden. en die schult des doots.
Dan soe sel al onse eerde vūul
 let worden vāder moghentheit
 godes als si gheleert sel wordē
 mit die glē d' vrisenisse. als
 wi aēarchē sellen die stoel der
 onsterflichēits. en als wi gheli
 ket sellen worden d' daerheit
 des lichaēs cristi **O**nsalich
 vleisch wat nuurmurerstu
 noch waer om bistu noch wed
 strubbich. en begheerste yeghe
 den gheest als hi di vnedert.
 castyt en dwighet hē te dienē
 wāt dat behoert soe wel di toe
 als hem doet **W**at benydestu
 al sulke menschē die vā die
 wken d' wormen. ende vā
 museuelle. niet en scamēt
 te bidden glē sond' eer. die
 haer seluen meer mismakēt
 mit oweerdich ghewade. dat
 den mānen en de wiue **G**
 vboden is **L**aet haer haer lich
 ame vmake. of bet gheset
 mismakē. mer di o vleisch
 sel vmake die selue meester

die di heeft ghemaect. ist dat
 stu nu biste een lichaem des oer
 moedicheits. Ist datstu hebste
 recht gheuoelen soe inwacht
 die hant. op dat god vmake dat
 hi eerst heeft ghemaect. **E**n
 merke voert datter na volcht
 in des pphete visioe. **E**n die di
 ghe spreect hi die onse he wa
 ren die vuulden den tepel:
Hier om soe sprac ic **O**etmo
 dighe di onder die machtighe
 hant godes. op dat hi di vho
 ghe mede daghe d' vandighe:
Sich toe datstu onse he wertste
 gheuonde anders en moechste
 niet hem niet wesen. **W**at duc
 ket v. **M**eenstu dat hi sonder
 ondscheit die mensche sel in
 laten tot den tepel va soe gro
 ter salicheits. die daer die ege
 len niet en liet sond' onder
 scheiden. **E**n sel hi niet ondschei
 den onse die duten d' eerden
 die ondscheide onse die sterre
Sekerlic hi sel dat suluer nau
 we besien die oec dat gout
 doer sochte en inwarp dat
 oelic was. **H**oedanich meestu
 dat die mensche moet gheuon
 den worden. die besitte sel die
 stat des inworpe enghels. **S**o
 derlighe moet hi ver gheuon
 den worden van alle quaeth
 en alre meest va die quaeth
 die mede quade enghelē geuō
 den is en god swaerlic vtoert
 heeft en dat mede ewicheit niet

vsoent en sel worde. **H**oedich
 heeft eens ghestoert dat ryc
 die muere heeft si te same ghe
 slaghe. en die heeft si ee groot
 deel d' ned' gheworpe. **S**elme
 se lichtelic wed' in late. **I**c seg
 v. dat die stat hatet dese siecte
 boue mate. **B**rueders sijn des
 seker dat hi die houdighe en
 ghelē niet en spaerde. oec de
 houdighe mensche niet spaere
 en sel. **G**od en is niet contrari
 he selue. hi en wtneet gheen
 persoe. sijn oerdele sijn ghelyc
Oetmoedicheit alle behaecht
 hem. het si in die enghelē of
 in die mensche. **E**n hi die sietet
 opte vheuen chroē die vliest
 alle die neder en onder hem
 sijn. waer mede hi mach vuul
 ten sijn tempel. **W**at daer staet
 ghescreuen. **W**ie is als god dse
 heer die woet mede hoghe en
 fiet die oetmoedighe mede he
 mel en mede eerde. **S**ich toe dat
 die enghel michael di niet to
 en spreke als hi dede de houeer
 dighen enghel die sprac ic sel
 ghelyc wesen. **d**ie ~~me~~ de ouste.
Michael sprac. wie is als god.
 en dic is die bedudenisse sijns
 naes. **H**ier o soe sprac die pro
 pheet te recht. **H**i sprac dat hi
 den heer sach sietē. op enen ho
 ghe en vheuen stoel. op dat wi
 dese hoecheit niet vstaen en sou
 den van hem ghespheter te
 wesen die seide. ic sel opclime
 op die hoecheit d' wolke. noch
 dat wi dese vheuenheit niet

toe en scriuē soude alsulke
 mēsche die hē vheffen in hou
 dichheit. hier o soe spreek hi
 segghede. en die dighē die on
 der hē ware die vullede de
 tepel. op datstu opebaerlick
 vstaē moechste. dat die hoech
 die haer vheffet yghens god
 niet en wort ghepresen. mer
 die sellē alleen wesen in de tem
 pel die ond hē sijn. vā welke
 die sonighe sijn hoech o ha
 stantachticheit. dit sijn die en
 ghelen. en die sonighe worde
 vheuen van die godlike ont
 fernichticheit. dit sijn die men
 sche. **M**er du moechste hier te
 ghes segghē. dat alle dighē
 sijn onder hem. **M**er om dat wi
 dit soude vstaē alleē vā die
 onderdanichē die coet wt vue
 richeit en wt minen. daer o
 soe sprekēt voert dese ypheet
 vā seraphin. daer wi hier na
 of sprekē sellē dat os vā bouē
 vleent sel worde. **E**n die dighē
 spreek hi die ond hē waren.
 die vullede de tempel. **G**od
 schey die enghelē mit beghinsel
 die die salighe tepel vullē soude
 mer al en behaghede si hē is
 wāt als d'ghescruen staet.
Hi vanc quaetheit in sijn enghelē
 len. wāt daer was ond hem
 die seide. **I**c sel mij stoel sette
 int noorden. en hi hadde ghe
 selscap dat hem ghelofde. **O**n
 salich is hi die lieū wese woude

sond god dan ond god. en o sa
 lich sijn die. die saghe de dief
 lopen en liepē mit hē. **E**n sijn
 onsalichlic wtghegae en haer
 stat is ydel ghebleuē die een
 ander besaen sel. **O** mij siel
 en selstu gode niet ondghewor
 pen wesen. **A**nds en selstu oec
 gheen stat hebben in de tepel.
 wāt die ond hē ware die ve
 vullede den tepel. **T**e vghheefs
 sellē die dwase maghedē clopē
 en roepē als die brulof sel
 vullēt wesen. en die doer ghe
 sloetē sel wesen. **O**nsalich is die
 siel die ghebueret butē ghe
 slotē te worde wt die brulof
 te. **O**nsalich is hi. daer of ghe
 sprokē sel worden. **D**oet wech
 die bose dat hi niet en sie die
 glē godes. **W**aer toe siet die
 onsalich dit tijtlick licht die
 niet en sel weerdich wese te
 scouwē die glē ewighe godes.
Och of mijn oghe nye enich
 dinc ghesien. **E**n hadde ist datter
 beroeft sel wden vā dat scouwē
 godes. dat god voerhuede moec
 laet die houerdighe begaen
 derten wden vheue wden. op
 gheblase wden. en ond twolck
 wat schijnē te wese. op dat als
 die rechte linie comē sel. dan
 moghē wde wtgheworpe vā
 die volheit des tepels. **M**er o
 mij siel du en wil di niet vho
 veerdighe. mer wese gode ond
 gheworpe mitt heite. mit

vuerighe vuerich. wāt seraphi
 stonden opte stoel. die bernēde
 of ontstekende bedude mit hā
 willē wi hūde bliue staē. **B**ruē
 ders en laet ons niet hene gaē.
 vā dese tēpel daer si alle god
 segghe lof en glori. die daer
 bescouwen die glē ons heven
Un xpi die ghebenedyt is ind
 ewichheit Amen **D**ar m smoe

Vmoede dat ghyt niet en hebt
 vghete dat huden onse smoen
 wesen sel vā die twe seraphin
 o dat ysayas aucte dat hūde
 heer sach sittē opte stoel. en
 twe seraphin stonde daer op:
Shi hebt dicwyl ghehoert dat
 seraphin is een naem d'ouster
 chore d'enghelen. **M**er als ick
 meen op dese stat en bedudet
 dese naē niet dat heel choer:
 wāt het sōnd ghetal is. en hier
 wortet alleen twee bescreuen:
En bruedē waer gheoerloft
 een veghelic sū sinte volghen.
 ic vmoede dat m dese twe seraphin
 sū te vstaē tuerhande
 redelike creatuere. die sū die
 enghelen en die mēsche. **E**n
 laet di dit niet te seer inwōden.
 dat die mēsche is gheworden
 seraphi. ghedenc dat die heer
 en scepper seraphins. is mēsche
 gheworde. **T**ot dū schande o
 hōdighe die ghesayē waerste
 ond' die enghelen. en dū en wā
 ste niet weerdich te bliue staē.

Buch ose conic die is ghecome
 ter eerden o dat hi hier maken
 soude nywe enghelen. en o dat
 stu o hōdighe te meer ghepūt
 moechste wden vā dū eyghen
 nydicheit. soe en maecte hi niet
 desen enghel of dien. noch ghee
 van die nedste grade. mer hi
 maect seraphin. **H**oer wat ose
 conic seit. **I**c bin ghecome om
 te senden dat vuer ind eerden.
 en ic en wil ands niet dan dat
 tet bernet. **S**oe wil hi dan seraphin
 make op dat si staen
 moghen aldaer. waen du bist
 te gheuallen. **D**ese pphet spre
 ket seraphin stonden daer op.
O du lucifer die seer vroe
 op ghincste. waer om en bleef
 stu niet staen ind waerheit.
 anders nergent om wātū
 en waerste seraphin niet. **S**e
 raphin beduut bernēde of ot
 stekende. mer lucifer is te seg
 ghen. een licht dragher. **O**
 onsalich du hadste licht sōd'
 hette. **H**et waer di goet. had
 stu gheweest een vuerdragh
 meer dan een licht dragher.
En om datstu coue waerste so
 vcoestu die coude stat op dat
 stu moechste te claerre schinen
Du spraceste. **I**c sel opclūmen
 op die hoeheit der wolke. ic
 sel sitten in die noortside. **O**
 lucifer waer om wilstu vroe
 opgaen. waer om vheffstu di
 bouē and' sterre. al schijstu
 een luttel claerre te blecken

Dū glē is een te mael seer
 cort Die sōne des rechtūdich
 heits wien du vmaetste **D**
 ydelic di te wesen die volcht
 nae di die mit sinē brant en
 claerheit doen sel datmē di is
 en sel moghē sien **O**ec selstu
 te vghheefs mit eynde des wltē
 in die vdoede mensche daerstu
 in wesen selste dat is entkerst
 die hem vheffen sel bouē al dat
 god gheheten wort en aeghe
 beden in hē selstu wille vroe
 op gien recht of du waerste
 die waer sōne mer die toewest
 d sōne des rechtūdichheits die
 sel di mit hē te mael te nyete
 vreghe **H**oe veel wyslik dede
 iohānes baptista die oec luci
 fer was niet wt sū eyghen
 vmetē op dat hi niet wesen
 en soude dief of moerdnaer
 mer vāden macht des ousten
 vaders was hi gheset voer dē
 heer **M**alachias die pphet seic
Biet ic sende minē enghel vo
 dyn aensicht dat was gespro
 ken vā **i**ohānes baptist **E**nde
 dauid spreket **I**c hebbe bereit
 minē kerst een keerse dat was
 iohānes baptist **H**i was een
 keerse die bernde en lichtede
 en die ioden wouden haer vbli
 den in sūm lichte menēde dat
 hi cristus waer mer hi missaet
 tet selue en hi en woude hem
 niet vblidē vā sū eyghē licht
Waer in vblide hi hem dan ho

wat hi seic Die vriet des brude
 gōs staet en hi vblit hē d die
 stēme des brudegōs **J**ohānes
 staet wāt hi en was gheen
 niet dat beroert wort vāden
 wynde **H**i staet wāt hi een
 vrient is hi staet wāt hi vrie
 nd is en als d ghesereue staet
 seraphim stonden die bernen
 ind mūnen **W**aerlic hi was eē
 vrient des brudegōs die sūre
 glē niet en benyde doe hi voēt
 quā wt sūm slaepcāmer mer
 hi bereide hē dē wech hi p dāte
 sūm gracie op dat hi vdiēnen
 mochte gracie te otfanghē vā
 die volheit sūre ghenade **B**oe
 lichtet dan iohānes alsoe veel
 claerre hoe hi heeter is en
 alsoe waerliker is sū licht hoe
 veel myn hi begheerde te lichte
Een ghetrouwe lucifer dat is
 een morghe sterre die niet en
 quā te ontnemē d sōne des recht
 v dicheits sū claerheit sū claerh
 mer te voer boetscapē sū licht
Hi sprac **I**c en bin cristus niet
 een die sterker is dan ic bin
 die coēt na mi en ic en bin n
 weerdich te ondoē die niem vā
 sinen schoen **I**c dope v indē wat
 mer hi sel v dopē indē heilighe
 gheest en indē vuē **R**echt of
 dese lucifer dese morghe sterre
 seide **W**aer om iuwondt v mī
 claerheit ic en bin die sōne n
Ehi selt die sōne al anders sien
 soe dat ic veyghen hem meer sel
 schinē te wesen duusterheit en

Dlichte **J**c als een morghe sterre bestorte v als mit douwe mer hi sel wtgheue sijn herte rap en hi sel dat is dopen hi sel die poelen droghē hi sel dat cout is iu warmē en hi sel wese de armē voer haer cleden **E**nde woerde des voerlopers die come wel ou een mit die woerde des rechters wāt dat vuer dat is hānes beloude dat heeft crist ghesent die spreect **J**c bi ghecomen te senden dat vuer in eerden **M**er du mochtet segghe bi auctuerē datet vuer niet alleen en vhetet mer oec verlichtet **J**c en segghe hier niet teghēs mer die hette schijt wesen in de vuer wesentliker en sond oflate **L**aet ons horen ofen heer wat hi meer prust in den vuer hi seit **J**c bin ghecome dat vuer te senden in eerden en wat wil ic anders dan datet berne **N**u weetstu wat hi wil en oec soe weetstu dat dit leue is in sijn wille dat is in volbrēghē sijnre wille en die knecht die weet die wille sijn hē en die niet en doet die sel seer gheslaghe worden **W**aer o beghestu dus haestelic te lichte die tyt en is noch niet toeghecome in welckē die rechtidighe blecken sellen als die sone in haers vaders ryc **T**ot die tyt toe soe is die begheert wat te schijnē seer schadelic veel beter is te berne en heer te wesen **M**er ist darstu

dus seer den schijn begheerste soe pyndi dat te wesen datstu begheerste te schijnē mer soeke eerst die herte en sond twiuel die schijn sel di toe gheworpe worden **A**nds soe arbeidstu te vghheefs wāt ydel is dat licht sond die herte **W**āt dat licht dat niet vande vuer en coet of het is gheleent of gheueft en dat dijn niet en is dat en moechstu niet langhe ghebriken **E**n te meerre schade sel di gheschie om datstu schijnē woudste datstu niet en waerste **D**ie mane heeft claerheit sond hette mer die claerheit leent haer die sone daer ome wort die claerheit altoes iuwadelt en nimmermeer en blyft si in den seluē staet **D**es ghelycs wort die dwaes iuwadelt als die mane mer die vzoede die bliuet als die sone **E**n sond lige die dwaes die sijn wysheit verloes in sijn schoeheit wāt hi vcoude in sijn claerheit **L**uaf viel die viel vande hemel in seraphim staen daer op **S**eraphim die staen wāt die mīne en viel nye **S**i staen opgherecht om te schouwe hem die daer sietet in den thron si staen en nimmermeer en sellen si beroert worden **O** du bose du beghoste te sūte daer om sijn dī voeten beroert en dī ganc is wtghe stort **D**ie soen ist die daer sietet ten rechterhant des vads hi

ist die siter mede thron. die heer d' heer. die in vrede alle die oerdelt. Die heilighe drienou- dicheit siter alle. die alle on- stelic is. die ist alle die gee- uwandelinghe en otfact. Mer seraphim die staē oec sonder bewerighe met nae hare doe. en niet in godes ghelijc. Si staē en wtreckē haer en merke en sie hē. in wien si begheren te sien. Die begherde te sitte die woude te vrese wese mit hē seluen. hier d' soe hogher- hē nu alleen nae quaetheit. wāt die quaetheit heeft hi al- leen vā hē seluē. Als hi liecht soe spreect hi wt hē seluē. wāt hi een loghenaeu is en een d' loghenē. En datstu hoerste vā den loghenadichghe woerden. dat selstu mede vstaē vā sinen quade wke. En al ist dat hem die quaetheit behaecht. noch tan en mach hi hē seluē niet ghenoech wesen. Die heilighe drienoudicheit die siter alleen die heeft alleen in haer een we- sen en een waerachtich wesen. die ghebzuken haer seluē en en behoefte niet buce hē. en die al- leen is ghenoech haer seluen.

Dat vierde sermoen

Als die pheet gheset had- de dat seraphim stonden. doe sprac hi voert. Die ee seraphim hadde ses wycke. en die ander hadde oec vlogghelen.

Brueders wat doe si mit desen vlogghelen. Sellen dan nae dat de- se winter gheleden is. en als die comē siter op sine hoghe stoel sellen dan dese seraphim vlieghe. op dat si te baec moghe comen den ghenē die in menigherhade noot sijn. om dat si vlosse mogē ons van die tocmende anre. om den crūcke te helpē. om te twesten die sijn in drucke. Dit moet veer van daen sijn. dat in dat rijc des ewighē salichens. si enighe noot of anre. of arber of tribulacie. soe datter noot si aldusdanghe oghemacke te hulp te comen. Waer om so heb- ben si dan dese vlogghelē. Dat staē behaecht mi wel en alsoe begheer ic te bliuē. en gheen d' en behaecht mi waer om dese stantuasichheit mi ofgaet. Mer o heilighe ysayas. ic weet datstu een pheet biste. en dattu hebste sijn gheest. die oimico die oiuuloedicheit sijre goedtie renheit te bouē gaet. niet alleē die vdiene d' mensche mer oec haer wensche. Ic begheer dat dat staen mi ewelic gheboere mach. Mer ist dat dese vlogghelen yer vmeere. dese salicheit dat en uwerpe ic niet. Ic gheloue dat dese pheet betekēt ons in dit vlieghe eenrehande wackerhē ghelijc alo in dat staē betekēt was eenrehande onberoerlich. op dat dit staē niet en schijne te wese sonder gheuoelē en als

een steen **M**er du moechste
 vraghe **I**st dan noot dat si
 wyeken moeten hebbe. waer
 om soe veel **W**at betekent
 dese veelheit d' vloghelen **H**o
 watter nae volcht dat die twe
 soe deuten si syn hoeft. en mit
 die twe syn voete. en mit twe
 soe vloghen si **I**n welke wo
 den soe dunct mi. dat claerli
 ker wtghesproke wort in
 dit vlieghe dat eerst geset
 was van dat staen **W**erwerts
 vlieghe seraphi anders dan
 tot hem in wies mine si ber
 nen **M**erke een loche die te
 same staet en vliecht. en dan
 en selt di niet iuwonden dat
 seraphi staet en vlieghe **M**er
 wat ic gheset heb waer toe
 dat si vlieghe. soe eyschet oec
 uwe mine dat ic wtspreke
 die vloghelen daer si mede
 vlieghe **I**n mochter v seker
 liker segghe diet ghesie heeft
Ic vmoede datme bi dese wyek
 ken wel mach vstaen en beken
 nen sijnheit of deuocie. mit
 welke si worden opghetoghe i
 hem die boue haer is **D**ie vlo
 ghel d' kenissen die heft op. mi
 si en is alleen niet ghenoech.
Die arbeit te vlieghe mit ene
 wyec die valt gheringhe. en
 hoe hi hogher he opheft. hoe
 hi swaerliker ghequetsert wort.
Dit hebbe beuonde die heyden
 sche meyster die god niet en
 eerden als een god al wast sa

ke dat si god bekenede mer
 si syn verdwenen in hare ghe
 dichte. en haer sorte lye is v
 donckert **V**oert soe hebbe si
 ghehat een seer lelic geuoelē
 en si syn gheuallē in d'natuer
 like sunden **E**n aldus wort be
 wijs die waerheit des woerts
Die goet weet en niet en doet.
 die sundich **D**es ghelic die
 neerstich of streng is sond be
 sheit. hoe hi sterkeliker toegact
 hoe hi swaerliker valt. hoe hi
 hem seluen herd stotet **A**n nae
 die mine volghet dat vstaen.
 en nae dat bekēnen volcht yn
 nichheit. die aldus danich is mach
 sekerlike vlieghe en sond eyde.
 wat hi vliecht in god die die
 ewicheit is **M**er vā bedecken
 des hoefdes en d' voete godes
 soe spreke die vaders dat godes
 hoeft en voete daer d' ghedect
 worden. om datme niet e weet
 wat voer die werlt was. noch
 wat nae dese werlt wese sel.
Dec machme dese bedekinghe
 des hoefdes en d' voete vstaen
 van fa seraphin alsoe dat si
 mit haer vloghelen haer selfs
 hoeft en voete bedecte. en dan
 soe selstu die male mit bedecte
 hoefde en voete. en mitte liue
 openbaer. en dat oec niet ghe
 helic oimits die wyekē daer
 si mede vlieghe **I**c merke also
 te spreken mij hoeft mij lijf.
 en mij voete in die woerden
 des apostels daer hi spreect :

Die wticore sun vā god op dat si gheliker soude worden den beelde sijn soens. dese mensche heeft hi gheroepen. en die hi gherope heeft die heeft hi rechtidich ghemact. en die hi gherechtueerdicht heeft die heeft hi groot ghemact. **Aldo** soe is dat beghin mijre salich alle wter gracie godes. dat hi mi vrozen en gherope heeft en dit en mach ic in gheerewijs mij selue toe scriue. mer der gracie godes alle mer aldus en bin ic niet ofghescheide vā mij rechtidich makighe. **Al** ist dat mi die gracie godes veerdich maect. mer dat en gheschiet niet sond mij toe doe. **Aldus** moechstu merke hoe seraphim een deels ghesid wort mit middel. **Mer** dat eynde is alleen wter gracie godes. en ic en mach in dese stuche mi w vheffen. menede dat ict mit minen arbeit mach vereghe hebbe. **Soe** decket dan seraphim dat is een vghelic goet mensche sijn hoeft mit twe vloghelen. ist dat hi waerlic bekener. en oec moedelike belpet. dat die offerhicheit godes alle is dat beghin van mijre salichheit. **En** dese seraphim die dect sijn voete mit twee wycke. ist dat hi behet en danckbaer is d gracie die he nae volghē sel dat is die groot makighe in die ewighe glorie. **En** hec is ons noot dat wi die

bedekinghe des hoofdes en d voeten nu in deser tijt niet en vghete. al ist dat wy dan volcomelike ghedecte sellen als die rechter sitte sel op sijn stoel en die bekensse des waheits sel dese seraphim subtiliker en claeliker vlichten en die brant d minen selse vuerdhiker ontfekē. **Dese** offerhicheit godes daer wi of ghesprokē hebbe die van beghin tot ind ewicheit is op die wticore. die wil haer ge weerdighe ons onnuete knechte me gheral d seraphim te setten en die dit middel een deels openbaert om dat ose vrien wille wat mach vdiene. mer te beghin en dat eynde behout hi hem selue. op dat ose god ons si alpha en o beghin. en dat eynde. en om dese twe saken moete wi segghe. **Niet** oshē. niet ons. mer ghif glorie dine name. **Dat vyfte sermoē**

Wi binden ind heilighe scrifte cristu osen heer wt een vad. inden vad. mitte vad. en vande vad. voer den vad. en oec ond den vad. **W**ten vad is hi oimits sijn onspreekelike gheboerte. **J**uden vader is hi om die wesentlike eenheit mitte vader. **M**itte vad is hi om haer beiden eue grote moghentheit. **D**ese drie hebbe ghe weest ind ewicheit. **Voertmeer**

wort hi gheboze wt den vader
 wat doet hi dan inde vad' of in
 ten vad' **M**en mach antwoerde
 dat hi inden vad' rustet en in
 ten vad' sittet **E**n hoert die re
 den deser besittighe en des rus
 tens **W**at als sittē dat betey
 kent mogheithen alsoe betey
 kent dat bi sittē die eue groot
 heit des mogheithens. sondlige
 om dat hi sittet ter rechterhand
 syns vaders. en niet ter luster
 siden. of onder sy voete of ach
 ter syn rugghe **E**n die sittet
 die rustet. mer bet rustet hi
 die leit **M**er wat is de soen
 godes. ghenoechliker en soet
 liker. of dat hi inde vader is.
 of dat hi mitte vader bouen
 alle creatuerē is **I**n welken
 van desen twee. meenstu te
 wesen die ouste vrede. die te
 boue gaet alle sinne d' crea
 tuere. en waer in datmen die
 vrede ons hen redeliker mach
 staen **E**n al ist datmē bi auen
 tuer die mit tonghe niet weer
 deliker o wtspreke en mach.
 nochtan soe wortet een deels
 mitter herte begrepe **B**ehoude
 die eenh' des godlics wesens. tus
 schē die euen grootheit d' gien
 en die eenheit des wesens soe
 schijtet datmē merke mach
 eenrehande ondscheit tusschē
 dat bi sittē bidē vaders. en tusschē
 dat rustē inden vad' **S**alomo
 scriuet. dat die bruut sach den
 brudegō sittē mer nochtāt be

gheerde si datmē haer wiste
 waer hi rustet **E**n spreekt **D**
 die mij siel mint. toe mi waer
 stu rustes optē middaghe **E**n
 des ghelycs soe smaket bouē
 maten sueter alle mensche die
 recht gheuoelē hebben. dat
 woert dat paulus spreket.
 die gode aendeest. die is mit
 hem een gheest. dan dat woert
 dat onse heer sprac tottē apos
 tole **A**ls die conit sittē sel optē
 stoel sijre mogheithen. dā sel
 gh sittē en oerdele die twalef
 gheslachte vā isrl' **D**at rustē
 is veel ghenuechliker dā dat
 sittē **D**ie soe spreekt **I**n bu
 inde vad'. en die vad' is i mi.
Die eenheit des godlics wesens
 en mochtmē niet claerlik wt
 spreke **W**at daer si beide syn
 in malcādere daer of en mach
 men niet butē dencke. en tis
 noot datmē gheloue te wesen
 in hem beiden die alre eeuou
 dichste eenheit haere substā
 tie **E**n het is deser reden een
 deels ghelyc datter ghescre
 uē staet **D**ie blyft ind' mīnen
 die blyft in god. en god i hem.
 mer in dit voersarue woert
 so wort betekent eenrehande
 gheestelike venighe ghelyc als
 dat in dat woert dat sunte
 pouwels spreket segghēde.
Die aendeest aen god. die
 wort een gheest mit hē. niet
 en wort hi een wese noch ee
 substācie mit god mer een

gheest mit god. mer die soe
 godes is een mitte vad' na
 merlike en weselike Dit
 spreekt die soe mit ewageli.
 Die vad' en ic. wi syn een.
Rae dese voersproke ghelike
 nis soe is dit des soens slaep
 camer en syn meeste rust En
 hi die gheworde is die eerst
 ghebozen die leidt ons mede
 in syn slaepcamer alst ons
 moghelic is. oumits die ve
 nighen onser willen mit go
 des wille. en om dat aedene
 ons gheestes aen god **M**er
 vanden vad' is hi wanderede.
 en die toe behoert sond'lige
 tot syn toecoenst inde vleisch
 welke toecoenst selle wi corte
 like viere mit sijre hulpe.
En dit seit hi selue **J**c bi voert
 ghegaen vande vader en ic
 bin ghecome **J**heremias seit
Hi is ghesie ind eerde en in
 ten mensche heeft hi omeghe
 gaen **H**i stont int middel
 va ons en wi en keden he
 niet **D**ie waer emmanuel dat
 is god mit ons die stot mit
 ons. mer dat staet. was voer
 sij vad' **D**at hi mit ons stot
 dit bereiket die hulpe die oec
 comet va he **M**er dat hi staet
 voor sij vad' dit bereiket sin
 neersticheit voer die gherech
 ticheit **W**at sijn vaders eer
 sochte hi in allen dinghe. om
 wies wille te volbrenghen
 soe was hi ghecome **V**oert
 ist datstu merste cristu hagede

inde cruce. dier selstu he cla
 like vuden ond sin vad'. en
 dat toe behoerde properlic d'
 menscheliker natuer als hi
 selue seit **D**ie vad' is meere
 dan ic bin **E**n en selle wi
 niet dorre segghe dat hi ye
 was sond' vad' **D**ie en soude
 he nyemane vmeten te segghe
 en had hi selue eerst niet ghe
 sproke aijn god mij god wa
 om hebstu mi ghelaten **D**at
 was een eenrehande achter
 latighe. dat in soe groet noot
 niet ghetocent en wort enige
 mach of **E**n enighe moe
 ghentheit soe hebbe wi cristu
 uijn gheboze wt den vader
 rustende inde vader. sittende
 mitten vader. wanderede va
 den vad'. staede voer de vad'
 haghende onder de vad'. steruede
 sonder den vad' **I**n wat ma
 niere van dese voersproken
 schine. soe menen wi dat ysa
 yas sach onsen heer doe hi sprac
Jc sach den heer sate op enen
 hoghe en verheue stoel **D**at
 visioen daer dese pphet op ee
 ander stede **W**at spreekt. dat was
 alte seer onghelyc dese visioe
 wat daer sprac hi **W**i saghe
 hem en in hem en was noch
 ghedaence noch schoenhe. en
 wi hielden he voer een malaersch
 mensche die gheslaghe en vne
 der was va gode **E**n mensche
 die sach tot twee steden een

mer niet en sach hi hē tē eere
maniere. en also in enigh wijs
en sach hi niet den seluen aldaer
sach hi hē mismaect vā wōden.
vūllet mit smadelichede. be
uaen mit swarē pinen. gemoept
mit oūdaer. hi sach en vsmader.
hi sach en hanghende. en hi sach
en voer ons steruēde en sprac.
Hi is te wreue o onse sunden
en o syn quetsuere syn wi ghe
sont gheworden. Daer scheē hi
te wesen die alre nederste d mā
nen en vsmact. mer hier so was
al die eerde vol vā sijn moghet
heit. Daer een man d pynliche
den. en die ose aēcheit bekent
mer hier soe scheē hi als eē heer
die sitet. Dat visioē was ghe
meen en het wort weghespro
ke mit een woert dat veel mē
sche betekēt. wi saghe. mer dit
visioē hoe datter hogher was.
alsoe wast dese pphet eyghere.
wat hi seit ic sach den heer sit
ten. En wel wort hi een heer
ghenoēt diemē siet sitte. want
sittē toe behoert den presidente.
den hēn en den conighe. Ende
sonderlighe te sittē op enē hoge
stoel. dat betekēt heerscapie
wāt slechtelic te sittē dat betei
kent sōtys oeruoedighe vne
derighe. Nu dan hi die rustet
meden vad' ghenoechlic als vo
ghesit is. die sittet mitte vader
ghebedende. Daer is hi een mū
lic brudegō. mer hier schijnt hi
een wonderlic heer. **D**auid seit.
God is glioes in sine heilighe
en wonderlic in sijn moghet.

Dese ysayas spreect. Ic sach
den heer sitte op enē hoghe stoel.
en vheuen. en al die eerde was
vol vā sijn moghentheit. en die
dighē die ond hem ware die v
vulden den tempel. Wat dighē
ware ond hem. dat was die stoel
die nochtan hoghe en vheue was.
hi was nochtan onder. **H**ier hi
optē stoel soe moeste die stoel on
der hem wesen. En hoe vūlde
die stoel den tēpel. En oer als
al die eerde vol ~~was~~ is vā sijn
moghentheit. hoe en waer mede
Asel dese tempel noch vūllet
worden. Hier om soe moechstu
vstaen wt dese woerde dat wi
mitter herten niet dectē en sellē
op enē materialike d stoel. mer
wi sellē dit vstaē van die natuer
d' enghelē. **I**t dat die siel eens
rechtidichs mensche is eē stoel.
d' ewigher wijsheits. hoe veel
weerdigher stoel sijn dā die heili
ghe enghelen. Dese stoel is hoe
sijn glorie is hoerch vā natuerē.
mer veel meer is hi vheue bi die
gracie godes. In d' natuerē sijn si
hoechlic gheschepē. mer die gra
cie godes daer si bi gheuesticht
worden die heuetse hoghe vhe
ven. **D**auid seit. **D**iumits dat
woert godes. soe sijn die hene
len dat sijn die enghelē geuef
ticht. Hier o soe vūllē tē tem
pel die schare d' enghelē. dier
god tē sittet en ond hem sijn. als
is nu ter tijt al die eerde vol vā
sijn moghentheit. **O**u al soe
regniert hi. en hi ghebiet ou.

al. ou al is sy mogheit. mer
 syn gracie en is niet ouer al:
Sy goede wille en sy volmaecte
 wille die he behreche. die en is
 soe niet ouer al. als sy macht.
Anders en souden wi niet segge
Dij wille gheschie md' eerde als
 inden hemel **Sy** wille gheschiet
 va alle d'ighe en doer alle din
 ghe. mer syn wille en gheschiet
 niet in alle d'ighe. In die wimen
 wrucoren gheeste gheschiet syn
 wille. als hoer wille venicht
 wort mit die wille godes **Dese**
 gheestelike venighe maket ene
 gheest alsine oec leest ide boec
 va twere d' apostole. dat die
 veelheit d' ghelouighe ee hert
 hadden en een siel **En** die din
 ghe die ond' hon ware die ver
 vulden den tepel **Si** vullde den
 tepel mit alle gheestelike bndiric
 mit godlike troest. mit delighe
 d' gracie. mit vruchte d' heiliche
 den. wat dauid seit **O** he dim
 huus betaet heilicheit **Si** vull
 den den tepel mit menigherhade
 gracie des heilighe gheests m
 ten gheest des wijsheits en ver
 stants. mitte gheest des raeds en
 des stercheits. mit kunstē en m
 goddiesticheits. en si vullde ee
 tepel mitte gheest d' vrese godes
Seraphi stonden daer op **Ser**
 phi is een naem d' ouster eghe
 len. waer o' wort si te recht
 bestreue dat si staen boue die
 and' nochtā staen si bi de heer
 bewisende een ynighe diest

vol va eerweerdicheit **En** anders
 moermen o'staen. dat staen ons
 hen. anders d' enghelen. en an
 ders d' mensche **Wat** xps staet
 al minede voer syn vader soe
 kede die gle sye vaders als een
 ghetrouwe een gheboze soe en
 een eerstgheboze. die o' die eer
 sye vaders helpt sy gheboze brue
 ders **Aldus** sach hem sūte steue
 staen. doe hi he te hulpe hadde.
Aldus badt dec die pheet dat
 hi opstaen woude om hem te hel
 pe. segghede **Heer** stat op en
 help ons **Mer** dat staen d' eghe
 len. dat is dienē. als daniel seit
 die pheet **Dusent** wue dusent
 dienden he en tiēwerf hondert
 dusent die stonde bi he **Mer** dat
 staen d' mensche dat is een volh
 den in enen sterke moet. en in
 bewarighe syns goede opfers
Aldus stont moyses voer die
 tegherwoerdicheit godes. om
 dat hi sine toerne ofkerē soude
Aldus stont phynes. en hi ysoe
 de god **Seraphi** stonden daer op
Wat macht bedude dat dese pro
 pheet tughet dat hi daer sach
 staen twe seraphi en niet een
 alleen. of veel te same **Het** is
 opēbaer dat hi daer twe ser
 phi sach wt die woerde die wo
 hier nauolghē **Die** een hadde
 ses vloghelen. en die and' had
 de ses vloghelen **En** wel te recht
 stonde daer twe. wat wee den
 ghene die allē is **Wat** ist dat
 hi valt soe en heeft hi nyemat

die hē ophēft. **W**ee di o gheest
des hōudichēts. mīner en vme
ter. d' enicheit. Du en stontste
niet ind waerheit. Du biste wt
gheesteken. dī voet des hōudic
heits en mochte niet bliuē staē.
Du wouste alleē sittē. mer du
vielste vande hemel als die bly
en. en du en selste nūmermeer
hebbē een die di ophēft. **D**ie
een hadde ses vloghelen en die
and' hadde ses vloghelen. **W**aer o
hadde si dus veel vloghelen. **M**
mitten twee soe decten si sijn
hoest en mitte twee decten si
sijn voeten. en mitte twee vlogē
si. **E**en groot vholentē is dit
en een diep sacrament. **D**ese
woerden begheerē en eyschen
toelozede oren. mer veel meer
is mi noot een konstelike ton
ghe en bouē al een gheesteli
ken sin. **I**c sel nochtā spreke
dat ic gheuoel niet dat ic seg
ghen sel dat sel ic wt spreken
al menēde. **W**at vbiert ons te v
moeden dat seraphi wāre ghe
set te wachē en te wakē doe
lucifer ned' was gheworpē ghe
likerwys als cherubin vā god
wort gheset dat hōur des leuē
te bewarē doe ada wātē para
dise gheworpē was. **E**n niet
tonrecht wort cherubi eē vne
rich sweert ghegheue. op dat
die brant en die suede die dē
vleisch alre moeyelijste sijn

mochte den mēsche doe sijn hāt
of trecken vande houte des le
uens. **S**oe hebbē dan seraphi
vloghelen outfaghe op dat si
daer mede bedecten soude dat
hoest en die voete godes. soe
dat dat quade lucifers oghe
niet beschouuē en mach noch
die hoechheit godes noch die
diepheit godes. **D**ie glē godes
sel noch gheopenbaert wordē
mer die en sel niet eer geschē
dan volbracht sel worden dat
ghescreuē staet. **D**oet wech
den bōse op dat hi niet en sie
die glē godes. **A**ldus so wort
bedect dat hoeft en die voete
dese tyt lanc. op dat die bōse
sien en benyden mach eē mid
del. **E**n al ist dat dese bōse lucif'
ofghesendet wert oūmits dese
vloghelen. mer wi wordē daer
mede gheholpen en opūheue.
Mer ten eersten machmē vra
ghen mit wat vloghelen dat
si vlieghen. **D**ese twee sijn natuer
en gracie. want hier te vorē
soe is in desen twee bescreuen
die hoech' en vheuenheit des
stoels. **S**i vlieghē mit leuedi
gher vstant haerre natuerē
en mit bernende mīne ouer
mits die gracie godes. si vlo
ghē mit groter wreclughe
en eernstigher menighe. in
hem die bouē haer is. mer si
staen als wi ghesent hebben.
oūmits hare dienst. mer si
vlieghē oūmits haren eernstich'

En al ist sake dat si bedeckē
 dat hoeft en die voete godes
 mer si en bedeckē niet dit
 hoeft en dese voete voer hē
 seluen. mer si vlieghē altoes
 mit middel vā desen twee
 scouwende die hoechede sijre
 macht en die diephede sijre
 wysheit. **E**n si en sijn niet al
 sulke ondsuckers der moghet
 heit godes dat si vdiene ver
 druct te worden vā die gle
 godes om dat si niet min en
 minen dan si begripē. en mede
 wāt si worden gheregiert
 vā die gheest die ondersuket
 die hoefst godes. **D**ie hou
 dighe lucifer die licht hadde
 en gheen vuer. die op ene
 vloghel alleē stoende. hi mocht
 vallen mer niet vloghet. **H**e
 lustede bleckende te wese. mⁿ
 niet ontfekē noch heet dat
 sea berekent. **H**i ē bleef
 niet staen wāt hi en woude
 niet. en hi en mocht is vliegē
 al vmat hys hē. **D**ie leuedicht
 en wackerheit sijre natuerē
 die hieue hē op mer tot sijn
 quaer. wāt dat ghebrek der
 gracie godes smacte hem te
 hant neder. **E**n hare val en
 was dese niet oghelyc die
 god niet en eerden noch en
 dancten al wast dat si hem
 bekēden. en hier om sijn si
 gheleuert enen vūilen ende
 quaden vstant. en haer dwise
 herte dat is vdonchert. die

sijn die philozophē van des
 werlt. **E**n dit dersel is oec ge
 set voer die oghe haers prins
 die hi mit gheene subtilheit
 sijre natuerē doer sien ē mach
 soe dat hi mach besien dat hoeft
 of die voeten des gheens. Die
 sattet opē hoghe stoel. wāt sem
 phin staede en bi staende die
 decten sijn hoeft mit twee vlo
 ghelē en oec sijn voete. **D**ie god
 like substācie en is niet lichaē
 lic noch si en heeft die gedreie
 noch leden d' mēsche. mer god
 is een gheest. en datmē van
 hem spraket dat moctmen
 gheestelic vstaē. **W**ie sel ons
 dit hoeft en dese voete odec
 ken. die seraphi dectē mit
 twee vloghelē. ands niemāt
 dan die gheest die bekēnet
 al dat in hem is. en ondsuket
 oec die hoecheit godes. **N**ae de
 sen sin so vmoede ic dat sijn
 hoeft is sijn macht. sijn moghet
 heit sijn ewighe cracht sijn godht
 als dauid spreect. **S**ijn rechtu
 dichē is als die vghē godes.
 azer datter naeuolghet dat
 mach wel sijn voete beteikene.
Dij oerdelen sijn als ee groot
 diep sond gront. **D**ie sijn al
 sijn voete. sijn oernemelike
 weghē. sijn oerdelē diemē niet
 vsinnē en mach. die diepheit
 sijre wysheit. en sijn onbegripē
 like en onberspelike beschic
 kighe d' creatuerē en sijre wke

Het is handich dat die facinēt
 der menscheit ons hen en die
 gheheel wert. d' salicheit beho
 ren sonderlinghe tot dese voeten.
Wi moghe wel hstren dat die
 rechtidicheit seer hoedch is die
 bescreue is van die pheet te
 wesen als die berghe godes **o**
 ose rechtidicheit is si wat soe
 is si seer leghe. si is bi quetuen
 recht mer niet puer. te si dat
 wi ons beten achte da ose va
 ders. die oetmoedelic en waer
 lic beleghe segghede **A**l onse
 rechtidicheden sij als de oeyn
 cleet **H**oe mach hier ose recht
 veerdicheit puer wese. daer
 wi sonder funde niet wese en
 moghe **M**er hier binen soe
 mach d' mensche rechtidicheit
 recht schine. ist dat si totte sude
 gheen consent en gheue. so dat
 die funde gheel heerscappe en
 houde in haer sterflie lichaē
Wat des eerste mensche rechtid
 dicheit die was recht en puer
 int beghin alsoe laghe alst he
 vleent was die funde niet te
 gheuelen **M**er wat si is vast
 en was soe vloes si gheringe
 hoer puerheit. en haer recht
 en behiet si niet **I**n die eghelē
 is puer recht en vaste rechtid
 dicheit. en oec hoghe rechtueer
 dicheit. mer nochtan is si seer
 beneden die godlike rechtidichē
 wat die rechtidicheit en is ha

niet aengheboze. mer si is her
 van gode ghegheue. also dat
 die enghelsche natuer wt ha
 selue oec mede mit orechtueer
 dichē mocht besmittet worde
En is dit niet eenrehande quaet
 heit daerme loest dat die waer
 achtighe rechtidicheit die van
 quaetheit in syn enghelē **D**auid
 die die rechtidicheit godes is
 luttel en bekēde die seit al die
 leue die en sellen niet gherecht
 vōdicht worden voer dū aēsicht
Hi en seit niet alle mēsche. m
 al dat leeft. datstu vstaē moech
 ste dat hi die enghelen niet en wt
 scheit **D**ie enghelen leue also
 veel waerliker hoe si hē naerre
 bi staē bi rouē is die fōtey des
 leuens **E**n des ghelyc soe sijn
 si rechtidich. mer vā gode en
 van god. witter grūē godes
 mer niet in godes ghelikeus
God is sijn selfs rechtidicheit
 wies wille en is niet alleē recht.
 mer si is die gheredhticheit en
 beide vā desen twee. en sijn ande
 niet dan dat wesen godes **D**ie
 rechtidicheit is waerlyt als
 die berghe godes. die recht puer
 en vast is. en oec die mede een
 wesen is **H**oe grote hoecheit
 is vborghen in die hoeft. hoe
 grote glorie hoe grote hoecht
 sijn ghehemelt in desen diche
 en donckere berch **M**er mit wat
 vloghelē menē wi. dat seraphi

Dit hoeft bedeckē. soe dat dat
 scalke oghe niet besie en mach
 alsoe grote clacheit des ware
 lichtes. noch mit subtyllf sijre
 natuerē. noch mit enighe cloechf
 sijn vstants. **M**it dese twe vloghe
 len decke si dat hoeft als mit haer
 eyghe glē en mit haer salicheit
Omitellike vbliden si haer en
 iuwonderē in dat seouwe haere
 glē. mer si en vblidē haer niet
 min in die erx godes. **M**er wāt
 die quade lucifer had wel een
 iuwonden vā sijn grote glē. mer
 hi en eerde god niet. **D**aer om
 wāt hi onder god niet wese en
 woude hē erende. **D**aer o en mocht
 hi niet gheuesticht wordē ouer
 mit sijn iuwonderē. **E**n hier en
 bouē soe keerde hi dit iuwon
 derē in een benyden en hi en
 woude god niet erē. mer hi
 woude sijn ghelyc wese. **H**oe
 veel sijn die seraphi saligher
 in haer iuwonderē en god daer
 of eerden. alsoe dat si oer gre
 eer weerdich sijn. en si hebben
 waerachtighe glē in hē. **W**ie
 te dienē is regniere. **V**oer wie
 vheue wort al die hē selue
 boetmoedicht. **E**n hoer nu hoe
 dese seraphin dit hoeft godes
 bedeckē mit dese twee vloghe
 len. soe dattet die bose gheest
 niet en mach sien. wāt hoe dicke
 dat hi sijn oghe opwerts slaet
 vlusch soe quetset hi sijn selue
 an die glē en salicheit d'eghe
 len. en die querste vuchtych

sijnre eyghere **w**yst nydicheit
 die quetset sijnoghe dat hi
 daer doer niet sien en mach.
Aldus soe wort hi ghehindert
 mit twe derselē. soe dat hi die
 hoghe glē godes niet en mach
 besien. wāt sijn oghe worde
 vlusch vslaghe als hi besiet haer
 glē of haer salicheit bi sond
 lunghe of haer glē en salichf
 te same. **D**' gheenre die hi be
 nyht bouē hem te wese. **W**at
 ioecte is d'oghe swaerre in
 nydicheit. en nyemat anders
 en deert dese wonde des nydic
 heits. **D**an hē die ghepyt wort
 van een anders glē en salichf
Wāt oghheuallichf als mē seit
 die is sond' benyde. **M**er die voe
 ten des hēn d'ernie bi vstaet
 die grondelose obegripplicheit
 sijnre oerdelen en die vborge
 weghe en maniere sijnre besche
 lighe. dese voete decke si mit
 twe vloghelen. dat is mit wylf
 en ghetrouheit. **W**āt si sijn
 broede en ghetrouwe dienes.
 alsoe hantiere si die boetscappe
 godes en si besorghe alsoe die
 salicheit d'wticorere. **D**attet
 die bose in gheenre wylf vne
 men en mach. **E**n oimits dit
 dersel d'voete soe vmoede ic
 dat hi oweres dede cruce den
 heer d'glē. en op dit dersel
 gheschietet dat hi oweres ons

diēt tot onser salichē en tot sijn
 ondanckē. mer na selt hē verou
 wē als hi vneemt dat hi ons
 batede die ons schade woude:
Aldus soe wort oūmits die goe
 de bedienstighe gheestē subtylt
 des quades schalckē wāt si sijn
 ghetrouwe en en willen hē nē
 te kēnen gheue. en sijn vroet en
 si kōnen wel bedeckē die verho
 lenck des godliks voersienichens
 en bestuckers oser salichens:
En ghelyc als dese scalcste luci
 fer een vloghel hadde vā die
 twe oūste want hi had eē inbo
 ren sond' god te eien en oer soe
 heeft hi wt sijre natuerē eē vā
 die twe middelste vloghelē dat
 is een vstant. mer die gracie
 godes heeft hē gherueyghert
 die ander vloghel. dat is die
 mīne godes. aldus so machmē
 lichtelic vstaē hoe hi vā die
 twe nedste vloghelē mer een
 en hadde. wāt hi gheē ghetrou
 heit en heeft. mer vroeth had
 de hi te si dāstu waēste dattet
 yemans anders was die ghe
 hēte is een serpent die lof was
 dan alle diere. **Hier** wt mogē
 wi te recht vneemē dat sijn val
 was alsoe diep datmē hē op nē
 heffe en mach. en sijn queersuerē
 si alsoe ogheneseliker om dat
 hi van dese vloghelē al hadde
 ter lichter sicc. mer ter rechter
 siden en hadde hyer niet een:

H alsoe en ist niet mit die twe
 seraphi die van dese pphet ghe
 sien ware. staende en bestaede
 den heer d' glen. **Wies** houet
 alst voerghefuit is. si bedeckē
 mit twe vloghelē. als mit inwo
 derē daer si salichlike i vblidē
 en mit die een godes daer si hoech
 like in gliere. **En** mit twe vlo
 ghelē deckē si die voete. als mē
 ghetrouh' en mit vroeth. **Hier**
 als wi gheseyt hebbe. soe vlie
 ghē si mit twe vloghelē. als
 mit subtylheit haerre natuerē
 en mitter hulpe d' gracie godes.
En aldus soe laec si bloot en
 opebaer eenre hādē lengte mit
 middel. dat is die lacmoedichē
 en goedtierenheit godes. die die
 mensche inwachtet en noedet
 tot penitēcie. **Wāt** alle mogē
 wi sē dat hi sijn sone duet op
 gaen ouer die goede en die cō
 de. en dat hi doet eē reghe ned
 comē op die rechtūdighe en
 orechtūdighe. **Mit** dese mīne
 soe heeft die waerichtighe
 salomō bestroeyt die middelē
 om die dochtere vā iherlm. op
 dat die ghene diet niet en is
 gheerloft te ondersoekē d' gē
 die bouē haer sijn. noch die
 diepheit d' radē godes moghe
 hē oefenē in dit middel en ald' voēt
 moghe vheue wden tot bestou
 wen d' hogher en vniusten
 d' ghe. **Hier** die alre boeste die
 wort t dese teghewoerdigheit
 tijt swaerlike ghepijt van die

visioē en besrouwē des mid
dels. mer hier nae sel hi swaer
liker wordē ghepynt. te eerste
om dat hi dese lancmoedighe
goedtaerheit godes ons benyt
ten andere male o dat hi ouer
mits aldusdanighe oeffsaech
sijn selue niet en besorghet soe
dat hi ghebzocht en gheleit
worde tot penitencie **Dit is**
dat xxvi sermoē s' vnaerts
super cantica En woert hier i
vādē doot sijn brueders gheardi
mit tabernaculo cedari
sicut pelles salomois.
Ic bin swart alse cedars tab
naculen en solomons velle:
Wat sijn dese tabnakelē dā o
se lichaem daer wi pilgrime
in sijn. wāt wi en hebbe hier
gheen bliuende stat Wi soekē
een toecomēde. wi arbeide daer
in. recht als in tabernakelē
wi die tottē hemelrijcs wert
willen **Wāt** des mēschē leuen
opt eerden is een strijt **En** also
langhe als wi in desen lichaem
striden. soe bliuē wi **survēdet**
vandē here. dat is vandē lichte
wāt god is dat licht **En** t alsoe
veel als een yeghelic mit hem
niet en is. alsoe veel is hi in
duustnisse dat is in cedari die
kēne dan sijn selfs weenlike
stēme **Wee** mi wāt mij elledi
ghe wāderighe is vlanghet:
ic hebbe ghewoent mitte woē
res vā cedari mij siel was alte
seer woenedē t ellende **Hier**
om en is die tabernakel ons

lichaes ghee borghers woeni
ghe of ghee i boerlines huus
mer het is een striders tabna
kel of een voetganghers stal
Alldus soe is dit lichaē een
tabernakel en cedars tabna
kel **Want** het benemet nu die
siele recht als een middel dat
ghesichte des obegripelike lich
tes **En** en laet haer dat niet
scouwē dan doer enē spieghel
en t eenre ghelikenisse. mer nē
van aensichte tot aensichte:
Bestu niet vā wāc die swar
ticheit d'kerkē en vā waen
den ou' schonē sielē die roestich
aēhāghet als vā cedars tab
nakel. vand' oefenighe des ar
beidelike stridighe **Vand' daghe**
luxer o saligheit vzeemich. vād'
banghich d' hongherigh' elle
dicheit. en vandē broesschen
swarē lichaē **Wāt** dat vgranc
like lichaē vswaert die siele
en die eertsche woeninghe v
drucket den sijn die veel diges
ou'dencket **Daer** o begherē si
ontbonden te wesen en v'heue
vandē lichaē. op dat si in die
ou'anghe cristi mochte vlieghe.
Daer om seiden een vādē onsal
ghe al v'suchtende. wie sel mi
vlossen vandē lichaē deser doot
Soe wie aldusdanich is die
wetet dat hi in cedars tabna
kel. vleckē en rīpen. en alreha
de swarticheit claerlic niet of
doen en mach. en begheert tot

te gaen op dat huse of doen
mochte **E**n het is die redene
waer o die bruut seide dat si
swart was alse cedars arb
nakel **A**er hoe was si schoen
als salomons velle **I**c en weet
wat hoghers en heilichs ic
in desen velle gheuonde voel
dat ic niet aen rinen en dan
het en waer bi des ghees wille
die dat daer gheleit heeft en
toeghesegghelt **W**at ic hebbe
ghelesen **D**ie d'godlik' mogheth
een ondsoker is die sel vand
glen ond'ghedrucket worden
daer o slac ic dat oeuere en ver
beides **G**hi selt hier en vine als
ghi ghewoe silt mi mit uwe
ghebede ghenade iuwerne op
dat wi alsoe veel te blid' na dat
wi betruwe hebbe wed' moge
keren cotten dat vlinghe ghe
moede behoeruet **E**n die goeder
tiere doppel sel licht vanden
dat die vmetel ondsucker niet
en soude vmoeghe **A**l is dat
die rou en die d'ghetroeste elle
dicheit die ic lyde dat eyde be
gheert hoe langhe sel ic mi
anders houde dan mi is **E**n
dat vuer dat ic in mi seluen
vberghen mi droeuighe hert
vberne en mi preste vteert
blyfset besloten het wort die
meere en bernt scerpeliker
Wat heb ic die in bitterhede
vni mit dese loue sanghe ghe
meen die ghewelt des rouwes

leit die menighe en wech en
die toornicheit des hen vteert
mine gheest **W**at doe mi die
ghee ghenome was oimits
wie mi vutchede mede heer ees
deels vzi plaghē te wese soe
heeft mi oec mijs selfs herte
mede begheue **I**c heb mine
ghemoede gheveldē ghedaen
en tot noch toe mi anders ghe
houde dan mi was op dat mi
nephelike begheerte tgheloue
niet en soude schine te iuwinē
Doe die ander saryde als ghi
wel merke mochte volghede
ic mit droghe oghē dat bederte
dode lichaē mijs vrueders en
stont mit droghe oghē cotte
grauē thent alle die beghan
ghenisse ghedre ware **I**c had
de priesterlic ghevade an en
las mit mijs selfs mode ou he
dat ghewoelic is te lese cotten
eynde toe **I**c werp die eerde
alsme pleecht mit mijs selfs
handen op mijs lieues vruē
ders lichaem dat cozt selue
eerde soude worden **D**ie mi
aensaghe die weente en iuvo
erden dat ic selue niet mede
en weende **W**ant he alle ont
fernde mijs meer wat ick
mine broeder vloze hadde
dan mijs vrueders selue **W**at
wies herte mochte also yserē
wesen dattet op mi daer is
beweghet en worde dat gherit
mijs vrued die wijl die hi leuede

ghesien hadde **H**et was eē
ghemeen schade en mī ōge
luc niet alleen en mitte sel
uen crachtē des gheloefs.
dat ic vmochte wederstont ic
die neyghelike mīne en pū
de dat ic ōwillens niet te v
gheefs ghemoeyt en worde
vanden toewerp d' natuerē
vander ghemeenre scout vā
alle mensche ghewoēre vādē
ghebode des moghendē. van
den oerdel des gherechtighē
vādē gheesel des vuerli
ken godes en vanden wille
des herē **O**m deser dinghen
willen begheerde ic vā mi
seluē altoes van dier tyt
tot noch toe dat ic niet veel
en soude screyen. nochtā dat
ic seer vstuert en bedroeft
was **E**n al mochte ic die tra
nen dwinghen ic en mochte
d' droeuicheit niet ghebedē.
Mer alsoe ghestreuen stiet:
Ic bin vstoert en en hebbe
niet ghesprokē. en die be
dwonghē rou is vā binen
veel te dieper ghewoltele.
en als ic mi gheuoel sware
gheworden. want hem dat
wrbaren niet ghehenghet
en wort **I**c ghelyes ic
bin iuwōnen. het grae wt
het is noot. het grae wt dat
ic binen lide. het ghebreke
wt totten oghen der kind

die dat ōgheuoech kennen
rekenē die wenighe ghenade
liker en troestense. **D**oe suete
liker **O** kunden ghi wetet
hoe wel dat ic mit rechte rou
wich wesen mach. hoe daghe
lic dat mijn slach is **W**ant
ghi sietet hoe trouwe een ghe
selle mi ghelaten heeft inden
weghe daer ic in wanderde
Hoe wachen totter sozghē. hoe
blitich totten arbeit. hoe suet
totten seden **W**ie was mi al
soe recht noetrustich daer ic
des ghelyc of ghemīnet was.
Hi was mī brued nādē geslach
te. mer veel naerre nādē ver
bande des gheestelike leuēs.
Ic bidde bidē beweent mijn
vlies ghi die dese dighē kun
dich sū **I**c was inden lichaē crāc
en hi droech mi **I**c was dieyn
moedich mid herten. en hi troeste
mi **I**c was traech en vsumē
de. en hi iuwecte mi **I**c was
duoersichtich en vghetel. en
hi vmaende mi **W**aer bistu
mi ofghetoghē. waer bistu mi
wt minen handē gheroest
O eēmoedich mensche **O** mēsch
nae mīre herten. wi mīnede
malcander inden leuen. hoe sū
wi mid doet ghescheidē **H**et
is een buter scheiden en dat
niemāt doen en mochte dān
die doot **W**ant wāneer sōnt
stu leuede mi leuende ghela

ten hebben **D**at wert d' doot
 is te mael een vreselic ghe
 schein **W**ant wie en soude al
 soe sueten bank onser onder
 linghet minen niet gespaet
 hebbe. dan die doot die alre
 sueticheit vint is **D**aer om
 hetet die doot die ene te ne
 men haere twe uwoedelic v
 slaglien heuet. en is mi oec
 die doot niet. iac si. mi veel
 meer die in leue ghehouden
 is dat onsaligher is dan die
 doot. ic leue op dat ic al le
 uende sterue en dat heet ic
 een leue te wesen. **I**c wze
 de doot het waer mi licht
 vanden ghebruke des leues
 beroeft te worden. dan van
 der vruchte des loues **W**at
 een leue sond' vruchte dat is
 die sware doot **D**en oirucht
 baren houwe wort die bile en
 dat vuer bereit dat een dub
 belt pine is **D**aer om hebstu
 mine arbeit benidet en den
 vriet en den naeste va mi
 gheuret. wies vliticheit alre
 meest was als die arbeide
 vruchtbarich ware **H**et had
 de mi beter gheweest te ster
 uen. dan o gherijt dijre tegē
 woerdicheit te derue **D**u wa
 ste een sochhoudich vmaen
 re mijre vlitichede mit here
Du waerste een ghetruwe

hulpel en een behendich ond
 sicker **I**c bidde waer o heb
 wi malcand' ghemineet. of wa
 om heb wi malcand' vlozen.
 het is een hart vbanne. m' mij
 onsalighe auentuere en is
 die sine **W**at du lieue vru
 der al hebstu lieue vrede v
 loze. du hebste veel lieu vrie
 de wed' ontfanghen **M**er ic
 onsalighe wat vtroestighe
 vlijst mi nae di mij enlighe
 troest **H**et was een ghenuech
 lic gheselschap d' lichame te
 gader' o'umits eendrachticheit
 der seden. mer allene dat ghe
 schein heeft mi ghewondet
 dat mi ghenuechte was ghe
 meen dat droeuighe en dat
 weenlike is mijn alleē **D**ie
 toernicheden syn doer mi ghe
 leden. m' mi is die uwoetheit
 gheuesticht ons beide was
 malcanders teghewoerdich
 ghenaeem. dat gheselschap suere.
 die medesprake ghenuechlic
Mer aldus grote ghenuechlich
 heb ic vlozen. en du uwan
 delo. want die uwandelt syn
 is groot loen **D**oer mi die al
 soe cleyen bin. hebstu die tegē
 woerdicheit crista mit groter
 onwinnighe d' vrueden en
 d' vndicien **E**n dattu bi ons
 niet en biste. daer of en voel
 stu ghenē schade **W**at du biste

den thoren d' enghelen toeghe
voecht daer en moghestu in
claghē dattu van onser tegē
woerdicheit of ghenomē biste
die die heer d' moghentheit
ouuloedicheit sijn selfs en der
sijnre ghegheue heeft en wat
sel ic voer di. Ic woude wel we
ten wantu nu beuoelste van
mi dūnē enighē die midde in
der sorghe en in d' vme wag
ghelt en dūre die een stor mī
re crācheit was berouft bin.
Jae waert den ghenē die in d'
afgront des lichts is en in d'
see d' ewigher salicheit vslondē
is gheerlost noch om die o'sa
licheit te dencken. Wāt licht
al hebste ons nadē vleische ge
kent. mer nu en kēeste ons
niet. En wātū in des hēn mo
ghentheit gheganghē biste.
soe ghedenestu alleen sijnre
gherechtheit. en hebste onser
vgheten. En die gode aēhan
ghet die is een gheest mit hē
en altemael in eenre godlik
mīnen iuwandelt. en en mach
nu niet voelen dan god. noch
smaken. en dat hi voelt ende
smaect. is god. wāt hi vol gods
is. Wāt god is die mīne. en
hoe yemant gode naerre is.
hoe hi volre der mīnen is. **M**
al is god sond' liden. hi en is
niet sond' medelidē. dient sijn

eyghen proper wese is altoes
tontfemen en te spare. daer o
moetstu van node o'tfermlitich
wesen die den ontfermlytighen
aenhangheste. Al bistu nu niet
onsalich. en al en lidestu niet.
nochtan hebste medelidē. wāt
dan die sijnre is niet vmlinet
mer onwandelbaer ghemaect.
En al hebste gode aenghedāē
du en hebste die sorghe vā o's
niet wtghedaē. want hi sor
ghet selue voer ons. Du heb
ste datter quāet is of ghelcit.
niet datter goedtierenh' toebe
hoert. wāt die mīne en valt
nūmermeer of. du en souste
mīre mit eynde niet vgheten.
Mu dunct recht of ic minen
brued' hoerde segghe. mach ee
moed' haers enichs kynes ver
ghetē. En al waert dat si des
vergaet. nochtan en sel ic dūre
niet vgheten. het en waer oer
niet nutte. Du weeste wel wa
ic wānd. waer ic legghe. wāt
du mi ghelate hebste. En nie
mant en is die mi die hāt reict
tot al dat mi opualt. Ic sie nae
gheryt als ic pleghe. en hi en
isser niet. Wee mi dan v'suchte
ic onsalighe man als ee mēsche
sonder hulpe. aen wien sel ich
wēt nemē in trouelachtighē
dighē. In wien sel ic een wed'
stoet betruwen. wie sel die laste

laste draghen. wie sel die dighē
 daer schade of comen mochte
 voerhoeden **Plaghē** gherijte o
 ghen niet ouer al voer mi voer
 stappen te gaē **Gherijte** plach mi
 sorghe dinen lte niet condigh
 te wesen dan den minē die di
 dicker aenstietē en scarpeliker
 belasten **Plachstu** niet in dūre
 ghenuechliker en moghend tō
 ghen die minē vanden weerli
 ken woerden stadelike te othef
 fen en hulps te mi tottē ghemē
 nede swighe **Die heer** hadde hē
 een wise tonghe ghegheue dat
 hi wiste hoeneer hi spreke sou
 de **Alsoe** dat hi in die wysheit
 sijne antwoerde en in genade
 die hem van bouē ghegheue
 was. beide die huusghenoten
 en die van buten quamē ghe
 noech dede. dat mijre bina nie
 mant en begheerde daer gherijte
 eerste mede te spreken quā **Wāt**
 hi ghic den ghenē die daer qua
 men te ghenoece en dede hem
 daer toe om dat si minē vrede
 niet te haestelike en soude stuerē
 en dien hi selue niet ghenoech
 doen en mochte. die brochte hi
 tot mi. die and help hi voert.
O besocht wise man **O** trouwe
 vrient. hi bewysde hē mē ghe
 laet als een vrient. en inden
 dienst d' minen en begaf hi me
 mant **Wie** scheyde ye mit ydeler

hant van hem. was hi rijc hi
 vane daer riet. was hi arm
 hi hadde ondstant van hē. hi
 en sochte dat sine niet die hem
 selue midden inden sorghe drac
 op dat ic ledich soude wese. hi
 hoepde want hi seer oetmoedich
 was meer vruchte van minē
 vrede. dan of hi selue gherustet
 hadde **Noch** can begheerde hi
 somtijts d' sozchoudicheit om
 te ontslaghe te wese. recht of
 een ander bet besorghe soude
Mer waer soudmē die viden
 en dat hi inden dienst bleef. dat
 en quā niet alst socht pleecht
 wt enigher onghoerdinerder
 begheerte. mer alleē **wo** minē
 want hi arbeide meer dan yemāt
 anders en ontfene alre minst
Alsoe als hi dicwile den anden
 nootturftighe dinghe besozch
 de. dat hi selue in veel dinghe
 te luttel hadde. als in spisen i
 clederen **Ten** lesten doe hi ghe
 benoelde den eynde te ghenake
 seide hi **O** god du weetstet dat
 ic altoes also vze alst in mi
 was die ruste begheerde. mi
 seluen te merken. en d' mi reges
 di te ledighen **Mer** dū minē en
 der bruederē wille en begheerte
 d' ghehoersamicheit en bouen
 allen dighen des abts mūs brue
 ders. bruederlike minē hebben
 mi inder becomerighe geloude

Aldus ist brueder ick dancke di
 van alder vruchtē mīre arbe-
 den inden heer ofter enich is die
 di bin ic sculdich hebbe ic selue yet
 ghewordert of heb ic yemant
 anders enighen dienst ghedaē
 du waerste menichsins becom-
 mert. En ic sat oūmits dinen
 ondsande en nam mījs selfs
 waer. of ic was inden godlike
 dienst dat noch beter is beco-
 mert. of ic was om die kynd-
 te leuē forchouwdich. **Wāt** wa-
 om en soude ic niet vri wesen
 van binen. als ic wiste dat du
 die mij rechterhant waerste. en
 dat licht mīre oghē. en mīn
 tonghe en mij herre die dinghe
 van buten bewaerdeste. **Dyn**
 hant en wort niet morde. dij
 oghē was simpel. dij hē was
 vol rades. dyn tonghe sprack
 gherechticheit. alster ghescreuē
 is. **Die** mont des gherechtighē
 sel wysheit dencken. en sijn ton-
 ghe sel gherechticheit spreken.
Mer wat isset dat ic seide dat
 hi van buten die dīghe bewaer-
 de rechte of gheryt van twēdi-
 ghen dīghen niet en wiste. en
 die gheestelike gauē niet ghe-
 smaect en hadde. dat wiste die
 gheestelike mensche die hē ken-
 nēden hoe sijn woerde gheesteli-
 ke waren. **Dat** wisten sijn ghe-
 sellen dat sijn sedē en vlichede-
 naden vleisch niet en smaecte

mer vuerich ware inde gheest
Wie was strengheer hi dan ind'
 behoetheden d' disciplinē. **Wie** was
 in sinē lichaē s te castien streper
Langhe inden scouwen. subtilre
 inden ondscheide. **Hoe** menichwer-
 ue als ic mit hem sprac. leerde
 ic dat niet en wiste. **En** ic die da-
 om te leren quam ghic meer ghe-
 leert van hem. dat en was ghee-
 wond van mi also grote wise mā-
 ne ghetughē. dat dat selue oech
 van hem gheschiet is. **Hi** en kēne
 de die gheletterde strafuer niet.
 mer hi hadde enen sin die die
 letteren vant. en hi hadde enen
 vlichtende gheest niet allene den
 meesten. mer inden minste was
 hi die meeste. **Als** ic tīmeringhe
 in een achterbouwinghe in houen
 in waeren in allen constē en w-
 ken der boulude. **Wat** was die
 gherytē wysheit i alre maniere
 van dese dīghe niet en wiste.
Het was den mefelaers dē sme-
 den. den achterluden. dē hofluden
 den scoemakers. en den weuers
 rechte als een meester. **En** al was
 hi nae alre mensche duncken
 wijser dan yemant. nochen was
 hi in sinē oghē niet wys. **Vgn**
 ue god dat veel mensche die also
 wys niet en sijn die maledixie
 niet en ruerde. wee v die wys-
 sijn in uwen oghen. **Dese** segge
 ic den ghenen dient kundich is.

en die noch meerre en groot dinge
 van hem ynomen hebben. mer
 ic lide daer mede want hi mijn
 brueder is. Nochtan doe ic dit
 vilike daer toe hi was mi in
 allen dinghen ozberlic. ende
 voer allen mensche nutte. in
 cleynen en in groten. in heyme
 like en openbare saken. buten
 en binen. Wel mit rechte rusten
 de ic altemael op die mi alte
 mael gheheel was. Hi liet mi
 bina alleen die ere. en die nae
 van enen besorgher. want hi
 dede selue die werch. Ic placht
 een abt te heren. mer hi regier
 de in groter forchouidicheit.
 Wel mit rechte rustede mi hi
 gheest in hem oimits wie mi
 gheoerlost was inden he genuet
 te te hebbe te viliker te predi
 ken te vzedeliker te bidden. O
 mij brueder oimits di was mij
 ghemoede sober. die ruste ofstic
 lic. dat woert te crachtigher.
 dat ghebet te vetter. die lesse te
 stadigher. en die mine te vuer
 gher. Och du biste heen ghenom
 men en alle dese dinghe mede.
 alle mine ghenuechte en alle
 mine vrolicheden sijn te gader
 mit di heen ghegaen. Nu come
 die sorgghen mit druufticheden
 op mi vallen. Nu stoten mi va
 hier van daer die swaricheden
 aen. en die banghicheden aent
 hebbe mi ouer al alle gheuon
 den. en sijn mi in duerende en

di heen gaende alle ghebleue
 Ic versuchte alleen onder die bor
 dene. ic moeste laten staen wat
 du dyn scouderen daer wt ghe
 toghen hebste. of daer onder ver
 druct te bliue. Wie sel mi ghe
 uen cozt nae di te sterue op dat
 ic di van dynre glen niet en be
 roue. want di langher te leue
 waer arbeit en rouwe. Ic sel
 leuen also langhe als ic leue
 in bitterheit. minre siele. Ic sel
 in droefheden leue. en dit si mi
 een troest. dat ic al wenende
 ghepinicht worde. laet mi us
 sparen. ic sel die hat des here
 helpen. want die hat des hen
 heeft mi gheruert en ghesla
 ghen. mer die ghene die hi tot
 ter rusten gheroepe heeft. hi v
 sloech mi doe hi dien ophouwe
 de. Wat wie soude segghen dat
 die doot waer dien hi in dat
 leuen gheplant heeft. En die
 hem een dier des leues was.
 dat is in slechts die doot. En
 daer om heb ic gheseyt dat ic
 in dier doot bin. met die geen
 die inden heer gheruyt is. Gaet
 wt gaet wt ghi tranen die
 voertuts begherden wt te
 gaen. wat die ghene die v
 den wech benam die is mede
 heen ghegaen. laet nu oplu
 ken die anhemcten des armie
 hoefdes en late die foreyne d
 watere wtberste. op dat die
 vulnisse d muscaden yet mocht
 ten ofwasschen daer ic te toern

mede ydient hebbe Als die he
 op mi ysoent is dan mach ghe
 vallen sel ic licht ghetroest wor
 den iset dat ic van drooucheit
 niet en spaet want die wenen
 sullen ghetroest worden. Daer d
 moeten alle heiligen mi te hulp
 comen En soe wie gheestelic is
 moet den weuenden inden gheest
 d' sachticheit liden Ic bidde dat
 myn wenen wt menschelijker
 neyghighe gherket worde. en
 niet wt ghewoente Wat wi sie
 dat die dode daghelics hoer do
 den bescreyen veel screyens en
 gheen vrucht Wi en lachteren
 die neyghelike mine niet het
 en waer dat si bouen d' maten
 ghinghe. mer wi lachteren die
 sake Die neyghelike mine hoer
 der natueren toe en hoer schade
 is mit pmen d' sunden. mer die
 saken daer die dotten haer dote
 om bescreyen is ydelheit en sun
 de. want daer wert die schaden
 d' gle des vleisches en ogeuoech
 des teghewoerdighe leuens allee
 bescreyet. en si syn te bescreyen
 die alsoe screyen Heb ic also ge
 daen. myn neyghelike mine ge
 liket hem wel mer daer is een
 ander sake toe en een oghelike
 menighe Ic en heb mi niet te
 beclaghen van al datter werlt
 toe behoert. mer in dien dighē
 die gode toe horen deert mi. dat
 die trouwe hulpe en die salige
 raet mi outnomen is Ic bewee

gherut. gherut is een sake. hi
 was een brued inden vleische m
 alre naest inden gheest. en een
 gheselle inden opset myn siel
 cleefte aenden sinen. en die een
 moedicheit niet die vleischelich
 hadde van twee sielen een ghe
 maect Nochtan en was naheit
 des vleisches niet mit allen of
 mer dat gheselschap des gheest.
 dat mede beuoelen d' ghemoede
 en die ghelicheit d' seden hadde
 ons veel meer te god geuoeger
 Daer om want wi een hert en
 een siel waren. soe heeft dese mij
 siel en die sine dat sweert te ga
 d' doersneden. en heuet mit dier
 suidunghe dat een deel inde he
 mel ghebroche. en dat and' deel
 inden slyc d' eerden ghelate Ic
 bin dat arm deel dat inden slyc
 leit en of ghecoort va sine deel.
 en van sinen besten deel En me
 seit mi toe en screye niet. myn
 myghedoente syn mi ofgheschoert
 en men seit mi beuoeles niet
 Ic beuoelt ic beuoelt. al waert
 mi leet. want mij sterkicheit en
 is gheen sterkicheit des steens.
 noch myn vleisch en is van
 gheen metael ghemaect Ick
 beuoelt altemale en het deert
 mi en mij rouwe is altoes i
 mijte teghewoerdicheit Die
 daer slaet en mach ons vad
 hardicheit en vand' onbeuoel
 licheit niet beruspen Als die
 ghene daer hi of seit Ic heb

se gheslaghe en het en dede
 hem niet seer. Ic hebbe mij be
 uoelike mine belyet en niet v
 saect. Seir yemant dat ic vley
 schelic bin van menscheliken
 dinghen. en ontsuldich ic mi
 niet want ic bin een mensche.
 Is dat niet ghenoech. ic en we
 der segghes oer niet dat ic vlei
 schelic bin. Want ic bin oech
 vleischelic vcoft onder die sude.
 der doot toe gheruyt en sculdich
 pijn en armoede te liden. Ick
 ghelyes dat ic niet onbeuoelic
 en bin totten pinen. Ic bin v
 ueert voer mij doot en voer
 die doot d' mynre. Gheruyt mij
 brued' was mij. hi was slechts
 myn. was hi niet mij. die een
 brued' was inden vleisch en
 een kynt ind' professien. Een
 vad' mder sochoudicheit ee
 mede gheselle inden gheest ee
 die alre yreste mder minen.
 dese is van mi ghescheide. Ic
 beuoelt ic bin ghequetset en
 ic bin swaerlic ghequetset. hi
 der v'gheestet mi. iae sut ghi
 kinder. soe hebt rouwe mit
 uwen vad'. Ontfermt mynre
 ten minste ghi mine vrienden.
 die herde wel meret hoe swae
 dinc ic vander hant des heren
 voer die sunden ontfaghe heb
 be. hi heeft mi mitter roede
 sunre o'weerdicheit gheslaghe
 wel te rechte voer mij v'diente.
 mer hardeliken nae minen

crachten. Wie sel segghen dattet
 mi lichts is sonder gheruyt te
 leuen. dan die niet en weet
 wat ic mit gheruyt ghemeens
 hadde. Nochtan en wed' segghen
 ic die woerde des heilighen niet.
 ic en berespe dat oerdel niet da
 een yeghelic in ontfanghet des
 hi weerlich is. hi die croen die
 hi v'dient hadde. ic die pine die
 ic sculdich was. En al beuoel
 ic die pine. ic en berespe die
 sentencie niet. dat een is mensche
 lic. dat and' is ongherechtich.
 Het is menschelic en noot tot
 lieuen vrienden neyghelike mi
 ne te hebben. het si ghenuech
 like als si teghewoerdich syn
 of swaerlic als si gheuar' sy
 shesellich leuen en sel niet le
 dich wesen sonderlinghe onder
 die vrienden. En dat die ondin
 ghe mine weret ond' die ghe
 ne die maland' teghewoerdich
 syn. dat bewust die verueer
 lichheit des scheidens en die rou
 welicheit als si van maland'
 ghescheiden syn. Alre liefste
 gheruyt ic bin rouwich op di.
 niet dattu te bedaghe biste.
 mer want du mi nu ofgheno
 men biste. en daer o' mocht ic
 licht bet ouer mi selue rouwich
 wesen. wat ic den kelt d' bitter
 heit drincke. en ic bin alleen
 te bedaghe. wat icken alleen
 drincke. en du niet. ic lide al

leen dat si te god' pleghē te lu-
den die malcand' minen als si
malcand' bliesen vgaue god
dat ic di niet vlozen en hadde
mer voer ghesent. vgaue god
dat ic di doch ten lesten volgē
mochte. soe waer du hene sel-
ste gaen. Wāt sōd' twiuel du
biste tottē ghenē ghegāē. die du
ōtrent dūre lester midd'nacht
noedeste totten loue godes. doe
du mittē aensicht en mitter
stēmen d' vrolicheit d'ert hē
allē i' wonderde haestelike wt
spracēste als dauid seir. louet
den heer vande hemel. louet dē
heer inden hoghē. O' brued' mij
het d'ighede doe d'ae'v'ue mid'
middernacht. En die nacht wt
vlicht als die d'ach en die nacht
was d'ij vlichtighe en d'ij weel-
den. Ic wort ghe'wepen tot die
mirakel. enē mensch sien v'bli-
den mid' doot en die doot v'spre-
kende. O' doot waer is d'ij victo-
rie. O' doot waer is d'ij preke-
lighe. het en is op dese tyt gēē
prekelinghe. mer een volherte
like bliscap i' l' singhede sterft
nu die mensch en al steruēde
singhet hi. O' moedes des rou-
wes du treeste di die vrolich'
aen. O' viant der glē. du tre-
ste die glē aen. O' poorte der
hellen en graue der v'dēnisse
du treeste di den inganc des
r'ijcs aen. du biste een dootster
der salicheit. om die salicheit
te vynden. en dan van enen

sundighē mensche en dat wel
te rechte. want du naemste die
vmetel moghentheit aen o' u'
den onoselen gherechtighen
mensch. Du biste doot o' doot.
en doerboert mitten anghel die
du onuishtelic ghesvolghe
hebste. dies stēme is mid' p'p'he-
te. O' doot ic sel d'ij doot wesen.
O' helle ic sel d'ij bete wesen.
mit dien anghel bistu doerboert
dattu den ghelouighe die mid-
den doer di liden enē vrede bli-
den weganc wiseste tottē le-
uen. Sheryt en onfiet d'ij leli-
ke ghediente met. gheryt is
middē doer d'ij k'nebackē ghe-
leden tottē vaderlande. mer oec
met alleē v'ri. mer oec vol lo-
ves en louende. Doe ic daer
toe quā en dat leste vanden
psalme daer ic hoerde mit
clærre stēme vol eynder hadde
sach hi mid' hemel en seide. Va-
der in d'ine handen beueel ic
minen gheest. hi v'haelde dat
selue en seide dicwile. Vad' vad'
hi was mit enen blidē aēsicht
tot mi ghekeert. Hi seide hoe
groot is die weerdicheit godes
dat hi der mensche vader we-
sel wil. Hoe groot is die glē
der menschen gods kinder
te wesen. gods erfghena-
me te wesen. Want sijn si
kinder soe

wāt syn si kynd soe sijn si oec
 erfghename Aldus seide hi
 dien wi bescreven waer in
 ic belye dat myn wenighe
 bina in sanghe uwandelt is
 als ic syn glē aensie vghete
 ic bina al myre onsalicheit
Mer die prekelende sercheit
 roept mi wed tot mi selue en
 dwanglike banghicheit ver
 wecket mi van dien peieren
 ghesichte alsoe lichtelic als vā
 enen dunnen slaep **H**ier om
 moetic wenen mer op mi sel
 uen want die reden vbiectet op
 hem te wenen **I**c vmoede mocht
 tet wesen hi soude ons nu seg
 ghen en wilt op mi niet we
 nen mer weent op v seluen
Wel te rechte screepe dauid op
 sinen soen die sine ghelyck v
 slaghen hadde die hi wel wiste
 dat oūmits borden d' sūde wt
 ten buuc der doot niet en moch
 te **W**el mit rechte weende hi op
 saul en op ionathan daer gec
 hoep toet en was nae dien dat
 si gheuallē waren **E**n selle vzi
 sen mer niet totte leue iac tot
 alsulke leuen dat si al leuende
 te onsalichliker inder doot moe
 ten sterue al ist dat vā ionatha
 die sentencie licht twiuelach
 tich mocht wesen **A**l heb ic dus
 danighe sake niet te wenen
 nochtan en bin ic niet sond sa
 ke **I**c beweene eerst mijs selfs
 castijnghe en deses huses scha

de daer nae beweene ic d' arm
 lude behoefteheit daer gheryt
 een vader of was **I**c beweene
 oec den staet van al onse oerde
 en van al onser professien **O**
 gheryt die van dūre minen
 van dūre uide en vā dūre exē
 pel niet cleyn ghesterit en wt
Ic weene ten lesten al ist niet op
 di nochtan ist om di hier of soe
 wordic swaerlic ghepinicht
 wāt ic sterkelike minen **N**iemāt
 en si mi lastelic segghende dat
 men aldus pūlike niet minen
 en sel wāt die goedtiere samu
 el op die uworpe coninc en
 die goedtiere dauid op sinen
 soen haerre neyghelike beghe
 ten mit bewenen ghenoech dede
 niet teghes dat gheloue mer
 teghes dat oerdel d' gherechtich
Die heilighe dauid seide **A**bsolo
 mi kint mi kint absolo en siet
 hier is een meere dan absolo
Doe onse behouder sach die
 stat vā ihrlm en voersach dat
 si vderuen soude weende hi op
 haer **E**n en sel ic mi eyge oge
 twestheit die teghewoerdich
 is niet beuoelen en en sel ic
 mi sware versche wonden niet
 beclaghē **H**i weende wt mede
 liden en en soude ic wt lide n
 dorren wene **E**n trouwen op
 lazarus graf en berespte hi n
 die daer weenden noch en v
 boets oec hem niet **M**er hi wee
 de mitte wene die tranen
 waren tughe sijre mēschelijc

natueren. niet d' misstruwich.
Daer nae qua hi rechteuoert
 witten graue die daer doot was
En waent niet. al beuoelt al be
 voelt he een rouwich mensch
 dat dat teghens tgheloue is. Al
 soe is oec onse wenighe ghee
 teyken des misstruuens. niet
 een bewisen des ghestandes. al
 sulc als wi sijn. **I**c en screye
 niet om. dat ic gheslaghe bin
 noch en berespe den slagher
 niet. mer ic uwecke die goed
 tierenheit en pme die stren
 ghicheit te bughe. **H**ier om
 sijn mi woerde vol rouwes
 mer niet van murmurenghe
Heb ic niet recht gheseyt dat
 mit eenre sentencie die scul
 dich was ghepinicht wort en
 diet vdiende ghecroent is. **E**n
 noch segghe ict dat die suete
 rechte here beide wel gedaen
 heeft. **O** he ic sel di ontferly
 ticheit en gherechticheit sige
 die ontferherticheit die du mi
 gheryt dme knecht gheden
 hebste. dat oerdel dat wi dra
 ghen dat sel di oec loue. **D**u
 selste in dat een goet en i dat
 ander gherechtich ghepryft
 worden. **D**at lof en hoert d'
 goetheit niet alleen toe mi oec
 d' gherechtich. **O** heer du biste
 gherecht en di oerdel is recht.
 du hadste gheryt ghegeue. du
 hebste gheryt wed' ghenome
En al bedaghe wi dat hi en

wech ghenome is. wi en hebbes
 nochtan niet vghete dat hi ge
 gheue was. **W**i dancke di dat
 wi den ghenē vdiende te hebbe
 die wi also gheerne niet en der
 ven alst mitte waer. **I**c wil mijre
 vorwaerden en dijre otferlich
 ghedencke. op dattu meer en me
 in dme woerden gherechtidicht
 wortste en du iuwinessse als du
 wertste gherechtighet. **D**oe wi
 int iaer voerleden om d' kerke
 willen tot vrbien ware wort hi
 siet. en doe dat eucl sterker wort
 dat hi scheen tot te sterue. na
 ic seer weemoedelic de geselle
 myne reisen en alsulke geselle
 in dat vzeemde lant te late. en
 hem den ghenē niet wed' te ghe
 uen leuere. die mi beuoelt had
 den. wāt hi was van he allen
 ghemiet. als hi oec seer te mi
 nen was. **D**oe heerde ic mi mi
 wenen en mit vsuchte totten
 ghebede en seide. **O** heer vbeut
 thent wi wed' thuus ghecome
 sij. en als hi den vriende weder
 ou' gheleuert is. soe nym hem
 ic en sel niet claghe. **O** he god
 du hoerste mi. hi ghenas. wi
 volbrochte dat wt dattu beuolt
 hadste. wi keerden weder mit
 vzechde en brochte die garue
 des vzeeds. **M**er ic hadde bina
 mijre vorwaerde vghete. mer
 here du niet. **I**c schame mi

deser vſuchend' hulpinghe die
 mi voer een ouertreder bereſpē
Wat ſel ic meer ſegghen du heb
 ſte hem ontfanghen die di beuo
 len was du hebste den dine ot
 fanghen Die tranen ghebieden
 dat eynde der woerden **O** he wil
 du den tranen maken ende dat
 eynde ghebieden Amen

Hier eyndet dat ſomer ſtuc der
 ſermonē **I** beris des homdijuloeyē
 den leerres

Gide om godes willen voer den
 brueder die dit heeft gheſcreuen
 ter eren godes den brueders van
 oestbroeck **I**n hi doet te weten
 dat daer op heilighe daghe mede
 in gheſcreue is en datment in
 gheenrewys en moet vertopen
Sheepudet int iaer ons hen **M**
 CCC en LXXV den ſonendrechs
 voer dertienen dach

Dit boeck hoert den bruederen
 van oestbroeck wonende buten
 utrecht

388.

389.

Die deuocie ge
biet pectswat
te scriuen en
die onlede ver
bietet **Mer**
nochtan wāt
mi belet die lichaemlike last
dat ic nu dat conuent der brue
deren niet nae volghen en
mach. daer om en sel ic niet
henghen ledich te wesen dat
luttel ledichheit dat mi bozen mach
mi des nachtes van minen
slaep te ontnemen **Hier** om
soe behaghet mi dat alre
meeste te becozen aen te gae
welc diavyl mi ghemoede
beroert heeft. als pectswat te
spreken inden loue der ma
ghet der moeder ou die lesse
des ewangelijs in welke als
lucas vtellet gheloude wort
die historie der boetscap des
heren **Tot** welken iken te
doen. al ist dat gheen noot
durfticheit of nutticheit der
brueders. welker voertganc
mi noot is te dienen mi daer
toe beweget **Nochtan** in die
dat ic niet belet en wode. dat
ic tot enghen hare noedruft
ten min bereit gheuonden
worde. soe waen ic dat si mi
beswaert en sellen werden
ist dat ic mi re eyghenre de
uocie ghenoech doe **Die lesse**
des heylighe ewangelijs na
sunte lucas woerden

In dier tyt is gheset
die enghel gabriel
van gode. in die stat
van galilea. welkes
name was naza
reth. tot eenre maghet ge
trouwet enen man wies na
me was ioseph vanden huse
dauids. en die naem der ma
ghet was maria **Et reliq^{ue}**
Omelia **Sunte bernaerts**
des abts vander selu lesse

Wiet toe heeft
die heylighe e
wangelist ghe
wilt dat hi al
soe veel eyghe
re name der
denighen in deser stede alsoe
merkelike wtghesproke heeft.
Ic gheloue dat hi niet en heeft
ghewilt dat wyt vsumeliken
horen souden dat hi ghepint
heeft alsoe blitelic wt te vtelle
Hi noemt den bode die daer
ghesent wort den he van wel
ken hi ghesent wort. die ma
ghet tot welker hi ghesent
wort. en den brudegom der
maghet. hoere beider ghe
slachte. stat. en lantscap be
wyst hi mit eyghenē namen.
waer toe is dat **Waen**stu
dat yet deser is ouuloedich
gheset **In** gheenre wijs wāt
ist dat gheen blat sondake
vanden boem en valt. noch

heilig

emghe mussche sonder den
hemelschen vader op die eer-
de en valt. **H**oude ic wanen
dat vanden monde des heili-
ghen ewangelisten soude
of vloeyen emch ouuloe-
dich woert. en sonderlige
mder historien des woerds.
Je en wacns niet. **N**ter si syn
al vol der ousten heiligher
vborghenheit. en al vloeyen
de ouermis hemelscher sue-
ticheit. ist dat si hebben ene
vltighen aensienre. die daer
bekent heeft te suken dat ho-
mch vanden steen. en die oly-
e vanden seer herden kesselinc.
Want in dien daghen hebbe
die berghe ghedropen sue-
ticheit. en die houelen ghe-
vloeyt homch en melc. doe
die hemelen ghedouwet heb-
ben van bouen. en die wolke
gherezent den rechtuerdige
dat dat eertrike is gheopent
blide voertbrenghende den
ghesontmaker. doe die heer
heeft ghegheuen die goed-
tierenheit. en onse eertrike
heeft weder ghegheue haer
vruchten. optien berghe der
berghen. op dien te same ge-
wronghen en vetten berch
hebben hebben die bermher-
ticheit en waerheit malkan-
der ghemoetet. en die recht-
uerdicheit en vrede hebben
hem ghecuist. **E**n in dier tyt

heeft een die met cleyn en is
onder die ander betghe. als
dese heilighe ewangelist mit
sijnre homchuloepender wt-
sprake den begheerlike oer-
spronc onser salicheit. recht
als den suden wynt waeyen-
de. en der somen van nae bi-
schimende syn wt hem wtghe-
vloeyt somighe gheestelike
welrukende cruden. **O**ch of
god nu wensende syn woert
en deedse ons smelten. dat sy
gheest doerwaeyende. en ons
worden die woerden dies hei-
lighen ewangelys vstandelic
dat si worden monsen herten
begheerlic bouen gout ende
seer duerbac ghestceente. en
si worden suete boue homch
en homch zoem. **H**i sprac
ghesent is die enghel gabri-
el van gode. **J**e en wane
niet dat dese enghel vanden
mysten is. die daer pleghen
wt emgher sake te ghebruke
stadigher sendinghe totten
cerden. welc oec openbaerlic
wert ghegheuen te vstaen
wt smen naem. die daer be-
duut wort die stercheit gods.
En want hi wort bewesen
ghesent te wesen. niet van
emghen anderen sterke ho-
ghen gheeste alst wel pleget
mer van gode selue. **D**aer o
isser ghesent van gode. of hi
om is ghesent van gode. op

En oec en twidraghet met
die nae vander boetscap

datmen met wanen en sel dat
god smen raet emghe der hei-
ligher gheesten heeft gheope
baert. eer hinc openbaerde
der maghet. alleen wtgheno-
men den archangel gabriel.
die vmer mochte gheuoden
wden onder die sine van alsoe
groter hoecheit dat hi weer-
dich was al sulker naem en
alsulker boetscap. **W**at wie
betaemt bet te boetscappen
cristu die duecht godes. dan
den ghenen welken die ghe-
like naem eert. **W**ant wat
is anders stercheit dan duecht
of cracht. **E**n ten sel met sei-
nen onbetamelic of onbeho-
lic dat die here en die bode
mit enen ghemene naem
bewesen werden want in
hem beiden der gheliker no-
mige. en is gheen ghelike
sake van hem beiden. **W**ant
cristus wort anders ghehe-
ten die stercheit of die duecht
godes dan die enghel. **W**at
die enghel alleen namelic.
met cristus oec weselic. **C**ris-
tus wort gheheten en is die
duecht godes. hi die den ster-
ken gherwapenden die daer
plach syn sale in vreden te
bewaren is die sterker ou-
comende. en heesten mit si-
nen armen uwonnen. en he-
die vate der vanghemisse.
machtelic benomen. **S**ter-
die enghel is ghehetē die

stercheit godes ent her daer
om dat hi vdiert heeft. dat
vordel aldusdanghen offi-
cien. dat hi soude boetscappe
die toecomest deser seluer
duecht. **O**f daer om. want
hi soude sterken die maghet.
die van natueren blode was
sympel en schamel. met tont-
sien vander nyheit des mita-
kels. dat hi oec ghedaen he-
uet sprekende. **E**n ontsich di
met maria. want du hebste
gheuonden gracie bi gode.
Dec gheloefmen dat die sel-
ue enghel ghesterct heuet.
en dat met onredeliken den
brudegom deser maghet.
die daer oec was een oetmoe-
dich en vreesachtich mesche.
al en wort die enghel daer
met vanden ewangelist n3
ghenoemt. **M**hi sprac io-
sep dauids soen en ontsich
di niet te nemen maria dy
gheuouuede. **H**ier o wort
tot dien wert bequaemlic
wtuoren gabriel. **J**ae vmer.
want hem alsulken
boetscap beuolen wert.
wort hi mit recht beteyket
mit alsulken naem. **T**he
sent is die enghel gabriel
van gode. **W**er wert o. **M**hi
die stat van galilea. welches
name was nazareth. **M**act
ons sien als nathanael seit
of van nazareth yet. gods
mach wesen. **N**azareth wort

beduut een bloem **Al** die
 ket dat gheweset sijn recht
 als een saet der godliker he
 misse vanden hemel ghewor
 pen in die eerde. die toe spre
 kinghe en belofte. die ghe
 schiet sijn vanden hemel
 totten vaders. als abrahā.
 ysaac. en iacob **V**an welke
 sade ghescreuen is. had die
 heer van sabaoth ons ghee
 saet ghelaten. wi hadden
 gheweest als sodomā. ende
 wi waren ghelyc als gomor
 ra **E**n die saet heuet gheblo
 eyt inden wonderlike teyke
 die bewesen sijn inden wt
 ganc der kyder van isrl wt
 egypten in figueren en donc
 kerheden alden wech doer in
 der woestinen. theut totten
 lande der belofien **E**n daer
 nae inden visioenen en wa
 segghinghe der ppheten. in d
 ordinerunghe des conincs.
 en der priester scap. theut tot
 cristum toe **M**er cristus wt mit
 rechte te vstaen te wesen een
 vruchte des sades en deser bloe
 men als dauid spreec. die
 here sel gheuen die goedertie
 renheit. en ose cecrijic sel sij
 vrucht gheuen **E**n ter ander
 stede. vander vrucht d'yns bu
 kes sel ic setten op dine stoel
Hier om wort cristus ghe
 boetscapt in nazareth. als
 te sellen ghebozen te wden.

want inder blomen wort
 ghelhoept. die vruchte die da
 voert sel gaen. mer wānee
 die vruchte voer gaet. soe
 valler die bloeme of **W**ant
 doe die waerheit openbaer
 de inden vleysche. doe ghinc
 die figuerie voer bi **W**aer
 om dat nazareth wort ghe
 heten. te wesen een stat van
 galilea. dat is der ouerlidige
Want doe cristus ghebozen
 wort. ouleden alle die dighen
 die ic voer vtelt hebbe **W**el
 ke die als die apostel seit he
 gheschiede inder figuerē **W**i
 die nu houden die vruchte sie
 wel. dat dese bloemen ougaē
 sijn **W**ant doe si noch schene
 te bloeyen. worden si voer
 ghesien ouer te gaen **W**ant
 dauid spreec. die morggen
 sel ouergaen als een cruit.
 die morggen sel bloeyē en
 ouergaen. die auont sel of
 vallen en hert wden en te be
 ghincen te vdroghen **D**ie
 auont dat is doe daer quam
 die volheit der tijt. in welke
 god sende sinen emghe ghebo
 ten soen. ghemaket vanden
 wnie. gheworden onder der
 ewe. als cristus spreec **S**ich
 ic make alle d'inghe nywe.
Die oude d'inghe sijn oughegae
 en en openbaren niet recht
 als inder nyheit. die vruchte
 onder wassen. die blomen of
 vallen en vdroen **W**aer
 van ter ander stede ghescre

uen is dat hopy is v̄dorret en
 die bloem is ofgheuallen. in
 dat woert des hēn bliuet in d'
 ewicheit. **I**c gheloue dattu is
 en twiuelste dat woert en is
 die vruchte. dat woert is **xpo**
Hier ont cristus die goede
 vrucht die daer bliuet in e
 wicheit. **M**er waer is dat
 hopy datter v̄droghet is. wa
 is die bloem die daer ofghe
 vallen is. **D**ie p̄heet moet
 antwoerden. alle vleisch is
 hoey. en al syn gl̄e is recht als
 die bloem des hoeps. **I**s dan al
 le vleisch hoey. soe heeft dat
 vleischelike volc der ioden hopy
 gheweest. **I**s dat hoey met v̄
 dorret. doe dat selue volc ydel
 van alle vetricheit des gheestes
 onghelhanghen heeft der dro
 gher letter. **I**s oec die bloem
 met ofgheuallen. doe die gl̄e
 acie die si hadden inder ewe
 is ouerghegaen. is die bloem
 met ofgheuallen. **W**aer is
 dan dat comē rye. waer is
 die priester scap. waer syn
 die p̄heten. waer is die tem
 pel. **W**aer syn ten lesten die
 dinghe. van welken si plage
 te segghen. hoe veel dinghe
 hebben wi ghehoert. en die
 bekent. en onse vaders heb
 bense ons vtellet. **E**n oec hoe
 veel dinghen heeft hi ghebo
 den onsen vaders. dat si se sou
 den bekent maken hare kin
 deren. **E**n dit is gheseyt da

om wantet gheseyt is in
 nazareth der stat van gali
 leen. **H**ier om in die stat is
 gheseyt die engel gabriel vā
 gode. **T**ot wien. **T**otter ma
 ghet die ghetrouwer was
 enen man wies sijn naem
 was ioseph. **W**ie is dese ma
 ghet die alsoe eerlic is dat si
 ghegruet wort vande ēghel.
 alsoe oetmoedich dat si ghe
 trouwer is enen t̄nmerman.
Is ene suulike v̄menghige
 der ioffer scap. en der oetmoe
 dicheit. **E**n niet mēden nūd
 del behaghet gode die siele
 in welker die oetmoedicheit
 prijs die ioffer scap. en die
 ioffer scap vertiert die oetmo
 dicheit. **M**er wat erē waeshtu
 dat si weerdich is. in welker
 die vruchtebaerheit v̄hoghet
 die oetmoedicheit. en die
 vrucht heilich maect die iof
 fer scap. **D**u hoerste een ioffer.
 du hoerste een oetmoedighe.
Moechstu niet nae volghen
 die ioffer scap der oetmoedi
 gher. nae volghet die oetmo
 dicheit der ioncfrouwē. **D**ie
 ioffer scap is ene loeflike duecht.
 mer die oetmoedicheit is me
 noot. **D**ie wort gheraden. dese
 wort gheboden. tot dier wort
 stu ghenoeidet. tot deser wort
 stu ghedwonghen. **V**an dien
 wort gheseyt. diet gripē mach
 die gripet. **V**an deser wort
 gheseyt. ten si dat ghi wert
 als die deyn kynt. ghi en

selt niet gaen mit rye der hemelen Die wort weder ge loent. dese wort gheeyfcher Ten lesten du moechste sonder ioffer scap behouden bliuen. mer sonder oetmoedicheit en vmoechstuut niet **I**c sey dat die oetmoedicheit mach beha ghen. die daer bescreuet die verloren ioffer scap **I**c derf wel segghen dat sonder die oetmoedicheit die ioffer scap marien niet en had behaget **H**i spreect op wien sel rusten myn gheest. anders dan opten rustighen en oetmoedighen **H**i seit opte oetmoedighen. niet en seit hi opter ioffer **H**ier om en had maria niet oetmoedich gheueest. die heilighe gheest en had op haer niet gherust. had si op hoer niet gherust. hi en hadder niet ghemaect dra ghende want hoe soude va hem sonder hem ontfanghen **H**ier om is openbaer. soude si vanden heilighen gheest ontfanghen. als hi selue spreect. soe heeft god aenghesien die oetmoedicheit synre dienstma ghet. meer dan die ioffer scap. **E**n al behaghe de si gode om hoerre ioffer scap. nochtan ontfene si witer oetmoedich **W**aer wt openbaer is. soude die ioffer behaghen. dat dat sonder twiuel dese die oetmoedicheit **W**at segstu houde ghe ioncfrou **M**aria heeft

scap

vghieren dat si een ioffer was. ende glorieert vander oetmoedicheit **E**n du vghheetste die oetmoedicheit. en vbliftste di vander ioffer scap **H**i sprac. die here heeft aenghesien die oetmoedicheit synre dienstmager wie was si **H**i was vmer een heiligher ioncfrou. een sober ioncfrou. een deuote ioncfrou **B**istu kuuscher dan si **B**istu meer deuot dan si **O**f is dyn kuusheit licht danbaerliker dan die kuusheit maria. also dattu sonder oetmoedicheit mo ghest behaghen witer dyre dat si niet en mochte behage witer haerre **E**n hoe veel du eerliker biste wt sonderlinghe gauen der kuusheit. alsoe veel doetstu di seluen meerre onrecht dattu dyn schoenheit in di beuleete mitter vmen ghinghe der houdien **W**ant het waer di beter ghee ioffer te wesen. dan vander ioffer scap te vheffen **D**ie ioffer scap en is alre lude niet. mer die oetmoedicheit miter ioffer scap is noch veel myn liden **H**ier om ist sake dattu in marien die ioffer scap niet en vmoeghes anders dan vwon deren. weest vlitich nae te volghen die oetmoedicheit en het is di ghenoech **A**ler bistu een ioffer en bistu oetmoedich. wie du biste. du biste goet **N**ochtan is perswat

meerre dattu iuwonderste in
 marien. als die vruchtbaer
 heit mitter ioncfroufchap:
Want vander werlt en is nye
 ghehoert dat enighe te same
 soude wesen moeder en maget
Och oft u aemereste wes mo
 der het si. werwaerts sel di
 leiden dine iuwonderinghe va
 hoerre wonderliker hoech
Selse di daer met toe brenghe
 dattu sien selste dattu met en
 moechste ghenoech iuwiden
En ist niet dat si selue in dine
 oerdel. iae vmer inden oerdel
 der waerheit die daer godhee
 ft tot enen soen sel vhoghet
 wden oec bouen alle choren
 der enghelen **I**st niet dat ma
 ria god en den he der enghelen
 hoenlic noemt haren soen te
 wesen sprekende. soen wat
 hebstu ons ghedaen **W**ie ist
 vanden enghelen die dat der
 doen **I**s hem ghenoech. en
 si hebben voer groot. dat si
 die daer syn gheeste vander
 sceppnisse. witer gracie syn
 gheworden en gheheten enghel
 en **A**ls dauid spreect. hi die
 daer maket syn gheesten en
 ghelen **M**er maria die ha
 seluen bekent een moeder
 noemt mit betrouwen die
 moghentheit. welken si mit
 eersamheden dienen hare
 soen te wesen **E**n god en ver
 onweerdicht hem niet dat
 gheheten te wden. dat hi he
 gheweerdicht heeft te wese

Want een weymich daer nae
 vuolcht die ewangelist seg
 ghende. en hi was hem ond
 danich **W**ie welken **G**od de
 menschen **I**c segghe god. wel
 ken die enghelen syn onder
 danich. welken die principa
 ten en potestaten onderda
 nich syn. was onderdanich
 marien **N**iet alleen marien.
 mer oec ioseph om marien
Hier om iuwonder di van
 alle beide. en wtukiese wat
 tu meer iuwonderen selste
 weder die alre goedertieren
 ste oetmoedicheit des soens.
 of die alre hoechste weerdic
 heit der moeder **B**eide is wo
 der. beide is mirakel **E**n dat
 god is onderdanich den wue.
 is oetmoedicheit sonder ee
 empel **E**n dat dat wijf ghe
 biet ouer god. is hoechheit son
 der gheselschap **I**nden louend
 iofferen wort bi sonderlige
 ghesonghen. dat si volghen
 dat lam werwerts tattet
 gaet **W**at loue oerdelstu die
 dan weerdich te wesen die
 oec voer gaet **L**eer du o
 mensche onderdanich te wesen
 leer du eerde onderghedaen
 te wesen. leer du stubbe di
 onder te matighen **D**ie ewa
 gelist sprekende van dmen
 meester seit. en hi was hem
 onderghedaen **T**en is gheen
 twiuel ten was maria en

ioseph **A** Schame di hou-
 dighe asch. god vnedert he
 en du vhoechste hem di god
 die onderdoet hem selue den
 menschen. en du begherende
 te vherende den mensche vo-
 sette di seluen dinen meester.
Och of god mi oec somtijt als
 ic verswat alsulcs dencke he
 gherweerdighe mi te antwoer-
 den. dat hi antwoerde sine a-
 postel. berispende en seide:
Sanc van mi sathanas wat
 du met en smaecte die din-
 ghen die dinghen die gode
 toe behoren. **W**ant alsoe la-
~~gh~~ dicke als ic begheer te
 wesen bouen die menschen.
 alsoe dicke stride ic voer te
 gaen minen god. en dan en
 smake ic waerlic niet die
 dinghen godes. **W**ant van
 cristus is gheseyt. **E**n hi was
 hem ondergheden. **O** me-
 sche bouweerdichstu di nae
 te volghen dat exempel eens
 menschen. sekerlic ten sel di
 niet onweerdich wesen te
 volghen dinen meester. **W**
 moechstu hem niet volghen
 werwert dat hi gaet. ghewe-
 dighe doch te volghen daer
 hi di mede neder daelt. **D**at
 is. moechstu niet gaen den
 hoghen wech der ioffer-scay.
 volghe doch gode doer den
 seer sekeren wech der oetmo-
 dicheit. **V**an wes weghe
 rechticheit. ist datter emich

vanden iofferē ghedwaelt
 heeft op dat ic dat waer be-
 lye. si en volghen oec dat la-
 met werverts dattet hene
 gaet. **W**ant dien lam vol-
 ghet die oetmoedighe. ende
 beulecte hem volghet oec die
 houdighe ioncfrou. mer ho-
 re gheen werverts dattet
 hene gaet. **W**ant die en mach
 niet opdymen totter reym-
 heit des lams datter sonder
 vleckē is. en dese en uweerd-
 ghet niet neder te dalē totter
 sachtmoedicheit des seluen
 lams. als datter niet voer-
 den scheere. mer voer de ghe-
 nen diet toden. ghesveghen
 heeft. **N**ochtan heeft wt uco-
 ren een saligher deel nae te
 volghen die sondaer inder
 oetmoedicheit. dan die hou-
 dighe inder ioffer-scay. **W**at
 des gheens onweerdicheit. si
 oetmoedighe voldoen pur-
 giert en dese reymcheit die
 houdie beulectet. **A** mer o-
 salighe maria welker niet
 ontbroken en heeft die oet-
 moedicheit noch die ioff-scay
 en oec die sonderlinghe ioff-
 scay. welke die vruchtbaer-
 heit niet beulect mer ghe-
 eert heuet. **E**n oec niet mē
 sonderlinghe oetmoedicheit.
 welke die vruchtbaerheit n-
~~betreft mer gheert heuet~~
~~off-scay~~ met en heuet of
 ghenomen. mer vhoghet. en
 die vruchtbaerheit die te mael

A ioffer

met te gheliken en is .welker
naeuolghet die iofferſcap en
die oetmoedicheit **W**elc van
deſen en is met te uſwonderen.
Welc van deſen en is ghee dine
te gheliken welc van deſen en
is met ſonderlinghe **T**is won
der tinnielſtu met in hoerre
weghinghe wat ſelſtu oerde
len weerdinghes dijne uſwon
deringhe . als waer meer te
uſwonderen ſi die vruchtbaer
heit inder iofferen . of die ghe
heellheit inder moeder . die hoech
inden kinde . of mit ſulker
hoecheit die oetmoedich **W**
ders dan tontinniel deſe alle
te ſamen ſijn bouen te ſetten
elken bi ſonderlinghe **E**n tis
onghelike hogher en ſaligher
alle deſe inomen te hebben
dan hoerre ſomich **E**n wat
wonder iſt dat god wonderlic ^{die}
wert gheleſen . en gheſien in
ſinen heilighen te weſen . hem
wonderliker bewezen heeft in
ſijne moeder **H**ier om ghi die
in der echtſcap ſijt . cert die ge
heellheit des vleiſches in die ghe
brecliken vleiſche **E**n ghi hei
lighe ioncfrouwen uſwondt
die vruchtbaerheit in die ionc
frouwen **A**lle ghi menſchen
naeuolghet die oetmoedich
der moeder godes **G**hi heilige
enghelen eert die moeder u
wes comcs . ghi die daer aē
bedet onſer iofferē kyt . iac
onſen en uwen comc te ſa

ſamen . den wedermaker ons
gheſlaches . den weder inſer
ter uwer ſtat . wies weer
dicheit die alſoe hoghe is
bi u . en wes gheweerdighe
alſoe oetmoedich is onder oē
van ons en u te ſamen moet
ghegheuen wden ſculdighe
reuerencie . eer en gloze in
ewicheit **A**me **O**melia

Den nywen ſanc die al
leen die maechden ſel
ghegheuen werden in den
rike godes te ſinghen . nye
mant en is die daer aen tinn
uelte die cominghine der ionc
frouwen en ſellen ſinghen
mit alden anderen **I**ac vni
eerſt onder alden anderen
En ic waen behalue dien
ſanc die gheoerloft is alleē
den ioncfrouwen en hoer
als ic gheſeit hebbe ghemee
ſel weſen mit allen ioncfrou
wen . ſi mit eenrehande ſuet
en beter ſanc vbliden ſel die
ſtat godes **W**elkes ſanghes
gheen van dien ioncfrouwen
ſel weerdich gheuondt . w
den te ſinghen die ſuecluden
de manieren . mer dat ſel mo
ghelike hoer alleen ghehou
den wden te ſinghen . die die
alleen glorieert vander ionc
frouweliker gheboerte en
gheboerten godes **I**c heb ghe
ſeit glorieert vander ghebo
ten . met in hoer ſeluen . mer
inden ghenē die ſi ghebaert
heeft **W**ant het is god dien

si ghebaert heeft. die syn
 moeder inden hemel sel mit
 sonderlingher glouen si be
 gauen. en hi heeft gheach
 ter si voer te comen inder
 eerden mit sonderlingher
 gracen. als dat si onwtspre
 kelic onbeulect ontfanghen
 heeft. en onghebroken ghe
 baert. En aldusdanghe ghe
 boerte betaemde god. dat hi
 niet anders dan van eenre
 ioncfrouwe gheboeren en
 worde. en aldusdanghe ba
 ringhe betaemde der ionc
 frouwe dat si niet en baerde
 anders dan god. Hier om
 die maker der menschen op
 dat hi mensch worde. doe hi
 gheboeren soude werden van
 den menschen. soude hi hem
 wtuerkiesen. iae vmer ma
 ken al sulken moeder wtal
 len hoedanghe hi wiste dat
 hem betaemde en hi kenede
 hem te behaghen. Hier om
 woude hi dat si wesen soude
 een ioncfrou. van welken
 hi onbeulect voertgaen soude
 onbeulect te purgieren alle
 menschen vleden. Dec wou
 de hi dat si wesen soude oet
 moedich. van welken hi
 voertgaen soude sachtmoe
 dich en oetmoedich van h
 ten. en alle mensche toene
 een noordurftich en een seer

salich exempel deser doechden
 in hem. Hier om gaf hi der
 ioncfrouwe die gheboerte. hi
 die hoer te voren had ighe
 gheest die lofte der ioffer-scap
 en haer mit vordel gheghe
 uen die vdiende der oetmoe
 dicheit. Want hoe soude die e
 ghel anders inden naeuolghen
 den woerden boetscapen ha
 vol te wesen der gracie waet
 dat si enich der duechden die
 witter gracen syn niet en
 hadde. Hier om op dat si die
 ontfanghen soude en oec ba
 ren den heilige der heilighen.
 heilich waer inden lichaem
 ontfenc si die gauen der ioff
 scap. En op dat si heilich wa
 inden ghemoede. soe ontfenc
 si die gaue der oetmoedich.
 Bekerlike mit desen perlen
 der doechden die coninlike
 ioffer vciert bleuckende mit
 trouwdigher schoenheit.
 als des ghemoets en des lich
 aems mit hoerre ghedaete
 en mit hoerre schoenheit be
 kent inden hemel heeft ghe
 toghen dat ghesichte des he
 melschen borghers tot haer
 alsoe dat si dat ghemoede des
 conincs boechde tot haer be
 gheerlicheit. dat hi van boue
 tot haer wesende die hemel
 sche bode. En dat is dat ons
 die ewangelist al hier seit.
 als hi bewijst den enghel va

van gode ghesent te wesen totter maghet. **H**i seit vā gode totter maghet. dat is vanden hoghen totten oetmoedighen. vanden he totter diest maghet. vanden scepper^{of} den creatueren. **H**oe groot is die ūweerdighe godes. hoe groot is die hoecheit d' maghet. loept ghi moeden. loept ghi dochteren. loept ghi alle die nae euen en van eue sūt. die baren en ghebozen wden mit droefnis. **G**aet tott ionc frouweliker slaepcamer. gaet in moechdi die kiuissche slaepcamer uwer suster. **W**ant sich god sende totter maghet. **W**ant sich ~~manou~~ sprac die enghel sprac manen toe. legt u oer aen die want. luustert wat hi haer boetscap. ghi selt licht horen daer ghi of ghetroest. selt wden. **V**erblide di vader adam. mer meer o du moeder eua vuroechdi. **W**at als ghi alre menschen ouders gheweest hebt. soe heb di gheweest alre menschen vderuers en dat noch onsaligher is eer vderuers dan ouders. **I**c segge ghi beide werdet ghetroest vander dochter. en van alsulker dochter. mer si veel meer van welker eerst een oersprong ge hadt heuet dat quade. wes laster oughegaen is in allen

wnen. **W**ant die tijt staet oen dat die lachter of sel wden gheden daen. op dat die man nzen hebbe dat hi claghe teghe dat wijf. **W**ant doe hi hem pijnde hem seluen onwyslic te onesculdighen. doe pijnde hi haer wredelic te besculdighen segghende. **D**at wijf die du mi ghegheuen hebste heuet mi ghegheuen vanden houte en ic heb gheghete. **H**ier om loep eua tot mariē loep moder totter dochter. die dochter sel antwoerden voer die moeder. si sel ofnemen die lastere der moeder. si selden vader ghenoech doe voer die moeder. **W**ant sich die man is gheuallen oūmits den wine. **W**at segstu o adā. **D**at wijf die du mi ghegheuen hebste. die heeft mi ghegheuen vanden houte. en ic heb ghegheten. **D**it sijn woerde der quaetheit. mit welken du dijn scout meer oecste dan vdeluweste. **N**och tan die wijsheit ūwne die quaetheit. doe god die oersake der ghenaden die hi betoerde wt te trecken van di vraghende. mer en vmochts nzen schatte sijnre donckbrekender goedertierenheit gevonden heeft. **W**ant ee wijf wort weder ghegheue voer een wijf. een wise voer een

dwase. een oetmoedighe voer
 een houerdighe. die voer dat
 hout des doots die reyte den
 smaec des leuens. en voer
 die venijnde spise en der but
 heit di winner die sueticheit
 der ewigher vrucht. **H**ier om
 wandel dat woert der onghe
 rechter ontschuldighe in die
 stemme der wkinghe der dache
 en seg he dat wijf die du mi
 ghegheuen hebste. die heeft
 mi ghegheuen vanden houte
 des leuens. en ic heb gheghe
 ten. en tis suete ghe worden
 bouen homich en homich zcem
 minen monde. want daer in
 hebste mi leuende ghemoeet
¶ Want sich daer toe is die
 enghel ghesent totter maget
¶ seer te u wonderen. en alre
 eren alre weerdichste ma
 ghiet **¶** wijf sonderlinghe te
 eren bouen allen wiuen. wo
 derlike wedermaester der
 ouders. leuendemaester d'
 naecomelinghe **¶** Hi seit
 die enghel is ghesent tott'
 maghet **¶** Een maghet iden
 vleisch. maghet van ghemo
 de. maghet van professien
 ten lesten alsulken maghet
 als die apostel bescriuet.
 heilich van ghemoede en
 van lichaem. niet nye of
 of bi ghenalle gheuoden

mer vander werlt wtico
 ren. vanden ousten voer be
 kent en hem bereyt. vande
 enghelen bewaert. vanden
 vaders voer beteykent. van
 den ppheten beloest **¶** Onder
 sueke die scriftuere en proef
 dat ic seg **¶** Wilstu yet dat ic
 hier somighe ghetughe va
 dien in saeye **¶** Op dat ic een
 weymich van veel sprake :
¶ Welc duncti dat god anders
 voerseit heuet doe hi sprac
 totter slanghe **¶** Ic sel setten
 vantscap tussche di en dat
 wijf **¶** En twiuelstu noch dat
 hijt van marien niet ghe
 seit en heeft. hoert datter
 nae volcht **¶** Hi sel dij houet
 te wiuen **¶** Welker is desen
 seghe ghehouden dan marien
¶ Hi heeft sondertwiu. dat ve
 nynde hoeft te wreuen. die
 alle in dracht des bosen alsoe
 veel vander ghenuechliker
 toe treckinghe des vleisches
 alsoe vander houdien des ge
 moets te niet ghebrocht he
 uet **¶** Welke anders sochte
 salomon doe hi sprac. wie
 sel bynden een sterck wijf
¶ Want die wise man bekent
 de die cranchheit deser kune
 dat broesche lichaem dat
 glade ghemoede **¶** Nochtan

want hi las dattet god beleeft hadde en sach dattet soe be hoerde. op dat die gheen die u'wommen had o'umits e'w' den wine. o'umits haer u'wommen worde. seer u'wonderende sprac hi **Wie** sel v' den een sterre wijs **Welc** te segghen is **Ist** dat aldo' hanghet vander hant des wines. onser alre salicheit. die wedermakinghe der onnosselft. en die seghe vanden viant soe ist noot dat een ste wijs voersien werde. die tot alsoe groten i'ke mach bequae en nut wesen **Mer** wie sel v'inden een sterre wijs **En** op datmen niet en waen. dat hi dit gheuraghet heeft mis hopende. soe sprac hi voert pphetierende **Van** v'zen en vanden lesten eynde is haer loen **Dat** is niet cleyu'w' snode niet middelbaer. ten lesten. niet vander eerden mer v' den hemel. en oec niet v' den hemel die naest d' eerden is sel wesen dat loe' des stercken wines. mer vanden ousten hemel haer wtgane **Hier** na wat heeft van v'zen te vorē beteyket die bosch moyses. die daer wtgaf v'lamen mer niet en v'arnde. anders dan ma

ria b'varende en gheen wee en voelende **Wat** heeft beteykent die dore roede aavons bloeyende. dan si ontfanghende. en gheen man bekenne **Des** groten mirakels heeft vsayas wtgheproken. een meerre heilighe verborghentheit segghende **Het** sel wtgaen een roede vander wortel van vesse. en van sijne wortel sel opdymen een bloem v'staende bider roede die ioncfrouwe. en bider bloemen der ioncfrouwe vruchte **Mer** dunct di dat nu bider bloemen cristus wort gheseyt. v'staen te v' den contrarie te wesen te voer seiden sinnen daer geseit wort dat hi beteyket wort niet mider bloemen der roeden. mer mider vrucht der bloemen. soe selstu bekennen dat mider seluer roeden aaron. die niet alleen en heeft ghebloeyt. mer oec wtghelate mit telgheren gheknoppet en vrucht wtghesent. die selue beteykent wort. niet alleen bider bloemē of bider vrucht. mer oec bider knoppen **Dec** selstu bekennen dat hi selue betey

set wort bi moyses. niet ind' vrucht der roeden noch ind' bloemen. mer selue inder roeden. **J**ae in dier roeden. mit welker dat slaende water ghedeilt wort den ghenen die daer ouer gaen sellen. of dat water wtgheslaghe wort vanden steen de ghenen die daer drinckē sellen. **W**ant ten is gheen onghelijc dat oūmits memgherhande dinghe bi memgherhande sake cristus ghefiguriet wort. en dat inder roede vstaen werde die macht ind' bloemen. die rocke inder vruchte. die sueticheit des smakes. en inden telgheren syn stadighe beschimighe. oūmits welken hi niet of en laet te beschermē. onder die scheem sijne vloghelen die cleyne die tot hem sien vlien. enter vanden brande der vleischeliker begheerte of vanden aensichte der vosen die si castien. **T**is een goede en begheerlike scheme onder den vloghelet. **I**hu. daer den vlienden is een seker toelucht. den vmoeyden een bequaē vcoelinghe. **O**ntferm di mijnre lie Ihu cristi. ontferm di mijnre. want in di betruwet my

siel. en te sel hopen in de scheed' dūtre vloghelen thent ouer gae die boesheit. **N**ochtan in dese ghetughe ysayas vstaet inder bloemen den soen. die roede die moeder. **W**ant die roede heeft ghebloeyt sonder knoppē. en die ioncfrou heeft ontfanghen. mer niet vande menschen. **E**n niet en heeft ghequetst die groenheit d' roeden. en die wifendighe der bloemen. noch die kuuscheit der maghet die barmghe der heiligher vruchten. **L**aet ons voertbrengghen noch ander ghetughe vander heiligher scriftueren: die bequaem sijn der maget der moeder. en gode de soen. **W**at beteikent dat vlues ge deons datter gheschoren is vanden vleische. mer sond' wondinghe des vleisches dat gheleghet wort op dat velt. en nu wort bestort mit douwe die wolle. en nu dat velt anders dan dat vleisch aeghe nomen vanden vleische der maghet. en sonder ghebrek der ioncfrouscap. **W**elken vluese doe die hemelen droppen. alle die volheit der godheit haer seluen inghestort heeft alsoe seer. dat wi alle wt dier volheit souden ontfan

ghen die waerachtelicheste son-
 der hoer niet anders en sijn in
 doore eertrike. **E**n deser daer ge-
 deons schijnt seer suuerlic te ge-
 liken dat woert des ppheten
 daer ghelesen wort. hi is ned'
 ghedaelt als die reghe op dat
 blues. **W**ant daer bi datter:
 volcht. en recht als die drope-
 len drupende op der eerde wort
 dat selue ghenomen te vstaen
 datter vstaen wort bidde velle
 datter gheuonden wort nat wa-
 douwe. **W**ant god die willige
 reden dien god offscheidde heeft
 sinre erfmissie. die eerst sachre-
 lic en sonder gherust der men-
 scheliker werkinghe ommes
 sinre alre rustichster wtgli-
 dinghe hoer ghesent inden ioc
 frouweliken buke. en daer-
 nae is si oec toe allen siden d'
 eerden wide wtghestort doer
 die monde der predickers:
 niet recht als reghe in dat
 blues. mer recht als dropelē
 drupen op dat eertrike mit
 eenrehande gherucht der wo-
 den. en gheluuē der miracule
Want die wolken die daer:
 droghen den veghen. hebben
 ghedocht dat hem gheboden
 was doe si ghesent worden.
 en hem ghesent. dat ic seg in
 donckermisse dat segt inden
 licht en dat ghi hoert uden

ore. dat predict opten sake. **D**at
 si oec ghedaen hebben. **W**ant
 in al eertrike is wtghegaen
 haer gheluuē. en in die eyn-
 de der rondicheit der eerden
 haer woerden. **L**aet ons
 oec horen iheremias. die nye
 dinghen den ouden pphetiert
 en den ghenen dien hi niet
 en mochte bewisen teghen
 woerdich begheerde hi vue-
 richlic en beloefde trouwelic
 en sprac. **G**od heeft ghescepe
 een nye dinc opter eerden.
 een wijf sel ombeuuen een
 man. **E**n ist een man. **W**ie is
 die wijf. **W**ie is dese man. hoe
 wort hi vanden wiue omme-
 ghedaen. **E**nde mach hi van
 den wiue ommeghedaen. **W**ien
 hoe is hi dan een man. **E**nde
 op dat ic opeliker spreke. hoe
 mach hi te samen een man
 wesen. en inden buue wesen.
Want dat is vanden wiue
 omghedaen te wesen. **W**ie be-
 kenen die ghene manen te wesen
 die ouerghegaen sijn die on-
 sprekenheit. die kijnshere.
 die wasdom. en die vrome
 toecht en ghecomen sijn toe-
 ten grade. die alre naest is
 der outhet. **H**ier om die alda
 groot is. hoe mach hi omme-
 daen werden vanden wiue
Had hi ghesproken. dat wijf
 sel ommeuuen een onspredde

kijnt of een wijf sel omedoen
 een deyn kijnt dat en scheen
 niet nye noch wonderlic. **Mer**
 want hi nu met alsulcs ghe
 seit heeft. mer hi heuet gheset
 hi sel omedoen enen man. soe
 vraghen wi welc dese nuheit
 si die god ghedaen heeft inden
 eerden. op dat dat wijf soude
 omedoen den man. en die man
 soude begrepen werden binnen
 den leden eens deynen wijflike
 lichaems. **Wat** mirakel is dat
Mach die mensche oec als wy
 demus seit weder ingaen in
 synre moeder buuc en gheborē
 werden. **Mer** ic here mi totter
 ioncfrouliker ontfanghinghe
 en baringhe. en machschen on
 der die veel nye en wondere
 welken die gheen daer sekerli
 ke siet die daer vlietlic onder
 soect en oec vijnt dese nuwicht
 die te wheet wtghesproker
 heeft. **want** daer wort bekent
 die corte lancheit die enghe
 breedheit. die onderghedaen
 hoecheit die slechte diephheit
Daer wort bekent dat licht dat
 de ter niet en lichter. dat woet
 ontsprekende. dat broot hon
 gherende. dat water dorstende
Du moechste sien ist dattuut
 mereste dat die macht ghere
 giert wort. die wijsheit ghe
 leert wort. die doecht onthou
 den wort. ten lesten dat god
 suket. mer die enghelē voede.
 hi screevede als een kijnt. mer

hi troestet die onsalighe. **Du**
 moechste sien ist dattuut me
 ste dat die bliscap bedroeft
 wort. die sekerheit vreeft.
 dat heyl lidet. dat leuen stuet
 die stercheit cranc wort. **Mer**
 dat met myn te uwonden en
 is. daer wort ghesien die droef
 heit blide makende. die vre
 sen sterkende. dat liden ghesot
 makende. die doot leuen ghe
 uende. die crancheit cracht
 gheuende. **Wie** en sel nu is
 moeten dat ic vraechde. **En**
 is di met licht onder desen
 te bekenen dat wijf die den
 manne omebegriper. **wan**
 neer du sietste **marien** **hij**
 den gheproefden man van
 gode ambeuacende in haren
 buke. **Ik** heb **hij** gheset ene
 man ghewoest te hebben. **ni**
 alleen doe hi gheheten wort
 enen man een machtich
 wheet inden werken ende
 inder redene. mer oec doe
 die moeder godes die deyn
 like lede des onsprekende
 kints voede in horen sachte
 schote. of doe si se droech in
 horen buke. **Hier** om **hij**
 was een man. doe hi noch
 niet gheborē en was. **in**
 in wysheden. met in ont
 heden. in groeynghe des
 ghemoets en met des licha
 ems. in rijpheit der sin
 nen. en met in grootheit
 der leden. **want** met myn

min wijsheit en hadde hi of
 niet min en was die wijsheit
 selue **Ihs** ontfanghen dan **Ihs**
 ghebozen. cleyne dan groot.
Hier om **Ihs** schulende inden
 buke. of scryvende inden crib-
 ben. of oec wat meerre die
 leerre vraghende inden tem-
 pel. of in volcomente outh-
 lerende onder den volke. was
 sekerlike ghelike vol des hei-
 lighen gheest. **O**ec en was:
 gheen vre in elker sijne out-
 heit. in welker yet ommeret
 wort of yet wort toe ghedaē
 dier wijsheit die hi ontfanghe
 had in sijne ontfanghenisse
 mer van beghin was hi vol-
 comen **I**c seg van beghin
 was hi vol des heilighen geests
 der wijsheit. en des verstants
 des gheests des raets en der
 stercheit. der wetenheit. en d'
 goedertierenheit. en des geests
 der vresen des heren. **E**n niet en
 moet di betoeren dattu van
 hem lesste ter ander stede dat
Ihs toe nam in **D**uochden we-
 tenheden en in outheden en
 gracen bi gode en bi die me-
 schen **W**ant dat hier gheseyt
 is vander wijsheit en gracie.
 dat is te vstaen. gheseyt te we-
 sen niet daer nae dattet was.
 mer daer nae dattet schie. is
 recht om hem yet. nye is toe-
 quacem dat hi te voren niet

en had. mer dattet schie toe
 te comen wanneer hi woude
 dattet ghesien soude werden
Mer du mensche wāneer
 du toecomeste. du en toeneē-
 ste niet wanneer en hoe veel
 du wilste. mer di seluen is
 wetende wort dyn voertgac
 ghematicht en dyn leue ghe-
 schicket **M**er dat hiint ihesa
 dattet gheschiet heeft di leue
 schicket oec sijns selues. en
 wanneer hi woude en welke
 hi woude dien schie hi woude
 wanneer hi woude en welke
 hi woude schie hi wiser. wā-
 neer hi woude en welken hi
 woude schie. hi alre wiste
 al en was hi in hem seluen
 anders nye dan alre wiste.
Des ghelics al was hi tot
 alre tijt alre gracen vol. d'
 gracen bi gode. of die hi heb-
 ben soude viden menschen.
Nochtan nae sinen vrien wil-
 le toende hi die gracie no me-
 no myn nae dien dat hi wist
 te dat bequaem was of nut-
 te was den vdierten of der
 salicheit der gheenre diet
 saghen **H**ier om ist openba-
 dat **Ihs** altoes heuet ghe-
 hade een manlic ghemoede
 al wast dat hi altoes inden
 lichaem niet en schie een
 man **T**en lesten waer om
 te sel twiuelen hem enet.

man te wesen inden buke:
 wellken ic niet en twiuele daer
 god gheweest te hebben **Want**
 het is mynre man te wese da
 god te wesen **M**iet sich op
 dese nuwichheit iheremias des
 ppheten **ysayas** oec niet en
 heeft seer claerlike gheopent
 die daer beduut heeft als vo
 gheseyt is **Die nye bloem aa**
rons **H**i seit. sich een maget
 sel ontfanghen en bare enen
 soen **I**ch du hebste dat wyf
 als die maghet **W**ilstu horen
 vanden man wie hi si **H**i seit.
En sinen naem sel gheheten
 werden emanuel. dat is god
 mit ons **H**ier om dat wyf dat
 ter om doet den man. is die
 ioncfrou. gode ontfanghede.
Viestu hoe suuerlic en een
 drachtelic die wonderlike wo
 ke der heilighen. en die vbor
 ghen heilighe woerde mit
 malcander ouerdraghen **D**ies
 stu hoe wonderlic **E** dat si dat
 enighe mirakel dat gheschiet
 is vander maghet. en mder
 maghet welken alsoe menich
 mirakel voercomen sijn. welc
 alsoe menich vertoninghe
 beloeft hebben **E** was seker
 lic een gheest der ppheten. al
 hebben si in menigherhande
 manieren teyken en tiden sijn
 die menigherhande waren. us
 oumits menigherhande ghees
 ten een dat selue dinc voer ghe

sien en voer gheseyt **D**at moy
 ses bewesen was inden bosch
 en inden vuer **Claron** mder roe
 de en mder bloemen **Sedon**
 inden vluese en inden douwe
Dat heeft opelic salomō voer
 ghesien inden stercken wiue en
 in horen loen **N**och opeliker
 heeft dat voer gheseyt iheremi
 as vanden wiue en den man
 ne **E**n alre opelicste heeft dat
 verclaert **ysayas** vander ma
 ghet en van gode **T**en lesten
 heeft gabriel bewesen die ma
 ghet gruetende **W**ant si is die
 gheen daer nu die ewāgelist of
 van spraket **D**ie engel is
 ghesent van gode totter magt
 ghetrouwet ioseph **E**t seg
 ghe totter maghet die ghetrou
 wet was **W**aer om was si ghe
 trouwet **I**c segghe want si was
 een wtuertoren maghet. en
 als betwiset is soude maghet
 ontfanghen maghet baren.
Is wonder waer om si ghe
 trouwet was. die daer niet en
 soude enighen man bekennen
Mach oec venant segghen
 dattet bi gheualle gheschiet is
Ten is bi gheen gheualle ghe
 schiet. welc dat priset die rede
 like sake. die sake seer nutte
 en nootdorstich. en te mael
 weerdich der onderuūdinghe
 des godliken raets **I**ch sel
 segghen dat mi dunct. iae v
 mer dat den vaders ghedoecht
 heeft voer mi **E** was vinner

die selue redene der trouwinghe
 marien. welc daer was twiuel
 achtichit thomas. Want het
 was een ghewoente der ioden
 dat die bruden vanden dinghe
 hoerre trouwen worden oughe
 gheuen te bewaren den brude
 ghomen thent totter tyt d'bru
 loften. op dat si souden te soch
 uondigher die kuuscheit hem
 seluen bewaren in dien dat si
 hem seluen ghetrouwet waren.
Hier om ghelikerwijs als tho
 mas die daer twiuelde tastende
 of voelende is gheworden. een
 seer stantachtich belyer. **D**es hē
 der vusnisse des hē. aldus is
 ioseph welken maria ghetrou
 wet was vluelic prouende ho
 wandringhe inder tyt der be
 waringhe gheworden een seer
 ghetrouwe ghetuuch der kuus
 cheit. **I**s een suuerlic oudracht
 dier twier dinghen. als die twi
 uelachtichit sinte thomas.
 en die trouwinghe marie. **W**at
 het mochte ons voergheworpe
 hebben een stricke van gheliker
 dwalinghe. als der ghelouen
 in hem. en der kuuscheit in
 haer. en mochte ons brenghe
 die waerheit tot eenre suspicie.
Mer is seer wyslic en goed
 tierlic contrarie gheschiet. dat
 daer si die vaste sekerheit daer
 gheueest wort die suspicie.
Want vander vusninghe des
 soens ic die cranc bin soude ic

sekerliker ghelouen thomas
 die daer twiuelde en taste. dan
 petro die hoerde en gheloefde
 en van kuuscheit der moeder
 soude ic lichteliker ghelouen
 den brudegom diese bewaerde
 en dat onduant. dan d' magz
 selue die allene van hoerre
 kuuscheit hoer selue beschud.
Iede. **M**er bidde di segt wie sou
 de gheueest hebben diese
 ghesien hadden niet ghetrou
 wet en draghende. hi soud se
 meer gheheten hebben een
 sondaersche dan een maghet.
Mer dat en betaemde niet
 ghesit te werden vand' moe
 der des hē. **M**er twas lideli
 ker en eerliker. dat een tijt
 lanc cristus ghewaent wort
 ghebozen te wesen vander
 echtschap. **M**er du segste. **M**och
 te god met tonen een openba
 teyken in welken daer ghe
 schiede dat sijn gheboerte is
 en werde misrustich. noch
 sijn moeder met valsche be
 tichtich. **J**ae hi vmocht wel
 mer ten mochte met vholen
 bliuen den diuelen dat die
 menschen wisten. **E**n het was
 noot dat dat sacrament des
 godliken raets een tyt vholde
 bleue den princē deser werlt.
Niet dat god woude hi sijn
 wert openbaerlic doen ver v

Ada van onsuüheit bure echtschap

vreesde van yemant moge
 belet te werden. mer wāt hi
 die niet alleen alle dinghen
 die hi gheiwout heeft gedaē
 heeft sterkelic. mer oec wīf
 lic. als hi in al sinen wken
 sōmighe bequaemheit o' schoe
 heit der ordinancien plach
 te houden. Aldus heeft hi oec
 ghewilt in desen sinen groot
 dadighen werke. als onse ver
 lossinghe. niet alleen te tone
 die machte. mer oec die wīf
 heit. En al hadde hi dat anders
 moghen volbrengghen hoe hi
 ghewilt hadde. nochtan be
 haechtet hem meer in dier
 manieren en ordinancie den
 menschen mit hem te vsonen
 nae welker hi kende dat hi ge
 vallen was. op dat gheliker
 wīs als die duuel eerst dat
 wīf bedroech. en nae de man
 oūmits den wīue uwan. dat
 hi alsoe eerst vanden wīue d'
 maghet bedrogghen worde. daer
 nae vanden man crislo opelic
 worde uwoman. Op dat wan
 neer die konste der goedertiere
 heit bespote die droghenisse d'
 boesheit. en die doecht cristite
 wīuen die stertheit des bosen
 dat god dan scheen wiser ende
 sterker dan die duuel. Want al
 dus betaemtet dat die wīfheit
 die dat vleisch aenghenomen
 hadde. soude uwinne die goet

gheestelike quaetheit. in wel
 ken si met alleen en soude aē
 roeren vanden eynde totte eyn
 de sterkelic. mer oec soude schic
 ken alle dine suetelic. In wert
 vanden eynde totten eynde. dat
 is vanden hemel thent totter h
 hellen. Want die apheet seit. Ist
 dat ic opclime inden hemel du
 biste daer. ist dat ic nederdale.
 totter hellen du biste daer oec. In
 aen beiden siden sterkelic. wāt
 hi heeft vanden ousten wtuer
 d'ouen den hoūdighen. ende bi
 du hellen heuet hi berouft den
 gherighen. Hier om wast be
 quaem dat si oec alle dinghe.
 als die hemelsche. en die eert
 sche schone suetelic. op dat hi daer
 uwerpende die onrustighe. die
 ander in vreden stadiche. ende
 hier uwinnen den hatighe. ons
 liece eerst eertscher nootdūstich
 exempel sinre oetmoedicheit
 en sachtmoedicheit. datet aldo
 gheschuede oūmits eenre won
 derliker maticheit der wīfheit.
 dat hi scheen soete te wese den
 sinen en sterc den vanden wāt
 ha wat hadtet ghebatet. dat
 die duuel uwoman had ghe
 worden van gode. en wi houeer
 dich waren ghebleue. Hier om
 wast ^{van} noode maria ghetrouwet
 ioseph. op dat daer bi dat heilige
 vborghen bleue vanden hōden

en die maghet gheprouet wor-
de vanden brudegom. en op dat
die schamelheit der maghet
ghespaert worde en hare ghe-
ruchte voersien. **Wat** is wiser
wat is weerdigher der godlik'
voersichticheit. **Quintus** ene
al sulken rade wort totte hemel
schen vborghentheden die ghe-
tuuch toe ghelaten. en die vi-
ant buten ghesloten. en geheel
wort ghelouden dat gheruch-
te der maghet der moeder. **Wat**
hoeneer soude anders die recht-
ueerdighe ghespaert hebben
der onsuuere. **Want** het is ghe-
screuen. **Joseph** haer man wat
hi gherechtich was. en woude
hi se niet melden of openbaen
mer woudse heymelic late. **En**
wel en woude hi haer niet mel-
den. want hi rechtuichich was.
want had hi die onbekent was
gheconsentiert sculdich te wese.
hi en had in gheere wijs recht-
ueerdich gheweest. **Andus** had
hi oec niet min rechtueerdich
gheweest had hi se vdoemt die
hi gheproeft had ontsuldich.
Hier om want hi rechtuichich
was en en woude niet melde
soe woude hi se laten. **Ma** wa-
om woude huse laten. **Nemet** hi
niet minen sin. mer der va-
ders. **Daer** om woudse ioseph
laten. waer om dat petrus den
heer vdroef van hem seggēde
Here ganc van mi. want ic bi

een sundich mensch waer o-
oec die centurio den he weer-
de van sinen huse doe hi sprac
Here ic en bin niet weerdich
dattu ingaeste onder mij. **Ma**
dack. mer seg alleen mit ene
woerde en mijn kint sel ghe-
font wden. **Andus** oec ioseph
hem seluen rekenende enen o-
weerdighen sindaer sprac in
hem seluen. dat van alsulke
en alsoe groter maghet hem
niet en soude voert meer ghe-
schen. vruendelic gheselschap
welker wonderlike weerdic-
heit bouen hem hi vreesde.
Hi sach en vreesde die ghee-
die daer droech een sel tey-
ken der godliker teghenwo-
dicheit. **En** want hi die he-
lighe verborghenheit niet
en mochte doer treden. soe
woude huse laten. **Petrus** vrees-
de die grootheit der moghen-
heit. **Centurio** vreesde die mo-
ghenheit der teghenwoer-
dicheit. **En** sekerlike en ioseph
vreesde als een mensche die ny-
heit des groten mirakels en
die diephheit der vborghenre-
heilicheit. en daer om woude
huse heymelic laten. **Verwou-**
derstu di dat ioseph hem selue
oerdelede onweerdich der ghe-
selschap der kintdraghender
maghet. **Wanneer** du hoerste
dat die heilighe elizabeth n-
en mochte verdraghē hoerte

teghenwoerdicheit. anders dan
 mit vresen en eerwoerdicheit
Want si spreket **W**aen comet
 mi dat. dat die moeder mijns
 hēn tot mi comt. **H**ier o woude
 se ioseph laten. **M**er waer om
 woude hise heymelic laten. en
 niet openbaerliken. **O**p dat
 wanneer die sake der scheydi
 ghe gheuwaghet worde. niet
 daer of redene en dorste weder
 gheuen. **W**ant wat soude ant
 woerden die rechtidighe mā
 dien hertnechighen volke. dat
 volc niet ghelouende. mer we
 dersprekende. **W**ant seide hi
 dat hi voelde dat hi gheproeft
 had van haerre puerheit sou
 den dan niet die onghelouige
 wrede ioden hem bespot hebb
 ven. en haer ghesteent. **W**ant
 wanneer soude si ghelouend
 waerheit die daer lach mē bu
 ke swighende. die si namaels b
 smaden roepende inden tempel
Wat soude hi doen den ghenen
 die noch niet en openbaerde.
 welken si namaels haer oghe
 nadighe hande in sloeghe. doe
 hi scheen oūmits mirakelen.
Hier om mit rechte op dat
 die rechtidighe man niet en
 worde. ghedwonghen ant
 te lieghen of die onsculdighē
 te beruften. soe woude hi se
 heymelic laten. **I**st sake dat ye
 mant anders voelt en wil seg

ghen dat ioseph als een men
 sche ghetwivelt heeft. in wāt
 hi rechtueerdich was niet mis
 hoer wonen en woude om d'
 suspicien willen. en want hi
 goedtuereu was niet en wou
 de melden als wt vmoede. en
 daer om woude hise heymelic
 laten. **J**e antwoerde cort da' op
 dat die twivclachticheit ioseph
 oer noot heeft gheweest. welc
 die daer vdiēnt heeft sek' ghe
 maect te werden oūmits den
 godliken visioen. **W**ant aldus
 is ghescreuen. **D**oe hi dit dochte
 als dat hise heymelic late wou
 de. doe openbaerde hem die en
 ghel inden slaep segghende. **J**o
 seph dauids soen en wilt niet
 ontsien te nemen maria dijn
 ghetrouwede. want dat in ha'
 ghebozen is. dat is vande hei
 lighen gheest. **H**ier om. om te
 ser reden is maria ioseph ghe
 trouwet. of als die ewange
 list seut ghetrouwet enē man.
 welken die naem was ioseph.
Hi noemt enen man. niet wāt
 hi haer man was. mer want
 hi was een mensch der duechde.
Of naden anderen ewāgeliste
 niet alleen een man. mer ha'
 man is hi gheheten. **E**n moge
 lic wort hi gheheten dat hi vā
 noede wort ghetwaent te wese.
Hier om soude hi haer mā ghe
 heten wesen. wanttet noot w

wanttet noot was dat hi daer
voer ghehouden wort **A**ldus
heeft hi vdiert niet te wesen
een vader des ghesontmakers
niet gheheten te wden. op dat
hij worde ghewaent te wesen
als die ewangelist sprecet **E**n
his was beghinende als van
dertich iaren. en wort gemaect
iوسف soen te wesen **M**er hi
en was noch man der moed
noch vader des soens. al ist
dat hij gheheten en ghewaent
is totter tijt alle beide wt eere
seker en nootdorstigher ordinie
ringhe. als gheset is **V**moed
de wt deser schickeliker nomi
ghe. oimits welker hi heeft
vdiert van gode gheert. te
worden. en dat hi gheheten en
ghewaent is een vader godes
vermoede wt desen eyghenen
naem vele di met en twiuel
ste dat bedudet wort een vo
kinghe. wie en hoedamighen
mensche dese iوسف gheweest
heeft **E**n ghedenct mede des g
ten patriarchen die wilneer
vcoft was in egypten. en weet
dat dese niet alleen en heeft v
creghen den naem des ghees
mer oec die kuisheit. die on
noselheit en die gracie na ghe
uolghet **D**ie iوسف vcoft wt
vruederliker hat en gebrocht
in egypten voer figureerde die
vcoepinghe cristi. dese iوسف

vlende den hat heodes brocht
cristum in egypten **D**ie sinen
he dienende en trouwe hou
dende. en woude hem niet v
menghen mit sinre vrouwe
dese sin vrouwe die moeder
syns hen en maghet bekene
de hi selue kuisch. bewarēde
haer trouwelic **D**ien is ghe
gheuen vstant ind' verbor
ghentheit d' drome. desen is
ghegheuen te werden mede
wetende en deelachtich der
hemelscher sacramenten **D**
die hielt dat coorne. niet he
seluen. mer alden volke de
se heeft ontfinghen te bewa
ren dat leuende broot van
den hemel hem seluen en al
der werlt **T**en is gheen twi
uel dese iوسف het en heeft ee
goet mensch gheweest wel
ken die moeder des ghesont
makers ghetrouwet is **J**e
segghe een ghetrouwe ende
wus knecht. welken die he
ghe set heeft enen troest sin
re moeder. enen voeder sin
bleisches. en ten lesten alleen
inder eerden hem seluen ene
alren trouwesten mede hul
per des groten rades **H**ier
toe coemt dat hi gheheten
wort vanden huse dauids
waerlike vanden conelike
gheslachte is neder gedaelt
dese man iوسف. edel van

gheslachte. noch edelre vā
ghemoede **S**ekerlic dauids
soen. niet onweerdich sine
vader dauid **I**c seg te ma
le dauids soen. niet alleer
inden vleische. mer oūmits
den gheloue. mer ouermits
der heilicheit. mer oūmits
der deuocien. welken die he
recht als enen anderen da
uid gheuonden heeft na sy
re herten. welken hi seker
like beual die alre heymelic
ste en alre heilicste vborghet
heit sijns herten. welke hi
recht als enen andere dauid
gheopenbaert heeft. die on
sekerre en vborghen hede sū
re wijsheit. en heeft he ghe
gheuen niet onwetende te
wesen dier vborghenre hei
licheit. welc niemant d'prā
cen deser werlt beken en heft
Welken ten lesten ghegheue
is dat veel cominghen en pro
pheten doe sūt begheerden te
sien niet ghesien en hebben.
en begheerden te horen. en
niet ghehoert en hebbe **N**iet
alleen te horen en te sic. ni
oec te draghen te leiden. om
me te beuaen. te cussen te vo
den. en te bewaren **A**llet
alleen ioseph is te ghelouen
neder ghedaelt te wesen van
den huse dauids. mer oec m
maria want anders en wa
maria niet ghetrouwet enē

man vanden huse dauids. wa
si oec selue niet vanden huse
dauids **H**ier om waren si bei
de vanden huse dauids. ni m
hoerre een wort vūult die be
loefte. die de heer dauid geswo
ren hadde. en die ander heeft
alleen mede wetende en ghe
tuuch gheweest der vūilder
beloesten **I**n dat eynde des vo
seiden punts volcht. en die.
naem der maghet seit hi was
maria **M**aect ons een wep
nich spreken van desen naem
die daer beduut wort een st
re des meers. mer seer bequa
melic gheliket wort der moe
der der maghet. want si alre
bequaemlicste den sterre ghe
lijet wort want ghelikerwijse
als die sterre sonder sijne be
kinghe wigghesent sijn radiē
aldus sonder haerre quetsin
singhe baert die maghet ha
ren soen **O**ec en vūyntet die
raden der sterren haer clae
heit niet. noch die soen d' ma
ghet haer gheheellheit **H**ier
om si is selue die edel sterre
opghegaen wt iacob. wes ra
dye al die werlt vlicht. wes
schijn blencket inden oūsten
en doertreet die helle. en oec
doergaende die eerde. en wē
makende meer die ghemode.
dan die lichame. voedet die
doechden. wtuertteert die ghe
breken **I**c seg. sius die ouer

clare en grote sterre die van
 noede vheuen is bouen dit
 grote en wide meer. die daer
 blenct in vdiencen. en vlicht
 oumids exempel **D**u wie
 du biste die di seluen vstaeste
 meer in deser werlt te vloey
 en tusschen die guluen ende
 stormen. ~~ist dattu coemste on~~
~~der die steen roedse~~ dan ouer
 laut te wanderen. en ofkeer
 dyn oghen niet vanden schij
 deser sterren. wilstu niet me
 guluen beuallen wesen **I**st dat
 ter vusen die wijnde d' storme.
 ist dattu coemste onder die steen
 roedse der tribulacien. aensiet
 die sterre. aenroep maria **I**st
 dattu gheslaghen worsteste va
 den waceren der houdien. of
 der ghericheit. of der achter
 sprake. of der nydicheit. aen
 siet die sterre. aenroep maria
Ist dat die toornicheit. of die
 ghericheit of die ghenoechte
 des vleisches dat scephen dys
 ghemoedes te slaet. sech op ma
 ria **I**st dattu ghestoert wort
 ste ouermids groocheit. d' ier
 sunden. confuust van onreyn
 nicheit d' consciencien. vuet
 van vresen des oerdelis begin
 ste vslonden te wden. oumids
 d' verflindinghe d' droefnis
 oumids den afgrone d' mis
 troestinghe. denct op maria
Iden vresen. mder benaure
 ghe. in twiuelachtighe dinghe

ghedenct maria. aenroep
 maria **L**aet se niet gaen va
 dynre herten. niet en laet se
 wech gaen van dine mōde
 en op dattu bewerffte die
 hulpe haers ghebeets. soe e
 laet niet dat exempel der
 wandringhe **H**aer maenol
 ghende en wanderstu van
 den weghe niet. haer bidde
 te en wanhoepstu niet. haer
 aendenckende en dwaelstu
Als si di hout. soe en valstu
 als si di beschermt en vreses
 tu niet **I**nde aldus selstu on
 vynden in di seluen hoe mit
 redte gheset is. en die nae
 der maghet was maria **A**
Mer nu is een weymich te rus
 ten. op dat wi niet aen eise
 die claerheit des grote lichte
 in enen ouerganc **E**n op dae
 ic ghebruke des apostels woet
 petrus. soe is ons hier goet te
 wesen. en hellighet soetelike
 te **b**escouwen inde swighe
 welc dat die arbeidelike sprac
 niet en mach vstellen **W**ier
 en binnen sel wter deuoter be
 scouwinghe der vouchender
 sterre die disputacie te vueri
 gher werden in dien dighen
 die hier nae uolghen **O**melia
Gheerne toe neem ic mi.
 die woerde d' hailighen
 daer ic sie dat mi euen coemt
 oumids welken wt schoenlyc
 der vaten die dinghe te beque

mer werden die ic daer in
voelegghye den leser **E**n op
dat ic nu beghine vanden
woerden des **ph**ieten **W**ee
mi niet als die **ph**iete wāt
ic ghesweghen heb. mer wāt
ic ghesproken heb. want ic
bin een man van beulecte
lipen **O**ch hoe menich y
del dinc den ic dat ic wt
ghespoghen heb doet mine
seer onreuen mont. hoe me
nich valsche dinc. hoe menich
dorper dinc. in welchen mō
de ic nu voer neem te wey
den die hemelsche woerden
Beer ontsie ic dat vuerlike
woert tot mi gheseyt te hore.
waer om vtelstu mij gherech
ticheit. en neemste mij testa
ment in dinen mont **O**ch of
mi vanden ouersten outaer
met een cole. mer een groot
vuerich doet ghebrocht wor
de. welc dien velen en bou
den roest mijns roekenden
mouts te vollen mochte vte
ren. op dat ic die bequaem
onderlinghe. en die kuusche
medesprekinghe des enghels
totter maghet. en der maget
weerdich werde in enghel
manieren in minen sermo
nen te vstellen **D**ie ewange
lust spreekt **E**n die enghel in
gaende tot haer **T**en is ghee
ruwel ten si tot maria **E**nde

tot hē

spreekt **G**hegruet sijstu vol ge
naden die here is mitti: **W**a
is hi inghegaen tot haer **J**e
wane in die heymelike stede
der kuuscher slaepcamer. da
si mit besloten doeren badt
haren vader inder heymelich
Die enghelen pleghen bi te
staen den ghenen die da bid
den. en ghenoechte te hebbe
in den ghenen die si sien op
heffen die puer handen in den
ghebede. si vbliden hem die v
brande offerhande der heili
gher deuocien gode te offen
inden roke der sueticheit **M**
hoe veel dat marien ghebede
behaghele gheueest sijn inder
aensicht des ousten. dat bee
wijst die enghel die tot haer
inghegaen is die hi alsoe eer
samlic ghegruet heeft **D**ec
wast met swaerden enghel
doer die beslotene doer. doer
te treden totter vborghentht
der ionefrouwen. want hi v
mer heeft van subtilheit sijn
wesens dat inder natueren;
dat sijn inganc niet en mach
benauwet werden. mit vsein
sloten werwaerts dat hē voet
sijn driuusticheit want die en
ghelsche gheesten die wande
niet weder en staen. mer alle
sienlike dinghen wiken hem
En des ghelijcs alle lichame
hoe dichte of hoe dicke dat si

si sijn. sijn hem doer tredelic en
 open **H**ier om ten is niet te
 vmoeden dat die enghel ope
 vant dat doerken der maget
 welker sekerlike was inden
 opset te vlien alle menichsou
 dicheit der mensche te schuwē
 die medesprake op dat dat swi
 ghen haers biddende niet en
 worde ghestoert. en die kuis
 cheit haerre onthoudende is
 niet en worde becoert **H**ier
 om die alre wiste maghet
 had oec op die vre ghesloten
 ou haer woeninghe. mer die
 menschen. en is den engelen.
Hier om al mochte die engel
 tot haer ingaen. nyemant
 der menschen en was open
 euen lichten toeganc **H**ier o
 die enghel tot haer inghegac
 sprac **G**hegruet sijn vol
 ghenaden die here is mit
Wi lesen inden werken der
 apostolen dat stephanus was
 vol der gracen. en die aposto
 len veruult mitte heilighen
 gheest. mer dat heeft verre
 onghelic gheueest vā ma
 ria want in hem en woēde
 niet die volheit der godheit
 lichaemlic. alset dede ī maria.
 noch si en ontfanghe is van
 den heilighen gheest als ma
 ria **H**i seide ghegruet sijn
 vol ghenaden die he is mit
 wat wonder ist. was si vol
 ghenaden mit welker die he

was **M**er dat is meer te ver
 wonderen. hoe die gheen die
 den enghel sende totter maget
 is vanden enghel gheuonde
 te wesen mitter maghet was
 god dan niet snelre dan die
 enghel. dat hi den haestende
 bode noch snelre voer quam
 totter eerden **T**en was gheen
 wonder **W**ant doe die coninc
 was in sinre rusten doe gaf
 die nardus der maghet sine
 roke. en die roec des welru
 kenden crudes is opghedome
 inden aenschijn sinre glorie.
 en si vane gracie voer den o
 ghen des heren. doe die gheē
 die daer bi stonden rieper
Wie is dese die daer opdym
 met doer die woestine als ee
 roedeken des roekes wit wel
 rukenden cruden des mirren
 en wieroos **E**n vluchts heeft
 die coninc wiggende vā sin
 re heiligher stede vuroechdet
 als oen ruese te lopen den
 wech **A**l was sijn wigganc vā
 den ouersten hemel. nochtan
 voer quam god sinen boede
 vlieghende mit groter beghe
 ten totter maghet die hige
 mit had. die hi hem selue wt
 voren had. wes schoenheit
 hi begheert had **W**elke die
 heilighe kerke voer siēde vā
 vren comende. vblidende en
 veruroudende sprac **S**ich dese
 coemt springhende inde ghe

berchten en ouerspringhende
 die hoeden. **M**oghelic he
 uet die coninc begheert die
 schoenheit der maghet. **W**at
 si had ghedaen al daer si lan
 ghe te voeren toe vmaer was
 van haren vader dauid haer
 segghende. **H**oer dochter ende
 sich en neyghen dyn oren vger
 dyn volc en dat huus d'us va
 ders. doestu dat die coninc sel
 begheren dyn schoenheit. **W**at
 si heeft ghehoert en ghesien
 als die somighe horen en sien
 die daer horende niet en hore
 en siende niet en vstaen. **M**er
 si heeft ghehoert en gheloeft
 si heeft ghesien en vstaen. ende
 heeft ghebighet haer ore als
 tot ghehoersamicheit. en hoer
 herte tot disciplinen. **E**nde si
 heeft haer volc en dat huus ha
 ers vaders. want si niet en he
 uet gheacht haer volc te oec
 ken o'umits meeringe des ge
 slachts. noch haers vaders huus
 te laten een erfghenaem. mer
 wat dat si hebben mochte va
 der even inden volke. en wat
 si hebben mochte vanden vad
 liken huise der eerscher dingē
 alle dinghe heeft si gherkent
 als mes. op dat si cristū moch
 te winnen. **O**ec en heuet haer
 niet bedroghen haer aēdacht
 doe si haer cristum vereech tot
 enen soen. en niet en beuleete
 dat opset der huusheit. **H**ier o
 wel heeft si gheweest vol ghenade
 die daer ghehoude heeft die
 gracie d' maechdelicheit en
 daer toe v'areghē die gracie
 d' vruchtbaerheit. **H**i seide
 ghegruet sistu vol ghenaden
 die heer is mitti

~~wel heeft si gheweest vol ghenade~~
~~den die heer is mitti.~~ **S**iet en sei
 de hi die heer is in di. mer die
 heer is mitti want god die al
 re wegghen gheheel is. o'umits
 smen simpelē wesen. en noch
 tan anders is inden redelike crea
 tueren. en anders inden goe
 den dan inden quaden o'umits
 wt'vkinghe. **W**ant hi ganse
 lic is inden onwedeliken crea
 tueren alsoe is. dat hi nochtā
 van hem niet begrepe en wt
 mer van allen redelike crea
 tueren mach hi begrepe w' dē
 o'umits kennisse. mer alleen
 vanden goeden wort hi begre
 pen. oec o'umits der minne.
Hier om is hi alsoe alleē mē
 goeden. dat hi oec mit hem is
 om een drachticheit des wil
 len. **W**ant wanneer si hare
 wille alsoe onderdoen d'recht
 veerdicheit dattet gode is on
 tamelic en is te willen dat si
 willen. daer bi dat si is twi
 drachtich en sijn van smen
 wille. soe toeuoghen si gode
 sonderlinghe hem selue. **M**
 al is hi aldus mit allen heili
 ghen. nochtan sonderlinghe
 mit maria. mit welke hem
 was alsoe grote eendrachtich
 dat hi niet allene hare wil
 le. mer oec haer vleisch hem
 seluen toeuoechde. en van si
 nen wesen. en dat wesen der
 maghet enen cristū wtbroch

te. of meer een cristus wort.
 welke die al was in te mael
 van gode niet. noch te mael
 vander maghet. hi was noch
 tan te mael godes. en te mael
 der maghet. en gheen twe so
 nen. mer een soen haerre ver
 der. **H**ier om sprac hi. **G**he
 gruet sistu vol ghenaden die
 heer is mitti. **E**n mer alle en
 is mitti die heer die soe wel
 ken du mit dinen vleisch cle
 deste. mer oec die he die heil
 ghe gheest van welchen du ot
 fangheste. en die he die vader
 die daer ghewonnen heeft de
 ghenen die du ontfangheste.
Ic seg die vader is mitti. die si
 nen soen maect. oec den dinen
Die soen is mitti. die te seppen
 in di dat wonderlike sac'ment
 o'mits eente wonderlik ma
 nieren hem seluen opluket dat
 heymelike der gheboerte. en
 di behout dat iofferlike teyhe
Die heilighe gheest is mitti die
 mitten vader en mitten soen
 heilich maket dine buuck. **H**i
 om die he is mitti. **H**ier vol
 ghet. **G**hebenedyt bistu ond de
 wiuen. **I**s behaechlic hier to
 te voeghen dat elysabeth wes
 oec dese woerde sijn nauolgen
 de daer toe gheuoeghet heuet.
Spreect. **E**n ghebenedyt is
 die vrucht dyns buucs. **M**er
 daer om wantu ghebe
 nedyt biste. dat die vruchte

dins bukes daer om ghebene
 dyt is. mer want die di voer
 comen is in benedycie d' sue
 ticheit. daer om bistu ghebe
 nedyt want waerlike ghe
 benedyt is die vruchte d'ns
 lichaems. in welchen ghebe
 nedyt sijn alle volke va wes
 volheit du selue oech ontfan
 ghen hebste mitten anderen.
 al ist onderschedelic vanden
 anderen. **E**n daer om bistu
 ghebenedyt. mer onder den
 wiuen. **M**er die is ghebndyt.
 mer alleen inden menschen
 noch alleen inden enghelen
 mer hi is als die apostel seit
 bouen alle dine ghebenedyt
 god in ewicheit. **M**er seit
 ghebenedyt man. ghebndyt
 broot. ghebenedyt wijf. ghe
 nedide eerrike. of wat des
 ghelycs inden creatuere wt
 ghedocht ghebenedyt te we
 sen. mer sonderlinghe is ghe
 benedyt die vrucht d'ns bu
 kes. want die is bouen al
 god ghebenedyt in ewicheit.
Hier om ghebenedyt is die
 vrucht dyns buucs. **G**hebndyt
 dyt inden roeke. ghebndyt
 inden smake. ghebndyt in
 der schoente. **D**i voelde de roe
 ke deser welrukkender vrucht
 die daer sprac. **I**ch die roeke
 mis soens is recht als die
 roeke des vollen ackers. wel
 ken god ghebndyt heeft. **I**s

hi niet waerlike ghebenedijt
 welken die heer ghebenedijt
 heeft. **V**anden smaect deser
 vrucht. en diet ghesmaect
 had wttruspte aldus segghen
 de **S**maect en siet want die
 heer suet is. **E**n ter ander ste
 de **H**oe groot is die menichuon
 dicheit dijnre sueticheit here.
 die du vborghen hebste den
 ghenen die di ontsien. **E**n een
 ander seit **N**och min ist dat ghi
 ghesmaect hebt hoe soet die
 heer is. **E**n die vrucht selue
 van haer seluen ons nodende
 tot haer seluen spreket **D**ie
 mi etet sel noch hongheren
 en die mi drinet sel noch dor
 sten **J**ae vmer om die suetic
 heit smaects en seide dat wat
 als die eens ghesmaect is soe
 verwect hi meer die begheer
 licheit mit sueticheit. **I**s een
 goede vrucht. die daer is spise
 en dranc der sielen. die daer
 hongheren en dorsten om der
 rechtadicheit. **D**u hebste ghe
 hoert vanden roke vande smaect
 hoer nu vander schoente. **W**at
 was die vrucht des dodes met
 alleen suet te eten. mer oec als
 die scrift betughet ghenoech
 lic den ghesichte **H**oe veelme
 sellen wi sueken die leuedich
 makende schoenheit deser leue
 de vrucht. in welken als een
 ander scriftuer betughet. die
 enghelen begheven te se wes

schoenheit ghesien heeft in de gees
 te en begheerde te sien in de lich
 aem in die daer sprac **W**t sy
 is die ghediente sinre schoenheit
En op dattu niet endumt dat
 hi hebbe ghepresen een middel
 baer schoenheit. denct wattu
 inden anderen psalm leseste
Schoen van ghediente bouen
 alle kinderen der mensche. die
 gracie is wide ghestort in dine
 lippen. daer om heeft di god
 ghebenedijt in ewicheit. **H**i
 om ghebenedijt is die vrucht
 dijn bulzes. welker god ghe
 benedijt heeft in ewicheit **W**t
 wes benedixien du wertste
 ghebenedijt onder de wiuen.
Want die quade boem emach
 gheen goede vrucht maken.
Ic segghe ghebenedijt bistu on
 der den wiuen. die de gheme
 maledixie ontgaen biste. ou
 mids welker ghesproken is.
 in wee selstu dijn kind wine
En niet min oec die maledixie
 die oumids welker na ghe
 volghet is. vmaledyt is die
 onvruchtbaer in iset. **E**n du
 biste nae gheuolcht sondin
 ghe benedixie dattu niet on
 vruchtbaer en bleefte noch
 mit wee en baerste. **E**n har
 de nootdorfticheit en een swa
 uck ouer allen eue dochten
 ist dat si niet en baren si w
 den vmaledyt. ist dat si bare
 si werden ghepmicht. **D**ac we

vbriet te baren. en die maledi-
 rie vbrietet niet te baren
O maghet die die hoerste die
 dese dinghe leseste **W**at selte
 doen **I**st dattu baerste. du wt
 ste benauwet. ist dattu duruch
 baer bliueste. du wertste vee
 maledyt **W**at selstu wtukie-
 sen du wise maghet **D**u segste
 benauwinghe sijn mi tot al-
 len sijden **N**ochitan ist mi bec
 dat ic come totter maledytie
 en bliue huusch. dan dat ic eer-
 ste ontfanghe oumids beghe-
 licheit. dat ic mit rechte nae
 maels sel baren mit wee
Want al hier sie ic die male-
 dyrie. ic en sie daer gheen sin-
 de. niet daer sie ic te same sin-
 de en pine **T**en lesten wat is
 dese maledytie anders dan ee-
 lasteringhe d' mensche **E**nde
 niet anders. waer om en wt-
 sekerlic die onuruchbaer v
 maledyt gheheten. anders
 dan datse te hebben is te laste-
 ringhe en te vsmaden. rechte
 als die onnut is. en duruch
 baer. niet dat is alle in isrl
Mer tis mi voer dat alre mi-
 ste. dat ic den menschen mis-
 haghe. waneer ic mi seluen
 mach bewisen cristo eenhuus-
 sche maghet **O** wise magz
 o deuote maghet. wie heeft
 di gheleert gode te behaghen
 oumids der ioffer scap wat

erve. welke rechtidicheit. wat
 scriften des ouden testaments
 ghebiedet of raet of vmaet
 inden vleische niet vleische-
 lic te leuen. en inden eerden
 een enghels leuen te leide **W**
Waer hadstu ghelesen salige
 maghet. dat die wylheit des
 vleisches die doot is. en ghu e-
 selt niet volbrenghen die sor-
 ghe vleische in begheerte wa-
 hadstu ghelesen vande maech-
 den dat si singhen ene nywe
 sanc. welck niemant anders
 singhen en mach. en volghen
 dat lam werwaerts dattet gaet
Waer hadstu ghelesen die ghe-
 loest te wesen die hem seluen
 huusch houden om dat rike go-
 des **W**aer hadstu ghelese wi
 die wanderen inden vleisch. en
 striden niet naden vleisch. ende
 die sijn maghet toeuoecht der
 echtschap die doet wel. en die se
 niet toe en voecht die doet bet-
Waer hadstu ghehoert. ic wil
 dat ghu alle selt wesen als ic bi
 en tis goet den mensche ist dat
 hi alsoe bliuet nae mine raede
En die apostel spreect **V**ande
 maechden en heb ic dat ghe-
 bodt godes niet. niet ic ghe-
 ve den raet **M**er du en heb-
 ste ghehad seg ic ghebode.
 exempel noch raet. anders
 dan di die saluinghe van al-
 len dinghen leerde. en die

leuende en crachtighe rede godes
 dy eer is ghe worden een meester
 dan een soen. eerst heeft geleert
 dat ghemoede. dan hi aengheto
 ghen heeft dat vleisch. **Hier o**
 die beloeffte di te bewisen. **pro**
 een maghet. en en weetstu is
 dat di oer noot is di hem te
 bewisen een moeder. **Du** wri
 kueses in isel' vsmadelic te we
 sen op dattu hem behaghe mo
 ghes. welken du di selue ghe
 proeft hebste te comen totter
 maledixien der oueruchtbaer
 heit. **En** sich die maledixie wt
 u wandelt in benedixien. en
 sich die oueruchtbaerheit wort
 weder ghelouet mit vrucht
 baerheit. **Hier** om o maght
 luuc op den schoet. wtrecke
 den schoet bereide den buuc.
 want sich hi sel di grote din
 ghe doen. die daer machich
 is alsoe seer. dat voer die ma
 ledixie van isel' di selle salich
 segghen alle gheslachte. **En**
 o wise maghet hebt met we
 ter sien die vruchtbaerheit.
 want si en of neemt niet die
 ghehechheit. **Du** selste ontfan
 ghen mer sonder sonde. du
 selste draghende wesen. in
 niet beswaert. du selste bare
 mer niet mit droefnis. du
 en selste ghenen man beke
 nen. mer winnen ene soen
 Hoedanighen soen. **Du** sel

ste wesen des gheens moeder
 wes god een vader is. **Die** soe
 der vaderlike minne. sel we
 sen een croen dinnre huusch.
Die wijsheit des vaderliken
 herte. sel wesen een vrucht
 des maechdeliken buucs. **En**
 lesten. du selste baren god.
 en van gode ontfanghen. **Hier**
 werde ghesteret o du sa
 mel maghet. o du kuische
 kinnebaerster. o du onbeulecte
 moeder. want du en selste vut
 meer niet vmaledyt wesen
 in isel'. noch gherekent wden
 onder die oueruchtbaer. **En** ist
 dattu noch vmaledyt worste
 in isel'. nae den vleisch. is wat
 si di oueruchtbaer sien. in wat
 si benyden dinn vruchtbaer
 heit. **Ghedenet** dat cristus gele
 den heeft die maledixie des
 cruus. hi die di sin moeder
 ghebenedyt heeft in hemel.
 en inder eerden werdstu mit
 rechte ghebenedyt vanden
 engel. en salich gheprediet
 van allen gheslachte d' eerde.
Hier om du biste ghebene
 dyt onder den wiuen. en ghe
 benedyt is die vrucht dinn
 bukes. **Welke** doe si dit ho
 de ghestoert wort in sme re
 dene. en dochte hoe danich
 dese gruet waer. **Die** ma
 echden pleghen. welke dat
 waerlike maechden sun al

altoes vresende te wesen ende
 nūmermeek seker. en op dat
 si voerhoeden moghe die dā
 ghen die te ontsien sijn. soe
 plegghen si oec te vresen die
 dinghen die seker sijn. beke
 nende dat si in broeschē va
 ten dragghen den duerbare
 schat. en daer sere hoghe
 is te leuen als een enghel on
 der den menschen. en inder
manne eerden te wanderen
 nader manieren der hemel
 scher. en inden vleisch te lei
 den een hemels leuen. Ende
 hier om watter nyet is. wat
 ter cori is opvresen dat heb
 ben si weder sien als laghe.
 dat vmoeden si alte mael te
 ghens hem versiert te we
 sen. **H**ier om is maria ge
 stoert inder reden des eghels
 hi is ghestoert. mer niet ver
 stoert. Die plicet seit. Ic bin
 ghestoert en en heb niet ghe
 sproken. mer heb ouer ghe
 docht die oude daghe en die
 ewighe iaren inden ghemo
 te ghehad. Aldus is maria
 ghestoert. en en heeft niet
 ghesproken. mer si dochte
 hoedamch dese gruet waer.
Dat si ghestoert is dat toebe
 hoerde die maechdelik scha
 melheit. dat si niet vstoert ē
 is. dat was vander stercheit.
 dat si sweech en dochte. dat
 was vander wysheit. **H**ier

si dochte hoedamch dese gruet
 waer. **D**ie wise maghet
 wiste wel dat die enghel sa
 thanas die wil hem seluen
 ouerformt inden enghel des
 lichts. En want si waerlike
 oetmoedich was en simpel.
 soe en vmoede si te mael nē
 al sulcs vanden heilighē en
 ghel. en daer om docht si hoe
 damch die gruet ware. **D**
Doe sach die enghel die ma
 ghel aen. en seer lichtelic be
 greep hi. dat si in haer selue
 weynde menigher hāde ghe
 dachten. hi troeste die vrees
 achtighe. hi stadichde die
 twuelachtighe. en vziende
 like bi haren naem noemē
 de riet hoer goedertierlic dat
 si niet en ontsaghe spreke
Onsich di niet maria. wāt
 du hebste gheuonden gracie
 in gode. **H**ier en is in die
 loesheit. niet en is hier der
 bedriechnisse. du en selste nē
 vmoeden al hier emghe ver
 doelinghe. of emghe lage.
Ic en bin gheen mensche.
 mer een gheest. en een en
 ghel godes. en niet sachja
 nas. **O**nsich di niet maria.
 du hebste gheuonden gracie
 in gode. **O**stu wiste hoefse
 dat den ousten behaecht di
 oetmoedicheit. hoe groet h
 hoecheit bi hem di uwach
 tet. du en souste di niet oer

delen onweerdich d' toespre-
 kinghe des enghels. noch
 oec sijn dienstes. Want wa-
 toe soustu di segghe onsal-
 dich te wesen die gracie d'
 enghelen. du die gheuonden
 hebste gracie bi gode. Du
 hebste gheuonden dattu
 sochtste. du hebste gheuon-
 den dat niemant voer di
 vünden en mochte. du heb-
 ste gheuonden gracie bi go-
 de wat gracie. Den vrede
 godes en der mensche. die
 vernielinghe des dodes.
 die wedermakinghe des
 leuens. Dit is die gracie
 die du gheuonden hebste
 bi gode. En dit is di eē ceij-
 ken. **A**lich du selste ontfaē
 en varen enen soen. ende
 sinen naem selstu **I**him hie-
 ten. **V**erstaē du wise ma-
 ghet wt den naem des be-
 loefden soens. hoe grote
 en sonderlinghe gracie du
 gheuonden hebste bi gode.
En du selste sinen naem he-
 ten **I**him. **E**en and' ewan-
 gelist set die reden van de-
 sen naem vanden enghel
 aldus beduut. Want hi
 sel sijn volc ghesont ma-
 ken van haren sunden.
Je lese van twee **I**hesus
 mder figueren van desen
 welken wi nu voerhande
 hebben die voergaen sijn

en beide hebben gheweest ou
 dat volc. welker die een sijn
 volc leide van babilonien.
 en die ander die sine leide it
 lant van belouften. **E**n die
 twe **I**hesus dien volcke daer
 si ouer waren. beschermden
 si vanden vianden. **M**er maect
 ten sise ghesont van haren
 sunden. neen si. **M**er dese dse
Ihs maect sijn volc ghesont
 vanden sunden. en mleit se
 mit eerrike der leuendigher
 want hi sel sijn volc ghesoē
 maken van haren sunden.
Wie is dese die oec die sūden
 vgheeft. **O**ch oft es mi sijn
 daer die hē **I**hesus hem ghe-
 weerdichde te vertellen. mit
 sinen volcke. op dat hi mi ge-
 sōnt maecte van mine
 sunden. Want het is waerlic
 een salich volc. wes volcs
 dese **I**hs die hē haer god is.
 want hi sel ghesont maken
 sijn volc van haren sunden.
Mer ic vrese datter veel hē
 belpen te wesen van sine volc
 die hi selue nochtan niet en
 heuet voer sijn volc. **J**e vrese
 se dat si hoerre veel die daer
 schinen te wesen. recht als
 die gheestelicste onder sinen
 volcke. die hi noch tot enigh
 tijt toe segghen sel. **D**ie volc
 eert mi mitten lippen mer
 hoer herte is vze van mi wat
 die here **I**hs heeft behent wie

dat die sine sijn

dat die sine sijn

Hi heeft bekēt wie

ghen dat hi wticorē heeft vanden beghīne **H**i spreket wat hier ghi mi here heer en en doet niet die dinghen die ic u segghe **W**ilstu weten ofstu toebehoerste tot sinen volke of wiltu weten van sinen volke **D**oer dat **h**esus seic en hi sel di cellē onder sijn volc **D**oer dat die hē **h**is ghebiet inden ewāge ue dat hi ghebiet mō ewe en inden ppheten dat hi ghebiet oūmits sinen dienres die daer sijn inder heilighe kerken **W**oest onderdanch sinen vicarius dmen oūsten met alleen den goeden en de matighen mer oer den āden **E**n leert van **h**is selue wāt hi is sachtmoedich en oetmoedich van herten en du selste wesen van sinen salghē volke dat hi wticoren heeft hem seluen tot eere erfnisse du selste wesen van sinen loefliken volke welke die hē ghebenedyt heeft segghe de **D**u biste dat werc minre hande mijn erfnisse is welken hi oer op dattu niet na en volchste den vleischelike isel gheraich gaf seggende **D**at volc dat ic niet bekent en hebbe heeft mi ghedient inden oren des oers heeftet mi onderdanch gheweest.

Mer laet ons horen wat die selue enghel voelt vanden ghenen welken hi doe hi noch met ontfanghen en was al sulken naem heeft ghegheuen **w**ant hi sprac **D**ese sel groot wesen en sel wden gheheten die soen des alren ouersten **W**el sel hi groot wesen wie die soen des ouerste vdiert gheheten te wden **E**n is hi niet groot wes groot heit gheen eynde en is **w**āt die pphet seic **w**ie is daer eē groot god als onse god waerlike groot die alsoe groot is als die alre ouerste want hi selue is mede die alre oūste **D**ec en heeft den soen des oūsten dat niet gherekent een roef te wesen dat hi ghelijch is den oūsten gode **M**er die gheen is mit rechte te rekenen hebben ghedocht eē roef die van niete was gemaect in die enghelsche forme en hem seluen ghelikende sine maker woude mit onrecht voughen dat eyghen is den soen des oūsten die daer mō formen godes van gode niet gemaect mer gheborn is **w**ant die oūste vader al is hi almachtich nochtan en v mochte hi niet te maken een creatuer sijn eue ghe lye noch hi en mochte win

en is gheen twiuel wat
 dat wi spreken inden
 loue der moeder. dat en toebe
 hoert den soen. **En** wed' daer
 teghen. wanneer wi de soe
 eren. soe en gaen wi niet vā
 der glorie der moed' **Wat**
 is nae salomons woerde. die
 wise sone die glorie des vaders
 hoe veel meer glorioes ist te
 werden een moeder d' wysht'
 selue. **Mer** wat onderwilde
 ic mi in horen loue. welke
 die ppheten loueliken p'dike
 die enghel bewijst. die ewā
 gelist v'telt. **Hier** om en lo
 ue ic niet. want ic en dars
 niet. mer ic v'telle alleen de
 uoet. dat die heilighe gheest
 heeft wtghesproken doer de
 mont des ewangeliste. **Daer**
 volghet dat hi seic. **God**
 die here sel hem gheue den
 stoel dauids sijn vaders.
Du sijn die woerde des e
 ghels totter maghet vande
 beloesden soen die daer be
 loeft dat hi sel bestaen dat ri
 ke dauids. **Dat** die hē **Is** sū
 oersprong ghenomen heeft
 vanden gheslachte dauids da'
 en twiuel niet aen. **W**
 ic vraghe hoe dat god die hē
 hem ghegheuen heeft den
 stoel dauids sijn vaders.
 want hi selue niet en heeft
 gheregneret in iherlm. **Ja** v
 mer doe die schayen he sette

wouden een coninc te wese
 doe en volghede hys met
 mer hi heeft ghetughet vo'
 dat aensicht pilatus doe
 hi seide. mijn rijk en is van
 deser werlt niet. **En** leste
 wat groots wort hē geloest
 hi die daer sit bouen cherubi
 welken die pphet sacht sate
 de opten hoghen. en v'heue
 conincstoel. te siten opten
 stoel dauids sijn vaders. **W**
 wi bekennen een and' iherlm
 van dien dat nu is. die betei
 kent is bi dier daer dauid in
 regnerde. die veel edelre en
 riker is. **En** ic waen dat dese
 hier betekent is nae dier ge
 woenten te spreken dattu
 dicwyl vijnste mō scriftuere
 dat gheset wort dat betey
 kent voer datter betekent
 wort. **Want** ganselic doe gaf
 hem god den stoel dauids sijn
 vaders. doe hi gheset is van
 hem een coninc ouer syon
 sijn heilighe berch. **En** hi
 schijnt die pphete wat **ouch**
ker claerliker te openē vā
 wat rike hi ghesprokē heeft
 in dien dat hi gheset heeft
 niet in syon. mer ouer syō
Want daer om isser gheset
 ouer syon. want in syon
 regnerde dauid. mer ouer
 syon is des gheens rike. vā
 welken ghesproken is tot
 dauid vander vruchte d' d' d'

dinc huus sel ic setten op
 dinen stoel Van welke ghe
 sproken is doer eenē andē
 pphēet **O**pten conincstoel
 dauids. en op sin rike sel
 hi siten **H**iestu dattu alre
 weghen vijnste. op syon. op
 ten stoel. opten conincstoel
 op dat rike **H**ier om sel
 god die heer hem gheuen
 den stoel dauids sijn vads
 niet den figuerliken stoel
 mer den waerachtighē stoel
 niet den tytliken mer den
 ewighen. niet den eertschē
 mer den hemelschen **W**elc
 stoel daer om als wy geseyt
 wort ghedacht dauids ghe
 weest te hebben want die
 stoel daer dauid tytlike in
 regnerde. droech een beel
 de des ewighen stoels **E**n
 hi sel regneren in dē huise
 iacobs in ewicheit. en sijn
 rikes en sel gheen eynde we
 sen **N**emen wi hier oec
 dat tytlike huus iacobs.
 hoe soude hi daer in. dat is
 ewich en is in ewicheit
 regneren **H**ier om soe is
 te zoeken een ewich huus
 dat huus iacobs. in welke
 hi regniert in ewicheit wes
 rike gheen eynde en sel **h**
ben wesen **W**ant hi en ver
 saecte niet ongoddienste
 like dat wrede huus iacobs
 en vsmaden onwyslic voer

dat aensicht pylatus doe hi
 sprac. sel ic uwen coninc cru
 cen. mit enen monde ant
 woerdende riepen si. wi en
 hebben ghenen coninc dan
 den keiser **H**ier om vraget
 den apostel. en hi sel di ond
 scheiden den ghenen die mit
 hemelic een iode is. vande
 ghenen diet mit openbēbaer
 is. en die besmidnghe die in
 den gheeste is. van dier die
 daer gheschiet in dē vleesch.
 en den gheesteliken isel van
 vleescheliken. en die kinder
 der ghelouen abrahams van
 den kindē des vleisches.
Want hi seyt **N**iet alle en sijn
 israhelsche die van isel sijn
 noch die van abrahams saet
 sijn. dat die sijn kind sijn.
Hier om volghe en sech des
 ghelikes. dat si niet alle die
 van iacob sijn. sijn rekenen
 te wesen in dē huise iacobs.
 want iacob is die selue. die
 isel is **H**ier om telle alleē in
 dē huise te wesen iacobs. die
 gheen die daer sellen ghevon
 den in den volcomen in dē ghe
 loue iacobs. of bekēne die
 meer te wesen dat gheestel
 ke en ewighe huus iacobs.
 in welken die hē is regnie
 ren sel in ewicheit **W**elc
 is van u die nad bedude
 in se des naems iacobs ond

tredet den duuel van syre
 herten. die daer worstelt in
 ten sunden en hare beghee-
 ten. op dat niet en regniert
 die sūde in sinen sterflichen
 lichaem. mer dat daer i reg-
 niert **ih̄s** nu oūmids ḡcie.
 en in ewicheit oūmids der
 glorien. **S**alich sijn si in wel-
 ken **ih̄s** regnieren sel in ewi-
 cheit. want si sellen mit hem
 regnieren. en sijn rīcs en
 sel gheen eynde wesen. **D**
 hoe gloriose is dat rīc i wel-
 ken die coninghen v̄gaderen
 te samen sijn ghecome i een
 als te louen en te glificiere
 den ghenen die bouē al is
 coninc d' coninghen en hē
 d' hēn. van wes alre clēster
 schouwinghe die rechtūdi-
 ghe sellen blencken als die
 sone inden rīke haers vaders
D of god mi sūdaers ghe-
 dochte inden welbehaghen
 sijn volcs. wāneer hi come
 in sijn rīc. **D** of hi in die dage
 wāneer hi sel ougheue die
 rīke gode den vader. hē wou-
 de gheweerdighē mi te vā-
 den in sijn heyl. te sien i die
 goecheit sijnre wticore. te
 v̄bliden in bliscappen sijn volcs
 op dat hi oec gheloeft mochte
 wden van mi mit sijnre erf-
 nisse. **C**om hier en binnen
 o hē ih̄u ofhale die schande

van dinen rīke. welc mi
 siel is. op dattu die selste da-
 m regnieste. **W**ant die ghe-
 rīcheit coemt en v̄righet
 hoer enen stoel in mi die
 betoeringhe begheert mi
 te v̄heren. die hou die wil
 mi een come wesen. die on-
 suuerheit seit ic sel regnien
 die eergherīcheit. die acht-
 sprake die hat. en die toorne-
 striden in mi seluen. en vā
 mi seluen. welches ic schij-
 alre meest te wesen. **M**er ic
 alsoe veel als ic v̄mach so
 wederstae ic. ic wed pme
 alsoe veel als ic gheholpe
 werde. ic wed roep mine
 hē ih̄m. ic bescudde mi hē.
 want ic kenne mi te we-
 sen van sinen rechte. ic hou-
 de hem te wesen mi eē god
 hem mi te wesen een heer.
 en ic seg. ic en heb ghenen
 come anders dan den hē
 ih̄m hier om com hē en v̄-
 stroeyse in dynre doeghet.
En du selste regnieren in
 mi. want du biste selue
 mi come en mi god. du
 die ghebiedste iacobs sa-
 licheit. **M**er maria seide
 totten enghel. hoe sel dit
 gheschien. want ic ghene
 man en bekene. **T**en
 eersten sweech si wijslick
 doe si noch twuelachtich
 dochte hoe danich die grue

te waer. en sekerlik lieuer
woude oetmoedelic niet ant
woerden. dan dwaeslic spre
ken dat si niet en wiste. **N**
nu doe si gheseteret was. en
wel voer bedocht oümits de
enghel die van buten sprac.
en gode die van binen riet.
want die he was mit hoer.
en die enghel seide die he is
mitti. hier om doe si aldus
gheseteret was oümits den
gheloue en d' minen die da
vdrift den anwt. die bliscap
die schamelheit. doe sprac si
totten enghel. **H**oe sel die ghe
schen. want ic ghenē man
en bekēne. **H**i en twuete
niet vand' daer. mer si vra
ghet nad' manieren en ordi
nancien. **E**n niet en vraget
si of die gheschen sel. mer
hoe die gheschen sel. **R**echt
of si seide. **W**ant mijn here
een ghetuuch mijnre cōscie
cien wel weet. dat een ghe
loefte is sinre maghet ghe
nen man te bekēnen. ouer
mits wat owe. in welker
ordinancien selt hem beha
ghen dat die ghesche. **I**st
noot mit te breken mijn be
loefte dat ic alsulken soen
bare. en mi vblide van sul
ken soen. en bedroeft van
minen opser. nochtan sin
wille ghesche. **I**st oec dat ic
maghet ontfanghē sel. ma

ghet baren sel. welc ömer ist
hem behaechlic. niet ömoge
lic en sel wesen. soe weet ic
voerwaer. dat hi aenghesien
heeft die oetmoedich' sinre
dienstmaghet. **H**ier om hoe
sel die gheschen. want ic ghe
nen man en bekēne. **E**n die e
ghel antwoerdende seide haer.
Die heilighe gheest sel van bo
uen in di comen. en die cracht
des oüsten sel di öme schemē
Voer is gheseyt gheweest te
hebben vol ghenaden. en hoe
wort hier nu gheseyt. die heil
ghe gheest sel van bouen in di
comen. en die cracht des oüste
sel di ömeschemen. **M**ocht si
oec vult wden mit genade
en nochtan niet hebbē den
heilighen gheest. die daer is
een gheuer d' ghenade was
oec die heilighe gheest i hoer
hoe wort hi dan noch belouet
recht of hi nürwe toecomen
soude. **O**f machsche daer ö
en heeft hi niet gheseyt slechte
liken hi sel comen in di. mer
hi heeft toe ghedaen van bo
uen. want hi te vorē in hoer
was oümits veel ghenaden.
mer nu wort gheboetscap vā
bouen te comen. en om die vol
heit d' oüuloedigher genaden
welc hi wt storten soude opha
Mer want si vol was. hoe
mochtse meer ontfanghē. **E**n
mochtse meer ontfanghē. hoe

ist te vstaen dat si te voren
 vol was **H**eeft die eerste g
 cie alleen vuller haer ghe
 moede en soude die naeuol
 ghende oec bestorten haren
 buuc als dat die volheit d'
 godheit die te voren in haer
 als oec in velen d' heilighen
 sonderlinghe woende oec in
 haer beghinen soude te wonē
 lichaemlic als hi gheen der
 heilighen ghedaen en heeft :
Want hi spreket **D**ie heilighe
 gheest sel van bouē comē in
 di en die cracht des alren
 ousten sel di omeschemē **¶**
Wat is dat die cracht des al
 ren ousten sel di omeschemē
Diet begripen mach die be
 gripet **W**ant machschen be
 haluen hoer wie ist die dat
 alleen seer salichlic in haer
 seluen vdiert heeft te onder
 vinden **W**ie macht gripen
 mitten vstaende ondscheiden
 mitt vden hoe dat die oetoe
 ganchiken schij hem seluen
 inghestort heeft den maech
 deliken lichaem en op dat si
 mochte liden dat tot haer ghi
 ghe dat ontoganchie is soe
 heeft si vanden deele hoers
 lichaems welken hi hē selue
 oūmids d' sielen leuēlike v
 menghede te anderē stucke
 een schein ghemaket **E**nde
 machschen daer om ist meest
 gheset sel di omeschemē wāt

sekerlike dat dinc was in
 enen sacramente en dat die
 dreuoudicheit alleen ouer
 mits haer seluen mit dier
 maghet alleen woude wken
 dat is alleen ghegheue te be
 kenen d' gheene diet alleē
 is ghegheue te onduynden.
Hier om sel daer gheset w
 den **D**ie heilighe gheest sel vā
 bouen comen in di want hi
 di vmer mit sinre moghent
 heit vruchtbaer sel maken
 en die cracht des ousten sel
 di omeschemen dat is die ma
 niere hoe du ontfanghen
 selste vanden heilighe gheest
 sel die cracht godes en die
 wysheit godes cristus alsoe
 in sinen alren heymelicksten rade
 en omeschemende **¶** bedec
 ken en vbluden dattet hem
 seluen alleen en di bekent
 si **R**echt of die enghel antwo
 de totter maghet **W**at vra
 ghestu van mi dattu thant
 onderuynden selste in di sel
 uen **D**u sellet wete weten
 selstuut en salichlike weten
 mee die sel dyn leerre wese
 die dyn maker is **H**ier is bi
 ghesent die ioncfrouvelike
 ontfanghinghe te boetscapē
 niet te steppen **H**ier ten mach
 oec met gheleert wden dan
 vanden ghenen diet gheest
 noch in leringhe ontfanghē
 wden dan vanden ghenen

diet ontfanghet. **E**n hier o dat heilighe dat van di ghebo ren sel werden. sel gheheten wer den die soen godes welc dat ghe seit is. Wanttu mer vande me schen. mer vanden heilighe n gheest ontfanghen selste. ende du selste ontfaen die cracht des ousten. dat is die soen godes: **H**ier om dat heilighe dat van di ghebo ren sel werden sel ghe heten werden die soen godes. **D**at is niet alleen die gheen die toecomende is wt de schoet des vaders in dmen buke en sel di omeschemen. mer oec dat selue dat hi hem selue toeuogē sel van dmen wesen. en daer wt sel hi gheheten wden die soen godes. **A**lhelikerwijs als die gheen die vanden vader ghebo ren is voerden te de. oec sel gherekent wden voer aē dyn soen te wesen. alsoe dat ghebo ren is van hem sel dyn wesen. en datter ghebo re sel wden van di sel sijn wesen. on datter nochtan niet en sijtwe sonen. mer isel een soen wesen uwer beider. **A**l ist dat anders wat van di is. en anders wat van hem. nochtan sel hi nowe sen elkes soē bi sonderlinghe. mer hi sel wesen een soen u wer beider. **E**n hier om dat heilighe dat van di ghebo ren sel werden sel gheheten wden die soen godes. **I**c bidde u

merct hoe eersaemlike hi ge seit heeft. dat heilighe dat vā di ghebo ren sel wden. **W**aer om heeft hi alsoe slechtelike gheseit dat heilighe sond toe doen. **I**c gheloues dat hi niet en hadde dat hi properliken of weerteliken noemē mochtē. dat hoghe dat grote. dat eersamighe datter was vā den alē puersten vleische d' maghet mit sijn selues siel te venghen mitten enighen soen des vaders. **W**ant hadde hi gheseit dat heilighe vleych of die heilighe mensch. of dat heilighe onsprekende kint: wat hi al sulcs gheseit had. het soude hem dunckē dat hi te weynich gheseit had. **H**ier om soe seit hi sonder ondsceit dat heilighe. want wat dat si dat die maghet ghewōnē heeft. dat heeft sonderwiel heilich gheweest. en sonder linghe heilich oūmids heilich makinghe des gheestes. en oūmids aēnemighe des woets. **D**oert sprac die enghel. **E**n sich elzabeth dyn nichte en si heeft ontfanghen enen soē in haerre outhet. **W**at noot wast die ontfanghemisse des duruchtbaerre vrouwe te boetscappen der maghet was si noch twuelachtich en on gheloeslic der openbarighe en begheertese ghestediche.

te wden mit enē nyen mi
 raket. dat si daer vze of wi
 lesen dat zacharias onghel
 loesticheit van desen selue
 enghel ghecastyct wort. **S**
 en lesen wi dat maria erget
 in berispet is. mer meer
 heb wi bekent dat haer ghe
 loue van elizabeth pphetic
 vende ghepresen is. **W**ant si
 sprach. **H**alich bistu die ghe
 loest hebste. want die din
 ghen sellen volmakēt wde
 in di. die di vanden he ghe
 jent syn. **M**er hier d wort
 die ontfanghemisse d' ouerucht
 baere nichten der maget
 gheboetscap. op dat wan
 neer dat een mirakel den
 anderen mirakel worde toe
 ghegheue. dat die bliscap
 mitter bliscap ghehoept w
 de. **W**ant het was noot dat
 hi ontfouet worde. mer m
 clymen brande d' bliscap en
 d' minen voertomende die
 den soen d' vaderliker minē
 mit bliscappen des heilighē
 gheestes vluchts soude ontfā
 ghen. **W**ant alsoe grote toe
 vloeynghe d' sueticheit en d'
 vrolichheit en mochte hoer sel
 uen niet begripen anders
 dan in enē seer deuotē ende
 seer blide herte. **O**f hier om
 wort die ontfanghemisse
 elizabeths maria gheboet
 scapt. wantet scherlic be

~~was~~ taemlic was dat dat
 woert dat vluchts soude alre
 wegghen ghemeen wde. die
 maghet eer wiste oūmits
 den enghel. dan dat syt hoe
 de vanden menschen. op dat
 die moeder goeds vanden
 vate des soens niet e scheē
 of gheueert te wesen. had
 si dier d'inghen die mō eer
 den gheschieden alsoe nae
 bi ghebleuen onweende
Of hier om is meer die ont
 fanghemisse elizabeth
 maria gheboetscap. op
 dat wāneer nu gheleert wor
 de die toecoemst des ghesot
 makers en nu des voerlo
 pers dat si houdende die tijt
 en ordinantie d' d'inghe. na
 maels den sarnuers en den
 predicaers des ewāgelys
 soude openbare die waerh
 want si volcomelic vā alle
 vborghen heilicheden van be
 ghine gheleert was vāden
 hemel. **O**f daer om noch
 wort gheboetscap **maria**
 die ontfanghemisse elizabet
 op dat si horende haer melc
 out ende draghende dencke
 als een ionghe maghet vā
 den dienste. en als si haer
 haest haer te vanden dat
 den clyne pphetic stede ende
 oersake ghegheuen worde
 dat hi sinen he die noch cley
 is mach bewisen die eerste

vruchten sijn ambochte en
 wāneer te samen coemt toche
 onderlinghe die deuocie d'
 moederen en der onspreekē
 der kynderē die van mal
 canderen iuweet is. dat dae
 gheschie een wonderliker mi
 rakel vanden mirakelen **M'**
 sich dattu dese grote dinghe
 die du hoerste vanden eghel
 gheboetscapē sijn. met en waē
 ste dat van hem sellen vol
 brocht wden **Hier** om vra
 ghestu van welken dan hoer
 den enghel of ten ewāgelist
Want niet en sel wese om
 moeghelic bi gode alle woert.
Rede of hi segghen woude.
Dese dinghe die ic di also trou
 welike beloue. vmete ic mi
 niet van mijre cracht. mer
 van cracht des gheens die
 mi ghesent heeft. want mee
 en sel wesen dmoeghelic bi go
 de alle woert **Want** wat
 woert soude hem dmoeghelic
 wesen. hi die alle die gemaect
 heeft in enen woerde **Hier** dat
 berouert mi inden woerden des
 enghels. want hi merkelic is
 en se. dat niet en sel wese d
 moeghelic bi gode alle werck.
 mer alle woert **Op** hi daer d
 ghesent heeft woert **want** al
 soe lichtelic als die menschen
 moghē **spreke** dat si willen
 en oec dae si niet doe en mogē
 alsoe lichtelic. vmer onghelikeit

lichter mach god vullen
 inden wken. wat dat si mo
 ghen wespreeken inden woer
 den **Me** selt noch opelick seg
 ghen **Waert** den mensche al
 soe licht te doen. dat si woude
 als te segghen. soe en waer
 oec bi hem niet dmoeghelic
 alle woert **Mer** wist een
 ghemeen en een waeracht
 ghe vedene. dattet vele onder
 scheits is tusschen segghen
 en doen. mer dat is viden
 menschen en niet bi gode **M'**
 gode alleen want hem dat al
 leens is te doen en te suzke
 alleens is te segghen en te
 willen. soe en sel mit rechte
 hem niet dmoeghelic wesen
 alle woert **Exempel** Die pro
 pheten mochten voersien en
 voersegghen een maghet of
 een durchebaer wif dat die
 soude onfanghen of baren.
 mer nochtan si dat oec doen
 dat si ontfenc of barede **M'**
 god die hem gaf te voersien
 hoe lichtelic hi doe mochte ou
 mids hem te voersegghē dat
 hi woude alsoe lichtelic vmoch
 te hi nu doe hi woude oimids
 hem seluen dat vullen dat hi
 beloest hadde **Want** bi gode en
 twidraghet dat woert met vā
 der aentacht **Want** hi die wa
 heit is. noch die daer vādē wo
 den want hi die cracht is.
 noch die manier vā d' daet.

dey

bi gode

want hi die wysheit is **E**n
 hier bi en sel niet omoghelic
 wesen alle woert **D**e maght
 du hebste ghehoert die daet
 oec hebstu ghehoert die ma-
 niere. alle beide ist wonder.
 alle beide ist vrolic **V**eruroech-
 de di du dochter van syon en
 vblide di ghenoech du dochter
 van iherlm **E**n want dmen
 horen ghegheuen is bliscap
 en vroechde. laet ons oec vā
 di horen een antwoerde ter
 bliscap die wi begheren. op
 dat wy seer veruroechde mo-
 ten die vernederde ghebeente
Jc segghe du hebste ghehoert
 die daet en gheloest. geloeft
 oec vander manieren die
 du ghehoert hebste **D**u heb-
 ste ghehoert dattu selste ont-
 fanghen en baren ene soen.
 en du hebste ghehoert dat
 dat niet wesen en sel ouer-
 mits enighen mensche. mer
 ouermits den heilighē gheest
Die enghel iuwacht een ant-
 woerde. want het is tyt dat
 hi weder heer tot gode dien
 ghesent heeft **W**i iuwachte
 oec o vrouwe dat woert d'
 ontfermenisse. want ons be-
 drucket onsalichlic. die sen-
 tencie der verdoemninghe. en
 sich di wort ghebrocht dat
 loen onser salicheit. vluchtē
 sellen wi verlost wden. ist
 dattu consentierste **W**i sijn

alle ghemaect inden ewi-
 ghen woerden godes. ende
 sich wi steruen. en in dme
 corten woerde sellen wi we-
 der ghemaect werden. op
 dat wi weder gheroepē w-
 den totten leuen **D**e goed-
 aeren maghet dit bidt vā
 di die seurelike adam mē
 al sinen onsalighē gheslach-
 te. balline vanden paradise
Die bidt abraham. dit bidt
 druid. dit bidden alle die an-
 der heilighen dyns vaders
 want si woenen inden co-
 minerye der schemen des doets
Dit iuwacht alle die werle
 neder gheslaghen voert di-
 nen kinpen **E**n dat niet o-
 moghelic. want van dme
 monde hant die troestighe
 der onsalighen. die weder-
 copinghe der gheuāghere
 die verlossinghe d' verdoe-
 der. ten lesten die salicheit
 alle der kynder adams al
 dyns gheslaches **H**ier
 om ghyf maghet een snelle
 antwoerde. o vrouwe ant-
 woert een woert. welc dat
 eertrike. welc die helle. welc
 die ousten iuwachten **E**nde
 oec hi selue die cominc ende
 die here alre dinghen. also
 veel als hi begheert heeft
 dyn schoenheit. alsoe begheert
 hi een consente dynre antwo-
 dinghe. in welken hi seker

like in gheset heeft die werlt
te behouden **E**nde den ghenē
die du behaghet hebste in de
swighen. Dien selstu nu beha
ghen meer wt dinen woerde
Want hi di vanden hemel
roept. o du schone onder den
wmen. doch mi horen dū ste
men **H**ier om ist dattu hem
doeste horen din stemme. hi
sel di doen sien onse salicheit
En is dat niet dattu sochte
dattu weenste. dattu nacht en
dach biddende suchte **W**at dū
Bistu die gheen welker dat
ghelooft is. of uwachten wi
enien anderen **V**immer du bist
tet selue. en gheen ander **A**
Ic segghe du biste die hloefde
die verwachtte die begheerde.
van welker dū heilighe va
der iacob. doe hi den doot naec
te hoeppe dat ewighe leue doe
hi sprac **I**c uwachten here dū
heyl. in welker ten lesten en
ouermids welker god selue
onse comne gheordiniert
heeft voer der aden te werc
ken salicheit in middel der
eerden **W**aer toe hoepstu dat
van eenre ander. dattu geof
fert wort **W**aer toe uwachte
stu dat van eenre ander. dat
ouermids di thans sel bewijst
weiden in dien dattu consent
gheeffte. en antwoertste een
woert **H**ier om antwoerde
snellit den enghel vimmer de

here ouermids den enghel.
antwoerde een woert. en
ontfanghe dat woert. voert
brenghen dat dine. en ont
fanghe dat godlike. wtsen
de dat vergandike. en om
beude dat ewighe **W**at dū
trecktu. wat vresestu **S**helo
ue. belye. en ontfanghe **D**ie
oetmoedicheit neme een coe
heit. die schamelheit neme
een betruwen **T**en behoert
nu in gheenrewijs dat die
ioncfrouwelike sympelheit
verghete die wylheit. alleē
in desen dinghen en sel niet
vresen die wise maghet die
vermetelheit **W**ant al is die
schamelheit danbaer inden
swighen. nochtan ist nu meer
noot die goedertierenheit in
den woerden **D**e salighe ma
ghet opluke dat herte d'ghe
louen. die lippen der belin
ghe. die ~~in~~ in d'eren den
sceppe **S**ich die begheert is
van allen volke. die clop
buten voer die dore **S**ch of
hi in dyne toeringhe voer
bi ghinghe. dan soudstu we
der beghinnen droeucht te
soeken den ghenen die dū
siele minnet **S**tant op. lope.
luke op **S**tant op ouermids
den gheloue. lope oūmids d'
deuoicien. luke op oūmids den
belven **S**ich seit si een dienst
maghet des heren in gesche

nae dinen woerden. **I**n
 toes pleecht te wesen der god
 liker ghenaden mede gheselle
 die doecht der oetmoedicheit.
Want god den houerdighe
 weder staet. mer den oetmoe
 dighen die gracie gheeft.
Hier om wort gheantwoert
 die oetmoedicheit. op dat die
 stoel bereit werde der gracie.
Niet seit si een dienstmaghet
 des heren. Welc is dese oetmoe
 dicheit alsoe hoghe. dat si us
 en bekent te wiken der eren.
 niet en can verheffen inder
 glorien. **S**i wort wtuercozen
 een moeder gods. en noemt
 haer seluen een dienstmaghet.
Ten is sekerlike ghee teken
 der middelbaerre oetmoedich
 niet te vergheten die oetmoe
 dicheit wanneer alsoe grote
 glorie gheoffert wort. **W**ant
 ten is niet groot oetmoedich
 te wesen inder inueringhe.
 mer tis een te male groot en
 een selsen doechde die gheeer
 de oetmoedicheit. **I**st dat mi
 onsalich mensche sijn die ker
 ke bedrogghen mit myne ghe
 venstheit mi opuoert tot eni
 gher middelbaerre eren. dat
 god die sekerlike verhenghet
 om myn sonden. of om die
 sonden der ondersaten. vghet
 ic vluchts mer wie ic geweest
 hebbe. en waen mi alsule te
 wesen hoedauch dat ic van

den menschen die dat herte is
 en sien gherekent werde. **I**c
 gheloue den gheruchte. ic en
 aemerke niet die consciencie
 en rekene niet die eer in den
 doechden. mer die doecht inder
 eren. en waen mi alsoe veel
 heiligher te wesen als ic ouste
 bin. **D**u moechster veel in
 kerken sien. die van onedel
 edel. van arm rye gheworde. **S**i
 die vluchts bestaen te vheffen
 en vgheten der eerster vwor
 penheit. en schamen haers
 gheslachts. en veronweerd
 ghen haer leghe ouders. **D**u
 moechste oec sien ghelt rike
 menschen die daer vlieghen tot
 enigher eren der kerken. ende
 vluchts hem seluen vbliden
 van heilicheit alleen in wan
 delinghe der cleder. en niet d'
 ghemoede. die hem weerdich
 rekenen der weerdicheit. toe
 welker si mit ghericheit ghe
 comen sijn. en dat si vberghen
 hebben derre icht segghen
 mit penninghe toe gheue si de
 verdienten. **I**c aftenlate va
 desen wele die eer ghericheit
 verblynt. en die eer selue een
 matene is te houerdighen.
 mer ic sie dat ic mi meer be
 droue die sominghe na dien
 dat si vsmaet hebben die po
 pen der werle inder schoele
 der oetmoedicheit meer lere

die houerdie. en onder de vlo
ghelen der sachtmoedighen
en oetmoedighen meesters
swaerliker te verheffen. ende
meer onlydsaem werden mede
cloester. dan si souden gedaen
hebben inder werlt. Ende dat
noch meer verkeert is. veel in
den huse godes en wille niet
liden versmaet te wesen. die
in haers selues huus anders
niet dan versmadelic wesen
en mochten. op dat si. want
daer die eren begheert wden
van velen. daer en verdiene
si gheen stede te hebben. doch
eerlic schijnen al daer. daer
die eren van elken vsmaet
worden. **E**n ic sie ander me
schen dat niet en sel ghesien
worden sonder droefnis. nae
dien dat si aenghegaen sijn
die riddercap cristi. dat si
hem weder gheuen tot weer
liker onleden. weder in ghe
drenct werden den eertsche
begheerten mit groten vlijt
oprechende die muere. ende
vergheten die seden. en onder
enen schijn der ghemeente mit
ticheit die woerde vropen den
riken. en den vrouwen die
gruete. mer teghen dat gebot
haers keysers ander lude goet
begheren. en dat hoer mit ky
uen weder aen te spreke. n
hozende den apostel die wt
ghebode des conincs die basu

nen blaest en seit Dat selue
is sunde onder v dat ghi sa
ken hebt. Waer om en ludi
niet meer die bedruechnisse
Aldus en hebben si hem selue
in werlt niet ghecruiust:
noch si en sijn ghecruiust der
werlt. dat si die te vore nau
we bekent en waren in haerre
straten of in hoerre stede. nu
omgaende die prouincien.
stadelic versoekende die houe
vertrighen si kenneisse d' conin
ghen. en vrienfchapen d' vor
sten. **W**at sel ic segghen van
hozen habyt in welken nu n
ghesocht en wort die wermt
mer die verwe. en meer wort
ghesmaet nae aertheit d' cleder
dan d' doechden. **I**c schaemt te
segghen Die wyfkens worde
inwonnen in hoerre vlyt. wa
neer vanden monike duer
baerheit wort begheert in
den clederen. en niet nootdor
ticheit. en die riddersen cristi
niet behoudelic der forme d'
religien begheren in die habyt
verciert te werden. en niet
alleen ghecleet. **W**elke wa
neer si hem seluen soude be
reiden te striden. en teghen
die schare der lichte souden
tonen dat teyken der armode.
welc die wedersake seer ontfie.
in sachticheit der cledere bewi
sen si meer dat teyken des vreedes
en ougheuen hem seluen on

ghewapent sonder bloet den
 vianden **D**ese en and quade
 waer van gheschien si al:
En met anders waer wt ghe
 schien al dese quade. dan wi
 achterlatende die oetmoedic
 heit. oümds welken wi die
 werle ghelaten hebben **W**a
 neer wi daer bi ghedwöghē
 worden na te volghē die on
 behoerlike vlyt der weerlik
 menschen. werden wi hondē
 wederkerende tottē ghespoe
 ghenen **H**ier om laet ons ho
 ren hoe menich onser die al
 sile sijn. wat si antwoerde
 die wtuercozen wort een mo
 der godes. mer met en vghat
 die oetmoedicheit **I**n sprac
 sich een dienstmaghet des hēn
 mi ghesche nae dñie woerde
Gheschie is een tekenē be
 gheerten en gheen bewisen
 der twiuelachticheit **E**n daer
 bi dat si seit. mi ghesche nae
 dñen woerden. is si meer te
 verstaen wt te spreken die
 afferie des begherenden. dan
 te soeken die begheringhe
 nader maniere des twiuele
 den. al ist dattet mer weder
 en staet. gheschie en mach
 verstaen werden een woert
 des ghebeets. want menāt
 en bidt anders dan dat hi ghe
 loeft en hoept **E**n god wil dat
 tet van hem ghesocht werde
 oec dat hi beloeft **E**n mach

schien daer om veel dinghen
 die hi gheset heeft te gheuen
 beloeft hi eerst. op dat witter
 belouinghe die deuocie ver
 wect worde. en alsoe dat hi
 te vergheues gheue soude v
 diene moet dat deuote ghebet
En aldus wtperst van ons
 die goedertieren heer die wil
 dat alle menschen behouden
 werden onse verdiente als
 hi ons voer coemt gheuede
 dat hi weder louen sel hi doe
 tet te vergheues. op dat hi
 met en gheue te vergheues.
In dit heeft vmer wel v
 staen die wise maghet. doe
 hoer voer quam die gaue d'
 danbaerre beloeften toufch
 de si die verdiente haers ghe
 beets segghende. mi ghesche
 nae dñen woerden **M**i ghe
 schie vanden woerde na dñie
 woerde. dat woert datt was
 inden beghine bi god. moet
 werden vleisch nae minen
 vleische. nae dñen woerden.
 Je bidde mi gheschie dat woert
 met ghesproken datter voer
 bi gaet. mer ontfanghen op
 dattet bliue. als aenghetogē
 mitten vleische. met mitter
 lichte **H**et moet mi gheschie
 niet alleen hoerlic mitten oze.
 mer sienlic mitten oghen taf
 telic mitten handen. draghe
 lic mitten scoueren **N**iet en
 moet mi gheschien een ghe

scruen en stom woert. mer mitten vleische aenghedaen en leuende. dat is mer dat woet wtgheworpen mit stome figuren in doden vellen. mer ingheprint leuendlike inme kuisce vaderen inder menschelik formen. dat is mer ouermitsmakinghe der toder veder. mer ouermits werkinghe des heiligen gheest. **N**ae dier manieren moetet mi gheschien. alsoe al set niemant voer mi geschiet en is. niemant nae mi gescie en sel. want god voermaels menichuoudelic en in menigherhande wijs ghesproken hebben die vaders inder ppheten. en den sominghe dat woet des hen ghedochte wort gheschiet te wesen inder ore. den anderen inder monde. oec de anderen inder hant. mer ic bidde datter mi gheschie inder buike nae dinen woerde. Ic en wil niet datter mi gheschie anter ofbughende gheprediet of figuerlic betekent. of beeldelike ghedroent. mer al swighende in ghegheest. dat vleischpersoenlic aentreckende. lichaenlike in ghewandelt. **H**ier om dat woert dat in hem seluen niet en mochte wden noch en behoefde en moet gheweerdighen in mi te werden nae dinen woerden. **W**ant het sel gheschuen ghemeenlic al

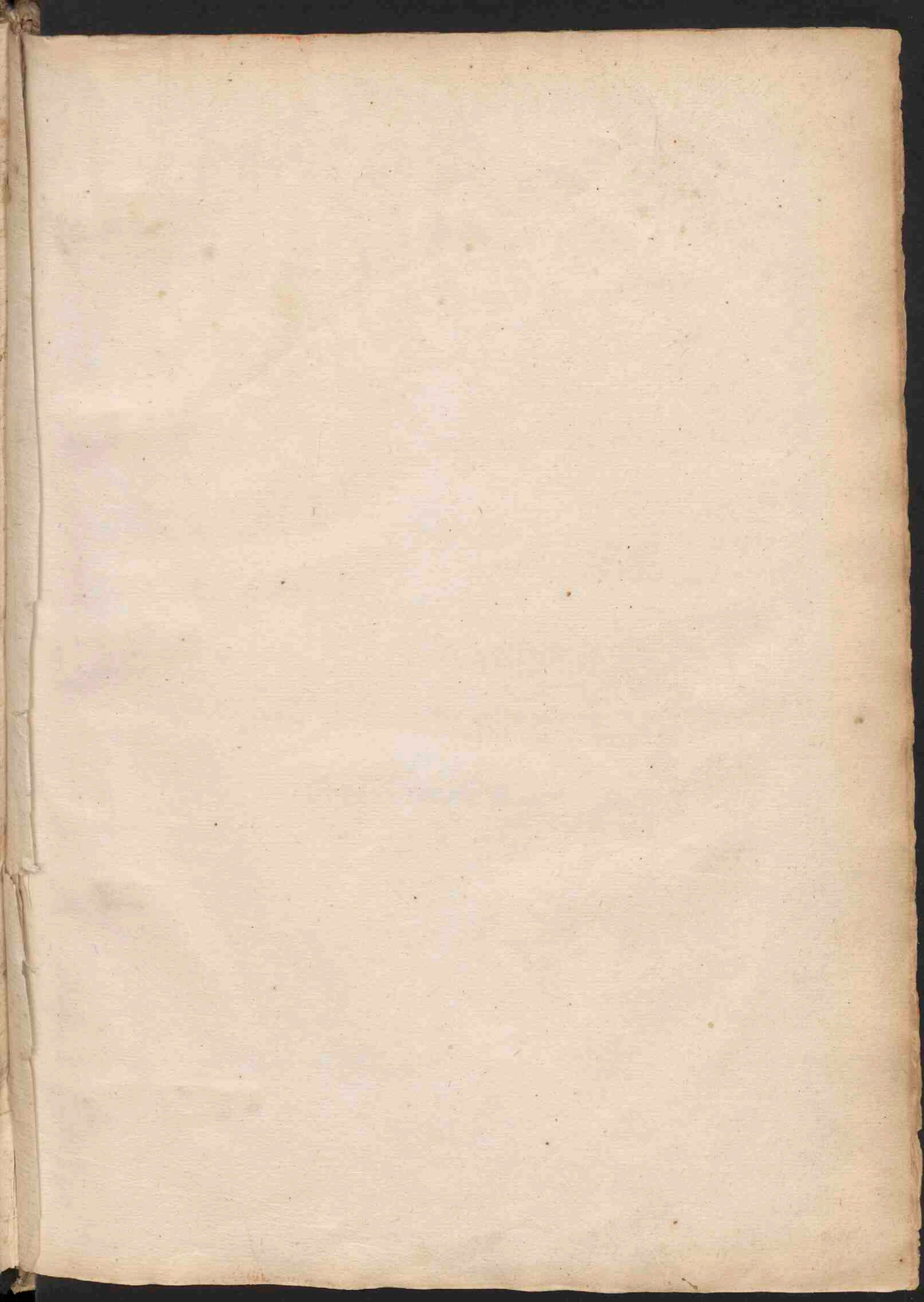
der werlt. mer sonderlinghe gheschiet mi nae dinen woerden. Amen Deo gracias

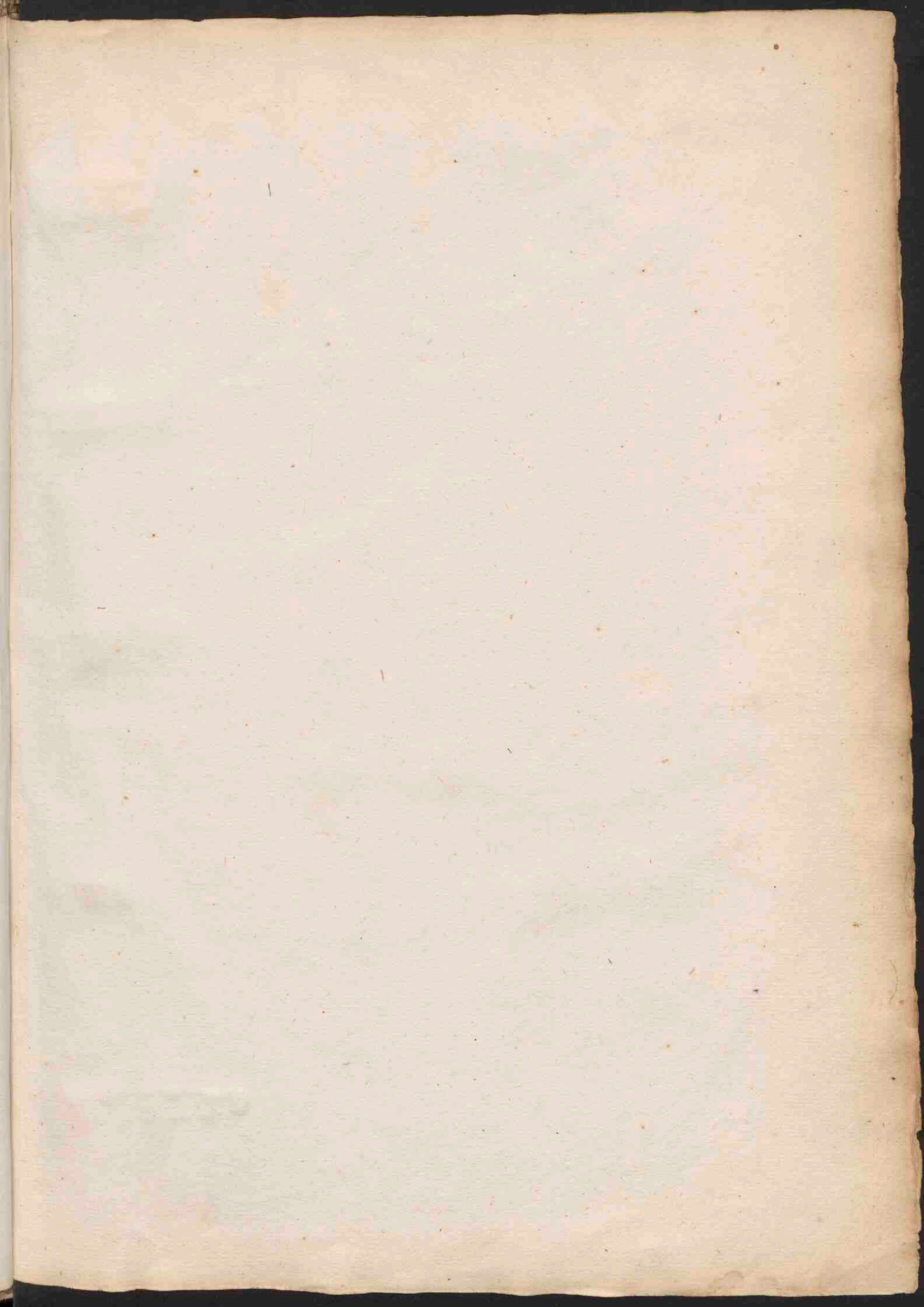
Dit boec hoert int cloester
toesbroec buten vtrecht

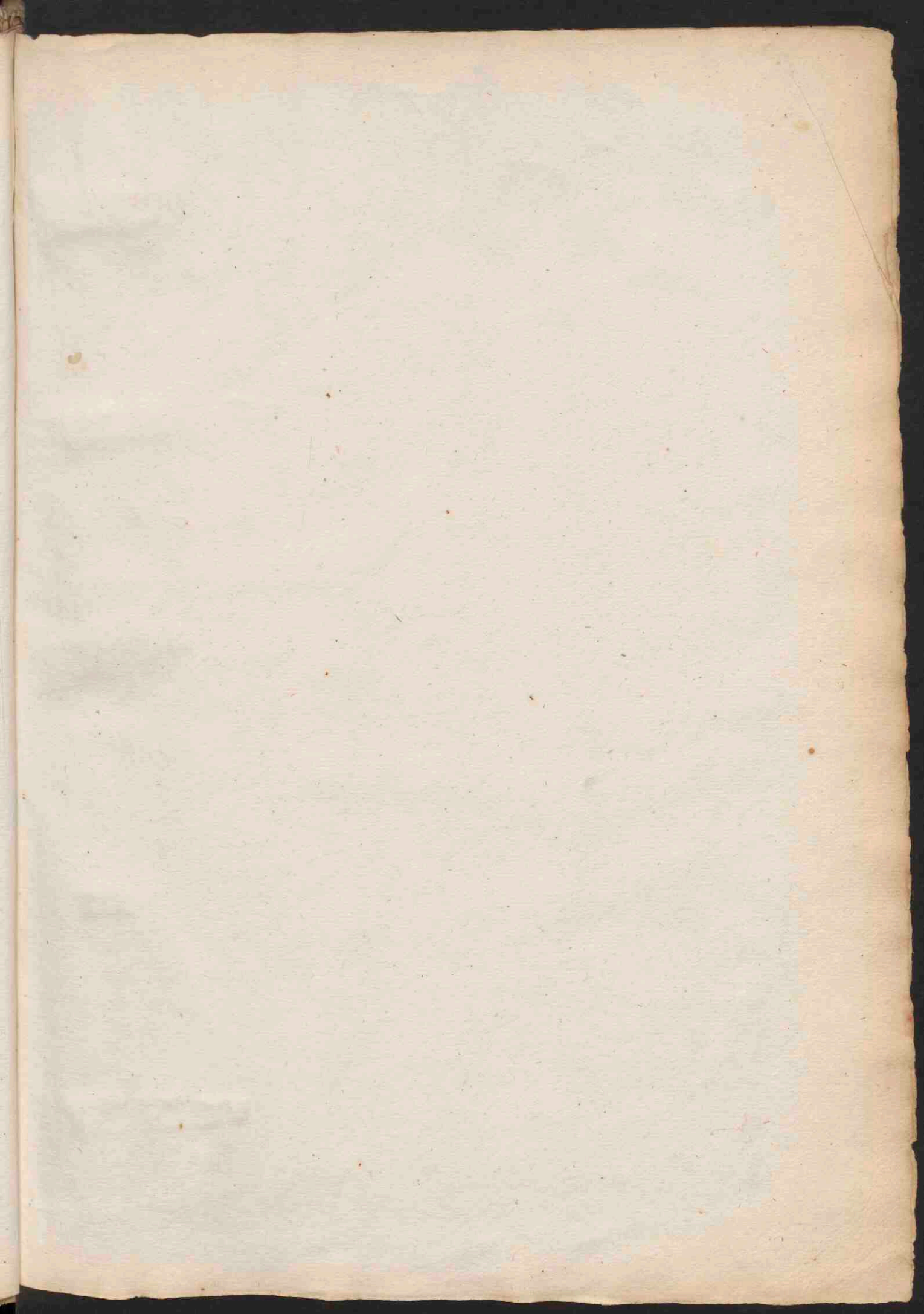
Iet dit boeck heeft ghescreuen
broeder victor die suyer mit noch
ander vijf boeken boue sine dienst
hi was gheboere van noubedam

1. 4. 1. 1. Anno 1477.

44
O aarwrdighe hemelshervander
in bedde in doer die grote liefde
die ghion bewaeren hebt doer

230
315
20
47 - 7 - 7
1330
59 - 0

Cartalt 1103 Briefsees

2050		
109	16	0
1150		
1560		
24		
125	9	0
5779	6	
10		

